

من کتب احمدی

بسم الله الرحمن الرحيم *

ای کوکل تاج سر سر سخن بسمله حرف خدادار تحقیق شبهه واردر دیمک جهالتدر اهل کشف صحیح بویله دیدی خط خویله یازسه کاتب اتی بسمله بحر بادرانده صدف نقطه نک نامی القدر زیرا اولسیدی بومده بسم الله دوریم اولدی سری کردونک الفک صور تیدر لفظ جلال فیض واحد در اشوب بحر وجود هاله الله در دوره ماه عکس خورشید تجلید رهب قلزم رحمتک قطره سیدر فیضنه اولدی انس و جن غریق طالیدی شاه و کدا بور حجه هم	حسن عنوا ندرر بسمله دن کافر اولور اتی انکار ایدن وار ایکن انده دلیل روشن ایلیوب قول حقه فتح دهن طوته فردوس برین ایچره وطن نقطه سی اولدی انده در عدن مدنه باعث اولدی شهر یم قصر اولوردی عدمه روح و بدن سرنه اولدی انک چون کردن ذاتی مخفی واسمیدر کوربتن موج پر موجنه نظر قبل سن یدی اسمایه مظهر اولدی برن دانه لدر که جمع ایدر خرمن وقیاس نوس مهابت افکن جسم و جان نازه لندی هم چون الدی اندن نصب مر دوزن
---	---

ایکی عالم پر اولدی رحمت ایلہ یا الہی کھر احسانک دائم ایلہ بزه فیض کرمک	قنده قالدی نتیجه سی سن بن بذل ایدر سن بزه مخزن مخزن اولہ لم تا کل کلشن کبی شن
--	---

اچی ویر چشم دل و جانمزه
روضه حسنکه قر شور وزن

بعذا حد و ثنا ایلہ لم مولی نعمت اولدی چون مولی دلز کلشن مدحنده انک جمله ارکا نمرله هر شب و روز قصر نعت مقرنس ذاتن کنهنه چونکه ایرشمن ادراک کوره لم کلشن تجلیسن بله لم حد یمزی معناده ویره لم روح رسوله صلوات اوله لم بلکه عازم در کا اچلور سه بزه کر باب قبول کیده لم شرع مظهر یولنه تیر عزم ایرمک ایچون منزلنه جان و دل عشقنه اولوب مرهون دخی هم دست بدر کاه ایدوب کند مزجاده معناده تر قیلوب لبر عزم مدحندن دوستنه دوست اوله لم دنیاده چون احبای خدادر بو کرام حقیا هر سحر مناجاته ایده تا کیم دعا مزی مقبول الله الله نه بار کهدر اول	دلی پر ضوء و سنا ایلہ لم نعمتک شکرین ادا ایلہ لم بلبل نعمه سرا ایلہ لم خدمت بار خدا ایلہ لم دست همتله ینا ایلہ لم اکانه چون و چرا ایلہ لم اتی پر نشو و نما ایلہ لم ادب لفظی روا ایلہ لم همره باد صبا ایلہ لم خاک در کاهده رجا ایلہ لم اوتوروب ذوق و صفا ایلہ لم طوره لم عهده وفا ایلہ لم قدمز در دلہ یا ایلہ لم واریعز اکافدا ایلہ لم آل واصحابه دعا ایلہ لم پیرو اهل هدی ایلہ لم جانمز فیضه سزا ایلہ لم میل دشمندن ابا ایلہ لم دلز طرف ولا ایلہ لم در که حقه ندا ایلہ لم قرع ابواب عطا ایلہ لم بار کاهنده حبا ایلہ لم
---	---

بویله ذوالکبریا شهنشاهه	نه ایچون کبروریا ایلیم
ایتموب فیض خدای امسالک	یزده بذل فقرا ایلیم

خلف الصدق سلف اولغیچون
خدمت میرو کدا ایلیم

اما بعد بومحتاج ترقی شیخ اسمعیل حتی غفر الله ذنب وجوده
بفیض فضله وجوده * وایده بالتأیید الملکوتی الالهی وافاض
علیه سجال عطائه واحسانه الکللی * کلک بدایع نکارله صحیفه
تحریره بوجهرله نقشبند اولور * وزبان سنجیده گویدن تقریر
حاله بویله راه بولور که بفضل الله تعالی علوم رسمیه و معارف
حقیقیه دن بقدر الاستعداد بهره ور و کسبه فال وحالم نقود
ملکات والهاماتدن پرسم و زراولدن بری کشیده سلک بیان
قلمدیغم جواهر آثار و زرافشان حکم و حقایق اولدیغم صحائف
اسرار علم الله عدد اسماء حسنایه رسیده اولوب * ولکن دایره
مبایعه مه دخول ایدوب و پایه محبت و متابعتیه وصول بولان
اصحاب واجباب ایچون کلیات علم حاله دایر برکتاب جامع تألیف
ولطایف ظواهر و بواطنه ناظر بر اثر لامع تصنیف ایتک اتفاق
دوشمبوب بومعنی بوقدر یاد داشتیم ایکن کثرت اشتغال و علقدن
ناشی و سهام قضا و قدر قوس حکمتدن انداخته هدف حاله
اصابت ایتمه دن فاشی عقده تأخیره قالمش * واوراق وجودین
ربیع نکباء حوادث آلمش * و صحرای پهناور عدمه صالمش ایدی
تا که دفعه رابعه ده چرمه پولاد هجره سوار * و مرکب باد پای
هجرت اوزره برقرار اولوب * زبان غیبدن مأمور * و دست برد
قدر ایلله نهفته مجبور اولدیغم اوزره اوتوز بش سنه دن بری
دارالقرام اولان بلده پروسه دن یک یوز یکرمی طقوز سالی
مشتمل اولدیغی شهر رجبک اوخرنده اهل و اولاد ایلله خروج
و توفیق ملک علام * و دیدبانی خضر علیه السلام ایلله نصف
شهر رمضانده شام جنت مشامه ولوج مقدر * و خط رحل ایتک

میسر اولدقده سال مزبور ذی الحجه سی اوائلنده فیض جدید
الهی متوارد * و قاصد پیام رس غیبی وارد اولغسه باشلیوب
صفای بلم رشک آور آینه اسکندر * و سرشاری جام غبطه
انکیز جم نامور اولوب نتیجه هجرت وجود و عمره ابتلا و محنت
ظهور * و صورت حال دیگر شهود بولدی * بعض آثار حقایق
شعار که عقده نقصانده قالمش ایدی * شیرازه بند تکمیل اولدقدن
صکره یک یوز اوتوزنجی شهر ربیع الاخرک غره سی جغه کیجه سی
خاطره سابقه درونه مرور و قلبه عبور ایتدکده استخاره به توجه
و کتاب مصممک اسمی درگاه والای کبریادن درخواست اولدقده
چشم دیدبانه در ریحه خیالدن صحرای عالم مشال مطالعه به هنوز
رخصت داده اولدن الهام الهی مسارعت و القاء رحمانی
مسابقت ایدوب اولکتابک نامی * کتاب الخطاب * و یکرمی نوع
احکام ربانیه و حکم سبحانیه بی حاوی بر اثر مستطابدر دینلندی *
فاما عنوان کلامده اثر مذکورک ابواب و فصولی بطریق الفهرس
تعیین اولندیغی محلنده بحسب انجرا الکلام بیان ملک علامه
منوط و اختیار قادر مطلقه مر یوط اولندیغیدر * بناء علی هذا
غره مسطوره ده کشیده بیاض اولغسه بدأ اولتوب لسان ترکی
اوزره مسرود اولق ترجیح قلندیغی منفعت عامه و فائده تامه سی
ملاحظه سیله در تا که امی اولنلرفهم ایده لر * و عمل ایدوب منهاج
شریعت و حقیقته کیده لر * و اعتقاد اتده زیغ و ضلالدن مصون
و انحراف ستمدن محفوظ و طریق استقامتدن متوجه درگاه
ملکوت اولوب بزم خاص الهیده مائده قبولدن ملذوذ و محظوظ
اوله لر * کلشن سرای قریبه تمام نشاط و سرور بوله لر * والله
الموفق لکل محقق * الباب الاول فی الاعتقادات * معلوم اولککه
اعتقاد پاک ارباب الحاد و بدعتی اهل سنت و جماعتدن تمیز
و تشخیص واحدهمایی مذمت و آخری محمده تخصیص ایتدو کیچون
سائر ابواب اوزرینه تقدیم و مبنای دین قویم قلندی * و بومقامده *

وضع قلم اولند قدّمه ابتدا وارد الهی بواولدی که * مبتداء المنتهی
 منتهی المبتداء * بواولدی که لسان تصوف اوزره معنای
 عجیبی بود که * سالک الی الله اولان کسینه قرب نوافل مرتبه سنده
 مقام قنایه دخول و قرب فرائضده سیر قنای تکمیل و طور
 انسانیده تحلیل بعد التعقیددن صکره کمال الهی ظهور و معراج
 اول ایله اصله وصول و معاد مبداء اولدقدن صکره عالم بقایه
 رجوع و طور الهیده تعقید بعد التحیلدن صکره کمال انسانی
 بروز و معراج ثانی ایله مبداء معاد اولدوغک اشعاردر که دائرة
 سیرک ابتدا و انتها سنک بری برینه التفاسی نعمت جلیله الهی
 اولدوغک فهم و ذوق ایتمکله شکره تحریض و ملازمت عبودیتده
 ترغییدر * و معراج رسول الله صلی الله علیه وسلم اهل شرکه
 کوره منکر و معتقد و ارباب توحیده نسبت ایله مسلم و معتقد
 اولدیغی کبی ذکر اولسان معنی دخی اهل عقیده طریقت یا ننده
 مسلمات و معتقداتدن اولغله عنوان کلامده تخصیص بالذکر اولندی
 تا که بونا لیفک صحته دلیل و اهل دلک مذاکره و صحبتنه سبیل اوله
 و اعتقاد برنسنه قلبنده عقد و ربط ایتمکله دیرلر * پس اول معقود
 و مربوط اولان معنی معتقد اولمش اولور معتقدات عشره کبی که ذات
 احدیه و صفات کمالیه و تقدیس ذات و شمول علم و احاطه قدرت و تعلق
 ارادت و سمع و بصر و کلام ازلی و افعال عدلیه و یوم آخر و نبوت کبی
 و سایر لری دخی بونلره قیاس اولنه اگر چه که عشره کلیات و غیر یلر
 انده مندر جدر خصوصاً اعتقاد نبوت ایزال کتبی مشتمل و امور معادی
 جامعدر عذاب و تنعیم و قبر و سؤال ملکین و حشر اجساد و وزن
 و کتاب و حساب و کوز و صراط و جنت و نار و شهادت اعضا
 و شفاعت اهل کبار و امثالی کبی که کتب کلامیه بیان و تفصیلنه
 متکفلدر و اعتقاد مجرد علم و نظردن آشغه مرتبه در زیر عامه
 خلقک صفتی عقائددر علوم دکل اگر چه که بعضی عقائدده تحقیق
 رایحه سی وارد که اصحابی اعتقاد لری اوزره راستخلدر و بعضی

علومده تقلید شمه سی وارد که اربابی تزلزل و مناقصه دن خالی
 دکلدر و مؤمنه کرکدر که درت مرتبه ده اهل سنت و جماعت
 اعتقادی اوزره اوله و اولدرت مرتبه شریعت و طریقت و معرفت
 و حقیقتدر اگر بودرت مرتبه ده و یا خود بعضنده اعتقاد انده
 خلل بواولور سه الحاد دن خالی اولماز و عوام ناسنک
 اعتقاد لری اهل ظواهر دن اولان علماء شریعتک اعتقاد لری نه تابعدر
 فهم ایتدکلری اوزره و خواص عبادک اعتقاد لری اهل بواطندن
 اولان علماء حقیقتک اعتقاد لری نه تابعدر انلرک دخی فهم و ذوق
 ایتدکلری نه کوره زیر خلقک مدارک علوم و اذواقده تفاوت لری وارد
 پس برکسه نک ادراکی قاصر اولسه ادراکی تام اولنلره تابع اولق
 کرکدر تا که کندی عقلی قیدندن خلاص اوله آنکچون دیرلر که
 آمنت بالله علی مراد الله خصوصاً متشابهاتده که تأویل عقلی
 انده جاری دکلدر زیرا تعریف الهی اولدغجه مقصود ندر بلنر
 و بعض معانی مستوره اولدیغی عقول ضعیفه اهلنه عنایت حقدر
 تنکم اهلنه معلومدر و بعض کلماتده کلور که * ان عرفت فاتبع
 وان جهلت فسلم * یعنی مجهول اولان مواضعده اقل الامر تصدیقدر
 مکر که ظاهر شرع ردایتمش اوله و قابل تأویل اولیه بوصورته
 بلا توقف رد اولنور و خیر اولان امورده اصل اولان اعتقاد
 و شرده انتقاددر یعنی اعتراض و عدم تسلیمدر پس حسن ظن
 و سوء ظندن هر برینک موقع مخصوصی وارد و شبهه طاری اولان
 یرده اهل علمدن استکشاف لازمدر تنکم قرآنده کلور (فاستلوا
 اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) و اهل علمدن مراد محققدر مقلد دکل
 زیرا علماء اعصارک اکثری فتوایی تأویلات زایغه اوزرینه بنا
 ایدوب هوالرینه تابع اولورلر نفس الامرده ایسه مخالفدر و بو
 مقوله ره ائمه مضمون دیرلر رسول الله صلی الله علیه وسلم امتی
 اوزرینه انلردن خوف ایلمشدر و اهل بدع و اهواء که معتقد لری
 اهل سنتک معتقد لری نه مخالفدر اگر چه جله سی اهل قبله در

اصلنده التي فرقه در كه خارجيه و رافضيه و قدريه و جبريه
و معطله و مرجئه در هر بری اون ايك بشرفرقة اولوب جمله سی
یتش ایکی اولور که جمله سی فرقه هالکه در زیر اهل سنت
و الجماعتدن خارجلر و فرقه ناجیه بونلرک ماعداسیدر و اگر
فرق مذکور اعتقادلنده موجب کفر و منافی ایمان و اریسه
مخلد فی النار اولور و الا اهل بکار اولوب شفاعت ایله نجات بولور
و خارجیه اول طائفه در که عثمان و علی و طلحه و زبیر و عایشه
و معاویه بی اکفار ایدر و رافضیه ابوبکر و عمره شتم و لعن
ایدر و بونلردن بر طائفه کافرلر در که دابة الارضدن
مراد علی و اصحاب ایدر که قیامتدن اول دنیایه رجوع اید و ب
اعدادن انتقام الور و وجه ارضی عدلله طولدورلر دیوا اعتقاد
ایدر و اریسه نصه مخالفدر تنکم سورة یسنده کلور
(الم یروا کم اهلکنا قبلهم من القرون انهم الیهم لایرجعون)
و این عباس رضی الله عنهما یه قول مذکور عرض اولند قدده
بئس القوم نحن اذا نکحن انسانه و قسمنا میراثه دیدی یعنی علی دنیایه
رجوع ایدیدی حی اولوردی حیک اریسه خاتونلری نکاح و میراثی
قسمت اولنماز تنکم فقهده کلور که بر خاتونه زوجی وفات اتدی
دیو خبر و یرسه ل اولدخی بعد العده اخره تزویج اید و ب اندن
اولاددخی کتورسه صکره زوج اولی قدوم اتسه اول خاتونینه
زوج اولک منکوحه سیدر که نکاح سابق اوزره باقیدر پس نکاح
ثانی فاسد اولمش اولور و نکاح فاسده عدت لازم اولغله بعد العده
ینه زوج اوله عقد اولنور و قدریه خیر و شر الله تعالی نیک تقدیر یله
اولدغک نفی ایدر و هر عبد کندی فعلنی خالقدر و امام مطرزی
بونک خلافتنه ذاهب اولوب قدریه هر نسنه الله تعالی نیک
تقدیر یله اولدوغک اثبات ایدوب قیامی حقه نسبت ایدنلردر
دیمشدر و جبریه فعل عبدی الله تعالی یه نسبت ایدوب عبد
ایچون قدرت یوقدر فاعل و محرک الله در دیمشدر و اهل سنت

قتنده جبر اختیار ی منافی دکلدر تنکم براستاد کاغد اوزرینه
بر نسنه رسم ایدوب نقش ایچون شا کردی الته و یرسه اول شا کرد
اختیارنده مجبوردر و بوندن غیری دخی کلام دقیق واردر که
سرفقدرة متعلق اولغله ایراد و افشامی حرامدر * و معطله کسر طاء
مشده ایله ذات حق صفاتدن خالیدر دیرلر و اهل سنت دیمشدر که
صفات الهیه بی نفی ایتک تعطیل و اثبات مکان و اعضا ایتک تشبیه
و اثبات کمال ایدوب غیری بی نفی ایتک عدلدر و نفی صفاتده فلاسفه
و معتزله و صوفیه نک قوللری واردر که بو محل ایرادی صددندن
خارجدر و بر معطله دخی واردر که نفی اله ایدوب صانع عالم یوقدر دیرلر
فاما بعض کار بیورمشلردر که مطلقا تعطیل اعتقاد ایدر کهسه
عالمده متصور دکلدر بلکه تعطیل اثبات اله ایدنه نک اعتقاد ایتدوکی
صفتی تعطیلدر پس جائزدر که مثبک اعتقاد ایتدوکی صورتدن
غیری وجهله اعتقادی اوله و لکن سؤال وارد اولور که حکماء
اقدامیندن بر طائفه واردر که صانع عالمی انکار ایلوب زندیق
اولمشلردر که انلره دهریه دیرلر و قرآنده کلور (وما یهلکنا الا الدهر)
جواب بودر که دهره اسناد حوادث ایتکدن بالکلیه تعطیل صانع
لازم کلز مع هذا دهره اسناد حوادث ایتدکلری اعتقاد تعطیل ایله
بیله اولسه دهر اسماء اللهدن اولغله اول اسناد حق تعالی یه اسنادی
متضمن اولوب بالا اعتبار تعطیلدن خالی اولور * و مرجئه انلردر که ایمان
و ارایکن کاهک ضرری اولماز دیرلر و اهل تصوف دخی اون ایکی
فرقه اولوب بر فرقه سی سنیه و باقبسی بدعیه در سنیه اولان اعمال
و عقاید جهندن مننی علیه و ممدوح اولنلردر * و بدعیه انلرک
خلافتدر که حلولیه و حلیه و اولیایه و شمراخیه
وحیه و حوریه و اباحیه و منکاسله و متجاسله و وافقیه
والهامیه در * حلولیه انلردر که وجه جیلده صفت حق اولغله
کوزلله نظر ایتک جائزدر دیرلر زن اولسون و جوان اولسون
و حلیه انلردر که رقص و ضرب ید حلالدر و بعض حالات

وارد در که انده شرع اعتبار اولمز دیرل * واولیائیه انلردر که مرتبه
ولایت قدم بسان کمنه دن تکلیف شرع ساقط اولور دیرل
و شمر اخیه مناهی و ملاهی حلالدر دیرل * وحبیه درجه مجتده
احکام شرعیه ساقط اولور دیرل انکچون ارالرنده ستر عورت
ایتمزل * و حوریه غلبه حالد و طی خور دعواسن ایدرل انک ایچون
افاقت بولدقلرنده اغتسال ایدرل * و اباحیه امر ونهی ترک
ایدوب حرامد حلالدر دیرل * و متکاسله کسب رزق ایتمکدن
قعود ایدوب ابواب ناسدن سوال ایدرل * و متجاهله ظاهرده
لباس عشاق کیوب باطنلری حلیه تقوی و اخلاقدن عاری
اولنلردر * و وافییه انلردر که معرفه الله طلبند و اولمازل
حق ایچق حق یلور دیرل * و الهامیه انلردر که قرآن مجابدر
و قرآن طریقت اشعاردر دیو قرآنی کیوب اکابدل اشعار و غزل
تعلیم ایدرل * و بونلر انسه کوره اولان فرق مختلفه در که عقیده لرنده
زیغ و ضلال وارد و دیمش لردر که جن دخی انس کیدر یعنی
انلرده دخی مسلم و یهود و نصاری و عبده اوثان و مجوسی و رافضی
و سائر مبتدعه و فرق ضاله وارد بلکه انلر مارچ ناردن مخلوق
اولمقله وجود لرنده خفت وهوی غالبدر انکچون انسک کالی
مرتبه سنه بالغ اولمازل بوسیدن جنه دخول ایتمیوب اعرافده
قالورل زیرا اهل برزخدر اعراف کی انس ایسه ذوالجنحاحین
در که جمال و جلالی جامعدر بویله ایکن انلرک دخی اکثری
غواشی بشریه و طبیعیه ایله ملتبس اولدقلری جهندن برزخده
قالنلر و معرفه الله ده قصور لری اولدوغی یوزدن اعتقزالرنده
زیغ و ضلال اهلی اولمشلردر و دنیا آخرنه دک اهواء ناس افزون
اولوب درلو بدعت شعبه لری یتش و دعاوی خواص و عوام
نه درجه لره یتشدر پس طریق سداد استین هدایه تابع اولوب کاب
وسنی الدن قومز و باطنی عقائد فاسده ایله افساد ایتمز و باب حق
قیوب اهل بطلانه او یوب کتمز زیرا زمانک زیاده اختلالی و خواص

هیئند و اولنلرک کمال اوزره سوء حالری وارد پس زنهار
فطرت اصلیه سدیك قیماغنی یوزمه والا بردخی اولکی صورت
وصفتی بولماز و دیمش لردر که عالمک علمی و معتقدک اعتقادی
بابا کی و حضوری و یا استحضاری انا کیدر و بوابوت و اموت
اراسنده ارواح اعمال حاصل اولور اگر علم و یا اعتقاد اولسه
عمل بلا روح قالب مقام علوی به حرکت ایده مز و الحاصل
صور اعمال اعراض مقوله سیدر که انک جواهری مقاصد اعمال
و علوم و اعتقادات و متعلقات هم در بولر اولسه صور اعمال
بنفسها قائم اولماز بلا روح جسد قائم اولدیغی کی بو جهندن
حدیثده کلور که * یوجرا بن آدم فی نفقته کلها الاشیا وضعه
فی الماء والطين * یعنی برکسه بر بنای تتره و تفاخر و انفساح
و استراحت ایچون و یا بر مسجد و مدرسه و قطره و امثالی ریا و سمعه
طریقله بنا ایلنه انک بناسی بو عالم دنیایی تجاوز ایتمز و اخرتده
انک اصلا ثمره سی اولماز زیرا اعراض زائله در و اگر بودنیانک
اعراضندن یکیوب مطمع نظری بونک و راستنده بر امر محقق
ایسه که رضای حق و تقرب رب مطلقدر اول بنا انک نیت
و اعتقادینه کوره روح بولور و مقامی اعلائی علین اولور و انکله
اخرتده فائده لنور و سائر اعمال دخی عموما بویله در و مؤمنه کرکدر که
مالی و عمرنی یوق یره اسراف ایدوب خسارت اخرت چکمه
اهل کسب یوزنده و اهل علم و اصحاب وعظ و خطابت و امثالی
اولنلر تدریس و تعلیمده زحمتلر چکرل اقل قلیل واردر که
علمندن منتفع اولور زیرا باطنی حقدن خالیدر و معرفتک درجات
متفاوته سی واردر که بری برندن اعلادر و ابتداسی حق تعالی بی
من حیث المعتقد اصنام و امثالندن تمیزدر که تنکم (قل یا ایها الکافرون
الی اخر السوره اول معنایی تبیین و حق ماسوا دن تعیین ایدر
و اصنامده جمله هوایه متعلق اولان نسنلر داخلدر نته کیم قرآنده
کلور (افرأیت من اتخذ الهه هوا) و فقهده بر مسئله کلور که

برکسه بر جاریه اشترا و یا خود برخاتون نکاح ایدوب صفت اسلام
ندر دیدکده بیلسه مسلمه اولماز * ولکن بیله مکدن مراد معتاد
اوزره جواب ویرمکدن عاجزه اولدوغی دکلدر بلکه اعتقادنده
خلل اولمقدر * ارسال رسل و انزال کتب و امور مبدأ و معاد ده
شک و یا انکار کبی و الا بالکفر لا اعرف دینک تو حید و اقرار
و اعتقادی مانع دکلدر زیرا جائزدر که اصطلاح و عبارت ایله وصفدن
بخیزنی بیان اوله * و کفر صفت باطنه در که دین محمدن اولدوغی
ضروری اولان نسنه بی انکاردر * بویله پرلده احوط اولان
عبادتده قصوری اولنله تلقین ایدوب سو یلک و سو یلتمکدر که
الدین النصیحة) وارد اولمشدر انکچون قلبنده غل و غشی اولنله
بعض امیری قاضی حضورنده سؤالده تشدید واداده تعمیق ایله
ابطال حقه باعث اولدقلرندن ماعداد اهل دینک دینی جرح
واهل سنتی تضلیل ایتمش اولورلر سؤال و جواب ایسه هرکسک
مقامنه کوره اولور (لا یكلف الله نفسا الا وسعها) برکسه نک
یاندده خبر واحد صحیح اولسه اگر آنک حکمی افعال دنیایه متعلق
ایسه انکله حکم و عمل ایله و اگر آخرته دائرنسنه ایسه آنی
علی انتعین عقیده سنده طوتمیه بلکه دیه که اگر رسولدن بزه
واصل اولدیغی کبی فی نفس الامر ثابت ایسه آنی و جهله
رسول اللهدن و حق تعالی دن وارد و ثابت اولان احکام و اخباری
کرتک بالفعل معلوم اولسون و کرتک اولسون مأمور اولدوغم اوزره
قبول و اعتقاد و عمل ایتدم زیرا بر نسنه مقطوع به اولدجه
عقائدده طوتمیز بلکه اگر نقلدن ایسه تواتر ایله ثابت اوله و اگر
عقلدن ایسه اوراده دلیل عقلی بولنه مادامکه اول دلیل عقلی بی
نص متواتر قدح ایتمه بویکبسنک یبنی جمع ایتک ممکن دخی اولیه
والا دبلی ترک ایدوب نصی اعتقاد ایتک کرکدر و دیمشدر که
برکسه کلمه کفری تلفظ ایله و اعتقادی دخی آنک اوزرینه
اولسه کفری متفق علیه در و اگر اعتقادی اولیوب ولکن

اختیاری ایله سو یل دیسه جهل عذر اولیوب عند عامه العلما
کافر اولور و بعضیلر جهل عذر در ذیوعدم کفرینه قنوا ویزدیلر
والا جهله جهال اکفار اولنق لازم کلوب زیرا انلر الفاظ کفر
ندر بیلزلر بیلسه ل سو یلزلر ایدی فاما حق بودر که اگر دین
محمدن اولدوغی بالضروره معلوم اولان نسنه لردن ایسه اوراده
جهل عذر اولماز و جهله لازمدر که بیه مقوله ضروری اولان
علم حالی تمام ایده لر و اعتقاد لرینی تصحیح و کلمه لرینی تسدید ایله لر
و اعتقادنده تفاوت اولمغله یوم قیامتده الله تعالی صور مختلفه ده
تجلی ایسه کرکدر شویله که هر طائفه کندی معتقدی اولان
صورتی قبول و ماعداسنی انکار ایله لر انسان کاملدن غیری
زیرا انسان کامل وجه کلی و اسم جامع اهلبدر پس بودنیاده
ا کا نسبتله تجلیده تخصیص اولدیغی کبی آخرته دخی اولماز
و بعض کلمات کارده کلور (عقد الخلائق فی الاله عقائد
و انا اعتقدت جمیع ما اعتقدوا) بونک معناسی بودر که
جمیع معتقداته اعتقاد ایتک جزئیات مقیده سی جهتندن
دکلدر زیرا کفر محضدر بلکه کلیات مطلقه سی یوز ندندر که
ایمان صرفدر و قرآننده کلور که (وقضی ربک الا تعبدوا الا ایاه
وینه کلور که) ومن یکفر بالطاغوت و یؤمن بالله فقد استمسک
بالعروة الوثقی) بونده طاغوتدن مراد جمیع ماسوادر تقدیم
اولدیغی تخلیه بایندن اولمغله در زیرا ماسوادن بوشالمدجه
نور ایمان و عیان و سر وحدت ایله طولق یوقدر و ماسوادن مراد
نعینات خارجییه جزئییه در و وحدت اول تعیناتک حاوی اولدیغی
وحداتک جمعیدر که حقیقت ایمان و اعتقاد آنکله قائمدر
و قیامتده اولان اختلاف تجلی یوم میثاقده اولان اختلاف تجلیدندر
زیرا ایکبسیده حضرت التمثیلده در اگر اولا و آخر بر صفت ایله
تجلی واقع اولایدی کسه انکار ایتمز ایدی و بعضیلر دیدیلر که
یوم میثاقده اولان تجلی صورت واحد اوزرینه ایدی مختلف

دکل ایدی زیرا تمثیل ایدن ارواح ایمان و کفر موطنده دکل بلکه
فطرت اصلیه و قابلیه اولی اوزرینه ایدی پس یکپاره قابلیته یکپاره
تجلی واقع اولدی اما یوم موقف یوم میثاق کی دکلدر بلکه
دنیاده اولان تجلیات مختلفه اختلاف اعتقاداتی اقتضا اینکله
تجلی آخرت دخی اکا بناء اولیه اولور حتی مقام کنشیک تجلی سی
دخی موقفک تجلی سی کی مختلفدر که اختلاف اعتقاداته تابعدر
و کنشیدن عودنده اهل قصور و ملک اراسنده اولان رؤیت دخی
بشقه کونه در که مقام کنشیده اولانه مغایردر و بونک اصلی
بودر که الله تعالی ایچون من حیث نفسه احدیه العین ومن
حیث صفاته کثرت تجلیات وارددر که هر بری آخره مخالفدر
والا تکرار لازم کلور الله تعالی ایسه واسعدر پس مظاهر
اسمائک حالته کوره تجلی ایدر الحاصل اگر یوم میثاقده احدیت
فطرته نظر اولنورسه تجلی الهی صورت واحده اوزرینه اولق
کورینور واکر عالم اجسامده اولان تفاوت حال و اختلاف
عقائده باقیلورسه تجلی صور کثیره ده اولق کوستر زیرا ابدانک
آینه سیدر اگر چه بالقوه و بالفعل اراسنده تفاوت وارددر
انکچون قبل البلوغ وفات ایدن صبیان حقنده ایکی روایت وارددر
بری فطرته تری خالی و بری دخی بعد البلوغ اولان کفر و ایمانلری
اعتباریدر آنی ایسه انجی الله تعالی بیلور فاعلم ذلك و تجلی
مذکور نور شمس بکزر که کر چه نوری صفت و اخده اوزرینه در
ولکن زجاج متلون اوزرینه عکس ایسه اوزجاجک حرمت و صفت
وزرقتدن لونیه ایسه اول لون ایله متلون اولور پس زجاج قلوب
والوان اعتقاداتدر و تجلی الهی متغیر اولماز نور شمس کی ولکن
تحلک تغیرندن متغیر کورینور و جنید بغدادی به قدس سره
معرفت و عارفدن سؤال اولندقدده لون الماء لون اناء دیوجواب
ویردی یعنی عارف اولدر که اخلاق الهیه ایله بروجهله متحقق
اولا که کویا حق اوله مع هذا حق حق و عبدعبددر فاعرف جدا

و برکسه نک نبوته اعتقادی اولسه ولکن ظواهر اخباری معانی
نفسیه به حل ایسه اول کسه جاهل و بلکه کافر در و برکسه ظاهر
و باطن و حس معنایی جمع ایلیوب ایکی طرفه دخی قائل و مجموعیله عامل
اولسه اول کسه عالم و مؤمن کاملدر زیرا روح و جسددن هر برینک
حکمی و یرمش (وان للقرآن ظهرا و بطنا) سرنه یرمش اولور انکچون
شجره لوزاهل معرفته اشارتدر زیرالوزک لی معرفت و دهنی حقیقتدر
چونکه میوه لب و دهنندن خالی دکلدر و انسانکه شجره کاشانک
میوه سیدر اکا دخی لازمدر که بالفعل شریعت و حقیقتک مجموعیله
قائم اوله بالکمز جانب شریعتی طوتوب منکر و بالکمز طرف حقیقتی
طوتوب اشق اولیه بلکه جناحین ایله پرواز ایلیوب ایکی درلو
جنه داخل و منزل نعیم و مقام قربه واصل اوله و شریعتده
حدود الله که افعال مکلفینده اولان احکامدر که وجوب و حظر
و کراهت و ندب و ایا حندر برکسه که یا حرکت و یا سکون ایله
متصرفدر بوبش حکمدن خالی دکلدر اگر فعلی واجب اولانی
ترك و یا ترکی لازم کله فی اشهره الله تعالی نک تعیین ایلدوکی حدی
تجما و زایدوب عاصی اولور واکر قلب احکام ایدوب فعلی و یا ترکی
واجب دکلدر دیو اعتقاد ایدرسه کافر اولور زیرا هر نه مقوله
امر که رسول اکرم النیدن و یا وارث رسول یوزندن وارد اولور
بلا میزان آنی قبول و اعتقاد و مقتضاسیله عمل لازم کلور
و هر نه که عالم معناده یدالله دن کلور میزان شرع ایله اخذ ایتلودر
زیرا رسول امتنه مکرله مبعوث اولماز بلکه امتنه منزل اولان معنایی
نبین ایچون کلور الله تعالی دن اخذ اولنان ایسه بویه دکلدر
زیرا الله تعالی نک عبادده مکرری جو قدر و بومکردن خلاص اولق
استنب طرف رسولدن کلان میزان شرعی دائما النده طوملوردر
اگر وارد باطن اکا موافق کلورسه اخذاید و الا ترك اید انکچون
جنید بغدادی بیورر علمنا هذا مقید بالکتاب والسنة یعنی کتاب
وسنت میزان شرعک ایکی کفه سیدر و سر مذکور اوزرینه در

شول جديت شريف كه كلور * من رأني في المنام فقد رأني الحق
 فان الشيطان لا يتكلم بي * يعني بر كسه رسول اكرم صلى الله
 عليه وسلمي منامده حليه اصليه لري اوزره كورسه رؤياي حقدر
 زير رسول و وارث رسول اسم هادي به مظهر اولغله شيطان ايلرك
 صورتلري اوزرينه سكورنمز والا خلط وتلبس لازم كلور
 واكر حق تعالى بي كورسه جاردر كه شيطاني كورمش اوله
 وحقدر ديو اعتقاد ايندوكي باطل چقه زير احق تعالى ايچون اصلنده
 صورت يوقدر و مضل وهادي انك اسماسندندر پس اجتمالدركه
 كورنن صورت اكا مكر الهى اوله زير اشيطان بين السماء والارض
 كرسى قنوب اوزرينه اوتوروب و كندويي تكري اولق اوزره
 كوسترر و اهل خواب و اصحاب كشف خيالنك اكثري مكمور
 اولورلر كي مصر اولوب اول اعتقاد اوزرينه قالورلر وكي
 اهل علم صحيحه وكي اهل كشف صريحه مقارنله رجوع
 واستغفار و ملكه اول اعتقاددن بري اولان صلاتي اعاده وسائر
 اعمالني تكرار ايلر والله تعالى هو الحفيظ وحق تعالى مباحي عوام
 ناسه مشقت تكليفدن تنفيس وخواصه ابتلا و محنت قلمشدر تا كه
 عبوديته ملازم اولوب سيدلرينك اوا مري تحتنده محصور
 اولورلري يوخسه حقه مخصوص اولان رتبه اطلاقه به ايدوب
 تحجيري دفع ايدرلري ظاهر اوله پس خواص اولوالعزم دن اولغله
 انله ترك مباح اقوي اولدي وقرآنده كلوركه (هو الذي خلق لكم
 ما في الارض جميعا) بواينده لام اندفاع ايچوندر ديو اكثري علما
 اباحت اشيايه ذاهب اولوب ضال و مضل اولمشدر زير اشياء
 نافعه ده اصل اولان اباحتدر مطلقا اشيايه دكل حتى كبار محققين
 خواص رديهي مشتمل اولان حلال بله ترك ايتمشدر فكيف كه
 خواص مضره سي اولان مشبهات مع هذا بوراده لام بله انتفاع
 ايچون اولوب بلكه اجليه اولق دني مختلدر پس معني الاجل
 انك ديو اولوب و ناسنده كه اعتقاد الهى اوله

عارف بالله ياننده اكا تعرض ايتك ويا خود حلق اعتقاد ايتك
 ويا اباحتنه ذاهب اولق حرامدر انكچون عرفا حرام و مشبهات
 و مباحات دكل بلكه كونيي بيله ترك ايدوب ماسودن حر اولديلر
 اكر چه دشمنلري چوقدر زير فقها و محدثون و سائر علما نك
 اكثري عقايد و نقولده طريق مخصوصه سالك و اكثري امورده
 رخصته ذاهب اولدقلرندن خلافلرنده بولنان ارباب عزائمى رد و انكار
 ايلديلر و هر كسك اعتقاد و عملنه كوره بر ملك و بر شيطان واردر
 اكر استقامت و عزيمت يولنه كيدر سه تأييد و تثبيت ملكدندر
 نتكم قرآنده كلور (فثبتوا الذين آمنوا) و اكر اعوجاج و رخصته
 سالك اولور سه تزبين و تلقين شيطاندر نتكم تنزيلده كلور
 (الشيطان سول لهم و املى لهم) و ملك طريق حلاله
 دعوت ايدر و لكن مباحه دعوت ايتز شيطان ايسه حرامه
 دعوت ايند وكي كبي مباحه دني دعوت ايدر زير مباح يوزندن
 مكر ايدوب رعونت طبع قوت بولدقده محرمانه دوشور مكر
 و حقيقتده ملك و شيطان سنك غرسكدر انكچون حديثده
 كلوركه * ان الله يخلق من الاجمال ملائكة يستفرون للعامل
 الى قيام الساعة * وقرآنده كلور (فينثكم بما كنتم تعملون)
 يعني عمللريكزك صور حسنه و قبيحه سن اظهار ايدر و معتقدات
 اهل ستندن بري دني نصب امامك دليل سمعي ايله واجب
 و يا فرض كفايه اولدو غير و قال الله تعالى (واولي الامر منكم)
 و قال عليه السلام * من مات ولم يعرف امام زمانه مات ميتة
 جاهلية * سبب وجوب بودر كه الله تعالى اقامت دين ايله
 امر ايندي اقامت دين ايسه امن و امان ايله اولور يعني خلق كندى
 نفسلري و ماللري و اهللري اوزرينه بري برلرينك تعدى سندن
 امين اولهلر بومعني ايسه سطوتندن خوف و رجستن رجا اولنور
 بر كسه نك وجودينه موقوفدر كه خلق امورده اكا مراجعت
 ايدلر تا كه خوفدن قلبلري فارغ اوليحق مأمور اولدقلري

اقامت دین دخی مبسر اوله وواجبه انکله توسل اولسان
 نسته دخی واجبدر انکچون اتخاذا امام دخی واجبدر وکذلک
 اطاعتی دخی واجبدر الله تعالی اتی کندی منزله سینه تنزیل
 ایلشدر اکا بناء اطاعت ایدن نجات بولور وعاصی اولان
 هلاک اولور وبرعصرده ایکی خلیفه اولماز زیرا وحدت وجوده
 ناظر در قطب الاقطابک وحدتی کبی وسلطان امور دینه دن
 برنسته بی تغییر ایتسه اولوقتک علماسنه لازمدر که آتی انکار ایده لر
 ولکن رفقه طوته لر رفقک سبی نفوس ایدر ایدر وانکارک باعثی
 احترام الوهیت ومحافظه شرع وتقویم امور عالمدر زیرا ظلم
 نفس وظلم عبادله نظام دنیا مختل ومشوش اولور بوجهان بالکثر
 سطلنتک صورتیله ومرتبیه سبیله نظام بولماز بلکه صاحبک
 عدلی ایله قوام بولور وحدیثده کلور * بالعدل قامت السموات
 والارض * وعدل ایله مشهور اولان انوشروان کر چه شرع
 منزل اوزرینه دکل ایدی فاما عدلی سبیله وراء حجابدن نائب
 حق ایدی وکسری مذکوره عادل دیمک صفت عدلک منقبتی
 بیاندن تنکم مشرکری زکوة ویرمز دیو وصف ایتک ترک
 زکوة صفت اهل شرک اولدیغک اعلالنه مانع زکوة اولنلرک
 حاللرین تقیجدر اگر چه عند الخفیه کفار فر وعله مخاطب
 دکلدر و انوشروان صفت عدله نائب حق اولیجق ملوک عادله
 حقک ورسولک نوابی اولدقلری بالطریق الاولادر واکر ظالم
 اولورلرایسه اخوان الشیاطین اولورلر وبرکسه صفت عدله
 موصوف ومعنای انصاف ایله قائم اولسه خلق آتی نصب
 ایتسه رده ایتسه رده بته حکما ملک وخلیفه در تنکم ظالم اولان
 منصوب ایتسه ده معزول حکمنده در وپادشاه عادل اولورایسه
 فائده سی دنیا و آخرتده هم سکا وهم اکادر واکر ظالم اولورایسه
 دنیاده فائده اکا آخرتده سکا در زیرا سن صبر ایله مأجور
 اولورسن واول متاع قلیل دنیا ایله متمتع اولوب ظلمی سبیله آخرتده

مؤاخذه اولنور وپادشاهه معصبتک غیریده اطاعت لازمدر
 والامطیع اولیان مبتدع اولور حتی برکسه بی سلطان دعوت
 ایدوب اجابت ایتسه اهل بدعت اولور زیرا حکم مبیاعه متابعتدر
 واکر بلاد دعوت وارسه جاهلدر شول جهتدکه علما امناء حقدر
 اگر سلطان ایله مخالطه ایتزلرایسه یعنی کرکدر که مخالطه علما
 طرفندن اولیه بلکه ملوک جانندن اوله زیرا فرائضک غیریده
 حرکت فرائضده کی کبی اضطراری اولورایسه مقبولدر اختیاری
 اولورایسه هوأله مخلوط اولمقدن خوف اولنور وسلطانک
 غیابنده دعا لازمدر کرک سکا صله سی اولسون وکرک اولسون زیرا
 مملکتنده آسوده اولدوغک نعمت کافیدر وبعض کار بیور مشلدر که
 اگر حق تعالی بکار بدعوت مستجابیه ویرسه سلطانه صرف
 ایدردم زیرا سلطان قلب عالمدر وقلب صلاح پذیر اولیجق
 سائر اعضا دخی اولور وسلطان باعث حیات عالم وسبب نظام
 امور بی آدم اولدیغندن ادنی عمل وافل جالی ایله سائرلر دن
 مقبول اولور وجميع اسما اسم اعظمه مرتبط اولدیغی کبی
 جميع عباد دخی سلطان اعظمه متصلدر که خارج اولان ضال
 ومبتدعدر ودمشدر که * ارباب الدول ملهمون * زیرا ملوک
 وامرا وعلما اسماء کلیه مظاهریدر وسمواتده بونلرایچون افاضل
 ملائکه تعیین اولمشدر که دائما الهام حق ایدرلر حجابی لطیف
 اولنلره تأثیر ایدوب عمل ایدرلر ومقبول الهی اولورلر وحجابی
 کشف اولنلر حقندن منحرف قالورلر واکر ظاهر شرعه تابع
 اولمازلرایسه مردود حق اولورلر ووجود انسانده روح امری
 سلطان وعقل قدسی وزیر وقرای روحانیه وجسمانیه جنود
 روحدر واصلنده اهل خلافت تنزل روح اولان قلبدر که
 مظهر سراسر اکبردر وآتی اسم جامع نصب ایدوب جميع کائنات
 آنک مبیاعه سنه کلورلر وخلافتی تبریک ایدرلر وقطب وجود
 وسائر ورثه اقطاب آنک سریله قائمدر وخلیفه زمانکه مرشد

کاملدر آنک تحت مبايعه سنده اوليان في الحقيقه جاهليت
اوزره در زيرا اسماء الهيه بری برينه مسخر اولديغي صکبي
مظاهر دخی بویه در وانبیا واولیا متابعت ایله مأمورلر در
وبلا مرشد راه خدا بولنوب منزل مقصوده ایرلک کوچدر
وقرآنده کلور که (فیهدهم اقتده) وهدا ایکی درلودر هداي
شریعتدر که اکا علماء ظاهر متعین در وهداي حقیقتدر که
اکا علماء حقیقت متکفلدر و بو آنه کلنجسه سلسله جسمانی
وروحانی مستمر و متصلدر و دولت عثمانیه مهدی به و دولت
خلافت حضرت عباسی به منتهی در و بو خلافت و دولتمدن
صکره سنت و الجماعت و بدعت و ضلالت اسمی و مدلولی مرتفع
اولوب صورت عالمه معنای جلال کلی مستولی اولوب نه قیامتدر
قویسه کرکدر (والله العليم الحکیم) و فروغده کلور که سلطانه
و یا قاضی به لایق دکلددر که تسعیر ایلیه لر یعنی بازارده صاتیلان
قوت و نفقه اوزرینه ثمن تقدیرا یلیوب شو بهایه بیع ایدیکن
زیاده به بیع ایتمکزدیه زيرا رسول الله صلی الله علیه وسلم زمانلرنده
مدینه منوره ده قحط و غلا واقع اولوب یار رسول الله اهل سوقه
نرخ ویرسه کوز مناسب ایدی دیدکلرنده رسول الله پیوردیلر که
المسعر هو الله * یعنی نرخ ویرن اللهدر یعنی خصب ورها
و قحط و غلادن هر بری الله تعالی تک الله در پس هر نه وجهله
تقدیر ایندیه آنک نرخ و رواجنه کوره در نتکم دیرلر که رزق
کنندینی اوجوزا یدر و بهالی ایدر یعنی نرخ ویرمه حاجت
یوقدر مکر که اهل سوق تعدی فاحش ایدوب مثلا الی الخ به
الدقاری بغدادی و یاغیری بی یوز الخ به صتارلر بو صورتده
بعض علما قولی اوزرینه ضرر ناسی دفع ایچون بها تقدیر و تعیین
ایتمک جائزدر بودخی اهل رأیک مشورتیه اولملودر تا که
حدندن زیاده نقصانته ویرمکله ظلم لازم کلیسه بناء علی هذا
برکسه ضرب سلطان و قاضیدن خوفا تعیین اولنان نرخ اوزره

بیع اینسه ولیکن اول بهایه صاتمغه کندینک رضاسی اولسه
مشتی به لازمدر که بر نسنه اشترایندوکی وقتده بایعی ارضا
و تطیب خاطر ایلیه تا که اکل ایندوکی حلال اوله زيرا حدیده
کلور که * لایحل مال امری مسلم الا بطیب نفس منه * و بومسئله
امور اعتقادیه دن اولغله نصب سلطان ذیلنده درج اولندی
زیرا فرق اهل بدعتدن طائفه معتزله تسعیر افعال عباد دن
دخی اولور دیدیلر فاما اهل زمانه زیاده بی انصاف اولغله سحرک
لر و می واضعدر (* الباب الثاني فی العقل *) عقل دماغ انسانده
برقوتدر که آنکله ادراک حاصل اولور وجه تسمیه انسان کاملی
منکر و قبیح اولان نسنه لردن عقل و حبس ایندوکیدر و عقل
نفس ناطقه دن غیریدر زيرا نفس ناطقه تدبیر و تصرف طریقیله
اجسامه تعلق ایتمددر عقلک ایسه کرچه تعلق واردر ولیکن
تدبیر طریقیله دکلددر بلکه قلبه تابع برقوتدر زيرا قلب ملائکه
و انبیا و کل اولیا نکدر انکچون قلب صاحبی خطا ایتمز و صاحب
القلب اودر که جمیع اسماء الهیه تک احدیتی اولان اسم اعظمه
عارف اوله عقل ایسه ذکر اولنان طوائف جلیله تک غیری ایچونددر
انکچون عقلک صاحبک خطا ایتمک شانندندر زيرا محفوظ
دکلددر بناء علی هذا عقلک قلبه متابعتی عنایت و توفیقندن
و قلبک عقله اقتداسی خذلان و حرماندندر شوقدر واردر که
عقول تفاوت اوزرینه در که اوچ قسمدر بر قسمی عقل اولدر که
انبیا و کل اولیا تک عقلی بو عقلده داخلدر و بر قسمی عقل
اوسطدر که عقول افلاکدر یعنی افلاکده ساکن و متخیر اولنلر
عقولیدر محركات افلاک اولسون و غیریلر اولسون و بر قسمی
عقل آخردر که عقول جزئییه در و اکثر ناسک عقلی بونده داخلدر
آنکچون عقل جزئی و عقل معاش دیرلر عقل کلی و عقل
معاد دیمزلر زيرا عقل معاد نفوس تک عقلیدر که عقل قدسیدر
شول جهتدکنکه معاد یا لکن آخرت دکلددر بلکه مبدأ اولان

معاده دخی شاملدر آنکچون قدسی دنیلدیکه قدس شوائب
تعیات و امثالندن تقدس و تطهردر دیشلردر که حق تعالی
حضرت آدمه نفخ روح ایتدکدن صکره جبرائیلی اکا اوج
تحفه ایله ارسال ایتدیکه عقل و حیا و علمدر و بواوچ نسنه
اداسنده مخیر ایلدی تا که برین اختیار ایلیم آدم دخی عقلی
اختیار ایتدکده جبرائیل علم و حیا به سزایکیکز مقابلریکزه
کیدیکوز دیو اشارت قلدقده علم و حیا عقلدن مفارفت ایتوب
وزارت مرتبه سیله عقله تابع اولدیلر عقل دماغده و علم قلبده
و حیا کوزده قرار ایلدی پس عقل انسانی به دماغ روح القدسه
سدرة المنتهی و جنة النعیم کیدر و برکسه رؤیاسنده جبرائیلی
کورمک کنندی عقلی صورتی کورمکدر زیرا هر نقدر تمثلات
واریسه صفت غالبه انسانیه صوری اولدیغی عند المحققین
بی ریدر اگرچه حقایقه اطلاعی دخی مانع دکلدر متروحن
اولنلرک تمنا تی کبی که خضر و ملک الموت و سائرلر بونده داخلدر
آنکچون برکسه واقعه سنده حلیه اصلیه سی اوزرینه رسول الله
صلی الله علیه و سلمی کورسه حقا کورمش اولور مع هذا
کوردیکی اول نورک طلبدر و لکن ظلمک مظلواندن مفارفتی
اولدیغندن ایدهای رؤیت آخری رؤیت حکمند در
بومقام دقائق تصوفدن اولغله ادراکی عقل کامل و پاکشف
شامله محتاجدر و بر عقل دخی وارد که اکا قلم اعلی دخی دیرلر
رسول الله روح مطهر لیدر خلق اولندقده قلم اولدیغی
یوزدن اکا اوج یوز التمش دندان ویرلدی و عقل اولدیغی
جهندن اوج یوز التمش تجلی و یاخود دقیقه احسان اولندیکه
هر دندان و یا هر دقیقه علوم اجمالیه دن اوج یوز التمش درلو
علم دریاسندن اغتراف ایلدی و بوعلومک جمله سنی علی وجه
الاجمال لوح محفوظ اوزرینه تحریر ایلدی و قیامت دکن
بین الخلق متداول و متعارف اولان علوم کونیه بوعلومدر که

اوج یوز التمش کره اوج یوز التمش علمدر و بوعلومک تفصیلی
الله تعالی ییلور وکل اولیایه دخی استعدادلری قدر تعریف
اولمشدر و بوعلومک اکل مظاهری صحابی به کوره حضرت
علی در که سر الانبیا والمرسلیندر و سائرله نسبت ایله شیخ
محمی الدین العربی در ختم الاولیاد و عقلا انلردر که ریاضات
و مجاهدات و حلوات و سائر سیر مرصیه ایله کنندی تفسیرینه
مشغول اولدر و واردات الهیه به متنها بولنوب علوم جلیله
مذکوره دن حظ اوفی آلا که علوم نبویه در آنکچون * علمت
علم الاولین والآخرین * دیو یوردی و اثرده کلور که * اکثر
اهل الجنة البله والعقلاء فی علین * یعنی عقلا اهل جنت
مقابله سنده مذکور اولدوغندن مفهوم اولدیکه علین دن
مراد مقام جنانیه نک ماوراسنده طبقات قربت و وصلندر که
عقل کل اهلنه مخصوصدر و شول کسه لکه اصحاب لقلقه و کلام
جدلدر انلر مستهزی بالین در که قلبلری اوزرینه حب دنیا
و طلب جاه و ریاست مستولی اولوب طریق عقل قدسی و جاده
علم الهی دن خارج اولمشدر و انلر علمی نیجه ذلیل ایتدیلرایسه
حق تعالی انلری ذلیل ایتشدر بوجهندن انلرک عند العقلا
والعلماء اصلا مقدارلری یوقدر و بونلرک عندنده وزنی اولمینلرک
حق عندنده دخی وزنی یوقدر زیرا بونلر مظاهر حقدر و قبول
ورد بونلره مفوضدر آنکچون ابویزید بسطامی اتباعندن بری
ترک ادب ایتدکده * دعوا هذا الساقط عن نظر الله * دیدی
مقصود کنندی نظری ایدیکه نظر حقندن عبارتدر و قرأ نده
کلور که بومعنا بی مشعر آیت وارد (من يطع الرسول فقد اطاع الله)
(و ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله) و (و ما رمیت اذ رمیت و لکن الله
رمی) کبی و اهل جندل و رسومدن بر طائفه دخی فراعنه اولیا
و رجایله عباد الله الصالحین اولوب حق تعالی نک خدمته
مخصوص و عبودیتنه مقرون و تجلی نظرینه مرهون اولنلره اذیت

وجفای التزام ایتمشردر (اولئك الذين لعنهم الله فاصمهم واعمى ابصارهم) ودمشردر که عقلک استحالہ ایندوکی نسنه بی طلب ایتمک جائز اولماز تجویز ایدر ایسه اولور حضرت موسی نک طلب رؤیتی بوقبیلنددر زیرا قوت استعداد ونظر عقلی رؤیتی استحالہ ایتمز ورؤیت محال اولیحق ذاتی طلب ایتمه دخی محال اولماز زیرا مقصود فی الحقیقه کالنی ادراکدر وعقل فی نفس الامر عاجز وضیق اولدیغندن حدیثه کلور که * زدنی فیک تحمیرا * یعنی بکا اول وجهله تجلی ایله که عقل آتی من کل الوجوه استبعاد ایلیه وجلالک لایق اولان نعوتی ادراکدن عجزی ظاهر اوله پس برکسه الله تعالی عقل ایله ادراک اولنوردیمک زیاده جهلدندر زیرا الله تعالی محسوس دکلدر حواس ظاهره ایله کورینه ومعقول دکلدر که قوای باطنه ایله ادراک اولنه وعقلک شانی انجق ادراکی تجویزدر غیری دکلدر پس انبیاء مرسلین وشرع مبیندن نه وجهله بالغ اولدیسسه اول وجهله اعتقاد کافیدر مکر که بصیرتی نور کشفله منور اوله اول وقتده تجلی الهی ایله حسب الطائفة البشرية ادراک ذات الهیه حاصل اولور زیرا تجلی ایله قلبه دخول ممکن اولان ذاتک ادراکی دخی ممکندر وعلم بالله ایکی طریق اوزدهدر که بری نظر فکریدر وبونظر اهلی الی آخر العمر حیرتدن خلاص اولماز زیرا بر دلیل بوقدر که دخل وشبهه به بحالی اولیه شول سببندنکه عالم خیالک اتساعی واردر وقوت مفکره نک تصرفی حضرت خیالیدهدر وانسان نه وجهله زنده اولورسه اول حالله مرده اولور انکیچون نظر فکری اهلی آخرته حیرت ایله کیدر و آخرته کشف حاصل اولدقدہ حیرتی زیاده اولور زیرا اوراده عقل وادراکی مرتبه سندہ اختلاف صور بولنسد کرکدر انکیچون آخرته دنیاده اولدیغنی حالدن اضل اولور شول جهندنکه دنیاده کشفله زوال حیرت مرجوایدی اورایه انتقالدن صکره ایسه امکان قالمدی پس

عافل فرصتی فوت ایتموب دنیاده تدرک مافات ایلیه (وعلم بالله) ایکیجی طریق تجلیدر حق تعالی ایسه ایکی دفعه بر صورتده تجلی ایتمز زیرا واسعه در انکیچون بوعلمک صاحبی دخی حیرتدن خلاص بولماز واختلاف تجلیدن سکون کلز وقرار بولماز نظر فکری اهلنک آخرته حیرتی کی الحاصل نظر فکری اهلنه آخرته حاصل اولان حیرت علم عن التجلی اهلنه دنیاده حاصل اولور شوقدر واردر که حیرت علمه بالله مدوحه وساری مذمومه در زیرا تجلی ایله عقل اراسنده فرق عظیم واردر وتقلید کرجه اصل مرجوع الیه در که هر علم نظری وکشی ضروری کار جوع ایدر ولکن مقلد اولنرمز ات اوزرینه در وبه ضیلرب العالمینه تقلید ایتمیلر که اصحاب علم صحیح اولان طائفه علیه در وبه ضیلر دخی عقله تقلید ایتمیلر فاما اورایه فکر ایله مداخله ایتموب علم ضروری اهلی اولدیلر سحره فرعون وحضرت عمرک ایمانلری بومرتبهده واقع اولشددر وبه ضیلر دخی عقله تقلید ایتمیلر ولکن فکر لری حسبیه یعنی فکر ونظر لری مساعده ایتمدیکنه تقلید وانی قبول ایتمیلر ومساعدہ فکر اولیان مرتبه لری قبول ایتمیلر واهل نظردن اولان جمیع عقلا علمادزدیونخیل ایتمیلر مع هذا نظر وحس وعقله تقلید ایلمیلر وبوقوی ایسه غلطندن خالی دکلدر پس نیجه عالم اولور لکه علم ایچنده جهل وغلطلری واردر اگر اهل الله کی حق تعالی ید کثرت نوافل ایله تقرب ایتمه لری الله تعالی انلرک سمع وبصر وسائر قوای اولوب هر نسنه بی حقله ادراک ایدر لایدی وجهل وشبهه وشکدن نجات بولور لایدی فاما تقوی وطاعتک برینه جدل نصب ایتمش لرو طاعت وتقوی صدندن اوللری دخی انکار بولنه کتمشردر انکیچون حس وفکر ونقل اوزرینه مقصور قالمشردر وعقل قاصره زبون ومملوب اولمشردر ودعوالزنده خطا لایدوب بوللرن یا کتمشردر وعقلک عصمتی افکاردن وقلبک عصمتی خواطر دندر ونفوسی تقدیس ریاضاتله در که تهذیب اخلاقدر وزاجی تقدیس بحساعتداله در که کدوراتدن تصفیه در

و عقول تقدیس مطاعات و مکاشفاتله در که او مل فتوحدر و جوارحی
تقدیس عند الاوامر والنواهی و قوفله در که طریق رضادر
وانوشت که سری عالمه ساریدر طائفه ناسده اظهر در انکیچون
خواص ناسه تحب اولمشلدر حتی حضرت موسی علیه السلام
شعیب کریمه سی صافدرایه مهر اولق اوزره اون سنه خدمت ابتدا
و حتی اعظم ملوک عند الوقاع میثت ساجد اوزرینه اولور نظر
عقل ایه بومعنا بی استبعاد ایدر زیر شهور طیبیه دن بعددر
مزاج انسانی ایه حقیقه ناظر در زیر منشأ تناسل حواد و حوا
آدمک جزیه در که ضلع قصیر ایدر و ضلع عناصر اوزرینه
مینیدر عناصر دخی طبیعه مستنددر که طبیعت اصل الکادر
وانوشت ایه متصفدر پس هر که ذاتده اول انوشت صفی
وار در که نساء اول صفتک مظاهریدر زیراکشی کندوسنی سومک
اولماز بناء علی هذا محبت صورت بولفه برآینه لازم کادیکه اول آینه
نسادر زیراسن قوت فاعله و انلرسنک قوت قابله صور تلریدر
و فی الحقیقه سن بو ایکی حقیقتک جاهه سن و ملک عقلی و حیوان
شهوت محضه بی و جن و انس شهوت و عقلی جمع ایشدر و انسان
کاملک شهوتی نار عشقه نصکره تولد ایدن حرارتک اثریدر و عقول
انس و جن رد شهوات ایچوندر اقتناء علوم ایچون دکادر بلکه
اقتناء علوم و معارف ایچون قوت مفکره و سائر قوی وضع اولمشدر
و بعض امراء استشاره قنده اهل رأی و نظر صحیحدن بعض جلساسنه
امور ناسه کیمی تولیه ایدیم دیو خطاب ایتدکده اول دخی ولی ذلک
رجلا عاقلا دیدی زیر بر کیمه عالم ایه علمی ایه حکم ایدر و اگر
عاقل ایه بلدیکن عالمه سؤال ایدر انکیچون دیدیلر که (ارسل الحکیم
ولا توص) یعنی برکار ایچون مبعوث اولان کیمه اگر عاقل ایه
وصیت و نصیحه محتاج دکادر بلکه مقتضای عقلی اوزره سنک
نیارشدن زیاده مصلحت کورر و هم ایثی ولی برنده ایدر و بر کیمه
یاصله و یا عقله تابع اولسه اهل شهوت اولور انکیچون بواعصارده

امور خطیره توکیل اولان اشخاصدن خیر کلز بر اشتهوات و هولرینه
تابع اولوب مسند امری تجسس و لباس منصبی تدیس ایلددر
پس عاقل و کامل کرکدر که فضائل ایه نقید و قیامدن آزاده اوله
واهل الله بصرایه عقلی جمع ایدیلر یعنی تعقل ایتدکاری نسنه بی
مشاهده به دخی قادرلدر عوام عقال ایه مشاهده دن عاجزلدر
و وحدت وجودی نظر اهل محالدر دیدیلر زیر ذاتین ذات واحده
اولق لازم کور جواب بودر که وجودده عین بر در زیر نور تجلی اثریدر
اختلاف نسب وجودده در نسب ایه اعیان وجودیه دکادر
بلکه عدمیه در پس ذات واحده نسبتین مختلفین جهتدن ضد بی
قبول ایدر الحاصل واقع اولان احوال ذات واحده نک احوالدر ذوات
متعدده نک دکل و مشیخ بکار بیورمشلدر که (انت مرآته و هو مرآت
احوالک) و دیدمشلدر که شجره موساده متکلم اولان حق ایدی تنکیم
حق انسان عبد و سمع و بصر اولدی یعنی هویتی ایه یو خسه صفی ایه
دکل تنکیم صور مختلفه به تحول ایدر مع هدا هویت بر در و حق صورت
شجره اولوب اندن تکلم ایدر حق اولدیغی کبی موسادن اول کلامی
اشیدن دخی حق ایدی پس حق صورت موسی اولدی سامع اولدیغی
جهندن تنکیم شجره اولدی متکلم اولدیغی یوزدن و شجره شجره
و موسی بنیه موسادر که اصلا حلول یو قدر و برشی کندی ذاتیه
حلول ایتیز زیر حلوله ایکی ذات لازمدر آب ایه ظرفی صیغی
پوراده ایه ذات بر حکم ایکیدر و موطن حسیه حکم مختلف اولور
تنکیم بر کیمه حق تعالی بی خیالده کورسه صورت چسبیده کورر
و اگر خزانة خیالدن چبقوب نظر عقلی موطنه داخل اولسه مزه
کورر زیر خیال تشبیه و عقل تنزیه اقتضا ایدر شول جهتدن که خیال
حسیه مستنددر عقل ایه بویه دکادر پس ذات حق حقیقی اوزرینه
معلوم و مرتی اولق محالدر زیر عالم و اهل مشاهده اولان کیمه
البتده موطندن بر موطنده اولمقدن خالی دکادر که حقیقه علم
و مشاهده سی اول موطن حسیه در انکیچون بر علم نافع و حقیق

بعضی حالانندند که وحی الهی وارد اولاد قدس عالم جسدن مأخوذ
و منسلخ اولوردی اگر تبلیغ رسالت و سیاحت امت اولیای الهی مشاهده
ایند یکی امور عظامت هیبتدن عقلی زائل اولوردی و لکن الله تعالی
رسل کرامه قوت زنده و بر مشدد که انکله عقللرینه خلل کلبوب
عالم حسیه رجوع یدرلر و خلقه تبلیغ احکام فیماورلر رسول للهک جبل
نورده جبرائیلی صورت اضلیه سی اوزره مشاهده ایند که مغشی علیه
اولدیغی کتب معتبره ده مسطوردر * و مجاذیب برقاج ذراودر اولکچسی
بودر که مغلوب خالدر و اوزر وارده انده طور دفعه تدبیر نفس ابدیه من
و بعضی لاتی آخر الامر اول حان اوزره مستمر اوزر ابو عقبال
مغربی کییکه ابتدا مغلوبیتدن درت سنه غایتنه دک اکل و شرب
ایتموب انک اوزرینه وفات ایندی و ایکچسی بودر که عقلی عند الله
امساک اولوب عقل حیوانیسی باقی اولفله اکل و شرب ایذر
و تصرفنده تدبیر و رفیت اولماز بونلره عقللر دیدیلر زیرا عبش
طبیعیلری و ازدر سائر حیوانات کی و او چچسی بودر که مغلوبیتی
مستمر اولوب صحره کلور و تدبیر و تصرفیه رجوع ایدر مرتبه
ارشاده اولان اقطاب و ارباب احوال کی و دردیجسی بودر که
وارد و تجلیسی قوته مساوی اولوب و لکن اتی کورن انده نوعا جذبه
استه ماراید و بشجیسی بودر که قوتی واردندن اقوی اولور که
غالب الحیل دیرلر شو یله که سنکله محاذیه ایدر کن حال وارد اولور
وسنک اکا شعورک اولماز و بونلره به البیل دیرلر بهلول و سعادون
و سمنون و ابو وهب و امثال کی و بو مجاذیبک بعضیلری دایما مسیرت
رضیک و انبساط اوزرینه در و بعضیلری دائما محزون و مغموم
کرلر و انلرک بو حال ایله مرور ایدن عجزلری ضایع اولوب و قتلری
اعمال صالجه ایله کذر ایدنلرک اجرلر یله مأجور اولورلر زیرا جذیلری
حقیندر کندی اختیارلر یله دکدر پس اگر مجذوب اولسه ل
مطاعتده قائم اولور ایدی نیکم بر کیمه و شوه اوزرینه یا نوب کیجه
ایچنده قافوب نماز قنای نیت ایلسه و صباچه دک او یا نهمه دکا

قیام لبیل ثوابی یازیلور زیرا قابض الارواح الله تعالی ایدر نیکم پیورر
(الله یتوفی الانفس) الایه و بونلردن اوقات صلاتدن مردود العقول
اولنلر مقبولدر شیخ شبلی و امثال کی در طاعتدن خلاص بواور
زیرا حقیقت و شریعت بری برینه مطایبق اولاد قدس لسان ذنب
جاری اولماز یعنی خلق اکا شولر کیمه نغز قیلدی و امر شرعه او یمدی
دیمزلر و بویله مستور اولنلر حایه الهیه اهلیدر که ذوق عبودیت
اوزرینه مستمرلر در و دور قریده کللرک آیتلری قرک آتی کی محبوه در
انکیچون کبار اولیا حق تعالیدن کرامات علیه طلب ایندیلر که
(وقل رب زدنی علما) آیتنده مذکور اولان علم لهدر بو خسه کرامات
کوچه و تصرفات ملکیه و خرق عوائد استدیلر زیرا بونده آثار
الو هیت ایله ظهور واردر و دیمشدر که (کن عند الرب ولا تکن
رب العبد) و شیخ اکبردن قدس سره منقولدر که اوائل حالنده جذبه
قویه ایله مبتلی اولوب اتی آیی قدر زمان انک اوزرینه مستمر اولدیلر
و هر وقتده تجدید وضوه ایدرلر و خلقه امامت فیماورلر و نینده سهو
ایتملردی و لکن نه کندیلری و نه خود جعاعتی و نمازی اصلا یلزلدی
اشته بومقرله ولی به محفوظ دیرلر (رزقنا الله شفاعته * و جذبه و اختیارله
اولان عملک فرقنده کلور که (جذبه من جذبات الرحمن توازی عمل
الثقلین) یعنی جذبه ایله بر عمل جذبه سزانس و جنک عملنه مقابل
و بلکه افضلدر زیرا جذبه ده روح واردر عقل کی دکدر انکیچون
عشق مدو حذر زیرا عشق عاشق ایله معشوق اراسنده رابطه در
و عقل ایسه عاقل و معقول اراسنده رابطه دکدر زیرا حقه محبوب
و معشوق دینور معقول دینر زیرا عقلله ادراک اولنماز نیکم بالاده
کذر ایلدی و داود علیه السلام اعبد اهل ارض ایدی و هر کون
اهل ارضک عملی قدر سمایه عملی مرفوع اولوردی دیو خبر نبوی
وارد اولدیغی جذبه مذکور به بناء در زیرا نص یله خلیفه حقدر
نیکم قرآنده کلور (یا داود انا جعلناک خلیفه فی الارض) الایه
(* الباب الثالث فی العلم *)

معلوم اوله که علم حق تعالیٰ صفت ذاتیه سیدرغنی کی و جهل عبدک
صفت ذاتیه سید رفقر کی و جله عالم حق تعالیٰ به عبددر و عبدمملوک در
و مملوک تعلیم علم ایتم مالکی اوزرینه در انکیچون حق تعالیٰ حضرت نوری
علم ایله تجلی ایلیوب هر کسک حاله کوره ذات و صفات واقع الی
تعریف ایلدی و بوعلم حق علیه خلق اراسته رابطه اولدی که اعظم
نعم مرغوبه در و خزان الوهیه دن عالم باللهیه ابتدا مفتوح اولان علم
بالوجود در مطلقا یعنی علم قدیم اولسون و علم حادث اولسون و وجودک
دخی تمیزی بنفسه اولسون و یا خود ضدی اولان عدم ایله اولسون
ولکن وجود حق کوره ظاهر اولان تمیز بنفسه در و وجود خلقه
نسبت ایله بضده در زیر وجود حق مقابله بنده عدم ذکر اولماز ذکر
اولان سازا شبادر که ضدیله متین او اولر لیل و نهار کی و علمک شرف
ذاتیسی و شرف عارضیسی و از در شرف ذاتیسی اودر که سنی معلومک
حقیقه ایصال ایدر و اول معلومه اولان جهل وطن و شک و غفلتی
ازاله ایدر و شرف عارضیسی متعلق اولان معلومی جهشتند در زیر
بعض معلومات بعضندن اشرف اولیچق بعض علم دخی بعضندن
اشرف اولوب اول معلوم اکا شرف کسب ایدر در مثلا حق تعالیٰ
اوصافه علم ایله زیدک دارده و عمروک سووقده اولدیغنی بلك بردکادر
حتی سو قرأ نیه نک جله سی **کلام** الهی اولمقده برابر ایکن
سوره اخلاص سوره لهبدن افضل و تلاوتک انک تلاوتندن اثوب
اولدی زیر سوره اخلاصده ذات و صفات حق ذکر اولمشدر
و علم عرفادن اقوادر زیر عارف اودر که انک همتی برسته به تعلق
ایده یا بنفسه و یا ربه شول معناه نکه معرفت بر مفعوله تعسده ایدر
پس فائده واحده صاحبی او اور و عالم اودر که ربی و نفسی جیعا
مشاهده ایده که اندن بقاء رسم ایله تعبیر ایدر لیس عالم صاحب
الغایتیندر زیر علم ایکی مفعوله متعددر و علماء بالله اولنزه عرفا
دیدکاری علما با حکام الاهدن تمیز ایچوند در یوخسه شرف معرفندن
اوتوری دکادر زیر حق عالم دبیر عارف دبیر و کذلک ولی دبیر

بی دبیر بناء علی هذا جهت ولایت و علم جهت نبوت و معرفندن
افضل اولور یعنی نبینک ولایتی نبوتندن افضلدر زیر ولایت جانب
حقه و نبوت جانب خلقه ناظر در یوخسه مطلقا ولایت دکل زیر
آحاد امت هر قدر که اقصای درجات معرفت بانغ اولسه لرینه اول
غایت نبوتک بد اینددر و تمام معرفت معرفه الاهددر که صحتله در و معرفت
دنیادر که اذای حلقه تأذیدن سلامت ایله در و معرفت شیطاندر که
جوعله در و معرفت نفسدر که سهر ایله در پس بودرت نسبت به
ملازمت ایدن معرفت کامله اهلی اولور و علم موهوب اودر که
انک تحصیلنده عمل و تکلف اولیه علم مکسوب ایسه بویه دکادر
انکیچون علومک مرتبه جهشتند اعلاسی علم باللهدر که علم وراثتدر
و بوعلمک حد محصور ی یوقدر بلکه ابدی متراید اولمقده در
اندک صکره علم نظری و استدلالیدر که علم دراستدر و بوعلم فی الحقیقه
محدوددر زیر نظر ضیفدر و علم وراثتک علامتی اودر که عقول انی
من حیث الافکار استشکال ایله و ایمان ایله قبول ایده و علم باللهدر که
حضرت رسول علیه السلام حقندن انک زیاده لکنی طلب ایله مأمور
اولمشدر شکیم قرأ نه کلور (وقل رب زدنی علما) و علماء بالله اولان
یا علماء با حکام لله زعم ایتدیکی کی مجازا لام معنایسته دکادر (العلماء
المخلصون لله) معنایسته بلکه اصلی اوزرینه در و لکن قید حیثیت
معتبردر تقدیری (العلماء بالله من حیث الارتباط بینه و بین الخلق و انتشاء
العالم منه بقدر الطاقة البشرية اذ منه ما لا یغیه الطاقه البشرية
وهو ما وقع فیہ الکمل فی ورطه الحیره و الخروا بالجز عن حق المعرفه در)
پس علم باللهدن کنهنه و کایتنه علم لازم کلز و علم استدلالی انیسایه
کوره اولماز مکر که قبل النبوه اوله تنکیم قصه خلیله مذکوردر که
کواکه نظر ایتدکده افول حسبیه الوهیه عدم استحقاق لرینه
استدلال ایلدی وجهی بودر که وحیدن حاصل اولان علم ضروری
نظر دن مفیددر و بر کیمسه ده عدم طلب و یا خودری که قائمدر
نا قابل اولمقندن زیر قابلاک استعدادی علم محدودده و وقت معینه

تخصیص کو تو روز انکی چون ابدی طالبدن و مطلوب دخی زیاده لکدن
 خالی دگادر بوسیدن دیشلردر که مؤمنک جنتده اون ایکی ارماغی
 وارد دردی جنت اختصا صده و دردی جنت میرانده و دردی
 جنت اعمالده در اول عملار کرک کندینک دنیا ده کسب ایندیکی عملار
 اولسون و کرک غیرک اهدا ایندیکی اعمال اولسون زیرا غیرک اهدا
 ایندیکی عمل ایله انتفاع اینک ارباب حقایق و ظواهر ارا سنده
 متفق علیهمدر که مذهب اهل سنتدر و جنتده بر اعاج وارد رکدا کا
 شجره مؤنسه دیرلر هر مؤمنک خانه سنه اندن حصه وارد رکدا و اور که
 اهل جنت اول شجره نیک سایه سنده جمعیت ایدوب جلال حقده متعلق
 مذا کره ایدرلر و مرتبه لری قدر بری برلرینه افاده علوم ایدرلر
 بوجهتدن حاصل اولان علومک علوی سبیلده مرتبه لری اولکدن
 عالی اولور و مقاملرینه عودت لرنده منازل زائده و درجات عالیله
 بولوب تعجب ایدرلر و سببی نه اولدیغی بیلرلر صکره نفس رحماندن
 ریح مبشره اسوب اول درجات و منازل شجره مؤنسه تختده اکنساب
 ابتدکری علوم الهیه نیک ثمراتی اولدیغی اعلام ایده و انلره اول
 درجاتدن اولقدر لذت حاصل اوله که کنهنی الله تعالی بیلده زیرا علم
 لذتدن حاصل اولان ثمره دخی لذت اولور و رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم شرب لبن ابتدکارنده (اللهم بارک لی فیهِ و زدنی منه)
 دیودعا ایدرلر دی یعنی ابن علم فطرت صورتی اولمغله زیاده لکین
 طلب ایدرلر سائر اطعمه و اشربه دن ایسه دعاء برکت اوزرینه
 اقتصار قیلرلر دی و علم فطری جنتده نهر اللبن و علم کسبی نهر الماء و علم
 ذوقی نهر العسل و علم سکرو احوال نهر الخمر صورتده جریان اینده ل
 کر کدر که قرآنده مذکور اولان انهارار بعددر و علم بر اعتبار بیلده دخی
 اوج قسمدر که علم الیقین و عین الیقین و حق الیقین و این زیر آخرین
 علم یقیننک مراتبندن اولمغله علمدن معدود در درجه احسان
 ایمانندن اولدیغی کی مع هذا ایمان غیبیه و احسان مشاهده به
 تعلق ایدر و علم الیقین دلیل ایله حاصل اولان علمدر که دخل و شبهه

قبول ایتیه والا علم دینلر انکی چون یقینه مضاف اولدی زیرا یقین
 علمک قلبده رسوخ و استقرارینه دیرلر نفس علمه دینلر علماء رسوم
 و هم ایندیکی کی و عین الیقین مشاهده و کشفله حاصل اولان
 علمدر و هر عینده رسوخ اولدیغندن بو دخی یقینه مضاف اولدی
 و حق الیقین عین الیقین مرتبه سنک سری و حقیقتدر مثلا بر کیمسه
 مکه شهرنده کیمسه اولدیغی بیلور و بو خصوصده اصلا شبهه سی
 بوقدر اکا علم الیقین دیرلر صکره واروب کیمه بی مشاهده ایدر
 و یقینی و ضوح بواور اکا عین الیقین دیرلر بعدد عین بصیرتی
 آجیلوب کیمه نیک حقده مضاف او اوب بیت الله اولدیغی سرن بیلده
 و معنای احذیت اذا تیه کیمسه ایله صورت بولدیغی اذعان قیلسته
 و سائر اسرار کیمه و جزئیته سنه مطلع اولده اکا حق الیقین دیرلر
 و عینیتده رسوخ لازم کلدیکی کی حقیقتده دخی اقتضا اینکین
 لفظ حق دخی یقینه مضاف اولدی زیرا بعض حقیقت وارد رک
 مرتبه صفاتده اولمغله اضطراب قبول ایدر مرتبه ذات ایسه بویله
 دکلدر و حقیقت حق الیقین دخی وارد رک رسول الله مخصوصدر
 پس اول مرتبه به دخوله کیمسه قادر دکلدر ابو یزید بسطامی اول
 مرتبه به دخول مراد ایندکده اورادن بر نور شمشاتی ظاهر اولوب
 ابو یزیدی احراق ایلدی شوقدر وارد رک اهل کمالک مرتبه لرینه
 وصول و دخول ممکن اولدیغی صورتده ابرافندن اولسون سیر اولور
 یردن که اولان یلدزلر سیران اولدیغی کی و دنیا ده رعیت
 پادشاهک تخته جلوسن اکوررلر و سربابین مطالعه قیلورلر فاما
 اول مقامک لذتی نه ایدیکن ادراک ایده منزل تنکیم بال دیمکدن آغز
 طنلو اولماز بلکه یمکدن اولور و حدیثده کلور که (واسئاک لذة
 النظر الی وجهک الکریم ایدا دائماً سرمدادون ضراء مضرة
 و لافتة مضلة) بونده ضراء و مضرة دن مراد بغد التجلی حصول
 حجاب و بایر صفات ایله تجلیدر که سدل جچی مستلزمدر و فتنه
 مضله دن مراد هر شبهه در که غم و شهوده خلل کنوره و یا خود

نقصی ایجاد آید پس کرکدر که دوام شهود و کمال فیض وجود
اوزرینسه اوله و عالم اولان کیمسه نك صفتی خشتیدر که برلسته نك
تقیسه سنه اطلاعدن حاصل اوور غیرك حالی خوفدر که مطلقا
شارعی و عیدنده تصدیقندن کلور پس عالم طیب حاذقه بکرز که
مضر اولان نسنه لی تناول ایتمز و غیر یسی مریضه بکرز که
طیبك دیدیکنده اعتماد ایدوب عمل ایدر کرکسه اول نسنه نك حقیقتن
تلمسون و حق تعالینك خلق ایتدیکی نسنه لردن و تنزیل ایتدیکی
علومدن مرادی عبادی کندی طرفته ارشاددر انکیچون برکیمسه
علومی جمع ایدوب و لکن حقه دلالتی نه یوزدن اولدیغن بلسه اول
کیمسه نفسنه زحمت مجرده و بروب مقصود اعظمندن محروم اوور
و قدر علوم و ارایسه حتی هندسه و حساب و منطق و امثالی جمله سنده
وجه حقه دلالت وارددر و عارفلك بو مقوله علوم اربابنی ذم
ایتدکلی جهت دلالتدن غافل اووب مجرد رسمده قالدقلمچوندر
وامام خزالی قبل السلوك هر علمك مبادی و مقاصدینه نظر ایدوب
علم تصوفی حقه ایصالده سائر علومدن را جمع بولمغله اهلنه
مقارنت ایچون بغدادده جمعین پریشان و تدریسی تأخیر ایدوب
عجمه کیندی و اوراده سلوك ایتدی تا که رؤسای شریعتدن وادبخی کبی
عظماء طریقتدن دخی اولدی و بعد السلوك دمشق الشامه کلوب
مناره بیضاده اون برسنه قدر عزات ایدوب کتب جلیله تألیف ایلدی
بعده بغدادده و اروب کالاول تدریسه مشغول اولدی آخر عجمده
طوسده متواری خاک اولدی و دیمشردر که حال مرصدر و مقام صحتدر
و علم باقه خالدن امرفدر زیرا حالک صحتی عمل ایله مقیم و متقرر
اولور که میراندر و صاحب الحال حائندن تقدر خوشنود ایهده
وقت انتقالده تیری ایدوب تولیدی اولبایدی دیسه کرکدر و حال
حقه امر مقرب دکدر دنیا ایه محل تقرب و آخرت محل قربدر
و حالک حکمی آخرتده در ملک ایه دارینده در و جسته انسانه
مستحق اولان علم ذوقی و ایمان فطریدر ماعداسی خروج روحه

زائل اوور و عالم کرکدر که علم رسمی به مغرور اولیسه انکیچون
دیمشردر که فتنه علم فتنه مالدن اشددر زیرا علم فقر و غنا حائنده
صاحبندن مفارقت ایتمز مال ایه بالص و یا احتراق و یا غرق و یا انهدام
و یا غضب و یا خود غیری آفت ایله زائل اوور و علم حجابدر دیدکلی
صاحبنك پندارنه کوره در و یا خود جهلدر حجابدر دیمکدر و یا خود
علم صفاندر صفات ایه ذاته حجابدر تکیم عند الصوفیه معلومدر
پس جمیع ملاحظانندن فنا کرکدر کمال حقددر که کیمسه انك کمالنه
مزاجه ایتمز و نقصان عیدد کدر که حقه تجاوز قلمز مع هذا علم حق
قدیم و علم خلق حادثدر و علم حق غیر منتهی و علم خلق منتهیدر
مکر که رسول اللهك علم و اسعی و کلم جامعی اوله بودخی فی الحقیقه
خالقه کوره در حقه کوره دکدر انکیچون قرآنده کلور (وما اوتینم
من العلم الاقلیلا) مقصود هر کسک استعدادی قدر حامل علم اولدیغن
بیادر و سؤال ایدوب الله تعالی مالامایه اولان معلوماتی بیلور می و اهل
جنتك عدد انفسانه علمی محیط میدر دیمك ابو سوز دکدر زیرا
الله تعالی بیلور که ذات و صفاتنه و معلومات و مقدوراتنه و عدد
انفسانه نهایت یوقدر پس سؤال مذکور حق تعالی کندی کبی خلق
ایتمکه قادر میدر دیمك کبی اولور زیرا قادر دینسه مخلوق خالقه
نظیر اولماز مثلا آدم صورت الهیه اوزرینه مخلوق اولمقدن نظیر حق
اولماز زیرا آدم اصلنده مقدوردر مقدور ایه معدومدر انکیچون
صورت وجود بولمغله حقه معادل اولماز زیرا آدمك وجودی حقدن
مستفاددر و قادر دکدر دینسه نظیری متعلق قدرت اولماز دیمك
معناسنه اولسه دخی ظاهرا نفی قدرت اتمك ترك ایدر کرچه که عرفی
شعرنده کلور (ذات تو قادرست با یجاد هر محال) (الا بافریدن چون
تو بیکانه) و ذات حق متعلق قدرت اولمدیغندن اهل تفسیر (والله علی
کل شیء قدير) نظمنده شیء لفظنی مقدوره تخصیص ایدر که
اشیادر و دیمشردر که برکیمسه نك علمی نظر و استدلال طریقله
اولسه اندن مخالفات صادر اوور زیرا حقدن محبوسدر علم ذوقی

و کشفی ایسه بویه دکلدر زیر مقام هیبت و جلال اتی سوء مقال
و فعالدن منع ایدر مکر که قضاء مبهم اوله بوصورته تنفیذ امر ایچون
عقل مسلوب و مکاشف دخی محجوب اولور فافهم جدا نظر ایله
بر کیمسه سلطانه غائبانه سب ایدر حضورینه وارد قده ترك ادب ایده مز
مکر اعمی اوله الحاصل اهل دلیل عضائله سالک اولان اعمی کبیر
و بو مقوله سلوک بصیرک حانه قنده بکرز و جیبیدن اخذ ایدن ایله
غیبیدن اخذ ایدن نیجه برابر اولور و قرآنده کاورکه (فاستلوا
اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) اهل ذکر دن مراد اهل قرآندر پس
بر کیمسه نک ظاهر دینده مشکلی اولسه اهل قرآن و اهل حدیثدن
استفاده ایده اگر اول مسئله بی اوراده ییلور یوغیسه غیری بلادده
اولان علمایه مراجعت ایده تا که حقنده نص معمول به بوله لرا اگر
بولنر سه قیاس ایله عمل اولور زیر هر یرده رأی جاری و قیاس جائز
دکلدر اگر مشکل باطن دینده ایسه اکا کوره اهل ذکر دن یعنی
ارباب حقایقندن استفسار ایده تا که کشف صحیح ایله بحساب مسئول
زائل اوله والا جاهله سؤالدن قوی حاصل اولدیغنی کی مدعی
و ممکوره عرض حالدن دخی شفاء صدر وجود بولماز و عالمه کر کدر که
علمی بذل ایلیه که انک صدقه سیدر و صدقه بی محله تسلیم ایده
زیرا علم و حکمت جواهر کبیرکه اتی مزایله طرح و یا اعناق
حدیثیه تعلیق ایتک روا دکلدر و تعلیم مقابله سنده متعلمدن پرفائده
ملاحظه سنده اولیه بلکه انبیا کی (ان اجرى الاعلى الله) دیه کر چه
متعلمه دوشن معلمه خدمتدر تنکیم حین مباحیه ده مالندن بعض نسنه
اخراج ایتک سنن اهل ارادتندرن تا که دنیادن قصه خروج علامت
و مقدمه اوله بلکه دخول مجلسدن مقدم یله (فقد مواهین بدی نجوبکم
صدقه) موجبیه تقدیم صدقه لازمدر و لکن بومعنی صورت حال
فقرا یه کوره خرجدن خالی اولدیغندن خرجی منسوخ اولوب بدله
ترك اولندیکه کلمه حسنه و امثالی دخی صدقه در و قرآنده کاور
(واما السائل فلا تنهر) و سائل ایکی وجهله در اگر سائل معروف

اولور سه الله تعالیدن و یا قطب وجوددن و یا سلطان اعظمیدن
و یا امرا و اغنیادن طلب ایلیه زیرا بونلر اسعاف مراده اقدردر
تنکیم حدیثده کاور که (اللهم اغنی بالافتقار اليك) والله تعالیکن
غیریدن طلب ایتک و سائل اولق ملاحظه سیله در والا ممنوعدر
تنکیم قرآنده کاور (یا ایها الناس اتمم الفقراء الى الله) یعنی هر قنغی
قبویه مراجعت ایتسکر مظهرده ظاهر ملاحظه سیله دق باب
ایدیکر فافهم و اگر سائل علم اولور سه اتی دخی ظاهرا و باطنا اهلندن
سؤال ایلیه تنکیم مرور ایتدی زیر علمکه سطوره و یا ظاهر صدورده در
قشریدر بلکه علم اسرارده و وحی قلوبده و ابتلاء نفوسده در یعنی
سر انسان مظهر علمدرکه انکله حق ارا سنده واسطه یوقدر
یوندندر که دیر جسمک ورا سنده روح مجرد و روح مجردك فوقنده عین
مجرد و عین مجردك فوقنده سر مجرد واردر و وحبك قلبده اولدیغنی
(زل به الروح الامین علی قلبك) نصندن مفهومدر و ابتلاک نفوسده
اولدیغنی بیانه حاجت یوقدر حتی وجع موت ییله نفس حیوانیه اوزرینه
کاور (کل نفس ذاتة الموت) کلامنده نفسله مراد نفس ناطقه در
ذوقدن مراد بدنک تدبیرنی ترك واندن تعلقی قطعدر و الارواح منفوخه
ذوق و وجع یوقدر پس انسان دنیا و آخرتده روح حیوانیه
مرتبه سنده مبتلی و معذبر و اعظم معاصی امانه قلب ایدن معصبتدر که
علم باللهدن خالی اولمقدردر و قلب الله تعالیکن نشاة انسانیه دن
کندی نفسی ایچون اصطفای ایتدیکی یتدر که جهل اول خانه بی
غصب ایتددر و بوسیددن حق طرفندن حاصل اولاجق خیر کثردن
قلب محروم اولمشددر زیرا شر اولان جهل ایله خیر اولان حکمت
بریره مجتمع اولماز نور و ظلمتک عدم اجتماعی کی پس انسانه کر کدر که
خانه سنی جهل و شرک اوجاغی ایتیه بلکه بذل مجهود و صرف همت
ایلیوب سرای الهیده علم و توحید اسکان ایلیه و جهل انسانک کر چه
صفت ذاتیه سیدر فاما انده علم الهی دخی مودعدر انکیچون هر علم که
انسان اتی ییلور تذکر طریقله در یوخسه ابتدای علم دکلدر و لکن

عالم ارواحدن بره دور اطوار و مفارقت دار دیار بتمکله بسیار عارض
اولم شد و حجاب غفلتده قالم شد و انکیچون تنبیه و ایقناط اولوب
(یا ایها الناس یا ایها الذین آمنوا) دیوم مادی و مخاطبدر و بعضیلر
وارد رسکه بو خطایدن خار حردر زیر اثر غلبه حکم و جوب
و انکشاف عالم غیب الغیوب ایله زمان ماضی و حال بر اولمش و کاسه
بزم الست طولمش و بالفعل لالرینه کلشدر و بر کیمسه علم ظاهر
و علم باطنی جمع ایلمه انک عی علم مطلق دکادر و اندن تریه و تسلیک
نادر اولور زیرا طریق قوم کتاب و سنت ایله مقیددر مکر که تعلیم الهی
واقع اوله تنکیم بعضیلر دیمشدر که (امیت کردیا و اصبحت عربیا)
بواسیسه نادر در و بعضی احادیثه کلور (ما اتخذ الله من ولی جاهل
ولو اتخذ له علمه) یعنی جاهل اولان ولی عرق اولماز اولماق لازم کلسه
مقدم تعلیم الهی واقع اولور و مشایخ عجمدن حبیب عجمی و اولیاء
عربدن علی الخواص و کل رومدن بونس امره امیت ایله معروفلدر
ولکن لسان الغیب و ترجمان القرآندر پس مریده لازمدر رسکه
علم حال اهلی اوله و علم دین یله فرض و سنتی فرق ایلمه حرام و حلالی
اکله و مهمات اولیانلری ترک ایده زیرا ذکره مواظبتدن اشغلی ایدر
و صاحب للواردات دیمشدر (کلما اشتغلت بالدرس زدت بعدا
من درك الحق) بجایدر دید کلری پورانددر والا علم صفت شریفه
الهییه در و بغیر علم متعبد اولان کیمسه دکر من بار کبری کیدر که
دور ایدر ولکن مساهه قطع اجتنز و علم زائدی اولانک دخی سلو کندن
قطع نظر اقراری یله نادر در و مقر اولوب سلوکی تقدیری اوزرینه
دخی البت بر لکه باقی قالور زیرا می کبی ساده دل دکادر انکیچون
ای بی ارشاد آسان و عالمی صعبدر یعنی من وجه قاما من وجه آخر
بالعکسدر زیرا می به وارد اولان اشاراتی خصوصاً قرآن و حدیثی
تفهیم ایتک مع الجمله عظیمه به محتاجدر عالم بویه دکادر و ارشاد اعماد دخی
کوچکدر زیرا رو یا طرفی مسده در اوائل سلوک ایسه رو یا اوزرینه
مسیدر نبوت دخی بویه در انکیچون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

قبل النبوه اوج سنه قدر اسرافیله مقارنت ایلدی اسرافیلک
کلامن ایشیدر و اثرن احساس ایدر ولکن کندی کوره زدی صکره
الهی آی قدر رؤیا ایله عمل ایلدی تا که وحی ایله جبرائیل نزول ایتدی
و حدیثده کلور رسکه (ان من العلم کهیئته المکنون لا یعلمه الا العالمون
بالله فاذا نطقوا به لم ینکره علیهم الا اهل الغره بالله) بو حدیثده کهیئته
المکنون دیدی کالمکنون دیمدی زیرا مکنون اولان علم الله تعالی به
مخصوصدر و علماء بالله انلدر که اشیاک حقه ارتباطنی و سائر حقایق
بیهلر و حقه یقنده عالم بالله اودر که حقیق کنهی اوزره معلوم اولما دیغن
بیهلر پس غیر معلوم حق و معلوم خلقدر مع هذا دیمشدر که حق
بتلك آسان و انسان کاملی بتلك مشکدر زیرا حق اسماء سلیمه سی ایله
معلومدر قاما انسان کامل صفات بشریه ایله مستوردر مع هذا
انک بوجه خاصی وارددر که اگر اول وجهله خلقه ظاهر اولسه خلق
اتی معبود اتخاذا ایدرل ایدی و علماء بالله اگر اسرار مکتومه بی کندی
بجاسلری ارا سنده لسانه کنوردر ایسه قبول واقع اولور و اگر
بجاسلرنده مغروردر و ارا بیسه رد و انکار ایدرل و مغروردر دن مراد
علم دعوا سنده اولوب حق ییلدک دیو زعم ایدلدر مع هذا ادله
عقلیه دن ییلدیلر کشف ایله وجه ارتباطنه ایدیکن بتلیدیلر علم
نظری ایسه و راه پرده دن علمدر رسکه اکاشه وردیلر انکیچون طعن
جر حدن خانی اولماز علم ضروری و کشف ایسه بویه دکادر بوسیدن
مثله کلور (ولیس وراء عبادان قرية) یعنی عبادان نهایت القری
اولوب اونه کیمه دیککی کبی علم کشفی دخی متهمی العلم و مدر که انک
ماوراسنده مرتبه اولماز زیرا مرتبه رسوخدر تنکیم قرآنده کلور
(واعبد ربک حتی یأتیک البقین) یعنی عبادت شرعیه تک غایتی
(من عمل بما علم اورثه الله علم ما لم یعلم) و فقجه علم علم کشفدر که انکله
قلیه استقرار حاصل اولور و حدیثده کلور (من مات وهو یعلم
ان لا اله الا الله دخل الجنة) یعنی وهو یعلم دیدی وهو یؤمن دیمدی
بوندن فهم اولندیکه موحد دخی مؤمن شرعی کبی مخلد فی النار

اولساز بلکه ارجح را چنین نظری ایله خلاص بولور اهل کبار
شفاعت انبیا و اولیا و مؤمنین ایله نجات بولدقلری کی زیر انبیا خبر ایله
مبعوث اولدیله خبر ایسه متعلق الیما اندر موحدا یسه زمان فترتده
کلور و یا شوا حق جبالده و جزائر بحرورده و اقصای ارضده بولوب
حق تعالی بی ادله عقلیه ایله ییلندر پس بوعلم توحید اکا بالاخره
دست رس اولوب دوزخدن خلاصنه سبب اولور و سائر استدلاله
قادر اولوب منافی توحید اولان اعتقاد و عملده یوانسان کافر لر
و مشرک لر و معطل اولانلر کی کیمسه لر مخلد فی النار اولور لر پس
هر مؤمن موحید اولدی و لکن هر موحده مؤمن دینلدی زیرا
دعوت رسوله اجابت جهتشدن ایمان شرعیسی یوقدر و موتله غطا
منکشف اولدقده عالم اولان اهل عین او اور و اهل عین دخی ترقی
ایدوب اهل حق اولور و علم متقدیمی اولیان عبادن ابصاره انتقال ایدر
ولکن بی فائده اولور زیرا دنیا سده اعمی اولان آخرتده دخی اعمی اولور
یعنی شهود اهلی اولساز بلکه احوال و احوال آخرتی کورر
بو کورمک ایسه بصیرت ایدر ترقی ایسه بصیرتدن کلور و علم حقهده
اجال یوقدر بلکه اشیا اکا کوره مفصلدر که اولمش و اولاجق علمده
حاضر و علی حده مشهوددر اجال بزه کوره در مکر که انبیا و اکابر اولیا به
کوره مفصل اوله زیرا رسام حاذق مداده حروف و کلماتی مشاهده
ایندیکی کی انلر دخی عالم نومده اولان شتونی علی التفصیل مشاهده
ایدر لخصوصا کندیلرینک عین ثابته احوالنه واقف اولورلر شیخ اکبر
حضرتلری کی مغرب در یاسنده سفینه به رکوب وقتندده الی آخر
انهمرا اولاجق احوالی منکشف اولمشدر اشته بومقوله له حکماء الهیه
دیرلر و انلر که حکماء رسمیه در اجالده قالمشدر لر در تفصیلدن خبری
یوقدر زیرا اورا به رسم دخول ایتمز بلکه کشف ایسه اختصاص
الهیدر که کسبله وجود بولماز و لکن کسب طریق راید و حق تعالی
برزسته بی اسبابله ایشلر بلکه عندالاسباب ایشلر بولمک تخیص
ارادت لازمدر تنکیم قرآنده کلور (بخص بر حنه من یشاء) و بونک

غیری دخی آیات واردر که مشبهله مخصوصه در و عالمده هر موجودک
حقه وجه خاصی واردر انکله حق اراستنده اول وجهله واسطه
یوقدر و اول موجود وجه مذکور دن حقدن مستفید اولمقده در
پرتوشمسک واقع اولدیغی محل اول پرتو ایله شمسدن دائما استفاده
ایندیکی کی کرک اول موجود بومعانی بیلسون و کرک بیلسون
واریاب کشفک سائرلر اوزرینه رجائیلری اول وجهی علم و مشاهده
ایله در و سیر الهی دیدکاری وجه خاص مذکورک تجلیسنددر پس
هر کسده سیر الهی واردر و لکن فهم محقق و یا خود کشف صحیح
یوقدر شول فقیر و درمانده کییکه ساکن اولدیغی خانه ده دفتینه
واردر و لکن بی وقوف و یا خود زیاده مریض اولدیغندن
استخراج ایده مز شویله مفلس قالور و ناس قیامتده نفسلرند
حاصل اولان معرفتلی مقداری اوزرینه محشور اولورلر یوخسه
طریق علم و معرفته معرفتلی مقداری اوزرینه دکل والا کتب
و رسائل اوقیان مقلد محقق ایله محشور اولق لازم کلور مع هذا
هر مقلدده فهم محقق دخی یوقدر زیرا بو فهم بر مقدار طریق
ذوقده بولسانلره حاصلدر و بوراده تحقیقی اولیان کیمسه لر زائل قدم
واقع اولمشدر پس هر کس مقداری بیلوب طورنی تجاوز
ایتمک کرکدر و علم رسمیدن مقصود اصلی عملدر و علمدن دخی مقصود
لذاته علم حقیقی الهی و فنا و بقا ایله تکمیل نشئه در الحاصل علوم
کونییه نک متعلق حکم الهیه به موصله اولان اعمال صالحه در یشاء
علی هذا بر کیمسه نک علوم و معارفی نتیجه تقوی و سلوک صحیح و عمل
صالح اولسه اکا علوم و معارف شیطانیه دیرلر رجانیه دیرلر و بعض
کشف و علوم واردر که عالم خیالدن اخذ اولور و مقبول دکلدر زیرا
عالم خیال ظاهر عالمدر که عالم ملکدر و عالم قلب باطن عالمدر که عالم
ملکوتدر و چوق سالک عالم خیالدن اخذ ایندیکی نسته بی عالم قلبدن
قیاس ایدوب غلط و دعوا به دوشمشدر لر در بو فقیر بر مکرر هندی به
ملاتی اولوب حالندن سؤال اولدقده هر کیمه معراج معنوی ایدرم دیو

جواب و بردی و بعض کلمات کشفیه دخی او قودی مع هذا شرعه
منهم ایدی و خلاف شرعك عدم مانعین اعتقاد ایدر ایدی تا که نماز
قطی ثقلند در دیوبنی نماز لکن اقرار ایلدی قاتله الله تعالی و بر خلوتی به
دخی راست کلوب حالت سجده ده بدن نطفه نزول ایدر وزیاده تلذذ
ایدرم دیر ایدی و اول حالت قبیحه بی استحسان ایدر و اول معنایله
افتخار ایلدی زیرا بولر نتیجه علمدن و حقیقت شهوددن بی خبر لر در
مراتبی فهم اتمزل و مکرری عین منت الهیه عدا ایدر لر و براهل تسلیکه
سرفرو اتمکه پندار لر برزخ عظیم اولمشر و بعضیلر دخی مسن
اولدقلری جهت بدن زمان شیخوخت و بیوست و پرونده سلوک
ایتنسه لر دخی خیر اتمزل و ترقی بولمزل و بعضیلر دخی نجلی علمده
قالوب حدلرینه عدم و قوفدن ناشی ضال و مضل اولمشر و دعوا ایلله
تنزل عظیم بولمشر در و بعضیلر دخی خیالات نفسانیه و شیطانیه بی
اخبارات الهیه و الهامات رحمانیه ظن ایدوب خلقه اظهار ایتد کلرنده
واقعیه مطابق اولمدیغندن بین الناس نجبل اولیحق قهار ذوالجلاله
اعتراضا صوم و صلاه و سایر فرائضی ترک ایتمشر و بلکه مصحفی حاشا
اگر سن کرچک اولایدک بزی تکذیب ایتمز ایدک دیویر توب آتمش لر
اشنه کیمی جهلک زبونی و کیمی عملک از غونی اولوب بو خسرواله
کیدر لر انکیچون اگر طوائف اهل علمدن و اگر فرق ارباب سلوکدن
نجات بولمشر قلت اوزرینه در خصوص صا که بوا عصارک احوالی لسانه
کلز و صد زبان قلم ایلله تحریره امکان اولماز (نسئل الله العافیة)
و خضر علیه السلام دعا سنده کلور که (یا حی یا قیوم یا بدیع السموات
والارض یا ذا الجلال والاکرام اسئلک ان تحیی قلبی بنور معرفتک
(حی و قیوم اسم اعظمدر الله و رب اسمیلری کیمی و لکن معرفه الله
حیات قلبه سبب اولمقله حی اسمنی اختیار ایلدی و قیوم اسمنی قرآنه
موافقه اکضم ایلدی مع هذا مایئلرنده مناسبت معنویه جامعه واردر
زیرا جمیع اشیا حقله قائمدر که سر حیاتدر و سر حیات ساریدر انکیچون
بعض سالک ابتداء سر حیات منکشف اولور و بدیع صفت مشهوردر

و بدیع معنایله دخی اولور الیم مولم و حکیم محکم معنایله
اولد یغنی کیمی و ابداع بر صنعتی یکیدن انشا ایتمکدر که انده نمودار
یعنی اورنک و غیره اقتدا ایتک اولمیه و حق تعالی نیک ابداعی بر نسنه بی
بغیر آله و لاماده و لازمان و لامکان ایجاد ایتمکدر و جلال صفت
عظمت حق در اکرام جلالک اثر ایدر جلال و جمال ارا سنده فرق
بودر که جلال جلالدن رتبه جهشتدن اعظم و اعلا در و جمال فضیلت
یوزندن اکر و اولادر زیرا جلال اصل و عدلدر و جمال فرع و فضلدر
و مرتبه جلال اطلاق و تجرید و تفریددر و مرتبه جمال تقیید و تسلیم
و توحیددر و موجب جلال قهر در که مقتضای احدیتدر و مقتضای
جمال لطافتدر که ثمره واحدیتدر و احدیت واحدیتک فوقنده در که
احدیت مرتبه ذات و واحدیت مرتبه صفاتدر و صفات ذاته تابعدر
و متبوعک مرتبه سی تابعدن مقصددر و معرفت بر نسنه بی علی ما هو
علیه ادراک ایتمکدر و لکن نسیانله مسبوق اولمغین حقه عارف دینلدی
زیرا حق بر نسنه بی نسیان ایدوب صکره تذکر ایتمکدن مزه در
و معرفت فی الحقیقه عمل و تقوی و سلوکدن حاصل اولان علمدر که
کشف محققدن اولمقله اکا شبهه دخول ایتمز علم نظری ایهه بویله
دکلدر و بو معرفتدر که شیطان انک نور ندن محترق اولوب اولبایه
تعرض ایتمکه قادر اولماز و ابوعلی ابن سینا اشعارنده کلور که (اعتصام
الوری بمعرفتک عجز الواصفون عن صفتک) (تب علینا فاننا بشر
ما عرفناک حق معرفتک) یعنی حق تعالی بی کنندی حسب و قدر
ذاتنه کوره حق معرفت یوقدر زیرا کمال اولبایه اظهار عجز ایتد کلری
یرده سائر بطریق الاولیدر و لکن بزم حسب و مقدار و استعداد من
قدر حق معرفت واردر انکیچون پیورر که (فاعلم انه لا اله الا الله) یعنی
مرتبه الوهیت و ارنجه جمیع اشیا بی کماهی ادراک و علمله امر ایدر که
مرتبه استعداد در و مرتبه الوهیتک ماورایی اولان غیب الذات
و غیب الغیوبی ادراک ایتک درجه قابلیتک فوقنده در زیرا اسم و رسم
منقطع اولد یغنی بر در که اوقیانوس عزت اخلاصدر که انده صفینیه

ادراك يور يمز و بلكه بخر حيرت كبرايه غوص ايدر و عند الاشرف
 بويله ديه كه (اللهم نور قلبي بنور معرفتك كما نورت الدنيا بنور الشمس)
 يعنى ظاهر دنيا نور شمس و باطن دنيا نور روحه منور در و انسان
 مختصر عالم و نمونه كاشاندر كه جسدنى نور روحه منور اولد قد نصكره
 قلبى دى نور معرفت ايله منور در پس نور روحك نور شمس كى
 اثرى محسوسدر و لكن نور معرفت معنويديرا كچه لسانده و قلمده
 فى الجملة اثرى جاريدر و لكن بصيرت اهلى كر كدر كه بونور معنوى بى
 ادراك ايله و اكثر ناس بى بصيرت اولد قلندن نور شمسدن اعنى اولان
 خفاش كى قالديلر و ارباب انوار ظلمات رد و انكاره مقابله زده قالديلر
 نعوذ بالله تعالى (*) الباب الرابع فى التوحيد (*)

توحيد لغتده بر نسته نك واحد اولديغن بيلوب واحد در ديو حكيم
 ايتكدر و اصطلاحده ذات الهى بى نسبت و اضافتدن قطع
 و تصورات افهام و تخيلات اوهام و اذهاندن تجريد ايتكدر و وحدت
 صفات حقه در و وحدانيت واحدك وحدت ايله قياميدر و وحدت
 صفت تنزيه در زيرا حقه تنويت و كثرت صفت و قيد اولماز
 پس انك وحدتى وحدت حقيقه در انكچون مقابله سنده كثرت تعقل
 اولماز و تصور ضد اوزرينه توقف ايتز و اك وحدت ديدكلى
 انكله غيريلر اعتبار اولمقدن تنزيه ايتچوندر زيرا (كان الله ولا شئ
 معه) دينلدى و كذلك تفخيم ايتچوندر زيرا استغنا عدم عجزى
 مشر در پس حقه وحدتى كثرت مقابله سنده اولان وحدت
 اولديكه وحدت مقيده در زيرا وحدت مقيده مقابلى اعتبار ايله
 مخلوقدر بلكه بو وحدت مقيده نك مبدئى اولان وحدت اولديكه
 وحدت مطلقه در و حق تعالى اطلاق ذاتى ايله مطلقدر و وحدتى كى
 و حق تعالىده كثرت اولدى زيرا كثرت حكم تعدددر وجود بارى ايسه
 صرافت توحيد اوزرينه در كه انده تعدد اقتضا ايدر نسبت بوقدر
 بلكه وحدتك بالقوه نسبتلى و ايدر كه انكله واحدتى مرتبه سنى
 ظاهر و باور و تجلياتى حسبيله صفات ثبوتيه سى و ايدر كه سمع بصير

وامثاليدر الحاصل توحيد اولدر صكه انده يالكر وجود واجب اعتبار
 اولنور وجود ممكن دكل زيرا وجود ممكن اعتبار اولمقدن توهم تعدد
 و ايدر كه شرك خفى و ذنب وجود ديدكلى و ذات حقه كنهى
 مجهول اولمغه (وهو معكم اينما كنتم) آينده معيت ذات مراد اولدى
 بلكه عامه خلفه علم واطنى و اصفيايه تولى سى و انبيايه تأييد دعوى
 و خاصه يه انس و ميساطه و امثالى ايله تاويل اولندي كچه وجه
 خاصدن اولان نور فايض انك شعله تجلى ذاتيدر بوضورنده معيت
 ذاتيه دن مراد نسبت ارتباطدر وصف ايله موصوف ارا سنده اولان
 ارتباط كى پس بين الذاتين حلول و اتحاد و ايدر ديا نلر افراط ايتديلر
 و تعدد وجود و ايدر ديانلر تفریط ايتديلر و توحيدده منافی سوز
 سويلديلر پس انسانه نور علم بالله كر كدر كه نفسدن ظلمت جهلى
 تنفير و ازاله ايده تا كه كندى كوشنده و تعيننده و جميع اكوان و تعيناننده
 ارتباط نوجهله اولديغن ادراك ايده و شركدن خلاص بوله زيرا
 اضائت اولمقدن ابصار اولماز و بونور سوينسون ايتچون مشكات
 و زجاجه ايتچنه وضع اولندي مشكاتدن مراد نشئت ظاهره در جسد
 و اعضا كى و زجاجه دن مراد قوا و نشئت باطنه در قلب و سمع
 و ابصر و امثالى كى و قرأنده كلور صكه (ان الهكم لواحد) يعنى
 لاحد دينلدى زيرا واحديت اسماء تقييددر كه انكله خلق ارا سنده
 ارتباط و ايدر احديتده ايسه ارتباط اولماز زيرا اولكيسى رب العالمين
 و ايتكچيسى (والله غنى عن العالمين) سري اوزرينه در برنده اضافت
 و برنده عدمى معبردر حدیثه كلور (ان الله خلق آدم على صورته)
 يعنى صورت صفت تقييددر كه صفت آدمدر و لام الف كه لادر منزل
 التفاف در الف حظ حقددر كه غيبدر و لام وسط لساندن اولمغه
 حظ خلقدر كه شهادتدر انكچون كلمه شهادت لا ايله ابتدا اولندي
 تا كه حضرتين يعنى حضرت الهيه و حضرت كونه نك اجتماعى
 ظاهر اولوب مجمع البحرین ندر مع لوم اوله و جلاله ده الف تقديم
 اولندي غيب اعتبار ايله ولاده لام تقديم اولندي شهادت اعتبار ايله

و عبید کرچه صورت الهیه اوزرینه خلق اولمشدر ولکن ینہ حد
 و حقیقته الله ایلہ مجتمع دکلد که حق لذاته حدی یوقدر زیر
 حد مقتضای ترکیبدر و انسان ایسه حد ذاتی ایلہ محدوددر انکیچون
 انسان صفحه حدیده بکرر که انکله یاقوته یتیمه وزن اولمشدر کرچه
 یاقوت ایلہ مقدارده انسان برادر ولکن قدر و ذات و خاصهده برابر
 دکلد و فتوحات مکیده ده کلور که هر ایکی ضدک اراستنده البته
 بر امر جامع وارد فاما رب ایلہ عبد اموردن برآمده مجتمع اولق یوقدر
 صاحب الوهمک غایت توهیمکه رب و عبدی وجودده جمع ایتکدر
 یوایسه فی الحقیقه امر جامع دکلد زیر رب العالمینک وجودی عینیدر
 وجود عبید ایسه ذاتک عینی دکلد بلکه ذاتی اوزرینه زائددر که
 حقدن مستفاددر پس ایکسی نیجه برابر اولور و بر خانه یه نور شمس
 دخول ایتکدن اول خانه شمس اولماز بلکه نور شمسله منور اولور که
 اکا دلیل دینلور یعنی نور شمس ینہ شمسه دلیل اولور که ارازانده
 مناسبت و اضافت وارد یو خسه خانه ایلہ شمسک مناسبتی یوقدر
 و ابو العنابه شعرنده کلور که (و فی کل شیء له آیه تدل علی انه واحد)
 هر نسنه تک حقه آیت اولسی احدیتیدر که اول احدیت ایلہ غیرندن
 ممتاز اولور و اول احدیت انک هویتیدر و هویت اصلنده برادر ولکن
 کثرت ماهیات حسبیه حصه کورینور و هر حصه تعینی
 جهتیله بری برندن ممتاز اولور نور شمسک خانه زده اولان پرتولی
 خانه زده کوره بری برندن ممتاز اولدیغی کی واحد انحق واحد ایلہ پیلنور
 دیدکلی بو احدیتبه ناظر در و بو احدیت کرچه امر ساریدر ولکن
 اونورک شبت و وضو خندن خلق اتدن محجوبدر حیات ساریه کیکه
 حیواناتده اولدیغی کی نباتات و جماداتده دخی واردر ولکن
 بی بصیرته خفی و باطنیدر انکیچون انکار و تسبیح اشبابی دلالت
 معنیاسنه جل ایلراشته نظری حس ظاهره مقصور اولرک حاللری
 بودر ارباب مکاشفه حاللری خودغیری یوزدندر که انلر تسبیح اشبابی
 باطنلریله ادراک ایتد کلرندن ماعدا سمع ظاهر لریله دخی اشتدیلر

و مشاهده

و مشاهده اوج مرتبه در که بری توحید در یعنی ظاهر آفاق و انفسده
 ظهور حق مطالعه در که مرتبه قلبدر و ظهور حقدن مراد ظهور
 اسمادر که مسمای حقیقی به دالدر وزیر و امیر و دفتر دار و امثالی
 سلطان اعظمه دال اولدقلری کی و بری دخی تجرید توحیددر
 یعنی آفاقه التفاتی قطع و انفسه اتصالدر که مرتبه روحدر و اکا
 تفصیلدن اجمال و مطولدن مختصره انتقال دبرل و بری دخی
 تغریددر که انفسه التفاتی دخی قطعدر که مرتبه سر در پس
 مختصردن تصور ذهنی به انتقال کی او اور و بو مرتبه به قرآن دبرل
 انکیچون اهل سر اوللر تلاوت قرآن و حقایقنی تحریر مشغولدر پس
 حقایق اوج اولدیکه حقایق آفاق و حقایق انفس و حقایق قرآندر که
 بونلره نسخ ثلاث جلی دبرلر که آیات نکوینیه و تنزیلیه در و بو اوج
 نسخه تک اصلی و مبتدی نسخه حقایق رحاندر و کتب اربعه
 بودرت نسخهیه اشارتدر و مقام سرده جمع وحدات وحدت واحده
 رجوع ایدوب کثرات و کثراتک مشتمل اولدیغی وحدات عین واحده
 او اور و لکن هر بروحدت وحدت جامعه ایلہ قائم اولغله بالفرض
 انلردن بروحدت منعدم اولق لازم کاسه جمع عالم منعدم اولور
 زیرا وحدت روح کثرتدر که عالمدر و جسد بلا روح قوام بولمادیغی
 طاهر در و بوندن اظهر کلام بودر که مثلاً زید وفات ایتد کده زید
 اولدیغی جهتدر ناطقی دخی زائل اولور فاما انسان اولدیغی جهتدن
 زائل اولماز والا جمع افراد انسانیه دن زائل اولوب انسان حیوان کی
 اولق لازم کلور و برسانک که توحید حقیقینک نوری طالع ایتدن
 سمس حیاتی غروب ایتسه اگر سعی و مجاهده سنه فتور کلوب
 الی آخر العمر مستمر اولدیه حال وفانده (فلا تعلم نفس ما اخفی لهم
 من قره اعین) و فقجه قره العین اولان مشاهده ظاهر و حیات
 اولیه سنک سری باهر اولوب حقه ازل و ابدا نه وجهله مسافر
 اولدیغی بارزا و اسه کرکدر و حدیثده کلور که (کان الله ولا شیء معه)
 کان لفظی حرف وجودیدر تکیم امام اهل الحق و سبویه اکا ذهاب

۹ مثلاً وحدت جامعه جمع
 وحداته شامله بلکه هر برینک
 عینی اولغله وحداتدن فرضاً
 بروحدت منعدم اولق لازم
 کاسه جمع عالم منعدم
 او اور مثلاً قرق موم باندوده
 بزور دن عبارت اولغله اگر
 بری سوخت لازم کاسه
 جبهه بسی سوز فافهم جدا
 میله

اولش در پس معنی دیمکدر که الله تعالی موجود ایدیکه انکله یله
اندن غیری واجب لذاته بوغیدی صکره ممکن انک نور تجلیسی ایله
وجود خارجی بولدی وحقه مرآت اولدی بوجهتدن ممکنک عین
ممکنه سی مستوره او اوب ظاهر اولان نور حق اولدی تنکیم آینه به
ناظر اولان کیمسه به آینه کورغز بلکه متجلی اولان را اینک صورتیدر
انکیچون حضرت الامکانه آینه دیدیلر و بوسورتده کورینان
صورت انسانده حق اولور زیرا کاشانی حلقدن مراد کندی ذاتی
سیر و تماشا در که مرتبه استجلا در و جنبید بغدادی دیمشدر که
(لایکون الرجل عندنا بالغادر ج الحقيقة حتى يشهد فيه الف صديق
بانه زندیق) یعنی صدیقک علمی و توحیدی غیر یلر اوزرینه غالبدر
انکیچون انلر حاکم و غیر یلر حکوم علیهدر و اصل زندیقیت دائما فنا
صرفله معامله ایلوب مظاهر اسمایی انکار و هر بر اسمده علی حده
شهودی تعطیلدر زیرا حق تعالی اشایی عین خلق ایغدی پس
اجمالی اجمالده و تفصیلی تفصیلده مشاهده کرکدر تا که آینه لک
حکمی باطل اولیه و شرده کلور که (جالیکی نیجه یوزدن کورم
دیان دیلر) (شکسته آینه لک یاره پاره کرک) و موحد حقیقی اولدر که
اشیاده شهود حق تقدیری اوزرینه مظاهر جزئیة مقیده دن حق
مطلق طوتوب وجه کلیه دن توجه ایلیمه واله اسمی مسمای حقیقی
جامع اوزرینه اطلاق ایلیمه تا که شرکدن خلاص بوله زیرا کرچه
مشرک لری عبادتی ذاته ایتمزل بلکه ذاتک الوهیتی جهتندن ایدرلر
زیرا ذات ایلیمه عابدک مناسبتی بو قدر بلکه مناسبت عابد و معبود واله
و مالوه اراستده در ولکن انلر اسمی مسماک غیری ارزیرینه اطلاق
ایتدیلر که اله مجبول و مقیددر و فطرت دیدکاری روحک توحید حقه
عارف و سرر بویته واقف اولدیغیدر پس عارف واقفده جهل
اولماز بلکه جهل نفسک احتیاجندن حاصل اولور و علوم معاندند
اولدجه تغییر و تبدیل قبول ایتمز زیرا واسعه مطلقه در چیکه حر و فله
مقیده اولها کوانده اولان تغییر و تبدیل انده دخی اولور بوسبیدن عارفلر

قبول ایتمز فاما شول علم و توحید و ایمانکه رسم و تقلید و تقیید له اوله
حال مشکدر و مشرک کرچه حقه شریک اثبات ایدر ولکن وجوب
و وجودده و علم و قدرت و سایر صفات کمالیه ده شریک ایلیمه حتی مساوی
طوتمق بو آنه کلنجیم هیچ بر مشرکدن صادر اولما مشدر و ثنوی که
ایکی اله اثبات ایدوب بری حکیم یزداندر که خالق الخیردر و بری
سفییه اهرمن در که خالق الشر در دیمشدر سرفردانیندن غافل اولمشدر
زیرا الله تعالی اینکی و تربی وارد بری و تربیت احدیه در که ذاته
راجهدر و بری و تربیت فردیه در که الوهینه ناظر در که ذات و صفات
و فعلده بوجهتدن صلاة جبهه فردانیه دلالت ایتمز زیرا منفرد ایچون
مشروع دکلدر بلکه احدیت فعله دلالت ایدر که عبدی ایجاد
ایدوب کندی اوزرینه دال قیلد یغیدر و ایجادی امور ثلثه مذکوره به
موقوفدر (انما قولنا لشيء اذا اردناه ان نقول له کن فیکون) قولنده
مجموعی مذکوردر زیرا نون جمع ذاتدر و ارادت صفتدر و قول
فعلدر که مراد مقلوبی اولان لقادر زیرا متعین تعینه ملاقی اولدجه
تعین حیات بولماز و لقادن مراد نور وجودک ظهوریدر که داخل
تعیندن کلور خار جدن دکل (و نفخت فيه من روحي) ده اولان
نفخدن دخی مقصود بودر نفخ شدت ظهوری تمثیل ایچوند و بوندن
کن سری دخی مفهوم اولدی یعنی کن کلمه سنده کاف و نون اراستده
واو محذوفه وارددر که انکله اوج حرف اولور که سرفردانیتدر و کاف
ایکیدر بری کاف کن در که کاف اثباتدر و بری کاف لم یکن در که
کاف نفی در تنکیم کاور (ما شاء الله کان و ما لم یشاء لم یکن) ثنوی
طائفه سی کن کلمه سنده لفظا و خطا انجق ایکی حرف مشاهده ایدوب
توحید دن و سرفردانیتده و قوفدن محروم قالدی و سوء اعتقادله
قلبی افساد ایلدی دیمشدر که حق تعالی هر عضو اوزرینه علامت
معروفه و عبادت مخصوصه قومشدر پس قلب اوزرینه توحید
واعتقاد و لسان اوزرینه شهادت و وجه اوزرینه وضوء و جبین
اوزرینه سجده و رأس اوزرینه مسح و شفه اوزرینه قص شارب

واصاب اوزرینه تعلیم اظفار وعانه اوزرینه خلق شهر وابط اوزرینه
تف و ذکر اوزرینه ختان وضع ایلدی وهر عضوی ما خلق له ده
استخدام ایتک سبب سعادت و خلاقی باعث شقاوت اولدی و قلب
نسان بر شاهینه بکرز شاهین زاعلمه صالمدیغی کی قلب دخی افکار
ما سوایه صالمنز بلکه انکله توحید حقیقی و تجلی الهی صید اولور
و توحید ایمان اعدر زیر ایمان دعوت پیغمبری قبول و تصدیق
انکی چون ایمان شرعی دیرل فاما توحید ادله عقیده ایله دخی اولور
نتکیم باب سابقه تفصیل اولندی و قرآنده وارد اولدیکه (وکان حقاً
علینا نصر المؤمنین) بوآینده نصر الموحدين دیمدی زیر موحدده
قصور غالبدر پس مخدول اولق شاننددر مؤمن شرعی ایسه بویه
دکدر زیر مقتضای ایمان کامل شعب ایمانک جمله سنی مراعات
و محافظه و اقرار و عمل بالارکانک مجموعی وجوده کتور مکدر
نصرت ایسه بوکال اوزرینه موقوفدر چنکه بوکاله زوال و بونظامه
خلل کله ایمانک صاحبی مخدول اولور اعصار مرده اولدیغی کی زیر
خورشید و احکام بالکایه منطقی اولمده آرقالمشدر و حق تعالی بزه
علم بالتوحید ایله امر ایلدی علم بالذات ایله امر ایلدی بلکه اندن
نهی ایلدی نتکیم قرآنده کلور (و یحذرکم الله نفسه) و حدیثده کلور
(تکروا فی ذلک ولا تفکروا فی ذات الله) ز برایش عالمی (ابن
کثیر) شی (اولان ذلک معرفت ذاتنه وصول ممکن دکدر انکی چون
امام غزالی ذات الله ندن بحث ایندیکی چون تخطئه اولندی و علم
بالتوحید ایله امرده کلور (فاعلم انه لا اله الا الله) پس اکا معرفت اله
اولدیغی والوهیته متعلق اولان صفات کمالیه سی جهته شنددر که
انکله اله اولیا نلردن و اولوه اوللردن ممتاز اولور و طلب ذات ایتک
کالنه راجعدر یو خسه من حیث الذات دکدر و طلب رؤیت طلب
ذات کی دکدر زیر برنسنه بی رؤیتدن کنهنی ادراک لازم کاز و توحید
اشراک مقابیلدر و شرک جلی و خفیدر کذلک توحید دخی رسمیدر
و حقیقیدر و توحید حقیقی میرانه وضع اولماز زیر مقابلی بو قدر

توحید رسمی ایسه بویه دکدر نتکیم صاحب البطاقه قصه سی
اکادالر یعنی قیامتده برکیمسه کله که برکاغد پاره سی اوزرینه یازیلان
کلمه شهادتدن غیر خیری اولیه و اول کاغد پاره سنی میرانک
برکفه سنه و سایر اعمال سیئه سنی برکفه سنه قویار کاغد پاره سی اولان
کفه اعمال فیجده اولان کفه سنه طقسان طقوز سجده اوزرینه راجع کله
توحید موحداک مرتبه سنه کوره در (لا اله الا الله لا اله الا هو لا اله الا انا
لا اله الا انت) جمله سی توحید در که قرآن مجموعی ناطقدر (لا اله الا انا
شجره موسادن مسموع اولان توحیددر انا الحق انا الباطل مقابیلدر
باطل وجودی غیریدن اولاندر نشئه ظاهره انسانیه کی انکی چون
زائل و هالکدر و حق وجه خاصه دن اولان نور وجود در کله
هر قنغی سالک تجلی ایدرسه ستری واجب اولور والادارینده مؤاخذه
اولور و بعض تفصیل دخی کلمه شهادت ذکر اولدیغی موضعه
کلور ان شاء الله تعالی و کار محققین دیمشدر که الله تعالی بر شبئی
بر شبئه خلق ایلز یعنی شی ثانی عین موجوده دکدر که انکله اشیایی
خلق ایلیه بلکه بر شبئی عندشی خلق ایدر پس هر بیه که قرآنده
سبیت واستعانت اقتضایدر فی الحقیقه لام حکمدر نتکیم قرآنده
کلور (هو الذی خلق السموات والارض بالحق) ای الحق بو حقدن
مراد عباددر نتکیم کلور (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون)
اکادالر زیر عین خلق عین حکمدر شول جهته دنکه فعل حق معال
بالعرض دکدر بلکه خلق خلق ایتدیکی منت و ابتداء فضلیدر
وهو الغنی عن العالمین و قرآنده کلور (ولا یشرک بعبادة ربه احدا)
یعنی احدی تنکیر ایلدی تا که عالم خالق و امرده جمیع اشیایه شامل اوله
و بونده شرک خفی دخی داخل اولدیکه غموم ناسده اولان شرکدر
اکار بو بیت مستوره دیرل نتکیم فعلت و صنعت و فعل فلان و اولو فلان
لما کان کذا و امثالندن مفهومدر و اکا شرک مغفور دیرل زیر
بو شرک اهلی حقیقته موحدر که سؤال اولمده مؤدای قولی
انکار ایدوب هر نسنه الله ندنر و مؤثر و فاعل حقیقی اودر دیر وارده

کلور که بعض اهل توحید ناره د خولده انلری نوم اخذایدن یعنی
 حسدن منساخت اولوب عذابى احساس ایتزل ~~ک~~ر چه معذبیلردن
 و بومعنی قیلرند اولان توحیدک عنایتندن کلور و ایمان باب نارد
 انلره منتظر اولوب طوررنا که انلر نارد محترق اولوب فحم صورتنه
 کیرلر بعد اخراج اولندقلرنده الله تعالی انلری نهر الحیاته غمس ایدر
 و حیل سبلده حبسه بترکی بترل و تازه لنوب جتنه کیرلر و جهنمه
 حق تعالی نیک اله واحد اولدیغن بیللردن کیمسه قالماز و توحید
 مرتبه بی طوائفدن برکیمسه انکار ایتامشدر قاما توحید مشروعی
 انکار ایتاملردن زیر توحید مشروع دعوتدن کلور انسان ایسه
 هواسنه مخالف اولان دعوتی قبول ایتز و توحید اقرار اولسه دخی
 فی الحقیقه عبارتیه صفیر زیرا علوم اذواقندنر انکیچون کلمه توحید
 دعوت ایدر نفس توحیده دکل زیرانفس توحیدی برکیمسه انکار ایتز
 و توحید خلقک اقرار و انکار یله متغیر اولماز بلکه مرتبه سی حال
 اوزرینه باقیدر و حدیثیه کلور که (کل مولود یولد علی الفطرة ولكن
 ابواه یهودانه وینصرانه ویمجسانه) بو حدیثیه ابوبن تخیص اولندی
 زیرا اغلبدر پس شولکه یتیمدر انک مر بیه سی ابوبن منزله سنده در
 یواوج طائفه تخصیص اولندیغی شهرت و عموملمرینه بناء در والا
 ابوبن نه مقوله دین اوزره ایسه اولادی اول دینه داعیلردن و معنای
 حدیث بودر که هر مولود فطرت معنله که غلبه طبیعیه و انحرافدن
 سلیم و معصومندر انک اوزرینه مولود در صکره نسخه حقیقه اصلیه سنه
 غلبه طبیعیه عارضیه و مغلوبیه روحانیه واقع اوور پس طرف
 طبیعیه انحرافدن انحراف عارض اولیغی قوای طبیعیه سی قوای
 روحانیه سی اوزرینه غایب کلور و حیوان کی بلکه شیطان کی بلکه دخی
 شد اولور تنکیم شیاطین الانسک بعضیلرند مشاهده در و اهل
 اعتدال دخی بوندن فهم اولنه انکیچون انسانک ایوسی ملکدن
 ابو در زیر ملکده بولنمیان بعض خصال انسان کاملده موجوددر
 معنی کلور (اولان همه خدایه) زیرا بریه انظری ملائکه به دخی

شاملدر و لطائف بعض اهل حقایقنددر که (و فضلنا هم علی کثیر)
 نصند اولان کثیری ملائکه به حل ایتلدر که انلر انساندن اکثردر
 تنکیم مخلنده کلور و توحیدالین اولدر ~~که~~ سالک شهود غیریدن
 حتی نفسندن بیله فنا بوله و بومعنا به تخصیص دخی دیرلر که استهلاک
 کلیدر و توحید اشرف مقاماندر که انک ماوراسی یا تشبیه و یا تعطیلدر
 و برکیمسه ده توحید رسمی اولسه مخلد فی النار اولور زیرا مشرکدر
 و توحید حال بولسه اهل غفلندر و ذکر امثالی ایله معالجه اولسه
 غفلت زائل اولور زیرا اصل باقی اولیغی فرع وجود بولمق موجوددر
 تنکیم اشجارده مشاهد در و شهادت توحید علمه مو قو قدر پس
 غلبه ظن و تقلیدله شهادت توحید اولماز قال الله تعالی (شهد الله
 انه لا اله الا هو و الملائکه و اولوالعلم) یعنی حق تعالی الوهیت ایله
 کندی نفسیچون شهادت ایلدی عبادنه تنبیه ایچونکه انلرک توحیدندن
 مستغیدر و کندی نفسی بنفسه موحددر تنکیم (و کنی بالله شهیدا
 محمد رسول الله) اکا نظیردر یعنی بریده که حق تعالی بالذات شهادت
 رسالت ایلدی غیرک شهادتیه حاجت قالماز و اولوالعلم دیدی و اولو
 الایمان دیمدی زیرا کندی نفسنه توحید ایله شهادت خبردن ناشی
 دکلدر که ایمان اوله زیرا خبرسان رسول اوزرینه اولور اووراده ایسه
 رسول بوغیدی انکیچون شهادت ایتدیکی سنه بی بتلسه شهادت
 صحیح اولماز و ملائکه بی کندی نفسی اوزرینه عطف ایتدی زیرا
 انلرک توحیده علملری تجلی الهیدندر ~~که~~ علم ضرور بدر بشرک
 علمی ایسه غالباً دل به نظر دندر علم تجلی ضروری ایسه علم نظر دن
 اقوادر زیرا شبهه طاری اولماز و حدیثیه کلور (ان الله تلمثه و ستین
 خلقا من لقیه بخلق منها مع التوحید دخل الجنة) ابو بکر صدیق
 بیوردیلر که یار رسول الله بو اخلاق جلیله دن بنده هیچ بر خلق واره بدر
 دیدکلرنده جوابده بیوردیلر که یا بابکر بو اخلاقک جله سی سنده
 موجود در و بو جله نیک الله تعالی به احبی سخادر زیرا سخا و حسن
 خلق سنک ایله خلق ارا مننده و رضی و تسلیم سنک ایله حق ارا مننده

زیاده مقبول و ممد و حدر و توحیدك صورتی (لا اله الا الله) در عالم تعیند
 كوره و حقیقتی (لا موجود الا الله) در عالم لاتعینه كوره و تعین الهیه تك
 اول هویت ذاتیه و آخری كلامدر كه ابدال سبعة دن عبد الشكورك
 مقامیدر و تعین كونه تك اولی حقیقت محمدیه و آخری نشئه انسانیه در
 و بو ائاده می اتب كلیه و جزئیة چوقدر پس توحیدی قوتده اولنلر
 سیرا كواندن ترقی ایدوب سیر واجب ایله متحقق او اورل و سر وجوب ایله
 قیام بو اورل و بو مقام غیبده قرار ایدوب قاورل و كیمسه انلرك قواسمه
 ابره مز و در یای فیض ندر كورمز (والله مفيض الخیر و الجود اكل موجود)
 و توحید حقیقتك طریق ذكر الله در یعنی لسان ایله اسماء الله
 اشغالدر و اسماء الله طقسان طقوزدر كه افضل (لا اله الا الله)
 كلمه سیدر سالك مجذوب اولنلر ابتدا ذكر بودر و مجذوب سالك اولنلر
 ابتدا ذكر لفظه جلاله در صكره اسماء سبعة و یا اثنی عشره به دك
 ترتیب اوزرینه احصا اولنور و لكن ذا كرك حالی نه افتضا ایدر ایه
 می شدانده در و ذكر اولن ان اسماء لفظیه مجازیه دیرل كه اسماء
 الاسماء در زیر اسماء حقیقه ملفوظ اولاندن غیریدر كه تعینات ذاتیه در
 و بو تعینات ذاتیه به اسماء دیدیلر زیر اسماء ایله ارالنده ارتباط قوی
 و مناسبت تامه واردر كه احدهما آخر ایله قائدر خصوصاً كه اسم
 علامت مسمی دیمكدر جمیع اشیا ایه علامات حقدر انكیچون عالم
 دیدیلر كه اصلنده علمدر الف اشباع ایچوندر و بو علامات ایچنده
 ذات حقه دلالتده حقیقت محمدیه دن اوسع و اعظم بو قدر و انك
 فلكنه فلك الحیوة دیرل كه جمیع اشیا بی محیطدر اشته بو عالم محمدی به
 عالم اعلا دیرل كه جمله دن مقدمدر بعده عالم استخالتدر كه عالم
 فنادر بعده عالم تعمیردر كه عالم بقادر بعده عالم نسب و اضافتدر كه
 كل اوایلنك بودرد و طورده ساوکی تمام اولوب حیات طیبه ایله حیات
 بو اورل و بقسای ابدی ایله باقی او اورل و هر اسم كه ذاكر اكا مشغول
 او اور او اسمك روح و سری واردر كه كثر اشتغال ایله ذاكر ایله انك
 اراننده مناسبت و الفت ظهور ایدر تسخیر روحانین ایچون اسماء

مخصوصه به اشتغال ایدنلرك حالی كبی و بو الفت روح حاصل
 اولدقد نصكره اكر فتور عزیمتن محفوظ اولوب مشغول اولدیغی
 اسماء مواظبت ایدرسه اسم حقیقی ایله ارالنده مناسبت آخری ظهور
 ایدوب اندن صكره مسمای حقیقی به وصول و دخول مبسر او اور
 بفضل الله تعالی و بو دخول ایله سر و حدت منكشف و توحید حقیقی
 وجود بو اور اسبابدن مسببه رجوع دیدكلی بودر كه كویا انهار دن
 اصل اولان بحره و وصولدر كه بحره كثر بو قدر زیر بحر واحددر كه
 امواج كثیره سی واردر و اول امواج ینسه اول بحرك عینیدر و ریج
 بحری تحريك ایدوب امواج پیدا ایلدیكی كبی نفس رحمانی دخی
 بحر وجودی موج ایدوب تجلیات مختلفه كو سترمشدر پس اول
 انهار اصلنده بحردر و لكن تعین مخصوص جهتدن انهار دینلدی
 و الحاصل ما بحرك وحدتی و حدت حقیقه در و میاه انهارك كثرتی دخی
 كثر حقیقه در و لكن وحدت ماء بحر موجوده و كثر میاه
 انهار موهومه در كه بحاری اولان انهارك كثرندن توهم اولنمشدر
 پس بحره موجود اولان ماء البحر و وحدت الماء اولدیغی كبی
 انهارده دخی موجود اولان ماء البحر و وحدت الماء فاما انهارده
 تعین و جریان اعتباریله انهارده اضافت عارض اولوب ماء الانهار
 دینلدی و بو اضافت حسبیه له و حدت كثر صورتنده كوروندی
 و ماء بحرك میاه انهاره معینی شبك كندی تفصیله معینی اولدی
 غیریه دكل و بوندن (وهو همكم انما كنتم) سری و معینی دخی معلوم
 اولدی فاعلم فانه من لباب المعرفة (بعد ذا طریق ذكره سالك اولنلر
 شروط و آداب واردر كه محلیته تفصیل اولنمشدر و لكن دیمشدر كه
 كلمه توحید تحصیل نور و ازاله ظلمات ایچوندر و بسا انسان قبضه
 جلالده اولنله محل احتجاب و ظلمات و یمینی قبضه جمالده اولنله
 محل انكشاف و نوردر انكیچون ذاكره كر كدر كم ذكری حالنده
 كلمه توحیدی صول طرفندن ابتدا ایده یعنی لاکله سیله صولندن
 بدأ ایدوب اله لفظی ایله صاغنه میل ایلیه و اندن اثباتی صول جانبده

ضرب ایلیه زیر لائی وازاله ایچوند که ظلماته تعلق ایدر پس انکله
صولده اولان ظلماتی الوب صاغ جانبته طرح ایدر و محل ظلمات خالی
قالور صکره الا که اثبات و تحقیق ایچوند که نوره تعلق ایدر
انکله صاغده اولان نوری الوب صول طرفده بوش قلاز محل ظلماته
طرح ایدر و اورایی نور یله طولدورر بناء علی هذا صاغ وصول نور
اولور زیر صاغ یانندن نور الوب صوله القا ایتمکله صاغ ظلمتده قالماز
زیر منبع نوردر و ظلمت صاغ جانبته طرح اولمق طلقا ازاله دیمکدر
و بوندن قرأنده (بسمی نورهم بین ایدیهم و بایمانهم) سری دخی
ظاهر اولدی یعنی ایمانکه صاغ طرفدر تخصیص بالذکر اولندی زیر
طرف یسارک نوری طرف یمیندن مأخوذ در نور نور شمسدن
مستفاد اولدیغی کی بوضوح صاغ وصول فی الحقیقه بر اولور
بوندندر که ارنلرک صاغ وصولی اولماز دیرل مشهوردر و سر عظیمدر
زیر حدیثده کلور (و کلنا یدی ربی یمین مبارکه) یعنی ربکم ایکی
قبضه سی دخی یمین مبارکه در که انده یسار دیمک یوقدر زیر یسار
یمینه منقلب اولور تنکیم امام بعد السلام جماعته استقبالده یسار
یمین اولور فاما قطبک یمینی یسار اولمق محل خلافت و صورت نشئتک
حکمنه کوره در یعنی کر چه قطب الاقطاب وزیرلی اولان امامین
ایکبسی بر در ولکن صاغ طرفده اولان امام صوله یکمده که قطبک
و فاندن صکره برینه قائم اولماز زیر طرف یمینده اولان امام عالم
ملکوتی و یسارده اولان امام عالم ملکی حفظ و ضبط ایدر عالم ملک ایه
صورته تعلق ایتمکله عالم ملکوتدن افر بدر مع هذا مقصود اصلی
صورتی حفظدر که فنا شاننددر زیر ملکوت عالم بقادندر و توحید
بویکی عالمه ساریدر و جمیع اشیاک دهانی و یاخود سری هاء هویتی
رمن اوزرینه در مادامکه عالم صورتده باقی اولور و انتقالاتی قریب
اولدقه نفوس ایدر یعنی پای کی او اولور و اثره نک بدایت
و نهایی کی اصله التفسیر اولور بوسر ایچوند که پیرل آخر منحنی
اولور فاما انفسادن مقصودنه ایدیکن بتزل تنکیم تلبس ایدر کوری

لباسک کر یسانلری لاکله سی صورتده کورینور ولکن چه سود که
نی وجود ایتماسلر و ذاکر محبوب کی نفیک ظاهرده و لفظنه ده
قالماسلر در صورت توحید کافی اولایدی توحید مرتبه اربابیکه
جمیع اشیا در جمله نجات بولور ایدی ولکن مرتبه ندر و سری ندر
و صاحبی کیمدر معرفته محتاجدر و دیمسدر در که (فی کل شیء فییه
کل شیء) یعنی جمله اسمائک سری بر ذره ده یله موجود در ولکن
بالقوه در بالفعل دکلدر کالاتده تفاوت ایه ظهوراته در که فعلدر
والاجمع اشیا برابر اولوب انبیائک اولیا و اولیائک سائر مؤمنین اوزرینه
رحمانی اولماق لازم کلور مع هذا رسل یله بری بری اوزرینه مفضلدر
تنکیم قرأنده کلور (تلك الرسل فضلنا به بعضهم علی بعض) و مطلقا
انسان دخی غیر یلره کوره بویله در تنکیم تنزیده کلور (و فضلناهم
علی کثیر من خلقنا تفضیلا) و بو تفضیلاتک سری حاکم اولان
اسماء الهیبتک تفاوتدر که مراتب صفاتک مقتضیاتدر فافهم جدا
(*) الباب الخامس فی الایمان (*)

معلوم اوله که ایمان اصل سعادتدر و سعادت نصف وجود و شقاوت
نصف آخریدر پس حقت فضلی وعدلی وارد و عدلی فضلی اوزرینه
حکم ایتمز زیر ایکی قبضه و ایکی کتاب و ایکی دارد و ایمانله مستعد
اولدقه نصکره درجات دخی لازمدر زیر کر چه (الایمان یحب ما قبله)
وارد اولمشدیر ولکن بالکن مغفور اولدیغکه قناعت و مطلقا دخول
جنت ایلله اکتفا یمه زیر اهل درجاتی کور دکه تحسره دوشیر سن
و سبب ارتفاع درجات علوم الهیه در که کشفله حاصل اولور
واحوال سعادتدن دخی مختار اولان جنتده مقام کشیده رؤیت
الله در که لذت بصره بر لذت معادل اولماز زیر ابرامه بود حق خصوصنده
عین البقیندر و ایمانک غایت درجاتی بود و دنیا و آخرتک فرقی علم ایلله
عیندر و شرح کرمانیده کلور که رؤیت مسائل مختلف قیهادندر
ضرورات دیندن دکلدر پس اکا ایمان واجب اولماز و کار محققین
یور دیر که الله تعالی جلالت لایق اولان وجهله کورینور که اکا

رؤیت منزّه و غیر مکلفه دیرلر و بورؤیتدن حق محسوس اولوق لازم
کمز زیر احسده حصر و تقیید وارد و علت رؤیت شبنک موجود
اولدییی دکلدر تنکیم اکثر متکلمین ذاهب اولدیلر بلکه مریثک رؤیت
استعدادیدر کک موجود اولسون و کک معدوم اولسون نظر
ایلمکه اشیا الله تعالینک ازلا و ابداء علم و عینده مشهودیدر پس علم
مرتبه سنده اشیا کورمدی دیمک جائز اولماز مع هذا علمده اشیا
معدومدر و رؤیت علم نظریده مزید وضوحدر دیانلر طریق کشف
و تجلیدن انلرده علم بالله یوقدر و رؤیت محالدر زبرا ابصارده تقیید
عادی وارد در دیان عدم ذوقندن اول تقییدی رؤیت ابصارده
امر طبعی ذاتی به قیاس ابتدی بوقیاس ایسه صحیح دکلدر زبرا
اول قید ذاتی دکلدر بلکه صورت تعین حسبیه عارضیدر اگر بصرد
ذاتی اولسه سمعده دخی ذاتی اولوب حضرت موسی کلام حق
جهتات سندن ایشتزدی و ایمان تصدیقدر شول نسنه یکه دین
محمددن اولدیغی بالضروره معلوم اوله و دلیلله محتاج اولیه توحید
و نبوت و بعث و جزا کی زیر اگرچه بونلرک هر بری فی نفس الامر
نظریدر فاما دین محمددن اولدیغی ضروریدر پس بالضروره معلوم
اولان عوام و خواصک معلومیدر و دیدیلر که اجمال ملاحظه اولنان
برده ایمان اجمالی کافیدر و تفصیل ملاحظه اولنان برده تفصیلی
شرطدر حتی نمازک وجوبندن و خیرک حرمتندن سؤال اولندقد
وجوب و حرمتی تصدیق ایتسه کافر اولور سؤال اولنورسه که
معلوم ضروری بی تصدیق کفایت ایتز بلکه دین محمددن اولان
امورک جمله سنی تصدیق لازمدر که کک ضروری اولسون
و کک اولسون جواب بودر که حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمک
قبل حقندن کتوردیکی امورک جمله می حقدر دیمک ضرورات
دیندندر و بومعنایه کفر ایمانک مقابلیدر که بالضروره دیندن اولان
نسنه بی انکاردر و علمی ضروری اولوب دیندن اولدیغی یا استدلال
و یا روایت آحادله معلوم ایسه منکری کافر اولماز احکام اجتهادیه

و غیر کی پس تواتر ایله معلوم اولانی انکار ایتک کفردر وجود
صانع و صفات کالی و اقامت و نقایصدن تنزه کی و انکار نبوت
و صحت قرآن و شرایع ضروریه دخی بویلددر صلاة و زکاة و صوم
و حج کی یعنی بونلرک وجوبی و خروژنا و امثالک حرمتی انکار
ایتک کفردر فاما دیندن اولدیغی دلیل ایله معلوم اولسه الله تعالی
عالم بالعلم میدر و یا خود عالم بالذات میدر و یا مرییدر دکلیدر و افعال
عبادی خالقیدر دکلیدر بونمنقوله لده احد قولین تواتر قاطع ایله
منقول دکلدر بلکه احد قولینک صحیح و آخرک بطلانی استدلال ایله
معلوم اولور انکی چون اقراری و انکاری ماهیت ایمانده داخل و موجب
کفر اولدی و بوندن استحالات رؤیتیه و خلق قرآنه و سب شیخینه
ذاهب اولنلری عدم اکفار لازم کلدی مع هذا عند البعض اکفار
اولنلردر و دیمشیلردر که ارباب التأویل و اهل القبله لایکفرون
و شد الزنا و ابس الغیار کفر اولدیغی علامت تکذیب اولمغسله در
صحیحی قاذورانله القا و اوزرینه اونورمی و غضبیا اوراقنی تمزیق ایتک
و حقندن غیریه به سجده ایتک و امثالی کی غبار غین معجه نک کسر یله
اوزون قلنسوه در که اوائل اسلامده یکارل ایدی حالا اهل کفرک
شمارندندر قلنسوه یهود کی سائر تشبه قوی لازم کلیان اسباب فسق
شارع علامت تکذیب قنظامغسله مریکی کافر اولدی و الا هر فاسق
اولانده فسق جهتندن علامت تکذیب وارد و مؤمنه ککدر
انامؤمن حقادیه ان شاء الله دیمیه زیر شکی ابهام ایدر قابل تأویل
ایسه ده ایمانده ایسه شک و علامت شک اولماز الحاصل هر نسنه نک
حقیقی وارد و ایمانک ادنی الامر حقیقی قطعدر حقه حسن ظنی
موجبدر و ایمان کامل تصدیق بالجنان و اقرار باللسان و عمل بالارکاندر
و صحت اقرار و عمل ایکی نسنه اوزرینه توقف ایدر که بری نیت و بری
اخلاصدر تا که مخلص و منافق بری برندن بمناز اوله و بویکی شرطک
ایکی حکمی وارد بری زمانیدر که اوقات صلاة و موسم صوم و حج
و امثالی کی و بری مکایدر که استقبال قبله و کبابس مصوره و مواضع

نجمه و امثالده نمازدن وجوب اجتناب کبی و حجه احکام زمان و مکان
مجمع اولورز را عشر ذی الحجه و عرفاته اختصاصی وارد در و بالاده
اشارت اولدیغی اوزره تصدیق ایمانی ایکی قسم اوزرینه در اولکبسی
تصدیق اجمالیدر که وجه کلی اوزرینه مخیر صادق تصدیق
ایتمکدر یا کندی نغسده علم ضروری حصولی ایلکه که انده سبب
خارجی اولسه و یا خود موجب تصدیق آیت و یا معجزه اوله
و ایکیبسی تصدیق تفصیلیدر که وعد و وعید و احکامه علی التفصیل
ایماندر و حدینده دخی روایات صحیحیه تک جمله سن قبول ایتدم دیمک
کر کدر قرآنه و سایر کتب الهیه به ایمان اجمالی فرض عیندر و قرآنه
ایمان تفصیلی فرض کفایه در زیر اهر کس اوزرینه علی التفصیل
فرض عین اولقدده حرج و فساد معاش وارد اکا علماء زمانه ییله
قادر دکلدر در فکیف غیر یلرز را بواصصارده اغلب اشتغال مالایلم
اولان علومه در متبحر فی العلم اولوب مشارالیه بالبان اولنلر قرآنک
نظم و معناسندن بی خبر لدر و کتب سالفه به ایمان تفصیلی اصلا
لازم دکلدر زیر قرآنک تفصیلی ایلکه مکلفز انلرک دکل و کتب
متزله نل احکامی متاهیه ایکن انلره ایمان دیمک ایکی وجهله در
بری جمله سی من عند الله اولدیغی تصدیقدر و بری دخی منسوخ
اولین احکامی تصدیقدر که شریعت محمدیه انی تقریر ایتسددر
ملت ابراهیمه اتباع دخی بوقیبلدندر یعنی شرع مقرر اولدیغی
وجهله در مطلق دکلدر و قلدک ایمانی صحیحدر و ایکن اصول دینده
استدلال لازمدر و استدلاله اردن مؤره انتقال کافیدر زیر نظر
میرتیدده هر کسه کوره حرج وارد ایمان و طاعتده رغبت ایتسک
فی نفس الامر ایمان و طاعت امر مستحسن اولدیغی اچلدن معتبردر
طلب ثواب و خوف عذاب غرضیه قیید دکلدر زیر اجنت و نار
اولسه دخی حق تعالی عبادته مستحقدر پس اگر رغبت و رهبت
فی الخبیقه حقه اولورسه مفیددر زیر اهر حالده مرجو و خوشی اولان
الله تعالیدر و حدینده کلور (الهام انی اسلمت وجهی الیک و فوضت

امری الیک و الجأ تظهري الیک رغبه و رهبة الیک لا ملجأ ولا منجا
منک الا الیک آمنت بکاک الیک الذي انزلت ونبک الذي ارسلت) بودعاء
یاندیغی وقتده اوقنور و تصدیق اجمالی ایلکه تفصیلی اراسنده فرق
بودر که تصدیق اجمالی اهلی مخلفندن مصون دکلدر تصدیق تفصیلی
اهلی ایلکه وقت مخالفته استحضار و عید ایلوب جرأت ایلده مز
بودخی علمی ایلکه عامل اولوب نهایت حقه مقرون و حفظ الهی به
مرهون اولنلرک حالیدرز را حال حضورده معصیت چوق کره واقع
اولشددر که قضای میبرمدر (و کان امر الله قدرا مقدورا) و حق تعالی
امرینی تنفیذایتک مراد ایلسه سلب عقول و سدل حجاب ایدر و من الله
العصمة و ایمانک یتضمن زیاده شعبه و خصصتی وارد در زیر جنات
اعمال دخی بنمش ایلکه سکسان اراسنده در پس جمیع اعمال بر مشروع
اولدی و دخول جنت بر عمل مخصوص اوزرینه محجور اولدی تا که
قنخی علمی دیلر لسه اشلیر و جنتیه داخل اوله لر عمل ایتسدکری
صورته باری فعلنه دال اوله لر بوجه تنددر که رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم جمله عاملینک اجری ایلکه مأجور لدر زیر اهر عامل
و هم دال اولدیلر و حیاء شعب ایمانددر حیاء نفسانی کشف عورت
و امثالندن حیاء و حیاء ایمانی ارتکاب معصیتدن حیاء و مؤمنک
محل ایمانی قلبدر انکیچون قلبه نار الله الموقده مطامع دکلدر کرچه که
مذهب اولان مؤمنک ایمانی باب جهنمک خارجنده طورر ولیکن مؤمنی
داخل و خارجده حیاءدن خالی دکلدر و دنیا ده معصیت حائنده دخی
بویلددر تکیم حدینده کلور (ان العبد اذا زنا خرج عنه الايمان
حتى يصير عليه كالظلمة فاذا اطلع رجع اليه الايمان) وجهه خروج بودر که
نور ایمان نور محمدینک نمره سیدر که مؤمن اول نوری حاملدر و نور
محمدی ایلکه ظلمت معصیت بریده مجمع اولنلر حتی مرویدر که آدم
علیه السلام سجره منهیه دن اکل ایتدیکی وقتده نور محمدی اندن
مزروع اولوب بعد تلقی الکلمات و التوبه بینه عودت ایلدی انکیچون
دیمش لدر که حب الله علمدن و حب الرسول ایمانددر ولایت و معرفت

دید کلری مقامات ایمانند در یو خسه ایمان کبی کندی نفسنده رتبه
مستقره دکلر تنکیم رسالت وعزیمت دید کلری مقامات نبوتند
و بعضی لر دیدیلر که مقامات درتدر بری ایمان و بری ولایت و بری
نبوت و بری رسالتدر و ایمان حقیقی و اصلی ایمان فطریدر که زیاده
و نقصان قبول ایمن قبول ایدر دینه نك سوزی سابقه ایله خاتمه اراستنده
اولان حالت کوره در وفطرت وجود حقه ور یو بیت جناب مطلقه
علم و عبودیت نفسه و قو قدر و یو قابلیتک اثریدر که اخذ میثاقده
تمثل واقع اولدقده اقرار بر یو بیت و شهادت وحدانیت ایندی لر و لکن
صکره محل طبیعت اولان جسمه نزول ایند کلرنده نسیان و جهل حاصل
اولوب نظر واستدلاله محتاج اولدی لر و قرآنده کلور (یا ایها الذین
آمنوا آمنوا) یعنی ایمان اول ایمان فطری و میثاقی و ایمان ثانی ایمان
شرعی یه اشارتدر کویا ایمان اولدن عوارض عاتقه یوزندن ذهول
ایتمریله تنبیه اولندی لر و تجدیده دعوت قلندی لر و تجدید ایمان و نظر
واستدلال بالغ اولنره کوره در حد نظر ارمیانلر والدین حکمنده در
یعنی اگر والدین مؤمن ایسه لر اولاد دخی انلره تقلید و متابعت ایله
مؤمنلردر و الا فتنی دین اوزرینه بولندی لر ایسه اکا الحاق اولنور لر
و بعض رسالت حرب و قتال ایله مأمور اولدقلرینک سری اکثر ناسک
ایمان فطری بی تب دیلاریدر زیرا کفر و معصیتدن فساد و اختلال
عالم حاصل اولور و قرآنده کلور (اولاد دفع الله الناس بعضهم
ببعض لفسدت الارض) و اول مخالفه ضد و مثل دیرلر یعنی کرچه
بشریتده مثلث وارددر و لکن اوصافله اضداددر واحد ضدین
عدم قبول ایتمدیکه آخر وجود بولماز پس سیف ازاله اضداد ایچون
اولدی تا که اعدا تحت الارضه انتقال ایدوب احباب وجه الارضده
قاله و شرایع احکامی اجرا قبله لر و نور ایمان و توحید اقطاره منتشر
اوله و امر الله کانجیه دك برکات اعمال ایله عالم طوله و کامل ایله اکل
پیشنده فرق بودر که کاملک معرفت نفسی معرفت رب اوزرینه
سابقدر انکیچون نفسنه مشغولدر و اکلاک باله کسدر انکیچون رینه

مشغولدر پس کامل خلقی مشاهد و حقه مؤمندر و اکل حق مشاهد
و خلقه مؤمندر زیرا خلق وار ابدیکن اخبار حقله بیلور یو خسه
مشاهده سنده دکلر تنکیم مؤمن بالغیب بونک خلافتده در
و بعضی لر در که خلقه کوره علم بالنفس اصلدر زیرا علم بالنفسدن
معرفت حقه انتقال اولنور تنکیم حد یشده کلور (من عرف نفسه
فقد عرف ربه) و بعض اولیا یه خطاب الهی وارد اولمشدر که
(انت الاصل و انا الفرع) یعنی سکا معرفت اصل و مقدم و بکا
معرفت فرع و مؤخردر و حقه کوره عکسدر یعنی حقک علمی رتبه ده
مقدمدر علت معلولی اوزرینه رتبه ده مقدم اولدیغی کبی و الا علم حقه
تقدم و تأخر یوقدر شویله که ذاته علم ایله اشباه علمی اکا برادر
و بونک نظیری (سبقت رحمتی علی غضبی) مقاله سنده رحمتک سابقیتی
و غضبتک مسبوقیتدر زیرا مقصود تعلقده سابقدر دیمکدر والا
صفات حقه تقدم و تأخر یوقدر افراط اولدیغی کبی انکیچون حقه
عاشق دنیلر زیرا عشق افراط محبتدر مکر که تاویل ایله اطلاق اولنه
مشاکله و محبت غالبه کبی و لکن بو ذکر اولسان قول هر تقدیر مقبول
ایسه ده سالکه کوره در زیرا مجذوبه کوره واقع اولان عکسدر که
(من عرف نفسه فقد عرف ربه) سریدر زیرا سالک اولان حق
خلقله بیلور پس قیددن کوج خلاص اولور فاما مجذوبده بوقید
یوقدر بلکه ذات حقه معرفتدن صکره معرفت نفسه نزول ایدر
الحاصل مألده ایکیسی دخی بردر و لکن بری رحمت یولنده و بری
رحمت یولنده در و مقام ایمان ایله شول کیمسه متحقق اولور که
غیب انک یاننده شهادت کبیدر یعنی اصلا شک و ری یوقدر تنکیم
کلام علی ده کلور (لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا) و اندن
نفس عالمه امان ساری اوله تنکیم لفظ مؤمن اتی اشعار ایدر یعنی نفس
و اموال و اهل و اولاد اوزرینه اتی امین ییله لر و انک اما نتنه نهمت
و خیانت تخیل اینجه شیخ اکبر قدس سره الاظهر اوائل حالندن اخبار
ایدر که بعض صحاریده رکض دایه ایدوب سرعت ایله کبیدر کن المده

رحم مرطاده رعی ایدن بهض آهواره طوقنوردی وانلر باشلرن
قالد بروب باقرزل واصلا تنفر قیلزل ایدی اشته ایمانک حکمی بودر
یوخسه خلق اخافه ایمک دکلدر تنکیم زمانم زده اعراب واتراک واکراد
وهنود وعجم وترکان وتاتار وعوام وخواصک حالیدر پس بوصفاتلو
اکری مؤمنلردن طوغری سلوک نیجه حاصل اولور وحید شده کاور
(اللهم انی استلک ایمانا بیاشر قلبی و یقینا لبس بعدیه کفر) بونده
ایمانک قلبیه مباشرتی قلبیه تمکین ورسوخیدر که اندنصکره کفر
وتلون اولماز انکیچون رسوخی اولمایانلر مرنند اولدیلر ز پرا ایمان صدرده
وحلقومده واقظده ایدی وبوندن اهل تقایده تحذیر وارد در زیر
تقلیدک قوتی اولماز بلکه ادنا بهانه ایله زوال قبول ایدر یا حیساتده
ویاخود عندالموت پس تحقیقه منهاج سنته سلوک لازمدر و برنباشدن
محکبدر که در نیوز قبر آچوب انجق دردینک یوزینی قبله ده بولمشدر
اشته اول منحرف اولنلر سنن شریعتدن وطریق سنتدن خروج
ایدنلردر ز پرا قبله حقدر وشریعت وسنت اکا وصوله یولدر وقرآنده
کاور (و ذکر فان الذکری تنفع المؤمنین) یعنی برکیمسه نک قلبنده
تذکیرک تأثیری اولسه اول کیمسه ده حقیقت ایمان یوقدر زیر قلبی
قسوت قبول ایدوب حجر کی اولمشدر حجر ایسه تلین و تربیه بی قابل
دکلدر قرآن ایسه تربیه ایچون نزول ایتشدور و برکیمسه علمی ایله عمل
ایتمسه عالم دکلدر زیر علمدن مراد عملدر و ایمان علم اوزرینه مینیدر
زیرا بحصولی تصدیق اولماز وعملک غایتی کشف الهی وفتح ربانیدر
ومعتبر اولان علم ضروریدر که مؤمن اتی قلبنده یواور ودفنسه قار
اولامز دلیل ایله اولان ایمان ایسه شبهه دن قورنلر ادنی الامر بودر که
توجهله اخبار اولندبسه اکا تقلید ایلیه زیر ایمان اصلنده خبر ایله
اولور عیانده خبر اولماز و خبر من حیث هو صدق و کذبیه محتملدر
ممکن کییکه وجود و عدمی قابلدر پس من عند الله وارد اولان خبر
غیبی تصدیق ایدن مؤمندر و صدر اولدنصکره کلان مؤمنلرک
ایمانی بوجه تندر زیر اولنلر صدر اول کی آیات بیانه و معجزات

قاهره کورمیدیلر بلکه احکام الهیه توجهمله وارد اولدی ایسه قبول
ایلدیلر انکیچون رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم ایمان بالغیب
اهلنه تعظیما اخوانم دیدی وانلری انبیامزله سنه تنزیل ایلدی وانلردن
برعامله الی عدد شهید ثوابی ایله تدشیر قبلدی انکیچون دیدیلر که
پادشاهک ندما سندن خارجده قلعه سن وخطه سن محافظه ایدنلر
من وجه افضلدر و بومعادن اونوری حدیثده کلدیکه بنم اتمم یغموره
بکزر اولمی خیر ایدر آخریمی خیر ایدر معلوم دکلدر یعنی اولنده ده خیر
وآخرنده ده خیر واردر زیر اولی اصحاب و آخری خلفا واقطایدر که
دنیا انلرک انفس طیبیه سیله زنده وعالم انلرک انقطاعیله مرده در
و برکیمسه احتضارندن بر نفس مقدم ایمان کنورسه اول ایمانک اکا
نفعی واردر و احتضار اودر که انتقال ایده جکی عالمک احوالی مشاهده
ایلیه پس بومشاهده بوانندبجه اکا احتضار وحضور موت دیمزل
وبو احتضارده نیجه مؤمنلره درجات عالیه و تزییات غیر مترقبه
ظهور ایدر زیر ایمانی تحقیقیدر تقلیدی دکلدر بوندن دیدیلر که
ایمان بش قسم اوزرینه در ایمان تقلیددر که عوام ایچوندر و ایمان
علمدر که اصحاب دلیل ایچوندر و ایمان عیندر که اهل مشاهده ایچوندر
و ایمان حقیدر که عارفلر ایچوندر و ایمان حقیقیدر که واقفلر ایچوندر
والتجی مرتبه سی واردر که حقیقه الحقیقه دیرلر که عالملر و مرسللر
ایچوندر که کشف و ابضاحی ممنوعدر و بو الی مرتبه مقابله سنده
قلب عوام ایچون و سرالقلب اصحاب دلیل ایچون و روح اهل
مشاهده ایچون و سرالروح عارفلر ایچون و سرالسر و واقفلر ایچون
و سر اعظم عالملر ایچوندر نور ایمان اولسه یالکر عقل ایله ذات الله
واکا منسوب اولان نفوت بلمنر و نور عقل اولسه الوهیت وانک
حقنده جائز و واجب و محال ندر ادراک اولنلر پس ایمان و عقلک
فائده لری ندر فهم اوانسه حتی دیمشلردر که انوار ربو بیت مؤمن
موحد دن غیری په منکشف اولماز فاما اسرار روحانیه مؤمنه
وکافره شاملدر زیر روح منفوخک مؤمنه اختصاصی یوقدر

انکچون بعض کلمات روحانیه دن کافر دخی حصه مندر بو اجلدن
 بعض کافر و کافره نک افسون و عملرله خسته ره شفا حاصل اولمق
 استبعاد اولمیه مع هذا بعض نفوسده خاصه واردر ~~که~~ انکله عمل
 و تأثیر حاصل اولور بو خود صاحبک کالنی اقتضا ایتمز زمانمزه فسقه
 و غیره مقوله لرندن چوق خارق عاده نسنه ل ظهور ایتشد در حتی
 بعض بی نماز لک مصر و علره و امراض هائله اهلنه خرقه لرندن
 جزئی پاره بخور ایتلرله خلاصلری مشاهده اولمشدر بونلر شرعدن
 خارج اولغله کفار ملحق اولمش برالای ممکور لر و مستدر جلد در
 مؤمنه کر کدر که الله دشمندن دوستنه فائده اولماز دیو اعتقاد ایلله
 و اهل مکرک حالنه وجود و برمیوب صراط مستقیمدن عدول ایتیه
 زیرا بر مقوله حجب روحانیه اربابینک حالی حجب جسمانیه اهلندن
 یمنادر که جذام زحمتی کی علاج قبول ایتدن فالمش و طائفه رهابنه
 و فلاسفه کی حاللری خراب اولمشدر زیر اغرور و پندارلری کمالده
 اولمغین اول طریق معوجه دن رجوعی نقصان عد ایدر لر و علی العیاء
 وادی کفر و ضلاله آشوب کیدر لر تنکیم قرآنده کلور (ومن یضلل الله
 فلا هادی له) الحاصل بر کپسه هر تقدیر کالات روحانیه اهلی و بلکه
 بعض مکاشفات و مشاهداتدن حصه منددخی اولسه مرتبه ایمانی محافظه
 ایتدیکه ساقطدر و ایمان دخی حکم رسول له متابعت ایلله مقبولدر
 انکچون اهل کتاب مردو داو دیلر زیر (لا اله الا الله) دید ~~که~~ لری
 امره و سی و یا امر عیسی اولمق اعتقادینه مستند ایدی امر محمد در
 دیو دیمدیلر بوسیدن (یا ایها الذین امنوا امنوا) وارد اولدی یعنی
 اگر کتب منقده مبه ایمانکنز وار ایسه محمد دخی ایمانکنز اولوب
 کلمه ایمان و سایر احوالکنز انک امرینه مستند اولسون علمکنزه استناد
 ایتکیز زیرا بالکنز علم فائده ایتسه انبیا زمانلرنده کلان حکما و فلاسفه
 دخی علملرندن منتفع اولورل ایدی مع هذا انبیایه عذم متابعتلری ایچون
 معجینه منکوس اولدیلر و نبی اولک قولی دخی تقریر شرعیهست جدیدیه
 موقوفدر پس اکاتباعک صحتی بعض شرابی مقرر اولمق حسبیه در

مطلقا دکل الحاصل دینده واسطه لازمدر و واسطه رسول الله در
 انکچون لیلته معراجده باب سما دق اولنه دقده کپدر دینلدی
 جبرائیل دخی محمد در دیو جواب و یرد کده اندن غیری به فتح باب مآذون
 دکل دیو موکل دخی قبولی آچدی و بوندن فهم اولنه دیکه معراج
 معنوی به طالب اولنلره فتح باب سلوات ایلله در که تصدیق نبویدر
 فا فهم جدا و ایمانده متصرف واکامتولی اولان فی الحقیقه
 الله تعالی در انکچون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اکرم
 الخلق ایکن همی ابوطالبک ایمانده تأثیر ایتدی تنکیم قرآنده کلور
 (انک لاتهدی من احیت) یعنی یا محمد محبت هدایت اولمق سکا مضاف
 اولغله اثری ظهور ایتدی اگر تحبیب طریقیله اولسه که بکا مضافدر
 تأثیر ایدر دی زیرا مراد الله ارادتدن تخلف ایتز مراد خلق ایسه
 بویه دکلدر اخلاص و حضور و همت و عنایت بر معنایه در لکن
 فقها اخلاص و صوفیه حضور و محققین همت و شیخ اکبر حضرتلری
 عنایت دیو تعبیر ایدر و همت بر نسنه اوزرینه جمع خاطر ایتکه دیرلر
 تا که مقصود اولان معنی یا کنیدی نفسیچون و یا غیری ایچون
 حاصل اوله و دیمشدر که نفوذ همتده ایمان شرعی شرط دکلدر
 گاه اولور که رهبانک دخی همتلری تأثیر ایدر خصوصاً که کفار هنودک
 همتلرینک تأثیرات عجیبه سی واردر انکچون بر اهل تروحن و تقدیس ایز
 دیو زعم ایدر لر (محمکدر سلطان محمود غزنوی بلاد هنده غزایت کده
 انده بر شهر وار ایدیکه اکا قصد ایتدیکه مر بض اولوردی سیدن
 سؤال ایتدکده بو شهرده بر قوم واردر که هر نه زمان بر کپسه حقنیده
 صرف همت ایتسه ل اهتماملری اوزرینه اول کپسه مر بض اولور
 دیدیلر پس بعض اصحاب تشویش خواطر ایچون دق طبول و نفخ
 بوقائی رأی ایلایوب اویله ایتد کلرنده مرض زائل و شهر مستخلص
 اولدی واکامل ناسدن همت قناله صادر اولماز زیرا ترک تصرف
 و حق و کبل اتخاذ ایتشدر بلکه مرتبه کماله بالغ اولمیان مریدلر دن
 صادر اولور و بو معنائک نفوس ارضیه ده تأثیر اولدیغی کی

ارواح سماویه ده دخی تأثیری وارد در تنکیم محاسبه کلاور و عطااتک
نفوسه تأثیری وارد که کمال ایمانه مانده در یعنی حذر ایلمکه
حق تعالی معاداتی ایله امر ایتمدیکی عاصبتک هدیه سن المیه سن
زیر نفوس بشریه محسن اولنله محبت اوزرینه مجبورلدر بوجه تنددر که
رشوت تحریم مغلظ ایله محرم اولدی زیر مرتشی خاطر راشی ایچون
عدلی ظلمه تبدیل ایدر و طبعدن خروج ایدوب حکمتی ترک ایتمک
مشکلدر مکرکه اصلاح نفس ایتمش اوله بوسورنده احقاق حق
و ابطال باطل ایتمکده زید و عمرو یاننده برابر و هدیه و عدمی مساویدر
و پر کیمسه عدوی ولی و ولی بی عدو اتخاذا یلمسه اول کیمسه غلطدر که
انده استقامت دین و حقیقت ایمان و یقین بوقدر و بومعنی ایچون
الله تعالی پیورر که (لاتخذوا عدوی و عدوکم اولیاء) یعنی حق
عداوت سبب نهی اولمق اوزره اقتصار ایلدی بلکه مختاطبلره اولان
عداوتی دخی درج ایلدی زیرا بلکه بزا انلرک ایلکلرن کوردک بزه
ضرر لری ندر دیه لر بو ایسه زیاده مر و تسزلکدر پس مؤمنلره
واجبدر که حقسه عدو اولنلری عدویله لر و عداوت معامله سن
قبیله لر کرک اول عدولرک کندوره نفی اولسون کرک اولسون
و بوسر عظیم اوزرینه در شول آیت که کلاور (یخرجون الرسول و اباکم)
فافهمم و بوندن فهم اولنور که اگر جنت اولسه دکه مؤمن حقسه
عبادت ایتمزدی زیر بکا فائده سی اولیان حقسه نه ایچون عبادت
ایده رم دیر ایدی و بو مقوله تک عبادتی معلولدر زیر استحقاق
ذاندن بی خبردر و ایمان مکارم اخلاقی مقتضی دکلدر زیر
گاه ا واور که مکارم اخلاق مؤمنک غیریده دخی بولنور
و مکارم اخلاق سنک ایله خلق اراستدن اولان نعوت جلبله
و معاملات حسنه در دنیا و آخرتده صاحبیه آثار جیله سی وارد
حتی کفارده اولسه باعث ایمان و سبب توحید اولور و مؤمن کامل
وجد بلا قفسادر که هر جانی بصردر زیر وجود حق هیئتنده در
وجود حق ایسه بیون و جهددر و مؤمن ناقص ظاهرده وجه و باطنده

قفسادر زیر اگر چه فی الجمله اهل جلالدر و لکن باطنی نور حقیقت ایله
منور اولماشدر و کافر ظاهرده قفسادر که اهل جلالدر و باطنده
وجهدر که اهل جلالدر زیر احقاب کثیره مرورندن صکره سر ایمان
و توحیدی ادراک ایدر فاما معذب اولمقدن خالی اولماز و جهنمدن
چقمز و مؤمن منور الباطن در عاصی اولور سده و کافر مظلم الباطندر
مکارم اخلاق اهلی ایسه در زیر کفر اعلالی ابطال ایدر کر چه بعض
حسنات باعث ایماندر تنکیم مرور ایتدی و مؤمن معذب اولدیغی
صورته عذاب ظاهرینه در زیر سبب عذاب اولان اعمالی اشلیین
جوار حیدر باطنی مقام ایمان و محل توحیددر که انکله کراحت معاصی
ایدردی انکیچون درک اعلاده اولور زیر اول طبقه تک عذابی خفت
اوزرینه در و منافق درک اسفلده ظاهر و باطنی ایله معذب اولور که
اول طبقه تک عذابی ساز طبقا تندن اشددر ظاهری ایله معذب اولدیغی
باطنک فسادنددر انکیچون (نار الله الموقدة) باطنه مطلع اولوب
اول شدندن ظاهری دخی علونور و دیمشدر که افئده به مطلع اولان
نار اعمال باطنه معنویه تک نتیجه سی و نار جهنم اعمال ظاهره حسیه تک
اثریدر پس بویکی صفاتی جمع ایدن ایکی دورلو عذابی جمع ایدر که
عذاب ظاهر و عذاب باطن و الم جسمانی و الم روحانیدر و ایمان و ثمراتی
تازه لك و کهنه لك قبول ایدر یعنی اگر استعمال اولنور سه تازه و رطوزر
والاکنه و پرمردی کبی فالور پس صباح و اخشام لاله الا الله کلمه سنی
تکرار یله تجدید ایمان لازم و اصلاح عمل واجبدر زیر معاصی مطلقا
کفرک بریدیدر و وسیله سبیدر و طاعت نور ایمانی اتمامه باعثدر پس نور
ناقص اولسه غلبه ظلمه سبیدر و بو غلبه تک غایتی رین دیدکلری
پاسدر که قلب ایله ایمان اراستنده حائل و حجاب کثیفدر و غین دیدکلری
پاس رین دن اخفدر که معامله کثرتدن ناشی اولان حجاب و تلوبندر
و حدیثده کلاور * انه لیغان علی قلبي * و لکن قلب رسول اوزرنده اولان
غین دن بحث اولنماز زیر افراد امتک حالی کبی دکلدر تنکیم صلات
حق دخی بویله در که سرنی کندی بلور پس ایمانی تازه لمکدن

واستغفار فلقدن كفر ومعصيت سبق ايمتك لازم كلز بلکه تلوين
واحتجابي رفع وتصديقي تحقيق وثبیت وحضورى ادامه ایچون
دخی اولور زیرا توبه کاه اولور که رجوعی ادامه معنایه کاور واستغفار
نور و خدت ایله سترکرت مضموننده استعمال اولور ومؤمنه لازمدر که
ذنب و جودی مغفور اولق ایچون تجلی وحدته یوز طوته وهر دم
وجود ترا یله تازه چن کبی بته

(*) الباب السادس فی الایمان بالله (*)

ایمان بالله حق تعالی تک وجودنه ووجوب وجودنه ووحده وجودنه
والو هیئته وربوبیتنه وصفات کالیه سی اولان حیات وعلم وارادت
وقدرت وسمع وبصر وکلام و سائرزه ایماندر واک ذاتنده وصفاتنده
وافعالنده شریک ونظیری یوقدر فاعل مختار ومتصرف مطلقدر
وجوب وجود وازلیت واحاطه وزاها ذات اکا مخصوصدر که
بوصفاندر عبدک اصلا نصیبی یوقدر نصیبی اولدیغی صفاتنده دخی
کمال مطلق حقکدر زبرا عبد قیود بشریت ایله مقیددر ومحل
کیانینک وسعت تجلی به تجلی یوقدر پس حقندن حظی استعداد
وقابلیتی قدردر وقرآنده کاور (لبس کشته شیء وهو السمع البصیر)
یعنی عالم لایمینه کوره غنی مطلقدر که کائناته اصلا مساسی یوقدر
وانسانی کرچه کندی صورتی اوزرینه خلق ایشدر ولکن وجودی
ذاتنک غیردر که حقندن مستفاد در حقک وجودی ایسه ذاتنک
عیندر پس مخلوق اکا نیجه معادل اولور ولکن بحر العبادید کلری
مرتبه که بین الحق والخلق برزخدر بومقامده ممکن اسماء الهیه ایله که
عالم ومربد وامثالدر متصف اولدیغی کبی حق دخی ممکن کبی تعجب
وتشبهش وضحک وفرح ومعیت واکثر نعوت کونیه ایله متصف اولمشر
وحقیقتنده حقک صفاتی ینه کنندینک وعبدک صفاتی ینه کندی
نفسکدر وحقک سکاوسنک صفاتکه زول ایندیکی کرم ورجتنددر
وسنک دخی اکا وصفاتنه عروج ایندیکی صورت الهیه کل حکمی
وعلوهیتمکنددر وحقده حقیقتنده حرکت اولماز کرچه (بزل رینا

کل لیلۃ الی سماء الدنیا) وارد اولدی وسکون واستقرار دخی یوقدر
اکرچه که قرآنده کاور (الرحن علی العرش استوی) وفلاسفه حقک
ذاتنده حرکت وسکون تجویز اینملریله اکفار اولندیلر زبرا مجسمه کبی
حقیقتنه حل ایندیبلر پس مؤمنه کر کدر که بر نعوت کونیه ایله
انصافده مراد حق نه ایسه انک اوزرینه ایمان کنوره واعتقاد ایلمیه
کندی عقل قاصر ی ایله تأویل ایدوب مراد شودر دیو تعین ایلمیه
وقرآنده کاور که (ما منک ان تسجد لما خلقت یسدى) یعنی بدین ایله
مراد قوت وقدرتدر ویا جلال وجلالدر ویا تشبیه وتنزیهدر دبدیلر
یعنی آدم علیه السلام بو ایکی سری مشتملدر تشکیم بعض کلمات کاورده
کاور (فصرنا کالحروف العالیات بآیات بلا منشاهات) یعنی تعین
معنوی وروحانی وجسمانیدن اول تشخص مزاج وتعین ترکیدن مجرده
وعاربه اولان حروف عالیه کبی اولدی یعنی صور علمیه وصور عینیه دن
تجردمز حسبیه محکمات اسماء الهیه تنزیهیه مظاهری ایدک صکره
مرتبه واحدیته صور مذکوره ایله ترکیبه مقارنتر سیبیه منشاهات
اسماء تشبیهیه مظاهری اولدی پس اسماء ذاتیه تک مرتبه احدیتنده
وحقایق صکره یه عدم تعلقی جهتندن حال بردورلو اولدیکه
تنزیهدر ومرتبه واحدیته تعلقی یوزندن بردورلو دخی اولدیکه
تشبهدر وحالا دلرده اولان اسماء لفظیه مجازیه اسماء تشبیهیه
انتقال واندن اسماء تنزیهیه به ترقی واندن معنای حقیقی اولان ذات
وصول وبلوغ ایچونددر که ترتیب اوزرینه وضع اولمشر تا که عقول
انی اول وجهله ادراک ایلمیه وهر مقامک حکمی ووروب افراط وتفریط
ایلمیه وقرآنده کاور (وذرا الذین یلحدون فی اسماءه) اسماء الله الحاد
چوق وجهله درجه دن بری بودر که کتاب سماوی ناطق اولدیغی ویا
نص نبویه ورود بولدیغی اسماءه تسمیه در خصوصاً که انده معنای
فاسدی ایهام اوله اهل بادیه تک حققه یا بالامکارم یا ایض الوجه
دید کلری کبی کرچه ابوالمکارمدر مراد لری مستجمع صفات الکمال
وایض الوجهدن مراد ذاتنک نقایص مکدره دن تنزیهیه ایدی پس

اعتبار کر چه معانی مفیده به در و لیکن اطلاق در تحجیر و رفع تحجیر
 الله تعالی به راجع در یعنی آداب بود که اطلاق ابتدایی اسمی
 اطلاق ایدرز و منع استبدیکی منع ایدرز داشته اسماء الله توقیفیه در
 دیدکاری بود و فلاسفه دخی الله تعالی به علت العمل و موجب بالذات
 دیدلر یعنی فعلانده و خلقنده و ایجادنده مختار دکلر معناسنه یعنی
 حقل عالمی ایجادی اوزم ذاتنددر که اندن خلوی متمتع در دیدلر
 و ارادت و قدرتی انکار و ایجادی اثبات ایدلر و وجود مطلقه علت
 العمل و عقل کله علت تامه اطلاق ایدلر و صوفیه کر چه وجود
 مطلق دیدلر و لیکن بر شبنه علت و برنسته نك معلولی دکلر بلکه
 خالق العمل و المعلومات دیمک مراد ایدلر و کبار محققین پیور دیلر که
 بر وجودك که کالی و غنای ذاتیسی اوله بر شبنه علت اولماز زیرا علت
 اولقی معلول اوزرینه توقف اقتضایذات ذات باری ایسه برشی اوزرینه
 توقفن مزهدر پس علت اولسی محالدر و لیکن الوهیت مرتبه سنك
 نسب و اضافاتی وارد و فی الحقیقه آله دیمک غنی بالذات معناسنه
 اولفله اول نسب و اضافات اوزرینه توقف ایتمز علت معلول اوزرینه
 توقف ابتدیکی کبی پس مؤمنه کر کدر که جلال ذاته شین و کمال
 الهی به نقصان کتورن اسما و صفاتدن ذاتی تنزیه و صفاتی تقدیس
 ایلیه و ادب عبارت نه ایسه انکله تعبیر ایدوب سویلیه و قرآنده کلور
 (ومن یکفر بالطاغوت و یؤمن بالله) طاغوتدن مراد کل ما عباد
 من دون الله در که جمیع ماسوادر زیرارنك تعلقه صالحدر و نفس
 انسان دخی انده داخلدر و کفر طاغوت تقدیم اواند یعنی تخلیه بایندن
 اولفله در پس انسان جمیع ماسوادن حتی کندی نفسنه بیله تعلقدن
 منقطع اولوب خلوت خانه سری تخلیه ایتمدیکه ایمان حقیقی انده مقام
 طوعن و تنه لقی مذکور وار ایکن دعوی ایمانده اولانك ایشی بجز زیرا
 یار و اغیار بریده مجتمع اولماز پس تعلق ماسوی غفلتدن و وجود ممکن
 اثبات انك و همدن ناشیدر انکیچون لاله الا الله دینلدی یعنی بویکه
 و هم نامی دفع انچوندر و الا فی الحقیقه لانك وجودی لادر و وجود بالکن

داره و جویدر قوسین اولقی خط امکان متوهمنددر و ایمان رسمی
 حسابی غیبی عوامك و حقیقی کشتی شهودی خواصکدر و لیکن
 شهود مرتبه الوهیتی تجاوز ایتمز غایتی اهل بدایت ایله ایمان بالغیبده
 اشتراکدر نیکم قرآنده کلور (قل هو الله احد) و حدیثده کلور که
 قل هو الله احد اوقیان حقه ایمان کتورهش اولور شول معناسنه که
 احد لفظی حق تعالی بی مرتبه عددیه دن تنزیه ایچون وضع اولنسان
 درجاتك ال نهایی ایچون وضع اولنندر و نسب و اضافات ساقط
 اولد قده عبدك مرتبه معرفتی تمام اولور پس انك ما وراستنده
 تصدیقندن غیری ایش قالماز و تصدیق اودر که حق کینه ذاتی
 مرتبه سنده انجق حق ییلور دبه بوجهنددر که حقل اسم علمی
 یوقدر که بالمطابقه ینه ذاته دلالت اید و واقع اولان اسمها بهض
 اوزم و حقایق اعتباریله وضع اولنمشدرو بومرتبه ده رئیس اهل
 النظر ابو علی بن سینا انصاف ایدوب دیمشدر که حقایق اشباه
 و افق اولقی قدرت بشریه ده دکلر بلکه غایتی انسان خواص
 و اوازم و عوارض اشبایی ادراک ایدلکدر و کلام اکبریده کلور
 (ولست ادرك من شیء حقیقه و کف ادرك و انت فیه) یعنی حقایق
 ممکناته ساری اولان تجلی الهی اول حقایق کنهی اوزرینه ادراک
 مانعدر زیرا تجلی الهی بلمدی که حقایق دخی معلوم اولماز
 انکیچون دیمشدر که (لا یعرف الله الا الله) یعنی وجود کونی
 وجود اطلبدر و ظل مظلولیکه وجود حقیقیدر فی الجملة انی ادراک
 وسیله در کنهیله دکلر نیکم سایه پرتو شمس و پرتو دخی نفس شمس
 دلبلدر الحاصل ظلام نوره دلالتی ضدینی ایدلر بوجهندن ممکن
 واجبی ادراک ایلک محالدر زیرا ظلمت ایله نورك اراستنده مناسبت
 یوقدر فاما نور شمس شمس اضافه شمس دلبلدر زیرا کندی نوریدر
 پس شمسی یلمن ینه شمس اولور فافهم جدا و هر کسده وجه خاص
 دیدکاری اول پرتودر که تجلی الهی ایله فیض اقدسدن حاصل اولان
 عین ثابته در و بونجلی هر کسک تعیننه کوره اولفله حقه اریسطی

انسان کامل اولد یعنی وقتاده
 وجود مطلقدن اولجی
 حصه سی کندویه تجلی
 ایلر اول حصه کند و نک
 عین بانه سیدر غیری شی
 دکلر پس اول انسان دخی
 کورمدی بلکه کند و عینك
 صورتی کوردی دخی
 کورمک ممکن اولماز انسانك
 تعبدی و دخی زما انك
 اطلاق ایچون صورت معینه
 حاضر دن نیز ایچون
 ملامه

حصه تجلی به کوره در ماوراسی مرتبه ایمانده در شوقدر وارد که
اکمل ناس اولنلرک تجلیاتنده عموم اولغله حقه توجهاری وجه
کایدنرکه وجه مطلقدر والا وجوه مقیده اهل ایللر ازلنده فرق
قالماز و بوراسی محل دقیقدر که عباره به صغیر زیر دیمشدر که
جمع اسمک علومندن تعبیر ایتک ممکندر باطن اسمندن غیریکه
انک اسراری عباره به کیرمز و اسراری عباره به کلدیکه اغرض اولوب
شفاویرمز کیمیا علمی کپی امام علی دن استکشاف اولنلر قدده بر قاج
در لو جوابکه و یردی بری برندن اشکل اولوب مضمونی بلندی پس
علوم فلاسفه نک باطنی اولان علم کیمیا به عبارت صغیر ایتک علوم
حکماء الهیه نک باطنی اولان حقیقه نوجهله عبارت دخول ایدر
انکیچون دیدیلرکه (من لم یدق لم یعرف) یعنی بال دیمکه آغز طیلو
اولماز طایفه محتاجدر حق تعالی نک اوایی دیمک مرتبه سنه کوره در
اولیت موجودات کپی دکلدر و ازلتی دخی نعمت سلیدر یعنی ازل
اودر که اولی یوقدر و لکن نزول اعتبار بیه اول عروج اعتبار بیه آخر
و تجلی حسبیه ظاهر و غشا صور ایللر مغشی اولدیغی جهندن باطندر
و رسول الله لیلل معراجده اولان حالتدن سؤال ایدوب (ارایت ربک)
دیدکلری کلامه جوابده (نورانی اراه) پیوردیلر یعنی انی فتح همزه
و تشدید نونله کیف معنایه درز بر او کون ظلمات و حق نور میندر
و نور و ظلمات ابدی مجتمع اولماز لیل و نهار مجتمع اولدیغی کپی پس هر بری
کندی اظهاری و آخری تغطیه ایتکدن خالی اولماز انکیچون نهاری
کورن لیلی کورمز و کذلک لیلی کورن نهاری کورمز بر صورت
اولی ده نهار ظاهر و لیل باطن و صورت ثابته ده عکسدر بو جهندن
حق و خلق بر یرده مشاهده ایتک ابدی مجتمع اولماز مکر که شهود
علم ایلل اوله ز بر اغشا و مشیدر و عارف هر نقدر اعلای درجات کماله
بالغ اولسه بنه نفسندن خارج اولماز ز بر اجمع احوال و مقامات
وصفاتی حفظ ایدن نفسیدر پس اگر قبل الکمال و اگر بعد الکمال
نفس انسانی مدبر و جود و مظهر شهود در و بو نفس خرقدن

برطرف کیدر که ایچنه صوقونلوب کونشه قارشو وضع اولنلر قدده
نور شمسی خط ایدر شویله که اگر اول خرق کشفاتی اولسه نور شمسی
ملاشی او اور فافهم و قرآنده کلور (وان من اهل الکتاب الا
لیؤمنن به قبل موته) یعنی اگر اهل کتاب و اگر غیر یلر قبض روح حالتده
اخبار الهیه کتور دینی اموری تصدیق ایدر و مختصر دن مراد
قبل القبض مرضی تقدم ایدنر پس بر کیمسه فجأة وفات ایللر
شویله که نفس داخل خارج و یا خارج داخل اولسه و یا غافل ایکن
قفاسندن ضرب اولنوب قتل اولنلر بونلرک بوندن مقدم ایمان
و کفردن حاللری نه ایلل اول وجهله انتقال ایدر مختصر ایللر بویله
دکلدر بلکه موتندن اول مشاهده ملائکه ایدوب ایمان کتورر
نتکیم قرآنده کلور (فکشفنا عنک غطائک فبصرک الیوم حدید)
ولکن بومقوله ایمانک آخر تده نفی یوقدر و اول ایمانه صورت
ایمان فطری دیرلر که عند الاحتضار قلبلرنده ظاهر اولور ز بر
وقت احتضارده هر کس اصله رجوع ایدوب مرآت لاحقه ده صورت
سابقه ظهور ایدر و قرآنده کلور (فلنک ینفعهم ایمانهم لما رأو باسنا)
یعنی ایمان باس باه مو حده ایلل ایمان باس کیدر باه مثاة ایلل ز بر
شارع باسی باس منزله سند منزله ایللر قوم یونسدن ماعدایه
نتکیم قرآنده مستشار بو تقریردن مفهوم اولدیکه موت فجأة مانع
ایمان و موجب کفر دکلدر یعنی مؤمنک ایمانه ضرر و یرمز لکن
مستعد موت اولیللر اثر غضب الله در نتکیم حدیثده کلور
(موت الفجأة اخذه اسفا) ای غضبان وینه حدیثده وارد اولدیکه
(اگره موت الحمار) قبیل و ما موت الحمار (قال موت الفجأة
ای البغته دون تقدم مرض ولا سبب) و بو کراهته باعث غفلندر
ز بر ناگاه وفات ایدن کیمسه ده تجدید توبه ورد مظالم و تقدیم توصیه
و عذر اولماز مکر که منقطع الی الله اوله نتکیم هر ویدر که حضرت
ابراهیم و داود و سلیمان علیهم السلام بغته وفات ایلدیله و بعض سلف
دیدیلر که فجأة وفات ایدنلرک قتلنه مؤکل اولان خضر در علیه السلام

نتکیم قصه حضرت موساده اولان غلامی قبل ایلدی و بوندن
خضرت احیاء و امانه صفتلرینه مظهر اولدیغی ظاهر اولدی
زیرا ملك الملوك ارواح یعنی روح القدس کی نفخ و افاضه اهلیدر
نتکیم بعض اهل الله انك نفس نفیسی زنده سیدر و بوقفیر دخی
حرم کعبه ده خطیمه ایکن سحر اعلا ده ملاقی اولوب (جعلك الله
من اهل الانفس) دیو خیر دعا ایلدی و الحمد لله تعالی و دینش لر در که
حق تعالی ازله رب ایدیکه ربویتی علمنده اولان اعیان ممکنه بانه
اوزرینه ایدی زیرا حق کندی نفسی اوزرینه رب اولقی صحیح
دکدر و اعیان اول وقتدنبیری مر بوب ایدی و حقن عین وجودی
طلب ایدوب ممکن اولدقلری جهتدن افتقار کوستر لر دی و رب
العالمین دخی انلره عین رحمت ایلر نظر ایدردی پس عالم علمده قدیم
و ظهور ده حادث اولدی و وجود خارجیدن اول امکان و ارایندی
ولکن کون یوغیدی زیرا کون امر وجودی به دیرلر و حضرت علمده
بالقوه کون و ارایندی ولکن بالفعل یوغیدی بلکه بالفعل امکان
و ارایندی اکا بناء علم الله ده اولان امر ثبوتی امکانیدر یوخسه کونی
دکدر و خارجده اولان امر وجودی هم امکانیدر اصلده نظر ایلر
و هم کونیدر فرغه بناء و بوندن ثبوت ایلر وجود ک فرقی ظاهر
اولدیکه وجود ده اولان ظهور تام ثبوتده یوقدر زیرا ثبوت علم
و وجود عیندر الحاصل کرچه ازله علم و قدرت و ربویتی و امشالی
صفات ایچون تعلق ایدر چک معلوم و مقدور و مر بوب خارجی
یوغیدی بلکه ثبوتی و ارایدیکه الله تعالی نك علمنده بری برندن تمیز
و تفصل ایدی یعنی جمیع اشیا ده علم حقه کوره اجمال یوقدر شو قدر
وارد که علمده اولان حاله تمیز و تفصل ثبوتی و عین خارجده اولان
حاله تمیز و تفصل وجودی دیرلر پس بینهماده فرق ثبوت وجودله
اولدی و حقه نسبت ایلر شهود ک فرقی اولدی و بالاده مرور
ایندیکه علت رؤیت و مشاهده وجوددر دیدکری دکدر نتکیم
متکلمین ذاهب اولدیلر بلکه مریده امکان و استعداد رؤیت و قابلیت

مشاهده اولمقدور زیرا اگر علت وجود اولیدی اشیا علمده مشهود حق
اولماقی لازم کلور دی بوا یسه باطلدر و اشیا نك ازلا و ایدامقامنه
کوره مشهود حق اولدیغی حقیدراشته جمیع عوالمده حق تعالی
اشیا بی تفصیلا مشاهده اوزرینه در و لکن اشیا علم الهی ده و عین
روحانیده بالفعل ایمان و کفرله متصف دکدر بلکه اول ایکی
عالمده بومقوله صفاتک وجودی بالقوه و عین جسمانیده بالفعلدر
پس کفر و انکاره دوشمک حجاب جسمانی و عوارض طبیعیه دن کلدی
ولکن بعضیلر اوزرینه جلال اصلی ذاتی حکم ایدوب اصرار اوزرینه
قالدیلر و بعضیلر اوزرینه دخی جمال ازلی غیبی حکم ایدوب عالم اید
و شهادته کلد کلرنده اوج فرقه اولدیلر که بری مؤمن مقلد و بری دخی
دلایل عقلیه و نقلیه به نظر ایدوب مؤمن محقق و بری دخی غلبه
احکام و جوییه حسبیه ایمان شهودی ضروری ایلر مؤمن موحد
اولدی و بوفرقة اخیره نك تسلیمی سائرلر اوزرینه غالب کلدی زیرا
دین و ایمان و اسلام حقیقی نك اعتراضدر نتکیم قرأ نده کلور
(ان الدين عند الله الاسلام) و بوندن فهم اولنور که حضرت آدم دن
شریعت محمدیه غایتنه دك دین مقبول اسلامدر و قرأ نده کلور
(هو سمیکم المسلمین من قبل و فی هذا) یعنی الله تعالی کتب مقدمه ده
و قرأ نده سوره مسلمین دیو تسمیه ایلدیکه امت مرحومه اولدیغکن
جهندن هم اسمکن مسلم و هم حقیقت دینکزدخی اسلام اولوب دینک
صورت و معناسیله قائم اولدیکن ائم مقدمه نك مؤمنلرینه ایسه مسلمین
تسمیه اولنمبوب انجق حقیقت اسلام ایلر قائم اولدیلر که توحید
و صورت شرایعدر و شرایعک فرو عده اختلافدن اوصولده
اختلافی لازم کلر پس حقیقت دین ازلا و ایدایرمعنی اولدی و عهد
آدم دن بودمه کلنجده و بوندنصکره جشده مستمر اولان عبادت
مشروعیه انجق ایکی نسنه در که بری ایمان و بری نکاحدر یعنی کرچه
جشده تکلیف یوقدر و لکن رتبه ایمان یاقیدر زیرا عین خارجده
اولان اعتقاد و عمل اوزرینه مبنیدر که بالفعلدر ایمان میثاقی ایسه

بویله دسکندر زبرا اوراده اولان اعتقاد و عمل بالقوه در انکیچون
عالم ارواحه کوره ایمان شرعی یوقدر بلکه ایمان فطری وارد که
قابلیت توحید در و کذلک جهنمه رتبه کفر باقی در زبرا جنده اولان
تنم ایمان فعلی اوزرینه ترتب ابتدایی کی نارد اولان تعذیب دخی
کفر فعلی اوزرینه مرتبدر انکیچون اهل جنت حقیقه مؤمنلر و اهل
نار دخی حقیقه کافرلر و اهل ناردن مراد اهل خلود در زبرا عصاة
مؤمنینک کفارله عذابده اشتراکری امر عارض حسبیه در که ایمان
اصلی بی منافی دکلدر و دنیاده عبادت ایکی وجهله در که بری مرتبه
ایمانده تخیل حق اوزرینه و بری دخی مرتبه عیبانه شهود حق
اوزرینه در و تخیل و شهودک فرقی نیجه ایسه ایمان بالغیب و ایمان
بالعیانک فرقی دخی اویله در و عالم حقیقه کوره ایمان شهودی اصل
و ایمان خیالی انک تنزلاتنددر و لکن عالم صورته کوره ایمان خیالی
مقدمدر که برنسنه ابتدا خیاله و اندن قلبه نزول ایدر و خیالک حسه
استنادی جهتندن بجایینی کثیف اولمغله اکثره مؤمنین ایمان خیالی
مرتبه سنده قالدیلر زبرا رفع حجاب ایمانده عسرت وارد در مکر که الله
تعالیدن تیسیر اوله و بوتفاوتدن اوتوری آخرنده نهایت اذواق المؤمنین
دنیاده عارفلرک ذوق ابتدکاری شهوددر وینه آخرنده نهایت العارفین
دنیاده انبیانک مرتبه شهوددر ایدر و انبیانله مرسلین و مرسلین
ایله اولوالعزم و اولوالعزم ایله رسول اللهک حاللری اکا قیاس
اولنه پس مؤمنه غیرت لازمدر تا که علم و شهودده درجات عالیه
اهلی اوله و اکامل ناسک بوالقلمری اذواق بوله بفضل الله تعالی
* الباب السابع فی الایمان بالملائکة *

معلوم اولاکه بعض وجوهله ملائکه مختاردر زبرا اجسام نوریه در که
نوردن مخلوقدر تنکیم تعریفنده دیمشدر در که (الملائکة جسم لطیف نورانی
بشکل باشکال مختلفه) یعنی مخلوقاتدن ملک اطلاق اوانان صنف جسم
لطیف نورانیدر که اشکال مختلفه ایله تشکل و تمثله قادردر اگرچکه
حقیقت ملکیه بدر و اصناف ما سوی الله طغوزدر که ملک و ملک

و کوب و طبیعت و عنصر و معدن و نبات و حیوان و انساندر و جن ملکده
داخلدر زبرا ایکسی دخی اسم لطیف فحشده در اگرچه جوهرلری
مختلفدر که جن مارج ناردندر و نارنورک غیریدر زبرا نار عناصردندر
پس ایکسی بر اصلدندر دین بلدی و جسم لطیف اولور سه جسم ملک
و جسم جن اولور و جسم کثیف اولور سه جسم انسان اولور
و جسمک مقابلی روحدر که انده نه جسم لطیف و نه جسم کثیف اولور
ارواح مهمه کی انکیچون انلره ملک دیمک مجازدر و ملکک نوره نسبی
زیاده اولمغله حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ایدوب
(واجعلنی نورا) یوردی زبرا خلقت انسانده ظلمت طبیعت و عناصر
اولدینک ییلور و کثافت و کراهت عناصری ازاله ایچون استعمال
طبیعی سوردی و ملکده اولان قوه زائده نوردندر که جمیع اشیا ظهوره
محتاجدر ظاهر ایسه نورله در پس نوردن اقوی نسنه یوقدر و حق تعالی
ملائکه دن روحی اختیار ایلدی زبرا هر صورت ملکیه ده و فلکیه ده
و عنصریه ده و مادیه ده منفوخ منه در و جله اشیانک حیاتی انکله
در که نفس الرحاندر و اکا اشارت ایدوب قرآنده کلور (یوم یقوالروح
والملائکة صفا) و انسان کالک روحی اول روحله تعین بوالوب صف
اولده کلمش و بلکه جله ارواحه امام اولمشدر و ملک و جن کرچه
مختلف صنفلردر تنکیم مرور ایلدی و لکن اطافلری حسبیه اعین
ناسدن مستزلدر و ملک سماوی صنف واحددر که مطیعدر فقط جن
مطیع و غیره مطیع اولور انسان کی و مطیع اولمیان شیطان اطلاق اولنور
و ملک خیره تنفیذ اراده و شیطان ضد خیره اوزریمزه مسلط و مرسل
اولمغله ملائکه جن و جنه ملائکه اطلاق اولندی و قرآنده کلور
(واذ قال ربک للملائکة اسجدوا لادم) بوراده ملائکهده ابلیس دخی
داخلدر زبرا رسالت و تسلطده مستعملدر لفظ ملک و پردخی عمل
باینده صورت ملائکه ده ایدی انکیچون (فسجدوا لابلیس) دیو
اتصاله استثناء اولندی پس هر ملک فی نفس الامر ملکدر که برامری تبایغ
و یا خود بر ارادی تنفیذ ایله مأمورددر و الحاصل بر کارده استعمال

و استخدا م اولمشدر و كذلك روحدر که روحانی جسمانی اوزرینه
 غالبدر انکیچون متروحن دیرلر یعنی انلره وانساندن روحانی غایب
 اولنلره خضر علیه السلام کبی ولکن هر روح ملک اولماز ارواح مهیمه
 کیکه انلر شهود ذاته دوام اوزرینه اولوب عالم و آدم بلزلر و اهل ذکرک
 انفس و اعمالندن مخلوق اولان ملائکه کبی که انلر اریاح محضه در
 و بعضلر در که انفس و اعمال انساندن مخلوق اولان ملائکه رجالدن
 مخلوق اولاندن اقوی در زیرا وجود عالم سرانوش اوزرینه میندر که
 عالم طبیعتدر و بردخی نسا ده قوت بودر که نسا مطلوب و نا کج طالبدر
 طالب ایسه مطلوبه مفتقر در و عزت مطلوب بکدر و متروحنلرک لطافت
 زائده لری اولدیغندن تجسد ایتد کلرنده عین رائیده کشیف کورینورلر
 و عین رائی دن مخجب دخی اولورلر پس بونلره تنوع صور واردر
 تنوع اعراض اولدیغی کبی که حیرت نخل و صفرت و جل و امثالیدر
 و کشفک لطیف اولدیغی تحلیل سبیلده در جد کبی که حرارت شمسیله
 منحل اولوب آب اولور و صور مختلفه قبول انلک استحالده دن کلور
 تفکر ایلکه تلخین اهلی صوتی کا تغلیظ و کا رقیق ایدر اقتضا حسبیلده
 تا که سامعه تأثیر ایله بوندندر که اهل موسیقی زیر و زبر و مثنی و مثلث
 دیودرت صورت پیدا ایتد یلر زیرا بواسوا نلک تأثیری مراد اولان
 نخل دخی درت نسنه دن مرکبدر که مرتین و دم و بلغمدر و بوندن
 (انما قولنا لشی اذا اردناه ان نقول له کن فیکون) سری ظاهر اولدی
 زیرا ارادت قصد اهل تلخین کیدر و قول اصلنده کلام ممتد و منقطع
 فی الخارجدر که اعیان حروف انکله ظهور بو اوب عند السامع فائده
 حاصل اولور و جوهر عالم اصلنده نور الهی اولمغله اجسام کشفده
 و طبیعه نلک فی الحقیقه مرجعی نوردر اگر اشیا ده نورانیت باطنه اولسه
 مکاشف و راء جداری و تحت الارض و فوق السماءی کشف و خرق
 حجاب ایتزدی و بواسطافت حسبیلده در که بعض اولیا دیوارلر ایچندن
 ایچر و کرلر و میتک قبریده قیام و قعودی دخی بو یلدر مع هذا اوزرنده
 زاب و یا خود تابوت واردر پس اگر رسم الحیا طده یعنی اکنه داوکنده

اولسه دخی بنه اکامقامنه کوره قیام و قعود ممکندر و هر نسنه نلک اصلی
 اولی نور اولمغله اشیا دن بر نسنه بو قدر که اصل خلقتی اوزرینه مستقیم
 قاله بلکه نبات و جاد و حیوان و ارض و سما و ورق و حجر و شجر و جبل
 استداره یه مائلدر که اصلنه میل ایدر و بر نسنه تقدر معوج و مقوس
 یعنی اکری اولور سه اصل اولان استداره یه اقرب اولور و بورا دندر که
 ابتداء شکل که جسم اول قبول ایتددر استدارتدر که اکافناک دیرلر
 و انسان کاملاک لطافتی اولقدر در که مراد ابتدایی صور تله کبرر
 صور نبات و جاد و حیوان و زید و عمرو و امثالی کبی اشته بو عالم ملکده
 اولان صور تیدر و عالم ملکوتده ملک صور تنده ظاهر او اور فاما ملک
 ملائکه ارا سنده و عالم غیبده غیر نلک صور تنده کبره مز مثلاً جبرائیل
 و یامیکا ئیل و یاسرفیل بری برلر نلک و غیر یلر نلک صور تیلر یله
 تمثل ایتزلر فاما عالم ملکده بشر صور تنده ظاهر او اورلر جبرائیل
 دحبیه رضی الله تعالی عنه صور تنده ظاهر اولدیغی کبی و انسان
 روحن ایدوب عالم غیبده هر نه صور تنده کورینور سه ملائکه انلک
 متروحن و متجرد اولدیغن ادراک ایدرلر تنکیم اهل دل بر پرلر ن یلورلر
 و کوکادن کوکله بول واردر دیرلر فاما عالم شهادنده روحی متجسم
 کورسلر روح ایدوکن بلزلر مکر که تعریف شارع واقع اوله تنکیم
 حدیثده کلور * هذا جبریل جاء یعلم الناس دینهم * زیرا ناسک
 اکثری جسم کشف اولمغله جسم لطیفی تشخص ایده مزلر و انسک
 ظاهر جن اوزرینه تسلطی بو قدر مکر که متروحن و ملطف اوله
 پس بو صور تنده باطن جنه سریان ایدر جنک باطن انسه سریانی کبی
 و لکن جنی اول حالی بلز بلکه انی کندی نفسنک حکمندن اولمق اوزره
 نخل ایدر مع هذا اول حکم متروحن اولان انسک حکمیدر و متروحن
 اولان انسان بذاته تصور و تمثل ایدر مثلاً اسد و یا فرس و یا غیر
 صورته کبروب جسم اولی صورتی بالکلیه منعدم اولور و جسم
 انسانی سنی تدبیر ایدن لطیفه یعنی روح اول تمثل ایتدیگی صورتی
 تدبیر ایدر لکن هر صور تنده روح اول صور نلک مادی حسبیلده اولور

والا مجرد تمثله فائده اولماز زیرا حقیقت اسد و طبیعت اسد مثلاند
 بتمیز و ارواح بکار و جریان دموعه غیره و صوفی در مع هذا بومعنی عالم
 طبیعی احکامندندر و لکن صور جسد آینده مثل انگله نعوت طبیعی بی
 قبول ایدر (قال الله تعالى فتمثل لها بشرا سويا) و فی الحدیث
 (ان جبرائیل ومیکائیل یبکیان من خوف مکر الله) و اگر مثل واقع
 اولسه بکار روحانی اولور یعنی عالم روحانیه مناسب نه ایسه مقامنه
 کوره بکایه محمولدر (واذ قال ربك) آئنده اولان مقاوله کیکه
 اختلاف عوالم ایله مختلف اولور یعنی اگر عالم مثاله ایسه مکالمه
 حسیهیه شبیهدر زیرا حق تعالی اول عالمده اهل آخرته صور مختلفه ده
 تمثیل ایندیکی کی تجلی ایدر و اگر عالم ارواحده ایسه کلام نفسی کی
 اولور و سیمایله بین القوم تمثلاتک فرقی بودر که سیمای نوم حالی کیدر که
 اکلدهده شمع بولماز و خیالنده حمامه کیرسه مستریح البدن اولماز
 فاما بین القوم واقع اولان تمثلاتده شمع و استراحت بولور و برنسنه بی
 امساك اینسه الله قالور تکیم رسول الله صلی الله علیه وسلم عرض
 حایطده حقیقه جنت تمثیل ایلدی انکیچون پیوردیلر که نماز ایچنده
 تقدم ایندیکی کوردیکر میکه جنت قطعهدن قوپارمق مراد ایلدم
 اگر قوپاروب سزه چقارمش اولسم دنیا طورده اندن اکل ایدر دیکر
 ود و کتمز ایلدی و شیخ اقطع حضرتلری مدینه منوره ده یدی کون
 افطار ایچوب مواجهه رسول الله و اروپ یار رسول الله بوکیجه
 سزه مهمانم دیدی و دونوب منبر شریف بایته کلوب مراقبهیه
 واردی کوردیکه حضرت علی کرم الله وجهه رسول الله اوکنه
 دوشوب اول محله کلورل شیخ دخی استقبال ایدوب ملاقات حاصل
 اولدده رسول الله اکا بر قرصه صوندی اول قرصه نک نصفی
 اوراده اکل ایدوب نصف آخرینی حسه کلدکه الله بوالدی
 و بومعنی حضرت عباسک مائده سی کی اولدی که محض قدرته
 مستنددر و صوم و صالدن نهی ایند کلرنده یار رسول الله سزم مواصله
 ایدر سکر بزی نیچون منع ایدر سکر دید کلرنده پیوردیلر که (انی است

کهینکم انی ایت مع مطعم بطمینی و ساق بسقینی) پس اول اکل
 و شریدن قوت مزاجیه بولورل دی زیرا حسه قریب و جهمله ایدی
 بوجهتدن صومی وصل ایدوب برکیجهده برکه افطار ایدرل دی
 و اول وقتده مخاطب اولان جماعتده ایسه بوقوت یوغیدی انکیچون
 (است کهینه الناس) دیمدیلر صکره بوامت مرحومه نک اکا ملندن
 طقوز آیده و یادرت سنهده و یادی زیادهده برکه افطار ایدرل ظهور
 ایلدی پس نهی اولدقلری شفقت طریقله ایدی زیرا اول وقتده
 صحابه نک اکثری قوت قلیل ایله تعیش ایدرل ایدی و هوالده حرارت
 زائده و ارایدی عبادنده ایسه اعتدال مزاج شرطدرا کاینه هر کس
 مزاج مخصوصنه کوره ریاضت ایتملور دخی برکیجه نک اعتدال
 مزاجی هرکیجه افطاری مقتضی ایسه اکا کوره عمل ایدر و وصل صوم
 ایتمز و بومعنی دخی شان بشر دندر و الاملا نکه اکل و شریدن مبرا
 و مقام صمدانینده قائمدر زیرا انلرده مزاج طبیعی و نفس نباتی
 بوقدر و وجود لرینه دخی فتور کلوب عبادنده دایمدرلر تکیم قرآنده
 کاور (یسبحون اللیل والنهار لا یفترون) یعنی ملائکه نک تسبیح لرینه
 طرفه العین فترت کلز برانلرک ذکر تسبیحله تهیشلری انسا نک نفس
 و حوتک صوابله تهیشلری کیدر و لکن انلرک طاعتک مشروباتی
 بشردن اولان مؤمنلره اعطا اولمشدرلر یا نشئلری ثوابله مجازات
 کتورمز بلکه (وما لنا الا له مقام معلوم) موجبجه مقاملرنده قیام
 و عمل و مشاهده لرنده دوام کوسترلر و مزاج طبیعی احکامندن مستغنی
 و بریلدر و بوجهتدنلر که انلرده موت طبیعی بوقدر بلکه انلرک
 موتلری بعض بکار ذاهب اولدیغی اوزره غشیهدن عبارتدر که
 معشی علیه اولمقدر فاما جنک محل ثوابنده و کفایتنده اختلاف
 ایلدیلر و بعض محققین پیوردیلر که جنک مؤمنلری کرچه عمللری
 اوزرینه مجازات اولورل و لکن جنتده دخوللری محقق دکلدلر زیرا
 نفس جنتده مجازات اوللری از رینه نص صریح بوقدر و ذوقله دخی
 معلوم اولماشدر پس انلر کسب ایند کلری خیر لرینه نک ثمراتی

زده اجتنایدرلر الله تعالى یلور و بعض مکاشفین محل بحجازاتی
کشفله ییلوب و لکن ادبامع السلف سترایلدی و ظاهر اولان
بودر که اول محل اعرافدر و لکن تفصیلی کتاب المرآة نام تصنیف کرده در
یوندن معلوم اولور که اکام المرجان نام کتابده (لبس الجن ثواب
غیر النجاة من النار ثم یقال لهم کونوا ترابا مثل البهائم) دیدیکی صحیح
دکدر زیرا جن انس کی مأمور و منهیدر پس طاعتی مقابله سنده
ثواب اولماق عدل الهی به مناسب دکدر و امام اعظمک توفقی
کیفیت ثوابده در یو خسه نفس ثوابده دکدر و جنک انسه نسبت ابله
کثرتی وارد ملائکه نک جنسه نسبت ابله کثرتی اولدیغی کی حتی
مرویدر که حضرت موسی علیه الصلاة والسلام الله تعالى به اهل
سماتک عددندن سؤال ایتدکده الله تعالى پیوردیکه اهل سما اون ایکی
سیطدر یعنی قبیله در و هر سیطک عددی ترابک عددی قدر در
یعنی ذراتی و قرآنده کلور (و ما یعلم جنود ربک الا هو) یعنی
ملائکه که جنود الله در عددنی انجی الله تعالى یلور زیرا کثرت
نأنده سی وارد که احاطه عقل و کشفدن خارجدر و عذاب و قهر
اهل الارض بحسب الغالب تسلط ملائکه بوزندن اوافله جندیته
تخصیص اولندیلر و چند حرب ایچون اعداد اولنان مسکره دیرلر
پس جمیع اشیا جنود حقدر انکیچون پشه نموده و قومنه تسلط اولنوب
انتقام آندی و قرآنده کلور (بعثنا علیکم عبادا لنا اولی بأس شدید)
بو عباددن مراد مذلل و متقم و قهار اسملرینه مظهر اولان بخت نصر
و جنودی ایدیکه بونلر بابل شهرینه ک مجوسندن ایدیلر پس اسماء
قهریه نک اعدایه دخی شمولی وارد و ظالم حق تعالی نک عدلیدر
یعنی انکله ظالمدن انتقام الوب مسکره اندن دخی غیر وجهله انتقام
الور و یوندن (کما تکنونون یولی علیکم) سری ظاهر اولدی و قرآنده
کلور (و یدیق بعضکم بأس بهض) یعنی استحقاق ناسه کوره
مؤمنک بأس و شدتی کافره و کافرک دخی جنک و حربی مؤمنه
اذاقه ایدر و یند قرآنده کلور (ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض

افسدت الارض) یعنی مدافعهانده اولان حکمت الهیه بیان ایدر که
اصلاح ارضدر زیرا ظلم و نسیان ذکردن فساد ارض حاصل
اولور و ملائکه دن بر صنف وارد که انلره ملائکه سیاحون
دیرلر انفساس بنی آدمدن مخلوق اولمشلردر و انلر دائما بر یوزنده سفر
و سیاحت ایلوب مجلس ذکر طلب ایلرلر پس هر زده جمعیت
ذکر و تذکیر بولورلر سه بری برلن اورابه دعوت ایدرلر و حاضر
اولورلر انکیچون اهل ذکره رعایت آداب لازمدر و اهل تذکره
مراعات عبادات واجبدر زیرا جلال حق و شان ملائکه و اصفیایه
لایق اولیان و جهله معامله و تنفیر حاضر اولان ملائکه بی تنفیر دن
ماعد اول مجلسه غضب الله حلولنه باعث اولور بناء علی هذا مراقبه
و حال کرکدر که استجلاب رحمت اوله پس زمانه ذاکر و مذکرلرندن
هر برینک مجلسه حاضر اولمق بالاتفاق ممنوعدر زیرا شریعت
و طریقتدن خارج و ضلالتی چوق و باعث مقت الهی اولاجق قول
فعللری حددن ارتقدر و قرآنده کلور (اولئک الذین لعنهم الله)
و ملائکه دن بر طائفه وارد که انلره ملائکه الماء دیرلر کانونده نزول
ایدوب مکشوف اولان ظرفلرده اولان صوره صب بلا ایدرلر و هر کیم
اول صودن ایچر سه بردر اودر ده مبنی علی اولور سبی نه ایدو کن یلن
پس کیچه لرده خصوصاً قبش ایچنده و کانون آیلرنده طعام و شراب
ظرفلرینی تغطیه لازمدر تا که اصابت بلادن محفوظ اوله زیرا مستور
اولان نسنده تسلط بلا یوقدر خصوصاً که استعاذه و بسمله و ذکر
اوزرینه مبنی اوله و حدیثده کلور (فیم یختصم الملاء الاعلی) و قرآنده
کلور (ما کان لی من علم بالملاء الاعلی اذ یختصمون) بو خصامک اصلی
اول مختصمه ایدلرک نور طبعی دن حاصل اولدیغیدر شو بخار کییکه
سموات اندن خلق اولندی بوجهتدن بونلرده من وجه بری برلرینه
موافقت و من وجه مخالفت بولندی پس مخالفتلری بری برلرینه در
یو خسه حقه دکل زیرا انلر نصله مخالفت حقدن معصوملردر
و خصاملری دخی اعمالک افضلی ندر دیوانی بیانده در تا که بنی آدمه

اول علی القالیده ل زبرا ملائکه لما تاهلیدر که بشری دائما انشاء
عمل صالحه دعوت و آخره ترغیب ایدر لما شیطاین بونلرک خلافت
اولدیغی کی پس انلر مسائل حوضه مناظره ایلین ایکی کیمسه کی
اولدیلر که حوضدن نصیلری بو قدر بوجهندن انلرک خصامی
تسبیح برینه پکر فاما اصحاب مذاهیک خصامی اهل نلرک خصامی
کیسیدر که بری برلرک بختلر ابطاله جالشور ل وحدیثه کلور
(عندنی لابغی التنازع) و ایراد احادیث و بیان شرع و حکایت
قولده دخی حکم حضور واردر یعنی مجلس نبوی ده رفع صوت و بحث
و جدل اولدیغی کی بو مقسامانده دخی بویله در زبرا اصل ابدیه
سماع صوت نبی ایلله حکایه قولی اراستنده فرق بو قدر وحدیثه کلور
(ماضل قوم بعد هدی کانوا علیه الاونوالجلل) یعنی اهل جدل
و بی ادب اولنلرک طریق خدادن خارج و سنن سنندن منحرف اولدقلر
بیاندر و دیه شلردر که ملائکه عمل و کسبله مقاماته ترقی انزل ولکن
انلر ایچون علوم الهیه زیاده اولمق واردر پس بو علوم فکر و استدلال
طرز یقینه دکلدر زبرا فکر طبع عنصری احکامنددر ملکیه ایسه
طبع عنصری بو قدر و دخی هر ملک کندی فوقنده اولان ملائکه نلرک
مقامنده متصرف اولماز زبرا مقام معلومی صوره و معنی تجاوز ایدر من
و جناح ملائکه صعود ایچون دکلدر زبرا صعود انلر علوی اولدقلری
جهتندن طبیعی و ذاتیدر بلکه نزول ایچوندیر طایرک جناحی ایسه
بیلرک عکسنددر یعنی صعود جناحله و نزولی طبعله در ملکیه جناح
مقام نلرک مادونه نزول و طائرده مقام نلرک مافوقه صعود ایچوندر
تا که هر مخلوق عجزنی یلایوب الله تعالی نلرک اعطا ایلدیکی طاقتدن
اکثر ایلله تصرف ایدیم دیمیه و ذل حصر و تنقید و عجزده قلوب جلال
حقک کال مطلق ایلله انفرادنی تبقی ایلله و قرآنده کلور (یوم یقوم
الروح و الملائکه صفیا) بوراده روحدن مراد منفوخ منه اولان
روحدر که روح کلیدر و جمیع ازواج اندن مستفید اولمقله صف واحد
حکمنده در و کذلک روح امام و ملائکه جماعتدر زبرا امام بالکن

صف واحد حکمنده در که احدی احدی احدیه المجموعه در و حقک
اهل صفوفه تجلی سی مجموع احدیتده در یعنی هر برینه بشقه بشقه
حدی قدر تجلی ایتکده در احدیت مجموعده دکلدر زبرا اشخاص
صفوفدن هر شخص علم و حضوری قدر حقه مناجات ایتکده در
پس تجلیده اجمال اولمق تفصیل صفوف و اشخاصی منافیدر الحاصل
هر کیمسه حالته کوره حق تجلی واردر یا لکن امامه تجلی واقع اولمق
کفایت ایلر زبرا پادشاه سراینه نور شمس منعکس اولوب و سائر عبه
خانه لری نوردن محروم اولمق کی اولور و بدن ظاهر اولور که
بقامتیه سی مرتبه فنادن اقواندن زبرا فاده اشبابی شی واحد قلوب
احدیته جمع ایتک واردر که تجلیات مختلفه اعتبارنی منافیدر بقاده ایسه
هر مظهر اسمیه کوره ظاهر و نور حق هر برنده علی حده باهردر
بو جهندن بعض عارفه که اهل بقا دکلدر زندیق دیدلر زبرا انده
اشبابی و اشبابه اولان تجلیات مختلفه بی انکار واردر یعنی حالی انکار
حکمنده در پس صدیق اودر که محقق باقی بالله اوله و هر مرتبهده
نظر مخصوص بوله کر کسه وجه کلی قبضندن قلبی طوله و سن دخی
بوجهله بی برخوش فهم ایلله تا ورطه انکارده قالمیه سن و اسفل
در که انحرافه دوشوب تنزل بولیه سن و دیدلر که هر مصلی منفرد
ملائکه به امام اولور و ملائکه انک خلفنده اکا سجده ایدر ل ولکن
اصل ایلله فرع یعنی آدم ایلله ذریتنک فرقی بودر که آدم اولان سجده
متعلک معلم اولان سجده سیدر و ملائکه نلرک مصلی به سجده سی
قرآنده و صلاتده اولان سجده سندن او توریدر پس سجودده مجتمع
و سبیده مختلف اولدیلر و قرآنده ککلور که (اسجدوا لادم) یعنی
کرچه سجود الله تعالی نلرک غیری به در ولکن عبادت الله در غیره
دکلدر زبرا شرکدن اعظم سننه بو قدر و بر کیمسه اللهک غیری به
اللهک امر یله سجده ایلله اول سجده حقه طاعت و قربتدر و بلا امر
سجده ایتسه معصیت و بعددر و بوراده غیر دیمک اعتباریدر زبرا
آدم یا قبله و یا محراب و یا مظهر نور ذات و هابدر پس ایکی صورتده

دخی سجده حقه در قافهم جدا و هلك الله تعالینك امرینه موافقتده
افضل وانسان کامل اسماء الهیه به اعلم وجهیت واحاطه ده اتم
واکندرشته انسان ایله ملک یکننده فرق بودر مع هذا مفاضله به
حاجت یوقدر زبر املک انسانك جزیشدر و جزء من حیث هو کلدن
افضل اولماز و جرینتی جالی بوزندندر فقط انسان کامل ایسه جمال
وجلالی جمع ایدوب کمال ایله موصوفدر و ملک نبی به ولی به نزول ایدر
لکن نبی انی مشاهده ایدر ولی ایسه انجیق اثر نبی احساس ایلر ولی به
نزولی حکم جدید ایله دکلدر بلکه اظهار حقایق قرآنیه ایله در
پس نبی ولی اولیق لازم کلز و ارواح اوج قسمدر ارواح سهیمه در که
جلال حق مشاهده اوزرینه دائم و مقام همیان و حیرته قائمدر
عالمین یونلدر که قرآنده کلور (ام کنت من العالمین) زبر ایلر سجده
آدم ایله مأمور اولماشدر در ملکک ایکنجی قسمی ارواح مسخره در
یعنی عمار السمواتکه مصالح دنیویه و اخروییه ده انسانه مسخر در
و یونلدر که عدم عصیانله موصوفلدر و ارواح مدبره در یعنی
ارواح انسانیه که آمره و ناهیه در والله تعالی ملکی سعید خلق
ایلمشدر که شقادن اصلا نصیبی یوقدر انس و جن ایسه بویه دکلدر
انکیچون سعیده مؤمن و شقی به کافر دیدیلر و کافرانس و جن شیطننده
مشرکدر رتکیم قرآنده کلور (شیاطین الانس و الجن) وینه کلور
(الذی یوسوس فی صدور الناس من الجنة والناس) جنک مؤمن
و کافرینه حقه جاهل و مشرک یوقدر زبر مشرک انجیق انساندر
لکن جن شقاوتی جهتیله انسانی اشرا که حل ایدر و شرکی قبول
ایتد که اندن تیری ایدر رتکیم تنزیله کلور (انی بری منک انی اخاف
الله رب العالمین) ابلیس رئیس المشرکیندر دید کلری معنای مذکوره
راجعدر یاخود رئیس الکافرین دیمکدر رتکیم قرآنده کلور (ان الله
لا یغفران یشرک به) قواننده اهل کاب دخی داخلدر مع هذا مشرک
دکلدر بلکه کافرلدر و ابلیس کرچه خلقك شقاوت و ضلالتی مراد
ایلدی و لکن و بال کندویه رجوع ایلدی انکیچون جمله مشرکین

وعصائک عذابیه معذب اواسه کر کدر پس بونده بزه تنبیه واردر که
هیچ برکیمه نک شقاسن استمیدلم و طلب سعادت و رحمتده اوله لم
بوندندر که برکیمه آخرک کفرنی مراد ایسه کفرنده اختلاف
ایلدیلر و لکن شدت عقوبته مستحق ایسه لابس اولیق کورینور
زبر قرآنده شواهد کثیره سی واردر و تنزیله کلور (وجهلوا بینهم و بین
الجنة نسبا) بوراده جشتدن مراد ملائکه در که بنات الله در دیوافترا
ایلدیلر زبر ملائکه ذکورت و انوثة ایله متصف دکلدر الله تعالی
والدیت و مولودیت ایله متصف اولمدیغی کی تنکیم سوره اخلاصده
کلور (لم یلد ولم یولد) و ملائکه دن جنت انلدر که انسه ملازمت
ویاخود نزول ایدر و لکن افس انلری کورمز و کاه اولور که باذن الله
ملک و جن تجسد ایدوب انسانه کورینورلر کرک صورت بشریه ده
و کرک غیرییه و کاه اولور که صورت اصلیه لری اوزرینه ظاهر اولور
تنکیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جبرائیلی صورت اصلیه سی
اوزرینه ایکی کره مشاهده ایلدیلر و لکن بو وجهله مشاهده نک
کندیلرینه اختصاصی واردر که انلردن غیری به مقدور و مبسر
اولماشدر کره اولی جبل نورده عالم ملکده واقع اولمغله مغشی علیه
اولدیلر و کره ثابیه لیلته معراجده سدره متهداه عالم ملکوتده
واقع اولدیفندن مغشی علیه اولدیلر و بوندن ظاهر اولدیکه بشرک
ملکی کورمدیکی رحمت حقندندر زبر اعظم جنه و هیبت و صورت
ویا حسن و جمالندن طاقت کنوره بوب هلاک اولور و بالاده ذکر
اولندیکه اصل اجسام ملائکه نور و جن مارچ نار و بشر ماء
و ترایدلر و لکن اصلارندن حالا اولد قلری صورده استحاله ایلدیلر
و بو اوج طائفه دن هر بری باشقه صورتده خلق اولمشلدر در که
بری برلینه صورتده مایلدر و جنک نشاندن ناریت غالب اولمغله
مکده دعوت جن واقع اولدقدده شعله آتش کی کورینورلر ایدی
بو سببدن ابلیسک علیه ما یستحق جهنمه غالب عذابی زمهر بر ایله
اواسه کر کدر و حق عرشی خلق ایدوب اون ایکی قسم اوزرینه مقسوم

قبلاً شد که هر قسمه برج اطلاق اول نور و هر برجده بر ملک اسکان
ایستد که انرا اهل جنة و اهل دنیا به عناصر کی در که کمی مائی
و کمی ترابی و کمی هوایی و کمی ناری در و جنته هر قدر تکون
و استخاره ایدر نسته و ارایسه ملائکه مذکوره به مسند در بوجه بندر که
طائفة امامیه اون ایکی امام اثبات ایدر زبرا بوملائکه کنندی نحت
حیطه لنده اولان علمائک ائمه سید و بونلر منزل لرند و ابدی متغیر
اولماز انکیچون طائفة مذکوره عصمت ائمه به ذاهب اولدیلر و لکن
صحیح دکلر زبرا حدیثه کلور که (صلوا خلف کل برو فاجر) اگر
عصمت شرط اولسه سجده سهو و امثالی مشروع اولماز ایدی
و ملائکه مزبوره قوائم عرش عدد نجه درت مرتبه اوزرینه در
و منازل اوجدر که دنیا و آخرت و برزخدر و بواج منزلک
هر بری ایچون دور در ملائکه وارد که اول منازل اهلی اوزرینه
حاکم در و اوج کره درت اون ایکی اوور جمله عرش حالدرتدر که
بری صورت اسرافیل و بری صورت جبرائیل و بری صورت میکائیل
و بری صورت عزرائیل اوزرینه در یعنی انلرک نشئه لری مقامنه
مظهر لر در و ملائکه اربعه فی الحقیقه مظاهر اسماء الهیه اصلیه
ذاتیه در که حیات و علم و ارادت و قدرتدر و بوم قیامتده اربعه مذکوره به
درت دخی منظم اولسه کر که اسرافیل آدم و جبرائیل محمد
و میکائیل ابراهیم و عزرائیل اسمعیل مضاف اولورلر علیهم الصلوة
والسلام دنیا درت و آخرتده سکن اولدیغنلر سیری بودر که
دنیا دار امتزاج و اخلاطدر زبرا سعید صورت شقیده و شقی صورت
سعیده ظاهر اولور اکا بناء تدبیر عرشه موکل اولان جمله درت اولور
عدد سعید و شقی اوزره که بری صورت سعیده سعید و بری صورت
شقیده شقی و بری صورت سعیده شقی و بری صورت شقیده سعیددر
و آخرت که دار امتیاز و افتراقدر انکیچون عدد جمله سکن اوور که
ار بعددن هر قسم باعتبار الصورة والمعنی ایکی به منقسم اولور
و کلمات الله التامات اسماء الهیه بی جامعدر و کلمات الله مطلقا ظاهر

اسما اولان ارواحه اطلاق اولور لکن نامات ارواح طیبه خیره در که
ملائکه کرام و ناقصات ارواح مؤذیه خبیثه در که شیطین لئامدر
انکیچون شرور خبیثه دن طاهره به استعاده مشروع اولوب
(اعوذ بکلمات الله التامات من کل شیطان وهامة ومن کل عین لامة)
وارد اولشد و اما حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن مرویدر که
شر سبیدن خوف اولسان و ایدلرده (اعوذ بدانیال و یاججب من شر
الاسد) دیمک کر کدر که باعث امن و اماندر جب قیودر محکیمدر که
بخت نصر دانیال پیغمبر علیه السلامی برقیویه القا ایدوب اوزرینه
ایکی ارسلان طرح ایلدی تا که دانیال تمزیق و اهللک ایلدیلر
ارسلاندر دخی لسانلری ایلله دانیالی لحس واکا تبصیص ایدوب ضرر
و تعدی کو سترمدیلر بوسیدن استعاده مذکوره مشروع اولدی
و بوندن شرک لازم کلمدی زبرا نظر مظاهره دکل بلکه اسمایه در
بناء علی هذا مال استعاده اعوذ بک منک دیمکدر فاعرف جدا
و مجردات یعنی شول موجودات که متخیره اولیه و متخیره دخی حلول
ایتمه ایکی قسمدر بری ارواح عالییه در که تدبیر اجسامدن مقدرلر در
و بونلره اهل شرع ملائکه مقربون و طائفة مشائین عقول و فرقة
اشراقیین انوار عالییه قاهره دیرلر و بر قسمی تدبیر اجسامه متعلقدر که
مشائون نفوس سماویه و اشراقیون انوار مدبره دیرلر بونلر جمله
عرش و حافون و ملائکه کرسی و ملائکه سموات سبع و ملائکه کره اثیر
و هوا و زمهریر و بحار و جبالدر بعدده اجسام نباتیه و حیوانیه به
منصرف اولان ارواح سفلیه در و بوجردات ارضیه سفلیه اگر
شرقة الهیه خیره اولورسه صالح الجن تسمیه اولور و اگر کدره
و شریره اولورسه شیطین دینلور پس جن و شیطین عند البعض
بجرداتند و بعضیلر دبدیلر که انلر اجسام هوایه و یا خود
نار به در که اشکال مختلفه ایلله تشکله و اعمال شاقه به قادرلر در
وانلر ایچون دخی بشرکی عقول و افهام وارد و شیخ اکبر قدس
سره الاظهر حضرتلری بعض رسائلمنده ایراد ایتشدلر در که چونکه

انلرك يعنى جنلرك تركيب وجودلى آتش وهوادندر كه ركن خفيه در
لاجرم انلرده سخافت و خفت وارد و بونلرك تركيبلى بى بنياد در كه
بى آدمى جزئى توجه ايله اربوب هلاك اولورل و بونلرك علم
ودانشى قليلدر و امور معنويه ده خصوصاً معرفه الله ده اركى
قاصر در و اكثرى بليدوبى فهمدر و انلرك صحبت و اختلاطنده چندان
فائده يوقدر بلكه كبر و سرکشلك واقع اولور زيرا علو استكبار
مقتضاي نارد و بعض كردباد يعنى قصرغه ديدكلى انلرك اثر
مضار به و محاربه سيدر و اول قصرغه اراسنده اولان كنديلر بدر كه
جنك وجدال ايدرل و انلرك ارازنده آشوب و مجادله و محاربه چوق
اولور زيرا تكبر و تجبر انلرك ذاته لازمدر و انلر وفات ايندكده برزخه
انتقال ايدرل و بردخى وقت حشره دك دنياه رجوع ايتزل و رجال
باطن كه عالم غيب و ملكوتده تصرفه قادر در ارواح علويه بى
هتليله مراد ايندكلى خصوصده استزال ايدرل مقصود ارواح
كواكبدر ارواح ملكيه دكل زيرا ارواح ملكيه امر الهى ايله نزول ايدر
نكيم قرآنده كلور (وما تنزل الا بار ربك) و اول نسه كه انك تنزلى
امر الهى ايله اوله انده خاصيت تأثير ايتز ارواح كواكب ايله بويله
دكلدر يعنى انلر هم ايله تنزل ايدرل و خاصيت دخى تأثير ايلراستخدام
اسما و استعمال بخورات و امثالى كپى و اكا تنزل معنوى ديرل زيرا ذات
كواكب سماءه مكاندن مفارقت ايتز ولكن الله تعالى عالم كون و فسادده
انلرك مضارح شعاعانى همچون تأثيرات معتاده قلمشدر و مراتب
ملائكه ده تفاوت وارد ككه كمى اكبر و كمى كيدر در پس جبرائيل
صاحب فلك القمر اولان اسم بيلدن و ميكائيل جبرائيلدن و اسرافيل
ميكائيلدن اعظمدر نكيم رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جبرائيلدن
و جبرائيل ميكائيلدن و ميكائيل اسرافيلدن و اسرافيل الله تعالى ايدن
روايت ايلديكى اكا دالدر و كذلك اسم رب مقام برزخيدر سماء سابعه ايله
كرسى اراسنده و متوسطدر مقام جبرائيل ايله مقام ميكائيل ميانده
و جبرائيل انبياه كنوردىكى احكام شرعيه بى اول مقامدن اخذ ايدر

الحاصل وحى تشرىعى حضرت الرب دن جبرائيله و جبرائيلدن انبياه
و اصحاب شرايعه و اصلدره ميكائلك بوامدادده مدخلى يوقدر فاما
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جبرائيلدن و جبرائلك ميكائيلدن
و ميكائلك اسرافيلدن و اسرافيلك حقندن روايت ايتدىكى اخبارات
مقام تشرىع و تكليفندن خارجدر و بعض ملائكه بى ايل لفظنه
مضاف ايلديلر ككه الله ديمكدر جبرائيل ميكائيل اسرافيل كپى
جبر و ميك عبد معناسنه اولور و تورانده بسمله مقامنه (ايل راحون
شداى) يازلمشدر (ايل الله در راحون) رحماندر (شداى) رحيمدر
و طائفه جن اكر عالم نوردن يعنى مؤمن ايسدل ايل لفظنه مضاف
اولورل و اكر مرده دن ايسدل شبنه اضافت اولورل قوش قليبوش كپى
و انسان اكر مرتبه تقديسه يعنى طهارت ذاتيه فطريه به بالغ ايسده
اضافت مذكوره حقيقت اولور عبد الله و هابل و اسمعيل كپى والا
بحاز اولور قاييل و امثالى كپى و ملائكه نك بر قسمى اعمال عبدى حفظ
و بر قسمى وجود عبدى حفظ ايدرل پس وجود عبدى حفظ ايدن
محفوظك غداسى كپى اولور انتهائه عمرده غذا منقطع اولديكى كپى
ملك دخى اندن منفصل اولور و صور اعماله مرهون قالور خير ايسده
صورت حسنه ده والا صورت قبيحه ده ككلور نعوذ بالله تعالى
(*) الباب الثامن فى الايمان بكتبه (*)

معلوم اوله كه كتب الهيه يوز در تدر زيرا اون صحيفه آدم عليه السلام
اوزرينده مزولدر كه حروف نهجى اندن بر صحيفه در سري بودر كه
آدم ابو البشر در نكيم قرآنده كلور (خلقكم من نفس واحده)
و دنياه اولان لغات مختلفه نك جمله سيله تكلم ايتشلر در كه بعض
روايتنده بديوزيك لغتدر و قرآنده كلور (ومن آياته خلق السموات
والارض و اختلاف الستكم) زيرا كه بو اختلاف الستدن مراد
اختلاف لغاتدر و جميع لغاتك اصولى حروف نهجيدر يعنى برسان
يوقدر كه حروف نهجى اوزرينده دورايميه پس معنای مذكور همچون
و كذلك آدمك بساطتندن اوتورى حروف بسيط اكا اعطا اولنديكه

عدد منازل قراورینه یکرمی سکر در زیر لائف ایله لامدن مرکبدر
منزل انتاف و مجمع البحریندر یعنی الف غیب الهیه در که مبتدادر
ولام وسط اساندن اولمغه شهادت کونیه در که منتهادر الف اوزرینه
تقدیم اولدیغی ظهورندن اوتوریدر صکره بو یکرمی سکره درت حروف
عجمیه الخاق اولندیکه بعض عرب مصریه و یمانیه انکه تکلم ایشلدر
اول حروف لریا و جیم و ژا و کاف فارسیه در و بودرت ایله مجموع حروف
عدد انسان انسانیه اوزرینه اوتوز ایکی اولور سوال اولورسکه عدد
حروف نیجه اوتوز ایکی اولور که حروف اربعه تکریر قیبلنددر جواب
بودر که زیاده لک صفت اعتبار یله در ذات اعتبار یله دکلدر صفاتده
اختلاف ایه ذاته اختلاف حکمنده در سوال اولورسه که حروف
مذکوره آدم اوزرینه نیجه منزل اولدیکه حروف مبیاندر و حروف
مبانیده معانی بو قدر جواب بودر که ازال مبانی ازال معانی حکمنده در زیر
کلمات حروفدن مرکبه در و آیات کلماتدن برطئه در و سور آیاندن جمع
اولمشدر پس حروف ازال اصول کلمات و آیات و سوری ازالدر و بر جواب
دخی بودر که حروف مبانی دیمک اهل رسومه کوره در فاما علماء حقایق
عینده حروف معایندر تکیم اوائل سورده اولان مقضعات اکا
دالدر انکی چون که بعض نزول ایتدکه رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم (فهمت) یوردیلر و امام علی کرم الله وجهه کلامنده
یا که بعض دیو وارد اولدیغی کلمه مذکوره نک اسم الله اولدیغنه
دلالت ایدر و لکن بوقفیرک فهم ابتدیی بودر که هر حرفی بر اسم دلالت
حسیله در مثلاً کاف کافی ها هادی و یا (یعلم ما فی السموات والارض)
وعین علی و صاد (صادق الوعد الامین) کی پس یا کافی یا هادی
دیمت کی اولور و علی هذا الحاصل بونلر حروف معانی و بلکه کلمات
عرییه در که اوائلندن بر حرف ایله اکتفا اولوب بقیه سی طی
اولمشدر تکیم شعرده کلور (قلت لها قی فقلت لی ق) ای وقفت
بعد ذات شیت علیه السلام اوزرینه الی صحیفه و ادر پس علیه
السلام اوتوز صحیفه و ابراهیم علیه السلام اوزرینه اوز صحیفه

و موسی علیه السلام تورات و داود علیه السلام زبور و عیسی علیه
السلام انجیل و خاتم النبیین حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت لرینه قرآن ذی شان ازال اولمشدر و تفسیر تفسیرده کلور که
صحف شیت الشمس و صحف ابراهیم اوتوز و صحف موسی که قبل التوراتدر
اوندر تورات و زبور و انجیل و قرآندر پس بو قول اوزرینه صحف موسی
توراتدن غیر بدر قرآنده کلور (صحف ابراهیم و موسی) و قول اول
اوزرینه صحف موسی مراد الواح زبرجددر که بد قدرت ایله
اوزرینه تورات بازلمش ایدی تکیم قرآنده کلور (والی الاواح) یعنی
حضرت موسی طوردن تورات ایله عودت ایتدکه قومی عبادت عجل
اوزرینه بولوب شدت غضب و فرط ضجرتندن الیه اولان الواحی
بره بر اقدی و برادری هارونی برینه خلیفه قومش ایدی بطریق العتاب
و الزجر انک صاج و صفاته یا بشدی و بوالقادن الواح منکسر اولمدی
و بعض علما دیدیلر که منکسر اولوب یدی سیمدن بری قالدی و الی
سبعی مرفوع اولدی لیلته معراجده الی وقت نمازک فرق بشی مرفوع
اولدیغی کی و علی کلا القولین مجموع کتب یوزدرت اولور و بو مجموعه
کتاب اطلاق تغلیب طریق یله در که مجازدر زیر فی الحقیقه کتاب
تورات و قرآندر و زبور و انجیل کتاب اولدیغی صحفه نسبت ایله در که
حجمی کبیر و نفی کثیر در و سر عدد بودر که کتب اربعه نسخه
آفاقیه و انفسیه و قرآنیه و حقایق رجائییه مقابله سنده در و یوز عدد
صحیفه دخی یوز اسم الهی به ناظر در زیر اسماء الهیه کرچه طفسان
مفقوزدر لکن احدیتی اعتبار یله یوز اولور و بو مجموعه منزل من عند
الله در و احکام غیر منسوخه شریعت محمد یده تفر بر اولمشدر و قرآنه
وساثر کتب الهیه به ایمان اجالی مذکور هر کس اوزرینه فرض
عیندر و قرآنه ایمان تفصیلی فرض کفایه در و ساثر کتب ایه ایمان
تفصیلی اصلا فرض دکلدر یعنی نه فرض عیندر و نه خود فرض
کفایه در زیر انلرک تفصیلی ایله مکلف دکلور و جمیع کتب اسرار
قرآنده و قرآنک حقایق سورده فاتحه ده و فاتحه نک بسمله ده و بسمله نک

یاده و بآنگ نقطه ده در که تحت الباده در زیر نقطه رمز و جدت در
و وحدت و احدیت منبع و احدیت در و واحدیت مرتبه سی بالفعل جمیع
اسماء و صفاتی مشتمل در که تفصیل نهایت یوقدر و حدیثه کلور که اگر
سر بسمله نك تفسیرنده درت بیک بیل تفکر اینسه کز عشر عشرینه
بالغ اولماز سکر درت بیک سنه بی تصریح و تخصیص ایندی زیر بسمله
درت کلمه دن عبارتدر که جمیع حقایق الهیه و کونیه بی مشتمل در و عشر
دیدنی ضم عین ایله در زیر علوم الخلق که اوچوز الشمس کره اوچوز
الشمس در لو علوم اجالیه در قلم اعلا ایله لوح محفوظه رسم اولمشدر
واوح محفوظه دله مراتب اوندر که سموات سبع و کرسی و عرش و لوح در
و بعضی صلوات شریفه اون بر کره دیو تخصیص اولندیغی قلم
اعلا اعتبار ایله در عه عقل اولدر قلم و عقلمدن مراد روحانیت
محدیه در پس بزه فیض الهی اون بر مرتبه دن بری نزول ایدر کرچه
صورت رسم اونجی مرتبه اولان لوحه در که اکا نفس کلیه دیر لر
و مؤنث رحم کیدر که محل نقشدر که تکیم قرآنده کلور (هو الذی
یصورکم فی الارحام) یعنی صورت بشری رحم مادرده و معنی و علوم
بشری لوح محفوظه تصور ایدر و بعضی کار پیور دیر که الله تعالی
کلامدن قرآنی اختیار ایلدی انکیچون افضل انبیایه تنزیل ایلدی
و جبرائیلی اکابر می درت بیک کره ارسال ایلدی سائر انبیایه ایسه
اقل قلیل کوندردی و سور قرآینه دن پس سوره سنی مختار قیلدی زیر
عالم ملکوت و امام یمینک حاله اشارتدر تکیم سورة الملك امام یساره
ناظر در و آیات قرآینه دن آیه الکرسی بی اصطفا ایلدی زیر آنده
ذات و صفاتی و کالاتی درج اولمشدر و سور قصار دن اخلاص
شریفی بخجی قیلدی زیر آنده هویت و احدیت و صمدیتی ذکر ایله
عالم تعین و لاتعینه رمز ایلدی و کذلک سوره طه اشرف سور دندر که
الله تعالی انی جشده مقام کشیده اهل ایمانه بلا واسطه تلاوت ایدوب
جمله سی حقدن استماع اینسه کر کدر و قرآنله تفتی جازدر لحن جلی
اولدیغی زیر آفرینک باطن و اناره خشیت ایدر و حدی عرب شهر در که

رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انی استماع انباش و حال اوزرینه
مقرر قیلتدر و یوم عبده بیت عایشه ده تفتی ایدن عرب قزلربی منع
ایتمد کیری دخی مثبتدر و لکن بوم معنی مبتدی و متوسطه کوره دره منتهی به
جمیع احوال برابر در زیر انک ذوقی باطنندن مستنبطدر خارجدن
اسباب مخصوصه ایله دکلدر و حسن صوت نصله مد و حدر تکیم قرآنده
صکلور (یزید فی الخلق مایشاه) زیر بعضی اهل تفسیر بوزیاده دن
مراد حسن صوتدر دیدیلر و مقام امتشاند مذکور اولدیغی حسنیه
دلالت ایدر و حق تعالی جمیع انبیایی حسن الاسم و حسن الوجه
و حسن الصوت خلق ایندیکی بعضی احادیث صحیحیه ده مسطور در
تا که دعوت و ارشادی قبوله و سبله اوله انکیچون انبیاده اسباب منفه
یوقدر ابوب علیه السلام ابتلاسی بعد التبلیغدر و یا خود ایام
ابتلا ده منقطع و منفرد ایدی و یا خود بر ابتلا مخصوص ایدیکه قومه
بر باشقه ابتلا ایدی زیر انلر بشریک نبوتی قبول اینز اینکن ابتلا بی
نیجه قبول ایدر خصوصاً که ابتلا ای ابوب اوله پس عالمزه ایش آسان
و جاهلره دشوار در انکیچون عفو و عافیت طلب اینک کر کدر زیر
صبر ابوبی اولمیه انساب و مطلع اولوردن ضعیف اعتقاد و یقین اهلانه
انفعدر و حدیثه کلور که (القرآن حجة لک او علیک) حجت صحت دعوا یه
شاهد اولان برهانه دیر یعنی بر کیمسه قرآنه کلام الله در و منزل من عند
الله در و حقیق احوال خلقه اولان علمانی اظهار ایدر دیر دیر و مطاع
اولدیغی اسرارنی حقیقه تفویض ایلسه و اوامر و نواهیسنه متقاعد
اولسه و آدایله متأدب و اخلاقیه متخلق اولمقده قصور اینسه و تردد
و ارتبابی اولسه و کندی عقل قاصر می ایله تاویل اینبوب حقیق اثبات
ایندیکی وجه اوزره اعتقاد ایدوب یور یسه اول کیمسه قرآنه ایمان
کتور میش اولور و قرآن انک ایمانه و حسن حاله شاهد اولور و اگر
ایمانی اسلوب مذکور اوزرینه اولمازسه قرآن انک سوء حاله حجت اولور
و جمیع اوامر الهیه که کتب سماویه انی مشتملدر امتحان عباد اینچوندر
تا که مطیع و عاصی بر بندن غیر اولوب حکم سعادت و شقاوت ظهور

ایده که (لکل واحدة منکما ملؤها) موجب جمع دار بنده قرار و تتم
و تعبد در وجیع کتب الهیه و شرایع انبیا فی الحقیقه کتاب واحد
و شریعت واحد در که کتاب محمدی و شریعت احدیه در و ایچنده
ناسخ و منسوخ وارد و لکن صور مختلفه و فروع متنوعه ده تفصیل
اولمشدر صور انبیا کی یعنی انبیا دخی فی الحقیقه نبی واحد در که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم در و لکن اعصار مختلفه ده کمی آدم
و کمی غیر پیغمبر صور تبه تمثل ایدوب خلق حقّه دعوت قیامشدر
و ارشاد ناس ایشدر و صورک تنوعدن اصلاک تنوعی لازم کلز تنکیم
نرو حنده جاریدر حتی بعض کل پیور مشلدر که ادر یس و الیاس ۷
فی الحقیقه بر در و لکن ادر یس الیاس صور تبه تمثل ایدوب نواحی
شامدن بعلبک نام قصبه به مبعوث اولمشدر و بوندن تناسخ لازم
کلز تنکیم اهلانّه معلومدر و مصحف حضرت عیسا نصوره برینه
خلیفه اولان مقلد که اوج سنه حیانه اولسه کر کردر انک موتبه سمایه
مرفوع اولور زیر قرآن انسان کامل خلقیدر پس انسان کامل
وجه ارشدن منقرض اولیحق قرآن دخی مرتفع اولور موصوفک
ارتفاعیه صفتک ارتفاعی کی و قرآن کللمدر و کلام آخرتیه نسات
الهیه در و مقلوبی کالدر انکیچون کلامک ارتفاعیه کمال الهی دخی
اصلنه رد اولوب ظهور بطونه دخول ایدر فافهم جدا بو سر
اوزرینه در (ینزل ربنا کل ایله الی السماء الدنیا) مضمونی ناطق
اولدینی نزول الهی صعوده مقابوب اولور و شمسک قبل مغربدن
طلوعی دخی اکا ناظر در زیر غروب انسانیت و بقاء حیوانیت دلالت ایدر
و حالا نصف قرآن که ظاهر در عریان اولوب نصف آخر که باطندر
اکا دخول ایشدر که کون اخشاملور دید کلری اکا ره زاید
و قرآن ایله کلام ضیک فرقی بودر که هر وجه که قراندن مفهومدر
مراد الهی در زیر علمی محبطدر کلام غیر ایسه بویه دکلدر زیر
تفسیری کمال اولسه بیه تکلیف مقصودی دکلدر شول معنادر
کلز اول لفظه جمع معانی مختلفه فی قصید و اشعار تنوعدن

۱- یس و الیاس
یعنی روحنده ایکیدر و لکن
حقیقه براندره شول جبرائیل
علیه السلام دهیه کلای
صورتنده تمثل ایدوب علیه
سلام کادیکی کی

زیرا احاطه دن عاجز در بودخی انسان ناقصه کوره در فاما لسان حقدن
متکلم و مترجم اولان انسان کامل کلماتی کلمات حقدر انکیچون بر کیمسه
او کلماتی لسان آخر ایله ترجمه ایتک مراد ایتسه معنای مدلول اوزرینه
اقتصار ایتلور در تا که لفظک محتمل اولدینی معنایدن عدول لازم کلیه
بو تقریر بهاء بر کیمسه تفسیر قرآنده لفظک محتملاتندن خارج اولسه
اول کیمسه مفسر در یعنی تفسیر دن خارج سوزی یو قدر و کلامی
مقبولدر و اگر کندی رأی ایله تفسیر ایدر سه کافر اولور یعنی تفسیر
ایتدیککی وجهی اول لفظده اهل لسان بتایوب و مقابله سنده وضع
اصطلاح ایتدیلر سه تفسیری مردود در یوسیدن کشفده بعض
مواضعده و من بدع التفاسیر در ز بر اثباتدن مره و مناسبات اوزرینه
مبنی دکلدر و لغاتدن مشتهر اولانه دخی مخالفدر پس بویه قوله
مفسر بدعی دخی (من فسر القرآن برأیه فکفر) وعیدنده داخلدر
و بوندن فهم اولنور که شول اشاراتکه اهل حقایق انی شرایعه
تطبیق ایله سولمشدر در مقبولدر زیر اشارات قلبیه در تصورات
ذهنیه و خیالیه دکل و اهل قلب ایله اهل خیالک یکنده فرق بودر که
اهل خیالک روحی طبعنه مشغول اولمغه تلاوتنده لذت اولماز زیر
قرآن خیالندن لسانه نازل اولور قلبنه تجاوز ایتز ذوق حال ایسه
بالده اولور انکیچون اهل قلب تلاوتندن مثلذ اولور و نازل اولانی دخی
فهم ایدر کرک کندی لسانی اوزرینه اولسون و کرک اولسون و مؤمنک
قلبنه قرآن نازل اولاق نزول حقدن عبارتدر زیر صفت الهیه در
صفت ایسه موصوفی مفارقت ایتز یوسیدندر که (ما و سهی
ارضی و لاسمائی الی آخره) وارد اولمشدر و قرآنده هر سوره بر منشور
و عنوانده اولان بسمله رحمت الهیه دن تاجدر مناشیر اوزرینه علامت
سلطان کیکه طغری تعبیر ایدر و سوره توبه ایله سوره انفال
فی الحقیقه سوره واحد در که حق تعالی انی ایکی فصل اوزرینه
انزال ایشدر انکیچون سوره توبه دینلدی یعنی مضروب علیه اولنور
حقک رحمت ایله رجعتی سوره سیدر و قرآنده منصوص اولاندن

مابعدا مورد جان حرمت تغلب اولور گرچه که اشیاء نافعه ده
اصل اولان ایا حنسد و حرمت امر عارضدر زیر تحجیر ده اصلاح
طبیعت و محاسبه نفس وار در انکیچون مباحات عوامه تنفیس
و خواصه ابتلا در تا که رغبتی اولان اهل رخصت ایله زهدی اولان
اهل عزیمت متمیز اولال بواعضارک خواص صورتند اولنری ایسه
تحجیری بالکلیه رفع ایدوب تنفیس و اباحت سمته ذاهب اولوب
منزل هدایی یا کمال و خدایی اسکالامشدر و بعض عارفین
بیوردیلر که تورات یدالله ایله مکتوب ایکن علماء یهود اتی تحریف
ایندی ولکن تورات نوجه له محرف اولور که کلام الهی در بلکه
فی نفس الامر محرف اولان کتاب و تلفظ ایستد کلام در افترا محضدر
و کلام الله محفوظدر زیر احکام در حکم ایسه معصومدر و انک محلی
علماء بالحکمدر پس حکم علماء قائده محرف دکادر بلکه اتباع خاطری
ایچون تحریف ایدر و آدم یدالله ایله مخلموق ایکن تغیر قبول ایلدی
زیر آدم فی نفس الامر حکم قسمنیدن دکادر انکیچون نفسنده ا کا
عصمت لازم کلز زیر ایدان انک طینت و طبیعتنه توجه ایتمشد
و وسوسه دخی طینت و طبیعت جهتند در الحاصل آدم جلال و جلالی
مشتمل اولمغله معصوم اولمق لازم کلز بلکه نقل ابتدکی حکمده عصمت
لازمدر انکیچون انبیا و جنبرائیل علیهم السلام وحی الهی خصوصند
معصوملردر حتی دیشلردر که اگر رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم وحی الهی بی صقلند قرآنده سوره احزابده قصه زید و زینبی
و سوره تحریمده حکایه عایشه و قصه بی و سوره عبسده قصه
اعمالی صقلزدی زیر اجله سنده خلق اراسنده نجیب اوله جق معنی
وارایدی ولکن ستر ایتمدی زیر امیندر خصوصاً که (ولا تکون من
الجاهلین) دینلدی بوا یسه سائر خلقه کوره تقدیر کراندر پس بونده
امنه تنبیه الهی واردر که کلام الهی هر قدر نفسه ثقیل ایسه ده اصفا
ایدوب عمل ایده ل و حکم الهینک خلافت سو یله ل و خلقدن حیبا
ایدوب امر حق کتم ایتمده ل و قرآن حق ایله خلق اراسنده واسطه

و بر خدر پس تلاوت اولندیغی وقتده کویاتی حقندن اشیدر کی
احضار قلب لازمدر و قرآنک قلبده ظهوری احدی العیندر صکره خیال
اتی تجسید و تقسیم ایدر بعد لسان اخذ ایدوب ذو حرف و صوت
اولور و مخاطبک سمعنه دخی مقید کلور بو جهندن (انا جعلناه قرآنا
عربیاً) قولنده اولان عبارت جعلدن مخلوقه فی لازم کلز زیر اصلنده
صفت الهیه در که هر موطنک حکمنه کوره صورت بولور و اقتضاسنه
کوره ظاهر اولور موطنک و صور موطنک اختلافندن ایسه اصلاک
اختلافی لازم کلز بلکه کلام نفسی اولدیغی کی هر وجه له تبدادن
مبرادر و قرآن اگر مخلوق اولسه ا کا استعاده اولماز ایدی تنکیم کلور
(اعوذ بکلمات الله التامات) زیرا کلمات الله اسماء جامعیه به و کتب
منزله به شاملدر مخلوقه ایسه استعاده اولماز مکرکه مظهر بی
جهتندن اوله بو صورتده ایسه استعاده حقه اولور تنکیم کلور
(اعوذ بدائیات) ولکن هر کس بو اسراردن خبردار اولمدیغندن
انکاره دوشوب شرکه حل ایدر مؤمن و مؤلده ایسه شرک اولماز و عاوم
الهیهده تقدیر کشف زائد واقع اولسه ینه اسرار قرآن و حقایق
فرقانی تعدی ایتمز زیر قرآنده کلور (ما فرطنا فی الكتاب من شیء)
پس تقدیر اسرار آفاق و انفس و ارایسه انده مندمج بلکه هر کسک
علی حده احوال کلیه و جزئیه سی انده مندر جدر بناء علی هذا بر مکاشف
کشفی استعظاما عجبا بو معنی قرآنده و امیدر دیک کی و بر جاهل
صوفینک بر مقامه و صوانده عجبا پیغمبر بو مقامه ابرمش میدر دیمسی کی
اولور نعوذ بالله تعالی و قرآن لیلله قدرده نزول ایلدی زیر آیات قرآنیه
نوردر که ظلمات کی اولان شبه مضله بی طرد و رفع ایدر لیلله قدرده
ایسه نور الانوارک تجلی مخصوصی واردر انکیچون قرآنک نور یله
منور اولان قدره ایرشمش اولور و بر دخی دنیا و آخرتده ظلمات یوزینی
کورمز و قرآنده هر کسک نصیبی تقدیر ایسه آخرتده درجانی دخی
اولمقدردر پس درجات عالیه استیان قرآن عظیمک نظمینی معاهده
و معناسنی معافده ایدر و اشارات و حقایق ایله عمل ایلر و الا پس پایه

قالور و اقرا ان ارا سنده تنزل عظیم بولور و شر مسار او اور
(نسئل الله تعالى ان يجعل القرآن ربيع قلوبنا و جلاء
احزاننا و قائدنا و سائقنا الى مقامات الابرار و المقربين

(*) الباب التاسع في الايمان برسله (*)

علماء دین و کبراء اهل بقین بیور و مشر در که نبی رسولدن اعد در زیرانی
اولدر که یا ملاک ایله ایجا و یا قلابه القا و یا رؤیای صالحه ایله تنبیه اولنه
رسولک و حی ایسه خاصدر الحاصل نبی اودر که حقندن خبر و بره
و خلق ارشاد ایله اکر شریعت جدیده سی اولور ایسه رسول دخی
اولور و بعض کبار بیور دیلر که هر رسول که کندی نفسی حقندن
احکامدن برنسنه به مخصوص اولیه اکا رسول دیرل نبی دیمزل و اکر
مخصوص اولوب تبلیغ ایله دخی مأمور اولوسه هم رسول و هم نبی دیرل
بس هر رسول نبی و هر نبی رسول اولاز و بعضیلر دیدیلر که نبی
بشره مخصوصدر و رسول اعد در تنکیم رسول الملائکه دیرل ملائکه
اربعه به و امثالنه و نبوت مکسبه دکلدر بلکه اختصاص الهی در
سلطنت کبی ولایت ایسه اکنسا یدر وزارت کبی و لکن کامله کوره
مرتبه و مقام نبوت حاصلدر و اما مرتبه سنک خصوصتندن کنندی
و غیر حقندن تشریع لازم کلز الحاصل اکر نبوت عین شرع و نصب
احکام معناسنه اولور سه اختصاصیدر و اکر من غیر تشریع حصول
منزلت ایسه اکنسا یدر زیرا فی الحقیقه مرتبه ولایتدر که انبیا اول
مرتبه دن مقام نبوته ترقی ایدرل انکیچون بومرتبه اهلنه نبی اطلاق
اولماز زیرا نبوت تشریعی ایهام ایدر نبوت تشریع ایسه نبوت
عرفیه در ولی ده ایسه نبوت عرفیه اولماز بناء علی هذا (لانی بهدینیک)
معنای بنده نصکره نه نبی مشرع و نه خود نبی منابع یوقدر دیمکدر
والامرتبه انباء عن الله باقیدر که صفت ورثه در بونک نظیری واردر
تنکیم حدیثده کلور (اذا هلك كسرى فلا كسرى بعده و اذا هلك
قيصر فلا قيصر بعده) یعنی کسری که ملک فرس و قیصر که ملک
رومدر بونلرک هلا کند نصکره بواسمه مرتفعدر مع هذا ملکری

باقیدر و غیر اسمله تسبیح اولنورل پس بعد الرسول نبوت تشریع
قالیحقی نبی اطلاق قالماز و باقی اولان اجتهاد او اور که شرعندن
مستنبطدر انکیچون شرعه مغایر در دلمز و كذلك اخذ عن الله
واخذ عن الملك باقی قالور که بونلر نبوت دلمز زیرا اخذ عن الله
وجه خاصدن و اخذ عن الملك اخذ عن ربک غیری وجهله در بوسیدن
ولی به نبی اطلاق ایلیان ضال و مضلدر و اکر مذهبیه دعوت ایدر سه
قتل اولنور و ابتداء نبوت روحانیه ایله متصف اولان روح محمدیدر که
اکا اصل الارواح و ابوالاباء الروحانیه دیرل انکیچون دیدیلر که
الله تعالی خلق اراشدن رسل و رسلدن دخی رسول الهی اختیار
ایلدی زیرا انک مزاجی سائر امزجه انسانیه کبی دکل ایدی بلکه
مزید کمال و فرط اعتدال اقتضا ایتمکین آدم هنوز (بین الماء و الطین
و بین العلم و الغین) ایکن کنندی نبوتی مشاهده ایتدی مع هذامولدات
عنصریه ده هنوز متفرق الاجزا ایدی و عالم ارواحده ایکن بالفعل
نبی اولدی و جمیع ارواح کلی بی توحیده دعوت قبلدی سائر انبیا ایسه
عین خارجی به کلوب شرائط نبوتی استکمالدن صکره بالفعل انبیا
اولدیلر و رسول الله تجلی نور واقع اولوب عالم ابداعده جلوه کر
حیر شهود اولدقلرنده ابتداء تکام ایتد کلری (لا اله الا الله) کلمسی
ایدی و اول مقابله ده الله تعالی دخی (محمد رسول الله) دیمکله تشریف
قبلدی و بو شهادت جمیع امم اوزر بنه لازم کلدی انکیچون الله تعالی
هر پیغمبردن عهد الدیکه اکر زمان رسول الله ابریشور ایسه اکا
ایمان کتوره و تابع اوله انکیچون حدیثده کلور (او کان اخى موسى
حیا ما وسعه الاتباعی) و ابتداء نبوت جسمانییه ایله متصف اولان
جسم آدمیدر که اصل الاجسام البشریه و ابوالاباء الجسمانییه در
و آدمک نبوتی ارضیه هیو طدنصکره در تنکیم قرأنده (فغوى)
لفظندنصکره (ثم اجتبا زيه فتاب عليه و هدهى) اکا دالدر بومعنايه
ذله سی قبل النبوه اولور و آباء سالتک اولی حضرت نوحدر زیرا
اندن اول کلنلر انبیا ایدی رسل دکل ایدی مراد ایدن شرعیته

داخل اولور مراد ایتیم ان دخوله مکلف اولماز ایدی ولکن
 دخوله نصکره رجوع ایتسه و یا داخل اولوب تکذیب ایتسه
 کافر اولور ایدی و اگر تکذیب ایتوب توحید و اصول شرایع اوزرینه
 قالور ایتسه اول نیتک شریعتنه متابعت ایتمه مکلف کافر اولماز ایدی
 زیرا نبی رسول کبی صاحب دعوت دکدر و دعوت بولمده دخول
 شریعت واجب اولماز نتکیم ارباب اجتهاد کندی مذهب لرینه
 متابعت و تقلیده خلقی دعوت ایتدیلر بلکه صکره کلنر کندیلری
 التزام ایلدیلر و شولکه قرآنده کلور (وان من امة الا خلا فیها نذیر)
 بوندر رسالته نص دکدر بلکه هر امتده عالم بالله و بامور الاخرة
 کیمسه اولمغه دالدر بوامت ایچنده هر عصرده ورثه رسول کبی
 زیرا حق تعالی بونلری انبیا منزله سنه تنزیل ایلدی نتکیم قرآنده کلور
 وحید شده اتی ناطقیدر و ادر یس علیه السلام انبیا دن ایدی انکیچون
 حقنده کلور (انه کان صدیقاً نبیا) بناء علی هذا ابتدا استفتاح
 رسالت ایدن توحیدر که قومنه مرسلدر و ورثه نک دخی رسالتدن
 فی الجملة نصیبی واردر انکیچون معاذ بن جبل حضرت لرینه رسول
 رسول الله دینلدی رسل عبسی دینلدیکی کبی ولکن فی الحقیقه اطلاق
 لغوبدر (الرسول لا یقتل) کبی مراد الجیدر و محدثون رسل ایله
 محشور اولورلر زیرا آسانید منصله ایله روایت احادیث ایتمکله
 اهل تبلیغ اولورلر و فقها ده روایت حدیث اولمسه عامه ناس ایله
 محشور اولوب عمللری ایله انلردن ممتاز اولورلر و کذلک عباد و زهاد
 عدم روایتلری تقدیری اوزرینه عامه ناس ایله محشور اولوب زهد
 و عبادت لر ایله انلردن امتیاز بواورلر و برکیمه کشف بوزندن رسول الله
 ایله صحبت ایدوب اندن اخذ حدیث ایتسه حضرت رسول الله ایله
 محشور اولور زیرا اصحابی حکمنده در و اگر صحبت مذکوره نومله
 واقع اولور ایتسه درجه صحبت به بالغ اولماز زیرا کشفله نوم
 ایتسه فرق عظیم واردر و اب رابع ابراهیمدر که اسلامده و ملت
 کیم قرآنده کلور (قال اهل بیت ابی طالب)

وینه کلور (هو سمیکم المسلمین) و بیت شریف دخی ائمه بدیه
 دورت رکن اوزرینه قائم اولدی دلیک دورت مقدمه سی کبی و شول
 برده که محمد و آدم و نوح و ابراهیم علیهم السلام مقدمات اوله لر
 نتیجه اولان ولد تقدیر ارفع الاولیاء اولتی کر کدر قیاس اولنه و هر عصرده
 عدد اولیا عدد انبیا قدر در که یوز یکر می دورت بیک بلکه دخی زیاده در
 و هر ولی بر نبی نک علمده قدمی اوزرینه در که اکاوار ثدر و وراثتی شریعت
 محمدیه ده منسوخ اولمیان اموره کوره در و قدمی اوزرینه در دیمک
 مقام ولایتنددر مقام نبوتدن دکل تحقیق بودر که اولیا نک ایکی معراجی
 واردر بر یسی شول معراجدر که انده قلوب انبیا اوزرینه اولورلر ولکن
 انبیا اولیا اولدقلری جهتدن یوخسه اهل تشریع اولدقلری جهتدن
 دکل و بری دخی شول معراجدر که انده اقدام انبیا اوزرینه اولورلر
 اصحاب شرایع اولدقلری جهتدن یوخسه قلوب انبیا اوزرینه اولمازلر
 والا انلردخی انبیا اولتی لازم کلور و اگر بعض تعریف الهی واقع
 اولوب ماخذ انبیا دن اخذ ایتسدر دخی بحکم المناصبه اخذ ایدرلر پس
 معراج تشریع اوزرینه بروی بر نبی نک قلبی اوزرینه اولماز و زمان
 رسیده کامل اولان رسول اولوردی فاما زمان انقطاع رسالته کامل
 اولان وارث اولور و رسولک زماننده وارثه ظهور اولماز زیرا وارث
 موروث عنه و فاتند نصکره اوور بر عصرده ایکی صدیق اولماز
 دیکلری دخی بورادن اخذ اولورلر پس زمان رسوله اولان کاملک
 علمی نبی دن اکا انعامدر یوخسه میراث دکدر و هر زمانده کلان وارث
 متقدمک وارثی در متأخرک دکل انکیچون بوامتک ورثه سی سائر امردن
 اکل اولدیلر زیرا جله دن متأخر اولمسه جله به وارثلردر و علم میراث
 موروث عنهم فیض نورندن در و حق تعالی نک انبیا به نظری و فیضی
 سائر دن اتمدر انکیچون علم میراث اتم العلومدر و اصحاب فتراتک علوی
 علم میراث دکدر زیرا انبیا به اتباعلری یوقدر بلکه ارواح ملکینه دن
 تلقی اولنان علمدر و یا خود نظر فکر یلری مقداری الله تعالی دک فیضدر
 پس انلر هر تقدیر اصحاب تصفیه و مجاهده و خلوت اهلی اولسه لده

مادامکه متبع شریعت دکلردر انلرده کشف الهی اولماز و عملاری
عمل انبیایه موافق اولمق مؤثر دکلدر زیر اقصدا اتباع ایتامشلردر بوندن
اتباعك فائده سی معلوم اولدی انکیچون قرآنده کلور (فبهدهیم افتده)
وایله اسراده حضرت موسی به الی وقت نماز خصوصتده مراجعت
وانك قولیله عمل شرف افتداه و متابعتی بیان ایچوندیر پس انبیایه
علی الاطلاق ایمان وهدایینه اتباع واجبدیر مقصود شریعتاری
منسوخ اولمزدین مقدم نبوتلرینه ایماندر زیر اخاتم النبیین دن ماعداسی
حالا بالفعل نبوت ایله متصف دکلردر انکیچون بزم پیغمبریمز
حالا رسول و ختم الانبیادر دیو ایمان کنورمک لازمدر حتی رسالت ایمان
کتورب ولكن ختمی والی یوم القیام شریعتك عدم منسوخینی
بسمه ایمانی درست اولماز و برکیمه جمیع انبیایه ایمان کتوروب
ولكن آدمك نبوتده متردد اولوب پیغمبریدر دکلیدر بلم دیسه کافر اولور
زیرا خلافتی منصوص و محبی اولدیغی مصر حدرا کرچکه داوده
اولان خطاب مسافهه تکیم قرآنده کلور (یا داود انا جعلناک خلیفه
فی الارض) آدم ایچون یوقدر تکیم کلور (انی جاعل فی الارض خلیفه)
بو خلیفه دن مراد آدم اولدیغی مقطوعدر بناء علی هذا کرکدر که
قرآنده مذکور اولان انبیایی اسماسی ایله ضبط ایلیوب انلره و انلردن
غیری نبوتی متحقق اولوب ولكن اسماری غیر مذکور و شانلری
غیر مقصوص اولنلرک تکیم تنزیله کلور (منهم من قصصنا علیک
ومنهم من لم نقصص علیک) جمله سنه ایمان کنوردم دیه واعتقادنی
حفظ ایله زیرا خطرناک محلدر حتی نسبتده بله کذبدن اجتناب ایله
زیرا کذب انسابون وارد اولمشدر ونسبت نبویه عدنانه وارنجه متفق
علیه وانك مافوقی مختلف فیهدر اگرچه نسابلر آدهه دك سرد سلسله
ایدلر فاما مسمیهدر و رسول اللهك حالا بالفعل نبوة ایله اتصافك
سری بودله یعنی باقیه در زیر انلرده ابکی نور الهی وارددر که
بری نور نبوت و بری نور ولایتدر نور نبوت شریعت مطهره در
انکیچون حالا فبینه حتی در یعنی کرچه حیات قهر حیات برزخیه در

فاما حیات حسیه به زیاده قریبدر که سارلزده بو حالت منصور دکلدر
بودخی اصلانده کمال اعتدال مزاج و توجهات امت و تجلیات ذاتیه دندر
توجهات امتدن مراد صلاه و سلامدر که باعث حیات نبویه در
تکیم آئوده کلشدر و نور ولایت باطن قطبه انتقال ایلشدر و جمیع
اقطاب و اولیانك انواری اول نورک پرتویدر و انتقالدن مراد بالفعل
مفسارقت دکلدر بلکه انه کاسدر نور وجود الهی ماهیات کاشانه
منعکس اولدیغی کی نظر ایله که شمسیک نوری قره منعکسدر مع هذا
نور مذکور زوال و بانتقال کلامشدر بوندندر که برکیمه
رسول الهی منامنده حلیه اصلیه سی اوزرینه کورسه فی الحقیقه
انی کورمش اولور زیرا کوره نك خیالی کوزینه متصل اولان نور جمال
نبویدر والا شریعتده ناظردر وانك نورینك جمیع خیالاته اتصالی
نور شمسیک کاشانه اتصالی کییدر و بو نوردر که انساندن مزوع
اولمده عامی اولماز زیرا انك تزغیله ظلمات طبیعتده قالب عامی
اولور حتی حال آدم دخی اکل شجرهده بویهدر وانك و وارثلرینك
صورنده شیطان تمثل ایتمز زیرا بونلر هادی اسمنه مظهرلردر که
مضل اسمی انلره مداخله ایده من ولكن شیطان علیه مایستحق صورت
حقده تمثل ایدر ادعای ربوبیت ایلر زیرا اصلانده حقل صورت
مخصوصه سی یوقدر پس مکر الهی قوابله شیطان یوزندن تکریدر
دیو اضلال حاصل اولور و اول کورینان رایشک صورت هواسی اولمغه
محوادر تکیم قرآنده کلور (افرايت من اتخذ الهه هوا) و حق تعالی
هادی و مضل اولدیغی قرآنده مذکوردر انبیا و اولیا کی حق تعالی بی
جوان صورنده کورمشلردر حقدر زیر انلرمکردن معصوم و محفوظ
اولدقلری جهندن بعض تجلیات مثالبه ایله مشرف اولورل و بومرتبه بی
انکار ایتک جهلندن معدوددر زیرا بومعنی جمال ذانك نزهتد شین
و برمز بلکه عالم صفاته کوره زین و برز و گاه اولور که کورینان رایشک
خاصه حالی صورتی اولور و خلق عالمدن مراد اظهار تجلیاتدر کرک
عوما و کرک خصوصاً و حدیث قدسیده کلور (لولاک یا محمد لما خلقت

الكائنات) و بعض روايات (ما خلقت الافلاك) وارد اولش در
تخصيص افلاك معظم اجرام اولديغندندر و بردخي افلاك كن مراد
انوار در زير اهر فلك بر جرم منيره محلدن و انوار اجرام علويه و سفليه بي
مقتضيدر كه مهابط اضواء پس مراد عالم اكونك مجموعيدر كه متعلق
خلقدن و فقهاك كلام من بوري منع ايدوب ساثر انبيا و اصفيا حقند
ايهام نقص ايدر ديدكري ضيق معرفتدندر زير اولاك خطابي عبارة رسول
الله و اشاره ساثر انبيا و ورثه به در پس ديمك اولور كه (لولاك يا محمد
اولا الانوار لما خوذت منك نحو آدم و نوح و ابراهيم الى آخرهم
ما خلقت الكائنات) زير ابونلرك جله سي تعين واحد ايله تعين
بولمشلر و صكره بري برلندن بعض فضائل ايله ممتاز اولمشلر در
سؤال اولنورسه كه جميع اشيا حصه مند نور نبوي اوليحق تاويل
مذكورك فائده سي ندر جواب بودر كه انبيا و اولياده ظهور نور كال
بالفعلدر ساثر ايسه بويله دكلدر فاما اولسكه دلائل يههقبده كلور
(ولولا محمد ما خلقتك يا آدم) بوسه كلام آدمك وقت استغفاره
(بحق محمدان تغفر لي) ديديكندن ناشيدر كه محل استشفاعده تعظيم
جناب محمدي و تعريف حرمت احدى واقع اولمشدر مع هذا مصرح
اولان ما خلقت ده كه خلقدن كه جانب جسمانيته راجعدر جعل طرف
روحانيته ناظر اولديغي كي پس ديمك اولور كه سنك خلقتك مقدمه
خلقت نبويه در وسبب تقديم علوشان مؤخرى اشعار زير ظهور كال
انسان تدريجي و ظهور اكل ظهور كامل اوزرينه ميندندر تا كه
غير بلر اوزرينه فضل زائدي ظاهر اوله كچه في الحقيقه نور بر در
فاغرف جدا و بوندن شبنك نفسي اوزرينه فضلي لازم كلز پرا تعينانده
اختلاف اولديغي مقرر در وحق تعالى اشبادن مراد ابتدايكي
تعظيم محل ايدر شمس و قمر و بلل و نهار و نين و زيتون و امثالنه قسم ايله
تعظيم ابتدايكي كي تحفيك لزومي عباددن صدورينه كوره در نظر ايله
رسول الله عليه السلام كال ادبه (اناسيد ولد آدم) بيوردي اناسيد
الانبياء عدي مع هذا سيد الساداتدر و ولد آدم عرفده نوع انسانيده

مستملددر الحاصل اول انبيا آدم عليه السلام و آخري محمد عليه الصلاة
و السلام در و رسول اللهك اولاد ذكوري تعين ابتدايكي اكاشر يفادر
زير علم حقه خاتم النبيين اولديغي سابقدر خضر و الياس انك امت
ظاهره سندن و آدمدن زمان بعثه كلنجه امت باطنه سندن كه انلره
حكما امت ديرل و عيسى عليه السلام آخر زمانده نزول ايدوب ولايت
كبراي عامه انكله ختم اولاجقندر و بونده تشریف محمدي وارد
زير حق تعالى هرايمده اولان ولايتي رسول الله تابع اولان رسول ايله
ختم ايلديكه عيسى عليه السلامدر و تابعيتي نزولدن صكره ظاهر
اولور زير شرع نبوي ايله حكم و عمل ايدر و تغيير ابتدايكي احكام
نسخي زمانه منوط اولان امور دندر بوخسه مشروع اولديغي جهتدن
تجديد شرع ايتك فيلندن دكلدر و عيسى عليه السلام قبل النزول
امت ظاهر دن عد اولمدي زير سماءه در خضر و الياس ايسه ارضه در
و رسول الله ايمانده اسمي بلك شرطدر بدرينك و جديتك اسمي
بلك شرط دكلدر (ولا اله الا الله محمد رسول الله) ديان كچه انك
دليل اسلام اولديغن بلسه مسلم اولور كرك كلماتك معناسني يلسون
و كرك بلسون و بلاد اسلاميه ده اولان يهود و نصارا كاه
شهادتدند صكره يهوديت و نصرايت و ساثر اديان باطله دن تبري
ايتدم ديملودر زير جائزدر كه مرادي مؤنلره كوره بويله ديمك اوله
و جماعت ايله نماز قيتق دخی دليل اسلامدر منفرد دكل زير هيت
جماعتك شريعت نبويه به اختصاصي وار در سؤال اولنورسه كه
(يا مریم اقمي لربك و اسجدي و ارکعي مع الراکعين) آيتي شريعت
اولاده هيت جماعته دلالت ايدر جواب بودر كه آيت مذكوره
جماعت ايله نماز خصوصنده قطعي دكلدر زير بعض علما ركوعي
خضوع معناسنه و يا خود مطلق صلاته حل ايتملردر عيتدن ايسه
هيت جماعت مقطوع دكلدر بلكه مقصود اهل صلاتدن اولغله
امر در نظيري (واسلمت مع سليمان) ده اولان معيتدر كه زير مقصود
اسلامده سليمانه تابعيتي بياندر كركنه مؤخر اولسون و عند الشافعي

اقرار اسانی بواند بجه هیت عمله اعتبار اولماز و یا حدیثه کاور
(امرت ان اقاتل الناس حی یقولوا لا اله الا الله) یعنی اسان مترجم چنان
اولمسه اصل ایمان اقرار له مقرر اولما یحق عمل ظاهر معتبر اولماز
بوفقیه فیهم ابتدکی فقتاله نک قول مذکور له مغیا اولدیغی غالبه
بناء در خصوصاً که ضد اولده شرکک شیوعی واریدی پس اکا
کوره قول مذکور دن لابد ایدی حقیقه کلامنده اولان اعتبار هیت
اختصاصه بناء در والاضلاک ایمانه دلالتی دون الاقرار در (واطفال
ناس ایمان و کفرده ابوینه تابعدر و لکن کفاردن سبی اولنان طفل که
هنوز عقل و تمیزی اولسه وفات ایدکده نمازی قلور زیر مالکده
تابعدر تنکیم بین الغزاة قبل القسمة وفات ایلسه ابوینه تابع اولور
و طفل طفلدن مأخوذ در کده ضیاعلرده و کیجه کرده بغان چه
دید کلریدر که و بل ورشه نسبتله ضعیفی اولمسه طفل دینلدی پس
طفل ضعیفه بناء مریحومه تابع اولسه مریحومدر و اگر مضوبه
تابع ایلسه مضوبدر هیرمک خرده لری احراقده کارینه تابع
اولدیغی کی و لکن مضوبینک کیفیتی و سری مسکوت غنسه در
و یا خود یوم حشرده ارالندن بی بعث و دعوتی قبول اوزرینه در
تا که قبول ایمان محجوج و مضوب اوله و العلم عند الله لعلم الخیر
و بر ذمی سب بی ایلسه عند الامام قتل اولماز و لکن اعلان شتم
ایتدیه قتل اولتور و هو الحق کافی کتاب السیر من الذخیره (و کبار
اهل مشاهده بنور مشلدر که جمیع شرایع مرسلینک مبناسی شهود
تویت اوزرینه در که رب ایله عبدی اثبات یعنی وجود واجب ایله
وجود ممکن فرقدن تا که خطاب و تکلیف صحیح اوله و معجزات انبیا
دفع انکار و تأیید دعوی ایچوند که و هو معکم ده اولان معنای
معیت بودر کرامات کونیه دخی معجزاته لاحقدر فهم تحقی اهل
و یا معتمد مصدق باند کرامات علیه دخی بویه در مکر که طواهره
مخالف او اب هیچ بوجه له تاویل و توفیق ممکن اوله بوضوئده
کرامات علیه دن خارج او اور و بشارت انبیا عمل مشروعه

متعلقه در که بر کیمسه شو عملی اشارسه حق تعالی اتی جنته ادخال ایدر
و یا درجات ویر و یا خود ناردن انجا ایدر دیمک انلره مخصوصدر
ولی به بومرتبه یوقدر بلکه کشف الهی یوزندن بر کیمسه نک حقنده
سعادت ایله مختوم اولور دیر و آخر دیسکری کی اولور بو معنادن
اونوری وضع حدیثدن منع اولندی زیر امراتب ثواب و عقابی شارعدن
غیری کیمسه بلز ترغیب و ترهیب ایچون وضع ایتدم دیمک بالانفاق
با طلدر پس رسلاک خلافتلری جهتشدن تعییناتی تعیین الهی
قیلندندر و رسل مقام تصرف استدیلمع هذا تصدیق اوزرینه
معین ایدی زیر ایلدیلمک اظهار جتده مبالغه لری مضر اولنلرک
و یا سحر و شعبده در دیانلرک هلاکنه سبیدر پس انلره شفقت ایدوب
محل عذر الیه و دیلمر و کاملار دخی بو طریقه سلوک ایتدیلمر حتی شیخ
اکبرک قدس سره قیامتده کلچک اقطابی تعیین ایدردم و لکن ناسه
شفقة ستر ایتدم دید کلری بو قیلدندر زیر خلقت علمی تعالی
ایتد کد نصکره انکار لری سبب هلاکدر و بوندن فهم اولنلرکه
کرامت کونیه ده مبالغه ایتک دخی یوقدر بلکه بالکلیه ترک تصرف
ایتمک درجه اکلیتدر و متابعت عبودیتده اقوادر بو جهتشدندر که
شرع منزلدن غیری وجهله تعیین ورد ایتک منکر در زیر خلقتی
جرحه ابقاعدر اگر چه که اکامل ناسک اقوال و افعالی معتقدلر باند
شرع و یا قانون طریقتدر فافهم جدا (و بوندن فهم اولنور که
(البوم اکلت لکم دینکم) و فقجه دینده زیاده لک و اولمیح
دنیا خصوصنده بطریق الاولی در انکیچون اخص ناس امور دنیویه نک
اقلی ایله اکثفا ایلدیلمر حتی رسول الله زینت دنیا حرام اولدی
زیرا مظهر اسم رحاندر بواسطه حکمی ایلده ایدر زینت ایلده
منقضیه در پس باقی اسنان فایندن اعراض ایدر بوسبیدندر که
ازواج مطهره رضی الله تعالی عنهن زینت دنیایی قبول ایتدیلمر
تنکیم (ان کنن ردن الحیوة الدنیا و زینتها) آیتده میندر و رسول
اللهک ابوالبشر اوزرینه فضلی ایکی وجهله در بری بودر که

آدمك خاتوني حوا آدمك خطاسته معينه اولدى رسول الله-ك
ازواجى ايسه طاعته ظهير اولديلر وپردخی بودر که آدمك شیطانی
اسلام قبول ایتدی رسول اللهك قرینی ايسه مسلم حقیقی اولدی
زیرا شیطانیك مؤمنلرینه جن و تمردلرینه شیطان دیرلر بی آدمك
شقی و سعیدى کبی سؤال اولنورسه که قرین رسول مؤمن اولیچق
ابلیس انی عزل ایدوب یرینه برغیری شقی و تمرد نصب ایتکه قادر
دکلیدر جواب بودر که ممکن ايسه ابلیس کندی بنفسه قرین
اولور ایدی فاما رسول الله معصوم اولدیغی جهندن حق تعالی انک
یاندن شیطانی مطلقا طرد وابعاد ایدوب ملک و جنی مؤمنی ابقا
ایلمشدر و بومعنی انلرک نشئه زننده اصلا اثر غضب و قهر و جلال
اولوب رحمت محضه و لطف و جمال صرف اولدقلرینه دایلدیر
و یوم قیامتده نفسلرندن اعراض و امته اقبالله امتی امنی بیوردقلریدیخی
مدعای مزبوره شاهد عدلدر و دیدیلر که انسان بر قوم اراسنده
بولنسه که انلره نبی و رسول بعث اولنماش اولسه اول کیمسه به نه ملک
ونه خود شیطان مقترن اولماز بلکه بحکم الطبع متصرف اولوب
قالور واکر بعث اولنماش ايسه حین ولادتندن بری بر ملک و بر شیطان
اکا قرین اولور که هر بر یسنگ برله سی واردر و بو ایکی قرینسك
ملازمی نا بالغك مکلف اولدیقندن دکلدر بلکه ابویسك و یا خود
ابو بن حکمنده اولنلرک مرتبه لری جهندندر پس قرین شیطانیك
اول مولودی همزی واردر که مولودك سبب بکاسی و یا خود اعیله
یرسنه بی باعث افسادی اولوب مولودك اول حرکت و فعل
ناملامتی غیره کوره ضجرت و تسخط و کراهیت ایراث ایدوب اول
یوزدن آثم اولور و ملک سبب مسرت و باعث خیر اولوب بوجهندن
نفس غیر ده اثاره خیر ایدر و الاصبی صغیر ایچون بلوغه دك حرکت
نفسیه و ربانیه بوقدر و موت حائده سكرات صبیان دخی بوکا
قیاس اولنه زیر اول حائده حاضر اولنره تربیه و تنبیه الهی واردر
مع هذا مقتضای بشریت اوجاع و آلامه ابتلادر صغیر اولسون

و کبیر اولسون نبی اولسون ولی اولسون پس حکم ظاهرده کمال باطنك
تأثیری بوقدر مکر که ارادت الهیه تعلق ایله بعض مجازیه اولدیغی کبی
رسول الله صورت قرآن عظیم اولمله دنیان مفقود اولدی پس
قرآنه نظر ایتکه رسول الله نظرک یکنده فرق قالر و هر کیمک خلقی
قرآن اولوب لیل طبیعت و ظلمت هیکلده صور اعمال نورانیه انشا
ایدرسه اول کیمسه رسول اللهی قبرندن بعث ایتش اولور زیرا
شریعت و سنن حسنه سن احیا ایتک انی احیا حکمنده در وانی احیا
جمع ناسی احیادر زیرا مجموعه عالم و نسخه کبرا در و بر کیمسه قرآنی
جمع روایاتی ایله استظهاریله حفظا و علما و علمامات کبری اهلی
اولوب صورت الهیه اوزرینه ظاهر اولور و عمل قیدندن فهم اولنیکه
هر حافظ و عالم شرف مذکوره نائل اولر و صورت عمل دخی کفایت
ایچوب بخور معنوبدن حذر لازمدر و بخور معنوبدن مراد الحاد و ارباب
حقایقه سوه نطن و امثالیدر و عندیات ایله تخطئه دخی اکا ملحقدر
و قرآنده کلور (لتحکم بین الناس بما ارک الله) یعنی و حیلده حکم ایله رأیله
حکم ایتده دیو امر ایلدی زیرا دین وضع الهی در رأیله دکلدر انکیچون
عایشه و حفصه قصه سنده علی کندی اوزرینه رأی ایله تحریم
ایلمد که عقیاب الهی وارد اولوب تجله یمین ایله امر ایلدی و لکن
بعض احادیثده انبیا ایچون وحی اولیان مواضعده جواز اجنه ایدله
قول واردر جواب بودر که کلام صریح نص اولان موضعه ده رأیک
بطلاننده در مطلقا دکل انکیچون مشاوره مسئونه اولدی و وحی جلی
اولیان برده وحی خفی دخی کافیدر و ملائکهك قلوب انبیایه نزولی
احکام و شرعیه و قلوب اولیایه القاسی علوم و اخبارله در زیر اولیایه
حکم جدید اولیاز و بعض حالات نزوله اولیانك انبیایه فی الجملة
مشارکتی واردر و بومقوله مشارکتندن ولی نبی اولقی لازم کلر حالت
اخذده جسدن منسلخ اولقی کبی و بوجائه نزول قلبی و خطاب اجمالی
دیرلر که انده مزاج متأثر و صورت متغیر اولور زیرا نور الهی ظلمت طبیعتی
قهر ایدر انکیچون بومقوله حائده رسول الله بر ثوبله تسجیه اولنوردی

تا که تغیر مزاج طبیعیه بنه کیمه نظر ایلیه بورادند که بعض اهل
 طریق عمامه زنده رساله **صکتور** الر الحاصل خارجدن القاده لذت
 وسهولت و داخلدن القاده شدت وصعوبت وارد زبرا عادت انسان
 عالم حسدن اخذ ایتمکدر که انکه مزید انسی وارد چونکه ملک
 انی عالم روحه که عالم طبیعتک فوقنده در نقل ایله لاجرم عادتندن
 خروجله تغیر شدت حاصل او اور و حضرت موسایه طورده مقام
 کلامده تغیر کلمدیکی خطاب الهی قلبه متوجه اولوب بلکه سمع
 و بصر و قوادن تلقی ایتمی سیبله ایدی بوجهتدن رسول الله اوزر بنه
 رجحانی لازم کلمدی و هر رسولک رسالته متعلق اولان علمی امتک
 محتاج اولدیغی مقداریدر ولایت متعلق اولان علمی نامحصور در
 زیر شریعت عملدر و عملده توسعه باعث حرجدر علم ایسه نقدر
 کثیر اولسه غدای روحدر و روح محبط ملکوتدر که فی الحقیقه
 مالانهایه در ورسلدن اولوالعزم اولنر کالارندن و توری سغله مأمور
 اولدیلر زبرا اوزر لینه ضعف حقیقی غالب اولمقله صورته مقابله
 ایدر لیدی اگر معنا ایله مقابله ایسه لیدی هر بری صد هزار ملک برینه
 قائم اولور لیدی ملک ایسه قوتده عملدر و هم اتباع دخی انلره منضم
 ایدی اگر چه کثرت اتباع اول همک تأثیرن بلر لیدی بوندن ظاهر اولور که
 جهاد ایچون خروج ایدن ملوک و سرایایه توجه قلوب و اتفاق
 بین الناس لازمدر و خلاقی سبب انهنزادر کر چه رؤساء اعصار
 بومعنادن بی خبر لدر و اولوالعزم اولیانلر تبلیغ ایله اکتفا ایندیلر
 زبرا عزمدن ضعف لری وار ایدیکه ضعف معرفتدر زبرا علم لری
 علم واحد اولمش ایدیکه بو مقوله علم انلره مختصدر پس بوراده
 ضعف معرفت عامه نک فهم ایندیکی دکدر انکیچون بعض اقو یا
 ضعیف و بعض ضعیف قوی او اور و جنید بغدادی دیمشدر که
 بقین سبی ایله چوق کیمه ل صوا اوزر زنده بورودیلر و انلردن یقینده
 اول اولان ایچولر عطفشدن هلاک اولدیلر (و عارفلر دیدیلر که
 و اولدک جمله سبب کلام الله و واردات رسل الله در و هر ناطقک نطق

علم الهی و سرر بایندر و لکن فهم لازمدر که تفاضل انکه در و علماء
 رسوم فرقان اطلاق اولسان کلام معین و محمد تسمیه اولسان رسول
 معین اوزر بنه اقتصار ایلدیلر ۹ و عارفلر تعمیم ایلدیلر پس (یا ایها الذین
 آمنوا استجبوا لله و لارسله) ده لام انلرک قائنده جنس و شمول ایچوندن
 عهد و اختصاص ایچون دکدر الحاصل جمله عالم عارف رسول
 من الله در ۷ رسول ایسه حقدن رجندر بلا ایله مبعوث اولسه دخی
 ضمنتده رحمت وارد زبرا رحمت هر نسنه به واسعه در و اثرده کلور
 (ا کر موا الضیف ولو کان کافرا) بعض عرفا بوراده کافری بطریق
 الاشارة غم و همه حل ایتمش لدر زبرا مهمان کبی نزول ایدر کر کسه
 کافر کبی شرو کر به اولسون و قرآنده کلور (لا تفرق بین احد من رسله)
 یعنی حق تعالی طرفندن وارد اولان حل و مرک جمله من قبول ایتمک
 کر کر زبرا مر ایچنده دخی حل و وارد و دیمش لدر در که امت احديه
 و ملت محمدیه نک غایت عمری یتش سنه در اکر زیاده اولور سه آدمدن
 خاندین سنانه کلنجه مبعوث اولان انیسادن برینه وارث اولور و انک
 عمری قدر عمر بو اور پس یتشده و التمش و یتش میاننده وفات ایلان
 ایچون اختصاص محمدی وارد مافوقنده وفات ایلان شرع مشترکده
 مقبوض اولور زبرا بعد الاختصاص اشتراک دخی حصوله کلور
 شیخ اکبر قدس سره الاطهر کییکه ختم الاولیا و سر خاتم الانبیا ایکن
 سن شریف لری سکسانه قریب اولد قده و داع عالم فانی قیلدیلر
 و بوقیر حتی به بعض خطابات الهیه ده کلمشدر که رسول اللهک
 صدیقینده سنینک دخلی بو قدر سن شریف لری التمش اوج اولمق
 شرعه ناظر در اتهی پس بونده اجتهاد ترغیب و تسویفدن تحذیر
 و سنله اغتراردن تنغیر وارد زبرا لازم اولان کمال مطلقدر سن دکدر
 امام شافعی الی درت یا شنده وفات ایندی مع هذا بالا تفاسق اوتاد
 ار بعددن ایدی و رؤساء طریقتدن سهل بن عبد الله التستری به الی
 یا شند نصکره عالم غیبدن واردات الهیه توارد ایتمکه یا شلدی اشته
 کیمی تدریجه له بولدی و کیمی کچوب کیدوب ایلمدی و کیمه دخی

۹ یعنی لازم معیندن بشقه
 کیمه فعلیه دخی رحایت
 ایلدیلر وارث حقیقی اولان
 علماء باطنه دخی تعظیم ایلدیلر

۱۲ یعنی عالم عارف جاهلات
 طرف حقدن کوندر لیش
 رسول کبیر

قبو آجلدی والکل بتقدیر العزیز العظیم واولیادن برطائفه وارد که
انلره انبیاء الاولیا دیرلر اگرچه اولیا اوزرینه انبیاء اطلاق ممنوعدر زیرا
نبوت تشریفیه بی ابهام ایدر وانلرک شانلری بودرکه صورت
جبرائیلیه نك صورت محمدیه اوزرینه القاسمی مشاهده واستماع ایدرلر
یعنی عالم انسلاخده والا معتبر دکلدر وانسلاخ قبوده حسدن مطلق
وحکم طبیعتدن خر و جدر بونک دخی مراتبی وار در زیرا ابتدا
احکام قبود حسبیه دن انسلاخ بعدده احکام قبود مشابه دن بعدده
احکام قبود روحانیه دن بعدده احکام قبود مغنویه دن خر و جدر
وبو اخیرک ار بابی اقل قلیلدر و بالکلیه رفع احکام قبود ایتک محالدر
زیرا جناب حقّه مختصدر انسان وسائر ایسه هر تقدیر ملکیت
وروحانیت بولسه لرینه حجاب روحانیتدن خالی دکلدردر و آخرنده
عناصری تلطف ابتدکی صورتده دخی حجاب امکان باقیدر زیرا
مرآت الحضرتدر و بلا مرآت رانی و مرئی تصور اولمز ونجینک
ولایتی نبوتی ایله مخجبدر ولینک ولایتی بشریتی ایله مخجیب اولدیغی کبی
زیرا نبوت و بشریتدن هریری جانب خلقه ناظردر و خلقی حقّه
پرده در لبیل نهاره پرده اولدیغی کبی نسأل الله سبحانه ان یکشف
عنا غطاء ناپید لطفه و صکرمه و یخصنا فی مقام الکاتب
باخص نعمه انه ذو الفضل والنوال ما لعباده من دونه من وال
(*) الباب العاشر فی الایمان بالیوم الآخر (*)

یوم آخر بعث بعد الموتدر آخر دنلدی زیرا اندنصکره یوم یوقدر
بلکه شمس و قمر ونجومک ارتفاعیه یوم اعتباری مرتفع اولوب
اهل جنت نور جمال و اهل جهنم نار جلالده قاورلر و قرآنده کلور
(ولنظر نفس ما قدمت لغد) کویا دنیا و آخرت متعاقب و متلاصق
ایکی کوندر که دنیادن یوم و آخرتدن غدا یله تعییر اولندی پس دنیانک
آخرته دنوی یومک غده دنوی کبی اولدی وزمان حسبیه یوم وغد
دینلدیکی کبی قرار جهنبله دخی دار الدنیا و دار الاخرة دنلدی
و بعض کبار مکاشفین یور دیلرکه فلاك اعظمک حرکتدن

اللی درت ییک سنه مرورندنصکره الله تعالی داردنسیابی خلق ایدوب
انکیچون امد معلوم قیلدی ونوع انسانی دورنی که دور سنبله در
جمع آخرتدن برجهمه ایلدی که ییدی ییک ییلدر و فلاك مذکورک
مدت حرکتدن الشمس اوج ییک سنه دنصکره دار آخرتی خلق
ایلدی که جنت و نار در انکیچون آخرت دینلدی زیر اخلق دنیادن
متأخردر تنکیم دنیا یه اولی دینلدی خلقی آخرتدن اول اولغله و آخرت
ایچون مدت معلومه قوما یوب لا الی نهاییه قلدی و بعض عارفین
پیوردیلر که آخرت لفظنده اولان ناعارضه و لاحقّه در اصلی آخردر که
الله تعالی در زیر عروج عبادک نه ایددر خصوصاً که قیامت کبری
فرعی اصله و کثرتی وحدته وتفصیلی اجمالده رد ایچوندر و یوم قیامتده
یوم هراج دینلدی که اللی ییک سنه دن عبارتدر اللی ییکه تخصیص
اللی عدد موقوف ایچوندر که هر بره وقفده امور دیندن وشعب
ایماندن برسنه سؤال اولسه کر کدر و بو مقامک علی وجه الترتیب
تفصیلی بودر که انسان دیدکلی اوج نسنه نك مجموعندن عبارتدر که
بری جسم طبیعی و یری نفس حیوانیه و یری روح مجرددر که مدبر
هیکلدر و هر فعل که انساندن صادر اوله بو اوج نسنه دن هر برینک
اول فعلک وجودنده مدخل ونصیبی واردر و قبل الکمال بو امور ثلثه دن
عبارت اولان انسانه انسان حیوانی دیرلر زیر حیوانیتی انسانیتی اوزرینه
غالبدر و بعد الکمال انسان حقیقی دیرلر که انسان حیوانینک اکانسیتی
مینک ذی روحه نسبتی کیددر یعنی میت صورت وحی معنادر و عالمک
قیامی صورت ایله دکل بلکه معنایله در انکیچون دیدیلر که
انسان کامل یعنی شول انسانکه تکمیل نشده ایدوب مراتب ومقاماتدن
غایت الغایاته ایرشمشدر سبب قیام سمواتدر یعنی عماد معنوی جرخ
بریندر وانک ذکر ی الله الله در مقصود ذکر متصل دینکدر و بو ذکر
اهلی منقرض و منقطع اولد قده (انها واهیه سری ظاهر اولوب
قیامت قو بار و سموات وجه ارضه واقع و ساقطه اولور تنکیم قبل
الانقراض) (ان الله یمسک السموات والارض ان تزولا) مفهومی اوزرینه

مسوکه و معلقه ایدی بوجه تندرسکه انسان کاملک براسمه دخی
(بازدیار) دیرل معنای سموات و دارانکاه مسوکه دردی مکدر پس سموات
ودار ایچنده اولنلرک بقامی دخی انک بقاسنه منوطدر بومعنا دندر که
(الانسان الکامل غداء الکائنات) یعنی مقتدی غدا ایلله بقا بوالدیغی کبی
کائنات دخی انسان کامل ایلله بقا بولور وشول کیمسه که انسان حقیقی
اولق صد دنده در غداء روحانینک قدر و قیمن ییلور انکیچون وقتی
کسب معاش صوریه حصرا یتمز بلکه غداء مذکوری جلیبه سعی ایلر
بوسیدن انسان کامل صحیته ملازمت قبلور ومانده سنه طفیل اولور
وشول که انسان حیوانیدر ابناء جنسسه متصل اولوب اسراف عمر ایدر
وخسارت بولور و بومقوله در که التزام اذا و جفا ایلله انسان کاملی
آزده دل ایدرل و آخر ملعون اولورل زیر اورثه انبیا اولنلر انبیا حکمنده در
و قرأ نده کلور (ان الذین یؤذون الله ورسوله لعنهم الله فی الدنیا و الاخرة)
دنیا ده ملعون اولدقلری کفر و ضلال اوزره قلوب اسباب ایمان
و هدایت مهقارندن محرومیت لریدر و آخرتده ملعونیلری ایمانلری
تقدیری اوزرینه درجات مقریندن دور و عدم ایمانلری صورتی اوزره
دارالقطیعه ده ساحة عز و صلدن ایدی مهجور اولدقلریدر و شمسک
مسرقدن طلوعی انسان کاملک روح اضافینسک بقاء و اشراقی
صورتیدر نتکیم آخر زمانده مغربدن طلوعی روح مزبورک انقطاع
ضوئی و روح حیوانینسک ظهور و استیلاسی شکلیدر انکیچون مظلم
طفوب خلغنه دوزر زیر ازمان ادباردر که عالم دیادن نور تجلینک احتجابی
وقتیدر الحاصل نور تجلی حبیکه مراتب اسماء و صفات و حقایق الهیه
و کونیه نک ظهورن اقتضا ایش ایدیکه عالمک بقا و حیاتی اول نورک
ظهور ایلله ایدی پس اول نور مقام جمع ایدی به عودت ایدوب لباس وحدت
ایلله مکنسی اولسه کرکدر قطره نک دریایه وصولنده لباس بحرله تلبسی
کبی و بواسطه فناء عالم دیرل یعنی عالم صورته فنا بولور بوخسه علماذا
بولر زیر امرتبه علمده علی ما کان علیه باقیدر و بوقناد نصکره حشر
کلور (سؤال اولنورسه که بوقدر انکشاف و انبساط د نصکره سر احتجاب

وانقباض ندر جواب بودر که تجلی اول ایلله که مجمل مفصل اولمش ایدی
بو احتجابله تکرار مقام احدیده جمع اولنوب مفصلی مجمل اولور پس
اول عین الاخر و باطن عین الظاهر اولدیغی کبی آخر دخی عین الاول
و ظاهر دخی عین الباطن اولوب کمال قدرت الهیه ظهور ایدر مع هذا
بالاده رمز اولدیغی اوزره تجلیدن مقصود الهی کمال الهی و کمال
انسانینک حصولی ایدی بومعنی ایسه بین النشأتین وجود بولوب بقایه
حاجت قالمدی بوندندر که انسان کامل نشسته سنی تکمیلد نصکره غالباً
بین الستین و السبعین دیادن انتقال اوزرینه در زیر بقایه ضرورت
یوقدر مکرر که حکمت انهیسه اوزرینه مبنی اوله بوسورتده حیات
باقیه طیبیه ایلله برآمدت دخی معمر اولوب کیمی سکسانه و کیمی طقسانه
و کیمی یوزه و کیمی عمر طبیعی غایتیه بالغ اولور و قطبک طویل العمر
اولور دیدکاری معنای مذکوره را جعفر * واجل ایکیدر نتکیم قرأ نده
کلور (ثم قضی اجل و آجل مسمى عنده) اجل اولدن مراد عمر
جسمانی متاهیدر که نشئت اولیده یعنی دنیا ده اولان عمر در قلیل اولسون
کثیر اولسون واجل ثانی عند اهل التفسیر اجل قیامت کبر ادر و عند
ارباب الحقایق نشئه اخیره ده یعنی آخرتده اهل جنت و اهل ناره کوره
اولان عمر روحانی غیر متاهیدر که انی حق تعالی ییلور یعنی حق
ییلور که اول اجلاک نهایی یوقدر و احکام تجلینک ظهوری الی یوم
القیام تعاقب و تناسب اوزرینه اولدیغنک سری بودر قرن که قرن
صورتک اسفلی ضیقدر که سائر قرونه مخالفدر پس توسع زمانه احتیاج
بوراندندر فاما بومعنی آدمه والی یوم القیام اولادینه کوره در حق تعالی به
نسبت ایلله ایسه تجلی احدی و وجود احاطیده زمان و مکان و تعاقب
اولماز نتکیم بیورر (وما امرنا الا واحده کلمه بالبصر) یعنی امر الهینک
انبساطی زمانه منوط اولق امرک فی نفس الامر انبساطی و زمانه
توقیفنی اقتضا یتمز زیرا حق تعالی قیوددن مطلقدر تعینات ایسه
مقیددر نظرایت که انسان افضل الموجودات ایکن کمالی تدریحیدر
یعنی کمالینک قوتدن فعله خروجی قرق سنیه و بلکه دخی زیاده به

موقوف در پس نفس کمال که نفسنده مستعین و مختفیدر ظهوری
 زمان کثیره محتاج در زیر حجیک کثرتی وارد در تنکیم منازل بعیمده به
 وصولده قطع مسافات کثیره لازمدر وشولکه خطوتان وقد وصلت
 دیمشدر در اعتباریدر یعنی ماسوادن اعراض ایتک برخطوه وحقه
 اقبسال دخی برخطوه کیدر مع هذا اورتاده خطوات کثیره واردر
 و دیمشدر در که خلافت آدم منبسطه د کل ایدی زیر اول وقتده نوع
 انسانیتک قلنی و ارایدی انکیچون نوح علیه السلام اول الرسل اولدی
 زمان داوده کلامده انبساط تام ظهور ایتکه خلافتی منصوص علیها
 اولوب عدد اسماء حسنی قدر طقس ان طقوز خانون آلدی اسم ذاته
 ظهوره طمع ایتدکده مثل نجه ضرب اولندی تنکیم قرآن میبندر
 صکره اوغلی سلیمان ملکده پدرینه وارث ومرتبه صفاتده زیاده به
 مالتک اولمغله تمام ملک ایله دعا ایلدوب (رب هب لی ملکاً لا ینبغی لاحد
 من بعدی) دیدی اندنصکره امر وجود ظهور دردن بطونه رجوع
 ایدوب قیامتده ک تحجیر واقع اولدی الحاصل هر نینک آخردن
 امتیازی تجلیات حقک اسم مخصوص یوزندن غلبه ظهوری ایله در
 واول نبی وامتی اول اسمک حقایق و دقایقه مظهر لر در وهر امتده
 به هدی ظهور ایدوب اول نینک شریعتی ایله حکم ایتدیکی کبی
 رد جان دخی بروز ایدوب ایتک خلافت طوتاردی تا اول اسمک حکمی
 آخر اولنجده صکره ینه بو اوسلوب اوزره بر اسم آخر و بر نبی و بر امت
 ظهور ایدردی وهر اسمک آخرنده قن دجالیه ایله عهد و احکام مبدل
 اولوردی بو جهندن صکره کلان اسمک مظهر نبی تکذیب ایدردی
 تا که مظهر اسم اعظم نبی مکرم و رسول محترم صلی الله تعالی علیه وسلم
 خیمه زن وجود و رایت افراز شهود اولدی و ایتک دخی امتده مهدی لر
 و دجاله ظهور ایدوب مدافعات و مقارعات چو غالدی و نبوتی ایله
 بسط مذکور تمام اولوب نهایت بدایت رجوع ایتکه بدأ ایلدیکه
 نبوت روحانیه به مقدمه در تنکیم پیورر (کنت نبیا و آدم بین الماء
 و الطین) و هجرتک ایدی یوزمنه سندن صکره اسم باطنک حکمی غالب

اولوب هر کال بطونه کندی و ییکده نصکره خلقک ایشی بتدی زیر
 الف که حد فاصلدر اشراط کبریه مفتاح اولدی و یوزیکرمی
 ایدی تار یخنده دور عدل بالکلیه انختمام بولدی و اصحاب مراتب فقط
 رتبه لری قالدی و قرآنده کلور (واتقوا یوما ترجعون فیسه الی الله)
 یور جمع ورد محجوب لک و هملربنه کوره در والا معیت حقله متصف
 اولان کیمسه زهدن زه به رجوع ایدر مکر که بر حقیقتدن حقیقت
 اخرا به رجوع ایلده که رجوع اعتباریدر و عالمک طلب حقده غایتی
 حقد که مشهددر و حقک غایتی خلقد در زیر حقک غایتی مرتبه در
 و مرتبه ایتک انو هیبندر که بالذات مالوه طالب ایدر و فی الحقیقه غایت
 و بدایت اودر انکیچون رجوع دینلدی زیر رجوع خروج مقدمدن
 اولور جمع کائنات ایتسه وجود حقدن اخراج اولمشدر بوسیددن
 حقه مبدأ اول دیرل و قرآنده کلور (والیه برجع الامر کله) یعنی جمع
 احکام عالم حقه رد اولنور و رجوع دینلدیکی رؤیت اسبابدن
 اونوریدر که اعین اهل نظره حجابدر پس سیددن سببه ترقی
 ایدرک سبب اوله بالغ اولور که رجوع دیدکری بودر و دنیسادن آخرته
 رجوع دخی ا کا قیاس اولنه زیرا آخرت دنیساک قلیدر چونکه
 حجاب مرتفع اوله و قالب قلب اوله انتقال کبی بر صورت ظهور ایدر
 بو جهندن موطن دنیسایه موطن آخرت دیرل مع هذا موطن بر در یعنی
 موطن دیمک تجلیات و اختلاف ظهورات حسبیه در نظر ایلکه
 لیل و نهار متحددر و لکن لیل القاء ظل ایتدکده نهار مستزونهار
 اظهار منو ایتدکده لیل محجوب اولور غشا و غشی دیدکری بودر
 و قیامت ایکیدر بری قیامت صغری و بری قیامت کبرادر قیامت صغری
 عبدک موت طبیعی ایله حیات دنیادن حیات برزخه انتقالیدر که
 اوراده روحی عالمه کوره منجسد و مقامی حسبیه خواص و قوی ایله
 متمثل اولور یعنی برزخه مناسب اولان وجهله کورر و اشیدر و تکلم ایدر
 و زیارت قبلور دنیساده منامده اولدیغی کبی و لکن حال برزخ دنیسایه
 قریب وجهله در که حال منامدن روشندر و حدیده کلور (من مات

فقد قامت قیامتہ) یعنی زمان موت زمان قیامتہ متصل اولمغله انک
موتی قیامت کبری حکمنده اولور الحاصل میت قبرده بطندہ جنین
کبدر و جنین ایچون مدت معلومه اولوب عند التمام بطن انی ارضه
القا بتدیکی کی میت دخی مدت برزخی استکمال ایتد کده ارض انی
خارجہ القا ایدر که حیات جدیدہ شی اغتبار یله نشر و وجه ارضه
ملقا اولدیغی جهتدن بعث و موضع مخصوصه سوق و جمع یوزندن
حشر دیرل و قرأندہ کلور (و اخرجت الارض اثقالها) وینه کلور
(افلا یعلم اذا بعثنا فی القبور) ووقت موت من حیث الجزا یوم قیامتہ
متصل اولمغله قبرده میتک قیامتی قویمش کی اولدی و اهل مشاهدہ نک
قیامتہ اعارفین قائمہ دیدکری دخی من وجه معنی مذکورہ
متصلدر و برزخ ایکیدر که بری بین الارواح و الاجسام اولان عالم
مثالدر و بری دخی بین الدنیا و الاخره اولان عالمدر و نوم ملکده
اولماز بلکه نشئه عنصریة حیوانیه به مخصوصدر تا که تأثم حضرت
الخیاله دخول سبیلہ برزخ انی ایلہ الفت ایلیدہ و برکیمسه اهل رؤیتدن
اولسه موتله اکا رؤیت باری حاصل اولور تنکیم حدیثده کلور (ان الله
لا یرا احد حتی یموت) بونده فنا فی اللهه دخی اشارت وارددر که قیامتہ
العارفیندر و یومقامده رؤیت بصیرت ایلہ در (موتوا قبل ان تموتوا)
مقاله سی دخی موت اختیاری به داردر و موتله مرضک فرقی بودر که
مرض منفوردر که اداء حقوقدن عبادی شاغلدر ز برار روح
حیوانی احساس الم ایتد کده تدبیر جسددن غائب اولور تکلیف ایسه
جسد ایلہ قائمدر پس حالت سکر کی اولور مکر که مراد حق اولدیغی
جهتدن محبوب اوله زیرا عیبدر مر یض انده بی اختیاردر فاما موت
عند العارفین محبوب بدر سبب لقاء الهی اولدیغی وجهله نعمت و تحفه در
انکیچون هیچ برنی موت خصوصنده تخیر اولمندی الاموتی اختیار
ایلمدی وکل اولیا دخی انبیا طریقه سلوک ایتدیلر و حیات برزخده
سؤال منکر و نکیر (ایمر الله الخیث من الطیب) و فقبحه مخلص
و منافق امتحان و تمیز ایچوند و بری دخی بودر که سؤلاری سنک ایچون

دکادر بلکه کندیلر ایچوند ز بری کندیلری سنک علم و ایمانک مرتبه لرخی
سؤال و جوابد نصکره بیلوزلر سکا کوره ایسه انلرک سؤلندن برنسنه
ارتوب اکسلر ز بری علمک ینه اولکی علمدر و علمک دخی تقدیم ایتدیکنک
علمدر و انشانک عالم اعلادن خصه سی وارددر که روح و علمدر و عالم
اسفلدن دخی نصیبی وارددر که جسد و علمدر و بویکی عالمک بری
برینه ارتباطی وارددر ارواحک اجسامه ارتباطی کی اگرچه اصلنده
حقیقت واحده در بوجهتدن قبرده سؤل ایچون ایکی ملک ظاهر
اولور که بری عالم اعلایه و بری دخی عالم اسفلله ناظر در پس بونلر
فی الحقیقه سنک علم و علمک صورتلریدر که سندن خارج دکلردر
و ملک الموت دخی بویله در که مظهر اولدیفک سمر الهینک صورت
قهریه سیدر که اسم جامعده داخلدر و قیامت کبری بعث و حشر
اعظمدر که حق تعالی (لمن الملك الیوم لله الواحد القهار) موجبده
خانی عموما افنا و اهلا کد نصکره احب اوجع ایدوب هر برینک حالنه
کوره معامله سیدر یعنی عبادک بری برلری ارارنده اولان امور ماجرای
حکیم و فصله شروعبدر تنکیم قرأندہ کلور (سنفرغ لکم ایها الثقلان)
اما کندی حقوقنه کوره معامله سی مساهله اوزرینه اولوق ظن
اولنور ز بری حق غیر تملق ایتچیک ترک مؤاخذه ایلہ ظلم لازم کلز
مع هذا حقوق عبادک مفعوریتی حقندہ دخی کلام وارددر تنکیم
حدیث مزدافه اکا شاهد در و قرأندہ کلور (ان الله یحب التوابین)
پس برکیمسه ترک اصرار و توبه کار اولمغله محبوب الهی اولسه
تدارک حق ایلہ مؤاخذه دن خلاص اولور و اصلاح ذات البین ایلہ جای
مناص بولور و اگر کافر ایسه قبل الاحتضار ایمانه توفیق مستبعد
دکادر و اگر حیوان ایسه دخی سهلدر زیرا موطن آخرته مناسب
صورت ایلہ جشده ادخال و ارضا اولنور تنکیم اول وجهله بعض
حیوانات دخی دخول ایتسه کر کدر و حق تعالی قیامتک و قتی
و قدرتنک مقدوره تملقنی و کیفیتی کیمسه به بیلدر عیشدر بوجهتدن
اول کونده ارض و سمایه بیل اولمق مراد اولدقدہ خلقی ظلمته القا

یعنی هر دنیا به بدن شی
عالم مثله اعرار اندن کلور
و میت دنیا دن آخرتده عالم
مثالدر کبدر علم

اینکه کر کرد تا که کیفیت تبدیل نبی در واقف اولیه ر و دفع تمایل
ارض ایچون جبال اوتاد خلق اولندی و قنده حق تعالی انی اعین
ملا ثکه دن سزایلدی و حکیم کیفیت و صنع عسله و قوف ایچون
نخلی شبشه به قیوب نخل دخی درون شبشه بی طلاء ایدوب اخفای
عمل ابتدکی مشهور در * بعد از نشر و بعث دیدکاری اعاده در واعاده
حکمرده اولور یوخسه عین موجوده اولماز زیرا حاصلی تخصیص بدر
مثلا پادشاه بروالی بی عزل ایدوب صکره ینه اولکی مرتبه سنه نصب
اینکه اعاده ولایت کوره در فقط زیرا وجودی اولکی وجود در
پس یوم قیامتده اولان اعاده نک معنای روحک تدبیر بدنه رجوع عیدر
بدن ایسه عناصر اصلیه سی جهتدن بدن اولدر اگرچه عوارض
مشخصه سی یوزندن مثیلدر زیرا اولکی اغراض جوریمش و فضا
بولشدر مکرکه ابدان کل اوله زیرا انلرک برکات نفوس فاضله سی
ابدانه ساریه اولوب ابدانک انحلال و انفسا خنه حائل اولمشدر یعنی
ارواح عالم بقادن اولمشله انلره منضاف اولان ابدان نقیه دخی بقا
بولوب هیئت اولاسی اوزرینه محشوره اولور شوقدر واردر که
تلطیف عناصر اولمشله کثیفه دنیویه کی مقتضی بول و غائط و مخاط
واذی دکلدر و بواسطافت زائده ایله در که مستعد رؤیت اولور
و قلبی قالبه کلوب روح صورتن بولورلر تکیم مقابله لری اولان اشقیانک
عناصری تکلیف اولمشله مجابری متراکم و حالری دیگر کون اولور
و یوتقر بدن فهم اولندیکه کرچه نفوس ناطقه فی الحقیقه مجردات
مقوله سیدر یعنی متخیر دکل و متخیره حلول دخی ایتمشدرا اجساد
طبیعیه کی ولکن تدبیری دوام اوزرینه در موله تدبیری منقطع اولور
دیدکاری صورت حیانه کوره در والا ابدان کله ارواحک بهینهها
قبرده دخی تعلق باقیدر شویله که مقناطیس جذب جدید ابتدکی کی
ارواح مذکوره دخی ابداتی جذب ایدوب انحلال و نفسخدن منع ایدر
زیرا میبانه تعلق قوی واردر و اهل نقصانه کوره تعلق عناصر
باقیدر زیرا هر یک انحلال و مفرداتک تفرقندن اجزاء اصلیه

کلیه فنا بولمق لازم کلز بلکه هذا الموجود ایله وجودک یشنده فرق جلی
واردرا حاصل فنا بولان تعین و تشخص در که عالم ملکه ناظر در
حقیقت وجود دکلدر که ملکوتند در معدوم بعینه معاد اولمق مستحیل
دیدکاری عوارضنه راجعدر پس سعی ایله که معدوم اولیه سن
کل کی تا که عین ذاتیه و عوارض اولیه و هیشات و نسب اصلیک
اوزره معاد اوله سن و علی وجه الکمال حشر روحانی و عود جسمانی
بوله سن زیرا بعث بویکی صورته شاملدر بعض حکما ذاهب اولدیغی
اوزره نشر نفسانی به منحصر دکلدر زیرا انده نعیم بدن یوقدر
عمل ایسه مستلزم نعیمدر پس مؤمنه واجبدر که ذکر اولندیغی
وجه اوزره بعثه ایمان کتوره و اقرار ایده کافر ل استبعاد و انکار
ایتملرله قرآن مجید مجیب اولوب پیورر (قل یحییها الذی انشأها
اول مرة) و دخی مواضع کثیره ده قدرت نامه سنه دلالت ایدر آیات باهره
وارد اولمشدر و آیات نکوینیه ده خزان و بهار دخی مدعایه یعنی اعاده به
حجت نیره در با خصوص که اعاده بحسب الذنب دیدکاری جزء لایلی
اوزرینه مبنی اوله انکیچون پیورر (وهو اهوون علیه) مع هذا اکانسبته
اسباب و عدمی برابر در زیرا اسباب دخی ابتداء انک خلقیدر انکیچون پیورر
(فاطر السموات والارض) زیرا فطر بر سنه بی ابتدا و انشادر و عرش
مجید فعلته آلت ایسه ده حاوی اولدیغی اجرام کی انک مفطوریدر
و قدم عالمه ذاهب اولنلرک ایمانلرینه اعتبار اولندی زیرا انی حشری
مستلزمدر مکرکه مراد لری قدم هیولی اوله ماده اصلیه انسانیه نک
قدمی کی زیرا صورتک تغیری معنائک تغیری مستلزم دکلدر الحاصل
جوهر عالم مطلقا قدیمدر که ممکنه تعلق حدوث و فنا سی اقتضا
ایتمز و انسان کمالک وجودی مستلزمدر زیرا قدم جوهری کی بقا
یعنی دخی واردر زیرا موت مارض ایله ظاهرا و باطنا متغیر دکلدر
و بوسره بناء حدیثه کلور (المؤمنون لا یموتون بل ینقلون من دار
الی دار) بوسیدند در که مؤمن کامله اولدی دیمک منهدر بلکه
انقال ایلدی دیمک کر کردر تکیم قرآنده کلور (ولا تقولوا لمن یقتل

فی سبیل الله اموات بل احياء عند ربهم يرزقون) و انسان کاملدن
فتا بولان نفس و طبع قدر اما فانی حکم جهنم شدند که تعلقندن قطع
و تزکیه در انکیچون جنته دخوا لده مستحب اولوب بلکه ناره القا
اولوب ناره انکه ممتلی (و هل من مزید) دیمسی منقطع اواسه کر کدر
وا کا قدم جبار دیرل باشقه بر مخلوق قدر ذکر اولانان نفس و طبع تنک
صور تدر و جنت عالم ملکوتدن اولغله اوراده مستحب اولان قلب
و روح مرتبه لیدر فقط انکیچون جنته خواب اولما زرا قلب
و روح حکم نفس و طبعندن مقدسدر بلکه جهنمده بعض عصات
مؤمنینه موت و نوم کی حالت عارض اولور که انکه عذاب احساس
ایتمزل زرا جهنم محل طبیعت ظلمانیه در و دیمش لر در که قیامتده
وجه ارض مداوندیده اکا ساهره دیرل زرا سهر کیجه او یوم قدر
بعد الدنیا ایه کیمسه به نوم حقیقی یوق بلکه سهر ایدی واردر
و فلک مکوکک مقعرندن آشفه سی جهنمدر سچین و اسفل سافلینه
وارنجه پس ارض جشدرده اهل جتندن کیمسه قلمه قدده جمله سی
دارالنار و العذاب اولسه کر کدر و صراط اسفل مرکزدن فلک مکوکبه
طوغری قوریلوب متهمی سور جنتک خارجنده اولان مر جدر
و نهر ککوژدن ایکی میراب که حوض نبوی به منصب اولور
مؤمنلر اندن قبل دخول الجنة و بعد جواز الصراط نوش ایدوب
ابدی نشنه لک کور مسهل کر کدر و انک حقیقی کوثر معرفت الهیه در که
اندن میراب اولان تشکی جهالتدن ابدی ایمن اولور و مرج مذکورده
ماد به عظمی اولوب حامل ارض اولان حوت و ثور اوراده بری برل به
تلاقیه نصکره ذبح اولوب اهل جنت ابتدا زیاده کبد حوتدن
تساول و اهل جهنم ابتدا طحال ثور دن اکل اینسه لکر کدر تا که حوت
مذکورک زیاده کبدی حیات ابدیه اهل نعمه نشان و ثور مزبورک
طحالی که بیت الاوساخ در اهل جحیمک لا یتقطع و رمتاک و در دناک
اولمیرینه علامت اوله و اهل نعمک ابتدا دخول ابتدکی جنت نعمدر
و جنتک ابواب ثمانیه سی واردر که اعضاء تکلیفه ثمانیه مقابله سنده

وضع اولمشدر عین و اذن و لسان و ید و بطن و فرج و رجل و قلب
کی و ابواب نار اعضاء سبعة مقابله سنده یدی اولدی زرا باب
قلب اخذ میشاقدن بری مطبوعدر ظاهری عذابدر که مطلع
اولان ناردر و باطنی رحمتدر که اقرارر بویت و اعتراف عبودیتدر
و منافق ظاهرده مطیع و باطنده عاصی اولدیغی ایچون (نار الله
الموقده) دروننه تأثیر ایلدی و کلام بکارده کلور که غزالان یعنی آهو
مقوله لی فی سبیل الله استعمال اولنان حیوانات و خاصه اهل
جنتک دنیاده تغدی ابتدکی ذبایح اهل جنته اکراما اول موضعک
اقتضا ابتدکی صورت اوزرینه جنانه ادخال اولورل و جله و حوش
ناره ادخال اولورل و لکن نار انلری احراق ایتمز ملائکه نار کی زرا
دنیاده اهل تکلیف دکلا ایدی پس ناره دخوللری بطریق الجزا
دکدر که محترق اولال بلکه تراب اولنله نسبت ایلله انلره انعامدر
شمس و سایر اجرام منیره کی انواری سلخ اولندقدن صکره جهنمده
طلوع و غروب ایدرل و آدمک مقدما داخل اولدیغی جنته جنة
المأوی دیرل که سدره المنتهی دن آشفه در و بوجنت عالم کون
و فساد حدنده داخل اولغله ذاتنده خلود اقتضا ایتمز بلکه خلود
اقتضا ایدن جنان ثمانیه در که فوق السموات السبعة در و انک عطاسی
غیر مجذوذ یعنی غیر منقطعدر الحاصل سماء سابعه تک محدندن
اشاغیمسی فانی و هالکدر سایر اشیا کی باقی اولان کر سیدر سطح جنت
و عرشدر که انک سقیدر و بوسطع و سقفک عرض و ارتفاعنه نهایت
یوقدر اگر چه که اجسام مشاهیه در زرا عالم اطافت و ملکوتدن
اولغله سیرنه نهایت یوقدر شکیم ابدالدن بری صلاة ضحایی دامن
کوه قافده و عصری ذروه سنده قیلدی هر خطوه سی بشر یوز یاق
مسافه اولاق اوزره مع هذا جبل مذکورک ظاهرده اولقدر ارتفاعه
تحملی یوقدر پس بو مقوله بسط و انشردیرل قبض و طی اولدیغی کی
ویوم قیامتده غضب الهی خلقی بسته زبان قیلدیغی وقتده دنیاده
ابو البشرک سجده و تعلیم اسمائیه ملائکه اوزرینه فضلی ظهور

ابتدیی کی اوراده دخی رسول اللهك فتح باب شفاعت ايله جمله
اوزر بنه تفوق ورجحانی باهر اولسه **ك**ر کدر تکیم قرآنده کلور
(عسنى ان يبعثك ربك مقاما محمودا) زیرا مقام محمود دن مراد مقام
شفاعت عظمادر * سؤال اولور سه که ابو یزید بسطامی قدس سره
بیور که اگر حق تعالی بنم قیامت کوننده جمیع خلق خصوصنده
شفاعتی قبول ایلسه بنم قائمده بر امر عظیم دکدر زیر بر ائمه طین
حقنده شفاعتدر که طینت آدمیه در و بوندن مقام جلیل اولان مقام
محمودی اختصار لازم کلور جواب بودر که مقام محمود دیمک مجرد
شفاعت ایچون دکدر بلکه رسول اللهك اولمقامده رب العالمین
اوزر بنه ابتدیی نشان اونور بدر پس مقام محمود اولدیغی من
اجل الله در یو خسه من اجل الشفاعت **د**کدر بلکه شفاعتک
محمودی بطریق التبعیه در الحاصل اصالت محمود اولان الله تعالی در
لکن تبعیه مکان حد واکامضاف اولان شفاعت دخی محمود اولدی
وحدیثنده کلور (اناسید الناس يوم القيمة) یعنی یوسبادتق اخباردن
مرادی افتخار دکدر بلکه اول کونده امتی تعبدن مستریج قیلقدرد
ناکه سائر ام کی غیری قبوله مراجعت ایتمدل زیرا آخر الامر باب
نبوی به رجوع ایدرل تکیم دیمشدر که (رئی الامر یفضی الی آخره
فصبر آخره اول) یعنی اول امر دن آخر ایلله عمل ایلوب امر آخره
محتاج اولدی پس امت محمدی به اول موطنده سائر ام دن تمیز اولدیغی
امورک بری دخی معنای مذکور در و بونده اشارت وارد **د**که
سیادت مراتبدر که امر عد مبدر وعدم فخر عبودیت ذاتیه دن
اونور بدر که وجود بدر پس بو معنایی تأمل ایلوب آداب نبویه ایلله
متأدب اولق کر کدر و باب شفاعت مفتوح اولدقده ابتدا ملائکه
بعده انبیا اندنصکره مؤمنلر شفاعت ایلسه لکر کدر و شفاعتدری
کینه نجات و کینه رفع درجات ایچوندر دنیاده اولدیغی کی زیر ادبیا
آخر تک مثالبدر پس انی انکار ایتک جهل محضدر هبه ثواب اعمالی
انکار کی زیرا امور دنیویه ده دخی واقعدر هبه وانکله انتفاع ایتک

جائز و جاری اولیجق امور اخرویه ده دخی واقعدر و آخر شفاعت ایدن
ارحم الراحمین در الله تعالی اسم رحمن شفاعتیه جهنمدن بر قومی
اخراج ایلسه **ک**ر کدر انلرا ایمان شرعی بیلده مشلدر بلکه ادله
عقلیه ایلله موحد اولمشلدر پس بو طریق ایلله اولسون توحیددن
منتفع اولورلر و آخر جنته وصول بولورلر و انلرفترات و جبال
شاهقه ده **ک**لنلر و جزائر بمحورده بولنان واقطارار ضده اولنلدر
تکیم بالاده مرور ایلدی بودخی توحید اوزر بنه انتقال ابتدیی
صورنده در واکر نظر و دلیلنه شبهه طاری اولور ایسه مشرک
اولوب مغلدر فی النار اولور سؤال اولور سه که ابلبس دخی الله تعالی ک
وحدانیتنی بلور پس نیچون علم توحید ایلله خلاص اولماز جواب
بودر که اگر چه ابلبس ده علم مذکور وارد در ولکن ابتدا شرکی او پیدا
ایلوب خلق اکادعوت ایلشدر انکیچون جمیع مشرکینک انمی قدر
انمی حاملدر و مشرکار ناردن چقمسازل انکیچون ابلبس دخی مغلدر
وحدیثنده کلور که (من مات وهو یعلم ان لا اله الا الله دخل الجنة)
ابلبس انک مضموننده داخل دکدر و قیامتده بقیه تکلیف وارد
سجوددر و اول سجوده اصحاب اعرافک کفه حسناتی راجع اولوب
لا اله الا الله اهلندن اولدقلری جهنمدن داخل جنت اولورلر انکیچون
دهارنده کلور (ربنا لا تجعلنا مع القوم الظالمین) زیرا بوراده ظلم ایلله
مراد شرکد فقط اول وقتده اهل نفاقک و کفارک ظهیرلری نحاس
کی اولوب سجوده ایتکه قادر اولسه لکر کدر تکیم قرآنده کلور
* یوم یکشف عن ساق ویدعون الی السجود فلا یستطیعون *
و کشف ساق احوال قیامتده متعلق اولان امر عظیمدن عبارتدر
(والنفث الساق بالساق) نصنده التفاف ساق دخی بویله در یعنی
قیامت کوننده احوال و امور عظام بری بر بنه دخول ایلدی دیمکدر
تکیم تنز یلده کلور (یوما یحمل الولدان شیا) یعنی قیامت کونی شدت
هول و فظاعت امری ایلله ولدانی حقیقه پیرایدر و یا تمثیله بمحولدر
زیراهم و غم زائد ک شانی شابی شیخ ایتکدر و دیمشدر که درت طائفه

وارد در که انزه اهل تناسخ دیرل انلر روحك عوالمی انكار ایلوب
برخ وحشر و جناتی نئی ایشلردر قدم عالمه ذاهب اولان حکما کی
اول کسی اهل تسخدر دیرل که روح انسانی بدن انسانیه تعلقدن
خالی دکلدر بپندن تعلق منقطع اولسه انا رجنده ببدنه دخی تعلق
ایدرو ایکنجی سی اهل مسخدر دیرل که روح انسانیه قنخی حیوانك
صفتی غالب وراسخ ایسه اکانتقال ایدر مثلاً حرم خور خنزیر اولور
واوچنجی اهل فسخدر دیرل که روح درجه حیواندن دخی آشی ایسه
جسم نباتی به تعلق ایدر واونلرک وانا جلرک بر بسی صورتنده مثل
اولور و دورنجی سی اهل رسخدر دیرل که روح انسانی جسم
حیوانی به واندن نباتی به واندن معدنی به و جادی به انتقالد نصکره
تدریجیه بینه نباته اندن حیوانه اندن انسانه ترقی ایدر و دورنی تکمیل
ایلدکده بر دوره دخی شروع ایلر و بودرت مسذ هبک دور دی پله
باطلدر بلکه هر بدنه تعلق ایدن روح انسانی بدنندن مفارقت
ایلدکد نصکره صور اسرافیلده محل معین و مقام معلومنده تخریر
و قرار داده اولوب بعدده قیامت کبراده بینه جسدنه عودت واکا
تعلق ایدرو اهل نعیم ایسه جتنده علی وجه الکمال مشعّم واکر
اهل بحیم ایسه ناردده علی وجه التمام معذب اولور زیرا برزخده
اولان لذت و الم نصف اوزرینه در که صفت روحدر
جعلنا الله وایاکم من اهل لذة النعیم و اعاذنا من الم الحیم

(*) الباب الحادی عشر فی الایمان بالقدر خیر وشره (*)

قدر دالک قحیله تقدیر معناسنه در یعنی ارادت ازلیه نك وجود
اشیائی اوقات مخصوصه به تعییندر زیرا قضاء ازلی و حکم کلی تعلق
ایدن وجودات خارجیه زمانه مریهوندر که سنه و شهر و هفته و یوم
و ساعتدر و کذلک مکانه دخی موقوفدر که بلده و قریه
و خانه و سوق و امثالیدر پس هر مؤمنه قضایه رضا و اجبدر
صکرک مال قضایه خیر و غیرت و حاکم و کرک غیر و مکرر و مکرر
اهل سون یعنی اگر طبعه ملائمه و اگر غیره ملائمه در جلاله سی قضاء الهی

و تقدیر ربانی در دیو ایمان لازمدر و قضایه رضادن مقضیه دخی
رضا لازم کلز شول جهندن که قضا و قدر صفت الهیه در که حکم
و تعیین در مقضی ایسه اول حکمك متعلقدر متعلق و مقضی ایسه
گاه اولور که کفر و معصیت اولور کفر و معصیه ایسه رضا کفردر
انکیچون قرآنده کاور * ان الله لا یرضی لعباده الکفر * پس رضا اراده نك
غیریدر که هر ارادنده رضا اولماز بلکه هر رضاده ارادت اولور زیرا
مرضی اولان شی مراد و محبوبدر و مرضی اولیان شی مردار و مکروهدر
و مکروهی دفع ایچون دعا لازمدر زیرا مکروه مقضی اولدوغی صکی
دعائه ارتفعا یعنی دخی مقضی اولق جائزدر پس دعاده یارب قضاء
بدی بزدن دفع ایله دیمک مقضی به راجعدر زیرا نفس قضاده
صفات الله اولدوغی جهندن بدلك اولماز والا موصوفه ساری
اولوب حاشا حق تعالی بد دردی که راجع اولور و زبان فارسیده دخی
کاور * دوران چومی نویسد بر عارضت خط خوش * یارب
نوشته بد از بار ما بگردان * بویتنده خواجه حافظ محبوبه خطاب
و طریق التفاته سلوک ایدوب دیر که ای جانان چونکه سنک عارضک
اوزرینه قلم دوران و تقدیر بر خط خوش یازه و خط غبار کی صفالک
بنکه باشلیه یارب اول وقتده لوح محفوظ اوزرینه یازیلان قضاء بدی
دوندر و کوز دیککدن حفظ ایله پس بونده مراد مقضی اولان عین
الکمالک ضررندن محافظه ایله دعا درار یاب حقایق بیور مشلدر که
مقدرات ایکی نوع اوزرینه در که بری کلیات اجمالیه و بری جزئیات
تفصیلیه در و انسانه مخصوص اولان کلیات درت نسته در که
عمر و رزق و اجل و سعادت و بشارت و در و بونلر فی الحقیقه زیاده
و نقصان قبول اتمز انکیچون مذهب اهل سنندر که مقبول اولان
کیمسه اجلی ایله میتدر زیرا اجل بر در اگرچه موتک اسباب مختلفه سی
وار در قتل و غرق و حرق و طاعون و غیر یلرکی زیرا بواسباب اجل
انسانی احترام و اقتطاع اتمز حتف انفه یعنی بلا سبب موت کیدر
و رزق و اجلک زیاده لکی تنکیم بعض احادیثده کلور برکاتی و یاغیری

اعتباریله در مثلاً صدقه و صله رحمه فضیلت زائده وارد که
بالفرض عمر واجل ورزق زیاده اولی لازم کلسه بونلرله اولوردی
و دیمشدر که عمر انسان فی الحقیقه انفا صدر انفاس ایه
بعض اعراض حسیله سرعت و بطو قبول ایدر پس سرعت کوره
کویا که عمر اکسلورتانی به کوره ارتار الحاصل امور مذکوره
اربعه انسان انا رحمنه ایکن نفخ روح وقتنده ملک موکل الیه
یازیلور واسباب و شروط توقف ایتمز سائر جزئیات تفصیلیه ایه
بویله دکلدر یعنی اگر دعا و یا کسب و سعی و عمل اوزرینه بنا اولندی
ایسه دعا و سبک فائده سی اولور که بونلر متعلقات دیرلر
بونندر که احوال عالم دنیا لوح محفوظه ناظر در که محو و اثبات
قبول ایدر بومقامندر که اولیا آتیلان اوقی کبرو دوندورر و انلرک
المرئیه طاش چوهر اووردیرلر تنکم لسان فارسیده کلور * اولیا راهست
قوت ازاله * تیرجسته باز کرداند زراه * کرئوسنک و صخره و مرمر
شوی * چون بصاحب دل رسی کوه رشوی * و انارحی علم الله
ناظر در که محو و اثبات قبول ایتمز والاصفت علم متغیر
اولوب موصوفه دخی ساری اولور بونندر که آتلان اوقی کبرو و دغز
وطاشدن آینه اولمز دیرلر تنکم بعض بلغاه عجم دیمشدر * توان پاک
کردن ز زنگ آینه * ولیکن نباید زنگ آینه * و بهضاری دخی دیمشدر
* کرجان به هند سنک سیه لعل نکرد * باطینت اصلی چه کند بد کمر
افتاد * بعد ذاسر قدر دید کاری شان غیبی در یعنی عین ثابته نک
مقتضیات اولان احکام و احوالدر که انساندن بهر وقت صدور
وظهور انمکده در ولکن معرفتی محجوبلردن خفی در و بحثی دخی جبر
مطلقه طریق اولدوخی جهندن ممنوعدر حتی حضرت عزیر علیه
السلام اکثر سوال قدر ایلدکه خطاب الهی وادر اولدیکه (لئن
لم تنه لایحون اسمک من دیوان النبوة) و بوکلامک لسان اشارت
اوزره معناسی اودر که یا عزیز طلب ایلدیکلک سر قدر مرتبه نبوت
لسانه مناسب دکلدر زیرا نبوت ثبوت یعنی رب و عبدک مرتبه لری

فرق و امر و نهی و تکلیف اقتضا ایدر عمل ایه تحجیر یا بنددن در علم
کی موسع دکلدر بلکه مرتبه ولایت مناسبدر زیرا هر حوصله
اکا تحمل ایتمز پس سنکه بنی سن او مقوله معنا دن تغیش اینه والا
دیوان نبوتدن دیوان ولایت منزل ایتمز سن سوال اولنور سه که
هر بنی ده مرتبه ولایت دخی وارد پس ولایتی مرتبه سنه کوره
منع اولغماق کرک ایدی جواب بودر که انبیا مقامات مفرقده تفاوت
اوزرینه در و مرتبه نبوت امته ناظر اولغله کنهی اوزرینه کشف سر قدر
مقتضای حکمت اولمدی و بوندن معلوم اولدیکه بومعنی
رسول الله بن غیری به کوره در ز بر رسول الله حوصله استعدادنه
هر معنی کنجا یش بولور بو جهندن نبوتی اول سره اطلا عدن مانع
اولماز زیرا جوامع انکلم صاحبیدر که اسرار کثیره بی الفاظ قلیله ده
درج و اخفا ایدر بناء علی هذا علم و عمل بری برینه متداخل اولوب
اختلال دین لازم کلز (الله اعلم حیث یجعل رسالته) و قدریه که
فرقه مجبره در انلرک حقننده پیورر (القدریه مجوس هذه الامه)
یعنی حکم کا بدن خار جلددر که جبر متوسطدر و بومعنایه مجوس
بلا کتاب کی اولدیلر و حسن بصیریدن مریدر که الله تعالی
رسول الهی عربیه بعث اندوکی وقتنده عرب قدریه بجهیره ایدی که
ذنوبی الله تعالی به حل ایدرلر ایدی تنکم اهل جبر ذممنده قرانده کلور
(واذا فعلوا فاحشه قالوا وجدنا علیها آباءنا والله امرنا بها قل ان الله
لایامر بالفحشاء) اعاذنا الله من المجاذبه والمکابرة والاحیاد فی آیاته تعالی
و دیمشدر که اشیاء مکنونه نک علل نکونیندن سوال ایتمک جهلدندر
زیرا نکونین فعل حقدر و فعل حق معلل دکلدر شوقدر واردر که
برسنه نک نکوننده علت موجب اول سنه نک عینی ظهور وجودی
قابل اولدیفیدر دنلور و حق تعالی کندی کی خلق ایتمک قادر میدر
دیو سوال ایتمک ممنوعدر زیرا مخلوق خالق کی اولمدی غنی ظاهر در
(ان الله خلق آدم علی صورته) موجبجه اول مبدعات که
عقل اولدر مثلدیر دیمک جائز اولسه بله اعتبار ایدر زیرا وجوب وجود

لذا ته حقه مخصوص صدر و حق تعالی هر شیشه قادر در دینان برده
 مراد ذات حق در غیر یکر که مقدورات اندر مقدورات ایسه
 معبود و مادر زیر موجود متعلق قدرت اولیا پس ذات حق
 قدرت متعلق ایتمز زیر موجود از لیدر و شایک کند ی نفسنه
 قدرتی متعلق ایتمز محالدر و غیرك قوله کوره واجب ممکنه
 منقلب اولور تعالی الله عن ذلك (وسر اخلاص دید کلری سر قدر در که
 حق تعالی انک علمنی اکثر عرفان اخفا ایتمز در زیر خالق مخلوقدن
 و قدیمی محدثدن تمیز ایدر و توهم تعددن ساحه معرفتی خالص قبلور
 و ذنب وجوددن تخلص ایلر و هر کسک اخلاص استعدادی قدر در
 انکیچون مراتب توحید ده تفا و تیری وارد و دیمشدر در که اگر دنیا
 محل حجاب اولیاییدی هیچ بر کپسه ادعای ربوبیت ایدوب حق تعالی به
 کبریا و عظمتنده منازعه ایتمز ایدی فرعون و امثالی کی یعنی اگر فرعون
 و امثالنه کشف ربوبیت حق حاصل اولسه ایدی سجده و انقیاددن
 غیر ی ایش قالماسدی زیر محل کبابی تک مقتضا سبله قائم اولوردی
 و حد عبودیتی نجات از ایتمز دی و حلاجک حالی بطریق المنازعه دکل
 ایدی بلکه تجلی وحدت غلبه سبله ایدی بو صورتده دخی کمال انسانی
 سر در الحاصل دنیا طور دجه تحجیر مرفوع اولوق محالدر والا
 هر کیمک که غطاسی مرتفع اولور تحجیر دخی مرتفع اولوردی زیر اول
 و قنده الله دن غیر ی فاعل حقیقی کورنمزشی ایسه کندی نفسی اوزرینه
 حیر ایتمک اولما ز شبلینک مقالی بورا دندر که دیمشدر اگر نماز قبلور رسم
 مشرک اولورم و اگر ترک ایدر رسم جاحد اولورم انکیچون ابو یزید
 بسطامی قرق کون قدر مغلوب اولد قنده الله تعالی بدن نماز قبلاجق قدر
 صحو و حجاب اسندی زیر ایدر مرتبه تکلیف و عبودیت و ثنویت
 باقیدر و انیا و اولیا جمیع احوالده تصرف عقولدن خارجدر زیر
 قضای الهی فی مطالعه ایدوب حکم ازل ایله جریان ایدر عقل ایله
 دکل و لکن مضامانی حفظ ایدوب مرتبه حق و خالق مراعات ایدر
 بوجهندن انفس و آفاقه نظام نام کلور و آدمندن واقع اولان ذله

فی الحقیقه انتهاک حرمت طریقیله واقع اولدی زیر اقرآنده کلور
 (و انجدله عزما) بلکه قدر سابق مطالعه طریقیله ایدی و اول مطالعه
 اکا ترکیب بشری اوزرینه توجه ایدن خطاب تحجیری نسبتان
 ایدردی انکیچون معاتب اولدی و حقه رجوع دخی مقتضی اولمغه
 آخر درجه اجتناب اولدی حال ابلیس ایسه بویله دکلدر و اسرار
 قدر دندر که ظلمه ناس اوزرینه تعدیلرندن اوتوری بد دعا ایتمک
 بو قدر زیر اول جورده سبب فی الحقیقه مظلومک عملیدر حاکم جاثرایسه
 عدل الله در که الله تعالی انک بوزندن متقدمدر بعده دیلر سه اندن
 عفو ایدر زیر اتی فعلنه آلت قبلدی و دیلر سه اندن انتقام آلور زیر
 کندی حقیدر و مضای آخر راجد زیر احید شده کلور (الظالم
 عدل الله فی ارضه ینتقم به ثم ینتقم منه) و اسرار قدر دندر که
 قرآنده کلور (فلا تستلن ما یسکک به علم) سؤال ایدیلر که انسان
 بلدیکی نسنه دن سؤال ایتمک قول و مشروعدر شکیم تنزیله کلور
 (فاستلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون) پس نوح علیه السلام
 نه سیددن نهی اولندی جواب و یردیله که نهی شول اموردندر که
 انک حکمت و حقیقتی احاطه ایتمک مقدور بشردن دکلدر و معرفت
 ذات و سر قدر کییکه اوغلی کنعان خصوصنده متحکم ایدی یعنی
 کنعانک فرق اولسی سر قدر دن ایدی قایلک و آزرک و امثالک
 عصیانلری و شفاء اید اوزرینه ممانلری کی پس بو مقوله اموردن
 صورلمز (الله یفعل ما یشاء) و محکمدر که ال چنکیردن هلاکو
 ملعون استیلا سنده عرصه بغدادده نیجه یوز بیست کله
 انسان عامی غلطان اولد یغندن ماعدا خواص اوپادن دخی درت
 بشیوز قدر جان عزیز شربت شهادت نوش ایدوب خراب آباد
 ملکدن موره ملکونه کوچد کلرنده بقیه سیف جلال اولنلردن یری
 اولکیجه سر یحیی مراقبه اولوب مناجات سحر به ده یارب اولیا قوللریکه
 بوابشی نیچون ایتدک صوچلری نه ایدی دیدکده خطاب قهر الهی
 وارد اولوب سکوت ایله بو خسه سنک لسانکی قطع ایدرم دنلدی اولد دخی

بریده زیان اولوب بومقوله اسرار قدر دن بردخی سوال ایتمدی زیرا
ابتلاگاه اولور که بطریق الجزا اولور وگاه اولور که عین محبتدن کلور
حال یحیی علیه السلام کی عمرنده گاه ایتمدوکنندن ماعداهم معصیت
وقصد خطادخی واقع اولماش ایدی وشر اولان نسنه به شر اولدیغی
جهتدن والله تعالی به نسبتی جائز اولدیغی جهتدن ایمان کتورمک
واجبدر وقرآنده کلور (قل کل من عندالله) یعنی سزک فاتکرده
اگر مستحسن واکرمکروهدر جمله امور الله تعالی دندر یعنی خیر اولان
نسنه من حیث وجودعینه حقه مضاف اولدیغی کی شر اولان نسنه
دخی حیثیت مذکوره دن اکامنسویدر زیراخالق الکل در وشر بی
جهتدن عدم نسبتی مراعات ادیدن اوتوریدر تنکیم حدیثده کلور
(والشیرلبس البک) بوسیدن قبض شر لازم کلسه بدالله دن قبض
ایجابو شیطان ایله مسماک التدن قبض ایتمک کرکدر و بعض اولایا
شیطان ملاقی اولوب ارالنده مذاکره واقع اولدقده ابلبس دیدیکه
برکیمسه نک ذله سی غیر اول ذله به وقوععندن تنفیر سبب اولسه ماجور
اولوب اجر تنفیر دخی اول ذله دن حاصل اولان نقصی جابر اولمق محملدر
دیدکده اول ولی دن منقولدر که بومعنی سر قدردن اولمغه استحضار
جواب ایله مدم دیدی زیرا حدیثده کلور که (اذا ذکر القدر فامسکوا)
مسکره الهام الهی اولدیکه ابلبسک بوتقریردن مرادی بی ارتکاب
منهی به دوشورمکدر (والله حفیظ علیم) و بر وقتده رسول الله ایله
ابلبس اراسته بعض مذاکره جاری اولدقده ابلبس دیدیکه یا محمد
تقدیر کر چند سن هدایت ایچون خلق ایتمدر فاما هدایت فی الحقیقه
سنک الکده دکلدر و بنی دخی ضلالت ایچون خلق ایتمدر واکن ضلال
دخی بنم المده دکلدر زیرا هادی و مضل الله در بوانشاده خطاب الهی
وارد اولدیکه ابلبس اگرچه کاذبدر فاما بوسوزنده صادقدر بومعنادندر که
قرآنده کلور (لبس عليك هدیهم) وینه کلور (لبس لك من الامرشی)
بس بوندن معلوم اولدیکه ارسال رسولدن حکمت الهیه اهل ایمانه
جنت و نوابله تبشیر و کفاری نار و عقابله انذار و عقل مجرد ایله ادراکی

میسر اولیان اموری تبیین وتفصیلدر یوخسه جبر دکلدر و مجزائله
مؤید اولان انبیانک حالی بو اولیجق حال اولیا نیجه اولمق کرکدر قیاس
اولنه انکیچون قرآنده کلور (وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر)
یعنی انبیا وامم و علما و تلامذه و شیوخ و اهل ارادت ارالنده حق و صبرله
تواصی دن غیرى علاقه یوقدر بلکه علاقه حقه در تنکیم قرآنده کلور
(انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض) وینه کلور
(قل الله ثم ذرهم) و سر قدر آخرتده اشقیایه دخی ظاهر اولوب بعدالزام
الحجه ناره داخل اولسه کرکدر یعنی هر کسک عین ناپسته واحوال غیبیه
واحکام ازایه سی منکشفه اولوب حقیقه الحال نه اولدیغی معلوم
اولدقدنصکره مقتضای قضانه ایسه بمول به اولوب اصلا
جای اعتراض قالمسه کرکدر و بعضیله سعادیه منکشف
اولور اشقیایه اولماز دیدیلر فاما قول اول راجحدر زیرا مقصود
یا لکن محک حقیقی حق تعالی اولدیغک بیلد کلری دکلدر که
یارب سن قضای ایندک و سن تحریک ایندک پس بز جبر مطلق
ایچنده بواندق بناء علی هذا بزه نیچون عذاب ایدرسن دیه زبراعذاب
واسبابی انلرک مقتضای استعداد لیدر که غیر مجبور لدر وحق دائما
خلاقدر انکیچون مثله کلور (بدک اوکنا وفوک نفخ) و مسئله قدرده
کلور که سر مجبوران ابلبس پر ضلالت و طغیان حق تعالی به دیدیکه
الهی سجده ایتمه حکمی تقدیر ایدرسن بینه سجده ایله امر ایدرسن
جواب الهی وارد اولدیکه بویه تقدیر ایندیگمی نه زمان بلدک سجود ایله
امر دن اولمی و یا مسکره می ابلبس دیدیکه بعد الامر بلام حق تعالی
بیور دیکه بن دخی سنی بوسیدن مؤاخذه اتم و لکن برکیمسه به عین
ناپسته سی منکشفه اولوب قبل الوقوع مقدره مطلع اولسه آدم کی
فی الجملة نسیان ایله ایقاع نهیه مبادرت ایدوب مسکره نفسی اوزرینه
اقامت بخت ایلر * ربنا ظلمنا انفسنا * کی بونده اولادنه تعالیم
ونا دیب وارد و برکیمسه کسندویه اصابت ایدن خطاء ایتک احتمالی
یوق و خطا ایدن دخی اصابت ایتک احتمالی اولدیغک بیلوب بویه

اعتقاد ایلسه امورنی حقه تفویض و تسلیم قلسه بومعنی انک سعا دته
 دلیل اولور بوجهندن بعضی انا مؤمن ان شاء الله دیمکی نجو بزیاندیلر
 زیرا عاقبت جهالت واردر که علمی غلام الغیبه مفوضدر و لکن اکثر
 اهل السنه دیدیلر که انا مؤمن حقادیمک کر کدر زیرا لفظ ان شاء الله
 تبرک ایچون اولسه دخی ایهام شک ایتمکدن خالی دکدر و ایمانده شک
 کفر در پس مؤمن ایمانده راسخ اولوب حق تعالی به حسن ظن ایتمک
 کر کدر و محکیمدر که بر دفعه رئیس الطائفه سهل بن عبد الله
 التستری ایلر ایلر سر قضا و قدرده طلوع شمعدن ارتفاع نهاره دک
 محاجه ایندی لر اخر مقاله ایلر بواولدی که یاسهل بن اشیا دیم
 و حق پیور دیکه * وسعت رحمتی کل شیء * سهل دخی یا ایلر
 * فسا کنها للذین ینفون و یؤتون الزکوة * آیتی مضمونی سنده
 مفقوددر پس نیجه مرحوم اولور سن دیدی ایلر دخی یاسهل
 یوسوز جامعل سوزیدر نولایدی سوزیلیدک بنم متقی اولدوغم ندن
 بلدک دیدی و حق تعالی بنم لعنه یوم دینی غایت قلوب * وان علیک
 لعنتی الی یوم الدین * پیوردی و اهل اعرافک اوراده سجده لر ینک
 قبولی بنم قبول توبه مه دخی بنی طعمه دوشردی یاسهل بلدکیکه
 تقید سنک صفتکدر رحمت حق مطلقدر دیوب غائب اولدی
 سهل دیر که ایلرک التده محجوج اولوب غصه مدن ریغم
 بوغازمه قلوب ابلاغ ایده مدم و تاشو یله اولدم که طریق معرفتی
 ایلرکدن اخذ ایتمک حدنه واردم بونده ایلرک ججع مقامانده علم
 و افره دلالت واردر علم ذاندن غیری زیرا اگر ذات حقه علمی اولایدی
 برزخده قالماسدی و آدمه سجده قلوب حقندن محجوب اولماسدی
 اشته علم و عملده استقراری اولمیلرک حالری بودر ای نیجه لر ایدم
 صاندیلر و لکن منزله کتفه به کمدیلر نیجه لر ایچدم قیاس
 ایندی لر شراب مسکی الختام معرفتک قو خوشن یله المدی لر و علی هذا
 هر عصرک اکثر سلاکی کامل الندن چقمق قلدن طریق حقده
 ایاق بصامدی لر و نفس کندی تریسه اوستاددن چقمقاربوب قلمی

عرشه اصامدی لر * قل ان الفضل بید الله یؤتیه من یشاء *
 و کلام کاورده کلور که انبیا علیهم السلام تجلی و قضایه خادم لر در اکن
 مطلقا دکل بلکه من وجه موافقت و من وجه ردله انکیچون شانلری
 حیرت کبرا اولدی پس بر کیمسه هر تجلی ایلر واقف اولسه
 کشتی ناقصدر و بوراده بعضی لر غلطه دوشوب عند البلاء
 ترک دعا ایلدی لر و قیاس ایندی لر که قضایه رضامقضی به رضایی
 مقتضیدر و دعا قضایه رضایه مانعدر بوجهندن بعضی اکابر
 مر بعضی اولدقده اطباء به مرضی ذکر ایندی و بعضی لر دخی
 حالی غیبه عرض ایتمکدن امتناع ایلدی سیندن سوال اولدقده
 طیبیه عرض مرض ایتمک رمدن شکایتدر و اولکه دیدیکه بزم حقندن
 شکایت بوقدر و لکن طیبیه عرض مرض ایندی بکمزده وجود مزه
 اولان تأثیر قدرندن اخبار در دیدی زیر لسان عارف لسان شکایت
 دکل بلکه لسان حکایتدر انکیچون اول مشویده دیر که (بشنوا زنی
 چون شکایت میکند * از جدایه ها حکایت میکند) و بعضی اولیایه
 جوع غالب اولوب اغلاقدقه معنای مذکور دن آگاه اولمیلردن بری
 تعییر و تویخ ایدوب اخلقدن اوتوری نه اغلر سک دیدکده جواب
 و یردیکه (انما جوعنی لابی) یعنی بنی آج ایلدوکی اغلقدن اوتوریدر
 دیدی و الزام ایلدی و بکا بعقوب علیه السلام و امثال دخی بو بانددر
 یوخسه فی نفس الامر جزع و ضجرتدن دکل انکیچون اول حزن
 و بکا اثره غیرک سرور و انبساطندن الذ و احلی در پس کامل
 ظاهری ایلر اسبابه مباشرت ایدر که انده سنت نبویه به اتباع واردر
 و باطنی مسبب الاسبابه مرتبطدر و بومر تبه به تمام تجلی دیرلر الحاصل
 حرب ایچون سلاح کتورمک و دفع بلا ایچون دعا ایتمک مشر و صدر
 و حقیقته موافقدر زیرا قضایه قضایله مقابله و ظاهر و باطنی مراعات
 و قشر و لبی محافظه در بوجهندن در که رسول علیه السلام رجه
 لامالین ایکن سیفله مبعوث اولدی و غزوه احدده ابی بن خلف نام
 مشرکک بوغاز نه ریحله اوروب مجروح قلدی و اول ضرب بدن امین

مذکور قرب مکه ده سرف نام محله حفره چمنه بقلدی و دیمشدر که
 اینسان سرف قدره اطلاع طی اولمشدر تا که تبلیغه فتور کوسر میانه
 و رسول الله اطلاع و تبلیغدن عدم مانعی مزید قوتندن او تور بدر
 نیکم مرورایتدی و خیال ظل دیدگری ایله سرف قدره اشارت ایدر زیرا
 اول پرده که چکمشدر جیع خلا بیده متحکم اولان حجاب سرف قدردر
 و اول صور مختلفه که محرک اصوات متنوعه سی مقارن و منضمدر
 حق تعالی تک عبادی ایله معامله سنه رمزدر فافهم و بعض
 مکاشفانده کلور که بر کیمه بی حق تعالی خلقنده اولان اقداری اوزرینه
 مطلع قلمه تسلیم و تقویض ایدوب نظر ایله اگر اول ایشده منفعت
 و ارایسه شکر و سکوت ایله و اگر بلا و عقوبت و ارایسه دعا ایله
 شفاعت ایله و اول بلا انلردن مصروف اولسنی رجا قیلله
 و اگر عباددن نصیحت ایدر و ارایسه تسلیم و تحبیب ایله و اعلام
 ایده که حق تعالی انلره والدن اشق قدر پس هر کیمکه عباد الله
 ایله بومعامله بی ایده عذابدن مأمون و بلکه محبت و مصلحتی و محبوب
 اوله اشته سرف قدردن بر مقدار ذکر اولوب قلمه کلدی زیرا دخی زیاده
 بسطی ممنوع و بلکه منهی و حرامدر و لکن فهمی محقق اهلان
 بومرئد کافی و بومرئد و وفیدر و بوفقیرباننده اصعب اسرار ایکی
 نسه در که بری سرف قدر رو بری دخی سر و حدندر پس بر کیمه بویکی
 سریدن آگاه اولسه سائر اسرار اکا بسیر او اور نسأل الله ان یجعلنا
 من اهل الادب فی جیع الاطوار و یشریفنا فی جملة المقامات
 بانواع الاسرار و الانوار

(الباب الثانی عشر فی الطهارة)*

طهارت لغتده نجاستنک تقیضی در که نظافت و تقاوتدن عبارتدر
 و شریعتده اعضا مخصوصه بی صفت مخصوصه ایله غسل
 ایتمکه دیور یعنی حدث اصغره اعضا و ضو بی صفت
 ثلاث ایله غسل و حدث اکبرده جیع بدنی تطهیردر سوال
 اولی سرف قدر اول و طهارت اولی سرف قدر اول و طهارت اولی سرف قدر اول

غسل مفروض اولدی غیر بیده اولدی جواب بودر که آدم علیه
 السلام جنتده شجرة خنطه دن اکل ایتدیکده لذتی جیع عروق
 و شعورنده دور ایلدی و ما کول سبب اجتماع نطفه و باعث حدوث
 منی در انکیچون اهل ریاضت اولان مبتدیلرده قلت اوزره در نطفه
 هر برشعه تک اصلندن نزول ایدر کرک بحاجه طریقه اولسون
 و کرک احتلام و غیر وجهه اولسون پس بولدت شامله به شکرا
 جیع بدنی غسل و تطهیر ایتمک فرض اولدی مع هذا معنی تکفیری
 دخی مشتملدر و بر جواب دخی بودر که سبب جنسایت اولان و طی
 بنده اولان جیع قوایی استعمال ایله وجوده کلور انکیچون اکثری
 مضاعف بدن و اقلا لی مقوی در بوسیدن اگر حکماء الهیه و اگر
 غیر بکرتوفان و تقاضی قوی بولمقدقه قربانی مندوب کور مدیلر
 پس حدث اصغرک سبی که اکل و شربدر بعض اعضا بی تحریک
 و حدث اکبرک باعثی که و طندر جیع بدنی استعمال اولدوغندن
 ماینلرنده تعمیم و تخصیص ایله فرق حاصل اولدی و بر دخی بودر که
 طهارت مطلقا وسیله صلواتدر صلاة ایسه حضور حقه قیام
 و خدمت و تعظیم ذوالجلال و الاکرام در پس مصلی به لازم اولدیکه
 اطهر احوال و انظف کیفیات اوزرینه اوله زیرا بومعنی تعظیم
 اقرب و خدمتده اکملدر کمال نظافت ایسه جیع بدنی غسل ایله
 حاصل اولور و حدث اصغره دخی عزیمت بویادی و لکن کثیر الوجود
 اولمغه ایسر نظافت اولان تنقیه بعض اعضا ایله اکتفا اولندی و دفعه
 للحرج رخصت ایله عمل اولوب بعض اعضایی غسل ایتمک کل بدنی
 غسل مقامته اقامت قیلندی زیرا اعضای مکشوفه مدار مزاوله
 اعمال و کسیدر جنابتده ایسه حرج بوقدر زیرا قلیل الوقوعدر
 انکیچون عزیمت اوزرینه قالدی بولک نظیری خاتونلرک حیض
 و نفاس حالتده صلوة و صومی ترک و بعد الطهارة بالکرم صیامی
 قضا ایدر زیرا صیام سنه ده بر کره کلور و بر دخی بودر که صلواته ذوق
 قربت و وصلت اولمغه رسول الله تحبیب اولندی کمال وصلت پس
 طهارت کامله دن ضرره در انکیچون قرآنده کلور * لا یغسل

الامطهرون * یعنی سرهویت ذاتیه بی ادناس جیع تعلقاتدن مطهر
اولتر مس ایدرلر بوجهندن صلواتک ظاهری قید اولندیکه قبله به
توجه و بعضی اعضایی غسلدر و باطنی طواف کی اطلاق اولدیکه
حق مطلقه وجه کلیدن توجه و ظاهر و باطنی تطهیردر و طهارت
ظاهره طهارت باطنیه به سببدر زرا شریعت وسیله حقیقتدر جنت
ودین مطلقا نظافت اوزرینه منیدر و حدیثده کلور * الاسلام
انظیف فتظفوا فانه لا یدخل الجنة الا نظیف * وینه حدیثده
وارد اولمشدرکه خانه لیکرک فنانسی یعنی اوکار بی تنظیف ایدیکوز
و کاسای یهود کبی جمع ایتکوز و اغزلر یکزی دخی پاک ایدیکنز
زیرا طریق قرأندر تنکیم زبان فارسی ابله کلور (کذر گاه قرآن و پندش
بکوش * به بهتان و باطل شنیدن مکوش * و مرویدر که بر دفعه
جبرائیل حضور نبوی به قدومی تأخیر ایلدی صکره سرندن سوال
اولندقدده جبرائیل یوردیکه نیجه نازل اولایم که سز طر فقلر یکزی
قض و شوار یکزی اخذ و براجکزی تنقیه و مسوال استمال ایتنر سکر
صکره * و ما تنزل الا باهر ربك * دیدی براجم برجه نك جمیدر
ضمله غلغله و زنی اوزرینه بره فلك مفصلاری اوزره طهراله قدده در که
چقور اولغله انده و صبح مجتمع اولور و ایکی عقدده اراسته راجبه دیرلر
پس هر بره قدده ایکی برجم و اوچ راجبه اولور اهرامدن یعنی باش
بره قدن غیری ز برانك بر برجه سی و ایکی راجبه سی وارد در وجه
تنقیه بودر که اکثر یا اورالده درن قالوب صوابله بشره اراسته حائل
اولغله بقاه جنابته سیدر و مسوال سنت مؤکده در وضویه
اختصاصی یوقدر و لکن عندالوضوء تا کد در زرا و ضرطه عامی
ازاله و تنکیم فنی تطیب ایدر و مسواکه ایکی رکعت بلامسوال اولان
یتمش رکعتدن افضلدر و مسوال یوغیسه بره فقلری ابله اغرنك ایچنی
برخوش تطهیر ایلله کرک اغرنده دیشلری اواسون و کرک اولسون
و خاتونلرک جقندده حاقر مسوال مقامنه قائمدر دیو صبر حذر دعا
و طهارت اوزرینه غلام مندوب الیه و مرغوب فیه در زرا جا زدر که

روسی حال نومده مقبوض اوله تنکیم قرأنده کلور * فیسک التي قضی
علیه الموت * پس کرکدر که عمل وضوئه و مخ عبادت اولان دعا ابله
مختوم اوله و رؤیایی اصدق و واجب شیطاندن ابعده اوله و شقی ایمن
اوزرینه نوم انبیا و انجدار طعامه اسرعدر و دیمشدر که بدن
انسانک طهارتی ادناس و قاذوراتنددر و ماء مسخن و صابون ازاله
اوساخه معیندر و هواسی بادر اولان بلادده ابام شتاده اسی صوابله
وضو و غسل مرخصدر و حمامه دخول ما ذون فیه در و لکن
ستر عورت و غرض بصر شرطیه در و خاتونلره ایکی شرط دخی
وارد در که بری تنهایرلر دن کیده ل و بر دخی ترک زینت ایلله ل
و حواس ظاهره نك طهارتی محتاج الیه اولیان ادرا کاته اطلاقدندر
پس سمع و بصر و شم و ذوق و لمسی محتاج الیه اولیان مدرکانه صرفله
تجهیسدن حذر لازمدر و اعضا نك طهارتی موازین عقلیه و احکام
شرعیه و نصایح و تنبیهاندن معلوم اولان اعتدالات دآره سندن
خارج اولان تصرفانه اطلاقدندر خصوصاً اسانی که انك ایکی وجهله
طهارتی وارد در که بری صمته مخصوص صدر مکر که مایمنی و مقید اوله
و بری دخی تعبیر ایندیکی اموره مراعات عدله مخصوص صدر پس
برنسنه نك بیاننده نقص ایتمه و ایچنده اولوبوب ذاتی اقتضا ایندوی
زیاده نسنه ابله دخی وصف ایلله و الا فقلدر که شهادت زور قیلا ندندر
و بر حرفی حرف آخرله ترجمه ایلله که مهالرنده تفاوت اولسه فائله
واوکی اصلی تفسیر ایتش اولوب صادقلر زمره سندن خارج اولور
و بعضی کتب منزله ده کلور که * عجب ربك من مشاء بلا ادب و من
ضحك بلا عجب * یعنی حکم الهی بودر که انسان بره وضعدن پر موضعه
ضرورت قویه اولمدجه حرکت و مشی ایتک و مقتضی بولمدجه خنده
یعنی کولمک منهیدر و خیالک طهارتی اعتقادات فاسده و تخیلات رده
و آمال و آمانی میداننده جولاندندر و بویه یعنی زیاده صعوبتدن اقل
قلبله مبصر اولمشدر انکیچون آمانی و امثالی ذم اولمشدر خصوصاً که
صفت یهود در تنکیم قرأنده کلور * نلك امانیهم * وینه کلور

* بود احد هم او یمر الف سنة * وذهنك طهارتی افكار رديه
 واستحضارات غیر واقعه و غیر مفیده دندر و بعض خواص اولیا
 پیور مشدر که الی سنه در که ما سوی الله فکری در و نمه کبر مشدر
 و حقندن غیری هیچ بر ملاحظه بکا آل ابرکور مشدر و عقلک طهارتی
 نتایج افکار له تقید دندر معرفت حقّه و غرائب خواص و علوم
 اسرار مختص اولان مواضعه زیرا عقل نهایت معرفندن قاصر
 و غایت ادراکدن عاجز در پس قدس ذاته ملام اولان
 عدم تقید در و قلبک طهارتی توزیع هم و نشئت عزایمی موجب
 اولان تعلقاته تقایدندر و تعلقاتک دخی اسباب جلیه و خفیه سی و اردر
 سرنه مهتدی اولوب اکا کوره عمل لازمدر و نفسک طهارتی اغراضدن
 و بلکه کندی عینتدندر زیرا نفس آمال و امانی و تعلق اشیا و نتایج
 اذهان و تخیلات اولان تشوقات کشیره نک خیره سیدر پس بومقوله
 امور ردیله به مایه اولان نفسی اصلندن قلع ایدوب فروغندن دخی
 بالکلیه نجات والو ائندن طهارت ذات لازمدر و روحک طهارتی
 حق تعالی دن مرجو اولان حظوظ شریفه دندر معرفت و قرب ذات
 و مشاهده و سائر نعم روحانی ایلّه احتیاط کی زیرا دیمشدر که
 شول امر که سنک اوزر یک حکمی غالب اولور یا طبیعیدر مطلقا جلب
 منفعت متعلق اولسون استیفاء لذات جسمانیه کی و یا دفع مضرت
 متعلق اولسون اسباب آلام بدنیه دن احتیاط و پرهیز کی و یا خود
 روحانیدر علوم نافعه اکسابنه و اخلاق محموده تحصیلنه اهتمام
 و جهالات و اخلاق مذمومه دن اجتناب احتیاطی و یا خود نفسانیدر
 جاه و منصب شریفه ایلّه تقید و اغراض نفسانیه بی منافی اولان
 سنه بی رفع ایتک کی چونکه نفس خیره الامانی و الشوقاندر پس
 هر نه مقوله معنا که سنی وسطاعتدالی دن اطراف روحانیه تقید به
 و طبیعیه خسیسه به و غیر بلره اجتناب و انجذابدن خالی اولیه اندن
 مطلقا تخلص و طهارت کر کدر بروجهله که اصلانده ماسوی الله
 انتفات بولیمه تنکیم قرآنده کلور (ما زاغ البصر و ما طغی) و تعلق

ایتمک دکل بلکه تحدیث نفس بالتعشق ایتمکدن بیلّه حذر ایلله ظاهرا
 و باطنا مقصود اولان طهارت روحدر یعنی روحک زمان ارتباط
 تدبیریده صحبت مزاج طبیعی و اکا متصل اولان خواص مضرتدن
 متلوث اولدیغی سنه لدن خلاصیدر و حقیقت انسانیه نک طهارتی
 جمعیت انسانیه ده اولان معانی و حقایق فقداندن و تغیر تجلیه دندر که
 حقیقت قابلاک احکام امکانیه دن سلامته موقوفدر اکثر ناس ایسه
 بوا حکامده کثرتک زبونی و مغلوبلریدر و سرک طهارتی حق مطلق
 جامعته اتصالی و احکام تقیدیه نک زوالیله در و سریدن مراد حصه
 تجلیه جمیعدر که حق مطلق اول حصه حیثیتی ایلّه مستند و مرتبطدر
 و احکام تقیدیه دن مراد اول تجلی به مجلی اولان وانی تقید ایللیان
 عین ثابت ایلّه مهیت سیبیه عارض اولان اموردر زیرا هر تجلی و صفاتک
 احکامی مرآت اولان مجلیه تابعدر و بوطهارت مذکور استجلاب
 رزق حسی و معنوی ایدوب باعث زیاده او اورتکیم خلافتله انصاف
 سبب نقصاندر تنکیم حدیده کلور (دم علی الطهارت بوسع علیک
 الرزق) یعنی طهارت ظاهره و باطنه اوزرینه دائم اول تا که رزقک
 هر یوزدن موسع اوله سؤال اولنورسه که حضرات اصحابه هر درلو
 طهارت موجود ایدی پس اکثری دنیاده بچون مضایقه اوزرینه
 اولدیلر جواب بودر که انلرک حالی قیاسدن خارجدر زیرا انلرک
 حلالدن اجتنابلری غیر یلرک حرامدن احتیاطلرندن اقوی و اکثر ایدی
 و انلرک فقر حقیقیلری که ماسوی الله دن بالکلیه بوشالمقدر غالب اولمقله
 صورت فقری دخی قبول ایلدیلر تا که ظاهرا و باطنا حقّه معتقرا و لال
 و هر مقامده طبیات ولذات برینه حق بولال و قدس ذاته معانقه
 قیلال و کنسیدلرین دریای غنای تامه صلال الحاصل مکنونانندن
 بالکلیه کسلال ز برادنیاتک عند الله تعالی جناح بعوضه قدر قدری
 یوقدر و اگر اوقدر مقصداری اولیدی کافره بر جرعه صو و پروردی
 پس مؤمن و کافرک مشترک اولدیغی دنیای دینه بی خواص عار
 ایدوب قبول ایتدیلر بوجهتدندر که کالات روحانیه ایلّه دخی اکتفا

ایندیلر زیرا روح مشترك فیهدر بلکه عالم اسرارہ ترقی ایندیلر که
 بوعالمه وصول خصائص اهل ایماندنر انکیچون آخرتده کفار
 محجوبلر در زیر بالاده مذکور اولدیغی اوزره حصه تجلی جمیع بدن
 بالفعل پهرمند دکلردر وحیدشده کلور (من اخلاص لله ار بعین صباحا
 ظهرت بنایع الحکمة من قلبه علی لسانه) یعنی ظهور بنایع حکمت
 جزاء اخلاصدر بلکه اخلاص وظهورک هریری فی الحقیقه عین منت
 ومحض فضل الهی بایندنر پس اخلاص مذکور اگر طلب
 ظهور ایچون اولورسه خالص اولماز بناء علی هذا ساحة قلبی اندن
 تطهیر وتخلیص لازمدر تکیم کلام کبارده کلور (من رزق الطهارت
 حتی عن رؤية الاخلاص فقد منح الاخلاص من الاغراض) یعنی عموم
 اوزرینه اغراضدن وخصوص اوزرینه اخلاصدن خلاص اولوب
 اهل اختصاص زمره سنه ملحق اولور و محکیمدر که ایکی سالک
 بر مغاره ده ذکره مشغول اولوب بوکون یارن قتح اولور دیو بر قاج کون
 شویله بی قتح قالدیلر زیرا اشتغالی غرض قتحه مبنی قلدیلر آخر
 رجال الفییدن بری داخل مغاره اولوب اول سالکری طریق اخلاص
 هدایت وحق مطلقه دعوت ایندکده زمان قلبیده نائل مرام اولدیلر
 و دیمشردر که طهارت اصلیه اولی که غیر مجعوله در قابل عطایای ذاتیه
 و اسمائیه در که اولکبسی بلا واسطه وایکنجبسی با واسطه اولان
 منح الهیه در و نجاست اصلیه اولی که بودخی غیر مجعوله در مذکورک
 خلافتده در که غیر قابلدر زیرا قاذورات اوزرنده جنت اولدیغی کی
 دل مردارده دخی فیض الهی اولماز بوسیدن مؤمن ازل و کافر ازل
 دیرلر اگرچه ایمان و کفر ازلده اولماز بلکه ابدده اولور الحاصل ازلده
 اولان بالقوه و ابدده بالفعلدر ولكن باطن حالد نظر قوته و طاهر
 حالد قوته در و صبیانک ایمان و کفر لری که باطن حالد زیر
 شهادت لری هنوز غیب حکمنده در ابوبن حالد تابعدر که ظاهر حالد
 انکیچون انلله بخشور اولور و سبب نجاست غلبه احکام امکاندر
 و خواص امکانات ایه و سائطدر که مانع قبول فیضدر شوره زار کییکه

مانع قبول باراندن زیرا مطر واصل و نازل ولكن محل غیر قابلدر و سائر
 استعدادات متوسطه دخی اکا قیاس اوانه یعنی هر کسک فیض باطنی
 طهارتی قدر در و ذنوبک جمله سی نجاسات باطنه در و بعضنک
 خواصی وارددر که باطندن ظاهره تعدی ایدر تکیم حدیثده کلور
 (ان العبد یحرم الرزق بالذنب یصیبه) یعنی بعض ذنوب وارددر که
 رزق صوری و معنوی بدن حرمانه سیبدر و طاعات مطهراندر که
 کاه بطریق المحودر تکیم قرآنده کلور (ان الحسنات ینذهبن
 السیئات) و حدیثده کلور (اتبع السببه الحسنه تحمها) و کاه بطریق
 التبدیل اولور تکیم تنزیلده کلور (الا من تاب وآمن وعمل صالحا
 فأوأنک یمیدل الله سببائهم حسنات) پس محومذکور حقیقت
 عفودن و تبدیل مزبور مقام مغفرتدن عبارتدر و بوندن عفو
 و مغفرتک میاننده فرق ظاهر و مغفرتک عفودن اتم اولدیغی باهر
 اولدی زیرا مغفرتده بقاء عین اولغله تکثیر ثوبات وارددر انکیچون
 بعض خطا کارل قیامتده مغفرتله معامله اولند قلدن بزم دخی غیر
 کاهلری مز واردی نیجه اولدی دیو اظهار طمع اینسدر کرکدر
 و معاصی متعدیه اولدیغی کی طاعات متعدیه دخی وارددر یعنی اثری
 ظاهر دن باطنه و باطندن ظاهره ساری اولور و مع تعدی بعض معاصی
 سرعته زوال قبول ایدر و بعض بطوه و کلفت ایله کیدر و بعضنک
 حکمی مونه دک مستمر اولوب بر زخده زائل اولور و بعض محشره دک
 قالور و بعض دخول ناردن صکره زوال بولور بوسیدن احیادن ارواح
 امونه امداد ایتک مشروعدر زیرا اول امدادله ارواح منتفع اولورلر
 و امداد دن مراد دعا و صدقه و اهداء ثوبات در و ثوبات دن مراد
 اعمال صالحه در که کرک نافله و کرک فرض و اهداء فرضده عامل بلا فرض
 قالوب مسؤل و معذب اولماز بلکه مقبول و منعم اولور زیرا مهدی اشرف
 الحصال اولان سخا ایله ممتاز و باب عطاء الهی دخی بازدر و صور
 مولدات دن هر ضرورتک قوی و خواص باطنه سی وارددر که بعضی
 انسانه باب سلوک و استکمالده نافع و مایمدر باذن الله تعالی و بعضی

مضر در اتصال و اکلا ن قطع نظر قرب و مجاورتک تأثیری وارد
جوز اغاجی کییکه پیرا غنک زهرند ن ماهد ا هوا سنک عفونتند ن
سایه سنده مستظل اولان کیسه به اثری ساری اولوب باعث صداع
سر اولور پس برنسنه نکه که خواصی جهندن نجاست باطنه سی اوله
عارف اولنره اندن حذر لازمدر واکلی حلال اولان حیوانات دخی
بویله در و خلل نام طاهر اولدر که انده من حیث المزاج ضرر اولیه
و کجسدنک حتی دخی تعلق ایتمه که نفسنک اکا تو جهتی - تلزم اوله
زیرا توجهات نفوسنک خواص ردیه سی وارد که اول نسنه به مباشر
اولان انسانک بدنه ساری اولور کک مطهوم و مشروب و کک لباس
و مسکن و کک غیری تصرفات اولسون نظرایله زهر مارله مبتلی اولان
کیسه حبه حیاته اولدجه و جمعدن خلاص اولماز و بلکه سبب موتی
اولور زیرا مجاورت هوائله مسمومه انفا س دریه سی واصل و ساری
اولمقد در و ککلب حقور و امثالی دخی بویله در و ضیاب و برایع
و سائر حشرات اکلندن احتراز اولنسیغنی حلی نام اولوب خواص
ردیه سنه بناء در زیر ابو خواص معتذینک بدندن نفسنه و اخلاقنه
وصفاتنه ساری اولوب بوسیدن قلوب و ارواحه تلویثات حادث
اولور که اقسام نجاساندنر و نام النجاسه حرام اینه در دم و میتنه
و لحم خنزیر و سباعدن هر ذی ناب و طیردن هر ذی مخالب و کلب کبی
و مشروباندن خمر کبی زیر اسکر خمرک لوازم ذاندندنر حرام لغیره کبی
حرمتی خارجدن دکدر پس بونلرک جله سنک نجاست ظاهره و باطنه سی
و بدن انسانه ضرر ساری سی وارد و بعض کامل مکاشفین پیوسته که
شارب خمر تو بهاته قرق کونه دک اندن تصوف کلز و حبشش یعنی
بتکات اکل ایلنه الی آیه دک مزاج اصلبسی انجق بولور واکل افیون
ایس کیسدر اندی تصوف کلز دیمک جائزدر زیر اکسلدوکی صورتده
دخی طبعی وزن اولی بولماز و انقطاعنه چاره بودر که هر کون قدر یسیر
نقص ایلیمه واذیت حاصل اولدجه صرمساقی اسکال ایده
و اکابوندن غیری علاج اولماز و بزم زمانغزده و بوز الی سنه دن بری

دخی بعض مطهومات و مشروبات حادث اولمشد که کبی خمر
و کبی افیون حکمنده در و انلری علما و غیر بلرمساح دیو استعمال
ایدلر نعموز بالله تعالی انکیچون تصوفلری اسانده در یوخسه قلبلرینه
نجاوز ایتمه مشدر و اشیا ده اصل اولان ابا حنذر دید کاری مطلق دکدر
بلکه اشیا نافعده اصل اولان ابا حنذر پس شول نسنه نکه ضرر
ظاهری اوله ابا حنذن خارجدر زیر اخلقتدن مقصود عبادتدر و عبادت
دخی صلاح مزاجه منوط در صلاح مزاج دخی اشیا نافعده استعمالنه
می یوطدر * فاحفظ هذا الماعنی فانه اغنی * وگاه اولور که احکام طهارت
و نجاست و حل و حرمت بری برلرینه بمنزج اولوب غالیبت و مغلوبیت
حاصل اولور زیرا بعض احکامک قوت رجحانی و بعضنک دخی ضعیفی
وارددر پس مباشر اولانک حالی دخی اکاکوره در بو جهندن مشایخ
سلف بدایت حالده حلال طیب خعموصنده اهتمام ایدرلر ذی زیرا
فقه افریدر و بمنزج بعید و حرمتی خالص اولان ابعدر در و ادنی الامر
وقت ضرورنده افطار در و فطور هر کک التندن کلور سه کلسون
قبور مرزیرا بلا طلب فتح اولان نسنه نکه اصلنی ارامیوب قبول ایتمک
کرکدر و واسطه به دخی نظر بو قدر زیر فی الحقیقه ید حقدر مکر که
مقبوض اولان صورت شرده برنسنه اوله بو صورتده شیطانله مسمی
التندن آلور تا که حق تعالی به اضافت شر لازم کلیسه که ترک ایدر
و دیمشدر در که اول مراتب طهارت توحید استحضاری در ککه
* ان تعبد الله کانک تراه * حدیثی ابله مشار الیه در یعنی استحضار
خیالی در که اول مراتب شهوددر و بو مرتبه ده بحجاب طبع و رجس
شرکدن خلاص وارددر زیر اهل بحباک توحیدی شرکله مخلوطدر
شول جهندن که رمله مقیدلر در و رسم بحجاب حقیقتدر و روی
حقیقت جلوه کرا اولدجه توهم تعدد وجوددن بری اولق مشکدر
و اعلا ی مراتب طهارت معرفت و شهود تجلی ذاتی ابله دوام التحققدر که
صفت کل اولیاددر زیر معرفت حقله جمیع اطوارده اولان بجهالت
مرتفع اولور و شهود دائم ذاتله دنش تعلق ماسوی و وسخ بحجاب

غیر بالکلیه زوال بولور و مرآت وجود انفسا و آقا رجسدن قور تلور
 طهارتله خصوصاً که قلبک کعبه وار اولدینی طهارت ایله در
 (چون طهارت نبود کعبه و بیتخانه بیکست) یعنی کعبه نیک کعبه اولدینی
 طهارتله و آتی اصنامدن پاک ایتکله در و الا بیتخانه ایله فرقی قالماز تنکیم
 بیتخانه دن بت ازاله اولنسه کعبه دن فرقی اولماز زیرا بوسورنده مسجد
 اولور مسجد ایسه بیت اللهم شعبه لند ندر تنکیم قرآنده کلور
 * ان اول بیت وضع للناس للذی بیکه * یعنی کعبه اول بیوت حقدر
 وثانی وثالثک تعینی آندن صکره در و اکا مضافدر عرش اعلا ایله
 سائر اجسام کبی و قلب ایله سائر قوی دخی بویله در یعنی قلبک
 تعینی سائر تعینات وجوددن مقدمدر زیرا ربس الاعضا والقوی در
 و ربس متعین اولد بجه مرؤس متعین اولماز تنکیم روح محمدی
 متعین اولد بجه سائر ارواح کلیه استفاضه نور وجود ایتدی و قرآنده
 کلور * انما یرید الله لیزهبن عنکم الی جس اهل البیت و یطهرکم
 تطهیرا * بوراده رجسدن مراد اهل بیته شین و یرن نسنه در یعنی
 قدر ذنبدر که عرضلری تدبیس ایله و حدیثده کلور * سلمان منا
 اهل البیت * یعنی سلمان رضی الله عنه عجمی الاصل ایکن ادناس ذنوبدن
 مقدس و مطهر اولد بجه اهل بیت رسول مضاف اولدی اهل بیت
 ازواج مطهره به دخی شاملدر و آل عبا فاطمه و علی و اوغلاری حسن
 و حسین در فقط رضی الله عنهم زیرا بر صبا رسول علیه السلام بر سیاه
 عبا کیوب طشره چیقوب اوتور دقلرنده ابتدا حضرت فاطمه کلوب
 آتی اول عبا ایچنه الدیلر بعد ها حضرت علی کلوب آتی دخی ادخال
 عبا قبلدیلر بعده حضرتان حسین قدوم ایدوب انلری دخی ضم ایلدیلر
 اندن صکره (انما یرید الله) الی آخره آیتن قرائت یوردیلر و سلمان
 طهارت ذنبه سی سبیلله اهل بیت مضاف اولیحق سائر الی یوم القیام
 کلان مقدسدر دخی اکا قیاس اولنه پس جهت جامعه طهارت
 مذکوره در بوخسه بالکن هاشمیت و یا غیره معنی دکلدر حتی دیمشدر که
 رسول اللهم صورت طینیة عنصربه و صورت دینة شرعیه و صورت

نوریه روحیه و حقیقت معقوله معنویه لری واردر پس هر کیم جمیع
 صوردن انک آلی اولورسه جمیع جهاتدن اکا وارث اولوب انک ولد
 صلیبی کبی اولور حضرت مهدی و سائر ائمه طیبین طاهرین کبی
 بومثوله آله اکل الوارثین دیرلر و اکثر بعض صور ایله قائم اولورسه
 نسبتی اکا کوره اولور الحاصل رسول اللهک آلی درت قسمدر اولکبسی
 صورت و معناده آلی در که برینه قائم اولان امام و خلیفه در ایکنجبسی
 معناده آلی در صورنده دکل سائر اولیاء محمدیه کبی زیرا بونلر صورتا
 شرفا اولمشدر دخی کشف و شهود بوزندن شریفلر در و اچنجبسی
 صورنده آلی در معناده دکل یعنی طینت عنصربه سی جهاتدن نسبتی
 صحیحدر و لکن وراثه معنویه سی یوقدر زیرا حطام دنیا سبیلله
 حقه اقبالدن منحرف اولمشدر و در پنجبسی صورنده آلی در و لکن
 معنادن دخی حظ بسیرایله متخطی اولمشدر و استعدادی قدر نسبت
 معنویه بولمشدر و بونک درجه سی پائیندن کتر و ثالثه دن برتردر
 زیرا نظر هنزه و کاله در و هر کیم که تقدیس ذاتیدن حصه سی واردر
 (لیغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر) سرندن دخی بهره سی
 واردر زیرا ذنبه مذمت لاحق اولور بوسورنده ذهاب رجس حاصل
 اولماز پس بونلرک جمله سی آخرنده مغفور حشر اولنورلر کر که
 دنیا در صورت ذنب حاصل اولسون زیرا مذمت لاحق اولان معنای
 ذنبدر صورت ذنب دکل صورت ایسه عنایت الهیه سبیلله معنایه
 ساری اولماز تنکیم اهل بدر حقه (اعملوا ما شئتم فقد غفرلکم) وارد
 اولدی و بومعنایه اختصاص الهی دیرلر اهل اصطفا در جاریدر
 و غیر یلدره دکلدر و بومقام مزالتی اقدامدندر فهمی اهل کشفه
 و یا خود فهم محقق اربابنه مخصوصدر و شول کیمسه که رسول الله
 انضیاف ایله بوشرف زانندی بوله پس شول سعدا که حق مجیده مضاف
 اولدیلر انلر ایچون اولان شرف اختصاص دخی فهم اوانه سؤل
 اولنورسه که رسول الله انضیاف ایله حقه انضیافک مایندده
 فرق ندر جواب بودر که رسول الله اضافت واسطیه به اضافتدر

واسطه ایسه مخلوق قدر پس اصل اضافت خالق در و بردخی بودر که رسول اخلاق کونیه ایله متصفدر که الله تعالی اول اخلاق هر بری ایله متصف دکلدر پس سن نبویه ده رسوله مضاف اولوب قول و فعلنه رعایت لازمدر که حقه تقرب حاصل اوله زیرا متابعتده شرف عظیم وارددر که غایتی محبة الله در تنکیم قرأند کلودر (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی بحیبکم الله) و بردخی بودر که رسوله انضیاف بولان صفاتی و حقه مضاف اولان ذاتیدر و صفاتندن مراد (قاب قوسین او ادنی) مرتبه لربک مجموعیدر و زائدندن مراد بالکذا و ادنی مرتبه سیدر سؤال اولنورسه که ذات و صفاتک مجموعنه انسابده بالکذا ذات دخی انساب وارددر جواب بودر که معنای مذکور مظهره کوره در ظاهره کوره دکلدر و بو مقامنددر که رابعه عدویه به سؤال اید و ب حق و رسولدن قنغیسی زیاده سورسکر دید کارنده جوابده هیهات حق تعالی تک محبتی غیرک محبتنه بر قومادی دیدی یعنی مقام زانده محبت رسول الله ایله محبة الله متحد اولدی دیمکدر زیرا بو مقام مظهردن ترقی مقامیدر که انده اثبیت بو قدر و بو تقریردن شان رسولدن شین مندفع و مرتفع اولدی اگرچه صورت جواب فی الجمله محل تعظیم و منافی توقیردر و بعض اولیاء وارددر که انلره ذاتیون دیرلر که نشأتلرنده احکام و جوب غالب و تقدیس ذاتی راجددر و بو معنا دندر که بعضیلر بالذات الله تعالی دن و بعضیلر دخی رسول الله دن و یا ورثه دن اخذایدرلر مع هذا جمله سی الله تعالی دن اخذایدرلر و لکن واسطه ایله بلا واسطه اولانک پیونده فرق وارددر و فی الحقیقه واسطه به متابعت ایتدیکه بلا واسطه فیض حاصل اولماز انکیچون فلاسفه فیض ذاتندن محروم اولوب بعض مراتبک علمنه مقصور اولدیلر بو سببندن طهارت ذات بو لمدیلر و رجس جهلده قالدیلر و قرأند کلودر (فی قلوبهم مرض) زیرا بو مرض جمیع رذائله شاملدر جهل و جبن و بخل و کفر و نفاق و امثالی کبی و بولره مرض دینلدیکی انحرافه سبب اولغله در زیر جهل ایله علمدن و جبن ایله اقدامدن و بخل ایله سخا دن و کفر ایله ایمان دن و نفاق ایله

اخلاصدن منحرف و اعتسالدن خارج اولور و بومه قوله امراض صفت قلبیه در انکیچون قلبی تطهیر ایتک اهمدر زیرا اساسدر اگرچه صورت طهارت دخی لازمدر زیرا وسیله در وحدیثده کلودر (من نام علی طهارة و فی عزیمه انه یقوم من اللیل فاخذ الله نفسه الی الصبح ککتاب الله له قیام لیلته) بو طهارتندن مراد طهارت صوربه در که وضو در و صلوته دخول ظاهرده ابدسته منوط اولدیغی کبی منام و یا انسلاخله معراج معنوی دخی اکامر بو طدر و بو تندن فهم اولنور که طهارت اوزرینه نام اولیانه اجر مذکور بو قدر زیرا حدت سببی ایله قیامدن منقطعدر فافهم جدا و اصحاب طریقتک شرائط لازمه سندندر که طهارت دائمه اوزرینه اولال و ضویه ضرورت اولان امکنده تجمدن غافل اولیسه ل

(*) الباب الثالث عشر فی کلمة الشهادة (*)

کلمه اصلندن لفظه واحده به دیرلر صکره بحازا کلماتی مشتمل اولان جمله به و بیانی حاوی اولان قصیده به اطلاق اولندی بورادندر که کلمه شهادت دیدیلر مقصود شهادت کلمه لیدر که هر بری کلماتدر تنکیم حدیثده کلودر (اصدق کلمه قالها الشاعر کلمه لید (الا کل شیء ما خلا الله باطل) و قرأند کلودر (و تمت کلمه ربک) کویا کلماتنت شدت ارتباط و کمال انتظامندن اجزاء کلمه واحده کبی اولدی بو جهندن جزء کل اوزرینه اطلاق اولندی و شهادت علم یقیندن صادر اولان اخباردر یعنی مخبر عنه اولان نسته به علم راسخ کر کدر تا که شهادت اطلاق صحیح اوله بناء علی هذا (اشهد ان لا اله الا الله) معنای دیمکدر که صمیم قلبدن اقرار و علم راسخدن اخبار ایتدم که معبود بالحق الحق الحق الله تعالی در پس اله منکر معبود بالحق معنایسته در و الوهیتی غیردن نی ایدوب الله تعالی به حصر ایتک توحیددر انکیچون بو کلمه به توحید دیدیلر بالاجماع و لکن قائلینک اعتقادی درست و ایحق کلماتک معانی لغویه سنی بلسه توحیدنه خلل و یرمز زیرا هر قائل اهل لسان اولماز ترکی و هندی و بلغاری و امثالی کبی بعض کبار بیور مشرکدر که الله تعالی اسماء حسنی ده

صعودن در کمال بلکه اهل سکر دن به تصویب اولمندی
 (ولا اله الا الله) کلمه سنده ایکی خاصه وارد بری بودر که
 جمیع حروفی جو فیہ در که حروف شفویہ دن انده حرف یوقدر ناکه
 خالص جو فدن اوله بالکز شفتین دن اولیه ولامده انطباق شفتین
 اولد یفتدن جلپس ذا کر اولان کیمه اندن بی شعور او اوب ذا کره
 کمال اخلاص حاصل اولور یوندن فهم اولور که خلق ارا سنده
 منفرد ذکر ایدن ذا کر کندی نفسنه اسماع ایده جک قدر اظمهار
 ایلیمه والا یاریایه ویا نشویش جلپسه مؤدی اولور که ایکسیده
 مذموم در تشکیم بلاد عربده شایعدر یعنی طائفه عربک اکثری جهر
 و اخفا و تشویش جلپس ندر بلپوب مراتبی بری برینه خلط ایدر لر
 و خلطه زیاده زحمت و بر لر و بومعنی انلرک جهل غالب برینه محمولدر
 و بری دخی بودر که اول کلمه ده حرف معجم یوقدر بلکه جمله سی
 نقطه دن خالیدر زیرا کلمه اخلاص در که جمیع ما سوادن تجردی
 منضمندر و مولانا جامی دیمشدر که نقطه مکسدر یعنی سکندر و کلمه
 شهادت نقطه دن معرادر یعنی پوشهدالایش مکس نقطه اندن مبرادر
 و بوقفیر حتی به لایح اولان بودر که بو کلمه نک بی نقطه اولد یغنی نک
 مؤدایی کثرته دایر اولان الوهیت حسبله در زیرا کثرته و حد نک
 ظهوری محجوبه و خفیدر و بردخی بودر که نقطه نک وجودی تمیز
 مراتب ایچوندر مرتبه اولو هیت ایسه مرتبه مطلقه جامعه در و محمد
 رسول الله ده اولد یغنی مرتبه الوهیته مقابله سی حسبله در زیرا مرتبه
 ربوبیتدر و بردخی بودر که جمعیت مطلقه سندن انوری در زیرا
 مرتبه الوهیته جمله اسماء و صفات مندرج اولد یغنی کبی که انلره
 الهیات دیر لر مرتبه عقل و فاعله دخی جمیع ارواح و کلمات مجتمع ایدی که
 انلره کونیات دیر لر و بالاده کنز ایتدی که عقل اول که روح محمدی در
 مظهر تعین نوری اولد فده ابتدا کلمه سی (لا اله الا الله) ذکر ی
 اولد فده رب العالمین دخی بومقابله ده تشریف ایدوب محمد رسول الله
 یوردی بو توحید و تصدیق کماله سری باقی قالدی کرک بالغه ل و وحد

و مصدق اولسون و کرک اولسون زیرا شهادت الهیه و نبویه کافیه رتبه
 قرآنده کلور * و کفی بالله شهیدا محمد رسول الله * و ینسه کلور *
 شهد الله انه لا اله الا هو و الملائکه و اولو العلم * زیرا اولو العلم اولنلرک ربیبی
 رسول الله در و انک علمنه نسبت ایله سائرک علموی یدی در یادن بر قطره
 کبیر و کلمه توحید درت کلمه دن مرکب اولدی زیرا انها را یکی نصف
 و لیل دخی ایکی نصف اولوب مجموعی انصاف اربعه در پس بودرت
 کلمه نک فائز نک لیل و نهاده ایتدو کی ذنوبی مغفور اولور فاما محمد
 رسول الله اوج کلمه دن مرکب اولدی زیرا توحید دن مفهوم اولان
 ذات و صفات در و فعل رسول ده ظهور ایتکله صفت فردیت و جود
 بولدی که سر تشبیهدر انکیچون رسول الله کلمه فردیه دید یلر ذات
 و صفات و فعل جهتندن که عقل اولدر رسول الله فردیه اولی در
 زیرا مظهر اولدر و یاروح و جسم و حقیقت جامعه سی یوزندن که
 اولکبسی احمد یتنه و ایکبسی محمد یتنه ناظر در زیرا عقل اول
 مرتبه سنده جسم بالقوه در بالفعل دکل واسم جلاله درت حرف اولغله
 اسم محمد دخی اکاموافق اولدی و کذلک محمد رسول الله اون ایکی حرف
 اولدی لا اله الا الله کبی و سر مناسبتدن اوتری ابو بکر الصدیق و عمر بن
 الخطاب و عثمان بن عفان و علی بن ابی طالب حرف لری دخی اون ایکبشر
 اولدی و بو جهتدن نسب طینلری دخی نسب نبوی به اتصال
 و التقابولدی یعنی امام علی نک التقاء نسبی اب ثانی ده در انکیچون چنده
 قصر علی قصر نبوی مقابلنده وضع اولندی و نشاء علی به مرتبه
 حقیقت غالب کلدی و ابو بکر صدیق نک اب سابعده در انکیچون
 نشاءنه مرتبه معرفت غالب کلدی زیرا اسم سابع که قهار در غایت
 فنا و نهایت و وصولدر که حال معرفت ایسه حقه و صولدنصر که در
 و کمال معرفت حکمی تمام عبودیتدر انکیچون بدن و مالی ایله الله تعالی به
 و رسول الله شایسته خدمت لر قلدی و شیخ اکبر قدس سره الا طهر
 قدم صدیق اوزر یتنه در دیواقطابدن جماعت کثیره شهادت ایلدیلر
 انکیچون مقام عبودیت محضه ده قرار قلدی و انک ذوق ایتدو کی

عبودیتك فوقنده ذوق عبودیت اولدی و هر کچدن که رایحه ربوبیت
شم اولندی انده زور و باطل بولندی پس سالکه لازمدر که
اهل عبودیت متابع ایلده اهل دعوا به متابعتدن حذر قیله و عمر فاروق
التقاء نسبی اب تاسعه در انکیچون نشأ سنه مرتبه شریعت غالب
کلدی زیر اسم تاسع اسماء بقادندر و بقانک مقتضای ظاهری
شرعیه تقید و ستر حالدر و عثمانک اب خامسه در انکیچون نشأ لینه
طریق غالب کلدی زیر اسم خامس طریق فتاده در و طریق فتا
طریق مجاهده در که مقتضای طریق بقدر الحاصل خلفاء اربعه نك
هر بری درت مرتبه نك مجموعه و اصلردی و لکن انبیا به بعض احوال ایلده
بری برلندن مقیم اولدقلری کی خلفاء دخی مقتضای نشأ اوزرینه
بعض مراتب ایلده متفرد اولدیلر ائمه اربعه دخی انلر قیاس اولنه
یعنی انلردخی درت مرتبه به بالغ و ظاهر و باطن حقه و اصل اولمشلردی
ولکن بعض خصال ایلده برلندن امتیاز بولدیله و اجتهاده مشغول
اولدیله و انلرک اجتهادری حقیقه و وصولرینه مانع اولدی بلکه
اجتهادری بعد الوصول ایدی انکیچون چار مذهبده اولیاه بسیار کلدی
زیرا بر قومک ریشلری ناقص و کندیلری کامل اولمق مستحبدر
و بونک حقیقه درس عشق سوبلدیلر دیدکلری اجتهاده اشتغاللرینه
پناه در بو خسه بطریق الذم دکلدر و نقصی مشعر اولان وجهه
ادایدنلرک اداری مردود و کلامری کندی ذوقلرینک نقصانته
محمودر و اطایف حکایانه کلور که برکون با جعفر ابهری با باطاهر
همدانی مجلسنه واروب بوسجمر زده ایدک که سنی خواصله باب الله ده
کوردم دیدی با باطاهر دخی جواب و ربوب بلی سن باده خواصله ایدک
و بن داخلده اخصله ایدم کورمکه باعث بودر دیوازام ایلدی پس
احوالده تفاسوت اولدیغی ظاهر اولدی و بوتقریردن معلوم اوور
تاویل قول مولانا که مشوی ده کلور ان طرف که عشق می افزود و درد
ابوحنیفه شافعی درسی نکرد و کلام خواجه حافظ که دیوانده کلور
خواجه سعدی و سهروردی و کلام خواجه حافظ و کلام خواجه سعدی

مسائل و بعض رومیانک مقاله سی که دیشدر * سرای ایچنده اسرکلر
اوتورمش * کوزتدم مالک و نعمان کورنمز * زیرا مالک و نعمان صحو
اهلندندر اسرکلردن خارجدر و بومعادن دیشلردر که الطریق الی
الله بعدد انفس الخلاق و اختلاف طرق اختلاف قابلیاتدن
و اختلاف قابلیات دخی اختلاف اسمادن و اقتضاه ازلیدندر فاعرف
جدا بعدد اسم محمد بو حروف اوزرینه اولمق بطریق البسط
عدد رسله مناسبتدن اوتور بدر که اوجوز اون اوجدر یعنی می می ح
می می می دال که عدد حروفله اون اوج و حساب ایچدایله اوجوز
اون اوجدر و لکن مبسوط اولان حانک فیری ویم مدغی ادخال
طریقیه در و حروف اربعه نك بوشکل بدیع و ترتیب خاص اوزرینه
وقوعنک سری بودر که الله تعالی تاسی مسورت محمد اوزرینه خلق
ایلدی زیر اسم اول رأس انسان منزله سنده در و جایدن کبیر
و باطن حاه بطن کبیر و ظاهری ظهر کبیر ویم ثانیه مجتمع الالین در
البه فتحله طرف مقعده اولان لحد و طرف دال رجل کبیر و کله
توحید قرآنده شجره طیبیه به تشبیه اولندی که نخله در یعنی خرما
اغاجی در که بقیه طینت آدمدن خلق اولمشدر شکیم حدیثه کلور
* اکرهوا عنکم النخله فانها خلقت من فضله طینه آدم و لیس
من الشجره شجره اکرم علی الله من شجره ولدت نحتها مریم بنت عمران
فاطمهوا نساءکم الولد الرطب فان لم یکن رطب فتمر * پس نخله
بزم عمسه نمر یعنی پدر بزم آدمک همشیره سی کی اولمقله سائر اشجار
اوزرینه فائده اولدی کله توحید سائر اذکاردن افضل اولدیغی کی
نتکم حدیثه کلور * افضل ما قلت انا و النبیون من قبلی لا اله الا الله *
بوسبیدن افضل افضل تشبیه اولندی و شجره توحیدک عرق واصلی
تصدیق و ساقی اخلاص و اغصانی اعمال و اوراقی اقوالدر و دیشلر که
عارفک قلبنده اولان معرفت اصل شجره دن ایشدر زیرا عرق شجره
بعض عواصف ایلده متقلع اوور فاما معرفت راسخه به زوال و تغیر کلر
و معرفت راسخه دن مراد عین البقین اهلینک معرفتیدر که باطن

فوادده متمکنه در و بویمان و معرفتند نصکره بردخی کفر و جهل
 یوقدر نتکم حدیده کلور * اللهم انی استلک ایمانا بیاشر قلبی و یقینا
 پس بعد کفر * و کلمه توحید دن حصن ایله تعمیر اولندی نتکم
 حدیث قدسیده کلور * کلمه لا اله الا الله حصنی من دخل حصنی امن
 من عذابی * زیرا حصن حصین ایله متحصن اولان تعرض اعداء
 ظاهره دن مصون اولدیغی کی حقایق کلمه توحید له متحقق اولان
 دخی تطاول اعداء باطنه دن محفوظ اولوب عذاب جسمانی
 و روحانی دن خلاص یواور عذاب جسمانی بدن مراد عذاب نارد که
 احسن الحسنات اولان توحید ک نوری آنی اطفای ایدر و عذاب
 روحانی بدن مراد بعد و قطفیدن حاصل اولان حسرت و ندم و الم در
 زیرا توحید سبب وصول موحدر و وصول نصکره خود الم فراق
 یوقدر زیرا دیمشدر که * او و صلا و اما رجعوا * یعنی حقیقت و صولده
 رجوع یوقدر بلکه رجوع و ارتداد اهل برزخ اولنره کوره در که
 وصول لری ناقص و ضعیف در انکیچون آه و ناله و شوق قدن
 خالی د ک لارد زیرا قریبلنده خوف بعد وارد که هنوز
 غایبه کما یبغی وصول مبسر اولماشدر سوال اولنور سه که
 اکل ناس اولنلردخی موطن دنیاده اولدجه وجد و حرارتدن خالی
 دکلرد پس بی وجود ایکن احتراق ندن کلور جواب بودر که
 عشق و شوق که مشعر اثینیندر معشوق غایبه و روده د ک هیجانه در
 بیده ساکن اولور و لکن اشتیاق که بعد الوصولد ساکن اولماز بلکه
 افزون اولمغده در زیرا اشتیاق محبوبه وصولدن ناشی اولان حرکت
 فرحدر و محاسن جمالی مطالعه ابتدجه و دقایق حسنه اطلاع زیاده
 اولدجه فرح دخی آرنوب وجدی تازه نمکده و روضه خالی کوز لایمکده در
 پس المک حالی شارب ماه بحر کیدر ایدی ری کلز بلکه عطشی اولکیدن
 زیاده اولور الحاصل ذات و صفات حقه نهایت اولیجی اسرار
 و حقایقه دخی نهایت اولماز و تجلیات غایت بولیجی منجلی له دخی
 حیرت کبیاده قالور و بومرینه به تمکین ایچنده تلوین دیرل که

مقبولدر یوقدر یردن فهم اولندی شول حدیثک سریکه کلور (ان الله
 لا یمل حتی تموتوا) یعنی مطالعه سی ناقص اولان کیمسه به ملال یعنی
 یورلیق و اوصاف کلور انکیچون فیض حق دخی منقطع اولور زیرا
 اقبال حق اقبال عبده تابعدر یعنی الله تعالی (والله یدعوالی دارالسلام)
 موجبجه عبیدی دارالسلام جتنه و دارالسلام قریبه و وصلته دعوت
 ایدر اگرچه عبیدن فی الجملة میل و اقبال یلنور سه رقبه عشق ایله
 جذب ایدر والا حالی اوزرینه ترک ایلر زیرا غنی عن العالمین در
 و اصلاح عالم دخی اوزرینه واجب دکلر اشته بوملال دید کلری
 صفت اهل حجابک حالبدر که مطالعه لری ناقصدر بوسیدندر که
 ارباب دلدن بری ایله برایکی کره صحبتدن انلره ملال کلوب هجرانه
 مؤدی و خبر کشیددن حرمانه باعث اولور و بومقوله لر حیواندن
 بتردر زیرا نظر قبل جله یعنی دویه که حدی عرب ایله متأثر اولوب
 بروجهله سیر ایدر که اوج کونلک مسافه بی برکونده قطع ایدر
 و اکا ملال کلز زیرا حدی متصل تجدید نشاط و شوق ایتمکده در که
 سماع صحبتدن ناشیدر کذلک دعوت حق دخی دائم و متصلدر و لکن
 صمم باطن سماعه حائل اولیجی شوق منقطع اولوب سالک دخی
 منزلندن قالور نظر ایله حال صحابه به که صحبت رسوله نیجه حریم
 و اخذ فیضه نو جهله ساعی ایدیلر و بومعنا به قلیبلنده اصلا ملال
 یوغیدی انکیچون خوابی ترک ایدیلر و راحتی قودیلر و نحت اواسنده
 مجتمع اولدیلر و سر و جان و مال ایله خدمتده بولندیلر و سر منزل مراده
 یشدیلر و ورثه رسول ایله اتباعی حالی دخی اکا قیاس اولنه الحاصل
 انسانده صدق طلب اولدجه تأیید الهی ظهور ایدوب مقصود
 حاصل اولماز و صدق طلبک اثری عدم ملال و فتور و جوع همت
 و دوام حضور در انکیچون دیدیلر که ذکر متصل اولدجه تجلی مذکور
 حاصل اولماز و مذکور نور در نتکیم قرأند کلور (الله نور السموات
 و الارض) و نورک نشانی ازاله ظلمدر و ظلمتک ایچنده ظلمت وجوددن
 اشد یوقدر پس استغراق ذکر له ظلمت وجود مندفع اولوب نور الانوار

ظهور ایدر که هر کسده اولان حصه تجلی و آنک اصل و مبدی
و قرآنده ذکر کشیدن مراد استغراق مذکور در یعنی جمیع حالاته ذکر در
بوسیدن کلمه توحید آیت مستقله اولدی تنکیم کلور (فاعلم انه لا اله الا الله)
تا که حالات ذکرده حالت حدی دخی داخل اوله اگر چه (احب ان اذکر
ربی وانا علی طهاره) موجب طهارت اوزر بنه اولان ذکر محبوب
و جدید کور (اربع لا یسک عنهن جنب سبحان الله والحمد لله
والاله الا الله والله اکبر) پس جنب بودرت کلمه دن منع اولیحقی محدث
بطریق الاولی منع اولی بنیاء علی هذا جمیع احوالده ذکر و تسبیحیدن
منع یوقدر اگر چه وضوء و طهارت اوزر بنه اولان ذکر آداب
رجال و سنین اهل تقوی حاندند فاعمل به جدا و اسماء کلیه که
ایجاد عالم و تدبیر دار بنه متعلقدر اون ایکی در که ذکر اولور (الحی
العلیم المرید القدر الاول الاخر الظاهر الباطن الرحمن الرحیم
المذکر المفصل وصوفیه محققین بحسب السلوک والفناء والبقاء
احصا ابتد کبری اسماء کلیه دخی اون ایکیدر که ذکر اولور لا اله
الا الله الله هو الحق الحی القیوم القهار الوهاب الفتاح الواحد
الاحد الصمد و بونلر واردات کبری نام کا پزده مشر و حدر و بونلر
بدیسی اسماء فساد و باقی بشی اسماء بقادر و منارات حرم الله بدی
عدد و منارات حرم نبوی بش عدد اولی اسماء مذکوره نک احکامه
ناظر در و انسا نک انقاس و اذکارندن ملائکه خلق اولور و لکن بعضینک
کلماتی و بعضینک حروفی عدد نجه (ذلک فضل الله بؤتیه من بشاء)
و اسم اعظم دیکلری اسم الله در که جمیع اسماء الهیه نک حقایقی
جامعدر و اکا اسم اعظم تنزیلی دیرلر که اسم لفظی مجازیدر حقیقتده
اعظم منظر اسم اولان قطب الاقطایدر که عبدالله در و اکا اسم
اعظم نکوننی دیرلر که اسم حقیقی در زیر اسم مسما به علامت ایچون
وضع اولساندر لفظ ایسمه مطلق تعریف ایچوندر پس فی الحقیقه
مسما به دلالت کلیه ایله دلالت ابدن تعین مقوله سیدر که اول اسمک
حقیقی آنکله قائمدر و اهل رسوم بو معنادن غافل اولوب مصحف

تنزیلی به تعظیبه اهتمام ایدوب مصحف تکوینیک ششانه اعتنا
ایتمزل و کلام الهی تنزیله محصر قیاس ایدرلر بلرلر که انسان کاملی تحقیر
ایتمک اوراق مصحفی تمزیدن بتزدر و هراسم کر چه اسم الله اولوب
حقه اضافتله اسم اعظمدر و لکن اعظمی عارفک عرفان و شهودنه
دائر در یعنی معرفتی مقیداری اسمک عظمتنه واقف او اور شویله که
اسم اعظمه جاهل اولانه کوره اسم اعظم اسم اصغر و اسم اصغر
واقف اولانه نسبتله اسم اصغر اسم اعظم او اور بو جهتنددر که
عارفلر اشیا بی تحقیر ایتمزل مکر که امر شرعیه اوله و هر موجود که
حقه استناد ایتمدر اول استناد بر اسمک واسطه سیله در که اول اسم
اکا کوره اسم اعظمدر و حقه کوره منتهای معرفتی دخی آنک سریدر
یعنی حق معرفت دید کبری اول اسمک اقتضا ابتدکی حقایق
یوزنددر تنکیم ۷ سلطان اعظمک مراتب اسماسنک مظاهرندن
فهم اولور و بو جهندن هر مرتبه صاحبی حائندن خوشنود در زیر
اول مرتبه نک علمک اکا اختصاصی وارد در و زیر اعظمدر ماعد
زیر آنک اسمی جمله اسمایی جامع و مرتبه سی جمیع مراتبی حاوی و بوسره
بنیاء اهل جنتدن هر بری حائندن راضی اولوب اگر لباسنده و اگر غیریده
کوز بنه کننددن احسن و افضل کور نمسه کر کدر پس دنیا و آخرتده
اعلارک حالی ادناردن مستوردر و الا عائله و بی حضور لاق ظهور ایدر
بوایسه اسم و هابک ناظر اولدیغی مقام نعم ایله تنعمه مانمدر فافهم جدا
و ابو یزید بسطامی به سوال ایدوب اسم اعظم ندر و قنقن سیدر دید کلرنده
جواب و بردیکه سز بکا اسم اصغری کوسزیکوز بندخی سزه اسم
اعظمی بلدیبریم یعنی اسماء الهیه نک جمله سی اسم اعظمدر زیر اعظمه
مضافدر و لکن خلقده صدق حال و مطالعه کمال یوقدر و الا قرینجه ده
سر سلیمان و ذره ده نور خورشید درخشان و قطره ده فیض بحر
فراون و جرده قیمة لؤلؤ و مرجان رخا کده مسک رایحه فشان وارد
پس اعتقاد و علم و شهود کمال اوزره اولیحق اعظمیت و اصغریت
و کلیت و جزئیت برابر اولور نظر ایله که ظاهرده طین امره مین ایکن

۷ مثلاً وزیر اعظم و شیخ
الاسلام و قاضی عسکر
اسلمیکه فی الحقیقه سلطان
اعظمک اسمایدر زیر اول
من انب سلطان اعظمک مراتب
اول مرتبه اولان کیمه در اول
مسما بک اسماسنک منظر لیدر

نفخ اهل تصرف ايله جوهره استحاله ايدر و ذکر اولنان اعتقاد و امثاله
وجه ارتباط دیرل زبرا ارتباط منه عدم اولیحق جلب منفعت دخی
حصوله کلمه مثلا برقتیل سویند کده باشند بخار چقار اول بخار بر شمعک
نورنه متصل و شعله سنه ملتی اولسه فی الحال اول رابطه ايله استضاءه
ایدوب مشتمل اولور فاما بخار اولسه دیکمه بر علاقه ايله اشتعال
حاصل اولماز و بوندن نور علی نور سری دخی ظاهر اولور یعنی اکوان
کرچه ظلمات محضه در ولیکن مشتمل اولدیغی نور ظلیک نور قدسه
ارتباطی اولغله ظلمات کون و حدوث نور و جوب و قدم ايله
مستور اولور و انحق نور حق قالور و بوارتباطدن غافل اولان کیمسه
ظلمت طبیعت و تاریکی وجود هیولانی ایچره قالوب بالقولدر یاده
صو طلب ایندکلی کی اولدخی موجودی مفقود ظن ایدوب بادیه
طلبیده سرکردان اولور والله المبین و هو الهادی (و بعض علماء معتبرین
کلماتنده کلور که کلمه شهادتی نطق ایتک واجبدر و بر کیمسه ایتک
وجوبی بلسه و نطقه دخی قادرا اولسه و لکن تلفظ ایتسه جائزدر که
نطقدن امتناعی صلوندن امتناعی کی اوله یعنی مخلد فی النار اولیه
زبرا ایمان قلبیه تصدیق محضدر و لسان ایتک ترجایدر و اظهر اولان
دخی بودر زبرا حدیثنده کلور (یخرج من النار من کان فی قلبه مثقال ذره
من الايمان) و نطق واجبدن سکوت ایتک قلبدن ایمانی ازاله و اعدام
ایتمز فعل واجبی ترکله اذهاب و ازاله ایتدو کی اتمهی بالمفهوم
پس بومضایه اقرار ایماندن جزء و یا خود ایتک شرطی اولماز بلکه
احکام مسلمینی مصدق اوزرینه اجرایه شرط اوور حین موتنده
نماز فلق و قبور مسلمین ده دفن ایتک و امثالی کی و بعضلر که اقراری
رکن زائد قلیدلر یعنی ایماندن جز در دیدلر انلره کوره حالت اختیارده
ترک نطق ایدن کافر اولور اضطرارده دکل تنکیم قرآنده کلور (الامن
اکره و قلبه مطمئن بالايمان) یعنی اضطرار اودر که کلمه کفر اوزرینه
اکراه و اجبار بولنه و دلالت تصدیق ایچون سائر اعمال جوار حدن
اقرار باللسان تخضیص اولندیغیک سری بودر که لسان بیان ایچون

مجبور و اقرار و سائر عمل جسددن او ضح و این اولدیغیدر و دیملردر که
ایمان برخانه کیدر و ایتک قبوسنک ایکی مصراعی واردر که تلفظ
بالشهادتین در وارکان یت درندر صلوة و زکوة و صیام و حج کبی
پس بوییت دینی اقامت لازمدر تا که انده ساکن اولان مؤمن نفس جهنمک
زمهریرندن و حرورندن محفوظ اوله زبرا حدیثنده کلور که جهنم الله
تعالی به شکایت ایلوب یارب بعض اجزام بعض اجزای اکل و افشا
ایلدی پس بکاادن ویر که ایکی نفس الیم بر نفس قبش ایچنده و بر نفس
دخی یاز ایچنده تا که بوضیفدن خلاص اولایم دیدی پس هر سه موم
و حرور و هر پرد و زمهریر که واردر ایتک نفسنددر و جهنم ککه
قیامت کوننده موقفه کلوب فوران و اهل محشر اوزرینه حل ایلسه
کر کردر اول کوننده یت دین ایچنده مستکن اولان مؤمن کامل ایتک شرر
وسطوتندن امین اولور و حدیثنده کلور که (ان القلوب لتصدأ
کما یصدأ الحديد وان جلاء هاذکر الله وتلاوة القرآن) بوراده پاسدن
مراد ماسوايه تعلقدر که وجه قلب اوزرینه عارض اووب نجلی حقندن
مانع و انکشاف نور ذاته حائل اولور زبرا قلب حق و خلقتک مجموعنی
قبول ایتمز تنکیم قرآنده کلور (ما جعل الله لرجل من قلبین فی جوفه)
پس بر محل که قبول غیره مشغول اوله اول شغله صدأ و کن وقف و عی
دیرلر و بومضایه شغل بالغیردر راسخ اولسه رین دیدکلی حالت حاصل
اولور تنکیم قرآنده کلور (کلا بل ران علی قلوبهم) و غین که غین هم
ایله در ریتدن اخفدر زبرا رین مانع ایماندر غین دکلدر بلکه غین فی الجملة
مجبایدر که مؤمنلرده حاللرینه کوره اولور حتی حدیثنده کلور (انه لیغان
علی قلبی وانی لاستغفر الله کل یوم مائة مرة) یعنی اشتغال دعوت و اخلاط
کترندن نور وحدتدن فی الجملة احتجاب حاصل اووب ایتک غفر و سترنی
طلب ایدر زبرا کرچه شرح صدرک مقتضای کثرت ايله وحدتدن
عدم احتجابدر ولیکن کثرتده وحدت مطالعه سندن تجرید و تفرید ایتدر
و یوزکره دن مراد هر بر اسمده اولان مشاهده دن اسم اعظمه ترقی
و جهت وحدت ايله قیاسدر انکیچون استغفار ورد دایمدر زبرا

یامعا صیدن طاعت ایله ستری طلب و یا خود تلوین و احتیاجیدن تمکین
و انکشاف ایله اختفایی در خواستدر فاعلم و اعمل و دبمشلر که مشاهده
مرتبه مننده ذکر اولماز بلکه ذکر بجایه کوره اولور بوجهتیدن حقک
جلبس اولدیغی وراء بجایندر نجلی مذکور واقع اولدوقده ذکر زائل
اولوب وحدت ظهور ایلر یعنی ذاکر و مذکور و ذکر نسبتلرند انشیت
وارد پس نسب مرتفع اولیحق کثرت قالماز و بوندن فهم اولندیکه
بر ذکر وارد که حضور مع الله ایله در بو ذکر ذاکره منسوبدر زیرا بونده
بقاء رسم و مقام عبیدیت وارد و بر ذکر دخی وارد که مذکوره مضافدر
یعنی ذکر ایدن مذکور در ذاکر دکل و بونده حضور معتبر دکلدر زیرا
رسم عبیدیت فانی و مظهر یوزدن حق باقی ظاهر در و بو مرتبه به
قرب فرائض دیرل که عبد حقق قواسی اولور یعنی حقه عبیده مظهر اولور
و بو مرتبه به اشارت ایدوب حدیثه کلور (ان الله يقول علی لسان
عبده سمع الله لمن حده) یعنی کرچه لسان عبید کدر و لکن قائل و ذاکر الله
تعالی در و بو مرتبه نیک علامتی احتراق اساندر و شیخ اکبر قدس سره
الاطهر کنندی نفسندن اخبار ایدوب بر کره بش التي ساعت قدره مسترا
حق بنم لساندن ذکر ابتد دیو بیور مشلدر و بجن ذکر قلبیده متمکن
و راسخ اولسه قلب دخی نطق ایدر و ذاکر انک نطقنی اشیدر و کذلک
جمله جسدینک و بلکه جمیع کائناتک توحید و ذکر و لطفنی سماع ایدر
و قلبیده ناطق اولان یاملکدر که ذکر دن بخاوقدر و یا خود ارواحدن
بر روحدر که انی مستلزمدر بو خسه حق دکلدر به ضیلر توهم ابتد کاری
کی زیرا حقک عبیده اقرب اولسی ذکرنی مقتضی دکلدر و نظیری قبرده
تلاوت قرآن و یا صلواتدر یعنی بر کیمسه حیاته منده تلاوته و یا صلوته
زیاده مشغول اولسه موتند نصکره قبرنده انک صورت منده بر ملک
و یا بر روح یوم حشره دک تلاوت و یا نماز قلور و ثوابن اکاهبه ایدر
و اکا اجر غیر ممنون دیرل زیرا عمل منقطع اولیحق اجر دخی لا ینقطع
جاری اولور و بو سر او زیننه در که قرآنده کاور (والذین هم فی صلواتهم
دائمون) یعنی دنیاده ذکر متصل اهلی وارد که حضور دائمی سبیل

صلوة و سائر عبادتلی دخی دائمدر و اجرلی مالانهایه در زیرا کمال
اخلاصلی و زدن اجرلی اولوف مرتبه سنددر و دنیاده عمللی
مستمر و غیر منقطع اولیحق حال بر زخ دخی انک او زیننه ترتب ایدر
زیرامن وجه بر زخک دنیایه اتصال وارد در صلوة مغربک نهاده
اتصالی کی زیرا غروب حیات غروب شمس کی در فافهم جدا
و ذکر قرآندر پس ذکر قرآن نیت ایدر نه ایکی اجر وارد بری اجر ذکر
و بری اجر قرآن و قبل الوعظ کلمه توحید ایله بد و قرآن ایله ختم ایتمک
عادت مشایخدر زیرا ذکر ابتدائی ده قلوب خلقه ابتعاع هیئت ایتمک
وارد که سماع وعظه معین در و قرآن انتهائی ده فرعک اصله رجوعی
و سقطات کلامه کفارتی وارد و بعضیلر قبل الدرس قرآن و بعده ذکرله
بدأ و ختم ایدر و ذکر قرآن اولدیغی شمدی مزور ایلدی زیرا لا اله الا الله
قرآندر و لیالی شهر رمضانده اثناء تراویحده تسبیح دخی قرآندر زیرا
قرآنده تسبیحله امر وارد اولشدر بو معنایی بلین تسبیحی امر زائد و یا امر
بدعی قیاس ایدوب قائلنی ذم ایله قرآنی ذم ایتمش اولور زیرا لیالی رمضانده
ملائکه نزول ایدر و ملائکه اهل تسبیحدر تخصیصک و جهی بودر
یعنی اثناء تراویحده تسبیح ایتمک نزول ایدن ملائکه به موافقتدر
و تسبیحک اصل صحیحی اولیحق بدعی دخی مرتفع اولور و علماء رسومدن
چون کیمهلر جهالتلی حسبیلر بلاد اسلامیه دن نیجه عباداتی
بدعتدر دیور رفع ایتمشدر از جمله شام شریفده جامع اموی دن صلوة
رغائبک رفعتنه تجسیم ایله متهم اولان ابن تیمیه سبب اولشدر مع هذا اول
نمازی جامع مزبورده امام غزالی احیا ایتمشدر انکی چون مناره بیضاده
تألیف کتبه مشغول اولدیغی وقتده احباء العلومده صلوة مذکوره بی
درج ایدوب استحقاقیتنه ذاهب اولشدر ابن تیمیه نک خود امام غزالی ایله
موازنته حدی یوقدر زیرا امام جمیع علومده متفنن اولدیغندن ما عدا
ظاهر و باطنی جامعدر و شیخ محی الدین عربی حضر تلی فتوحات
مکیه ده امام حقنده رؤسای طریقتنددر دیو شهادت ایتمشدر و سائر
بلادک حالی دخی ده شقه قیسا اولنه و حدیثه کلور (انما بقی من الزمان

بلا وفتنة) و بعضی دیدید که ذکره لازم در که معانی ذکره مشغول اولیه
بلکه لوح قلبی الفاظ و معانی نقوشیدن ساده ایدوب نفس ذکره مشغول
اوله بلکه ذکره تعبد محض غیر معقول المعنی قلبه و بوبر عبادت در که
مأمور اولدیغ اوزره امتثالا لامر الله تعالی اشتغال ایده رم دیه پس
بیر اعتقادله ذکر ایدیمک ذکر خاصه سبله و مقتضای حقیقی ایلله
عمل و تأثیر ایدر ولفظک مدلوله و اندن حقیقت مدلوله واسم حاکمه
و معمایه ایصال ایلر و شیخ شبلی به سؤال ایدوب نه وقتده مستریح
اولور سن دیدکلرنده جواب و یردیکه اذالم ارله ذا کرا یعنی حق ذکر ایدر
کور مدیکم زمانده مستریح اولورم دیدی مرادی یا ذا کرا بحجوبدر
و یا حقدن غیر بی ذکر در و یا خود نسبت ذکره نفیدر زیر اذکر
انذیبت و بقضاء رسمی اشعار ایدر تنکیم مرور ایلدی حال شبلی ایسه
غالبای غلبه ایدی فافهم هذا المعنی الدقیق و ذکر الله مجلسلرنده که وجد
و تواجد ایدر ل وجد اودر که مجلسده حاضر اولتری احساس ایتیه
اگر احساس ایدر سه جلوس ایلینه و الا ترک ادب ایتمش اولور زیرا
حرکتی حرکت بالله دکلدر بلکه حرکت بالنفس در و متواجد اولدر که
اهل و جده تقلید ایلله و لکن تقلیدی تحقیقه وصول ایچون اوله که
ذوق صحیح و انسلا خدر و لکن بو معنای تسلیم ایتدیلر زیرا نفس
متحرک ایلله حرکتدر بو خسه متحرک ایلله دکل یعنی متحرک حقیقی که
الله تعالی در اگر باطنی تحریک ایدر سه فیها والا کندی نفسی ایلله
متحرک اولقی و بالدر زیر العجب صورتنده در انکیچون بعضلرینک سمعنه
(اجثنا بالحق ام انت من اللاعین) وارد اولوب ساقط و تأنب اولدی
پس متواجد صادق حالی مسلم اولما یحقی غیرک حالی نه اوله و شیخ اکبر
قدس سره کلماتده کلور که بو عصرده اولان اهل وجد و سماع دینلرینی
اهو و لعب اتخاذ ایتدیار پس بر مسلمه حلال دکلدر که سماعه قائل اوله و اهل
سماع اولان شیخده اقتداء ایلله انتهی بالمفهوم و دیمشدر در که (لا تکن مریدا
الاعمال و الاعمال الاحیاء) یعنی مریدا اولور سک عالمه مریدا اول و هر عالمه دخی
مریدا اولور سک عالمه مریدا اول و هر عالمه دخی

حی اوله تا که صحبت و علمدن سکا فائده اوله و حیات باقیه حصوله کله
و شول اشعار که اصحابی انکله عشق مجازی قصد ایلر اهل الله انک
اسماعنی کرا هت عدا یتدیلر زیرا ما اهل لغیر الله یه) مقوله سننددر اهل الله ک
نظمی ایسه بو یله دکلدر کرک لسان تغزل اوزرینه اولسون و کرک اولسون
زیرا انکرک مراد لری ذکر الله و اشارات حقا بقدر لباس مجازده اولدیغی
سز ایچوندر پس بو مقوله نک قولی و سماعی حلالدر زیرا (نما ذکر اسم الله
علیه) در کرک تغنی ایلله اولسون و کرک اولسون فاعرف جدا
* * (الباب الرابع عشر فی الصلوة) * *

صلوتک شرطی و ایمانک شرطی وضوء در پوراده شرط دن مراد
نصف دکلدر بلکه جزء در تا که (الصبر نصف ایمان) مضمونی اوزرینه
تلفیق حاصل اوله و یا وضوء صلوتک فرائض خارجیه سننددر و نماز
ایماندر تنکیم حدیثده کلور (ان بین الرجل و بین الشریک و الکفر
ترک الصلوة) و قرآنده کلور (و ما کان الله لیضیع ایمانکم)
ای صلوتکم پس انک نصی طهور او اور و وضوءده تثلیث انبیانک
وامت مرحومه نک خصائص سننددر و مرتان وضوء امم در پس اممک
مت محمدیه ایلله اصل وضوءده مشارکت لری وارد و حدیثده کلور
(هذا وضوئی و وضوء الانبیاء قبلی) بعضی علما پوراده انبیایی حضرت
ابراهیمه تخصیص ایتشدر بو صورتده لام جنس ایچون اولوب جمعیت
مضموله اولور جنس ایسه مادون الجمع ایلله دخی متحقق اولور و لکن
بعض احادیثده و وضوء الانبیاء قبلی دن صکره (و وضوء خلیلی ابراهیم)
دخی واقع اولشدر مکر که عطف تفسیری به محمول اوله بو صورتده تثلیث
انجی ابراهیمک و بوامتک خصائص سنندن اولوب سائر انبیا و اممک مرتین ایلله
اکتفا لری لازم کلور و بو معنی اصح اولقی اظهردر زیرا انبیا تثلیث
ایدوب اممی مرتین ایلله اکتفا ایتک بعیددر و مطلق وضوء بوامتک
خصائص سنندن اولقی ابعیددر زیرا سائر امم نمازی بلا وضوء قلبی اقتضا ایدر
و الحاصل اصل وضوء و صلوة و زکوة و صیام و غسل جنابت و امثالی
شرایع قدیمه دندر و ماء بحر له توفی و اغتسال مشر و عدر و لکن آب

عذب ايله اولق احبدر زيرامال (واذا البحار سجرت) مو جنبه
 يوم قيامته آتش اولسه کر کدر که حیم در بو جهنم ابن عمر رضی الله
 عنهما ماء بگردن توشی ایتوب (یا بحر منی تعود ناراً) دیمشدر
 وفرعون وقومی دخی بحر قلزمده اغراق اولمشدر در نهر نیلده دکل
 زبر نهر نیل انهار جندندر (النار یمرضون علیها غدوا وعشباً)
 ایسه بجره مناسبدر نهره دکل زبر آب نهره عذبدر وعذب آشدن
 بعید در مالخ ایسه بویله دکلدر نظر ایتدکی که کیچه ایچنده سفینه
 ایله کیدر کن بحر دن آتش شعله لی کی نسنه لظاهر اولور و آتش
 اهل فراقه مخصوصدر انکیچون نیمده رأسه مسح ایتک مشر وع
 دکلدر زراسره خاک صاچق اهل مصیبتک حالدر نماز ایسه وصل
 حق و مناجات باری ایچوند و آتش کر چه هوا کیدر ولکن عشقه
 منصف اولسامشدر صوحقنده ایسه السنه ده دیداره عاشق اولوب
 چغلیوب افر دیرل و پر کیمسه نک حاجت ضروریه سی اولسه
 اضطراری حالنده حق تعالی به عرض حال بازوب بر نهر جاری به
 القا ایدر پس بوصوب وصالدر واصل اشیا دخی اودر (وکان
 عرشه علی الماء) تفسیرنده کلور که بوصودن مراد ماء عذبدر و ماء
 عذب فیض الهی صور تیدر انکیچون هیچ بر نبی و ولی وقت وحی
 و الهامده قلبنده مرارت اولدیغی یوقدر که بلکه حال صافی ذوق
 وحلاوتدر اشته بو معنا حقیقت بین اولنلرک حالدر والا دریا نک
 آتش اوله سی حال بالاقوه در ظاهرده ایسه بالقوه ایله بالفعل فرقی
 وار در انکیچون عصیر عصبی کافره بیع ایتک صحیحدر زبر بالفعل خیر
 دکلدر پس بو اعتبارله ماء بگردن وضوء درستدر اگر چکه نظر
 حقیقتک دخی واقعی وار در انکیچون حضرت خضرک قتل ایتدوکی
 غلام حقنده طبع کافر ادنلدی یعنی خضر بالفعل انک ده صومینه
 نظر ایتوب زمان آتی و وقت بلا و غد کفری حاله بناء قتل ایلدی
 وصبا و قی حالنده وفات ایدنلر حقنده علم الله ده ثابت اولدیغی اوزره
 زمان بلا و غد نه حال اودر و لا حزن ایسه آتک اوزر نه حزن

اولور دیو صحیح بخاریده حدیث وارددر پس آخرنده کندی
 جنسارندن نبی بعث اولوب امتحان اولنورل دینلرک قولی حال باطنی
 اظهار والزام جتنه محمولدر زیر سنک حالک مطلق کفر ایدی دیوقبل
 الامتحان ناره حکم ایتک حکمت الهیه به مخالفدر انکیچون قرأنده کلور
 (قل فله الحجة البالغة) و بو معنی مذهب اشعریه بی تأیید ایدر که
 انلر (انا مؤمن ان شاء الله) دیمکی تجویز ایندی یلرو حال موافقه نظر
 ایدوب علم الهی کوز تدیلر (ولکل وجهه) حکم دین ظاهره
 مبیدر انکیچون (هل شفقت قلبه) وارد اولدی یعنی کافردن کلمه
 شهادت صادر اولدقدن صکره قتل ایتوب ایمانه حل ایتک کر کدر
 زبر خوفندن دیدوکی معلوم دکلدر و وضوءه سر انفصال و صلوته
 سر اتصال وار در یعنی وضوءن مقصود مناجاته تمیؤدر بو معنی
 ایسه ماسوادن انفصال ایله حاصل اولور پس صورت وضو ایله
 اکتفا ایتوب حقیقت انفصال ایله دخی عمل لازمدر و تکبیره اولی ده
 دخی اللربنی قوالقاری برابرینه رفع ایتک طرح ماسوایه ناظر در که
 بالفعل سر انفصالدر و دیمشدر در که حالت نوم غفلته و حالت انتباه
 یقظه و بصیرته اشارتدر پس وقت انتباه اشداء قلبک انتباهی کیدر
 بعده وضویه حرکت توبه و انا بنه اشارتدر بعده تکبیره اولی
 توجه جناب الهی صورتدر اشته ابتدادن بو محله کلنجه عالم ملک
 ونا سوتدن عبور ایدوب عالم ملکوتنه د خولدر بعده رکوعه انتقال
 عالم جبروتنه تجاوز واندن سجده به انتقال عالم لاهوته وصولدر که
 مقام قناء کلیدر و بو مقامده وطن اصلی به وصول حاصل اولور بعده
 سجده دن قیام حالت بقایه اشارتدر که ورا به رجوعدر و بوندن صورت
 نزوده عروج و صورت عروجده نزول وارد فافهم و رکوع مقام قاب
 قوسین در که مقام صفات و ذات واحدی در و سجده مقام اودانی در که
 ذات احدیه در و حرکات سنه که قیامدن رکوعه واندن قومده به
 واندن سجده اولی به واندن جلسه به واندن سجده ثابیه به واندن قیامه
 حرکتدر الله تعالی نک سموات وارضی الی کونده خلق ایتدیکنه اشارتدر

۹ سجده بر در که قناء داندر
 ۱۰ سجده ثابیه قناء داندر قنایه
 اشارتدر و بو مفسار زیاده
 مطلوب اولغله سجده بی
 تکرار ایدوب رکوعی متکرر
 اولدی

پس نمازك بر ركعتنه اول سلو كدن آخر بنه دك اشارت وارد و وضوء
يعني ماسودن انفصال تام اولسه در جات مذكوره حاصل اولماز
وحيا، ايمانندن شعبه اولق اكاناظر در زيرا ايمان نمازدر تنكيم مرور ايتدي
وحيا، وضوءده غسل وجهدر يعني غسل وجهده فرض بودر كه
الله تعاليدن حيا ايله سكت تا كه سني امر ايتدوكي برده بوله ونهي ايتدوكي
مخلده كور ميه و امر ايتدوكي تجرد ونهي ايتدوكي تعلقدر زيرا طالب
معراج معنوي اولان سالك ذروه مراده تجرد وترك تعلق ايله واصل اولور
وغسل وجهده سنت اولان خلوتده كشف صورت ايدوب بلا ضروره
موضع ادبه نظر دن حيا در و كندى نفسنده حال بو او ايچق غيرك
حقنده بطريق الاولى در كر كسه اول غير منكوحه سي و جاريه سي
اولسون زيرا كوزده و يوزده اولان حيا بودر بونك سري بودر كه
انسانك يوزى حقيقت جامه در و كوزى آلت نظر در پس حقه
ومظاهر حقه نظره سزا اولان كوزى او مقوله قبح نسنه يذ آچق
ترك ايددن و بلكه عماي بصيرتنددر اگرچه شرعه تجويز اولمشدر
لكن التقوى فوق امر الفتوى و رسواللهت وضوسندن متطايير و منصب
اولان قطرات طاهر ايدى بوسيددن صحابه تبركا انكله تسخ ايدرلردى
فاما غيرك وضوسندن متطايير و منصب اولان حقنده امام مالك طاهر
وطهور در ديدى و امام شافعى و امام محمد طاهر و غير طهور در ديدى
و امام اعظم لا طاهر ولا طهور ديدى زيرا ماء الذنوبدر كه متوضى نك
كاهلري اول غسله ايله اقرار كيدر و لكن بوقولده نوماشبهه وارد
زيرا الله تعالى مشركلر حقنده (انما المشركون نجس) بيوردى مع هذا
مشركلر مس ايتديكي نسنه طاهر در زيرا عيني نجسه دكادر بلكه
نجس اولان كفر يدر كه انك صفتيدر بناء على هذا ماء وضويه ذنوب
مختلط اولوب نجس اولماز زيرا ذنوبك نجاستى امر حكيمدر حسي دكل
و ارباب حقايق امام مالك قوايله عمل ايدوب ماء مستعمل طاهر وانكله
طهارت ايتك دخی جائزدر ديديلر زيرا احترازده حرج عظيم وارد
و كافرك بدنى نجس اولد ينى صورتده مؤمنك بطريق الاولى در

حتى بعض تحقيقين ميت حقنده طاهر در وانى غسل ايتك توهيم نجاستدن
او تور يدر ديديلر فافهم و فلا يسز باقر قابدن توضى ايتكي ابن عمر
مكروه در ديدى پس قلا بلى اولسه بلا كراهه جائزدر
وهواسى بارد اولان امكنده ماء مسخن يعني آتشده اصنمش صوابله
وضوء و غسل ايتك مرخصدر و دوام وضوء سنن اخيار دندر
خمس و صاكه اوقات بارده ده اسباج وضوء كفاراتنددر تنكيم
معاذ بن جبل رضى الله تعالى عنه روايت ايلر كه بر صبايح رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم صلاة بخردن محبتس اولوب طلوع شمس
قريب چيقديلر و اقامت اولنوب خفت اوزره اداد نصكره صغرى يكرده
طور يكر متفرق اولما كز ديو بيورديلر و بعده اصحابه متوجه اولوب
باعث احتباسده بيورديلر كه اصحابم بو كيجه مقدر اولان وقتده قيسام
ايدوب نماز ايجنده ايكن نوم هيئتي كبي انسلاخ واقع اولوب ربمى احسن
مسورنده كورد كده بيورديكه يا محمد بن دخی ابيك ر بى ديو اقبال
ايتد كده (فيم يختصم الملا الاعلى) بيوردى يعني ملا ثكة مقر بون
نه مقوله اعمالده اختصاص ايدر وقتنى عمل افضلدر ديو پرى بريله
صورت منازعه قبلور بيلور مبسن بن ديد مكه (لا ادري يارب) حق
بيورديكه كفارات و در جائده اختصاص ايدرلر يعني سبب كفارات و باعث
درجات اولان عملدره اداره كلام ايدرلر بن ديدم يارب كفارات ندر
حق بيورديكه (مشى الاقدام الى الجساعات والجلوس فى المساجد
بعد الصلاة واسباغ الوضوء على المكروهات) يعني باغيله يور يوب
جماعته چقماق و ضرورت قويه اولد يجه دابه به راكب اولماق زيرا
مشى اقدامده فضيلت زياده در و بردخی اداء فرض ايتد كد نصكره
مسجده او توروب ذكر و تسبيح ايتك زيرا مسجده بلا ذكر ولا صلاة
قه و ايتك مكروهدر و اعتكاف دخی بونده داخلدر زيرا انده دخی
تنظار الصلاة بعد الصلاة وارد و بردخی احوال مكروهه اوزر بنه
انمام وضوء ايتك يعني باهوا بارد اولغله و يا غيرى طبعنه ناملايم حال
وارايكن اكاملالات ايتيوب شان وضوءده اهتمام و اتمام و اكمالنه اعتنادر

الحاصل کر چه کفارات ذنوب اولاجتی اعمال چو قدر فاما اعمال مذکوره افضل مکفراتدر بعد دیدم یارب درجات ندر حق بیوردیکه (طعام الطعام و این الکلام و الصلاة باللیل والناس نیام) یعنی بواعمال ثالثه خصوص اوزر ینسه موجب درجات عالیه در فاعل بهما و امر (تعبدده افضل اولان صلاتدر انکیچون حضرت رسول الله قیام لیلی سور و واقع اولان حوادثه تجدید وضوء ایدوب نمازه قیام کوسررل ایدی و نمازده محازات الهیه واقع اولمغله قفارندن دخی کوررل ایدی حضرت موسی طور ده هر جانبندن کلام حق اشتدیکه کبی اذان و اقامتده تکریر تکبیرده سر الهی بودر که ابتدا که الله اکبر دیه بو کلام مفاضله ایچوندر یعنی کر چه الله تعالی ذات وصفاته دلالت ایچون اشیاء عظیمه خلق ایدوب تعظیمی ایله دخی امر ایتشد در زیر شعائر الله در ولکن موجدی اندن اکبر و اعظمدر زیر ابدأ عظمت کلد و ثانیاً که الله اکبر دیه بوراده اکبر زیاده مطلقه ایچوندر کویا که اولکی مرتبه دن ترقی ایدوب دیر که اشیانقدر عظمت ایلله منصف اولسه ده ینسه مسبک سببه افتقاری کبی موجدینه افتقاری وارد و کندی نفسنده عظمتی اولیان نسته نک عظمتی عرضدر که حکم زوالده در پس الله تعالی اکبردر یعنی علی الاطلاق کبردر که عظمت ذاتیه وصفاته انکدر و غیرک انده اشتراکی یوقدر یوندن فهم اولور که اشیادن هیچ برشیده شرف ذاتی یوقدر زیر افتقارله منصفدر و شرف ذاتی دید کاری اعتبار یدر تکیم قرآنده کلور (تلامن عند الله) یعنی نزلک ذاتنده فحاشی افراد جنسه کوره در و حقه اضافتی شرف زائد و بر مشدریت الله و امشالی کبی ولکن ینک سر وحدتی احتوا سی شرف ذاتیسی و مهبط ارواح و مطاف اصغیا اولدیغی شرف عارضیسی در و مصلی اوزر ینسه قرات قرآن واجب اولدیغنک سری بودر که قرآن جامع دیمکدر صلاة دخی الله تعالی ایلله عید اراستنده حالت جامه در انکیچون وضع بدین ایدر زیر صلاة الله ایلله عید اراستنده مقسومه در که سورة فاتحه نک نصف اولی

حقه راجع و نصف ثانیه که اهدنادن آخر ینسه دکر عیده عائددر و اورناده (ایاک نعبد و ایاک نستعین) ایکیستی جمع و ضم ایتشدرا انکیچون ایکی الی وسطه ضم و بری بری اوزر ینسه وضع ایتک لازم کلدی و آیات فاتحه ارازنده وقف و سکوت اقتضایلدی زیر عید (بسم الله الرحمن الرحیم) دیدکده حق تعالی بیورر که (ذکرنی عبدی) وصل ایتسه ترک ادب ایتش اولور که کلامی کلامه خلط ایلله عدم معاعدر و عید (الحمد لله رب العالمین) دیدکده حق تعالی بیورر که (حمدنی عبدی) و عید (الرحمن الرحیم) دیدکده حق تعالی بیورر که (اتی علی عبدی) و عید (مالک يوم الدين) دیدکده حق تعالی بیورر که (بجندنی عبدی) اشته بو نصفک جمله سی خالصا الله تعالی نکدر و عید (ایاک نعبد و ایاک نستعین) دیدکده حق تعالی بیورر که (هذا بینی و بین عبدی) یعنی بو معنی عبد ایلله الله تعالی اراستنده مشترکدر و عید (اهدنا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین) دیدکده حق تعالی بیورر که (هو لاه لعبدی و لعبدی ما سأل) یعنی اولکیسی خالصا الله تعالی به راجع اولدیغی کبی بودخی خالصا عیده عائد او اوب دعاسی مستجاب اولور و مسئولی حصوله کلور و یوندن سورة فاتحه نک نمازده قراتی واجب اولق لازم کلدی پس هر مصلی آتی اوقومسه صلاة مقسومه مذکوره ایلله نماز قیلش اولماز و نماز مناجاتدر تکیم حدیثده کلور (المصلی یناجی ربه) بو جهندن نمازدر کرحقدر زیر مناجاتده البتده ذکر حق لازمدر و ذا کر جلوس حقددر تکیم بیورر (انا جلوس من ذکرنی) و بر کیمسه ذو بصرا و ایلله لابد جلوسنی کورر و اگر کورمسه باری کورر کبی عبادت ایلیمسه که اکار و بیت خیالیه دیرلر و بور و بیت مشاهده روحانیدن ادنی و ایمان غیبی مرتبه سندن اعلا در و عید حق تعالی بی قبله سنده اولمغی تخیل ایلله مأمور اولدیغی احاطه دن عجزی ایچوندر و هر مصلی ام قرآنی و سایر آیات و سوری عذر قعود اولدیغیه هر رکعتده قیامده اوقور یعنی فرائضده زیر قیام حرکت مستقیمدر و استقامت

مطلوبه و مأمور بهادر نتکیم قرأ نده کلور (فاستقم کما امرت) وینه
کلور (ثم استقاموا) وبردخی (اهدنا الصراط المستقیم) دیمکله
مأمور اولمشوزدر پس هررکه عتده قیامده استقامتی طلب لازم کلدی
واستقامتدن مراد قلب وقلب و قول و فعل ایله استقامتدر که
استقامت اعتدالیه در یعنی هر نسنه ده افراط و تفریطدن حذر
ایدوب طریق حقه اعتدال اوزره یور ییوب کتمکدر و بومعناده زیاده
صعوبت اولمهله رسول الله علیه السلام (شبهتی سورة هود) پیوردی
زیرا (فاستقم کما امرت) آیتی سورة هودده واقع اولمشدر و هر مصلی
امامدر زیر منفرد اولدیغی صورتده دخی اکا ملائکه اقتدا ایدر
وامامت مراتب رسالتدندر و رسول نائب حقدر بوجهتدن الله تعالی
لسان عباد اوزرینه (سمع الله لمن حیده) دیدکده ملائکه و سایر
حاضر اولنلر (ربنا لك الحمد) دیرلر پس مصلینک علو درجه سی
بوندن معلوم اولدی و اول مصلی که بود درجه دن غافل و ادنی الامر
اولان رؤیت خیالیه دن عاقلدر اول کیمسه فی الحقیقه مصلی دکلدر
و حقیقتده صلاة اودر که (ان الصلاة تنهی عن الفحشاء والمنکر)
موجبجه انده فحشاء یعنی رؤیت غیر و منکر یعنی رؤیت نفس اولیه که
یونلر مغایر صلوة اولان امور دندر و صلوتنک قره العین اولدیغی
مشاهده محبوب ایله در و بصیر مصلی مقام رؤیتده مستقر اولسه
اطرافه غیره التفات ایتز انکیچون صلوتده التفاتدن نهی اولندی زیرا
اختلاس شیطاندندر و رؤیت دخی کرک مجالی صورتیه ده اولسون
موسی به صورت نارد و رسول الله صورت شابامرده واقع اولان
تجلی کبی و کرک مجالینک غیریده اولسون تجلیات ذاتیه ذوقیه مغنویه
کبی زیرا انسان کامل حق صرقتی ادراک ایلر غیر بسی بوا دراکندن
قاصر در و بومقامک بیانی بودر که الله تعالی مطلوب و محبوب اولیق
انسان کامله و اکا ذوقده مشارک اولان افراده مخصوصدر زیرا نور
وجود کرچه هر موجود ایچون حاصلدر ریشاء علی هذا طلب حقه
فاسر اولر و فی المبدء و اصل اولدم دیورنم ایدر فاما انسان کامل

وامثالی ملابس تعین ده حتی ادراکد نصکره مراقی اطلاقده دخی
مشاهده سنی طلب ایدر وقوت استمدادی جهتیه طلب مذکوره
متأهلدر غیر یلرک مطلوبی ایسنه یا شهود حق و یاد و ام شهود
و یا مرتبه قرب و یا معرفت و یا کندنه آنده سعادت اولان نسنه به
فوز و یاروح و مرآجه ملایم اولان امره نبل و یا غیره ملایمی ازاله
و یا یونلرک امثالی در بومطالی طلب ایسه مرتبه اطلاق ملاحظه سیله
اولان طلبک غیر بدر پس غیر متأهل اولان کیمسه ادراک بسبب
و مجرد ده اعتبار قبول و حیثیاته محتاج و مشاهده ده مرآی متعینه به
مقتدر در و شولکه محازات و مرآتیت صحیحه به متأهل اوله صفات
و حالات و آلا نه محتاج اولیوب حقیقت مجرد بی و بسبب صرقتی
علی ماهو علیه ادراک ایلر کرک اول مدرك محض تعین اجالی ایله
متعین اولسون و کرک جمیع تعیناتدن مطلق اولسون زیرا انسان
حضرت الهیه و حضرت کونیه نک مجیددر یعنی حقیقت انسانیه
ایکسنه دخی مرآتدر و حضرت الهیه نک حکمی اطلاق و حضرت
کونیه نک حکمی تقیددر پس احدا نوجیهین که اطلاقدر تجرید قبولده
قوت بواسه حق مطلقه دخول حصول بواور و شولکه بوعالمسز حتی
ادراک ممکن دکلدر دیرلر بومعنی عروج کوره در زیرا مألوه یعنی
عبد ابتدا اتاردن اله مؤثره انتقال ایدر که اکا توحید اطلاق اولنور
آندن تجریده ترقی ایدر که (من عرف نفسه فقد عرف ربه)
اکا ناظر در زیرا تجلی آفاق تجلی انفسده مندرج اولیق ایکیسک
معرفتی معرفت واحده اولور انکیچون من عرف الافاق دیمدی بلکه
قصر مسافه قلدی و نفسی تخصیص بالذکر ایلدی زیرا حقه
قریندر که مرتبه اسم رب در الحاصل عرف الله دیمدی زیرا نفس
مربوب اولدیغی جهتدن اسم مذکور و لی ایدر و بواسطه دخی الله
اسمنه مرآت واقع اولمشدر و چونکه انفسدن دخی ترقی ایدوب
بعد التجرید تفرید بوله و ایکی مرتبه دن بله منقطع اوله عین ثابته سی
مرتبه سندن سر مجرد ترقی ایدوب توحید و تجریددن حاصل اولان

مایه معا ونبته حق مطلق ادراك و مشاهده به صاعد اولور و بومقامی
 بود و ق اوزرینه ادراك ایدن الحاد و انكار دن قور تیلور والحمد لله
 تعالی (و وجود عالم حرکت حقیقه معقوله دن حاصل اولمغه
 صلوتده اوج دور او حرکت وجودیه طبیعیه بواندیر که
 اولکی سی حرکت مستقیمه در زیر صلوتده اولان قیام سه فلدن
 علوه علی وجه الاستقامه حرکت ایله متحقق اولور واستقامت
 اولدر که راس انسان سما به صاعد در پس قیام حال انساندر
 وایکنجیسی حرکت افقیه عرضیه در طویه دکل و افق اول
 دایره در که فلکدن مرتی اولان ایله غیر مرتیك ما بینی فصل ایدر
 و بو حرکت حال رکوع در زیر مصلی رأسی جانب افقه تحریك
 ایتدیکه رکوع حاصل اولماز و انساندن ماعدا اولان حیوانك
 حرکتی حرکت افقیه در زیر نمونده اولان حرکتی جانب افقه اولمق
 سائر حرکتدن اظهر در و اوچنجیسی حرکت منکوسه در که حرکت
 مستقیمه ك ضدیدر یعنی علودن جهت سه فله حرکتدر حرکت
 نیاندر زیر نباتك رأسی اصلیدر که آنکله تغذی ایدر پس نباتك
 حرکتی منکوسه اولمق ذاتك انتکاسی حسیله در والا نفس حرکت
 مستقیمه در که اسفلدن اعلا به طوغری نموو صعود در و بویه دیمك
 دخی جائدر حرکت مستقیمه قدمدن رأسه و منکوسه رأسدن قدمه
 اولان حرکتدن عبارتدر بوضوح حرکت منکوسه بلانایل اولور
 و حرکت منکوسه حال سجده به اشارتدر زیر سجده انتکاس ایله
 متحقق اولور پس بواج نسنه ك که انسان و حیوان و نباتدر نمو
 و حرکتی وارد در و جادك یعنی نموی اولیان نسنه ك حرکت ذاتیه سی
 اولان بلکه آنك حرکتی قسریه در و مرتبه جاد نشهدی مشتمل اولان
 قعده آخیره به ابعاد که انده حرکت بوقدر و بومرتبه اسلای
 مراتب شهود در که مستقرکل اولیادری کمال بومرتبه دن
 تحرك اتمزل وابدالا بدین اندن مفارقت قلزل وحقایق عالمده
 بدین اولان حرکت وجود اولور اولکی سی حقایق عده بدین

وجوده نقل ایچوندر که حرکت منکوسه در یعنی اسلای علمین اولان
 تعین اولدن اسفل سافلین اولان صورت عنصریه انسانیه به حرکتدر
 وایکنجیسی حرکت مستقیمه در که اسفل سافلین دن اعلا علینه
 نقل ایچون حرکتدر زیر انسان بدأ اوله رجوعه مستعد در که
 آندن انشا ابتدوی اصلدر و دیمشدر در که (کل شیء يرجع الی اصله)
 ولکن انسانك رجوعی سلوکه در غیرك حالی بویه دکلدر
 و اوچنجیسی حقایق افقیه دن هر حقیقی کالنه ابصال ایچون
 حرکتدر که حرکت افقیه در زیر امر وجود دور به در که هر نسنه حقه
 متهدر خطیه و مستقیمه دکلدر انکیچون جسم اولکی فلکدر
 مدوردر و مصلی ك حرکات ثلاثی ذکر اولنان حرکات وجوده
 اشارتدر پس مصلی بوسراوزرینه حرکت ایتدیکه سعی لازمدر
 و نمازده سجده جله احوالدن افضلدر زیر اصل حقه اشارتدر که
 مطلب اعلا اولان دخی غایت تذللدر که اول تذلل سجده ده موجوددر
 و وصف ارضده کلور که (هو الذی جعل لکم الارض ذلولاً) یعنی انسان
 ذلیل وجه ارضه باصمقله ارض ذلیل اولدی پس ارضك جبر
 خاطر ایچون اشرف اعضا من اولان بوزیمزی بره سورب سجده
 ایتدیکه مأمور اولدی انکیچون انسان اول حالده سائر احوال صلوتدن
 اللهه قریب اولدی زیر غیرك حقنه سعی ایتدیکه جبر خاطر
 ارضدر نفسك حقنه دکل و بوسه بی کبار محققین سعی نفسدن
 افضل طوتیدلر زیر آنده مجاهده و بی عرض اولمق وارد در بوسیدن
 حضرت خضر آب حیاته واصل اولدی زیر عسکراسکندر ایچون
 صوطلبنده ایدی و جزا عمل جنسندن در دید کاری بودر انکیچون
 صائمده (کلوا و اشربوا هنبأما اسلفتم فی الايام الخالیه) دنلسه کرکدر
 زیر ادباده اکل و شربی ترك ایتدیکلرینه مکافات اودر و ناره دخولی مقدر
 اولان مؤمن عاصبنك مواضع سجودنی ناراکل ایتدیکه حدیثده صریحدر
 پس اول مواضع قابل احتراق دکلدر سمندل و باقوت کبی وحدیثده کلور
 (امرت ان اسجد علی سبعة اعضاء علی الجبهة والیدین والركبتین

واطراف القدمین) وائف جبهه ده داخلدر زیر عظمیری بر در پس
ائف وجبهه نك مجموعیله سجده كر كدر اكر اائف اوزرینه اقتصار ایسه
بلا عذر ایسه جائز دكلدر واکر جبهه اوزرینه اقتصار ایسه
بلا عذر ایسه جائز مع الكراهه در و صلوتده صکلام حرام اولدی
صومده دکل زیر صومده ممنوع اولمده حرج وارد در حرج ایسه
بوامتن مرفوعدر انکیچون امم سالفه بونک عکسنه ایدی یعنی صلوتده
سویلمک حلال و صومده حرام ایدی و اقوال صلوتدن افضل اولان
ذکر الله در تکبیر حق تعالی بی قید جهات و تحولات مختلفه دن تزیه در
و تسبیحات ثلثه مشروعه اولدی که اولکبسی حس و ابکیچبسی خیال
واوچینبسی عقل ایچوندر یعنی الله تعالی کرچه مصلی نك قبله سنده در
ولکن حس و خیال و عقل ایله مدرک اولمده منزه در زیر اوصفی
ایس کثله شی در پس تشبیه و تخیل و تصور نفس انسانه راجعه در
حقه دکل و اصناف ارادتدن نیت مفضل اولدی زیر عملک قبول
ورد نده حکمی وارد در و عامل اولیائی اجرده عامله الحاق ایدر و اعمالده
اولان نیتی ملک بلز بلکه الله تعالی بیلور انکیچون هر عمله کوره باشقه
سدره المنتها وارد در و بعضی اعمال خفیه وارد در که الله تعالی انی لوح
و قلم مرتبه رینه رقیه ایدر و بلکه علمنده مکشون قالور و ملک اندن
بی خبر در زیر انصرف ملک ظواهره کوره در و نینک شرطی اخلاصدر
واخلاصک حقیقی شرک خفیه دن خلاص بولمدر و شرک خفی
معدومی موجوده شریک قلمدر تنکیم قرآنده کلور (وما یؤمن اکثرهم
بالله الا وهم مشرکون) و جمیع اشیا فی الحقیقه معدومدر و ذنب وجود
دیدکاری وجودده معددی توهم ایتمکدر پس اگر کنسیدی وجودی
واکر غیرک وجودیدر جمله سندن غائب اولوب وجود و احداثیات
ایتمکده اخلاص حاصل اولماز و حضور فی الصلوة دیدکاری نینک
اجزاء صلوة اولندن آخرینده استصحابی در انکیچون دیمشدر که
مصلی قبله در زیر اکثر ناسک قلبی بی حضور در و بعضی ارباب
مشاهده حسن ظن الله و صدق کلامه در که غایت عظمی و اعلی بی برین

شفیه در یعنی حرکات ظاهریه سبب اولان باطنده نیت و اعتقاددر و نیت
ابتدا کمال صلوة تعلق ایتمشدر انکیچون حکمی جمیع اجزاء صلواته جاری
اولوب اثناء صلوتده واقع اولان وسوسه و غفلتک نقصی نشاء صلوتده
تأثیری اولوب حکمی مرفوع اولور (ان الله بالناس لرؤف رحیم) و فرض
عبادات وقت شروعده حضور خفیه و ستن عبادات حضور مکلف
فی العباداتدر مکلف اولدیغی جهندن و فوق الكل امره مرغوب اولان
حضور فنائی در که جمیع افعالده احکام عبادته حق متولی اوله و مصلی ده
اصلا تصرف اولمده و دیمشدر که عند العارف حضور ایله ایکی رکعت
نماز دن جهنمه دخول اهوردر پس سهو باطن دیدکاری غفلتدر
و نمازده اکثر سهو و شیطاندن انکیچون اول سهو سجده ایله مجبور اولور
که سجده ده شیطان مصلی به قریب اولماز اگر قریب اولسه سجده
سهونه دخی سهو جائز اولوب امر مسلسل اولمق لازم کلور انکیچون
سجود سهوده سهو ایدن حقنده جبر مشروع دکلدر و بالفرض
سهو واقع اولسه شیطاندن عد اولماز و شیطاندن اولمچق ترغیم
دخی حاصل اولماز زیر ترغیم سهو و فعل شیطاندن اولان موضعه در
وسلامده اصل بودر که مصلی مناسجی حق اولدیغی جهندن جمیع
اکواندن و حاضریندن غائب اوله بوضو رنده صلوتدن فراغ و مشاهده
اکوان و جماعته انتقال ایتمک مراد ایدیچک قادمک سلامی کبی انلره
سلام و برر زیر انلردن غائب ایدی قادمک اهلندن غیبی کبی وشول
مصلی که نماز ایچنده اکوانله حاضر اوله حاضر حاضر نیچسه سلام
و برر ظاهرده سلامی ایسه بن حق تعالی قشده ایدم هنوز سزه
حاضر اولدم دیمکی اشعار ایدر بوا یسه کذبدر عارف مشاهدک سلامی
ایسه بویله دکلدر بلکه آنک سلامی بر حالدن بر حاله انتقال ایچوندر
آنکیچون ایکی کره سلام و برر که بری منتقل عنه ایچون و بری دخی
قدوم اتدوکی کیمسه ل ایچوندر تنکیم خلق ارا سننده دخی جاریدر که
بری مجلسه داخل اولدیغی زمان اهل مجلسه سلام و برر دیمکی کبی خارج
اولدوغی وقتده دخی سلام و بروب تودیع ایدر و حق تعالی کرچه

اهل مشاهده ايله هر موطنده معتله در ولكن صلواته اولان ايكي
تسلیمه مراعات مراتب ایچوندر مرتبه دن مرتبه به ایسه شهود
وحضور یوزندن فرق وارد در اسلام خلقه رجوعدر که فر قدر
وصلوته دخول حقه رجوعدر که جمعدر وهر مقامك حضوری
بر دور اودر قاعرف جدا (ودمشدر در که تکبیره اولی بر وسلام ایکی
اولدی زیرا توحیدله حقه دخول واثبیت ايله حقندن مفارقت
حاصل واور ودمشدر در که ایام ولبالی صحائف کیدر ونیات وقصود
اقلامدر وعاملار کاتیلردر وایمان مداددر زیرا مداد ایمان اولسه
نقوش اعمال صورت بولماز وعبادته عدم مرؤث و معامله حقه قلت
نمضت اولمغه سلاسل ایجاب ايله انلری طاعته جرایدوب تسهیل
رتخفیف ایچون اوقات دخی تعیین ایشدر اوقات صلوة و زکوة وصیام
وحج کبی فاما ما سوا الله دن حر اولنلر تکلیف الهی بله اولسه
حرمت الوهیت ور بویت ایچون تعیدایدلر واجرت قیدنده اولمازلر
زیرا انلر عیددر اجر ادکل و بونلردر که زنجیر زریله بهشته جرا واور
زیرا مطلوبلری مخلوق دکل بلکه خالقدر تنکیم حد یشده کلور
(بحج ربك من قوم يساقون الى الجنة بالسلاسل) واداء واجبات
عبودیت محضه در و نوافل طاعانده روایح دعوی اولمغه بعض
اهل الله ثقلیل نوافل ایتدیلر و بعضیلر دخی مثنویات عباداتی غیره
هیه ایدوب کند یلر ایچون بر نسنه اد خار ایتدیلر بلکه فضل حقه
استاد ایلدیلر که انلر مقلسون دیرلر و عند الخفیه کفار اصول شرابع
ایله مکلفدر فروعله مختاطب دکلردر زیرا فروع اصول اوزرینه
مبیدر پس اصولك وجودی اولیچوق فروع نه اوزرینه تأسیس اولنور
فاما بعض خفیه وجیع ار باب حقایق عندنده اگر مؤمن و اگر منافق
واکر کا فر جمله سی اصول و فروعله مکلفلر و یوم قیامتده مجموعله
مواخذل در الحاصل کافره کفرندن اوتوری مواخذله اولدیغی کبی زک
صلوة وغیر فروع ایچون دخی مواخذله وارد پس واجیدر که هر وقتده
اصول شرابع وفروع عبادات محافظه اولنه ودمشدر در که فرض ایکی

وجهله در بر فرض وارد که الله تعالی انی عبادی اوزرینه ابتداء
ایجاب ایشدر صلوة و زکوة وصیام وحج وطهارت کبی و بوفرضك
فعلی اوزرینه وعدوترکی اوزرینه وعید قومشدر و بر فرض دخی وارد که
عباداتی کندی نفسلری اوزرینه ایجاب ایشدر یعنی مزاجه
ر بویت ایدوب نذر ایشدر و نذر کرچه قربت مشرعه در فاما الله تعالی
(فعال لما يريد) در که ایجاب ایتدیکی نسنه بی دیلر سه ایشلر و دیلر سه ایشلر
واشلمدیکی تقدیر اوزره اکا لوم یوقدر و ایجاب ایتدیکی محضا وعد
مؤکدنی تصدیق و عبادتی اطمینان اوزرینه تقریر ایچوندر فاما عباد
نذرلری وجوده کتور سهل معاقب اولورل و نذر ایتك بخیل اولنلرک
شایددر انکیچون اهل الله دن نذرته صادر اولور زیرا اهل اللهک
شانی بودر که بر خصوصده داعیه قلبیه اولور سه انی ایجاب الهی
حکمنده بلوب ایشلرل و الارباب عموم کبی عمل و تکلف ایشلر و داعیه دل
اولدیغی صورنده کرک انی لسانه کتوروب نذر ایتسونلر و کرک نذر ایتسونلر
اتك فعلی اوزرینه واجب الهی اجزن بولورل زیرا کتدیلمی صورت
الهییه اوزرینه خلق اولنوب سر خلافت ايله متحقق اولمشدر در
پس اول ایجاب فی الحقیقه حقه مضافدر انکیچون دیمشدر در که
انسان کاملدن صادر اولان اقوال و افعال شریعندر پس مقلد و معتقد
اولنلره انکله عمل ایتك شرعه عملدر و الهام حجت دکلدر دیدکری
عامه به کوره در نظر ایله که سلاطین صورتك قول و فعلی قانون اولیچوق
سلاطین معنائك نیجه اولمق کرکدر و بوراده قانون دیمك قانون شرعدر
زیرا اهل الله دن مطلق قانون صادر اولماز شول جهتدیکه بعض
قانون ظاهر شرعه مخالف اولمق محتملدر و صور واجباتدن غیریه به
نوافل دیدیلر و اگر نافلهك فرائضده صورنی یوغیسه اکا بر دیدیلر که
عمل مستقلدر واجرده باشقه مرتبه سی وارد و حق تعالی کمال کرمدن
نشأ فرائضده سنن و نشأ سنن ده فرائض قودی تا که یوم قیامتده
فرضك نقصاننی فرضله و ستنك نقصاننی سننله تکمیل ایدوب عبادی
نقصانندن تخلص ایلله ودمشدر در که فضل انسان اتباعده در

ابتداعده دکل زیرا ابتداعده نوعاً تقدم و سیادت وارد در متعبد به ابتداع
قبوسیدر که اوقاتنی سن و فرائضه مشغول قلنسه انک بله عهده سندن
خروجیه قادر دکلدر ولکن (من سن سنة حسنة) حدیثی موجب
فی الجملة رخصت وارد حتی امام شافعی دیمشدر که (من استحسن فقد
شرعه یعنی بر کیمسه بر سنت حسنة مشنون قلنسه اول سنه مشروعات
معمول بهادن اولور زیرا حسنة اودر که نصه مخالف اولیه سنت
مأثوره به مصادفه قلنسه والاسنت سنه اولور بعض ابائی فاضله ده
احیا ابتدکاری نوافل صلوة مستحبانددر تکیم امام غزالی احیاده
وامام مکی قوت القلوب ده ذاهب اولمشدر بدعت دیدکاری فحش
اقتضا بگز تکیم حضرت عمر رضی الله عنه تراویح حقننده (نعمت البدعة
هذه دیمشدر) واصحابك بدعتی مستحسن اولقی غیرك شرعه موافق
اولان بدعتیستك مستحب اولسنی موجب دکلدر زیرا (علیکم بسنتی
وسنة الخلفاء الراشدين من بعدی) وارد اولدی (مارأه المؤمنون حسناً
فهو عند الله حسن) دخی صادر اولمشدر بوابسه الی یوم القیام اکامل
مؤمنین وفاضل مسلمین شاملدر و بومقامده وهر عصرده علماء رسومدن
چوق کیمه قیاسات فاسده ایراد وکلمات کاسده اصدا ریل طریقی
مبوج جرح ورده سلوک ایدوب تعصیلر کوسزمشدر فاماراه راستدن
مخرف اولدقلرنده شبهه یوقدر زیرا عقول ضعیفه اهلیدر صکه
کشف قویه اربانه عمامتلی قله ادرا کلرنددر و بومقوله اصحاب افکار
واریات انکار حقننده فراعنه اولیاد جاجله عباد الله الصالحین دیمشدر
نمود بالله من فساد الاعتقاد وسوء ظن با کابر العباد وکتب معتبره ده
کلور که رسول الله ک قیام لیلی زیاده حسن طول اوز رینه ایدی
بر وجهله رکوعی قیامنه وقومه می دخی رکوعنه قریب ایدی بوندن
فهم اولور که قومه رکوع وسجود اراسنی فصل ایچون مشروعدر
انکیچون وضع بد لازم کلز کرک اوراده طول قیام اولسون کرک اولسون
بس طول قیام اولان یرده وضع بد لازمدر دین سنه مخالف سوز سولیدی
زیرا رسول الله ک طول قومدری وایکن وضع بد اتمشدر بلکه ارسال
سنه در و صلوة استحبک قوم سنی دخی اولددر که صورت فصلده

اولمغه اوراده ذکر مشنون اولقی موجب وضع بد اولدی زیرانادر در
و بر دخی ارسال بدهیثی سجوده انتقالی تذکیر ایدر بس وضع بد اولسه
رکوعه انتقال ابله سهواً احتمالی غالبدر و نما زده سهواً واقع اولقی امامنده
عصمت شرط اولدیفته دلیدر تکیم حدیثه کلور (صلوا خلف کل
بر وفاجر) و رسول الله دن بعض سهو صادر اولقی سائر خلفک سهوی
کی غفلتده و رعونت طبعدن دکلدر جاشایکه امتنه تشریع ایچونددر
تا که اول خصوصده اکا اقتدا ایدوب حکم شرع ظاهر اوله و بعض
سهوی دخی استغراق و انجذاب کلیدن ناشی ایدی انکیچون بعض
اوقاتده (کلینی با حیراء) دیو حضرت عایشه به خطاب ایدر ایدی
وجنبه اقتدا صحیح اولدی واعمایه مکروه اولدی مکر که علماء متقین دن
اوله زیرا شرائط ظاهره یوقدر وجنب باطنی و بصیرتی اعمی اولان
کیمه به صحیح اولدی زیرا شرائط ظاهره سی واردر وجنب باطن دن
دهره تعلق ابله متلوث اولوب ساحة قرب حقندن بعید اولانددر
واعمای بصیرت معرفه الله دن و مشاهده جمال حضرتدن محبوب
و محرومدر و ازمنه و امکانه تک محوسثات و تغلب طرف حسنات
وامداد و تکفیر و تضعیفده مدخل عظیمی واردر و حدیثده کلور که
(ان الله غفر لاهل عرافات و ضمن عنهم التبعات و انه یزل یوم عرفة
الی السماء الدنیا) و فضلیت شهر رمضان و عشر ذی الحجه و ابله
نصف شعبانده و غیر یلرده و مسجد حرمد و صلوة واحده یوزیک
صلوته معادل و مسجد نبویه یک صلوته مساوی و مسجد اقصی ده
بشیوز صلوته بدل اولقی حقننده وارد اولان احادیث شریفلر شرف
ازمنه و امکانه به دال اولدیغی لاریدر و صلوة نهاریه محاده مع الله در
و ابله مسامره در و قراة سریه اولان اختصاصدر و جهریه اولان
قام و قاعد و راقده تلیفدر و حدیثده کلور (حبیب الی
من دنیا کم ثلث الطیب والنساء و جعلت قره عینی فی الصلوة)
سرتحبیب بودر که طیبده ذوق انس و محاضره و نساوده ذوق
قربت و وصلت و صلوتده ذوق مکاشفه و مشاهده واردر اس

تجیب تعبیرندن غافل اولوب خب نسائی هوایه خصل بدن
جاهل کافر اولور سؤال اولور سه عدد صلوة نیچون بش اولدی
جواب بودر که (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) وفتحه هر بری
عشره ايله تضعیف اولیحق مجموعی الی وقت اوور که ليله معراجده
اصل صلوتدر سائر ام ایسه بومقوله تضعیفدن محروم اولوب هر عمله
بر ثواب و بر لمس ایدی سؤال اولور سه عدد صلوتک رکعاتی مثنی وثلث
و رباع اولد یغثک سری ندر جواب بودر که تاکه عمل هیاکل ملائکه
اوزرینه عروج ایلله زیرا هر عمل هیاکل نورانیه ده تمثل ایدر و بردخی
مثنی اولیق که صلوة فجر در که مرتبه لاتین ومرتبه تعین ارانسه
تمایزه اشارتدر یعنی مرتبه لاتین که مرتبه جلالدر رکعت اولی اکا ناظر در
ومرتبه تعین که مرتبه جلالدر رکعت ثانیه اکا دار در ولیل و نهار که
بوا یکی مرتبه به ابعاد بری برندن متمیز اولدیغی کی جلال و جمال
دخی متمیز اولوب رکعتین مذکورین ايله اثبیتی متحقق اولمشد و کمال
احدیت مجموع رکعتین در وجهه نك رکعت اولیسی عبدک حقه ثنا
و تمجیدنی مشر و ثانیه عبدک ملا اعلایه ثنائی مخبر در آنکیچون
خطبتان واقع اولدی که بری ثناء حق و بری دخی دعاء عبددر
وصلوة مغربکه ثلاثدر رکعت ثانیه سی رکعتین فجرده باطن اولان
کماله اشارتدر وصلوة عشا که رباعدر مرتبه جلالده اولان تعینات
اربعه به اشارتدر که تعینات ذاتیه و اسمائیه و صفائیه و افعالییه در
وصلوة ظهر مرتبه جمال الهیده اولان تعینات اربعه مذکوره به
وصلوة عصر مرتبه جمال کونیده تعینات مسطوره به اشارتدر و مراتب
مذکوره ده جلال الهی بالقوه و جمال الهی و جمال کونی بالقوه لدر
و فرائض وجود حقانیه رمز در که اکوان اوزرینه مطلقا منبسطدر
و واجبات وجودات خلقیه کونیه اخصبه به تلویحدر و سن وجودات
خلقیه کونیه خاضیه به ایمادر و مستحیات وجودات خلقیه عامیه به
اشارتدر (سؤال اولور سه عدد اوقات خسه امت مرحومه احدیه دن
مقدم اقامت اولندی جواب بودر که خسک مجموعی خصائص

امتدندر اگر چه که هر بری بر امت قلمشدر دیور وایت واردر (ان الله
زادنی صلوة) حدیثی دخی اکا دالدر یعنی الله تعالی خمس اوزرینه
بکا بر صلوة زیاده قلدیکه صلوة وتردر و بعض روایانده کاور (ان الله
زادکم صلوة الاوهی الوزر) و ترسائر صلوة کی ليله معراجده مشروع
اولدی زیرا امام نسفی تفسیرنده ابراد ایدر که رسول الله علیه السلام
مسجد اقصی ده قلدیغی ایکی رکعت نافله ده امام الانبیا و سدره
المنتهی ده و ترده امام الملائکه اولوب اهل ارض و سما اوزرینه فضلی
زیاده اولدی و لکن رکعت ثانیه ده تجلی الهی واقع اولغله بلا اختیار
الرن حل و ارسال ایلدی و بعضیلر دیدیلر که اول وقتده بعض
اهل ناره اطلاعله فرغ حاصل اولوب بدینی منحل اولدی بعهده جمع
قلب ایدوب دعاء قنوت او قودیلر و دعاء قنوت ابی بن کعب رضی الله
عنهم کتابت ایلدیکی مصحفده ایکی سوره اولیق اوزر ایدیکه اولکیسی
(اللهم انا نستعینک دن من یفعلک به کلجه وایکنجیسی (اللهم
ایاک نعبدن ملحق لفظنه دکر آنکیچون جمیع سور قرآن یوزاون
التیدر دیدی فاما مصحف زید که رضی الله عنه آخر مکتوب و معروض نبوی
اولان مصحف اولوب ایچنده دعاء مذکور معدوم اولغله منسوخ اولوب
سور قرآن یوزاون دورت اولیق اوزر قالدی و حالا خلق الله اولان
زیدک مصحفی صورتیدر و اکا امام دیرر که حضرت عثمان آنکه عمل
ایدوب اطرافه دخی اندن منتشر نسخه لارسال ایتدی مصحف عثمان
دیدکری بودر یوخسه کندی خطیله یازدیغی مصحف دیمک دکلدر
زیرا عثمانک کندی خطیله مصحف بوقدر و وتر بعض روایانده رکعت
واحد در زیرا بتزادن منهی اولان و ترک غیری نافله در الحاصل و ترک
غیریده رکعت واحد مشروع اولماشدر بلکه نوافل تنبیه و تریع
و تسدیس و تئین اولور افراد و ثلث و تحمیس و تسبیح اولماز و سری
بودر که الله تعالی نک صفی و تربت و عبدک صفی شفقت در
و تربت ایکیدر بری و تربت احدیتدر که مقتضای ذاتدر بوجهت بدن
صلوة و ترک رکعت واحد در و بری دخی و تربت فردیه احدیه در که

مقتضای صفات در بوجه شدن صلاة و تراویح رکعت اولدیکه بری
ذاته و بری صفاته و بری فعله ناظر در ووتر دخی ایکی قلندیکه بری
وترانه دارد که صلاة مغربدر و بری دخی بعد العشا اولان وتر لیلدر
انکیچون تأخیری مندوب اولدی تا که نهار صلاة مغرب ایله ختم
اولندیگی کی ایل دخی وتر مذکورله مختوم اولوب وحدانیت و فردانیتک
مقامات و مراتبک آخری اولدیگی باهر اوله و عبودیت ایکی در که
بری عبودیت اضطراردر که اداء فرائضدر و بری دخی عبودیت
اختیاردر که اداء نوافلدر و عبودیت شفیعیت مرتبه سینه مظهر اولوب
اندن مطلوب اولان وتر اولغله وتردن مقدم شفعی تقدیم ایتک سنت
اولشددر انکیچون صدر اولده بین الاذان والاقامه صلاة مغربده
ایکی رکعت نماز تقدیم ایدرلدی صکره سنت متروکه اولدی و اهل الله
حالا ائک اوزرینه محافظه ایدرلرس هر صلاتده تقدیم نوافل ایتک
نفسه ریاضت و خلوتدن مقدم عزلت و دعوتدن اول صدقه کی
اولدی و فرائضده جماعت مشروعه اولدی زیرا عبودیت اضطرار
اولغله مساهله سزا اولدی بلکه حضور تام و تنزیه خالق الانام
وجلال معبودی معرفت کامله لازم کلدی و حضور تام اولیجی جماعته
ضرورت قویه واقع اولدی زیرا افراد جماعتدن هر برینک صلاتدن
بر جزئی مقبول اولسه هیئت اجتماعیه سی صلاة واحده مقبوله صورتنده
اولوب اجزاء یاقیه غیر مقبوله به شفاعتله جمله تک قبولی ایجاب ایدر
انکیچون بعض خواص هر وقتده تجدد وضوء و هر صلاتی جماعته
اقامت و هر کارده کتاب و سنت ایله عمله موفق اولدم دیو افتخار ایلدی
(* الباب الخامس عشر فی الزکاة *)

اولا معلوم اوله که الله تعالی اشیاکی منفعت انسان ایچون خلق ایلشددر
و به فضیلت ایدر که اصالة تسبیح ایچون مخلوقدر و بالتبعیه انتفاع
ایچوندر و بویله ایکن ینیه ایتلادن خالی دکلدر انکیچون به مضایر
(هو الذی خلق لکم ما فی الارض جمیعا) آیتده لامی انتفاع ایچون
طوبیوب امتحان تقدیری ایله اجلیه معناسنه اخذ ایلشددر یعنی

وجه ازضده اولان اشیاک جمله سنی سزی امتحاندن اوتوری خلق
ایلشددر و بو معنایی تأیید ایلر شول آیت شریفه که کلور (انا جعلنا
ما علی الارض زینة لهما لنبلوهم ایهم احسن عملا) زیرا بونده ایتلا
وامتحان صریحدر و احسن عملدن ذرت صورت مفهومدر بری
عمل جهندن قیحدر که آخرته التفات ایتامشددر و بری افتخادر که
حقدن اعراض ایلشددر و بری عملده حسندر که طالب آخرتدن و بری
احسندر که طالب حقدر زیرا مخلوقه تملقدن خالقده تملق اعلادر
نتکیم مخلوقدن اعراضدن خالقدن اعراض بدتردر و اقیح اولان قیحدن
اکثردر نتکیم احسن اولان حسندن اقلدر انکیچون (زینة لهما)
دیددی زینة لهما و لاهلها دیددی زیرا ییلوردیکه اخص خواص اولان
عبادی زینت دنیایه ملنفت دکلدر نتکیم لسان اشارتده کلور که الله تعالی
عبادی جمع ایدوب مراد بکرندر دیدکده جمله سی مراد بزم سنسک دیو
ادعا ایلدیلر اندن دنیایی خلق ایلدکده مزبور مدعیان اون حصه
اولوب تسعة اعشاری طالب دنیا اولوب عشر واحدی قالدی اندن
آخرتی خلق ایلدکده عشر مذکور دخی اون حصه اولوب تسعة
اعشاری طالب آخرت اولوب عشر العشر قالدی اندن محن و بلا یایی
خلق ایلدکده عشر العشر دخی اون حصه اولوب طغوز حصه سی
جبال راسیات کی باد کران بلایه بر نیجه طاقت کنوره لم دیو حقندن
فرار ایدوب عشر العشر قالدقده انلر (فتنک فتونا) ای و طحنک
طحانا موجبجه پوتنه بلاده قال اولغله قایلری سلیم و آتش افکانه
ابراهیم کی القا اولغله تسلیم اولیجی خطاب کبریا وارد اولوب
سرنیچون قرار قلدیکر و سارلر کی فرار ایتوبوب شویله قالدیکر دندکده
انلر دخی یارب علی کل حال بزم مراد بزم سنسک هر نه و جهله معامله
قیلورسک راضی ز دیدکارنده حق تالی پیورر که (هو لاه عبادی حقا)
یعنی دنیا و آخرتی قیوب بلارم ایچره بنی دیاینلر و ارادتلر بنی بنم ارادتمده
افنا قیلنلر حقا قوللر مدر که انلرک دعوا رنده شائیده کذب یوقدر
وانلر صاد قلر بلکه صدیق قلر و مخلصلر بالکسر بلکه مخلصلر در بالفتح

انکچون تعرض نفس وهوی و شیطان و دنیادان سائل و مستنار در
تکیم قرآنده کلور (الاعبادك منهم المخلصين) سائر که انکچون فرار
ایتدیلر انلر کذباً قوللر مدر که قلبلری تعلقات ماسوائله آلوده در و دنیاده
تعلقاته صالح امور کچره چوقدر ولكن اعظم اصنام ذهب
و فضه در تکیم قرآنده کلور (واجبني و بني ان نعبد الاصنام)
زیرا بعض اکا بر علما بوراده اصنامی سیم و زر ایله تفسیر ایلشدر پس
معدن ذهب و فضه اسم عزیزه مظهر در و وجودی آدمدن مقدمدر
زیرا حیوان آدمدن و نبات حیواندن و معدن دخی نباندن اقدمدر که
بواوجه یعنی معدن و نبات و حیوانه موالید ثلاثه دیرلر و معدن ذهب
اوتوز التي بیک سنه ده و معدن فضه اون سکر بیک سنه ده کال بولور
بوجه تندن دور سنبله نك اكا تحملی اولوب خلقت آدمیه دن اول
منشی اولق لازم کلور تکیم ترتیب طبیعی دخی اتی اقتضا ایدر زیر
انسانك نشأه عنصريه سی اسفل سافلین در که مراتب وجود اکا
منتهی اولوب اسم جامعیه مظهر اولمش و مرتبه مطلقه سی اسم رفیعیه
مقابل کلمشدر پس انسانك حرفی میم و مرتبه سنك حرفی و اودر فاعرف
جدا و دنیانك ملعون اولد یعنی غالباً معدن مذکوره کوره در والا (دنیاك
ما يشغاك عن ربك) موجبه هر سنه که تعلقه صالح اوله ملعوندر
و ملعون اولان فی الحقیقه تعلقدر بوخسه دنیا سنك امك یعنی اناك
کیدر که ظاهر و باطنك مرید در ظاهرده تریه سی منافعی بوزندندر که
جسمک عائد در و باطنده تریه سی حقه دلائلی جهتندندر که
روحک راجعدر زیر اجمع اشیا شواهد توحید در و علم غذای روحدر
و حدیثه کلور (نعم المال الصالح للرجل الصالح) و بوندن فهم
اولور که مال صالح غیر صالحه غیر صالحدر زیر حلالی حرامه صرف
ایدر و اتی متاع بلاغ قلبوب حقدن دور اولماسته باعث اولور تکیم
قرآنده کلور (ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض) و قصه ثعلبه
مشهوره در که اکا حمامه المسجد دیرلر ایدی زیر مسجد نبوی به
زیاده ملازمی و ارایدی صکره دعاء نبوی سبيله فنا حاصل اولوب

اغنی می افزون اولدجه جمعه و جماعته کلز اولدی و زکاة مال مطلوب
اولدقد به بو محض غرامتدر بنم کیمسه به بو رجیم بو قدر و بو حکم
شرعدن شارد اولیحق مردود شارع اولدی بعد زمان کتوروب
عرض ایدر که مقبول نبوی اولوب خلافت صدیقیه دك شو یله
قادی و صدیق دخی جناب نبوی به تابع اولوب قبول ایدی و فاروق دخی
زمان خلافتنده عدم قبولده صدیقیه پی رو اولدی زمان خلافت
ذی النورین استقبال ایدر که ذوالنورین انك زکاتن رأی اجتهادی
اوزره قبول ایلدی ولكن بو قبول ثعلبه نك مردودیتنی رد ایتوب
آخر تفاقله انتقال قبلدی تکیم قرآنده کلور (فاعقبهم نفاقا فی قلوبهم
الی یوم یلقونه بما اخلفوا الله ما وعدوه و بما كانوا یکذبون) بوندن
فهم اولور که الله تعالی انسانك قلب و نیتنه نظر ایدر بوخسه صورت
عملنه التفات ایتز یعنی اگر باطنی حسن ایسه ظاهری دخی حسن اولور
والا بالکثر حسن صورت کفایت ایلز و مردود اصلی قبول عارضی ایله
سعادت بولماز محل خوفدر نعوذ بالله تعالی پس متاع دنیا متاع آخرته
نسبت ایله قلیل اولیحق علوه مت اهل قلیله التفات ایتوب کثیری
کوزه در بلکه جله بی خالق القلیل و الکثیر اولان حقه ترک ایدوب
صدیق کی جمیع مالندن الیور قانده قالدیکه بالکثر زکاة ولكن قلوب
ناس حب مال اوزرینه مجبول اولمغله تزکیه نفس و تخلص جوهر
روح یچون زکاة فرض اولدی و کلام عیساده کلور (قلب کل انسان
حیث ماله فاجعلوا اموالکم فی السماء تکنون قلوبکم فی السماء) یعنی
مالنی آخرته کوندن کیمسه نك قلبی دخی آخرته اولور و دنیا حال دخی
بویله در نظر ایلکه سامری حب مالک قلوبه ملصق اولدیفن
یلدیکندن اوتوری حلی بنی اسرائیلدن بر عمل صباغت ایلدی
بو عملی انلر کوزلرینه فارش و قبلدی زیر قلوب امواله تابعدر انکچون
عبادت بحاله مسارعت ایلدیلر و عبادت عجل ایله محبت مال ایکبسی
برعنا ایدی ولكن صباغندن اول صنم معنوی و بعد العمل صنم صوری
اولدی بو جهتندندر که هر عمل آخر کندی حقیقته مناسب اولان

صورته مثل ایتسه کرکدر و قد ماتی وقت احتضارده بللواولور
 وقرآنده کلور (فینبشکم بما کنتم تعملون) و ماله مال دیدکری میل
 نفوسدن اوتوریدر و انسان فقیر بالذاتدر خوایج ایتسه چوقدر و مال
 قضاء حاجات ایچوندن پس بالطبع وسیله مقاصد اولان ماله انسان
 میلدن منفک اولندی و فقیر بالذاتک معناسی بودر که انسانک صفت
 ذاتیه سی فقر در تنکیم الله تعالیکنک صفت ذاتیه سی غنادر انکیچون
 فقر و غنا اراسنده مفاضله یوقدر زیرا هر بری برنوعنددر انسان ایله
 ملک کی بلکه مفاضله نوع واحدک افرادی میباندده اولور زید اعلم
 القوم کی و حقله مکونات اراسنده اولان مفاضله اعتباریدر انکیچون
 الله اکبر مقاله سنده زیاده مطلقه معناسی وارد و معنای مفاضله به
 کوره حدیثده کلور (البد العلیا خیر من البد السفلی) زیرا ید علیا
 فی الحقیقه ید الله و ید سفلی ید معطیدر که رافع صدقه در آخذ
 دکل انکیچون رافعه کرکدر که صدقه بی کفی اوزره قیوب فقیره
 عرض ایده زیرا اول صدقه بی انک گفتدن ابتدا الله تعالی قبض ایدوب
 برینه غیری صدقه خلق ایدر که فقیرک اخذ ایتدیکی بودر اولکبسی
 الی یوم القیمه تربیه حقه فالور ستری بودر که یوم قیامتده عبد
 منصفی بحالتدن تخلیصدر زیرا صدقه جزیه سی خلوصنه پناه
 جبل شاهق کی کلور حضور انبیا و اولیاده سبب مسرت دل اولور
 باخصوصکه قلب نبوی به دخی مستجاب فرخدر زیرا اولیله مجلس
 عالیده امتک ظهور کالی کندینک مستلزم انبساط بشره جالیدر
 و حدیثده کلور (اللهم اغنی بالافتقار الیک) یعنی (یا ایها الناس اتم
 الفقراء الی الله) موجب صفت ذاتیه انسانیه فقر در تنکیم مرور
 ایلدی و بو فقرده عین غنا وارد در زیرا فقیر الی الله اولان خلقدن
 مستغنی اولور و غنی به فقیر اولدیغی جهندن غناء تام کلور که
 فقیرک غناده فنا سیدر تنکیم کلامده کلور (الفقر لا یحتاج الی الله)
 مقصود صفت فقرک فنا سنی بیاند و الا عبد الله تعالی به همان بریوزدن
 دکل بلکه جمیع وجوهدن مستفردر که جمیع اسما در و بومعنا کمال اولیا

حالددر زیرا حقه انتسابلری قوی و اسملری کک لیدر سائر لک
 انتسابلری ایتسه ضعیف و اسملری جزئیدر و جزئینک کالی به نسبتی
 علی وجه الجزیه در (الفقر فخری) دخی حدیث صحیح مذکورک
 معنا سنده در اگرچه علماء حدیث صحتی جرح و باطل برینه وضع
 ایدر ل فاما معناسی دورست و حقدر و قرآنده کلور (وانفقوا مما جعلکم
 مستخلفین فیه) یعنی حق تعالی انسانکی کرچه حقیقت فاعلیه سی
 جهندن ماله مالک قیلدی و لکن حقیقت قابلیه سی جهندن خلیفه
 ایلدی و خلافتی جهندن امر ایتدیکه مالک صدقه و زکاتن فقرایه
 اعطا ایده الحاصل انسان کامل اوزرینه خلیفه الله اولدیغی جهندن
 زکاة یوقدر بلکه امر الله ایله مال حقندن زکاة و بر و محل خطاب
 الهی و تمین کونی اولدیغی جهندن اوزرینه زکاة لازمدر والا
 مرتبه کون مرتبه وجوبه دخوله اختلال نظام حاصل اولور و مرتبه
 عبودیت ثبوت اقتضای ایدوکی خود معلومدر پس عارف معرفه الله دن
 هر قدر غایت قصوایه ایتسه و رعوت طبعدن خلاص اولسه
 ینه بوموطنده تکالیف شرعیه ده حکمی جاهل بحجوبک حال کیدر
 انکیچون طهارت باطننه نظر اولماز بلکه ملوث الباطن اولنر کی
 جنابتدن اغسال ایدر و حدثدن طهارت ایلر و معراج معنوی اهلی
 اولدیغنه مغرور اولماز بلکه صورت صلاتی دخی اقامت ایلر ز پراچلیات
 وجودیه تجلیات شهودیه نک آینه سیدر و یدنده نصاب بولنورسه ترکیه
 دخی ایدر اگرچه مقتضای معرفت بودر که عبد حق اولنر ماسوا دن
 حرا و اولور و برسنه به مالک اولماز و اولسه دخی ملکانندن اخراج
 ایدر حتی اوزرلنده تلبس ایتد کک لری لباسلرین و قیصلرین بیلله
 برهنه لینه تمیک ایدوب انک بدنندن استعاره ایدوب کیرل و بونده
 عبودیتنه اختصاص ایله تحقق واردر که کل اولیا حالیدر پس
 بو تقریردن مفهوم اولدیکه عارف بالله اوزرینه زکاة یوقدر دیان
 غلط ایلدی و معرفتده قاصر اولدی مع هذا انسان کاملک نفسی
 مجموع عالمدر مجموع عالمده ایتسه ماله میل و محبت ایدر چوقدر پس

اخراج زکاة ايله اومقوله لك حقنى توفيه ايتش اولور پس عارف
من وجه زاهد در كه كندى نفسى حالىدر ومن وجه راغب در ككه
غيره كوره اولان حالىدر و رسول الله عليه السلامك يردفمه صدقه مالى
اخراج ايتديكى بومعنايه تنبيه ايجوندر و امتى ايجون اضحية ايتدكلى دخی
اكا شاهد در و كندى ايجون اولان اضحية سى محضا قربت الهیه به
مبیدر والا انبیاء ادخار مال ایتدیلر و موروث عنه دخی اولدیلر مال
مخلدلى بیت المسالده قالدى و خلیفه لر نه صدقه اولدی بو دخی عدم
تملكه دلیل روش بندر * و حضرت عیسا دن بطریق الحکایه كلور
واوصانى بالصلوة والزکوة * یعنی الله تعالى بكا وقومه عموما صلواته
ونصابه مالك اولنلره خصوصاً زکوة ايله امر ایلدى پس (اقبوا الصلوة
وآتوا الزکوة) نصنده اولان خطاب كرحه ظاهرده عموم ايجوندر فاما
خطابه مستأهل اولان ايله مقید در زکوة ایسه افراد مخاطبین دن
هر برى مستأهل دكلدر انكيجون بوكا اقتزان الخاص بالعام دیرلر زیرا
صلوة هر عاقل و بالغ اوزرینه واجبدر زیرا شرطى مودجودر پس غنا
وفقرله تفاوتی یوقدر زکوة ایسه غنى اوزرینه در فقط زیرا فقیر كوره
شرطى مفقود در كویا آیت عیساویه ده دیمك اولور كه بكا نمازله ایضا
وتبلغ حکم زکوة ايله امر ایتدی تبلیغ ايله مأثور اولمقدن ایسه حکمده
اشراك لازم كلر مع هذا حکمت الهیه ده زکونك صلوة اقتزانی لازمدر
زیرا طهارت نفسه اشارتدر انبیا ایسه طهارت نفسه اكلدر پس
زکوة شرعیه رذیله بخالدن نفوس امتى تطهیر و زکوة لغویه تعلق
ماسودن قلوب انبیایى تركیه در بوجهتدن بعض علما (قویل المشركین
الذین لا یؤتون الزکوة) آیتده زکونى ایمان و توحید ايله تفسیر ایلدى
زیرا مشركان طهارت نفسى اكلدر و زکوة شرعیه مراد اولدی
صورتده اكفر فروعله خطبدر دیرك مذهب لر نه راجع و یاخوردك
زکوة صفت اهل شرك اولدیغك پیانله تارك زکونك تقبیح حالته عائددر
پس ترك زکوة ترك صلوة كنى مقارب كفر اولور انكيجون برى برینه
ان ایلدى و قانده كلور و اقبوا الصلوة ولا تكونوا من المشركین *

و یوتقر بردن ازواج مطهره حقنده * و اتق الصلوة و اتق الزکوة *
خطایك مضمون دخی مفهوم اولدی زیرا یا فرض و تقدیر محمول
و یا طهارت نفسه ناظر و یا نساء امتدن غنیه اولنلره دائر در و بومقوله
خطایات الهیه فی الحقیقه تأدیب الصغیر بالكبیر یا بندر * یا ایها
النبی اتق الله ككی زیرا بنی علیه السلام اتقائه وامهات المؤمنین
ایتناء الزکوة ايله مأمور اولیجق سائر افراد امت رجال اولسون نساء اولسون
بطریق الاولی در و رسول اللهك اختیار فقر ایتدوى بر قاج معنايه
محمولدر اولكیسی فقر ظاهرى فقر باطن ايله تطبیق ايجوندر فقر باطندن
مراد قلبك ماسو الله دن خلوى در تكیم قرآنده كلور * و وجدك
عائلا فاغنى * یعنی سنى وجود فاندن خالى بو اوب بدله وجود حقانى
افاضه ایلدى ولكن حلول معناسته دكل بلکه ظهور معناسته نظر
قلكه لیل محل ظلمدر جو نكه ظلمات مرتفعه اوله نورنها ر ظهور ایدر
پس نورنها محل لیل حلول طریقله دكلدر زیرا خارجدن كلر بلکه
تفاوت ظهور و خفا و سترله در تكیم (واستغفره) اكادالر یعنی ظلمت
كثرتك نور وحدت ايله مغفور و مستور اولدیغك طلب ايله وكثرتك
مستور اولدیغى عبثك زوالی دكلدر زیرا علمده باقیدر كه بلکه اعتبارك
سقوطى و تعلقك اضمحلال و فنا سیدر و بوفقیدر كه سوا دالوجه
فی الدارين در یعنی فناء كلیدر كه سیادت حقیقه انكله در زیرا بونك
اربابی ذاتیدر یوخسه بیاض الوجه فی الدارين دكلدر كه
بقاء جاه كونین در زیرا بونك اصحابی صفاتیدر و سیادت
حقیقه اهلی برنسنده تصرف كوستر مزل زیرا عبودیت تامه ايله
قیاملى واردر و تصرف اقتضا ایسه حق تعالى و کیلارى اولدیغى
جهتدن بنفسه متصرف و یاخود تنفیذا امر ايجون بر واسطه خلق
ایدر زیرا سلیمانك اصنى كبی لمح البصرده عرش بلفیسی اظهار ایلدى
كرك عین حبیبله و كرك تمثیل طریقله زیرا ایكى سننده دخی
تصرف قوی واردر * ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین * و ایكجیسی
بودر كه اگر غنای اختیار اتسیدى طمعه دوشرل ایدى و نفس

نفسه و اوقات عزیزه که بضاعت آخرت و سرمایه تجارت و صلندر
تحصیل دنیا به صرف ایدر ایدی و نفایس اخرویه و رغائب معنویه دن
محروم قالورل ایدی شان امت مرحومه ایسه بومقوله خستادن
عالی و ذالندن متعالیدر و اوچنجیسی بودر که اختیار ففرده نسلی
قلوب فقر اواردر که نظرگاه الهیدر ز برامقام ذاتی اختیار ایشلر و تعلقات
صفاته رخصت و برعکس در پس انلر قلوبی مراعات و محافظه ایتک
اغنیایا جانینی معاهده دن اولی در و دور دینی بودر که دنیا الله تعالی
فاتنه خوردر و ملک سلیمان ایسه دخی تعلقه صالح دکدر ز بر
مخلوق قدر و عارفک مخلوقه تعلقی بحسب بدر و اگر دنیا نك الله تعالی
فتنه جناح بهوضه قدر مقداری اولیدی کافره بر ایچم صو و بر مزی
والکن اسم رحماندن جمله به مدد الهی واقع اولوب وجود دنیا ايله
امتحان او ایشلر در چونکه رسول الله اختیار فقر ایلدی الله تعالی
اکا تاج سلطنت معنویه الباس ایلدی بکه تجلی ذاتدر ز بر اکا واقع
ولان تجلی ذات آحاد انبیا دن بر فرد مبرر اولماشدر و کمال
استعداددن دنیا به لیله معراجده دخی علمنا وجهارا رؤیت ايله
تفضیل اولندی ز بر ایهکل اطیقلری نورانیتده قلب پاکترینه معادل
بلکه قالب و قالب صورت انجساده ایدی و بر کیمسه رسول الله فقیر
ایدی دیسه تعذیر شدید لازم کلور شکیم شبان ایدی و یا ای ایدی
دیسه دخی بویه در ز بر ایشول دولت ظاهره صاحبی ایدیکه خزان
سموات و ارضک مفاصلی اکا تسلیم اولمش و جمیع مناصب دنیویه
و مراب اخرویه انک استمنن منقسم ایدی دنیا بهندن ضرورتی اولوب
فقیر اولور و انک قبل النبوة راعی غنم اولدیغی اخلاق حسنه سنی
تکمیل ایچون ایدی که رفیق و تسلیمدر انکیچون جدی اسماعیل
علیه السلام ذبح عظیم یعنی کیش منعم ايله مقدی اولدی ز بر اکتدینک
امر الهی به انقیادنه مناسب اولان صفت انقیادی غالب اولان فدا ایدی
انسان ایدیه مختصر عالمدر انکیچون عالمک آیات مفصله اجالیه سی نسخه
اجالیه انبیا نه ده بالفعل ثبت اولوب آیات جلایه سی قوتده فالدیکه

بومعنائک صورت الهیه سنه محضاکا لدر و امیلاک دخی ساده دل اولمقددر که
نفوس وحی و رسوم الهام اکاموقوددر و علما ای اولمدیقه سلوک ایدیه من
و وصولری حسبیه دخی البته رسمک براری قالور و اهلی فتنه امت
حفظ قرآن و ضبط آثار نبویه بی منافی دکدر فلان امیددر دیمک
انده نظر فکری و حکم عقلی ايله تصرف بو قدر دیمکدر بومرتبه نك
صاحبده ایسه فتوح الهیه زیاده در ز بر ا بونده طریق نقل و سماع
و سطور دن صدوره اتقال بو قدر وفید تصرف فقود در قید ايله فیض
مطلق ایسه مجتمع اولماز انکیچون علماء رسومک اکثری فیض دل و قی
الهیه دن محرومدر ز بر ا علوم لدنیه نك لوح قلبه انتقاشی مقدم رسوم علوم
نظریه بی محوه محتاجدر شول معناد نکه موازین عقلیه و اجتهادیه علوم
الهی بی رداید ز بر ا بو علوم جلیله طور عقول و میران افکارک
ذوقنده در پس برمسالك کامل اندن سلوکه محتاجدر مکرکه جذب
الهی سبق ایدوب بلا قمل انک حالنه صورت و یره و نفوس غیری قلابدن
سلوبانی ساده دلر منزله ابر کوره بویه اولدیغی تقدیر اوزرینه دخی مرشد
کامله مراجعت و متابعتدن مستغنی اولماز انکیچون اکا مجذوب سالک
دیرل (در رسول الله هدیه قبول ایدرل ایدی ز بر ا مبرر و اکرام قبیلندندر
صدقه قبول ایتزل ایدی ز بر ا صدقه ده ازدر و تحقیر واردر بوجهندن
شافیه روح رسول ایچون سوره فاتحه اوقومزل ز بر ا غیرک مرحومی
اولمق لازم کلور روزگاره دخی المازل ایدی ز بر ا اوساخ مالدر و لکن
علماء متأخیرین فقراء هاشمیه به اخذ زکاتک جواز یله فتوی
و بر دیلر ز بر ا صدر اولده خیر الخمس دن انلره حصه و یریلور ایدی
خلفاء اربعه دن صکره منقطع اولدی ز بر امتکرا اولدیلر و نظام عالم
بردورلور دخی اولدی حالاملوک عثمانیه نك بیت المال دن اوچبوز هاشمیه به
حصه و بر دکری معنای مذکور ايله فی الجملة عمله بنیدر ز بر ا دیمشدر که
(مالا یدرک کله لایترک کله) و ملوک انلری تعظیمله معظم اولور
ز بر ا (الائمة من قریش) موجبجه شریف مکک نك خلیفه لیدر
و دیمشدر در که تعظیم امرا و ملوک الله تعالی بی تعظیمد ندر ز بر ا

اسماری کلی و رتبه‌ری عالی در زیر سلطنت مقام الوهیت و وزارت
مرتبه‌ری بویته ناظر در سایر مراتب کلیه دخی اکا قیاس اولنه
و تعظیم فقرا فقرارنده اولان انکسارلرینی جبرایچوندر واکر فقرا
طریقندن ایسه جبر دخی دکلدر زیر سن اکا تعظیم و اقبال ایتمک ابله
اندن فقر و انکسار زائل اولماز زیر غنی مطلق انک دا تمام شهودیدر که
انکسار انک ایچوندر تنکیم حدیث قدسیده کلور (انا عند المنکسرة
قلوبهم من اجلی ای لاهن اجل الدنیا ونحوها) پس جبر دید کلری
دولت معرفندن فقیرا و نلره کوره در و قرآنده کلور (من الذی یقرض
الله قرضا حسنا) بونده ایکی اشارت وارد بری بودر فقیره اولان
صدقه به قرض دیدیکی فقیرک جبر خاطر و تطیب قلبی ایچوندر کویا
دیمک اولدیکه معطینک فقیره اعطا ایندیکی نسنه تک مقابله سنده
مکافات اخرویه وارد موقت دکلدر پس عطاده امتناندن حذر
لازمدر و بر دخی قرضی کننینه مضاف قیلدی و کننینه اهل ضرورت
منزله سنه تنزیل ایلدیکه اکا تنزل رحمانی دبرل تنکیم حدیث قدسیده
کلور (مرضت فلم تعدنی وجهت فلم تطعمنی) و بونده فقیر و مریضه
شفقت و تلاطف وارد که موجب تکمیل محبت و باعث انجذاب
حضر تدر و صدقات واجبه دن بری دخی صدقه فطردر زیر حدیثده
کلور (صدقة الفطر طهارة للصائم من اللغو والرفث وطعمة
للمساكين) لغو نمند به اولیان کلامدر لاعن رویه و فکر صادر اولوب
لغواجر سنه جاری اوله لغا اصابیر و انلرک امشالی طبورک صوتنه دیرل
ورفت خوش کلامدر که ذکر ی مستفیج اوله یعنی صدقه فطر کلیات
ساقطه و فاحشه دن صائمه طهارت و سبب تزکیه در وجهه صائمین
بو طهارته محتاج اولدقلرندن اوتوری امام شافعی صدقه فطری
غنی و فقیر اوزرینه ایجاب ایلدی یعنی شول فقیر که صدقه فطره قادر
اوله کرکسه نصابه مالک اولسون غنی کی صدقه فطر و بر
مس مساکین هر حکم دن مسکینی او اورل زیر مساکین (من لاشئ له)
دور سندر و مسکین اوزرینه دخی واجب اولسه مخالف حکمت اولان

حرجدن ماعدا غنبتک صدقه سنه محل قالماز بناء علی هذا خلقت کیمی
آخذ و معطی له و کیمی مأخوذ منه و معطی اولاق لازم کلدی زیر اسماء
الهیة تک تفاوتی دخی تسخیر اقتضا ایدر و دیمشدر که آدمدن مقدم
مخلوق اولان اشیا اعمال ایچندن تسبیحه مشغول ایدیلر زیر مقتضای
ذاتلری بوایدی قربان عملی بوغیدی زیر الحم قربان اکل ایدر بولنسه
قربان ضایع اولور آدم خلق اولندقدن تسبیحدن و سایر اعمالدن ماعدا
قربان ابله تقرب ایتمک دخی مشروع اولوب خصائص انسانیه دن
قلندی زیر اکل و مأکولک مجموعی وجود بولدی زیر اکله آدمک
اکلی معتبردر یو خسه حیوانات بری برینی اکل ایتمک دکل شول
معنادنکه انسانده شرف زائد واردر انکیچون انسانه غذا اولان
حیوانات دخی جسته کیرلر و لکن اول موطنک اقتضا ایندیکی صورت
اوزرینه داخل اولورل و دخول جنت ابله انسان حکم بواور
زیرا غذا اینتلر ابله انساندن جزء اولمشلدر پس اکا مضاف اولان دخی
شرف زائد بولدی و عقیقه دخی آدمه مخصوص اولدی عقیقه مولودک
ولادتندن بدنی کوننده ذبح اولنان قرباندر که مؤنث ایچون بردر
میرائی اعتبار ابله که نصفدر و مذکر ایچون ابرکیدر (لذاکر مثل
حفظ الانثیین) اعتبار ابله و تسبیح ذاتی و تکلیفی شکر وجود ایچون
اولدیغی کی قربان دخی اکا منظم اولدی انکیچون بعض علما
و جوبنه ذاب اولدیلر و رسول اللهک بعد النبوة کننیدیلر ایچون
عقیقه ایند کلری کتب سیرده مسطوردر زیر حیاته اولدیه ساقط
اولماز پس اضحیه حی و مینه اولور عقیقه ایسه انجق حی ایچون اولور
واسمعیل علیه السلام اگر فداء کیش کلوب فی الحقیقه بنفسه مذبح
اولایدی غیرت الهیه یوزندن هر کس الی یوم القیام اولادندن برینی
قربان ایتمک لازم کلور دی پس عقیقه ده اولان منت الهیه
نه اولدیغی ظاهر اولدی انکیچون بین الائمة والعلماء مجمع علیه درشته
نفس وجودک شکری قربان مذکوردر و نافله نماز دخی وجود کونینک
شکرینه ناظردر و اما مفاصلاک شکری حقیقه صحیح بخاریده کلور که

(خلق کل انسان علی ستین وثلثمائة مفصل کل سلامی من الناس علیه صدقه کل يوم تطلع فيه الشمس) سلامی واحد وجمع ایچون مفصلدر شیخ اکمل وابن ملک دیدیلر که صدقه بی سلامی اوزرینه ایجاب ایتدیکی بخازدر حقیقتده صاحب سلامی اوزرینه واجبدر بوفیقک فہم ایتدیکی بودر که بوراده علی لام تعلیل معناسنه در (ولتکبروالله علی ماہدا کم) آیتده کی کی من اجل کل سلامی واشکره معناسنه در صورت استعمالده ایرادی بیان وجوب ایچوندر زرا شکر نعمت واجبدر پس معناسدیمک اولور که هر انسانک اوچیز الشمس مفصلی وارد ایام سنه دن اوچیز الشمس کون مقابله سنه کویا که هر یوم بر مفصل اوزرینه دوراید و بوعدد مفاصل اوزرینه اوچیز الشمس ملک تعیین اولمشدر که انی محافظه ایدرلر و آنک صدقه سی هر مفصلی طاعت حقده صرف و هر عضو ی بر خدمتده استخدامدر که انکله و خودینه تزکبه و تصفیہ حاصل اولور و آخر حدیثده کک لور که ایکی کیمسه اراسنده عدل ایتک صدقه در یعنی صدقه اجری کی در و بر کیمسه به اعانت ایدوب دایه سنه حل ایتک صدقه در و یا مناعنی دایه سی اوزرینه حل ایتک صدقه در و کلمه طیبہ صدقه در و هر خطوه که نمازه مشی ایدرسن صدقه در و طریقندن اذابی ازاله ایتک صدقه در انتھی بالمعنی و بو بیانندن حاصل اولور که بهر یوم اوچیز الشمس مفصلک هر بریچون ادنی الامر بر صدقه لازمدر که مجموعی اوچیز الشمس صدقه در و اول عدد اوزرینه هر کس نسبت ایله صدقه و یرمک مشکل اولیچنی امور مذکوره و ذکر الله و سایر افعال خیریه ایله ندارک واقع اولوب اجر صدقه و شکر نعمت حاصل اولور الحمد لله تعالی و بونده شکر نعمت کندینه مناسب اولان وجهله اولفه اشارت واردر و لکن مال ایله اولسه دخی شکر حاصلدر زیرا تحصیل مال دخی حرکات اعضا و مفاصله منوطدر و بردخی بودر که مال قلب الصقدر پس انکله صدقی واجبدر زیرا نفسی تحت دنیادن قاطعه در و بدیشلدر که الله تعالی انبیایی اقتداء سعدا و ابلیسی اتباع اشقیایچون خلق ایلدی

وانبیایک بضاعه سی آخرت و ابلیسک دنیادر ابلیس دنیایی کافرله عرض ایتدکده ثمنی ندر دیدیلر ابلیس دخی ترک دیندر دیدی انلردخی قبول ایدوب دینی دنیایه و یردیلر و زاهدلر بالکلیه اعراض ایلدیلر و راغب اولنلردین و دنیایک ایکی سندن یله کچمبوب ابلیسه دنیادن بزه بر مذاقه و بر کوره لم چاشنبسی نیمه در دیدیلر ابلیس دخی بونلردن رهن استبدکده سمعاری و بصیرلری رهن قودیلر انکیچون اهل دنیا اخبار دنیایی استماع و زینتلی مشاهده ایتکی سورلر زیر اسمعی و بصیرلری ابلیسده رهنلر ابلیس دخی قبض الرهن ایدوب بونلره بر مذاقه و یردی بوجهندن زاهدلی نصیحتلرینه قولاق ملوتمدیلر و عیب و قبایح دنیایی کورمبوب زخارف و مناعنی استحسان ایلدیلر انکیچون حدیثده کلور (حبک الشئ یعنی و یعمی) یعنی بعض حب واردر که انسانی طریق رشدی ابصاردن اعمی و استماع حقندن اصم قیلور مکر که اوراده عقل رادعی و یادین زاجری اوله مقصود حقندن غیری به اغراق محبت لایق اولمدیفک پس اندر زرا حب دنیا آدمی آخرتدن و حقه دن جدا قیلور انکیچون دیدیلر که ابلیسدن خلاصه چاره بودر که دنیاسنی اکا و بره سن فاکه دینک سنک ایچون قاله زرا انسان ایتک دنیاسنه تعرض ایتدیکجه اول دخی ایتک دینسه تعرضندن خالی اولماز و انفاق مال ایتک ترک دنیادندر و لکن آدم ترایدن مخلوق اولوب حکم تراب پیوست اولمغه قبض و امسالاکا لازم کلور و چونکه هر سنه نک علاجی ضدیله در انسان اول رز یله دن خلاص بولمغه فدای مال و بلکه بذل روحه محتاجدر زرا اتفاق اغنیا اموالی جیبیدن اخراج و بذل فقر اغنباری قلیندن ازاله و صرف محبت ارواحی بجاری افضیه دن عدم ادخاردن و زبان پارسیده کلور * ان درم دادن سخی را لایق است * جان سپردن خود سخای عاشق است * پس اوصاف وجود دن بالکلیه فنا بولمده سخای روح و طهارت نفس حاصل اولماز و ائم سالفه ده زکا قرع مال ایدیکی بیکده ایکبوزالیدر و بوامتده ربع عشردر که بیکده بکرمی بشدر و بونده رمز واردر که امت مرحومه

استعدادده ساز کردن اکل و قابلیتده اقوادر انکیچون مال و وجوددن
 اتفاق یسیره قربت حق بولورلر و مقام عینه واصل اولورلر و بونلرک
 برار بهینی غیر یلرک چهل سالنه بدلدلر و زهد قیللری انلرک رهبانیتدن
 افضلدر (سؤال اولنورسه که الله تعالی دنیایی بالاصاله مؤمن و بالتبعیه
 کافر ایچون خلق ایلدی انکیچون غنائمه فی دینلدی زیرا اصلنه
 راجعدر پس ینه زهدله ندن امر ایلدی (جواب بودر که مؤمن
 عروس کیدر و دنیا عروس اوزر ینه نثار اولان سکر کیدر عروس
 وختن ایسه اول سگری التقاط ایتک عیبدر انکیچون اولیا زهدی
 اختیار ایتدیلر و بردخی بودر که منافع دنیاه مقصود بالذات اولان
 منافع اخرویه و معنویه در پس دنیا آثار حق و شواهد توحید مطلق
 اولقی مؤمنه منفعت یتر وگاه اولور که نعمت سبب معصیت اولور
 تنکیم قرآنده کلور (ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض)
 مؤمن ایسه محمی و محفوظدر و حدیثده کلور (الدنیا حرام علی اهل
 الآخرة والاخرة حرام علی اهل الدنیا و هما حرامان علی اهل الله)
 بوراده حرام ممنوع معناسته در یعنی اهل دنیا آخرتدن و اهل آخرت
 دنیادن و اهل الله ایکبسنندن بیله ممنوع اولمشدر و تصرفدن محجور
 اولمشدر زیرا هر طائفه نك استعدادی بر معنایه در سؤال اولنورسه که
 چونکه زهد لازم ایدی بو مکاسب و حریف نه ایچون وضع اولندی
 جواب بودر که مکاسب و حریف الله تعالی نك علم محیط و قدرت
 نامه سنه دلالت ایدن امور دندر تفسیر (و علم آدم الاسماء) ده کلور که
 الله تعالی آدمه مکاسبدن بیک حرفت تعلیم ایلدی و بیوردیکه یا آدم
 اولادیکه افاده ایلکه اگر طالب دنیا اوورلر سه بو حرف ایله طلب
 ایتسونلر یو خسه دین و احکام شرایع ایله طلب ایتسونلر زیرا دین
 دنیا به وسیله اولماز بلکه بالعکس اولور و بردخی مکاسب جلب غنائم ایچون
 دکلدر بلکه دفع ضرورت و سعی مصالح مسلمین ایچوندر زیرا دنیا
 مزروع آخرتدر و بردخی حال عوامدر حال زاهد دکل و بردخی دنیایی
 طاهر و پاک اولور و آخرت باقیه طریق الاول طاهر

منوطه اولمغه تنبیه در هر مطلوبك ایسه اسباب مخصوصه سی واردر
 (*) الباب السادس عشر فی الصیام (*)
 صوم کلمه توحید و نصکره ارکان اسلامک اوچنچسیدر ابتدا صومه آدم
 علیه السلام مأمور اولدی و ایام بیضک صومی انلردن قالدی ایام بیض
 ایام اللبالی البيض تقدیرنده در هر شهرک اون اوچنچی و اون دردیچی
 و اون بشنچی کیجه سی زهر او بیضا اولمغه نور ایتنی جهتندن لیالی بیض
 دینلدی و آدم اول کونلری صائم اولمغه قلب و قالی زیاده منور اولدی
 و بردخی کسوف اولکیجه مرده واقع اولدیغیدر کسوفده ایسه جلیالرحمه
 و شکر الله تعالی صلاه و صیام و سایر اعمال بر ایله تقرب اولنور و قرآنده
 کلور (کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم) بونده
 خلقت عدم مرؤنه اشارت واردر که کویا اکرام سالغه اوزره
 صوم مکتوب و مفروض اولیایدی بو مشقت انجق بزه در دیوضیق
 صدر لازم کلوردی مع هذا طاعتده کر چه مشقت نفس واردر و لکن
 مستجاب راحت دلدر زیرا انکله حقه ترقی حاصل اولور و روح تعبدن
 قوتلور و طاعتک دخی مشقت اولدیغی اهل حجاب کوره در قاما
 اهل کشف اولنلر تجلیات وجودیه ده تجلیات شهودیه بوللریله طاعات
 و عبادات انلر نفائس اطعمه و لذائذ نفسانیه کی کلور انکیچون
 جوعانک طعامه مسارعنی کی امثال امره مبادرت ایدرلر بوجهتندر که
 اهل کمال یاننده اشتغال و ربوب عبادتدن کیرو قالمغه وسیله اولان
 امور خبیث و حرامدر زیرا حق تعالی قرآنده بیورر (وما خلقت الجن
 والانس الا ليعبدون) بعض مطعومات و مشروبات ایسه حلال
 اولدیغی صورنده بیله خواص رديه سببه بدنی مشغل و نشاطله سلوک
 راه خدادان عائق اولور و لکن اکثر عوام و خواص بو معنادن
 غافل اولوب مباحدر دیو بولد قلوبی برلر و ایچرلر و سکران صکی
 کندیلرندن کچرلر انکیچون عالمربنه جاهل و امیلمربنه باطل دیمک
 جائز اولور و بعض تواریننده کلور که ثالث ملوک بنی آدم اولان
 طهمورث زماننده قحط و غلا واقع اولمغه اغنیا بهد غروب الشمس

بر کره اکل ایله اکتفا و غذای نهاری فقرایه بذل ایله مأمور اولدیله
نتکیم مکّه مکرمه ده فقرا تعبدشدن عاجز اولوب پریشان احوال
اولدقلرنده جد عالی نبوی اولان هاشم ایام شتاده تجارت ایله طرف بمنه
وایام صیفه ده جانب شاهه رحلتی احدث ایدوب اغنیایک اموال
تجاره کدن حاصل اولان ربحک نصفی ارباب امواله و نصف آخرینی
فقرایه بخش ایله هلاکدن نجاتیه سبب اولدی پس صومده قدر نعمتی
معرفت و سکون نفس و کسر فضول و مواسات ضعیفا و موافقت فقرا
وارد و محکیمد که بر کیمسه ایام شتاده بشر حافینک قدس سره
مجلسنه داخل و آتی ثوبتشدن عاقل بواب تأثیر هوادن دتره یوب
اوتور و اثوابی شویله برنسنه اوزرینه القاء و تعلیق اولوب طورر
کورده و وجود ثوبله سبب عرادن سؤال ایتدکده بشر مذکور
جواب و یروب فقرایه شبابه مساعدیه قادر دکلم باری تحمل برده
مواسات ایدیم دیدی و بومقامدندر که بعض اولیا هر وقتده فقرائله
برابر اولمقدن اوتوری ادخار ذخائر و زاد ایتدی زیرا بعد الادخار
طعام ناس غلا اوزرینه اولسه بونک حالی فقرادن خوش اوماق لازم
کلور و بونک نظیری بودر که بر دفعه بغدادده حریق اولوب
دکان شبلی محفوظ اولدقدده شبلی اومعنادن اخبار و انجیق الحمد لله
دیدی صکره بومقابله ده حمدی ایچون چوق کره استغفار قیلدی
زیرا خلقتک مصیبتنه قارشوحد ایتکی مصائب نفستدن عد ایلدی
واول معنایی کندویه کلاه یلادی و صومده بحاری شیطانی تضییق
ونور ربانی بی توسیع وارد انکیچون ارباب ریاضتک طاقت بدنییه
وقوت قدسیه لری غالبدر زیر نورک تأثیر غداکک تأثیرندن
مستاعفدر شول جهندنکه نور عالم ملکوتدن و غذای جسمانی عالم
ملکوتندر و ملائکه و متروحن اولنلرک قوتلری مشهوردر کمرچه
(و خلق الانسان ضعیفا) وارد اولمشدر و لکن اقطابدن اضعف
واقوی یوقدر بوسیدنکه اولوالعزم صیقله مأمور اولدیله زرا ذات
حقده مستهلکدر و قوتلری صحولنده امداد الهی ایله در زرا

هیچ بر کیمسه حقله مقاومت ایده من خفق قوی و منین اسملری ایله ایسه
انلره تجلیسی وارددر پس ضعف لری امر باطنی و اصلیدر و قوتلری
تجلی الهی به مضافدر که اودخی امر باطنیدر و بومعنادندر که
بعض غلیظ الوجود و الخلقه اولنلرک جلودین سلخ ایدرلر و ایلر اصلا
تضجیر کوسترمز لضعف حقیقی اهلنه ایسه وقت بشریتده فی المثل
کل پیراخی ایله طقونسک آیدر و طاقت کنوره من وحدیت قدسیده
کلور که (الصوم لی وانا اجزی به) یعنی هر عمل که ابن آدم آتی وجوده
کنورر کندینکدر صومدن غیریکه اول بخدر و انک اجزیننه بنفسه
مبایسترا ولورم ملائکه دکل و یا خود انک جزاسی بنم و صالم و جالم
اولور وجه اضافت صومک اسرار الله دن اولوب هیچ بر فردک
اکا اطلاعی اولمدیغیدر انکیچون صائم ریادن بریدر سائر عباداته
ایسه حواس خلق واقع اولور و بردخی بودر که مشرکار
اصنامنه صلوة و حج و غزا و قربان و سائر اعمال ایله تعبد ایتدیلردر
ولکن صوم ایله تقرب قیلده مشلدردر پس صوم اسم الله کبی غیردن
مضون و محفوظ اولوب حقه مختص اولمشدر انکیچون جزاسی
سائر اجزیه اعمالدن ممتازدر کندی سائر قرباتدن سرافراز
اولدیغی کبی و بردخی صوم اوصاف صمدیتدندر زیر الله تعالی اکل
شریدن منزهدر زیر انوردر نور ایسه غداکک غنیدر نتکیم ملائکه
نوردن مخلوق اولملری سبیلله سر صمدیت ایله قائملردر و رسول اللهک
(واجعلنی نورا) پیوردیغی اول گروهه الحاق و سر مذکور ایله انصافدن
اوتوریدر انکیچون صوم وصال ایدرلردی یعنی صومی بری برینه
وصل ایدوب پرفاج کونده بر کره افطار ایدرلردی نتکیم حدیثده کلور
(ایکم مثلی انی ایت عتدر بی یطعمنی ویسقینی) یعنی رسول اللهک
هیئت اعتدالیه مزاجیه لری قابل صوم وصال ایدی اول وقتده
حاضر اولان مخاطبلرک دکل ایدی و بردخی قوت انسلاخ حسبیلله
فیض روحانیتلری بدل مایه تللر اولوب انحلال جسمی منع ایلردی
و بردخی اطعمه امثاله ایله تغدی و تلذذ لری کافی ایدی زیرا اغذیه

حسبه به قریب وجهله اولمله تقویتده وافی ایدی و امتی بومندان
منع ایندوکی شفقتنه دایر ایدی یوخسه نهی تحریمی دکل ایدی وهر امر
ونهی که علیه ایچون یعنی مضرتنه دایر اولمه موجب حرام اولماز
تکیم قرآنده کلاور (واشهدوا ذوی عدل منکم) یعنی بو امر
اشهادی موجب دکلدر والا ترکله اثم لازم کلاوردی و فعل ایله منهی
دخی بویله در یعنی بعض نهیک فعلنده اثم بوقدر زیر اشقتلرنددر
انکیچون اقویاء امت صوم وصال ایله عمل ایتدیلر صوم وصال جائز
اولیحق صوم اید بطریق الاولی در انکیچون صوم نافله ده روایات مختلفه
واردر تا که هر کس حالی اولان روایات ایله عمل ایدوب مجاهده دن قالمیه
ورسول اللهک بر شهرری تماما صائم اولوب شهر شعیانک اکثری ایله
اکتفا قلدقلری صوم دهری و امثالنی منافی دکلدر زیر اعصار و امکنه
واشخاص حسبه تفاروت واردر مثلا فصول اربعه حرارت و برودت
ایله برابر اولدیغنی کی بلاد عرب و عجم و روم و سائر لر دخی مساوی
دکلدر یعنی بر کیمسه اقویادن اولسه ارض خار ده صوم وصال دکل
صوم دهر دن بله عاجز اولور تکیم ضعیفا دن اولسه ارض معتدله ده
دخی تعب چکرینی حکیم در حکیم ایسه مریضک حالنه کوره معالجه
ایدر پس تشدید و تخفیفدن هر برینک محل مخصوصی واردر انکیچون
قرآن لغات سبع اوزرینه وارد اولدی تا که قیائلدن خرج مرفوع
اوله زیرالسان واحد اوزرینه اجتماع اتمک مشکل و متعسر در و اختلاف
ائم و اختلاف امت رحمت اولدی تا که هر عامل متبسر اولان قولله
عمل ایده و هر صانع صنایعدن حسب حالی اولانی اختیار ایله تکیم
فروع شرایعده اختلاف دخی تسهیل و امزجه ناس و احوال خلقی
راعات ایچوندر و دیملردر که بر کیمسه قرق کون طی ایدوب افطار ایلمسه
عالم ملیکوتدن قدرت عظیمه ظهور ایدوب و اسرار جاییله
منوح ایلمیه و بوندن ظاهر اولور که انسان عالم ملیکوتدن
عائقی اولان امور طبعیه در زیر کشف وجوده باعثدر
که زکی سبب اتمکدر و لکن هر سالک و حریک اعتدالی

نه وجهله بولورسه اول وجهله ریاضت ایلمیه و افراط و تفریط ایلمیه
والا بولادن قالور و یا طریقتدن انحراف بولور و خبرده کلور که (نجوع
ترانی تجرد تصل الی) اولکی سی افناء ظاهر وجود در که ریاضت ایله
تلطیف هیکلدر و ایکجیبسی جمله تعلقاتی قطعدن عبارتدر و تعلقات
اجسام و ارواح و ما فوقنه شاملدر پس وصلت و رؤیتک شرطلری
مختلف در و مال پردر زیرا وصلت و رؤیت بری برینی مستلزمدر و نجوع
نفسه امانت نفس واردر انکیچون بعض احادیثده رؤیت مونه تعلیق
اولمشدر و موتک معنای روحک بدندن علاقه سی منقطع اولمقدر
نه طریقه اولورسه اولسون منام و انسلاخ و فناء معنوی و موت طبیعی کی
زیر انوم دخی اخ المونددر پس میت حق موتندن صکره کوردوکی کی
اثم دخی حیاتنده ایکن منامنده کورر فرق بودر که میتک لغادن صکره
حسه رجعتی بوقدر زیر موطن برزخده در تا اتم ایسه بویله دکلدر
زیرا موطن دنیاده در و بقایه رد اولنان اهل فنائک لغاسی میتک بوم
قیامتده بعدالبعث حالی کیسدر که بردخی حقندن محبوب اولماز
انکیچون عارفلر حقنده دیملردر که (انهم کاهم البوم یکونون غذا
ان شاء الله تعالی) وینه دنلدیکه (قیامه العارفین دائمه) حدیثده کلور که
(جو عوا انفسکم لولیمه الفردوس) و بونده اغراض نفسانیه ایچون
نجوع نفس ابدنی تحذیر واردر تکیم بعض نفوس صائم صوم وصال
ایله شهرتی وسیله جلب دنیا ایتلردر بوسورتده (نجوع ترانی) نک
معنای (نجوع حتی تری ما اعطیک من مراداتک الغایه) دیمک
اولور زیرا بومقوله رؤیت حقیقه بوقدر اگرچکه کثرت ریاضت
سییله بعض صور خیالیله ظهور ایدر که خارج مرتبه قلبدن رؤیتدر
و بوراده چوق مرتاض دام غروره بند اولوب قالمشدر و غرض نفس
ایچون ریاضت و تعبد جهالت تحضه در زیر ادنیاه دنی به تابعدر
و حصول جمیع اغراض خلوصه دایر در انکیچون حبیب قدسیده
کلور که (یادنی اخدی من خدمتی و اتعی من خدمک) و بومقامدر که
دنیا صورت عجزه دکلوب بعض اولیانک دارنی کنس ایدر و بعضیلرینه

بادیه لده و مواقع ضرورتانده تازه قرصه و نان کشور زدی و علی هذا
کلمات بعض کارد که (من جعل ملکه خادما لدينه انقاد له کل شیطان
ومن جعل دينه خادما للملکه طمع فيه کل انسان) و بونده عبادۀ ملوک
و امرایه و اشاره سائر ارشاد عظیم و تنبیه جسیم وارد تا که دینی
و اخلاصی دستور العمل قبول و غوائل دیادن و آخرتدن خلاص
نوله و لقمان علیه السلام او غلته وصیت ایدوب دیدی (کل اطیب
الطعام علی اوطاد القراش) یعنی اکثار صیام و تغذیه ل طعام و اهمال
اذا م ابله تا که نان پاره سکا اطیب طعام کبی لذیذ کله زیرا شعبان اولان
کچمه طعام لذیذ بله لذتی بولماز و اطالة قیام ابله یعنی متاهی ترک ایدوب
عبادت حقه قائم اول تا که یاندیفک زمان طیراق اوزری سکاملایم
دوشک کبی کله تنکیم ابتداء سبیلده مشاهده در زیر مقتضای تعب ملایم
و غیر ملایمی عدم فرقد بعد ذال الله تعالی حضرت نوری شهرور ایچنده
شهر رمضان اختیار ایلدی زیرا رمضان اسم الهی در تنکیم آرد
کلور (لا تقولوا جاء رمضان و ذهب رمضان و لکن قولوا جاء
شهر رمضان فان رمضان اسم من اسماء الله تعالی) و بومقامده شیخ
ابن عربی قدس سره پیور که بزم عند مزده افضل شهرور شهر رمضان
بعده شهر ربیع الاول بعده شهر الله الاصم رجب بعده شعبان بعده
ذی الحجه بعده شوال بعده ذی القعدة بعده محرمدر یعنی شهرور قرینه دن
سکر شهرک فضیله تزیلی بودر ماعداسی که صفر و شهر ربیع
الآخر و جاذی الاولی و جاذی الاخر در بودردی فضله منساو یلدر
انکی چون آرا زنده ترتیب بوقدر پس بونلرک محرمدر صکره رتبه لری بر
رتبه در و رسول الله علیه السلام طقوز شهر رمضان صائم اولدی لکه
کری ن عدد ابامی بکرمی طقوز ایدی انکی چون پیور دیلر که (شهر
عبید لا یفصان) یعنی شهر رمضان و شهر ذی الحجه بکرمی طقوز
کلمه لبله اجرده اونوز ابله برابر در یعنی ذکر اولان ابکی شهرک
عشر آخری صورتده ناقص اولسه دخی حکمده کاملدر زیر بونلر
سار شهرور قیاس اولور برک صیام و برک عبادت

وارد پس ابکی فضله برابر در دیمک دکلدر زیر شهر رمضان
حقه اضافت ابله ذی الحجه اوزرینه ترجیح اولمشدر ابکی سنده
دخی عمل فرض بولمق مساواتی مقتضی دکلدر و عبادتدن
صومک مختار اولدیغی دخی اضافت مذکوره دن ناشی در و رمضان
اسماء الهیه دن اولغله قیام رمضان لازم کلدی زیرا (یوم یقوم الناس
رب العالمین) موجبیه ملک ذکر اولند قدده و یاقدم ابتد کده قیام
واجب اولور و قیامدن مراد صاوة تراویحدر و لکن دیمشدر که
شروط و قیودی اوزرینه اولر سه ترکی اولی در زیر استهزا کیدر
انکی چون صدر اولده و مابعدنده وقت سحره دک تطویل ایدر
و شانه اهمام قیلور لردی زیرا کرچه نافله اولدیغی جهندن عبودیت
اختیاریه در و لکن عبودیت اضطراریه اولان فرض حکمده در
فرائضده ایسه اهمام و حضور تام لازمدر و حدیثده کلور که (اذا دخل
رمضان یفتح ابواب الجنان و یغلق ابواب النيران و یصفد مرده
الشیاطین و لله عند الافطار ستمائة الف تقی من النار) صومک فتح
ابواب جنان ابله مناسبتی بودر که صائمک عملی مستوردر زیر صیام
عمل جوار حدن اولماغله عین وجودیه محسوسه سی بوقدر جنت
ایسه ستروخفادن مأخوذ در و غلق ابواب نارله مناسبتی بودر که ابواب
ماغلاقی اولند قدده حر جهنم متصاعف اولوب آتش بری برین اکل
ایندوکی کبی ابواب نار طبیعت دخی اغلاقی اولند قدده صائم استعمال
مرطب ایتمد و کندن باطنده حرارت زائده بولور مرطبیدن مراد
اطعمه و اشربه ملایمه و میرده در و تنقید شیاطین ابله مناسبتی بودر که
شیاطین صفات بعددر صائم ایسه صفت صمدیه قریبدر قرب ابله
بعدایسه بریده مجتمع اولماز و عند الافطار عدد غنقا الی یوز یسک
اولدیغینک سری بودر که بوم اسماء الهیه دن اولان دهرک تیرلاندندر
هر اسمک ایسه ماعدایه شموی وارد ایام ایسه عند الله تعالی التدر
تنکیم قرآنده کلور (ولقد خلقنا السموات والارض وما بينهما فی ستة
ایام و الی کون اسم فضله کوره الی یوز یسک اولور و هر کون مقابله سنده

الله تعالی حضرت تلمینک بر عتیقی وارد و بوندن سردهرک جیغ اشیا به
سریانی مفهومی و مدرز بر ارجح حق قدر و قرآنده کلور (و رحتی وسعت کل
شیء) و رمضان اسماء الهیه دن اولوب شهر صوم اکامضاف اولمه
ذنوبک بالکلیه ارتعاض و احتراقه اشارت وارد و امت محمدیه ایکی نور
اعطا اولندی که بری نور قرآن و بری نور شهر رمضان در تا که ایکی
ظلمت مضررتن کورمیه لکه بری ظلمت قبر و بری ظلمت ناردن یعنی
نور قرآن ایله ظلمت قبر و نور شهر رمضان ایله ظلمت ناردن دفع
اولور و سری بودر که قرآن علمد و علم نور در و نور مزیل
ظلمت در و قبر منازل آخرتدن منزل اولور و قرآنده بعثت و بوم
آخره ایمان وارد و بوسیله قرآنک ابتدا ازاله ایلدوی ظلمت
تاریکیه قبر اولدی و شهر رمضانده غم و فرجی مفراتدن
حبس وارد و غم ایسه باب منزله سنده در خونکه صائم اتی کندوی نفسی
اوز ریشه اغلاق ایله باب ناری اغلاق ایش کی اولور زیرا حال
صومده نار حرازت غلیظه در پس دیساده بو حرازت ایله مبتلی اولوق
آخرته حرارت نازک اندفاعنه سیدر مع هذا صوم باطن صائم
تبیض و تنویر ایدر نور و ظلمت ایسه ایدی بر پرده مجتمع اولماز و بوندن
طاعات و عباداتک فوایدی ظاهر اولدی انکی چون بر کیمسه امر الهی بی
استقبال ایسه کافر اولور زیرا باطن امرده اولان رختدن غافل اولوب
امور حکیمیه سنی عیبه نسبت ایلر و بوندن لیلته قدرک سری دخی
ظاهر اولدی زیرا سائر لیالیک انواری انوار صفاتدر که ثمرات طاعات
جسمانیه در لیلته قدرک نوری ایسه نور ذاتدر که نتیجه توجهاً
روحانیه در انکی چون احبابسته تحریرض اولندی زیرا انی احبابک
احیاء روحدر و احیاء روح سبب جلب فتوحدر که فتوح ذاتیه در
وصائمک افطاری بعد الفرو بدر و لکن رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم صلاة مغریه و زوالنهار تسمیه ایتلر یله یعنی نهاره اضافت قیام یله
خواص ناس بوسره بناء بعد الفراغ من الفریضه افطاری مستحب
کوردیلر (والکذا السحور) دیکلری ایکی وجهله در اگر ضم همزه ایله

اولورسه افقه واحده کفایت ایدر تا که اهل کتابک صومندن فرق
حاصل اوله و اگر فقهله اولورسه غذا مراد اولور که اعتدال و معتدل
اوزره طعامدر اولکسی اهل عزائمک و انکی چیمسی ارباب رخصت
حالددر و حدیده کلور (للاصائم فرحتان فرحة عند افطاره و فرحة
عند لقاء ربه) بو حدیده شرف غذا و قوتی بیان وارد زیرا غذا
جسمانی اولان امر طبیعی ایله غذا روحانی اولان لقا و رؤیتی معاده
ایلدی و به ضیالر (اللهم اقسمت عليك باحتیاج الخلق کلهم الى
القوت) دیمکه دعاسی مستجاب اولدی زیرا غذا صورت وجودیه
وانیکله قائم اولان حیسانک مایه القوامدر و جیغ انواعی مظهر صفت
بقادر که اسم قیومک سینه سندندر و قرآنده کلور (والهم رزقهم فیها
بکرة وعشیا) بکرة و عشی به تخصیص اولندی یعنی دنیاده اولان عادت
معتادله یته کوره در زیرا صائم اولدی یعنی صورتده اکلین انسانیتدن
وزیاده سی حیوانیتدنر والا کلی جنت دائم و تلذذی غیر منقطعدر
و صوم حقیقی نفسی تعلقاتدن قطع و روحی ماسوی الله دن فطامدر
انکی چون صوم عوامی غیبت و کذب و غیبه و عین کاذبه و مرأه ایجنیه نک
محاسنه شهوت ایله نظراتک مفطر اولدی یعنی کی صوم خواصی دخی
فکر ماسوی الله مفطر در انکی چون اهل الله صوم دائم اوزر یته در
زیرا افطار ایله در دخی قلبی اغیاردن خالیدر پس هر کسک
صوم و افطاری حائله کوره اعتبار اولور و صوم ست شوالی شهر
رمضانه الحاقک سری بودر که لیلته قدرده جناب نبوی به تجلی ذات
واقع اولوب شوالک التبتنه دک مستمر اولمش ایدی پس اکا شکره بناء
صومی مشروع اولدی زیرا متبوعه اولان نعمت و شکر تابعه دخی
نعمت اولوب مستدعی شکر در خصوصاً که اتباع ایچنده دخی اول
ذوقله الی یوم القیام قائم وارد که انلور رتبه رسولدر یعنی رسولک
حالات و ادواته بقدر الاستعداد وارثدر و الارسلک مقام مخصوصنه
کیمسه داخل اولماز و الا محترق اولور و لکن دوردن نظرو سیری مرخصدر
اهل ارضک سماءه نجومه نظری کی و بوندنر که دنیاده دخی ازواج

مطهره نك انجق شجره بنی کورلردی یعنی بعد دن قرالتیلرینه نظر
مرخص ایدی بوخسه قردن دکل زیر ازواجی انک اسرار خاصه سیدر
انکیچون (ولا تنکحوا ازواجه من بعده ایدا) موجبی اوزره ازواجی
آخرک تزوجی حرام اولدی وشیمله مریدک حال دخی بویله در ولکن
کریمه سن تزوج انک مرغوبدر زیر (ولا تقر بوا مال البیم) قیلندن
دکلدر بلکه اتصال روحانیت اسرارندندر الحاصل ازواج مطهره
اسرار ذاتیه دندر که عین منت و محض هیه دندر انکیچون (حور
مقصورات فی الخیام) و فقیهه (وخالصة لك من دون المؤمنین)
موجبجه رسول الله اختصاص ذاتی سی وارد روینات مکرمه اسرار
صفایه دندر که اسرار مذکوره دن کسبله تولد ایلش امر روحانیدر
انکیچون (لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة) مقتضایه
قابل اشتراک اولوب توره صالحدر پس امور اختصاصیه شرایع مختصه
و غیر بسی شرایع عامه کی اولور و بوندن فهم اولندیکه رسول الله
خصائص شرعیه سی اولدینی کی خصائص حقیقیه سی دخی
وارد نتکیم (لی مع الله وقت) اکادالدر سؤال اولنورسه که (عسی ربه
ان یتلفکن ان یبدله ازواج اخر امنکن) دلالت ایدر که اسرار مذکوره دن
خبر لو اسرار و ازواج مطهره دن افضل ازواج واردر مع هذا انلر خبر
نساء اهل الارض ایدی جواب بودر که آیت مذکوره هیچ والهاب
وتجو یف یابندندر و طلاق واقع دکلدر وعدم واقع معلق دخی
غیر واقعدر و جائزدر که خیر دن مراد مریم و آسیه و حلیمه اولاکه
جتنده رسول الله تزویج اولنورل مریم و آسیه نك کالری منصوبدر
خدیجه کبریا نك کالی کی سایر ازواج ایسه مسکوت عنها در و دنیاده
طلاق واقع اولمچق آخرتده مریم و امثالی ابله اجتماعلری منافی بوقدر
و اسرار الهیه دخی جمیع انبیاء و اولیا جله مواطنده الی ابد الابد ترقی
اوزنددر و رسول الله فرقی بی قوی و یراشدر که هر نیک قوی
فرقی رجل قوی قدر ایدی مع هذا ظاهرده جوعدن شد جبر ایدردی
یعنی بطنلرینه طش بفرلردی تاکه استرخاء واقع اولیه و بوخبری

کرچه اهل حدیث و سائر تن پرور و انلر جرح ایدوب وضه نه ذاهب
اولدیلر ولکن اهل الله قتنده صحیح المانی در زیر اجوعدن مراد جوع
بطنی دکلدر بلکه جوع روحانی در که کمال استعداده دن ناشی
فیض الهی به ری یعنی قائم کلبوب دائماته طش و تجوع اوزرینه
اولد قلدردر و بومعنی جانب ملکونه جاذب قوی اولمه له لطافت
جسدیه لرندن بنفسه عالم علوی به پروازه مقارب اولورلردی بوجهندن
بطنلرینه جسم ثقیل اولان جبری شد ایدرلردی تاکه انکله استساک
حاصل و وجه ارضده عباد حتی ارشاد مستمر اوله و بوسره مبنیدر که
بعض بکاشیان و امثال سره لری اوزرینه شد جبر ایدرلر اصکرچه
بواعصار ده محضا زینندن اولاشدر و دنیاده مکشدن مقصود دعوت
ناس و ارشاد فقر و حدوث عالمه نظر ایدوب تجلی بقایله نعم انکدر
والا آخرت دنیادن خبرلو و مولای باقی جمله ماسوادن اعظم و اکبر
واقایه اوجیدر انکیچون هیچ برنی حیات ابله انتقال اراستده مخیر اولدی
الافاء حتی اختیار ایلدی و بوندن فهم اولندیکه سماروح علوی
وارض جسد سفلی ایچوندرو جسدک ارضده مدفون اولدینی بطریق
الامانه در و الامالده مفری بخت عالیدر پس ارض موطن خلافت
اولمه سعادن افضل اولق لازم کلر زیر توطنندن مقصود کماله
وسبله اولمقدر و جسد روحه تابعدر پس ارض دخی سمایه تابعدر
پس جسد و ارضک هر بری قابل و روح و سمایک هر بری قائمدر
و قابل قاعلندن متأثر و منفعلدر درجه تأثیر ایسه اسماء ذاتیه به راجعدر
و قرأنده کلور (الرجال قوامون علی النساء) فافهم جسد
سؤال اولنورسه که الله تعالی عبده مضاف اولان عملک اجرنی عشره
قیلیدی نتکیم کلور (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) و کندیته
مضاف اولان صومک اجرنی بلا حساب قیلیدی نتکیم کلور (انما یوفی
الصابرین اجرهم بغير حساب) پس بونقص و زیاده ندن کلدی
جواب بودر که تفاضل مذکور اضافتدن مفهومدر تاکه حقیق
رتبه سی عیددن تمیز اوله بوجهندن مکة مکرمه حرم الله اولوب

حقه اضافتیدن اوتوری انده بر عمل یوزیک عمل به بدل اولدی زیر
 الوهیت محترمه سلطنت ظاهره کی در سلطانه خدمتک اجری ایسه
 مضاعف در زیر باب فضل و درگاه کرم در و مدینه منوره حرم رسول اولوب
 خلقه نسبتدن اوتوری انده بر عمل ییک عمل معادل کندی و قدس
 شریف حرم سلیمانی اولمغه بشیر و زایل تشریف اولندی و در شلردر که
 اوج نسنه نك قیمتته نظر اولماز که خاتم و دایه و سیفدر بلکه صاحبک
 قیمتته نظر اولنور مثلا صحابه نك قلچلرینک قایلشلی و جانی که نجاد
 درلر جلود جلدن و مقبضلری دخی عظام خسیسه دن ایکن بنه
 اله کرمه تقدیر عظیم و تبرک اولنور زیر صاحبی معظم اولان نسنه نك
 کندی دخی معظمه در الحاصل سلاطین صوریه به مضاف اولان سیوف
 و سهام و اسواط و ثیاب و امثالی مطیع اولنلریاننده تهظیم اولیحق
 سلاطین منوبیه منسوب اولان امورک حالی معتقدلر عندنده بیجه اولان
 کرکدر بوجهندن مؤمن اولنلر تبرک صالح اولان نسنه لری حفظ و حل
 و تعلیق ایدرلر و بمقتلر بواورلر و قبرلرنده به دفن اولمغه توضیه قلورلر
 زیر نظر باری به باعث و تعظیم ملائکه به سیدر و بوسره داردر که
 جنبه میت اوزرینه بسمله و پاکفی اوزرینه عهد نامه بزارلر و بابونلرک
 امثالی اسباب مغفرت و تعظیم عمل قلورلر و عهد نامه خصوصنده ابن
 مسعود و ابوبکر کور که برکون رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم اصحابنه خطاب ایدوب سزندن بریکرندن عاجز اولور که هر صباح
 و مساء عندالله تعالی اتخاذ عهد ایله دیو بیوردی انلردخی یار رسول الله
 توجهله اتخاذ عهد ایله لم دیو کیفتندن استخیر سارایدیچک جوابده
 افاده بیوردیلر که هر صباح و اخشام بویه دیه سز که (اللهم فاطر
 السموات والارض عالم الغیب والشهادة انی اعهد الیک بانی اشهد ان
 لا اله الا انت وحدک لا شریک لک وان محمدا عبدک و رسولک وانک ان تکلی
 الی نفسی تقر بنی من الشر و تباعدنی من الخیر و انی لا اثنی الا برحمتک
 حاجملی عندک عهدا توفینیه یوم القیمه انک لا تخلف المیهاد) پس
 بر کیمه عند الصبح و المساء بوعهد نامه به ملازم ایسه انک اوزرینه

نوردن مهر اور بلوب تحت العرش وضع اولنور و قیامت کوننده بر منادی
 ندا ایدوب قنده در که شول کیمه لکه انلرک الله تعالی قشده عهد لری
 و ارایدی دیند کده مخد عهد اولنلر قیامت ایدوب جنته دخول ایده ل
 سؤال اولنور سه که صوم نافله ده نقص واقع اولسه قضاء مثل ایله اکتفا
 اولنور فرضده ایسه برکونک کفارتی التمسش سکون اولور پس
 فرق ندر جواب بودر که نافله عیدیت اختیار به اولمغه عیدیت
 اضطرار به اولان فرض یاننده قلیل الاعتباردر پس فرضده احترام
 الوهیت ایتین انک ضعیفه مکلف اولور و یوم واحدک صومی سرده
 اوزرینه شهر کامله ساری اولدیغی نقضی دخی ساری اولوب کویا
 اوتوزکونک صومنی نقض ایتش اولور و اوتوزک ضعیفی التمسش اولور
 و کفارت متداخلدر دینلرک اصل کلامی معنای مذکوره راجعدر زیر
 ایام متداخل اولیحق اوتوزکون برکون حکمنده اولور بحکم السریان
 و بناء علی هذا کفارت دخی را اولور و غیر متداخلدر دینلر احوال و تفصیلی
 بری برندن فرق ایدوب تشدید تحت ایتش اولورلر که بطریق التعلیل
 حال عوامه مناسبدر و التمسش مسکینه اطعام ایتک دخی معنای مذکوره
 راجعدر و بوندن فهم اولندیکه بر عمل وقتندن فوت اولسه شل اولک
 فضلندن التمسش درجه ساقط اولور و فضل اوله وصوله تدارک عظیم
 لازم کلور و لکن صومله صلاه و امثالنک فرقی بودر که صوم و قتله جار بدر
 و حقه مضاف اولمغه و قتله تصعیف و تشدید اولندی سائر اعمال ایسه
 صورتده بویه دکلدر اگرچه ادا و قضا اداسنده مطلقا تفاوت
 عظیم وارد و بعضی اهل حقایق پیور مشلردر که عهد اولان ترک
 و نقض ایچون قضا لازم کلر زیر اقصدا هنک حرمت ایتک عقاب عظیمه
 مستحق اولور شویله که بالفرض قضا ایسه دخی قضا انی اول قضا دن
 قورنارمز پس بونده تنبیه وارد که مؤمنک حالی سهو و نسیاندر یوخسه
 عهدا عصیان دکلدر و صومک قبولی شفاعت فقرایه موقوف اولمغه
 اغنیا صدقه فطریله مأمور اولوب (اغنوههم عن الطلب فی هذا الیوم)
 وارد اولدی و حدیثده کلور که (اتخذوا عند الفقراء ایادی فان لهم دوا

يوم القيمة) دواندن مراد نفوذ کلام دولتیدر که شفاعت مقبوله در
پس شفاعت خصوصتده نافذ الکلام اولانک سائر احوال شریفه سی
دخی اکا قیاس اولنه وشهر رمضانده شان رسول الله بوايدیکه سائلی
بای وجه کان صفر البدرد ایتمزدی سائر اوقاتده ایسه مساعده بوغیسه
تکلف ایتموب آنکم الله من فضله دیوتطیب خاطر ایدرل دی واصل
اولان عدم سؤالدر مکر که ضرورت قویه اوله انکیچون اغنیایه لایق
اولان بودر که جای سؤال قوموب محتاجله مواسات ایلیه لوقوف التندن
کندیله واصل اولاجق عطایای الهیه به منتظر اولال مع هذا ارباب
حقیقت یانلرنده انتظار دخی یوقدر زیر اصدقده حقندن حقه در وفاتی الله
اهلنک خالی عبودیت محضه در وحق تعالی حائض ونفسایه صلاتی
صدقده ابتدو کینک سری بالاده ذکر اولندی ومعدود اولنله صومی
صدقده ایتموب افطاری مباح وقضایی فرض قلدی وعلماء شریعت
قتنده مریض ومسافره صوم خیر اودر مکر که زیاده خرجی مقتضی اوله
زیرا قرأنده کلور (وان تصوموا خیر لکم) ولکن ظاهر اولان بوآیت
(وعلى الذين يطيقونه فدية) نصندن مفهوم اولان مطبق مقوله لینه
کوره در زیر اوائل اسلام واواسطده تحریم دفعیسی مستلزم
خرج اولان اموره موجب حکمت الهیه اوزرینه تدریج مراعات
اولنوردی تنکیم خرده واقع اوالدی وصوم دخی مشاق طبیعیه دن
اولغله مکلف اولنلر ابتدا صومه فدیبه مایندده مخیر اولوب فعلده صوم
ترجیح اولمشدر خیرک (وانهم ما اکبر من نفههما) موجبجه تری ترجیح
اولندیکی صکره تخیر مذکور منسوخ اولوب (فن شهد منکم الشهر
فلیصمه) وفقیجه مقیم مطبق اولنلره قطعاً ادا لازم قلدی مریض
ومسافر اولنلره (ومن کان منکم مریضاً او علی سفر فعدة من ایام اخر)
حکمجه قضا واجب اولدی انکیچون بعض اهل حقابق مریض
ومسافرک صومنی روا کورمدی ومریضک صومی ادا برینه یکمبوب
فی الجملة علی برعد اولندی ومسافرک صومی فرضه بدل اولدیغندن
دخی اولنلر تکرار قضا لازم کلدی زیرا حدیده کلور

(لبس من البر الصيام فی السفر) سری بودر که مسافر اولان سالک
کی سائر در واسم رمضان کرچه الی انقضاء الشهر مستدعی صومدر
ولکن سفر ومرض مقتضی قوت اولغله افطار ترجیح اولندی بوندن
فهم اولنور که (فعدة من ایام اخر) آیتندن مفهوم اولان امر ایجاب
ایچوندرز پراوجوب اولسه مسافرک صومی فی الجملة اعمال بردن اولوردی
وبومعنی ایام صیف حاره ده وبلاد حاره ده ظاهر در سائر ایام وبلاد
معتدله دخی انلره الحاق اولندی زیر اسفر ومرض مطلقاً حرجندن خالی
دکلدر ایشته بوتقریر دخی فرضه کوره در که مسافره سفرده اتمام
صلاة کیدر انکیچون صاحبی ممی اولور زیرا احسان الهی بی رد
وعطاء حتی عدم قبولدر فاما نافله ده امر اهوردر بعد ذاعوام وخواصک
میاننده فرق واردرا کر فرضده واکر نافله ده زیر اخواص ناس امر
الهی به ناظر دروداعیه قلبه تابعدر باخصوصه که انلرک قوت قدسیله لری
سائرک قوت جسمانیه علیه لینه قیاس اولنلر انکیچون مشایخمرزی
قدس الله اسرارهم ایام حرارتده وایناه سبیلدن ایکن صائم بولدی
(وعلى الله قصد السبیل) (وعلى المؤمنين ترك الغال والقيل والعمل
بما یقتضیه الدلیل سواء کان دلیلاً یذکر علیه الشرايع والاحکام
اودلیلاً یثنی علیه حقابق الالهام) وبوتعمیمدن مقصود احوال
ارباب باطنی تمیدلدر اگرچه اصحاب ظواهر انلری جرح ایدوب رد
ایتمکدن خالی دکلدر زیر اهل ظاهر عموم ماده ده را کبر وخصوص
حالده راجلاردر نظر ایله خضر علیه السلامه قصه موسی ده ظاهره
مخالف ایش طوتدی مع هذا عاصی اولدی زیرا (وما فعلته عن امری)
یوردی وتدنیس عرض ولایت ونیوت ایدن معنی ایسه ذنب صوری
دکل زیر اهر صورت ذنبده اولان معنای ذنبده اولماز تنکیم مرور ایلدی
عینما الله وایاکم من عمل الذنوب وسرعلینا وعلیکم ماوقع من العیوب
(الباب السابع عشر فی الحج)

حج ارکان اربعة اسلامیه تک رابعیدر که مناسی وجودیتددر زیر
طواف زیارت ارکان بجدندر مدار طواف ایسه پیتدرو بیت الله اولیت ایله

متصفدر تنکیم قرأندر کلور (ان اول بیت وضع للناس للذي ببكة)
 زیرا احدیت ذاتیه به اشارتدر انکیچون فرضیت حج تفرد ایشدر
 یعنی عمرده برکره فرضدر سائر عبادات ایسه متکرره در زیر اسماء
 وصفاتک تکررینه اشارتدر که مرتبه واحدیتدر وفرضیتی علی الفور
 اولدینی قلم اعلی اعتباریه قرب عهدوعدم واسطه بی مراعاتدن
 اوتوریدر زیر انسانک کرچه صورت عنصریه سی اسفل سافلین در
 ولکن صورت روحانیه سی اعلای علین در که عالم ابداعه انکله مبدع
 ملک و ملکوت اراسته واسطه یوقدرز براتمین اولدر تأخیرایسه وسائط
 اعتباریه در چونکه مجدن مقصود اصلی قلبک رب الیبتی زیارتیدر که
 اولت ایل متصفدر پس زیارت قالب دخی اکا تابعدر و بوندن مفهوم
 اولدیکه الله تعالی حضرتتیری احدیت ذاتیه سی اعتباریه عموما نقطه
 عالم وخصوصا مرکزینی آدمدر یعنی تعینات افاقیه وانفسیه نک مداریدر
 ونقطه دائریه تو جهی برابر در پس بوتعین احدیت وسطیه جمعیه به
 ایکی مظهر لازم کلدیکه بری عقل اولدر که روحانیدر زیر تعین قلبیه
 اشارتدر قلب ایسه تعینات وجودیه نک اولیدر یعنی وجود انسانیده
 متعین اولان قوائک اولی قوت قلبیه در انکیچون عقل اولکه روح
 مجدی در قلب عالمدر که جمیع ادوار باطنه اصالة وجله ادوار ظاهره
 تبعیه الک اوزرینه دورایدر بوجهتدن مظهر اسم رحان اولمشدر
 وقرأنده کلور (الرحمن علی العرش استوی) یعنی رحمت کلیه نک ظاهرا
 عرش مجید و باطناعرش وجود اوزرینه استیلاسته اشارتدر تنکیم کلور
 (ورحنی وسعت کل شی) تنکیم بومعنی (ومارسلناک الارحة لالامین)
 نصندن زیاده روشندر زیر اوارسال مطلق ارسال جسمانی وروحانی به
 شاملدر انکیچون هر وجودده حصه نوریه محمدیه واردر ولکن
 بعضنده بانفعل ظمور وطلوع یوقدر که محلاک ظهورده عدم قابلیتنددر
 خروج المزاج اولان شربت عسلی وخفاش نورشمسی قبول ایتدوکی
 کبی واول ایکی مظهرک بری دخی جسمانی در که بکده اولان کعبه در
 مکه مکرمیه بکه دندیکه قطع اعتاق جباره ایتدوکی اچندر انکیچون

کعبه به بیت عنیق دندیدی زیرا تسلط قها هرده دن معتقد و بری دخی
 قدیدر زیر اول حدوث عالمده صورت احدیه به مظهر در پس کعبه نک
 وجودی آدمک وجودندن مقدم واول مبدعات عالم ملکوت اولان
 ملائکه دن بریدر آیت مذکوره ده للناس دیو تقیید اولدینی غرض
 اصلی مطاف ناس اولدینندن کرکسه آدمدن نیجه یوز یلک ییل
 مقدم وضع اولسون ووضعی دخی نه هیئت ونه ماده اوزرینه اولورسه
 اولسون زیراهم اولان وجود کعبه در مطلقا پس کعبه ذات احدیه نک
 صورتی وقلب معناسیدر و بویه دیمک دخی جائزدر که کعبه قلبک
 وقلب دخی ذات احدیه نک مظهریدر وقلب مداریت سابقه دن
 اوتوری وسط انسانده وضع اولدینی کبی کعبه دخی وسط عالمده
 تأسیس اولمشدر زیر ربع مسکونک وسطیدر قبة الارض دیدکری
 محل تمام دنیاتک وسطی اولدینی کبی الحاصل کعبه ارض مسکونه
 ومعموره نک وقبة الارض جمیع ارضک یعنی عام وخرابنک وسطیدر
 وقبة الارض جبل سرندیک ماوراسنده برجزیره وارض معتدله در که
 اوراده ساعات لیل ونهار ایدی مستویه در ونهر نیلک برشعبه سی
 انک خلفنده اولان بحره منصب اولور و بوندن فهم اولدیکه کعبه
 مظهر سر احدیت اولمغله نظرگاه غیب الغیوبدر و بومعنایه فضل
 ذاتی دبرل وفضل عرضیسی اودر که مطاف ملائکه وانبیا واولیا
 وقرارگاه ارواح اصفیادر بوجهتدن انده اولان علم وعل سائر
 پیونده اولاندن اکلدر وسائر بیوتله فرقی فی المثل جوهر ایل حجر ومدرك
 فرقی کیدر وانسانه کمال علم لازمدر که صفت روحدر انکیچون نفس
 انسان صورت علمی اوزرینه نحشور اولور وکمال عمل دخی لازمدر که صفت
 جسددر انکیچون جسم انسان صورت علمی اوزرینه به عو ث اولور الحاصل
 صاحب قلب اولی استین افاضل امکنه به ملازمت ایدر زیر وجدانی
 سریع وقیحی قریدر وقرأنده کلور (ربنا انی اسکنت من
 ذریتی بواد غیر ذی زرع) سؤال اولورسه که بیت مکرمی بومقوله
 وادیده وضعک حکمتی ندر جواب بودر که اگر مکه واکر طریق
 ضیاع وجنان وانهاری مشتمل اولسه قاصدیت اولنر اغراض

نفسانیه دن خلاص بولرلر وحقه اعتدای ترك ایدرلردی و جبارلر
مسکینی اولوردی و ساکن حرم اولرلر زراعت و حراثته اشتغالله
خدمت جقه دن قالورلردی و تعلق دنیا مانع توجه حرم ملکوت
اولغله طرف ملوکدن حرمین اهلنه صره تعیین اولناندن بری
اهل الله حرمین دن پریشان اولوب مجاورتی مفارقتیه تبدیل ایتدکلری
مقرر در و طواف بیت طواف عرشک نظیر بدر یعنی (وتری الملائکه
حافین من حول العرش یسبحون بحمده ربهم) موجبیه ملائکه
مقرر یون دار العزرحتی تنفیذ امر ایچون طواف و تسبیح و تحمیدله
دور ایلدکلری کی حذاء عرشه اولان بیت الشرف و حدتی مؤمنلره دخی
ذاکرین و شاکرین اولدکلری حالده زیارت و چوره سنده دوران
ایدرلر کویا دار الملک و السلطنه در که حراس حوالیسنی المشلردر
پس سر دوران بودر که عالم وحدتده قید و جهات یوقدر
قلب عارف کی انکیچون قالب دخی طوافده اکا تابعدر که جهاتدن
بر جهت ایلله تفسیدی یوقدر صلا ایه ظاهرده مقید و باطنده
طواف کی مطاقدر زیر اقلبک وجه کلیدن توجهی حق مطلقه در
و کعبه تک عرش اوزر پنه فضلی بودر که یمین الله اولان حجر اسودی
مستلدر که اکا مایمه حقه مایمه در و بوندن مافی الوجود الا الله
سری ظاهر اولور و حقیقت زیارت اودر که کعبه مؤمنی طواف
ایلیه و یاغنه کله انکیچون عرفادن بری کعبه بی پرته مشاهده ایتیمک
یارب کعبه نیمه اولدی دید که خطاب الهی وارد اولوب جاربیلر یزدن
برینی استقبال ایچون کندی یوردی مکر اول وقتده رابعه عدویه
کعبه بی زیارته کلور ایمش کعبه تک قدومی اکا ایمش و دیمشدر که
خرسانده نیجه کجسلر واردر که انلر بیت شریفه طائف بیت اولاندن
اقر بدر و کعبه تک یرندن غیبی تمثیل طریقله در ولکن عین رائیده
مفقود کورینور نا اهل طواف ایتدیکی وقتده معلق کورندیکی کی
نظیری روضه شریفه ده وجه مبارک نبوینک اقبال و اعراضیدر
یعنی مواجه ده ظالم و عادل جمع اولسه ل حال واحدده ظالمدن

معرض و عادله مقبل کورینورلر عالم مثالک حالی بودر که جامع
الاضداددر زیر حقیقت مطلقه تک وجوه کثیره سی واردر که هر بری
بر طرفه ناظر در و بومنی قابل و عدم قابلدن کلور و حق تعالی انسان
کاملی صورت الهیه اوزر پنه خلق ایتکه اناک یمینی حجر اسود و قلبی
کعبه المقصود و جسدی حرم مطهر و سری عرفات و نفسی محصب
و فیضی زمزم و دعوتی سر منبر و دهانی سر البابدر و بیت مودخی
فی الحقیقه قلب انساندر اگر چه صورتده یدنجی فلاك اوسونده برخانه
نور ایتدر که حضرت ابراهیم علیه السلام اکا مسنددر و بویت
و کعبه و عرش بری برینک محاذاتنده در و هر فلکده دخی بر بیت
اولوب اوراده اولان ارواحه مطاف اولشددر و بیت مودر سمیت
کعبه دن اصلا مفارقت و انتقال ایتز زیر اسموات مقارنده ثابته در که
حق تعالی انلری بزه سقف بیت کعبی سقف مرفوع قیلسدر بلکه
بر جانبیدن برجانبه انتقال ایدن فلکدر زیر هر کوکب ایچون بر فلاك
مخصوص واردر که اول کوکبک سیاحتی اکامنوطدر تکبیم قرآنده
کلور (کل فی فلاك یسبحون) و بونده جمیع عقلا اجرامی تحریک
ایچون تعبیین اولنان ارواح مدبره اعتباریله در که ارواح انسانیه کی
المره دخی نفوس ناطقه فلکبه دیرلر مدر که معناسنه در زیر نفوس
افلاکک حیاتی حیات ذاتیه در که باطن روحدر و محرک اولان نفوس
روحدر انکیچون انسان اوج دوراو حیاتی حاویدر که بری حییات
ذاتیه و بری حییات روحانیه و بری حییات حیوانیه در و بونلر بری برینک
تزلزلدر و اصل الكل اولان حیات ذاتیه در که نجلی نورینک باطنیدر
انکیچون هر حییات ظاهره بو حییات باطنه ایلله قائمه در و حییات ظاهره تک
مفارقتی حییات باطنه تک مفارقتی مستلزم دکلدر انکیچون میتک حیات
ذاتیه سی واردر اگر بو حییات اولسه نیجه میتلر تکلم ایتز لردی مع هذا
بهض موتانک تکلمی منقولدر حتی اصحاب شیخ ابن عربیدن بدر حبشی بی
غسل ایچون سریر اوزر پنه وضع اولسه قدغه غاسل انک هیئتندن
منحیر اولیحق بدر مذکور فتح عین ایدوب غاسله (اغسل) دیدیکی

وامثالی بو مقام ندر و بیت معموره بهر یوم یتش بیک ملائکه دخول
ایدوب بردخی عودت ایتمزل انقاس انسانیه کبی و قلب عارفه بهر یوم
داخل اولان اسرار الهیه دخی یتش بیکدر و قلوب بنی آدم بیت معمور دن
مخلوق اولغله هر ایل ونهار که بکرمی درت ساعت نجویه بی
مشتلدر یتش بیک خاطره دن بلا زیاده ولانقصان خالی دکلدر
و بو یتش بیک خاطره دن یتش بیک ملک خلق اولنوب هر کون بیت
معموره داخل اولان یتش بیک ملکه ملاقی اولور و بونلرک ذکر لری
اصحاب خواطره الی القیام استغفار اولور و لکن قلبی ذکر الله ایلله
معمور اولانک خواطرندن مخلوق اولان ملائکه سائر دن ممتازدر
و کعبه بی هدم ایتک بنیان حتی یعنی انسانی بغير حق قتل ایتمکدن
و خاطر دن کسر ایتمکدن اهورندر بوجهتنددر که اولیای دمدن بری
قاتلدن عفو ایلسه قصاص ساقط و اخذ دیت لازم کلور و اهل اسلام
اهل حرب اوزرینه غالب اولسدر بیلله اقتضاسنه کوره صلحه مبیل
ایدوب اخذ جزیه مشر و عذر و ضرورت داعیه اولسه کافر
و جاهلی قتل ایتک عضو متا کل و یا ملسو ع حبه بی قطع کیدر که
انده اعتناء باقیه سلامت وارد و نفسدن اعظم حبه یوقدر
انکیچون حبه وامثالی حل و حرمدن قتل اولور زیر مکانک شرفی
او مقوله نک ترکی محال دکلدر بلکه شرف کعبه و شرف وجود
او مقوله مؤذی و مضری اول ساحه دن ازاله ایلله در انکیچون حبه
جشدن اخراج اولندی و قلب انسان کعبه الله ایکن اصنام ماسوايه
زملق کوسزوب عابدهوی اولق ساحه کعبه بی تلویدر و بر کیمسه
مسکن حق اولان قلبی تلویث ایتسه اذیت حق ایتش اولور که غایتی
ملهون اولمندر تکیم قرآنده کلور (ان الذین یؤذون الله ورسوله
اعنهم الله فی الدنیا والاخره) بونده اذیت حق تلویث محل جهشتدن
واذیت رسول قلب انک تنزلات روحانیه سندن اولغله در روح
مقام معرفت و قلب مقام تجلیدر و معرفت وسیله تجلی اولدیغی کبی
روح دخی وسیله قلبدر زبر اسرار الهیه قلبه نزول و ساطه روحله در

و قلب بعد تکامل النشاء روحدن افضلدر زبر صاحب کمالدر که
جبال روحانی و جلال جسمانی بی جامعدر بوجهتنددر که مضغه
صنوبریه مخروطیه ظرف دل اولدی روح ایسه ظرفدن مستغنیدر
و کعبه به بهر سنه وارد اولان حجاج الی کربه یوز بیکدر دیدیلر اکر
نافس اولورسه ملکدن نکمیل اولور و بونلر ائم سالفه ایچون اولان
اللی بیک سنه ده کلان صور ارواح کعبه تفصیلدر که یوم محمدی
اولان بیک سنه نک تفصیلی اولان یوز بیک ایلله مجموعی اسماء سبعه
عددیچیه بدیووز بیک اولور بوندن فهم اولور که امت مرحومه
اهل حل و حاضر و ائم سالفه اهل آفاق و غائب کیدر انکیچون
حدود واردین الی بیکه تخصیص اولندی و جائزدر که الی کربه یوز بیک
ایام سنه اعتبار یله اولاکه ایام خلقدر و بومعنی عالم صورته کوره در
سنه به اختصاصی وارد و اما عالم معنایه کوره بهر یوم کعبه به الی کربه
بلکه یدی کربه یوز بیک روح داخل اولور (والله و امع علمیم) بعد ازا
کعبه وضع اول اوزرینه شکی مکعب ابیدیکه اوج رکن مشتمل ایدی
انکیچون کعبه دینلدی زیر کعبه تشبیه اولندی کعب قدم و ساقک
ملتقاسنده اولان عظمدر که بطوق دید کلریدر و فی الحقیقه ذات
الرکنین در کربه کن حجر اسود و رکن یمانیدر زبر ارکن شامی و عراقی
سر تربیع ایچون احداث اولمشدر پس وضع اولک رکنین ایلله تفریدی
ذات حقل حضرت احدیه او واحدیه یعنی مرتبه ذات و مرتبه صفات
و سر جبال و جلال و حکم لطف و قهرله تفریدنه اشارتدر و مثلث الشکل
اولدیغی قلوب انبیایه ناظر در زیر انلرک خواطری اوچدر که بری
خاطر رجائی و بری خاطر ملکی و بری خاطر نفسانیدر و وضع حادث
اوزره چارارکان اولدیغی قلوب مؤمننه اشارتدر زبر قلب مؤمنده
خواطر ثلث مذکوره اولدیغی کبی خواطر شیطانی دخی وارد که
انبیایه ایسه بو خاطر دن معصوملدر سائر دکل پس عامه خلقک
خاطر باطنی بحسب الغالب ظاهرنده مؤثر در انکیچون خطوات شیطانه
اتباعدن خالی دکلدر در خواص خلق ایسه محفوظلدر زبر تذکیر

الهي ايله متذكر اولوب مبصر اولورل تنكيم قرآنده كلور (ان الذين اتقوا
 اذا مسهم طائف من الشيطان تذكروا فاذا هم مبصرون) وركن
 حجر اسود خاطر الهي وركن يماني خاطر ملكي وركن شامي خاطر نفساني
 وركن عراقي خاطر شيطاني منزله سنده در زيرا شارع ركن عراقيه
 (اعوذ بالله من الشقاق والنفاق وسوء الاخلاق) ديمكي مشروع
 قیلدی مراتب ارکان ايسه ذکر مشروعه معلومدر و بواركان اربعه
 مقابله سنده اوتا دار بعه وضع اولمشدر که هر بری بر رکنه ناظر
 و انك سربله دائر در و انعام كعبه دنصكره دعوت ابراهيميه واقع
 اولق امتحان ناس ايجوندن تا که عالم ارواحده حقيقته بنده بحبيب ايله
 ساكن اولان بری برندن متميز اوله انكيچون مدعو اولنلرك بهضبي
 اجابت ايندى و بهضبي ايندى واجابتي متكرره اولنلرك حجبى دخی
 متكرر اولدى تنكيم تكرار تلبیه دخی اكا ناظر در واجابته توقف اينلر
 حجبى تاخير اينديلر بلديلر که لسان خلیل لسان جليلدر و مسارعت
 امثال لازمدر سوال اولنورسه که تکميل بناء كعبه دنصكره
 الله تعالى بواقيت جنتدن اولق اوزره حجرى انزال ايدوب محل معهوده
 وضعله امر ايلش ایدی و اول وقتده حجر ايندن ابيض ایدی پس اول
 نسنه که طينت آدم انكله تخمير اولسان يمين الهي منزله سنده ايكن
 سواد اون ايله متغير اولق نندن كلدى جواب بودر که حجر مكرمك جنتدن
 خروجى آدمك خروجى كيدر يعنى آدمك خطا سبيله جنتدن هبوطى
 وجه ارضده خلافت و سيادتي ظهور ايدوب جنته رجوعى كمال انساني ايله
 اولق سرنه مبنی اولديغى كي حجر اسودك نزول دخی سيادت مخصوصه
 ايجون ايديكه يمين الهي منزله سنده اولمقدر ناكه اثر سيادت ايله
 جنته رجوعنده امثالندن متميز اوله و اول سيادته سبب فى الحقيقه ابن
 آدمك لمس و تقبيلدر زيرا خطا نك اثرى سواددر يعنى خطا سبيله اهل
 سيادات اولان آدم و اولادك لمس و تقبيل دخی باعث سيادتدر
 پس بنى آدمك خطا ياسى انى تسويد ايندوکی سيد قلدى ديمك معناسنه
 حجبى بودر و نيزه السور سيادته اولور عواددن دكل و الاوان السور

سيادته دلالت ايدن اولوق رنك سواد اولمقله انكله تقيد اولنوب حجر
 اسود دنلدى و لسان فارسي ايله كلور * هفت رنكست ز بهفت اورنك *
 نيست بالاتراز سياهي رنك * بو پينده طائفة صوفيه نك هراسنده بر نور
 كورب بدنچي اسنده نور سياه كوردكلى نه تلميح واردر يوم فتح مكه ده
 رسول اللهك دستار سياه ايله نعم ايندكلى معنای مذكوره دالدر
 و بعض شعر ايدمشدر که * كر بچشم بك در منع الهي بنكرى * كعبه
 مقصود خود را در سياهي بنكرى * مرو بدر که حضرت عمر رضی الله عنه
 داخل مطاف اولدقده استقبال حجر ايدوب يا حجر لا يضر ولا ينفع
 اولديغى بيلورم و اگر رسول الله سنى تقيل ايدركن كور مييدم تقيل
 ايتزدم ديدكده بو كلام عمرى سمع دلى به ايردكده ييورديكه بلى يا امير
 المؤمنين بو حجر يضر و ينفع مقوله سيدر زيرا كتاب الهيد ككلور
 (واذا خدر بك من بنى آدم من ظهورهم ذريتهم واشهدهم على
 انفسهم الست بربكم قالوا بلى) يعنى الله تعالى آدمى خلق ايدوب
 ظهري مسج ايندكده ذريتي ممثل اولوب اقرار ربوبيت و اعتراف
 عبوديت ايديجك عهد و ميثاقلرى مأخوذ و برق اوزرينه مكتوب
 حجره افتح فاك ديناوب اغرنه القام اولندى تا که مسلم اولنلرك توحيدلرينه
 آخرنده شاهد اوله اشته ضرر و نفعى بودر ديدكده حضرت عمر رضی
 الله تعالى عنه انصاف ايدوب (اعوذ بالله ان اعيش فى قوم لست فبهم
 يا ابا الحسن) ديدى بوجتنددر که استسلام حجرده (اللهم ايمانك
 و تصديقك بكلمك و وفاء بعهديك و اتباعا لسنة نبيك) ديمك مأثور اولدى
 و بعض مكاشفين كلمه شهادتك فم حجره دخول و قعرنه و صواني مشاهده
 ايلدى پس هر حاج صافى و مستم مخلصك شهادتي حجره ايداع
 اولنديغى لارييدر و نامه يد ايله تسليم اولمقله سر ايداع بوندن مفهوم
 اولدى زيرا حجر يمين منزله سنده در تنكيم سبق ايندى و پردخی ايداع
 حجر ايمانك ايداع كعبه حكمنده در زيرا حجرك طرف اخيري باطن كعبه به
 ملاصقدر و كعبه انسان كاملك قلييدر و انسان كامل آخرنده
 شاهددر انكيچون حجر هر عرضرده كلن كاملك يمينى صورتيدر که مبايعه

و تقبلی لازمدر و بر کیمسه زمانک امامی یلمسه واکا مبایعه قلمسه اول
 کیمسه جاهلیت و بدعت اوزرینه در و امام صوری سلطان اعظم
 و معنوی قطب الاقطاب و سائر ائمه ارشاد در که الی یوم القیام ارشاد لری
 دائم و خانه دنیا انلرک رکن وجود لریله قائمدر و بوتقر بردن فهم اولندیکه
 کرچه کعبه و حجر اسود رموز و اشارات مقوله سیدر زیر الله تعالی
 مکان ایله محاط و عین ایله موصوف اولمقدن منزهدر و لکن فی نفس
 الامر مراتب و منازل اعتباریله حقایقه و اجمدر انکیچون (خلق الله
 آدم علی صورته) کلامنده واقع اولان صورندن مراد کرچه صورت
 حقیقه در که کلیات اسماء و صفاتدن عبارتدر پس بوصورنده اطلاق
 صورت مجاز اولور فاماترالات رحایه حسیه حقیقه در انکیچون شاب
 امرد صورته تخیل ایلدی تشکیم حدیث صحیحده واقعدر و مراتب
 اوزرینه ماشی اولان کیمسه به ذلل و عثار بوقدر پس بواسیا مظاهر
 اسماء و لغله صورت حق اوزرینه در اگرچه اسماء جزیه اسم اعظمک
 و سائلی در بناء علی هذا کعبه به دعوتدن مقصود جذب قلوبدر
 تا که بیتدن رب البیته ترقی ایده لر زیرایت سراج حدیثی مشتمل و انک
 صورته قائمدر و بومعادندر که شیخ عربی قدس سره بر کیمه
 معنایده کعبه به نظر ایدوب سنکه حجر و مدردن مبنی سن بوقدر
 تعظیمه ندن سزا اولدک دیو کعبه بی شانندن تنزیله متعلق کلماتی واقع
 اولدقد کعبه دخی حجر اسودله شیخک مقاتله سنه قیام کوسرتوب
 اوزرینه حمله و هجوم ایدیچک الندن خلاص بولامیوب بالاخره
 مدیجنده برقصیده انشاسنه تعهد ایله ارا لنده مصالحه واقع اولدی
 تشکیم تفصیلی فتوحات مکبه ده در پس صورنده قالمیوب معنایده دخی
 آشنالی کر کدر تحکیمدر که بعض عارفین قصد حج ایندکده ابن صغیری
 دخی رفاقتنی نیاز ایدیچک پدری مساعده کوسرتوب سنک هنوز اول
 معنایده صلاحیتک بوقدر دیدکده غلام دخی بوحرمان تا خوردن
 کربان اولدی زیرایتی کوران رب بیتی کوررد بوطن ایش ایدی والدی
 دخی انک سوز و حرارتی کوردکده استعجاب ایدوب طی مراحل

وقطع منازل ایدهرک داخل حرم و مشاهده یتله مکرم و محترم اولیچق
 اوراده غلام هیبت مقام و مشاهده آثار جمال ذوالجلال والا کرامدن
 متأرا ولوب خاکه خرور و وداع دارالغرور ایله جان عزیزنی متاع نفیس کی
 خزانة ملکوته تسلیم ایلدی پدری بو حالت هائله به مطلع اولوب دیدیکه
 ولدی و قطعه کعبه دیو محترق آتش قربانی اولیچق ذابیه
 یتندن نداء غیبی کلدیکه سن بیتی طلب ایلدک بولدک اوغلاک رب البیتی
 استدی اولدخی بولدی دندلی و اول ائشاده ید ملائکه ایله جسد غلام
 مرفوع اولوب نوجهله اولدیغی معلوم اولدی تشکیم بعض اولیانک
 مونلری قریب اولدقد اهل و اولاده و داغ ایدوب غائب اولورل
 و رجال الغیبه اتصال بولورل و مراد الهی اولان محله دفن اولورل
 و کعبه وضع معین ایله محدود اولق حجر اسودک مبلغ انوارنددر یعنی
 رکن بابه وضع اولدقد نور نور جوانب ار بعه دن زویه دک بالغ اولدپسه
 حکمت الهیه موجبجه حرم اولوب اورادن بلا احرام تجاوز ایتک
 محجور اولدی تا که محرم اولنر نورذاته نور صفاته مهتدی اوله ل انکیچون
 خارج حرم افعاله و داخلی صفاته و نفس کعبه ذاته اشارتدر پس حرم
 اطلاقی احترامی واجب اولدیغنددر و اعظم اسباب احترام احرامدر که
 تجردی مستلزمدر و لکن بالکلیه تعری ایتک عادت جاهلیه اولمغله محیطک
 غیر ایله کففا اولندی زیر محیط ده ترکیب وارد مقام احدیت
 ایسه ترکیبی منافیدر الحاصل صورت حج معنایه ناظر اولمغله قاصد
 بیت و رب البیت اولانه تجرد صوری و معنوی لازم کلدی و حدیث قدسینده
 کلور العظمه ازاری و الکبریا ردائی یعنی حق تعالی کندی نفسی ارار
 وردا ایله وصف ایلدی قبض و سراویل ایله دکل زیر ازار وردا
 منسوج ایسه ده محیط دکلدر بوجهتدن بساطتیه اقریدر
 قبض و سراویل ایسه محیط و مرکبدر بوسره بناء محرمه لبس محیط
 حرام محرمه به حلال اولدی زیر ارجل مرکبدن مخلوق ایسه ده
 ساطه اقریدر مرأه ایسه مرکب محققدن مخلوقه در که رچلدر انکیچون
 بساطتدن بعیده اولوب مرکب اولان محیطی لبسه اصیلی اوزرینه

قالدی ورجله ملحقه اولدی رجل ایسه ترکیدن مرتفع اولوب اصلنه لایق اولان وجهله ترك تخیط ایلدی و نفسنده مرض مضعی جهتندن تجریده مانعی اولانه قربان لازم کلدی زیرا قربان نفسه بدلدرا نکیچون عقیقه مسنونه اولدی تا که شکر نفس بوانه که موارد در تنکیم تفصیلی مرور ایلدی انکیچون نحر هدی ایتدوکی وقتده عتی نفسی تذکراتک کر کدرز یرا نحرک هر عضوی متقربک بر عضونه بدل وفدا اولسه کر کدر و خبرده کک لور که الله تعالی حضرتلری هر سینه نصف شهبانده کعبه به نظر ایدر پس هر کیم که عالم ارواحده دعوت توحیده مسارعت اجابت و بعده دعوت ابراهیمه اقبال استماع واقع اولدیه لبله برآنده قلبه میل وحنین دوشوب بجه عزیمتی در کار ایدر و درت سنه ده بر کره شوق و انجذابانی تازه لنوب اجابت مکرره واقع اولدیه حج مکرر دخی واقع اولور بعنایه الله و توفیقه و بعض حکایات لطیفه ده کاور اهل ثروت و غنایان بر یسی حمله تحدیث نفس ایتمه مش یعنی زاد و راحله به استطاعتی و ارایکن حج ایتمکی اصلا خاطرنه کتوره مش ایدی اتفاقا امیرمکه به غمزا و لنوب قتل اولتمی ایچون احضار اولندی و اول وقتده امیرمکه عرفاتده بولندی حضور امیره مغلول العنق و مقید بالحدید اولدیغی حالده احضار اولنوب امیرسؤال ایدوب اول واجب القتل اولان کیمسه بومیدر دیدکده بود کک لدر ایها الامیر غیریدر دیو جواب و یریلجک امیر اعتذار ایلوب اول مقیدی اطلاق ایلدی اول دخی اغسال و نیت و تلبیه ایدوب عرفاتدن مغفورا و بعد الحج مقامنه مسرورا عودت ایلدی پس بوندن (عجب ربك من قوم یساقون الی الجنة بالسلاسل) سری ظاهر اولدی و اول کیمسه دن کرچه موجب احضار و وخاذده اولور امر صادر اولمش ایدی ولكن عنایت الله مقارنتیه الله تعالی وایشینک قلبنی تحویل ایدوب وقت استفسارده خلافتک سویلندی و مقصود اولان کیمسه بود کک لدر دیو دینله کتوردی تنکیم مفریده بر رجل صالحی ارباب الحاد و زندقه دندر دیو سلطان عصره غمزه ایتدیلر سلطان دخی احضار ایچون اعوان کونده روب بولده کک لور کن

برخیاز دکانسه مرور ایلدکده اول کیمسه خیابازدن نصف خبر الوب تصدیق ایلدی و حضور سلطانه کلدی سلطان دخی غمزایدن جماعته بالمشافهه خطاب ایدوب بو کیمسه حقیقه نوجهله شهادت ایدرسن دیدکده لسانلری نطق خلافتدن بسته اولوب رجل صالح سنی بلورز دیدیلر اول کیمسه دخی تصدیق سیله الارندن خلاص بلوب مقامنه کلدی و دیمش لدر که حضرت ابراهیم یثی بنا ایتدکده انک ایچون سقف قومندی بلکه مکشوف الرأس قلدی بوجهتدن ملوک سائفه جواهر جلیله دن والواح ذهب و فضه دن و تیجان مرصعه دن و انواع حلیدن نذور القا ایدر لردی تا ککه کعبه ایچنده کثر عظیم مجتمع اولدی و شیخ اکبر دن منقولدر که بشیوز طفسان سکر تار یچنده آونس ولایتده اول کتزدن ملائکه اکابر اوح ذهب کتوره شلرایدی که اوزرنده سریانی خط و ارایدی و شیخ اتی ادبامع رسول الله ینه موضعنه رد ایلدی زیرا رسول الله اول کتزی بلوردی و بروقتده اخراج ایدوب اتفاق ایتمک صددنده اولدقده رأی متحول اولوب حالی اوزرینه ترك ایلدی و حضرت عمر دخی ایام خلافتده اخراج صددنده اولدقده رسول الله اقتداء ترك ایلدی پس اول کتزالی الان مخزون و مکتومدر که اتی آخر زمانده حضرت مهدی رضی الله تعالی عنه اخراج ایتسه کر کک لدر انک خروجی و ظهورند نصکره سائر کنوز دخی ظهور ایدوب کرامات منشره و جهادات متکلمه اولسه کر کک لدر و اول کتز مؤمنک قلبنده اولان کتز معرفت و توحید در که بوم قیامت ایچون مدخر در و مقام ابراهیم دن مراد فی الحقیقه اتفاق مال و بدل ولد و نفس و خلعت و حلم و اواهبیت و تسلیم و انبساط و یقین و رضی و امثالی صفات جلیله در که بوم مقامه دخول ایله نارد و زخ و بعد و قطیعه دن نجات حاصل اولوب فردوس اصلی و مقام قرب و وصل و مشاهده وجود بولور و حدیثده کاور که (الحج عزمه) یعنی مقام سره دخول ایتمکجه حج منوی حاصل اولماز و حج اکبر دید کلری حج اصغر دن احتراز در که عمره درز برا اوج عمره بر بجه بدلدرو بلکه شهر رمضانده بر عمره نیک اجری

حج قدر در زرا عمده وقت شریفك تأثیر عظمی واردر و بعضا
دیدیلر که حج اکبر وقفه نك يوم جمعه به مصادف سیدر که حج وداعده
واقع اولشددر پس موافقت حج رسول سبب تضرع و مزید قبول
اولدی زیر وقتك تأثیرندن انسان کاملک و اکامنا بهت و موافقتك تأثیری
غالب سیدر و کعبه ده مقیم و حاضر اولان کعبه هر سنه حج ایتك مستون
وترکی مکروهدر که فضیلت عظمی و ثبوت مثلی دن حرماندر تکیم
مسجد ده قاعد اولان کعبه یادکر و یا صلاته مشغول کرکدر شویله
فارغ او نورمق مکروه وترکی اولی باشنددر پس احتیاط اودر که بهر
سنه بجه کر بسته عزیمت اوله و هر بار که مسجد کربوب اونوره امور
اخرو به دن برنسنه به اشتغال کوسنزه و اهالی زمان کبی مسجدی مساوی
خانه ایتمه ز برام مسجد ده فضول دنیا سویلك حسناتی اکل ایدر نار حطی
اکل ایندوی کبی و حج ایتك غزادن افضلدر ذکرا لله کبی زیر اقل
نفوس دفع استیلاء کفار و عصمت حرم و اموال ایچوندر که اعلاء کلمه
اللهه تا بعدر حج و ذکر الله ایلر فی نفس الامر مرغوبدر زیر انزلر اهدی
الاعدا اولان نفس اماره بی قتل و نظرگاه حق اولان قلبی احیا واردر
انکیچون بجه جهاد من وجه توامدر زیر اجمده اتفاق مال و انساب
نفس ایلر سر جهاد اصکبر بولونور تکیم صومله قران و صلاتله
زکات و ایمان ایلر اخلاص توأمدر و بر کعبه حج مکرر ایلر هر جده
اجر فریضه و بریلور و حج عن الغیر اینسه کندی حقیقه حاج اولوب
نواب کامل و بریلور و محجوج عنه اولانه ثواب حج و بریلور و نفس حج
و برلر زیر کندی بنفسم زیارت ایتدی و لکن کرمان الله تعالی
آخرنده بجه ایلر محشور اوور و دیمشدر که حج ناس اوزرینه فرضدر
ولکن اهل مکه حاج اوزرینه فرضدر پس لازمدر که دلیل انلردن اتخاذ
اولنه تا که اکرام و مواسات بولنه و سازشده فقرا به دخی اتفاق و حسن
معامله دن حال اولیسه و قرآنده کاور (ومن یرد فیه بالحد بظلم نذقه
من عذاب الیم) یعنی هر کیمکه حرم الله ده قصد ظلم اینسه قصد ایندوی
نسنه کرکندن واقع اولسون و کرک اولسون مؤاخذه اولنور زیر مقامک

حرمتی واردر قاما حرمک غیریده همله مؤاخذه اولماز بلکه فعلله معاقب
اولور و عدم فعل صورتنده اگر تری من اجل الله ایلر حسنه یازیلور والا
نهله سنه ونه خود علیه سنه برنسنه یازلماز و بو مقامک صعود بندن
اوتوری ابن عباس رضی الله عنهما اجلاء اصحاب و افراد اولیادندر
مکه ده مجاورتی ترک ایدوب طائف دیدگری شهر که حالاطی و حذفله
عباس دیرلر اورایه انتقال ایلدی و قبر منیقلری دخی اوراده زیارتگاه
عالمیاند طائف اصلنده قرائی شامدن ذات الانهار و الاشجار برقریه
ایدیکه جبرائیل علیه السلام انی باذن الله تعالی برندن قلع ایدوب
کعبه محاذاته واردقده بیتی سفینه نوح علیه السلام کبی طواف
کعبه ایتکله طائف دلدی و بعد الطواف حالاموجود اولان موضعه
وضع ایلدی که برکات مکه نك اکثری اورادن مجلوبه در و بر کعبه
طریق سجده وفات ایلر انک ایچون ثواب حج یازیلور قال الله تعالی
* ومن یتخرج من بیتنا مهاجرا الی الله ورسوله ثم یدر که الموت فقد
وقع اجره علی الله * بوندن فهم اولنور که حاج صوری به اجر
وصول حاصل اولدیغی کبی حاج معنویه دخی بویله در زیر انقطاع علری
امر سماوی حسبیلدر و باطنده اتصال همت دخی واردر زیر اگر
فتور و کسل کلوب خروج و سلوک کعبه پشیمان اولدیسه اقبالی
ادبار حکمنده در و معرضه اجر یوقدر زیر اجر عزیمت و اخلاص
اوزرینه مبنی اولان عمل کوره در و بو مقامده صوره و معنی چوق
کعبه یولده فالمشرو واصل اولدق دینلر دخی منزلده سرایدن
غیری نسنه بولما مشلدر انکیچون مرشد کامل و مربی حاذق کرکدر
خطراند باذن الله تعالی دستگیر اوله و بوندن علما لیه مطلقا رفاقتک
فضلی ظاهر اولدی * الباب الثامن عشر فی المجاهده *

مجاهده عدوی مدافعه ده استفرغ و صدر یعنی دشمنی طاقتی
اولدیغی مرتبه دفع ایتکدر و مجاهده اوج نوعدر بری مجاهده عدو
ظاهر و بری مجاهده شیطان و بری مجاهده نفسدر که بو اوجی
(وجاهدوا فی سبیل الله حق جهاده) امرنده مندر جدر زیر حق جهاد

اعداء ظاهره و باطنه ايله حسب الطاقه محاربه و مقاتله در وحديده
 كلور (جاهدوا اهلواكم كما تجاهدون اعداءكم) و اعداء باطنه دن مراد
 نفس و شيطاندر زير اشيطانك دخي نفس كي تسلطي باطننددر
 اگر چه ظاهرده طرف قفادن خرطومني قلب انسان اوزرينه وضع
 ايدوب القاء و سوسه ايدر انكيچون خناس دينلدي زيرا اگر قلب
 متيقظ اولوب ذكر ايدر سه شيطان خنوس و تاخر ايدر زيرا نور ذكر
 اتني اخراق ايلر بوجهتنددر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 توصيه جبرائيل ايله بين الكتفين اخنجام ايدردي زيرا اخنجامده
 نضعيف ماده شيطان و تضيق مرصد وارد و شيطانك بحراي دمه
 جرياني حديث ايله ثابتدر زيرا جسم لطيف اولديغي وجهله هر محله
 نفوذ ايدر و اصلي ناردن اولمق نفوذ ايتديكي بري اخراق ايتك لازم
 كلر زيرا انسان عناصرار به دن تركيب خاص ايله متركب اولديغي كي
 انك دخي تركيبنده ناز و هوا مزاج مخصوص بولمشدر و خاتم نبوتك
 بين الكتفين اولديغي و سوسه دن عصمته اشارتدر و صدر دهليز قلب
 اولمغه قرأنده (في صدور الناس) ديوتقييد اولندي والا سوسه سي
 قلبه واصله درمكر كه محفوظ و امين اوله و نفس ايله مجاهده ايتك اصلدر
 زير اشيطاني دخي نفسي اضلال و اذلال ايلمشدر و نفس مرتبه طريقت
 و شيطان مرتبه شريعت ناظر در و بوايكي معناني جامع جلال
 الهيدر كه مرتبه حقيقته دائر در و مجاهده يد و اسان ايله اولمغه شاملدر
 تنكيم حديثه كلور (جاهدوا الكفار بايدكم و السنهكم) يعني جهاد
 اصغره كوره ايدى ايله اولان مجاهده سلاحله اولان مجاهده
 و السنه ايله اولان مجاهده كفاره اذاي اسان ايله رنجش خاطر و یرن
 مجاهده در و جهاد اكبره كوره ايدى ايله اولان اعمال شافقه بدنيه
 و السنه ايله اولان جهر و اخفا ايله اولان ذكر الله در زيرا
 كر چه سالكك دفع مضرت نفس و شيطان و جلب رحمت رحمانده
 مدار شغلي ذكر الله در و لكن عمل بدن ايله اولان مجاهده سي دخي
 مابين مفسود و وسيله مراد در شول جهندنكه عالم نزولدن غرض

اعمال قلب و قابدر كه تمام تكليف و ابتلا انكه حاصلدر و ابتلا نك غايي
 جله اسماء يوزندن حقه ارتباط و جميع و جوهدن اتصالدر و جهاده
 نصرت دين و قهر اعدا و اعلاء كلمه الله نيت ايتك كر كدر و ظاهر
 دين شرايع و احكام و باطني اسنسلام و حقايق و حكمدر بو معنائك
 حصولي جهاد اصغر و اكبرك مجموعنه متوطدر و ديمشلكر كه بر كپسه بدایت
 حالنده صاحب مجاهده اولسه بو طر يقندن شمه بولماز زير اسلوك حقيقي
 نفسي مألوفاتدن قطع و خلاف هوا سي اوزرينه حلدركه زياده
 صعوبتلوردر انكيچون فنا في الله مؤيددر كه مقام لقادر و شيخ ابو علي
 الروزباري ديمشدر كه سالكه آفت اوج بردن دخول ايدر اولكيسي
 سقم طبعنددر كه اكل حرامدر و ايكچيسي ملازمت عادتدر كه نظر
 و استماع حرام و غيتدر و اوجنچيسي فساد صحتدر كه نفسده هيچان
 ابدن شهوته نابع اولمقدر و مخالفت نفس رأس عبادتدر و جميع دوامخالفه
 هواده در و هواي ميل نفسه مبنی اولان كارددر كه برهان سماوي و دليل
 عقلي اكا مساعده ايتبه وفي الجملة مساعده سي صورتنده دخي اغراض
 باطله و اماني فاسد دن خلاص اولميه زيرا كاه او اور كه كار شريعت
 دخي اغراض فاسده به مقارنبله باطل اولور حتى نفس بر طاعتي استخلا
 ايتسه اورادن تحويل كر كدر و قرأنده كلور (يا ايها الذين آمنوا
 قاتلوا الذين يلونكم من الكفار) بو آيتدن صوفي و هره و فقي اولان
 كپسه نك حظي بودر كه نفس اماره سنه نظر ايليه تا كوره كه اتني هر
 واجب و مند و بدن محظور و مكروهه نيجه حل ايدر زير مخالفت
 اوزرينه مجبوله در و سائر اعدادن كندونه اقربدر پس بر كپسه اتني
 يا قتل و يا اسير ايتد كجه شرنندن خلاص بولماز و انك انسان اوزرينه
 تسلطي ايكي سيف ماضی ايله در كه رقاب صناديد رجائي انكه قطع ايدر
 و اول ايكي سيفك بري شهوت بطن و پري دخي شهوت فرجدر كه جميع
 خلائقي اسير ايتمشدر و لكن شهوت بطنك شهوت فرج اوزرينه
 غلبه سي وارددر زيرا شهوت فرجه تأيد شهوت بطندن كلور بوسيدن
 تزوجه قادر اولبان صومله مأمور اولدي زير رياضت كسر شهوت

ایتمکدن خالی دکلدر خصوصاً که ادای خل اوله وحید شده کلاور که
 (اعدادک نفسک التي بین جنبیک) یعنی بین الجنین ایله تقیید ایتدوکی
 بودر که صفات نفسانیه نیک اکثر آثاری ایکی پهلوار اسندن ظاهر اولور که
 اکل و شرب و شهوات پس بطنلری پر شهوات اولنلرک نفسلری
 شهواتله تقض عهد شرعه توسل ایلدوب عداوت اهل دین اوزرینه
 اولورل نفوس خالیه موالات اوزرینه اولدقلری کی وحید شده کلاور که
 (اعظم الجهاد جهاد النفس فانها غیر مأمونة) یعنی نفسله جهاد ایتک
 جهاد اکبر ذر زیراکار یا صغیر و بردخی دشمن پنهاندر و بردخی یدی
 باشا و اوزردر که سرلری کبر و تجب و ریا و حسد و غضب و حب مال و حب
 جاهدر و بوصفات رذیله دن نفسی تزکیه ایتکده عسرت عظیمه وارد
 اوزرینله مقاومت و مصارعتده عسرت اولدیغی کی پس نفس محل
 علل و آفاتدر چونکه بالکلیه مقتول اوله اذاسنی اما طه به ازاله حاجت قالماز
 انکیچون صف عدوده مقتول اولان شهید غسل اولماز مکر که جراحتی
 متغیر اوله زیرا الله تعالی حضرتلری قتل حیه اوزرینه اولورسه ده
 شجاعتی سور انکیچون وهن و ضعف و جبندن نهی اولمشدر تنکیم
 قرأند کلاور (ولا تهنوا فی ابتغاء القوم) و نفس اماره حیه کبیدر و بالفرض
 اسلامه کلسه دخی اخلاق دهنسه سنک آثارینی غسل ایتلوردر انکیچون
 مشرکک بهد اسلام غسلی مستوندر پس ذات و صفاتک
 مجموعنی پاک ایتک کرکدر و برکپسه سلطان ظاهرک جنود عامه سندن
 اولسه اکاموافقت لازم کادیکی کی سلطان باطنک جنود خاصه سندن
 اولان سالک دخی صاحب الوقته متابعت ایدوب بالکلیه ارادت سندن
 خروج ایتک کرکدر و الا تحت اللوادن خارج اولان کیمسه هلاک اولور
 بعیرشارد کبیدر و نفس عدوة الله اولدیغی جهتدن موالاتی معادات
 اولیا کبیدر حربه مبارزه حقدر زیر اظه و غلبه سنه سبیدر و بوضوئده
 نقض عهد حاصلدر شول یوزدنکه الله تعالی حضرتلری سندن اخذ
 عهد ایتدوکی و سندن ملاقاته یارب قدم اولدک و زحیفدن فرار
 ایتدوکی و سندن ظهور کلامه ایتدوکی و سندن ظهور کلامه ایتدوکی

ایندک و اول دخی سندن آخرتده حقه شکایت ایتسه کرکدر و اعضائک
 شهادتلری قرأند مسطوردر و مؤمن اهل یقین و تمکین اولان اضطراب
 نفسیه اویماز و حقه توکل ایدر زیرا الله تعالی حضرتلری بیکه موجود
 حقیقیدر اکا استناد ایدن منصور اولور مؤمن کی و اصنام و طاغوتکه
 امور مخیله در اکا اعتماد ایدن مخذول اولور کافر کی سؤل اولورسه که
 پس نیچون مؤمن بعض اوقانده مخذول اولور جواب بودر که
 معتقدی تخیل مقوله سبدر و الاحرم الوهیت حقیقه ایدن منهریم
 اولماز زیرا شعب ایمانی وافی و اعتقاد صحیحی کافیدر و انهرامی تشدید
 تحت قبیلنددر یوخسه کافره نصرت یوقدر زیرا نصرت منصب
 شریفدر که مؤمنه سزا در یقین و تمکین اسباب نصرتدندر اکا قوت
 باطنه دیرل و حضرت علی کرم الله وجهه کلامده کلاور که (انی ما فاعلت
 باب خیر بقوة جسمانیة ولا بحركة غذائیة لکنی ایدت بقوة ملکوتیة و نفس
 بنور بها مضیئة) و قلع باب خیر قصه سی مشهوره در اکا کرچه
 بعض محدثین اصلی اولماغه ذاهبلردر و لکن محل مثلدر که نوابغ
 زنجشیری ده کلاور (مثل مذهبی و قدره کتل مذهبکم و قدره) زیرا
 کمالات علیه دن ذهول و اقدار الهییدن غفولدر و علیک ذوالفقاری
 مشهوردر تنکیم دیمشدر که (لافتی الاعلی و لاسیف الا ذوالفقار)
 یعنی شجاعت و مجاهده و مسایفه ده علی کبی اولاق کرکدر
 و اول سبف فی الحقیقه قوة باطنه در که ذکر و توحید و تأیید ملکوتیدن
 حاصلدر و شهداء محبت شهداء سیوفک فوقنده در زیرا جهاد اکبر ایله
 رؤیت و جهاد اصغر ایله جنت حاصلدر تنکیم قرأند کلاور (ان
 الله اشتری من المؤمنین انفسهم و اموالهم بانهم الجنة) دیمشدر که
 بواشتر عالم قدومه و باعالم بلی ده و یا صلب آدمده واقع ایدی تنکیم
 عرض امانت دخی صلب آدمده ایکن ایدی یعنی آدمه عرض اولنقی
 ذریتنه عرض حکمنده در محکمددر که ابلیس یوم قیامتده احتجاج
 ایدوب یارب عبادکدن اموال و انفسی اشترایدوب جنتی انلره ثمن
 و پردک و لکن حکم شرع بودر که مبعث عیبی ظهور ایتدکنه رد اولنور

پس حکم شرعه عبادتی بکار دایله زیر مالری و نفسلری عیلولدر
دید کده حق تعالی بلی حکم شرع بودر و لکن مشتری میبایستی عیبی ابله
قبول ایدیچک رد او انماز دیو مجیب اولیحق ابلهس تجیل او اوب دتوب
خائبه کیده و لفظ شرایله واقع اولدیغی جهادی تسهیل ایچوند زبرا
میبایستی تسلیم عایبه بی تسلیمدن اسهلدر که بطریق المعامضه در و شرای
مال و نفس اوزرینه واقع اولدی قلب اوزرینه اولدی زیرا قلبک قیمتی
جستدن اکثر در که محل معرفت و معرفت وسیله رؤیتدر پس نفس و مالی
جنت و قلب و روحی معرفت و رؤیت ابله اشتری ابلدی و معرفت و رؤیت
جستدن اشرفدر زبرا جنتیه قاصر لر و محجوب لر دخی دخول ایدر لر
و مقام کشیده هفته ده بر کره رؤیتلری تقدیری اوزرینه دخی و راه مجابدن
نظر ایدر لر و قرآنده کلور (ومن كان في هذه اعمى فهو في الآخرة اعمى)
یعنی دنیاده اهل بصیرت اولاینلر آخرتده دخی اولماز مکر که طریقه
وفات ایدر لر بو صورتده وعد الهی اوزرینه مقصود حاصل اولور
و آیت کریمه ده سوره انفالده اتفاق مال تقدیم اولدی زیر احب مال
و حرص دنیا و بخل و سایر صفات ذمیه باقی ایکن بذل نفس ایتک معتبر
دکلدر پس اتفاق مال ترک دنیا به اشارتدر که بحاجت ظلماتیدر
و اتفاق نفس ترک عقابه رمزدر که بحساب روحانی در صکه بونلره
خطوتان دیر لر و بویکی خطوه تک غایتی و مولدر که جنت ایچیننده
جستدر زبرا هر عبارتده اشارت داخلدر و جائزدر که اد نادن اعلا به
ترقی بابندن اوله زیرا ترک مال توحید افعال و ترک اولاد توحید صفات و ترک
نفس توحید ذات مقابله سنده در که حضرت ابراهیمدن علیه السلام
نوارث اولمش ملت حنیفه و اسلام حقیقی در زبرا کرچه توحید ذات
مذکور و مراتب مسطوره قوم ابراهیمده بالفعل ظهور ایتدی و لکن
نشا ابراهیمده مجموعی استکمال ایتش ایدی صکره بواتمده متبوعلرینک
کالنه تبعیت ابله هر دورا و کال ظاهر اولوب اتمه وسط اولدیلر و سائر
ایمک بولد قلمی مرتبه بی بولدیلر و قرآنده کلور * وان ختم عیلة
فسوف یغنیکم الله من فضله ان شاء * یعنی حکمت الهیه موجبجه
فقرک برینه غنا کلور و فقردن مراد اموال طاریه تک اتفاق و صفات

فانیه تک زوالی و نفس بی ثباتک اضمحلالی و غنادن بدل خیر و صفات
وجودیه باقیه تک حصولی و ذات حقانی تک وجودیدر تنکم حق نبویه
کلور * و وجدک عائلا فاغنی * چونکه انسان میل مال و محبت حیات
اوزرینه مجبولدر فرضیت زکوة و جهاد لازم کلدی تا که مد عیله
صادقلدن متمیز اوله لر زیرا صادقلر عهد قدیمه و فایدوب مال و منال
و سروجانه قیاسلر و دعوالر بی حجة نیره ابله اثبات ایدر لر و مد عیله
لفظ مجردله شویله بی معنی فالور لر مع هذا معنی دعوادن اول کر کدر
تنکم دیشلدر در که انجیر اغاجیله سائر اشجارک فرق بودر که شجره
تینک معنای که میوه سیدر و رفتدن مقدر مدر که دعوا سیدر سائر
اشجار ایتسه بالعکس در و بعض اشجار وار که دعوائی مجرد صورتنده در
زیر ابراغی وار و لکن میوه سی یوق و میوه دن میوه به دخی فرق چوقدر
و کلام علی ده دخی کلور که * خیر الفرائض فی الفنی الشجاعة و السخاوة
* بویکی صفت توأم در زبرا شجیع سخیدر و بالعکس و شجاعت
زنده به تعلق ایدر زبرا مرده بی تکرار قتل ایتک اولماز و سخاوت کاهله
دخی خیار امواله کوره در و جبن و ترک اتفاق نهلمکه در و نفسی
نهلمکه به القا ایتک ایتسه منهیدر تنکم قرآنده کلور (ولا تلقوا باید یکم
الی التهلكة) بوجهتدن خیر غرائز ابله عمل لازمدر و ادنی الامر
بذل مجهود در تنکیم قرآنده کلور (والسذین لا یجدون
الا جهدهم) و تحدیث نفس بالجهاد در و الانفاق و جاهلیت
اوزرینه قانور و موتی خلاف سنت اوزرینه اولور تنکیم حدیثده کلور
(من مات ولم یغزو لم یحدث نفسه بغزو مات علی شعبة من نفاق)
یعنی جهاددن متخلف اولان منافقدر * زیرا عملده منافقه منسبهدر
پس (من تشبه بقوم فهو منهم) مو جینجه بلا عذر تخلف ایدن
اهل نفاقدر و قرآنده کلور (ایس علی الاعی حرج ولا علی الاعرج
حرج ولا علی المریض حرج) یعنی مجاهده خصوصنده اهل عذر
اولوب عزائم ابله عمل قادر اولیان رخصتله ابله عمل ایتسه یتسه مجاهده
اهلی حکمنده در حق تعالی به ایکبسی دخی احبدر و حدیثده کلور

(ان اقواما خلفنا بالمدينة ما سلكنا شعبا ولا واديا الا وهم معنا حبسهم العذر) یعنی غزوه تبوكه عذرله متخلف اولانلر اچرده مجاهدله مشاركت اينديلر ذاتلريله مفارق ايسه لدخی نيتلريله معتلری واردر و بونده اعمی ايله مراد شواهی جبال و جزائر بحور و افطارارضده بولنوب مر شده مهتدی اولیانلردر و اعرج امام الوقته واقف اولوب ولكن مشیله سفر و سیاحتدن عاجز اولنلردر زیرا طریق حج صوریده زاد و راحله نك لزومی کبی سلوک حج معنویده لدخی مجلس مر شده ترده اقتدار لازمدر لاسیما که بلاد قاصیه ده اولان مر یض انحراف مزاج اوزرینه مجبول اولنلر و یا خود بعض عوارض سماویه حسبیه تغیر طبع بولنلردر زیرا سلوکده اعتدال مزاج و قوه طبع شرطدر بناء علی هذا اهل تسلیک اولنلر خلوت اهل ارادت ایچون ایام معتدله اختیار ایدرلر زیرا وجود ناس حرورده استرخا و زمهر یرده انقباض اوزرینه در پس اعتدال هوا و مزاج تحصیل مطلوبیه معیندر و مسئله صلح لدخی مذکورده ملحقه در یعنی انده لدخی سهولت و رخصت واردر نتکیم قرانده کلور وان جنحو للسلیم فاجتنبوها و کینسرودن منقولدر اعظم الخطایا بحاربه من یطلب الصلح و دیمشلدردر که خلاقه مدارالازمدر سلامت انده در و سیاع و زنا بیری مر ابض و هفاردن نشر ایتمک مورث ندامت و باعث خسارتدر و کاه اولور که جره دن نار عظیمه مشعل اولورو بوندن ظاهر اولور که نفس سالکده قهرله استیلا اولسه سالک لدخی نفسه لطفله معامله ایتمک کرکدر یعنی ریاضت و مجاهده ايله محاربه ایتمک نفوس شدید آیه مستکبره به کوره در پس شول نفسده که حقه استسلام و امره انقیاد اوله تضییق و تشدید محتاج اولماز و سهولت ايله معامله اولنور اهل ذمتدن محاربه مرفوع اولدیغی کبی و بومعنائک نفسده حصولی امر ضروری به موقوفدر که جذبه الهیه در و یا خود احکام کثرک قلتدن ناشیدر انکیچون مر شد کامل طبیب حاذق کیدر که مراتب طباع اوزرینه ترتیب ایلر و بومعنایه حکمت دیرلر زیرا حکمت اودر که علم ايله اشیا بی موضوعنده وضع ایلله

پس امر اتفاقی بر نسنه موضعنک غیری به وضع ایتمک حکمتدن خارجدر که ظلم و افساد در انکیچون حق تعالی عدل ايله موسوم و حکمت ايله موصوفدر و جهاد ايله امری افساد بنیه انسانیه ایچون دکلدر یعنی کافره کوره دفع استیلا و غازی به نسبتله احیاء قلب ایچوندر نتکیم قرانده کلور (ولا تقواوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء ولكن لا تشعرون پس شهداء صوریه به اموات دیمک جائز اولمیچق شهداء حقیقه اولان صدیقلره بطریق الاولی در انکیچون خواص ناسه لسان ترکیده اولدی دیمک منهیدر بلکه انتقال ایندی و یادنیادن کوچدی دیملودر اکبر چه موت عامدر یعنی عوام و خواصک روحلری بدنلرندن مفارقت ایدر ولكن مبتدن مبته فرق واردر بلکه بعض میت حی حکمنده اولمغله اکامیت اطلاق صحیح دکلدر زیرا قلبی میت اولنلر بعد الموت صور اسرافیل ده محبوس و غیر متحرکدر و نفسی میت اولنلر قیددن آزاد اولوب مر ادایتد کلری عوالمده سیرایتمک مآذونلردر دنیاده اولان حالت سنیله لری کبی و حدیثده کلور (لكل احد حرفة ولی حرقان الفقر والجهاد فمن احبهما فقد احبني ومن ابغضهما فقد ابغضني) صناعته حرفت دندلدی زیرا انسان اکامتحرف و تمائل اولور و یا حرف طرف معنایه در و حرفت بناء نوع ایچوندر جلسه وقعه کبی کسمرله معنایه محترقه یعنی مکنسب اولان کیمسه به لازم اولان حالت دیمکدر فقر و جهادی حرفته تشبیه ایلدی زیرا حرفت کبی انسان اکامشتغل و معناددر بوندن فهم اولنور که جهاد اعلی المکاسبدر زیرا افضل انبیا کار بدر نتکیم حراست ادناسیدر زیرا بواعصارده بحسب الغالب احسن ناس ایشیدر انکیچون اذنب بقرن اخذ واستمسک ايله اکتفا ایتمک مذموم اولدی اگرچه زمان آدمده و بعده ذریننده مدوح ایدی و اول الحرف دنلوردی شول معنادنکه خالقک اکام ضرورت تامه سی و ارایدی اما چونکه ضرورت دنیایی عمارنه متعلق ایدی اکا اشتغال ایتمک امر دینه اهتمامدن نصارف اولمغله مقتضای علو همت اوقاتی جهاده صرف اولدی انکیچون رسول الله علیه الصلاة والسلام (بعت بالسيف) پیوردی و احیاء

دين واعلاء كلمة الله اليه مقيد اولدى وامنى دخی اکا تحریرض ایلدی
 وقرآنده کلور (يعلمون ظاهر امن الحیوة الدنيا وهم عن الآخرة غافلون)
 یعنی اهل غفلت اودر که بنیان قصور و تشقیق انهار و غرس اشجار
 و حفر آبار و عمارات ارضله مقید اولوب امور دینییه ده تساهل ایلدی
 سؤال اولنورسه که صدر اولده محاربه اوانان کفارک بعضیلر ینک عدم
 ایمانلری مقطوع ایکن حجت و برهان و سیف و سنان ایلله طریق حقّه
 دعوتک معنایی ندر جواب بودر که دعوت اولندقلری دخی عین
 ثابت لربنک مقتضایانندندر پس انلرک کفرلری مقتضی اولدیغی کبی
 شر و شرورلری دفع و الزام حجت دخی مقتضی در واکا قضای قضایله
 رد برلر انبیا و اولیایه حیرت کبری کتورن بومعنادر که اسرار قدرنددر
 صکره انقطاع نصله ایمان و کفر بحمل اولوب انک اوزرینه محاربه واقع
 و دعوت الی الله جاری اولدی تا که مقر اولنلر نجات بوللر و مصر اولنلر
 محجوج اولال و مجاهد اولنلر احراز مشوبات و فضائل ایدلر زیرا اجرده
 مدعو اولنلر قبوللر ینک تأثیری بوقدر بلکه عدم قبول صورتند دخی
 داعی اولنلر اوجورلر در تنکیم قرآنده کلور (ان اجرى الاعلى الله)
 پس امکم ضایع اولدی ذین جاهل اولدی و شیطان و نفسک خلقندن
 بری محاربه جاریدر زیرا خارجه شیطان و داخلده نفس اماره افساد
 مملکت وجود ایتکدن خالی دکلدر بناء علی هذا اعداء ظاهره ایلله
 محاربه اقتضایانسه دخی اعداء باطنه ایلله محاربه باقیدر حتی محراب
 دندلوی موضع حرب اولقله در زیرا مصلی اوراده نفس و شیطانله
 محاربه ایدر و اصل محاربه امامکدر تنکیم حدیثده کلور که امام جنه در
 یعنی عسکرک قلفانی در که عسکر انکله تسترایدرل و قلوب جماعت
 و همم عسکر امامله بیله اولدیغندن قلب و قالب ایلله امامی تقویت
 ایدرلر و بومعنایه جنکده مشارکت قلورلر انکیچون جماعت اراستنده
 اتفاق کله لازمدر یعنی اتحاد دل کرکدر که توجه اوانان کارده دفعه
 تأثیر ایلله و مقصود حاصل اوله زیرا نفر فده ضمه اولدیغی مقرر در
 و سندن تفرق و اختلافندن نهی اولنلر اشته جهاد اصغر و اکبرده

بو بر شرط عظیمدر که وجودی سبب نصرت و عدم باعث خذلان
 و خسارتدر و بوتفرقی دفع ایچوندر که تخلف جهاددن نهی اولندی
 زیرا (انما المؤمنون اخوة) موجبجه اخوت صدافتی و صداقت دخی
 اجتماع و ابتلاقی مستلزمدر مکر که تخلفی عذرله اوله بوسورنده نیت
 و همت ایلله اجتماع کافیدر تنکیم بالاده کذر ایلدی و قرآنده کلور (ومنهم
 من يقول ائذنی ولا تغنی الا فی الفتنة سقطوا) یعنی دنیا فتنه سندن
 احتراز ایدرکن دین فتنه سنه دوشد کفری فتنه انلره کافیدر تنکیم
 دیمشدر که (اذا دبر الامر کان العطب فی الحيلة) و بونده دخول دائرة
 عزیمت و سلوک طریققه حقیقتندن ایا و امتناع ایدنلره تنبیه تأکید
 و توییح عظیم وارددر یعنی آدمک ارضه هبوطی ابتلائی عشق و رقی
 معرفت حسی ایچوندز پس هر کبکله جاده پدردن خروج ایدوب
 بن بوطر یفتک عهده سندن کلامم انکیچون صاحب الوقت الن
 الهم دیسه ورطه تنزله دوشوب قالور و منزل طیبه تنده قرارله یوان
 یا کلور زیرا مجروح اولان کیمسه مرهم ایچون جراحه مسارعت ایلر
 و دردی اولان عاشق سرنی بر محرم رازه سویلر و مرض و کدورتدن
 خلاص بواوب شفا و صفا بواورو بعضیلر ابلیسی ضعیف ناحل الجسم
 یعنی مهزول کورد کده و جهندن سؤال ایدیچک جوابنده بنم جسمی
 بوسورته قویان و فی الحقیقه جانم قیان فی سبیل الله سهیل خیلدر
 دیدی بونده جهرله ذکر الله اشارت وارددر که شیطانله زیاده مایه غم
 و باعث درد و الم در زیر اصاح و صفال آغری و جسم نحیف اووب
 اریمک بحسب الغالب مرض و غم قلبله حاصل اولور و بوندن فهم
 اولنور که ذکر جهری شیطان و نفسی برک حران و ش صولدردیغی
 کبی روی دل و جانی موسم بهار کبی کلدر زیرا اکثر جهردن بدنه
 ذبول کلور و بو بهانه ایلله دیده جان دخی مظالمه دیداره یول بواور تنکیم
 بعض کبار پیورمشلر که (کل من خاف علی هیکله لم یر الله جهار و علنا)
 و قرآنده کلور (ولا یدخلون الجنة حتی یبلغ الجمیل فی سم الحیاط) زیرا
 بواشته اشارت وارددر که انسان جنت قلب و مقام رؤیته دخول ایتک جل

نفسه ریاضت و بیروب اکنه داو کندن بکوره ملودر زیرا انسانه رؤیت
موتله در موت و مرض ایسه مزبل فضول تن و مذیب فضلات بدنر
پس تن پرور اولان بوضیحات و جسامت ایله امید سرعت مقام کثیب
ایتمسون و ثقلت ایله اوجنه هوسلنوب سبکبار اولنلره همراه اولمغی
ضمیرنده طومسون و قرآنده کلور (اوکان عرضاقر بیاسفرا قاصدا
لا تبوءک) یعنی طالب آخرت و راغب حضرت اولان کیمسه طریق
حقده منافع بدنی به التفات ایتم و امانی و آمال طرفنه کمتر و مشقت سفر
هر قدر غالب و دور و درازی منزل هر چند راحت دل و جانی سالب
ایسه ده روز و شب طور محبوب کیدر و غنیمت غایت و سعادت انجامه نظر
ایدر نتکیم قرآنده کلور (انفروا خفافا و ثقالا) یعنی حرکت و نهضت
نفسه خفیف اولسون ثقیل اولسون باقیوب مخالفت ایتم کر کدر و خفت
و ثقلت دخی اسباب کثیره سی وارد در صحت و مرض و غنا و فقر و قلت
عیال و کثرت اولاد و تعلقات مال و منال کی پس بونلری ترک مجاهده به
عذر اولیوب فی الجمله امکان و قدرت وارکن صرف مقدور و بذل مجهود
ایتملور و داودک علیه السلام جالوت ایله محاربه به خروجنده یکی خانه
بنا ایدن و هنوز متزوج اولان و بونلرک امثالی امور ایله قلبنده علاقه
بولان معیت ایتمسون دبیدیکی ترک علاقه به تنبیه در بوخسه ثقال
اولد قلری جهندن سفردن تمویق و غزادن تشیط دکدر نتکیم اهل
دله روشندر و قرآنده کلور (الابتفروا بهذکم عذابا الیما و یسئد ل
قومای غیرکم) بونده رمز بودر که ذوانده اسبیدال جاری اولد یغی کی
مستفاده دخی جاریدر زیرا وصفک تبدلی ذات تبدلی حکمنده در شول
جهتنددر که وصفک قیامی موصوفله در نظر ایله که عرض مرض ایله
صحت و اعتدال مزاج تبدل اولسه تبدل ذات کی اولور انکیچون بعض
مرض حقننده کویا که اولکی آدم دکادر دیرل پس قرا و جهاد دن
تخلیف ایدن کیمسه نک صفات روحانیه سی صفات طبیعیه به تبدل
و مقبول اولوب حیوان صورته کیرر صفات غالبه سی اوزرینه محشور
اولور زیرا آخرت عالم مقتدر و بوندن فهم اولور که آدمک انسانیتی

حیوانیتی اوزرینه لباس کیدر چونکه لباس انسانیت مسلوخ اوله
حیوانیتدن غیر قالماز زیرا نظر معنای انسانیت در صورته دکل زیرا
صورته دخی معنی اوزرینه عارضه در و عارض معدوم اولیحق اصل
نه ایسه اول قالور الحاصل صورته اعتبار اولمغی معنادندر پس معنی
اولیحق اصل صورته مجرد قالور و جبانه ارسلان دیمک کی اولور
و کافره انسان دیمک دخی بو بایدندر و دیمشدر که (ره راست باید نه بالای
راست * که کافرهم از روی صورت چوماست) وینه دیمشدر که
(چه قدر آورد بنده خوار دیس * صورت که زیر قبا دارد اندام پیس)
و حدیثده کلور هر جراحت که غزاده حاصل اولور قیامت کوننده اندن
اقان قاندن رابحه مسک اششمام اولور بونده مسکی مدح واردر کرچه
اصلی سره غزالده منعقد اولان دمدر ولکن حکم نجسدن خارج
اولوب عظم قبل و امثالی کی طاهر اولور زیرا امام اعظم عظام موتی ایله
امشاط و ادهانی لا بأسدر دیمشدر اگرچه امام محمد و شافعی و مالک
عدم طهارتنه ذاهب اولدیلر و بو اختلافه بناء فقها استماعی مکروه
کور دیلر بوقانده روح حیوانی به اشارت واردر زیرا مجاهد که خزای
اکبر بولنده نفسنه جراحتلر آچه و قتل قوای طبیعیه قلمقده نیجه قانلر
صاچه انک دم حیوانیتی مسکه منقلب اولور و یاخود حکم جوارله
جذب بوی روحانیت قبلور نتکیم بعض برک کل ایله مجاورت و اتصالدن
بوی خوش بولور و بلاد عربده بعض ازهارک تأثیر عجیبی مشاهده
اولندی بوندندر که مرشد کامله مقارن اولان کیمسه خارا یسه ده کل
طبعن بولور و مرمر ایسه کوهر اولور و قان ایسه شبرله همرنک
و یا مسکه دنک اولوب وزن و مقداری سنکین قبلور و انبیادن جهادله
مأمور اولنلر اووالعزم اولنلر در و مأمور اولان البسه منصوردر نتکیم
تزیلده کلور (انالله و انا الیه رسلنا) و مأمور اولنلردن نیجه رینک اسنشهد
اولند قلری (و یقتلون الانبیاء بغیر حق) آیتندن معلومدر و انبیانک
مقتول اولد قلری رتبه شهادتی احراز ایچوندن و الاصدیقیت و نبوتلری
انلره کافیدر و رسول الله علیه السلام اکله خیبرده مسموما

وفاتلری دخی معنای مذکوره راجعه در اگر چه تأثیر سمک ظهوری
درت سنه دنصکره واقع اولمشدر زیر غزوه خیر هجرتک بدیخی
سنه سنه ایدی وعند الموت تأثیری موتک طبیعت اوزرینه ورودنددر
پس بوندن معلوم اولدیکه رسول اللهک دعوت وارشادی مرتبه
روحدن ایدی انکیچون مدت مذکوره ده سمک تأثیری اولدی زیر
روحانیت امور جسمانیه دن متأثر اولماز طبیعت ایسه بویله دکلدر
وبعض امراضله ابتلاری نوعانزل طبیعتین ناشیدر خصوصصا که
معالجه بی امته تشریعه داتردر انبیا واولیا امور بشریه دن معصوم
ومحفوظ اولسه لخلقک سوء اعتقادنه باعث اولور پس ابتلا وافتحان
امر عامدرو بعض کبار پیوردیلر که انسان من حیث المسمی اوج سنه نک
مجموعندن عبارتدر بری جسم طبیعی وبری نفس حیوانیه وبری مدبر
هیکل اولان روح مجرددر وهر فعل که انساندن صادر اولور بواوچک
هر برینک انده مدخل ونصبی واردر مثلا بر مجاهد فی سبیل الله سالم
وغنم اوله اولانده صورت طبیعی سنک نصبی واردر که غنیمندن انتفاع
ایتدیکي ما کول ومشروب وملبوس وامثالیدر وثانیا نفس حیوانیه سنک
حصه سیدر که دشمن اوزرینه غالب اولغله قهر وانتقامدن ناشی
جاصل اولان لذت ونشیدر که بوایکبسنه حظوظ حیوانیه ذیلر
واوچخی مرتبه که حظ روحدر آخرته قالور زیرا که حق تعالی نک
وعندده صادق اولدیغنی بلور وایمانی وصدق وعزمینی وطریق
حقده چکدیکي مشافی مقابله سنده اولاجق اجره مترقب اولور زیرا
بواجرک دنیاده حصولی متعذر در شول جهندن در که دنیا تنکدر
وحق تعالی حضرتلری هر مجاهده بوز درجه احسان ایسه کرکدر
هرایکی درجه نک اراسی بین السماء والارض در که بشیوز بلاق بولدر
پس بوصورنده اوج قسم اجرک ایکبسی دنیاده وبری آخرتده اولور
اما غنیمت وسلامت بولندیغنی صورتده تمام اجر آخرته قالور ومجاهده
کرکدر که ملاحظه اجرده اولیوب نصرف ظاهر وباطنی حقه نک
ایله و ارادتی اولانده والا اجر اولور عید خادم اولماز فضل

وشرق ایسه عبودیتده در وعبد حقیقی مانع ومعطی حق اولدیغنی
بلور وخدمتی مقابله سنده عطا واجر وفتح وامثالنه بقهر زیر اکدا چشمکدر
واکرم الا کریمینه اسامت ظن کیدر وفتح اوج درلودر که قرآنده مذکور
اولدیغنی اوزره فتح قریب وفتح بین وفتح مطلقدر تنکیم سوره
صف وفتح ونصرده میندر ولکن ارباب حقایق عندده فتح قریب
مقام قلبده فتح ملکوت افعالدر وبومقامده نفسک حجاب حسی
منکشف اولوب افعالی افعال حقده فنا بولور وفتح مبین مقام روحده
فتح جبروت صفاتدر وبومقامده نفسک حجاب خیالی زائل اولوب
صفاقی صفات حقده فنا بولور وفتح مطلق فتح لاهوت ذاتدر وبومقامده
نفسک حجاب وهمی مرتفع اولوب ذاتی ذات حقده فنا بولور وبوندن
فهم اولدیکه افعال صفاتیه وصفات ذاته حجاب اولدیغنی کبی قلب
دخی روحه وروح دخی سره مجابدر ومجاک اعظمی حجاب حسدر که
مشاعر ومدرکاتدر بعده حجاب خیالدر وخیال دماغک بطن اولی
مؤخرنده برقوتدر که مدرکات حسی حفظایدر وسالکک اکثری
بوخیالده قالمشروانی عین البقین ظن ایشلردر وبهده حجاب وهمدر
ووهم دماغک تجویف اومعطی آخرنده برقوتدر که محسوسانه متعلق
اولان معانی جزئییه بی ادراک ایدر شبعاعت زید وسخاوت عمروکي
وبوقوت جمیع قوای جسمانییه اوزرینه غالب وحاکه در اگر چه
خیال جله دن اوسه در زیرا حق وعالمی حتی عدی بله تصورایدر
وواقعاتک صوری خیاله منصوبدر انکیچون علمی صورت اینده
ویا عسلده ویا خردده واسلامی صورت قبه ده وقرآنی صورت
سنده ودینی صورت قید ده وحقی صورت انسانده کوزر
وفتوح مذکوره نک حصولی تأیید ملکوتی به موقوفدر اگر چه
بمجاهدات ظاهره دخی شرائطدر ندر تنکیم قرآنده کلور (هو الذی
ایک بنصره وبالمؤمنین) پس عهد طریقت اوزرینه قائم وریاضت
ومجاهده ده دائم اوللر نه دملر سوردر ونکث ونقض ایدلر دخی
نه تنزلر کوره ل نسأل الله القیام بالحق علی الدوام

* الباب التاسع عشر في الرياضة *

رياضت نفسی و یابدنی کثرت استعماله تذلیل و تسهیل و منفاد ایتکه
 دیرل (یقال راض المهر ریاضا و ریاضة ذلله فهو راض و الجمع
 راضة و روائض و ارتاض المهر صار مر وضا) مهر ضمه ولد فرسه
 دیرل راض سهل و سلبس و منفاد اولاندر ضدی صعبدر پس
 مهره کوره ریاضت امر ابتدا یدر که تلین ایچون اوزرینه تحمل
 یاز و یاغیری وجهه استعمالدر و کاه اولور که ریاضت مهره کوره
 امر انتهائی اولور فرس رهانک ریاضتی کبی یعنی شول انلر که
 مسابقه لری اوزرینه مراهنه و مخاطره ایدرل یعنی اوج قورل اتون
 و قاش و حیوان و سایر اموال کبی رکض و مسابقه لرندن بر قاج کون
 مقدم بعض اسباب مهوده ابله ریاضت ایدرل تا که عدو و حر کند
 سر یع اوله و انلرک سابقه مجلی دیرل مصلی و زنی اوزرینه واک آخر
 وارد اولانه قسکل دیرل و رسول الله علیه السلامک عادت سنید لرندن
 ایدی که مسابقه ایتدیرلر و اول باول کلنله مال و یررل و فسکله دعا
 ایدرل ایدی و بونده (سبقت رحمتی غضبی) سرنه اشارت وارد
 یعنی رسول اللهک مسابقه ایتدر مکن مراد لری رحمت حقک سبقتی
 بیان ایدی تا که قولله و فعلله بومعنی متبیین اوله تنکیم بعض کار
 پور مشلدر که عبد جاسمی بی مؤاخذه ایچون غضب الهی توجه
 ایتد کده منتقم اسمی کلوب غفور و رحیم اسملرنی کندنی سبقت ایتش
 کور بحث رجوع ایده و عید مؤاخذه دن خلاص بوله اشته صورت
 سبقت افراس و حقیقت سبقت اسمارا سنده در و بونک نظیری بودر که
 یوم قیامته صور اعمال حسنه عرش اعلانک یمینه و صور اعمال سیئه
 بسازنه متفرق اولوب اصحابی طلب ایچون سعی و مسارعت ایدرل
 صور اعمال حسنه نک جمله سی اصحابی بواوب و اصحابی انلره راکب
 اولوب جتنه روانه اوله و صور اعمال سیئه نک بعضیلری اصحابه
 مصادفه ایده میوب پریشان اوله لر زیرا مصادفه لری تقدیری اوزرینه
 اصحابی اوزرینه راکب اولوب جهنم طوغری کنسه لکرک ایدی

ولکن عنایت از لیه سبق ایدوب حال عبدی تدارک ابله معامله
 مذکوره دن تخلیص ایتدی و بعضیلر حقنده میثانک حسنه تبذیلی
 دخی عنایت مذکوره دندر (بقول الله ما یشاء ان الله بالناس لرؤف رحیم)
 الحاصل ریاضت بحسب الغالب صعب الاتقیاده اولور و عالم وجودده
 نفسدن صعوبتلو نسنه یوقدر انکیچون دیدیلر که ریاضت اخلاق
 نفسانیه بی تهذیبدر تا که ظلمات طبعدن خلاص بوله و تحمل اذی
 و امثالنده سهوات بوله زیرا شرائط طریقندن بری دخی عدم التأذی
 یاذی الناسدر بو معنائک حصولی ایسه کثرت ریاضته موقوفدر
 تا که بقیه طبع قائمده ذاول اوله بور ریاضته ریاضة الادب دیرل که
 طبعدن خروجدر و بر ریاضت دخی واردر که اکا ریاضة الطلب
 دیرل یعنی طلبی ابله مرادی ندرانی تصحیح ایده زیرا اولا تعیین مطلب
 لازمدر و ثانیاً مهم اولان اسباب معینه بی اصلاحدر تا که وصول
 بمسر اوله و بالجمله ریاضت عند المحققین تحسین اخلاق ایچوندر و عند
 الحكماء تصفیه محل ایچوندر یعنی حکما دیدیلر که ریاضت و ترک
 دنیا لازمدر زیرا آثار روحانیه نک ظهوری فراغ محل و استعداد منوطدر
 الحاصل محل غیره مثقول ایکن نه توجه روحانی بی قابل ونه خود وارد
 غیبی حاصلدر انکیچون دیمشکر که (ثبت العرش ثم انقش) یعنی اساس
 اولد بقیه بنا فورلر و آینه پاک اولد بقیه یوز کورلر و علی کل حال ریاضت
 منتج فتح دکلدرز برا فتح عین منت و محض فضلنددر اکر سبب
 خارجیسی اولسه مکنسب اولق لازم کلور بلکه اسباب خارجه به
 نشبت و وسائطه تملق ایتک محافظه اوقات ایچوندر تا که عبادت
 شرعیه سز کذر ایتبه و عابد علی وجه الادب نظر الهی به منتهی اوله
 واعظم اسباب اشتغال ذکر الله در و ذا کره لازمدر که حضرت مخصوصه
 قصر ایچوب امرنی حقه تفویض ایلله تا که حق تعالی حضرتلری
 خرائن جودندن مستحق اولد بخی فیضی اکا افاضه ایلله و اعمال ایکی
 دورلور بری اعمال بدنیه در صلاة و صوم و جهاد و سایر اعمال حسنه
 کبی و بری دخی اعمال نفسانیه در که اکا ریاضت دیرل تحمل اذی و صبر

و ملذذات نفسانیه دن قلبه رضا و موجوده قناعت ایتک کفایت
مرتبه سی دکل ایسه ده و نفسی شکوادن حبس ایتک کبی و اصحاب افکار
یعنی حکما که بعض فتوحده اهل الله ایله مشترک اولمشلدر
یعنی خلوت و ریاضت ایدوب طریق نظریدن واصل و اهل الله دخی
ریاضت و مجاهده ایدوب طریق ایمانیدن نائل اولمشلدر بونلرک کرچه
طر بقلری مختلف و مآلده مدر ککلی بر در و لکن صورتا بدر کده
اشتراک نیدن ذوقده دخی اشتراک لری لازم کلز پس فی الحقیقه ایکی
مدرک میاننده تفاوت بولمش اولور یعنی ادراک اهل الله اقوادر که تغیر
قبول ایتز ادراک اهل نظر ایسه بویله دکادر پس بوا یکی ادراک
مایتنده فرق خیال ایله قلبک فرقی کی در و بعض بکار که ریاضت
حالده سمین اولور سببی وجه محبوه نظر در زیر بونظریدن که غدا
روحانیدر قوت باطنه حاصل اولوب حکمی بدنه ساری اولور و بدن دخی
هر دم تشاط تازه بولور و جازدر که نعيم مثالینک تأثیر نیدن اوله یعنی عالم
انسلاخده تمثیل ایدن نعيم خیالینک اثری ظهور ایدوب ظاهر جسمده
نضارت حاصل اولور زیرا نعيم ملکوتی مواد نبویه فایده دن اولما مغله
لذت زائده و قوت فاضله بی حاویدر پس جوع و عطشی قاطع
اولد بگندن ماعدا باعث سمانت و ضحامت در و کتب معتبره ده منطور در که
حضرت ادریس علیه السلام اون التي سنه اکل و شرب ابتدی و منام
یوزن دخی کورمدی آخر بور ریاضت ایچنده فلک شمسه مرفوع
اولدی تنکیم قرآنده کلور (ورفعناه مکانا علیا) و ابو عقاب مغربی مجذوب
الهی اولوب درت سنه مکدمکرده ده بلاغدا مکشدن صکره افطاری
موتله ابتدی و شیخ اکبر حضرت تلی مغربده طقوز آی افطار ایتوب
خلوتده شویله اوتوردی تا که ختمیت ایله مبشر اولدی و سائر دخی
اعتدال مزاج و انجذاب روحانیلرینه کوره شان ریاضته اهتمام و اعتنا
ایتدیلر و معارف الهیه و حقایق ذوقیه و منازل قاصیده به بتدیلر و بعض
ار باب تحببت که بدتلرینه ذبول و خافت کلور انک دخی سببی بودر که بونلر
قیام لیل و مناجات مع الله ار بابی اولغله ملذذات اطعمه و مشتهیات

شربه دن امتناع ایدرل زیر بخار و رطوبات دماغه تصاعد ایتدکده
اعضایه استرخا غالب و نوم ضروری مستولی اولوب نیجه فضوله دخی
باعث اولور بوسیدن طعام و شرابی نلک ایدوب قدر حاجت ایله اکتفا
ایتدیلر و نضارت ابدانی استمدیلر بلکه تجویبک ذکر و فکری انلری
ضعیف الحال و رقیق البال قیلوب عواصف عشق و شوق و محبتدن
صولدیلر و برک خزان صورتن بولدیلر تنکیم دیملدر در * صوردم صاری
چیچکه بکرتک ندن صاردی * دیدی چهره عاشق بویله صاری اولور *
بوندن فهم اولور که شول مدعیلر که اطعمه شهیه به و اشربه لذیذ به
نهالکدن صکره ار باب مرؤت استنبات و اصحاب ذوق صحیح استغذار
ایتدکلری امور خبیثه بی ارتکاب و بلکه حل و اباحتی حقیقه رساله و کتاب
یزارلر انلر آخر زمانده ائمه مضنون و دجاله کذابون مقوله لندندن
نعوذ بالله من شرورهم و تلجی الیه فی قصص ظهورهم و فتوحات مکیه ده
بر حدیثده روایات مختلفه اولسه هر روایت ایله عمل ایده یعنی بر وقتده بر
روایت و وقت آخرده روایت اخرا بی در کار ایلیه و اگر تحریم و یا تحلیله
دارا ایسه کندی نفسی حقیقه حرمتی تغلب ایلیه تنکیم اولو العزم
اولنلرک شانی و اهل تقوانک مقتضای دین و ایمانیدر تحلیل و تحریمک
ماعداسنده هر روایت ایله عمل ایده و مباح موافقت نفسه اقرب ایسه
اندن حدرا ایلیه زیرا نفسه اقرب اولان دخی نفسانی و تأویل بعید ایلیه القا
اولان معنی شیطانیدر و دیملدر در که علما و اهل معرفتک ابتداع ایتدوکی
نسنه لکه صریح شربعتده انکله امر وارد اولما شدرد بدعت دکلمدر
مکر که سنت مأثوره به مصادمه و مخالفت ایلیه و الامحود در خلق رأس
ولیس مرقعات و قلت طعام و شراب و منامله ریاضت و ذکر اوزرینه
مواضبت و هبشت مشهوره اوزرینه جهریه و خلوت و امثالی کبی زیرا
بومقوله سنن اکابره نواپس حکمییه دیرلر یعنی حکمت ذوقیه به متعلق
اولان شرایع حقه در که باطن شرعدن اخذ اولنوب معمول بهادر
پس اول امور مبتدعه سند صحیح اوزرینه مبتدیانکیچون صور بدعتده
سنن در و قرآنده کلور (و رهبانیه ابتدعوها) یعنی حق تعالی حضرت تلی

امم سالفه بی ابتداع ابتدکاری امور رهبانیه اوزرینه ذم ایتمدی بلکه
حق رعایت ایله رعایت ایتمدی و عمل اوزرینه محافظه قلمدیلر دیو
عتاب و توبیخ ایلدی و اول رهبانیت لبس مسوح و خلوت فی الغیران
وترک اکل لحوم و دسوم و صحبت زنان و امثالی سنه لرایدی بونلر ایسه
فی نفس الامر اصلاح نفسه مدار و هر برینک طریق وصولده فائده لری
وارددر پس بوآیت استحضانه دلیل اولدی تنکیم شافعیدن مرویدر که
دیمشدر (من استحسن فقد شرع) یعنی مؤمن ~~ک~~املاک مستحسن
گوردوی سنه امور شرعیه دن معدود در سوال اولنورسه که رسول
الاهدن نیچون صادر اولدی جواب بودر که لسان نبوت لسان عمومدر که
احکامدر و لسان خصوص اندن مستنبط اولان حق باقدر پس
عبارتدن اخذ اشارات ایدوب امور مستحسنة وضع ایتمکده شرع کامل
اوزرینه زیاده لک یوقدر بلکه اکثر نوافلدر که مقرب حقدر الحاصل
اول امور مستحسنة ضمنا و بطریق الإشارة مراد شارعدر و لکن
اظهاری خواص امنه تفویض اولمشدر زیر اصدار اولده اکثر معبدات
فرائض و لاسیما جهاد ایدی پس اول وقتده قصر و تقبیل مطلوب ایدی
غیر قرونده ایسه حال بوبله دکلدر زیر ازمان تعطیلدر و زمان تعطیلده
اسباب تحصیلک و فرتنده فوائد کثیره وارددر پس بدع حسنة مسنون
قللرک مراد لری اعمال خلق و دفع کسل و اجالدر یوخسه تکثیر
شرایع و توفیر احکام دیکلدر اگرچه صوفیه محققین بعض
امورده مدخوللردر و لکن دخل ایدنلر جهل لرندن دخل ایدرلر و جلالة
امور دن بری خلوت و ریاضتدر که رسول الله انلری ایتمدی دیدیلر
بو ادعا ایسه صحیح دکلدر زیر اقبل النبوة جبل حراده بقیه دین ابراهیم
اوزرینه تعبد و کاه برهفته و کاه بر شهره قریب خلوت و ریاضت لری متواتر
و بعد النبوة اعتکاف و صوم وصال لری مشهوردر واربعین شریعت
موسی دن متواتر و مقرردر پس رسول الاهدن عدم صدوری عدم
مشروعینی مستلزم دکلدر بعض امورک قبل النبوة اولسی دخی بویلد ر
وصوفیه تک خلوت و ریاضت و سایر امور خاصه لری قبل النبوة اولان

احوال نبویه کیدر زیر عالم فناءه ناظردر و امور باقیه بعد النبوة اولان
احوال کیدر زیر عالم بقایه ناظردر و فناءک حکمی خفا و بقاءک حالی
ظهوردر یعنی انبیا بعد النبوة تبلیغه و خانی حقه دعوت مشغول اولدقلری
کی اولیا دخی بعد البقا تعریفه و عوامی طریقه خواصه ارشاده
مشغولدر مع هذا و اخر عمرده نهایت بدایت رجوع و کثرت وحدته
دخول ایملودر تنکیم سورة نصرده (واستغفره) اکاشا رندر فافهم
الحاصل مسلاک علماء ظاهر رخصت اولمغه ظوا هر ادله به باقرل و مذهب
علماء باطن عزیمت اولمغه بواطن براهینه نظر ایدرلر اگرچه رخصت ایله
دخی فی الجملة عمل قاورلر زیر امر تبه لری اسماء الهیه بی جامعدر و علماء
رسوم و اهل رسومک حال لری عجیبدر که ریاضت و تقابل غدایی ذم
ایدرلر و کندیلری ایسه کثرت اکل و علی الدوام شبع ایله متصف لدر
مع هذا شیع و کثرت اکلده اولان زواجر اکثردر ریاضته ایسه افراط
اوزرینه اولمدیچسه دواعی چوقدر پس حقه اقرب اولان محبوب
و حقیقتدن ابعدا اولان مبغوضدر (والحمد لله علی ترک الدنیا الدنیه
و علی سلوک الطریقه السنیة السنیة) و دیمشدر که جوع سهری
متضمندر عزلت صمت لسانی منضمین اولدیغی کی و غایبی صمت قلبدر که
حکم جوارله قالبدن انتقال ایدر تنکیم قلبک دخی بعض آثاری قالبده
ظهور ایلر و جوع دخی جوع الاختیاردر که جوع السالکیندر و جوع
الاضطراردر که جوع المحققیندر زیر احقق اولان کیمسه نفسنی تجویع
ایتمز بلکه غدا سنی تقلیل ایدر اگر مقام انسد ایسه و اگر مقام هیئده ایسه
کثیر اکل اوور که کثرت اکل نور حقیقتک قلب اوزرینه صحت
سطوته دلیلدر سالکک کثرت اکل ایسه الاهدن بعدنه و باندن
طردنه و صفت شهوانیه بهیمیه ایله نفسك استیلا سنه علامتدر
تنکیم سالکک قلت اکل تدبیر جسمدن فراغی حسبیه عطای الهینک
قلب و روحه ورودنه نشاند و جوع بای وجه کان اگر سالک و اگر
محققه احوال عظیمه و اسرار جلیله به نبیل وصوله سبب قویدر مادامکه
افراط اوزرینه اولیه و الاذهاب عقل و فساد مزاجه و دی اولوز

واگر بر سالک مطلوبه وصوله ساعی ایسه جوع و ریاضته امر شیخه
مباشرت ایتک کر کدر والا منقطعدر که منزله وصوله سبیل یوقدر
واگر منفرد و شجاعت جدا ایسه کر کدر که تقایل طعام واستدامه
صیام ایدوب بین الابل والنهار اسکله واحده اوزرینه اقتصار
ایله و برهفته ده ایکی کره ادم یعنی فائق بیه بر شیخ بولجه بواسطه
اوزرینه مستراوله اگر مرادی انتفاع ایسه و چونکه شیخی بوله
امر فی اکا تفویض ایده پس شیخ اعرف بالمصالح اولمله انک امر فی
تدبیر ایدر و اصلاح طبیعتنه مدار اولان وجهله حرکت ایلر و جوعک
حالی و مقامی وارد حالی خشوع و خضوع و مسکنت و مذلت
وافتنار و عدم فضول و سکون جوارح و عدم خواطر و سار احوال
منیه کی و بومقوله جوع سالکک جوعیدر فاما جوع محققک حالی
رقت و صفوانس و ذهاب النکون و عزت الهیه و سلطنت ربانیه ابله
او صاف یشریتدن نزهدر و جوعک مقامی مقام صمدانیدر که
مقام عالیدر زیرا چوق اسرار و تجلیات و احوالی مشتملدر و جوع
معرفت شیطانی ابراث ایدر زیرا شیطان مجرای دمه جاریدر که
عروقدر جوع ایسه اول مجرای تضییق ایدر و دمک محلی نور ابله
توسیع ایدر و قوت قدسیه کنورر و محکیدر که ابویزید بسطامی
قدس سره زمان ریاضتنده بطیخ اخضر یعنی قارپوز بیدی زیرا
رسول الله علیه الصلاة والسلام زه دن و نوجهله قطع ایتدیکنه
قطعی علمی یوغیدی تا که سنت ابله عمل ایده و شمس تبریزی قدس
سره ابویزیدک بومقوله زهدنی حجاب عدایتدی و لکن دیمشدر که
ابویزید طریق ریاضتدن و شمس تبریزی طریق معرفتدن و اصل
ایدی زیرا موصل حق اولان طرق حقه چوقدر که انقاس خلائی
قدردر لکن طریق ریاضت احکم و اثبتدر پس زهد غائی اولانه فتح
الهی تأ فی ابله کاورسه ده قوتلی کاور انکیچون حلاج کندنی
منبطه قادر اولیدی و جوعده بتابع حکمت وارد و مفتاح دنیا
مفتاح آخرت جوعدر و حضرت داود علیه السلام و شی

اولندیکه یاد اود اصحابکی اکل شهواندن تعذیر ابله زیرا شهوات دنیا به
متعلقه اولان قلوبک عقول بدن مجبویه در و دیمشدر که ترک شهواته
یا خوف مزعج و یا خود شوق مقلع لازمدر که اولکبسی عابد
و ایکبسی عاشق حالیدر و قرآنده کاور (اذ هبتم طبیاتکم
فی حیوتکم الدنیا) یعنی دنیا به استیفاء لذات بدن طبیات آخرتدن
محروم او اور و طبیات نفسه ملایم اولان اموردر و حلال ابله طیب
اراسنده عموم و خصوص وارد زیرا هر حلال طیب اولماز و طیب
دخی شرعیدر که مقبولدر و طیب طبیعتیدر که مردوددر انکیچون
هر طبعه ملایم اولانه مباح صورتنده ایسه ده رخصت و یرمک کر کدر
(و فضیل ابن عیاضدن رحمه الله تعالی زهد ایچون ترک طبیات ایدن
کچسه دن سؤال اولند قده جواب و یروب دیدیکه الله تعالی اکل
طبیاتی کراحت ایتز حرامدن پرهیز بولند بجه و امری یرینه کلدیکه
یعنی مؤمن اولان بر والدین و مسله رحم و شفقت جار و مرحمت
مسلمین و کظم غیظ و ظالمان عفو و مسینه احسان و صبر و تحمل
و امشالی صفات جلایله ابله متصف اولمق کر کدر یوخسه مجرد
ترک طبیات ایتکده فائده قلیلدر و بعض کبار پیورمشلدر که
طعام و شرابده اعتبار اولنا لباسده دخی معتبردر زیر الباس دخی جسمک
غذا سیدر که هواء حار و بارددن انی حفظ ایدر طعام و شراب جوع
و عطشدن حفظ ایتدی کی پس حرو برددن صیانت ایده چک قدر
لباسله اکتفا ایتک کر کدر نه مقوله لباس او اورسه اولسون کرک حله
و کرک عباتیکم سد جوع و ظمه مقدار طعم و شرابه قناعت لازمدر
کرک طبیات اولسون و کرک غیری زیرا مقصود جسمک عبادتده
بقا سیدر یوخسه حظ نفس دکلدر و الانفس انسان مطعم و مشرب
و ملبس و منظر و مرکب و مسکن و امثالک احسن و اعلا سن کوزه در
و بلکه تحصیل اغراضی ایچون حلالدن شبهه به و شبهه دن حرامه
و خبیثه تجاوز ایدر و بوضوح مساعده ایدن دخی (الطبیات الخبیثه
و فقیحه خبیث اولور نیکم خد شرح اوزرینه فاشی اولان) (والطبیات

للطیبین) موجب نجات طیب اولور و امور خبیثه نك اثناج ایلدوکی اقوال و افعال و احوال خبیثه و امور طیبیه نك اراث ایلدوکی اقوال و اعمال و احوال طیبیه اولدیغی مالاکلامدر تنکیم ارزندن بنه ارزن حنطه دن بنه حنطه حاصل اولور (ولایلد الحیة الاحیة) دیدکاری مثل مشهور اکاداردر (واذا طاب اصل المرء طابت فروعه دخی اکاناظر در و قرآنده کلور) (ولایلدوا الافاجرا کفاراً) الحاصل حلالدن جسمک طاعته و قلبک مناجاته و لسانک تلاوت و ذکره و عینک سهره تفرغی حاصل اولور حرامدن خلاقی حاصل اولدیغی کی و تقابل حلالدن ذهاب کسل و طاعته نشاط و جود بولور و نومی جلب ایدن انجیره مرطبه نك قلنی سیدله سهر دخی حصوله کلور و ابراهیم بن ادهمدن قدس سره مر ویدر که دیمشدر اخشام طعماندن برلقه ترك ایتک مجاهده نفس طریقله قیام ایل دن خیر لودر (غاملی و غامی شرمین بطن ملی بالجلال) و بعض اکل واردر که امتلایه مؤدی اولوب یا طبیعی و یا دینی ضرری چکلور ضرر طبیعی سی بودر که فساد اعضا حاصل اولور زیرا انجیره فاسده دن الام و امراض توالد ایدوب هلاکه مؤدی اولور تنکیم ملوک شامدن سلیمان بن عبید الملک بن مروان برزئیل بعض مطبوخی انجیره اکل ایدوب قبره دخوله سبب اولدی و شیخ شبلینک اوغلی کثرت اکلدن تخمه اولدقده شیخ پیوردیکه بو حال اوزر بنه وفات ایلسه نسیازن قیلزدم دیدی زیرا نفسنی قتل ایتمکه معصیت کیره اشلش اولور و ضرر دینسی بودر که هلاک ایده مفضی اولور زیرا فضول کلام و نظر و مشی و جماع و انواع حرکات موزبه دن خالی اولماز و قرآنده کلور (ان لك الاتجوع فیها ولا تعری وانك لا نظرها فیها ولا تضیی) بوندن فهم اولتور که ضروری اولان لباس و طعام و شراب کسایه در که بونلره احتیاج جله افراد انسانه شاملدر فاما مسکنه هر وقتده ضرورت یوقدر زیر مساجد و مغارات و کهو فوده اولتی قابلدن پس لسان عامه ده مسکنی امور ضروریه یه الحاق ایلدوکلری عموم اوقته کوره دکلدر بلکه متزوج و مریض و امثالک

کوره در دیدیلر که رأس دین ورع و زهد در و هر عمل که اکا ورع مصاحب اولیه انک صاحبی مخدوعدر و کسب و عمل بد دن اکل ایتک افضلدر اگر صانع و محترف ایلسه والا ابراهیم ادهم کبی یا حفظ بسانین و یا امثالی اعمالدن حاصل اولان نسنه اوزر بنه افطار ایلده زیرا ورعه افریدر محکیدر که حارث بن اسد المحاسبیکه ائمه قومنددر پدری وفات ایلدکده میراشندن برنسنه اخذ ایتدی مع هذا اموال کثیره سی قالش ایدی و دیدیکه بنم پدرم قائل یالقدر ایدی قدریه ایلده بوامتک مجوسبسیدر و حدیثده کلور (لا یتوارث اهل ملین) و امام مالکک تلمیذی ابن القاسمک والدی وفاتده نیجه ییک دیناری قالوب اوغلی انک بر دینارنه وضع ید ایتدی و دیدیکه بنم والدم تاجر ایدی و ربان اجترار و سائر مفاصد دن پر هیر ایده چک قدر علم حالی یوغیدی بلکه من حیث لایشعر معامله سنده ر یا بولنسه دیوامتاع ایلدی و مذکور ابن القاسم بروقتده سفر ایچون کر ایلده دایه طوندقده بر کیمسه اکابر مکتوب کتوروب شونی فلان کیمسه یه ایصال ایده سن دیک ایلدخی بو دایه بی اکثرا ایلدو کم زمان صاحبندن مکتوب و یاغیری امانت حل ایتکی اشتراط ایتدم دیومکتوبی المدی اشته اهل ورهک بومقوله دقتلری واردر که سالکله مراعاتی لازم و محافظه سی واجبدر و بعضیلر علامت ایلده متنبه اولورل ایدی تنکیم حارث المحاسبی یه شبهه او طعام تقدیم ایتسه لر بر ماغفک طبری حرکت ایدردی و ابو یزید بسطامینک والده سی ابو یزیده حامل ایکن طعام حرامه الن مد ایده مزدی و بعضیلرینه تورع دیو خطاب کلوردی و بعضیلرینک معده سی بولانوردی و بعضیلرینه طعام قان کورینور ایدی و بعضیلرینه سیاه و بعضیلرینه خنزیر صورتده ظاهر اولوردی و طعام حلالک اثری بودر که قلبی رهط کثیره و فایدر زیر برکتکلور تنکیم میراث نبویدن علیه الصلاة والسلام حصه مند اولنلرک طعاملرنده مشاهده اولمشدر یعنی مطلقا ارث نبویسی اولان کیمسه برکت طعامه دخی وارث اولور تنکیم حدیث مسلمده کلور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

بروخته بسط نطع ایتد کده بهضیلر به مقدار بغدای و بهضیلر دخی
بقدر الطافه خرما کنورب قدر یسیر مجتمع اولد قده فخر عالم برکت ایلله
دعا ایلدی و هر کس اندن ظرفلرن و طغار جفلرن طولدور دیلر و بو
معنی اباسده دخی جار یدر تکیم بهض رجال برز پاره سنی دانی الله اکوب
اوجنی خیاطه کوستردی و حاجتک مقداری قطع ایلله دیدی خیاط دخی
خارق عادت اولوز و جهله شوقدر بز کسدیکه اوصانوب شو بز پاره سی
نحجب تمام اولدی دیدی اول دخی انی قالدیروب رمی ایتدی اشته تمام
اولدی دیدی و اگر بویله دیمسه نهایت بولمسه کرک ایدی و میراث
نبوی دن حصه مند اولان بهض اولیانک کراماتنددر که طعامدن
احضار ایتدیکی اون واحدالوان مختلفه به منقلب اولور یعنی اگر حاضر
اولنردن بهضی صحن و قصه ایچنده موضوع و اکل اولان طعامک
غیری اطعمه مختلفه به اشته اباسه طعام واحد و مشتهاسی اولان
طعامک لذتی بولور مثلا اکل لحم ایدر کن صحنده اولان لحم فالوزچه
و بالبنه و یاغیری مشتهایه منقلب اولور و بومقام صاحبنه جن و ملک
الارزاق خدمت ایدر و محتاج اولدیغی طعام و شراب و لباسی کتورر
و یاخود هواده معلق کورب آلوب انکله انتفاع ایدر و اکا آجی صول
طلو اولور و بوجله ایلله متحقق اولقی غداء حلالدن کلور و غداء
جسمانی غداء روحانی به موصل اولوب انواع حکم و حقائق ایلله تنعم
و تذوقه باعث اولور پس ارض وجودی اصلاح ایمین کیسه محصول
حکمت الهیه و معارف ربانیه امیدایمک بهیدر حتی اکل حلال صورتنده
بله غفلت ایلله تناسول ایلک دخی مورث تنزلدر زبرا اکجبتک نسبان
ذکر الله ایلله ترایله دانه افشان اولمسی کیدر که برکتی یوقدر و سرغدا
ابتداء حیاتدر و وجود حیاتدن صکره بقاء حیاتدر پس حیات و بقاء
غدادن متولد اوور و غداتک جمیع موجوداته سریانی واردر و لکن
انسان و حیوانده اظهر و نباتده ظاهر و جادده خفی و عقولده اخفی در
زبرا عقول دخی علم و ادراکله حی در و غداتک سریانی واردر که
غداء اوله منتهی اوور و غداء اولدن مراد تجلی حق و قبض مطلقدر که

بقاء کائنات اکا منوطدر شویله که اگر نور الهی خلقدن بر نفس منقطع
اولسه جهله سی ظلمت عدمه داخل اولور و انسان کامل تعین اول و جمیع
جمیع اسماء و مظهر تجلی ذات اولفله غداء الکائناتدر و قلب اخلاصیه
و نفس ایمانله و روح و حیدله و سرادبله تغدی ایتدیکه کمال انسانی حاصل
اولاز بلکه بومرتبه اردن صکره خلقی هدایت و ارشاد و تفهیم
مسئمه اولوب مقام رسول و حال وارث حقیقی ایلله تحقیق بولمقددر که
بجمیع الوجوه سعادت ایدی بی احرازایمک مقامات مذکوره به وصول
و منازل کمال و تکمیلله دخواله در و یوانساندر که صاحب الوقت و الزمان
و مصرف الاکوان و موضع نظر رجان و محل اواخر سبحان و سر
القدر محرم الاعلاندر انکیچون عباد الله المخلصین اعین اهل شرک
و نفاقدن مستورلدر و انواع بلا و امتحان نختنده مقهورلدر بومسیدن
اثری ناپدید و دور بین اولمیلر و ادراکری بهیدر مکر که تعریف الهی
واقع و یا ذوق صحیح جامع صاحبی اوله اللهم اناسئلك اللحق باولیانک
و الوصول الی منازل اصفیائک فارحنا برحمة خاصة نعم اجزاء الوجود
انک اهل الکمال الفضل و مزید الوجود (*) الباب العشرون فی بیان
الطریقه و السلوک و الشیوخ الثلثة و سایر الاقطاب و الرجال *
عنوان کابده اشارت اولندیغی اوزره بو کتاب خطاب شرایع و حقایقدن
یکرمی بابی مشتمل اولفله بحمد الله تعالی تعین الهی ایلله ترجمه لری
مفرز و هر بابک حاوی اولدیغی نقد معرفت مجرز و وعد کریم ربانی
منجز اولوب یکرمی بابیه دخول و انجام اشارت محدودده به وصول بهسر
اولدی و لکن بویاب امور متعدده بی محتوی و اشای متوعه اوزرینه
منطوی اولفله فصول مختلفه اوزرینه ایراد اولندی تا که بری برندن
ممتاز اولوب ناظر اولمردخی مباحث شریفه سن علی حده احراز ایدر
* فصل * بو فصل طریقت بیاننده در که صوفیه محققینک مسلکی
و سالاک اهل یقینک مذهبدر عظماء طریقت و رؤسای اهل حقیقت
تصحیح ایتدکری اوزره حدیثده کلور که (الشریعة اقوالی و الطریقه
اطواری و المعرفة رأس مالی و الحقیقه نقد حالی) شریعتدن اقوال ایلله

تعبیر ایلدی زیرا شریعتدن مراد وضع الهی اولان احکام دیندر که
عباد الله و صول بی داعی و رسول هادی اسانبله در پوخسه شریعت
اقوال مجرده در دیمک دکلدر نیجه اقول مجرده در که نسخه آفاق
وانفسک حقائق انده مندرج واسرار غیبیه الهیه نک دقائقی
انده مندرجدر ولکن ناظر قشر اولان لذت میوه بی بلز و شیرله قناعت
ایلین سمن وزبد دن حظ آلاز بلکه رموز وحدت و کنوز حقیقت
اچلسه خوف کفردن ناشی (ابدال ذیم چنکدر مصحف زد) و فقهجه
الن مصحفه اوروب ظواهر دن ایرلاز و بونله ناظر در شول معنا که
حد یشده ککاور (از کوه و مایه بنون) و قرآنده کلور (ولا تجادلوا
اهل الکتاب) و طریقتدن اطوارله تعبیر قادی مقصودی افعال
مرتبه سته ترقی در یقال فعل کذا طورا بعد طور ای تارة بعد تارة و قول
مشهورده کلور (رحم الله امرأ عرف قدره ولم يتعد طوره) یعنی مقداری
بلن کیمسه حدنی تجاوز ایتمز پس بوراده طور حد معنا منه اولور
ولکن هر حده وصول بر فعل و حرکت ایله اولمغه حد تارة معنایسته
مشمول اولدی و قرآنده کلور (ولقد خلقکم اطوارا) بو اطوار دن
مراد تارات سبعة در که (ولقد خلقنا الانسان من سلاله من طین)
آینده میندر یعنی انسانک طور اول یعنی نشاء جسمانیه سی جهشتدن
طین در که تراب و ماء ایله مختلطدر بعده نطفه و بعده علقه و بعده
مضغه و بعده عظام و بعده لحم و بعده نفخ روحله صورت اخرا در
پس انسانک خلقت طبیعیه سنک کالی تارات سبع مذکور اوزرینه
مبنی اولدیغی کبی نشاء روحانیه سنک تمامی دخی اطوار مختلفه اوزرینه
عبوره موقوفدر زیرا سلوک راه حقه کرکدر که منازل عناصر
کیفیه دن مراتب موایده سفر ایلده بعده درجات طبایعه ترقی قیله
بعده عالم ارواحه متوجه اوله بعده عالم علمه دخول ایده بعده عین
حقیقه کر بسته عزیمت اولوب کیده و بو حقیقه جنت مضافه
دیرلر تکیم قرآنده ککاور (فادخلی فی عبادی و ادخلی جنتی)
و بو سنک قیو شده سرادقات عزت و کیلوت خانه دانندن نظر خلق

بالکلیه منقطع اولور و ملائکه مقر بین ییله انلره اطلاع دن قالور
انکچون انسان کامل معلوم و مجهولدر یعنی آثار حسیه سی جهشتدن
معلوم و حقایق معنویه سی یوزندن مجهولدر حق تعالی حضرت نوری
معلوم و مجهول اولدیغی کبی فافهم ولا تسأل فانه بالعبارة لا یحمل
الحاصل قاصد کیمه اولان کیمسه هر کون بر منزله انتقال و بر مقامه
ارنحال ایلدیکی کیمکه اکاکرات حرکت و مرات زول دیرلر سالتک راه
وحدت اولان دخی نفس بنفس بر اسم الهیدن بر اسم سفر و بر حال دن
بر حاله گذرایدوب مطلب اعلی و مقصد اقصی به دیک سیر و سعی ایدر
اول اسفار و حالاته اطوار دیرلر که حال عروجده اولان منازل دیرلر
تکیم زولده دخی اول اطوار اوزرینه یور یوب هر برندن عبور ایتیش
ایدی و سفر اول که زولدر غایتنه غربت دیرلر زیرا مقام عیندن جدا
دو شوب اسفل سا فلین اولان نفسیه و وجود عنصری به تنزل
ایتیشدر بو مرتبه ایسه اصله دن انک بری دکلدر بلکه اورایه سفر
ایتمی اسماء الهیه بی سیر و صفات حقیقه اطلاع و جمال
افعالی مشاهده ایچوندن و سفر ثانیکه عروجدر وطنه تو جهدر که
نفسنی بولد قد نصکره رب سنی دخی بولمغه عزیمتدر پس بولد قد
وطنه داخل اولور ولکن بو مرتبه به من وجه غربت دیرلر زرا اول
مرتبه نک آشناسی اقل قلیلدر و اکا اشارت ایدوب حدیثده کلور (فطوبی
للغرباء من امتی) یعنی غربا ایکیدر بری غرباء صوریدر که اوطان
صوریه دن جدا دوشمشلردر و بری دخی غرباء حقیقتدر که موطن
کونین دن یعنی اکثر انسانک مقید اولدیغی منازل جسمانیه و روحانیه دن
بعید دوشمشلر و سیرا کواندن واجبه ترقی قلمشلردر و بوایکی طائفه نک
حقنده کلور (من مات غربیا فقدمات شهیدا) یعنی طائفه اولی به کوره
ظاهر شهادتدر که ملائکه نک شهود و حضور یدر و طائفه ثانی به کوره
باطن شهادتدر که حقیقت مشاهده و مایه سیدز و باطن شهادته
صدیقیت دیرلر که ظاهر نبوتدر پس سعادت غربت ظاهره نک مداری
جنت و باطنه نک رؤیتدر و رؤیت جنتک فوقننده در صدیقیت

شهادتک فوقنده اولدیغی کی و بوتقیریدن ظاهر اولدیکه طریقت
مجددیه نیک دخی ظاهر و باطنی وارد که ظاهری اعمال شرعیه و باطنی
احوال مرعیه در که (والطریقه الطواری) اکاد ائردر یعنی اطوار
مجددیه اولان طریقت خصوص اوزرینه طریقتدر که اهل
حقک وصول حقه خصوص اوزرینه سالت اولد قلمری بولدر
خلافت امامتدن خصوص مرتبه اولدیغی کی پس هر امام خلیفه
اولدیغی کی هر اهل شریعت دخی خصوص اوزرینه اهل طریقت
اولماز زیرا اهل شریعتک سعی اعمال اخرویه به در اهل طریقت کی
احوال غیبیه به دکل و احوال غیبیه کرچه امور شهادیه به مندر جدر
نتکیم دیمشدر که (التجلیات الوجودیه مرآة التجلیات الشهودیه)
فاما اکا اطلاعی اولیان کیمه اندن اعمی و اجنبیدر زیرا بالفعل اهل
مشاهده دکلدر پس انک حالی شول فقیره بکرر که خانه سنده کز دفین
وارد و لکن اول کوزه و قوفی اولدیغندن شویله فقیر قالمشدر انکیچون
علماء رسوم اولنلر علماء حقایق باننده فقرادر و بوتقیریدن اقوال
و اطوارک سر تخصیصی باهر اولور یعنی شریعتدن اقوال و طریقتدن
افعال و احوال ایله تعبیر اولندی مع هذا شریعت اقوال مجرده دکلدر
نتکیم بالاده ذکر اولندی زیرا حال دید کلری معنی بولدیغی شریعت
قال مجرد کی اولور انکیچون اهل ظاهره ارباب قبل و قال دیرل کویا که
بالکلیه لباس عملدن عار یلدر و بویان بدیعندن ارباب طریقتد دخل
ایدن علماء قشورک جهالتلری ظاهر اولور زیرا مسلک صوفیه محققین
عموم و خصوصه دائر اولان طریقتدر که طریقت مجددیه مطلقه در
و سائرک ایسه طریقت مقیده در که طریقت ظاهره در مجموع ظاهر
و باطن دکلدر فاعرف و طریقت مذکوره بحسب الغالب قطع علائق
و عوائق و ریاضت و مجاهدات و اعمال شاقه به منوط ظاهر و باطن نیجه
احوال و معاملات مر بوط اولمغه عزایم ایله علمه و محافظه آداب و ارکانه
طریقت دیرل یعنی بومه قوله معناده عرف خاص اولدی و الارخصت لایله
عمل ایتمک دخی مقامه کوره حریم حقیدندر انکیچون ذوعزیمت

اولنلر اما کنده کوره عزائم و رخصتک هر بریله عمل ایتمکی عزیمتدن بلورلر
شول جهتدیکه ایکیمسنگ بله ایاننده محبه الله وارد طریقتده نافص
اولنلر ایسه رخصتله رخصت و برمیوب غلط ایدرل پس انلر ترک
نوافل ایدنلر بکررلر مع هذا ایان نوافله محبه الله وارد نتکیم حدیثده
کلور (لا یزال عبدی یتقرب الی بالتوافل حتی احبه) و بومعنادن غافل
اولنلر و خلافت طوتنلر صوفی وارد دیرلر زیرا اگر طریقی عشقه فی الجملة
حرارت کسب ایتمش اولسیدی او مقوله تکلفه دائر اولان زهدی احراق
ایدر و ازاده یواونه کیدردی (بعدذا رسول الله معرفتدن رأس مال ایله
تعبیر ایلدی زیرا رأس مال که مایه در تجارتده ربح و نمایه سبیدر
معرفه الله دخی ترقیات جلیله به باعثدر نتکیم قرأ نده کلور
(هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون) زیرا بو علمدن مراد علم
مطلقدر که علم شرایع و احکام و علم حقایق و الهامدر و عالم بالا حکام
اولنلرک امیلر اوزرینه فضیلتی نیجه ایسه عالم بالله اولنلرک دخی عالم
باحکام الله اولنلرک اوزرینه رجائی اویله در پس کار و سود دنیاده
معرفه الله در که اندن بی بهره اولان سرمایه سبز تاجر کیدر و بی سرمایه
اولان اکثریامدیوندر و مدیونه قضاء دین لازمدر انکیچون حدیثده کلور
(الاهم افض عنی دینی) یعنی ظاهر و باطن دینی قضا ایله که دین ظاهر
مال و دین باطن اعمال و احوالدر و بومعنادن امانت ایله دخی تعبیر اولور
زیرا جمله اعضا و قوی امانتدر که هر برندن بر حکم الهی مطلوبدر
پس قلبدن مطلوب اولان اخلاص در و روحدن مطالبه اولنلر
معرفتدر و معرفت عمل و تقوی و سلوک یوزندن حاصل اولان علم
الهی در که اکا شبهه و حیرت و قدح دخول ایتمز و کشف محقق ایله
اسما و صفات و افعال حتی بلیان اهل علم و معرفت اولماز لسان عامده
اهل علم و با اهل معرفت اطلاق اولنان کیمسه لک اکثری عالم
باحکام الله و عارف بلوازم الاسماء و الصفات دیمکدر و معرفتدن مراد
فی الحقیقه علمدر زیرا علم اکلدر و اکل ناس اولنلر عارف دید کلری
علماء ظاهر دن تمیز ایچوندلر و الاحقیقه علمه علماء عرفادر فافهم جدا

و طریقت باطن شریعت اولد یغی کی معرفت دخی باطن طریقتدر
 ز بر طریقت مخصوصه دن سیر و سلوکه حاصل اولان معانی
 و حکمدر که اسما و صفاته تعلق ایدر اسما و صفات ایسه مراتب ذاندر
 پس مراتب ذاندر حاصل اولان اسرار دخی اسرار ذاندر و حقیقتدن
 نقد حال ایله تعبیر ایلدی زیرا نقد خلاف نسبتیه در که حاضر در
 و تمیز الدراهم و غیرها معناسنه دخی کاور معرفتدن مراد ایسه عیندر
 یعنی علمدن عینه وصولدر و سر الحقیقه عینک متحد اولدیغیدر زیرا
 هر کثرت بر وحدت ایله وجیع وحدات دخی عین واحد ایله قائمدر
 پس واصلارک حالری نقددر که عین حقیقتدر و بومعنی قبل الوصول
 دخی نقد در ولکن محبوب اولان وصالدن غافل اولمغله اکا کوره نقد
 نسبتیه اولدی تنکیم رجوع دندلدی مع هذا رجوع دیمک ارتفاع و سائط
 حسیله در و الامعینه رجوع اولماز مکر اعتبارله اوله که بر اسمدن بر اسمیه
 سفر و اتقالددر و حقیقت نقده عارف اولدیغی کی نقاد در که جید
 وز یوف طریقتی تمیز و حال صحیحی غیر صحیحدن تشخیص ایلر زیرا
 علم حاله محتاج دکلدر فاما حال علمه محتاجدر انکیچون علمدن و بلکه
 مطلق معرفت احوالدن افضلدر و حقیقت دید کلری معرفتک باطنی
 و غایتدر کویا شریعت عالم اجسام و طریقت عالم ارواح کیدر که
 مافوقی عالم علم و آنک دخی ماوراسی عالم عیندر و عالم اجسام شهادت
 مطلقه در انکیچون شریعت ظواهر ایله عملدر و مرتبه ارواح
 عالم غیب اضافیدر انکیچون طریقت و معرفت مرتبه لری شریعت کوره
 غیب و حقیقت نظر ایله شهادتدر زیرا ظواهر حقیقتدر و نفس حقیقت
 غیب ذاتی و حقیقتدر که باطن البطوندر پس انسانک ظاهری اسم
 ظاهرک مراتبه ناظر و باطنی اسم باطنک مقابله دایر در انکیچون
 کالات ظاهره و باطنیه جامعدر و شول سالک که سرشریعتدن غافل
 و عمل ظاهر دن عاقلدر انده سر الهی یوقدر بلکه طریقتی زائغه
 و معرفتی باطله و حال الحاد محضدر نعوذ بالله تعالی و بواسطه
 بوزیع و شلالک از بابی حد - سایدن بیروندر (قائلهم الله انی یوفکون)

* فصل *

بوقصل سلوک پیا ننده در معلوم اوله که سلوک لغت هریده کتک
 معناسنه در و سالک مطلقا کیدر که عجم اکارونده در تنکیم کلیمی به
 آینه در سلوک کرک عالم برده سیاحت اولسون و کرک عالم بجرده و کرک
 عالم ظاهرده سفر اولسون و کرک عالم باطنده فاما اصطلاح اهل طریقت
 وارباب حقیقتده رفت و سیر مخصوصدر که جهلدن علمه و اخلاق
 ذمیه دن اخلاق حمیده به و کندی وجودندن وجود حقه حرکتدر
 یعنی عالم ارواحدن بری کذر ابتدوی مراتب وجوده علم و نعوت کوبه
 و الهیه ایله اتصاف و جمیع اعتبارات وجهه تعلقاتدن و بلکه کندی
 نفسنی به احساسدن فناء کلی و حقه بقاء ذاتی لازمدر که سلوک
 مکمل و کل مقاصد محصل اوله پس سالک محصل و سلوک تحصیل و کذا
 سالک مجاهد و سلوک مجاهده و کذا سالک نافی و مثبت و سلوک نافی
 و اثباتدر یعنی کندی و ماسوایی نافی و وجود حتی اثبات ایدوب عالم نعبه
 کوره صورت توحید اولان لا اله الا الله و عالم لاتعبه کوره حقیقت توحید
 اولان لا موجود الا الله سر به قائم و بواسطه اوزرینه دائم
 اولمقد که اولی سلوک و آخری وصولدر و بومعنادن او توری دیمشدر در که
 (خطوتان وقد وصلت) تنکیم نظم فارسیله کلور * یک قدم بر نفس خود
 نه وان دکر در کوی دوست * هر چه بینی نیک بین باین و آنت کار نیست *
 یعنی منزل وصل الهی ایکی خطوه در که بری ماسوادن اعراض و بری
 حتی مطلقه اقبالدر ولکن بوائنده ظاهرده رهبر کدر که مرشد کاملدر
 و باطنده معین لازمدر که عشق پاکدر پس عشق الهی بین النورین
 برنادر که ماسو اسوزدر انکیچون مقام عشق و شوق و محبتدن حصه مند
 و حلاوتندن بهره ورا و لیلر لذت ندر بلر زودن بادی مذاقی چقوب
 کیدر و بویله بی مذاقی اولنلرک ناله و ریاضتدرینه اعتبار یوقدر زیرا
 اصل الاصول اولان معنی فوت اولمشدر بلکه افراط ریاضات ایله
 کندی نفسلرینه یوق یره عذاب ایدر عاشقه ایسه دنیا و آخرنده
 عذاب یوقدر و دیمشدر در که سر معرفت عین ریاضتدر و ریاضت نجسین

تکیم قرآنده کلور (وقل رب ادخلنی مدخل صدق و اخرجنی مخرج صدق) زیرا ادخال و اخراج صدق معنای نفس بالکلیه فناسی و حقک بقاسیله اولمقدر و بوندن فهم اولنور که حقک صفی محض صدق و نفسک حالی محض کذبدر و هر کجید که اثر نفس اولسه اثر کذبدرن خالی اولناز بوجهتدندر که عباد بخلصین دینلدی یعنی فتح لامله زیرا کدورات نفسدن تصفیه و تخلص اولنمشلردر و شایبه غیر بدن پاک قلمشلردر و نفس پاک اولیحق نفس دخی پاک اولور فافهم جدا و دخولک اولی عالم ارواح بعده عالم مثال بعده عالم اجسام و یا خود اولی عالم ارواح بعده عالم طبایع بعده عالم مولدات بعده عالم عناصردر و خروجک اولی مذکورک عکسبله دراشته بومعنا بوعالم حسه دخول و بنه اندن خروج ایدوب عالم اصله سیر و سلوکه وصول اعتبار بله در که فناء مطلقدن عبارتدر و بویه دیمک دخی اولور که خروجک اولی علمدن عینیه در که عالم ارواح و ما بعدیدر بوعتبار بله دخول عالم ذاتدن صفاته و صفاتدن افعاله و افعالدن آثاره در الحاصل سفر اولده حضرات اسمایه و صفاته و افعاله و آثاره دخولله تعقید و احتجاب حاصل اولدقدن صکره تزولدن عروجیه حرکت و نهضت ابله سفر ثانی ده تعقیدی تحلیل و احتجابی که شفاف ایدوب فنا مطلق ابله ذاته دخولدن صکره موفق اولنره بر که دخی خروج ایدوب بقاء مطلق ابله عالم آثاره دخول ایدر پس اصله عروجلری استفاضه و فرعه تزوللری افاضه عباد ایچون اولور کویا صله رحم ایند کدن صکره وطن اصلی سنک هدایاسن الوب احبابنه انکله عودت ایتمشه دوزیسر الله لنا ولکم السفر الالهی و السیر الالی و بواسفارسده بر حالدن بر حاله و بر مقامدن بر مقامه انتقال ایده نه سالک دیدیلر و بومقاماتک کلبساتی مضبوط و جزئیاتی ناخصور در زیر کماله کوره هر نفسده حقله بر قیام اولدینگی کی ناقصه کوره بر ذله واقع اولور و بر خطر بولنور و بوعقبساتدن

سلوکه کاینیغی واقف بر مرشدیه مقارنت لازمدر و الایوبیه راه خطر ناکک هر خطوه سنده بر نوع ذلل و هر ذللدن بر دورلو هلاک حاصل اولوب منزلدن قالمق دکل بلکه بالکلیه راه منزلی یا کلور تکیم اکثر هلاکک حالی بودر و بعضیلرینه حکم وجوب غالب اولوب سهولت ابله سلوک ایدرلر و بعضیلر دخی او یسی مشربدر که من عندالله اخذ ایدرلر زیرا صحبت اوج درلودر بری صحبت جسمانییه در که افواه مشایخدن اخذ اولنور و بری صحبت روحانییه در که ارواح کلدن استفاده اولنور کرک انتقال ایتمش اولسون و کرک حیانه و بلاد بمیدده بولسون و بری دخی صحبت الهیه در که بالذات حقدن استفاضه اولنور صحبت اولی اغلبدر زیرا اکثر ناس حسله الفت ایلمش و عالم صورتدن اخذ ایده کلمشدر و صحبت ثانییه نادر در زیر اشخصین مایینده مناسبت روحانییه اولمی تلطیف مزاج و تعدیل طبعله اولور کثافت عنصریه و غلبه حکم امکان ابله اکا مانعدر و صحبت ثالثه اندر در یعنی ازدن ازدن بر مناسبت سرییه ذاتیه به موقوفدر بوابسه مناسبت روحانییه دن اصعبدر او یس القرنی ده رضی الله عنه بومناسبت ثابت اولغله بالفعل حق تعالی دن اخذله سرافراز و انک طریقته او یسیه دیدیلر حضرت موسی علیه السلام زماننده برخ اسود دید کلدی بنده سیاه چرده دخی مشرب او یسده ایدیکه درگاه حقه درجه محبوبینه ابرشمش ایدی و کبراء متقدمین دن برجاعت که امور حقیقی بی واسطه زبان بری برندن بحالسه مجرده ابله اخذ ایدرلری اشراقیون که انلره بر خیسان دیرلری دین محمدی ظهروندن صکره اول وصف اوزرینه اولنلره او یسبان دیدیلر و انلر که بی واسطه زبان بری برلندن اخذه قادر اولار حقدن دخی اخذه اقرب اولورلر و مشارب سلاک مختلف اولغله طرق مختلفه حقه وضع اولندی جلوتی و خلوتی و قدری و ادیمی و بیرامی و عشاقی و امثالی کبی ناکه هر سالک هم مشرب اولانه مقارنت ابله و سهولت اخذ سبیلله منزله ابره و یولده قالمیه و بومقوله تسهیل و تخفیفک نظارتی واردر

و قرآنك اغات سبع اوزرينه نزولى دائمه وائمه امتك امور دين و دنيا ده
 اختلافي كي زيرا مجتهدينك استنباطاتده اختلافي رحمت اولديغي
 كي سائرلك دخی صنایع و حرف امثالده تباين و تخالفی رحمتدر که
 آنکله امور دين و دنيا به تيسير حاصل اولور و مقصود اصلي که حقه
 وصولدر هر نه درلو سلوکه اولور سه معتبردر برو بگردن قاصد ييت
 اولئرک حالی کي وديد يئر که انسانک سلوکنده استقامت
 و اعوجاجي غايات مقصوده حسييله در مثلا بر کيسه قاصد کعبه
 اولسه ترکستان يولنه کتک اهو جاجدر و سالک ترکستان اولسه راه
 کعبه به متوجه اولق انحرافدر زيرا ايکي صورنده ييله موصل دکلددر
 و موصل اوليان طريقه سلوک ايتمک عين جهالتدر و غايات ديدکاري
 مقامات و يامنزل در جاتدر که انلره وصولله کالات نسيبه حاصل اولور
 مثلا رومدن قاصد کعبه اولئرک شاه و صول وارض مقدسه به
 دخوللری کال نسبدر کال مطلق کعبه به بلوغ و بلکه بعد العوده
 وطنه و اوجدر و کعبه غايه المقاصد ايکن اکا رسیده اولق دخی
 رب اليته وصوله کوره کال نسبدر و اوليانک وصول انبياه کوره دخی
 حاللری بودر پس مظهرده کال مطلق رسول اللهک و ظاهرده
 الله تعالينکدر فاعرف و بر نسته به غايت ديمک بدایني ايله معلوم اولور
 زيرا امور اضافيه دن اولمغه بدایت سر غايت اولماز و طرق دخی
 بدايات و غايات اراستنده متين اولور يعني بدايات و غايات متعين
 اولد قد نصکره ما بيني مسافه و طريق اولور و طريق في الحقيقه
 سير و سلوک شروع ايلديکی بدایت مرتبه سنک احکاميدر غايت ابر نيجه
 پس سير و سلوک اودر که ساير و سالک اولان کيسه اول احکام
 متعينه و احوال مختصه به تلبس ايتمکدر تلبسي دخی جذب و رفعله
 و اخذ و ترکله در يعني تلبس ايلديکی احکام و احوالک بعضی جذب
 و اخذ و بعضی دخی دفع و ترکه دائردر که امر و نهیک سريدر
 پس اوامر دن اولان شروط وجوديه در که اني وجوده کتوره بيان
 مقصوده واصل اولماز و كذلك نواهي دن اولان امور مانعه در که

اشلسه مرادی وجود بولماز صلاته کوره وضوء و طهارت مکان
 و امشالی کي زيرا نجاست مکان مانع صلاتدر پس ازاله سي لازمدر
 و هر کار ده غايتيه وصوله دک بويله شرائط و موانع وارددر شکيم
 جالب منفعت و دفع مضرت دیرلر (و شرائط سلوک سکزددر که
 دوام وضوء و دوام خلوت و دوام صوم و دوام سکوت و دوام ذکر
 و دوام نفي خواطر و اعتقاد پاک و ترک اعتراضدر الحاصل کرکدر که
 مطلوبی اولان غايتيه وصوله دک مناسب اولان احکام و احوالک
 جمله سنه تلبس ايدوب توحيد عزيمت و جمع همت ايله حکمدر نصکره
 حکميه منصبع و خالد نصکره حاله انتقال ايليه که بومعنايه سلوک دیرلر
 چونکه قبله توجه و غايت مبنی اولان مطلوبه واصل اوله
 بدایتدن بو غايتيه دک تلبسي لازم اولان احکام و احوالی اسنیفاً ايتمش
 اولور اند نصکره امر آخره استنباف ايدوب مستأهل اولديغي کال
 حقيقي به وصوله دک سير ايدوب پس بواستنباف اولنان امر آخر
 سفر بردن نصکره سفر بحر کي اولديکه سفر برک تدارکی بر يوزدن
 و سفر بحرک نظامی بر غیری يوزدنر پس هر برينک حائنه کوره
 شروط و قيودنه رعایت و موانعي مدافعه ايتلودر و اندن طوع غری
 يوله کتلودر و کال نسبي اولان غايتيه وصوله قناعت ايتيوب انک وراستنده
 نيجه به دخی بلوغ ايچون اسباب مرتبه ايله ايش طوعلودر زيرا
 بو دنيا ده حاصل اوليان کال آخرتده حاصل اولماز و بوند
 اعمی اولان انده دخی اعمی اولور و طريق بجاهده بي خور
 کورمک و استثقال ايتمک لازمدر زيرا طريق سلفدر که زمان
 خلفه دک توارث اولمشدر و جنيد بغدادی به قدس سره سوال
 اولنوب نائل اولديفکر دولت حقيقته نه ايله نائل اولديکزدنلدکده
 جواب و يروب شودرجه تک التنده اوتوزسته جلوس ايله نائل اولدم
 دیدي و دارنده اولان بدرجه به اشارت ايلدی و ايزيد بسطای اون
 ايکی سنه نفسک حدادی و بش سنه دخی قصاری اولدی و زناار
 ظاهرني قطع ايتمکده سکر سنه غل ايلدی و زناار باطني قطع ايتمکده دخی

نیجه سنه را اجتهاد قیلدی بوجه دنصکره دخی نیجه عقباتی قالدیکه
توفیق الهی ایله آخر انلری دخی کذر ایدوب مقصد اقصایه ابردی
ونکمل نشأ ایدوب انسان کامل اولدی والله الداعی وهو الهادی
(* فصل *) بوفصل شیخ و مرشد کامل و مکمل کیمدرانی بیان ایدر
معلوم اوله که شیخ اولدر که مرید و سالک حال تربیه و سلوک و کشفنده
شیخوخه اهلینه منتهی اولنجبه دك محتاج اولدیغی امورک جمله سنی
جمع ایلده و هر طورده امور ملایمه و غیر ملایمه عارف اوله و جذب و دفعه
تربیه ایلده و واقعات و خواطر و واردات و کشفاته کما ینبغی مطلع
اولوب خیال و حقیقت و علم و عینی بری برندن تمیز و تشخیص قله و اگر
سلوک مرتب اولوب عناصردن موالیده و موالیددن طبایعه و طبایعدن
مقام لوح و قلم و اندن علم و عینه طوغری ایسه مشاق کثیره چکلور
و اگر اول امردن سر حیاتک سریانی منکشف اولورسه طرفینه آسان
اولور زیرا سالک حاله کوره شیخ دخی مجاهده چکر و زحمت کورر
چونکه سالک و اصل اوله و برازخ و قیوددن نجات بوله شیخ دخی اتی
(ولکل قوم هاد) موجنبه اشارت حقله مقام تربیه به تعیین و ارشاد
ناس ایچون مأذون قلور و ضرورت اولان موضعه ارسال ایدر و خلیفه
ایلمرتکیم رسول الله علیه الصلاة والسلام معاذ بن جبلی بمنه کوندردی
و اگر رسول رسول الله دیرلردی پس رسالته اضافت ایله اولدخی رسول
اولدی اگرچه که انک رسالتی فی الحقیقه لغوی و رسول اللهک رسالتی
هر فیدر فاما بر قاج سندن بری بزم زمانمزلکنجه کارطریقت شول غایبه
ایردیکه عمرنده مرید اولیان کیمسه ز ادعای شیخوخت ایدوب کمال
جهالتلرندن جهال و ضلاله مشیخت ایله اجازت و برر اولدیلرنا که
ذکر لری منشرو ناملری مشهر و مریدلری منکر اوله اشته اوشان عظیم
و شأ و جسمی امب صبیان و ضحکه شیطان قلدیلمر بر وجهله که ارالنده
بری وفات اینسه برلری توارث اولنوب اوغلارن صغیر و کبیر
مقاملرینه اجلاس ایدرلر و انلردن خرقه و نواح کوب اوزاده در و عزیز
زده در دیو نمک ایدرلر و مشایخ منزله سنه تنزیل ایدرلر فهذه مصیبه

قدعت و اهل هذه طریقته قدعت فاندست آثارها والله اعلم باخبارها
و دیمشدر که بر شیخک که ادب شریعتی و طریقتی اولیه اگر حالنده
صادق ایسه ده اکا اقتدا صحیح دکلدر زیرانی ادبه اقتدا ایدن دخی بی ادب
اولور ادب ایسه سر حقیقتنه و اصل اولان کیمسه نك صفتیدر یعنی مقام
سره و صلتک اثری ادب کاملدر و سائر مقاماتک حال دخی بودر تنکیم
سلوک مرتب صاحبیه ابتدا عالم حسن غائب منکشف اولوب خلق
خانه لرنده طاعات و معصیتدن نه کارده در ظهوره کلور و اکاجدار
و باطلت لیل و امثالی حائل و حجاب اولماز پس بوضورتده اگر اسم سنار ایله
متحقق اولوب هنک اسرار ایدر سه ترک ادب ایتمش اولور و انک حاله
شیطان قارشور و نائل اولدیغی کشفندن آخر محجوب اولوب خسارت
بواور انکیچون بومقامده حیوانیت صفتی ایله منصف اولمق کرکدر
و ستر حال ایدوب شیخدن غیری به کشف ایتمک لازمدر و اگر شیخ
بی ادبک حال صادق و ارایسه تنکیم لایالی مقامنده اولان مجذوبلرده
اولور بوضورتده اقتدایه صالح دکل ایسه حال صادقندن اونوری
احترام و تعظیم اولور قهر و جلالتدن خوفانه عرض اولماز و بوندن فهم
اولندیکه ترک ادب ایدن حال اهلنه اقتدا صحیح اولمیحق حالدن خالی
اولان ادب سزه نیجه اقتدا اولنور تنکیم بومقوله له اقتدا ایتمک جهلاء
اعصارک شعار ایدر پس شیخ اودر که بر ادب و کامل اوله که سیرالی الله ده
غایت مقامانه بالغ اوله ز براسیر فی الله نهایت بوقدر و کذلک مکمل
اوله صیغه فاعل اوزرینه که طالبلری حقه ارشاد ایدوب تکمیل
ایتمک قادر اوله یعنی کمال کندی نفسی و تکمیل غیری حسبیلدر تنکیم
قرآنده کلور (الا الذين آمنوا و عملوا الصالحات و تواصوا بالحق و تواصوا
بالصبر) و دیمشدر که بر شهرده بر شیخک ایکی خلیفه سی اولماز زیرا
برجسده ایکی جان کی اولور تنکیم ایکی صدیق دخی اولماز زیرا
عبث کی اولور و حاکم و محکوم متمیز اولماز زمان اولده بر شهرده ایکی
پیغمبر و یاز یاده اولمق تفاوت حسبیلدر یعنی بری قطبیت کبری ایله
قائم و ماعداسی اکا تا بعدر و ایکی آله اراسنده وجود عالم و ایکی مختلف

الشریفة رسول میبایند مکلف و ایکی زوج ما بینده برخاتون اولدیغی
 کی ایکی شیخ ارا سنده بر مرید اولماز اگر مرید تربیه و سلوک ایه و اگر
 صحبت تربیه یوغبسه جمیع شیوخله صحبت ایتسه لا بأسدر و اکا صحبت
 برکت دیرلر ولکن اولی اولان بر قویه ملازمتدر خصوصاً که اعتقاد
 و تسلیمده رسوخ اولیه و بعض کامل که بردن زیاده شیخ خدمت ایتشد
 انک اصلنده صحبت تربیه ده اشتراکی یوقدر بلکه بر شیخ برمدت
 تربیه سنده اولوب انک حالی نقد ایتد کد نصکره اذنبه آخره انتقاد
 و یا وفائی سیبیه ناقص قالوب غیره زرد و مر اجتهدر تنکیم شیخ اکبردن
 منقولدر که پیور مشلردر هر قنفی شیخک بیه سنه دخول ایتک مراد ایتدم
 ایه ابتدا طهارت و اغتسال ایدوب قیوسته واردم و مقدم اولان حال
 و معرفتمک جمله سنک نقشی قلم سندن سلیم بده شیخه داخل اولدم
 زیرا مجلس شیخه طلو و ران آدم شیخدن اخذ ایتدیکنی وضع ایده جک
 یبولامز ز بر اقلبی غیره مشغولدر و بونده قنایه تنبیه واردر تا که عارف
 کندنی بلور برینه قومیه و معرفته مغرور اولیه و الا صحبت ایتدوکی
 کیمسه دن فائده لیمز تنکیم اسان فارسیده کاور * تراکی بود چون چراغ
 التهاب * که از خود پری همچو قندیل از آب * یعنی قندیل صوابله طولو
 اولسه شمعنک ضیاسی اولدیغی کی عجب و پندار اهلی اولان کیمسه نک
 قلبی دخی بویله در پس اوصاف رذیله دن پوشالمق کرکدر تا که قابل
 نور و جالب صفا و جاذب ذوق و معرفت اوله بو صورتده نقصان مرید
 جاننده در و شیخ طرفنده دکل و دیمشدر که انسانک کالی زیاده
 و نقصان قبول ایدر زیر ادبیا و آخرتده علمی متزاید اولمده در حق
 ایه غنی مطلق اولدیغی جهندن علم و کالی زیاده و نقصان قبول
 ایتز و بزم وجود شهادی بمز آلت حقددر ایدی اسمائله اظهار
 آثار و احکام ایچون استعمال ایدر پس ظهورانده اولان قصور
 بزم جانمزدندر که ضیق استعداد مزه داردر بو خسه طرف
 حقدن و اسماسندن دکلدر زیرا حفق اسماء و صفاتک حد و پایانی
 یوقدر و بو قصور دن اوتوری شارع شری بزه و خبری کندیبه

مضاف قبلدی اگر چه خیر و شرک مجموعنی ایجاد و خلق ایدن حقددر
 تنکیم حدیده کاور (والشر ایهس الیک) یعنی شر تعینات انسانیه به
 داردر که محل بکایتک مقتضای سیدر والا وجود باسره خیر محضدر
 فافهم جدا و عدم قابلیت و سوء فهم و قلت ضبط سندنر که بعض
 شیوخ سلفه اتباع پکنلر انلره افزا و بهتان ایدوب شانلرینی تنزیه
 سبب اولورر مثلاً حیدریه طائفه سی کردنلرینه پیور حلقه کچوروب
 کزیرلر مع هذا شیخ قطب الدین حیدر دن صادر اولماه شد بلکه
 بر پیور جینک قزمش و آتسه دوغمش پیورنی آلوب حال غالی حالنده
 بو یئنه کچوروب بر ساعتد نصکره یئنه چیقارم شد و بو معنا انک
 کرامات کونیه سندن عد اولمشدر خارق عاده ایه تقلید جاری
 دسکلدر و جوالیقه طائفه سی خلق لحبه ایدرلر مع هذا مشروع
 دکلدر و بتکاشیه قولالرینه حلقه طقارلر خانولره تشبهدر که
 زیاده منهیدر و بلکه باعث لغتسدر و خلوتیه نک شیخ عبدالقادر
 الجیلانی به قدس سره نسبت ایدوب ضرب طبل ایتد کلمری افزاه
 محضدر زیرا عبدالقادر دور ورقص ییله ایتامشدر و حالا بغدادده
 دائره سنده ایتزلر فکیف ضرب طبل ایتک که ذکرله لهوی خلطدر
 و بعض اهل طرق صفالرن قبضه دن زیاده قص ایدرلر انلر اشقلر
 و ملحدلر در و بعض امور که بعض شیوخدن رخصت حالنده صادر
 اولمشدر شرع اختصاصی کیدر پس مریده واجب اولان شیخک
 عزیمتلرینه تابع اولمقدر مساهله لرینه رخصتلرینه دکل زیرا منتهی
 منزلده و تمکینه در مبتدی ایه بر زخده و تلویینده در ولکن شیخه دخی
 لازمدر که اگر صححو حالنده ایه اتباع یوزینه رخصته متعلق ایش
 طوبیه تا که فعلده انی سند ایتیلر و اگر سکر حالنده ایه حکم غالبکدر
 بو صورتده دخی اتباع لازم کلر ز بر اشاذ کیدر و حلول و اتحاد دعوی
 ایدنلرک قدملری مقام جمعه ذلل یولمشدر زیرا اول مقامک شبهه سی
 قویه اولمغه دلیل مرکب اکا موافقت ایده من انکیچون اول مقامه
 داخل اولان سالکک مرشدی اولمسه تلفدن خوف اولور تنکیم

حلاج تلف اولدی زیرا حال اهل جمع و اهل سکر اکا غالب ایدی
ولکن انک دعوی اسی حلول و اتحاد دکل ایدی زیرا بود دعوی اصلنده
باطله در صوفیه محققین طریقه بوقدر بلکه دعوی حقیقت
ایدیکه تجلی ذاتی به دأردر و لکن محل کبائینسک اول دعویایه تجلی
اولیوب امر محذوری ایهام اینکله جرح اولندی بوخسه دعوان
قطع نظر جمع اهل جمعک داننده اول معنی بالفعل در فافهم و دیمشدر که
ورثه انبیا اهل عموم یاننده معلومدر زیرا اوزرلنده خرق عواند ظاهر
اولوز فاما وارث محمدی اولان کیمسه عموم اهلنه مجهول و خصوص
اهلنه معلومدر زیرا انک خارق عاداتی کرامات کوبه دکلدر بلکه
کرامات علمیه و حالدر پس انک احوال ظاهره سی حکم عادات ایل
جریان اینکله هم معروف و هم مجهولدر و بوقیلدن اولنلرک ماعدادن
فرق لری کوب کب صغیرله فرق فرقی کیدر زیرا بونلر عیدالرب اولوب
خلقی حقه دعوت ایدرلر کرامات کوبه اربابی ایسه رب الیه ایدر اولوب
عکس ایدرلر بوصفت ایسه هند الکمل مرضیه دکلدر پس شرکی
آبی محوه اولان مقبول و نوری نور الانوار موصولدر و انک شرف
زایدی ندر آخرنده صورت بولسه کر کدر الحاصل ختم الانبیا ایل
سائر انبیا انک تمایزی نوجهله ایسه وارثلرینک تمایزی دخی بویه در
و عالم بالله اولان من حیث الاصطلاح الهی و عارف بالله اولانه ربانی
دیرلر زیرا قرأنده هر نه موضعه که عارف ذکر اولندی دعائی ربنا الله
تخصیص قبلندی اسم رب ایسه اسم الله تابعدر تنکیم قرأنده کلور
(الحمد لله رب العالمین) بوسیدن میانلرنده فرق سلطان و وزیر کی
اولدیکه مرتبه الوهیت مرتبه سلطنت و مرتبه ربوبیت مرتبه
وزارت کیدر و شیخ اکمل اولدقده اسم جامع ایل تجلی ایدر زیرا
نشسته سی جمیع نشانی محیطدر و اکامامت کبرا دیرلر که ارض و سماده
اولنلرک جمله سی اوزرینه حکومندر و ادنی مراتب الامامه انسان
کندی جوارحی اوزرینه امامندر و اوسطی اهل و اولاد و تلامذه
و انک اوزرینه امامندر و بالامامه انوار الیوب حدیثه کلور

(کاکم راع و کاکم مسئول عن رعیتہ) و قرأنده کلور (قال انی
جاءک للناس اماما) زیرا ناس بالعباره مرتبه افاقه و بالاشاره مرتبه
انفسه ناظر در و بر کیمسه نک عیدی وفات ایلسه عبده انصافله اولان
سیادت دخی زائل اولور زیرا قول و جاریه صاحبیدر دیمک انلرک
وجود لرینه و حیثاتلرینه کوره در فاما حق قوللر اوزرینه سیادت
باقیدر زیرا جمیع مواظنده اوزرلرینه حاکم و جمله اطوارده حافظدر
فاما عید الحق اولان انتقال ایلسه سیدینک بقاء سیادتله انک دخی
سیادت باقیدر زیرا انسان کامل بقاء الله ایل باقیدر ماعداسی ایسه
ابقاء الله ایل باقیدر و ما بینلرنده فرق بودر که بقایله باقی اولانه دوام عین
و ابقائله باقی اولانه دوام امثال واردر انکیچون انسان کامل ازلا و ایدا
حی باقیدر که عوارض ایل متغیر اولقدن میرادر انسان ناقصک حالی ایسه
بویه دکلدر بو جهندندر که انسان کاملک بعد الانتقال بدننه
انحلال کلر و روحی کما کان جمیع عوالمده دور ایدر و دنیا ده ابتدکی
تدبیر لری ایلر تنکیم قرأنده کلور (فالمذرات امرأ) و انک اعقابی
فالمسه دخی سلسله می باقیدر تنکیم قرأنده کلور (ان شئتک هو الاثر)
و عمری قصیر اولق بقاسنه منافی دکلدر زیرا دیمشدر که قرآن عالم معنا
ولیله قدر عالم ارواحدر و قرآنک تنزلی عالم ارواحدر ناکه هر روح
اندن نصیبی اخذ ایده و جسدنی تدبیری زماننده انکله عمل ایلیه
و وقت تدبیر و صفت و ضیفده لیل کیدر که گاه طویل و گاه قصیر اولور
و قصیر اولدیغی لیله قدر اولماسنه منافی دکلدر زیرا قصری
حالنده دخی نوری محدوددر شول معنادنکه نور الانواردر و جمیع لیبالی
ایلله قدر دن تفرع ابتدکی کی جمیع کتب دخی قرأندن مأخوذ در
و انسان کامل صورت قرأنده در که انک اخلاقله متخلفدر و قرآن
باقیدر انکیچون صورت مجدییه و صورت ورثه دخی باقیدر و انسان
کامل لیله قدر کیدر که اکا مطلع اولان نادر در مکر که تعریف
الهی اوله و دهر سنین و شهور و اسایع و ایام و ساعاته نیجه شامل ایسه
ایلله قدر دخی جمیع لیبالی بی مشتمل و نوری جمله انواری حاویدر پس

اما كنده عرش واجرام نبرده شمس و لیلایده لیلۀ قدر و كلامده قرآن
 و اسماده اسم الله نیجه محیط ایسه جمیع موجوداتده دخی انسان کامل
 بویله در موجوداته هر تقدیر ممکنات ایسه ده (والله علی کل شیء قدیر)
 موجبنجه نهایت یوقدر بناء علی هذا انسان کامل و آدم جامعه دخی
 نهایت یوقدر و نهایی اولیان نیجه فانی و منقرض اولور بلکه
 ظهورنده تفاوت بولور فافهم والله اعلم اشته شیخ اولنجه بو وصف
 و بو علم اوزرینه اولق **ک**ر کدر تا که ذکری باقی واری قائم
 و فیضی دائم اوله و استاذ حاذق و مرشد کامله ضرورت اولقدر در که
 بر کچسه ابویزید بسطامی زماننده شاگردنه دیمشکه بر **ک**ر
 ابویزیدی کورمک پیکره الهی کورمکدن خیر لودر زیر حقیق خلقه
 ظهوری علمری قدردر پس استاد بوزندن تعلیم بولمده بجز دخی
 کورمک کفایت ایتمز زیر کوردکی حق اولدیفن بلز انکیچون اکامشاهده
 دیرلر رؤیت دیمزل تنکیم تحقیقی کذر ایتمشدر و مبیاعه اولنسان صورنا
 اوج طائفه در که بری رسل و بری شیوخ ورته و بری سلاطیندر و فی الحقیقه
 الله تعالی حضرتلری در و ذکر اولنان طوائف بیعت اوزرینه الله تعالی
 حضرتلری ایچون شاهدلر در و بو طوائف شرطی قیام بامر الله در
 و مبیاعه ایدنلرک شرطی مأمور اولدقلری برده متابعتدر و رسل معصوم
 و شیوخ محفوظ اولدقلری جهندن معصیت ایله امر ایتمزل بلکه شرطلری
 اولان قیام بامر الله اوزرینه دائملر و عدل تام ایله قائملدر و سلاطیندن
 شیوخله مخالفه و انلره متصل و بیعت **ک**رده اولنلر دخی محفوظ
 و منصورلدر و الاساقط و مخذوللر در زیر حلقه حقیقته ارتباط یوقدر
 تأثیر ایسه باطندن ظاهره کلور پس باطن ظاهره محراب وسند اولسه
 ظاهرک قوتی ضعیف بولور و قوت صورتنده اولان حالی دخی استدراج
 و مکره محمولدر و حفظ قلوب مشایخ لازمدر و الا اذاسی مقابله منسده
 بر مؤذی ایله مبتلا اولور و قرآنده کلور (یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله
 و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم) بوراده اولوا الامر دن مراد اقطاب
 و خلفاء و اولاد و لکن واجب و خطه طاعة الله و طاعة رسول الله و

وائمه انجیق مباحده تصرف ایدرلر و مباح انده اجر و اثم اولمبانه دیرلر
 مکر که احکام شرعیه دندر دیونیت ایدوب عمل ایده بو صورتده مأجور
 اولور پس امامکه سمع و طاعت اوزرینه مبیاعه اولتمشدر بر امر مباح ایله
 امر انسه طاعتی واجب و مخالفتی حرام اولور و اول مباح مأمور به
 واجبه منحول اولوب علمی مقابله سنده اجر واجب و بریلور زیرا امر امام
 لاحق اولمغله حکم اباحت مرتفع اولور شول جهندنکه امام شارع
 منزله سنه تنزیل اولتمشدر و شول کچسه که حق تعالی حضرتلری اتی
 کندی منزله سنه تنزیل ایتمشدر کاتباع و اطاعت واجبدلر بناء علی هذا
 سلاطین عثمانیه مقتیلرندن صاحب التفسیر ابو السود علیه الرحمة
 بعض مسائل منفردده تقویه فتوی ایچون سلطان سلیمان تلخیص
 ایدوب حکم آلوردی و ابو الفتح استابول ایچنده بنا ایدوکی جامعه
 و ایا صوفیه ده لیالی رغائب و براءت و قدرده بعض تطوعات قیلنده
 دیو و وقفیه سنده درج و امر ایتمکله اول نوافله لر سنت مؤکده مرتبه سن
 بولمش بلکه واجباتدن اولمشدر بومعنایه بدعت سیئه دیمک نیجه صحیح
 اولور خصوصاً که امر سلطان رأی علماء خوله منضم اوله و دخانه اباحتی
 تقدیری اوزرینه سلطان مراد رابع و بعده کلن ملوکک الی هذا الان
 نهی لاحق اولیچق اباحتدن چبقرو کراحت مؤکده ایله مکروه و بلکه
 خبیثه و محرمانه متصل اولور اشته دلیلک افاده ایلدوی معنی بودر
 پس اطاعت سلطانن خارج اولان مبتدع و ضال اولور و ویردیکی
 فتوی و یازدیغی رساله به خط بطلان چکبلور و ظاهرده اولوا الامر
 اولنلرک رتبه امری بو اولیچق باطنده اولوا الامر شیوخک رتبه سی
 نه اولق کر کدر فهم اولسه خصوصاً که امر ظاهره امر باطن دخی
 منضم اولوب اولوا الامر مطلقاً بر ماده ده متحد و متفق اوله لر
 بو صورتده وجوب عمل متأكد اولوب خلافده اولنلر نفسانی و شیطانی
 اولورلر و شیخ که انسان کامل اوله ملائعلا انک رؤیتنه ازدحام ایدرلر
 خلق پادشاهک رؤیتنه ازدحام ایدنلری کی و قرآنده **ک**لور
 (وانه لما قام عبد الله يدعوه كادوا يكونون عليه لبدا) یعنی نخله دیدنلری

موضعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم صلاة بخره قیام ابتدا کردند
چندین بر طائفه انزلت عبادت و قرائت اوزرینه مزدحم اولوب تعجب
ابتدیلر و مدینه منوره ده صلاة عبده خروج ابتدا کردند قیاسات
عرب مشاهده لریچون زیاده مجتمع و متراکم اولدولریچون تکبیرات
زائده ابتدایلر و اندن مقصود لری عظمت و کبریایی حقّه اثبات
و کندیلرندن نفی ایدی اشته وجه ارضده جن و انسان و عامر سموات
اولان ملائکه رحمان انک مطاعه سنده حیران و سرگردان اولدیلر
پس هر عصرده جلوه کر عرصه وجود اولان اهل شهود دخی
انزلت کاشن حسن و جمال لرندن بر ورق و آینه دهرده رونما اولان
صور مطلقه الهیه دن بر صورت حق اولغله (ملک کورکده بنده ک)
(بر بوزنده آدم افکنده ک) موجب حیرت نگاه اهل زمین و آسمان
اولدی و بوسر الهی آن دیدن معنادن ظهوره ککلمدی زیرا هر
جالده آن اولماز و هر خوب مدحت اثرین بولمزن تکیم (انا الملع) بواسطه
بیانه وافی و ترجیح جمال بوسف اوزرینه اثر کافیدر پس بوسف دن
المع اولیحق ملاء اعلا دن الملمی بطریق الاولی در عشق و محبت
قدیمی تجلی و مشاهده دیدار و صحبت باراسکی تسلیدر الحاصل
انسان کامل جمیع موجوداندن هین مقصود و مجلای نور الانوار
و مشهد جناب کرد کاردر و بوجال فائق و کمال رانقندن اوتوریدر که
انک یوزن کوزمیان اعمی و کلامن کوش ایمان اصم و خیرن تصدیق
ایمان خجوان بی دل و بلکه انکاری اوزرینه مصر اولان مسلوب
الایمان اولیحق خوف اولور زیرا مرتبه جمعه انسان کامل حقه در
اگرچه ظاهرا جمیع مراتب الهیه و کونیه بی جامعدر یعنی صر ذات
و اسماء و صفات و افعالی حاوی اولدیغی کی مراتب الهیه در حقایق
عقول و نفوس ککلمه و جزیه بی و آخر تنزلات وجوده دک اولان
معانی مراتب طبیعی شملدر که مراتب کونیه در الحاصل کتاب
وجود حقیقتنک اسرار و کتاب وجود ظلیتک اطاعتنک انسان کاملک
جامعه حقه در و حر و وف و کلمات و آیات و سور مطابقا انک معصیت

فعلی تکوینی ذاتنده در بناء علی هذا انسان کاملک محبتنی قلمبندن طرح
ایتمک مصحفی قاذورانہ القايتک کیدر که اماره تکذیب اولغله کفر
محضدر واکا کفر حقیقت دیرلر و اساس خراب اولیحق بنادن خیر
اولماز (وما یعقلها الا العالمون) و انسان کاملک عبادتی عبادت
شهودیه در عبادت بجایه دکلدر انکیچون رؤیه الله اکا جزا
طریقیه در انک درجه کالنده نازل اولان آینه کوره ایه جزا
اوزرینه زیاده لک طریقیه در تکیم قرآنده کاور (للذین احسنوا
الحسنی و زیاده) بوسر الهیدن اوتوریدر که حق تعالی معاوضه
اوزرینه زیاده لک ذکر ایدی رسول الله علیه السلام بر کیمسه به که
وزن ایچون میزان طو تر ایدی (ارجح) دیو امر ایلدی یعنی یاوزان
میزانکی آغرایله تا که استحقاق مرتبه سندن زیاده اوله دیدی پس
اهل وزن اولنلر بوسر له عمل ایتمک ککر کدر تا که رؤیت حقّه
مظهر اوللر و جزاء وفاق بولال و بوتقریدن مفهوم اولدی که انسان
کاملک درجه سی قرب حق بلکه جمع مطلقدر (و شیخ ولی عرفیدر
یعنی ولایت که ولی دن مأخوذدر مطلق قرب معنانه در انکیچون
حبیه ولی دیدیلر زیرا محبت قریدر اصطلاح صوفیه ده قرب حق
معنانه در و قرب مشهودک غایتی دائره بی ایکی قسمه تقسیم و ایکی نصفه
تخصیف اولین خطدر ککه قاب قوسین دیرلر و لکن بوقریده زیاده
اتصال بولغله ولایت خاصه ذاتا و صفة و فاعلا فاعلا فی الله ده استعمال
اولندی پس سالت نفسنده بالکلیه فنا بولدقده حقه قیامته ولایت
دیرلر که مرتبه استهلاک محضدر و بومرتبه سیر اول و کاملیت دیرلر
صکره اسماء و صفات حقه ظاهر و نشاء آثاره راجع اولیحق اکابقا
بالله ایلله سیرتانی حاصل و اکلیت ایلله دائره ولایتی اتم اولور واکا فانی
فی الله و باقی بالله دیرلر و ولایتک درجات مختلفه سی واردر تکیم مخلنده
ذکر اولور و هر عصرده عدد اولیا عدد انبیا قدردر و کاه اولور که زیاده
دخی اولور و بوعده ده تخصیصک وجهی اختلافی مشاریدر که
بین الانبیا و الاولیا مفاضله انکه در زیرا تجلیده تکرر اولماز و الا عبث

اولور بلکه (والله واسع علیم) موجب تبحر و تنوع اولوب و مشارب
انبیا مختلفه و لیحق وارثی اولان اولیاک مشاربی دخی مختلفه و الا
هر بری بر پیغمبرک حکمه وارث اولق لازم کلز و عددلری قلیل اولور
بس بوامنک کالی کالات انبیانی جامع اولمغه الی یک سنه ده متفرق کلن
انبیاک مدت محمدیه اولان یک سنه ک هر عصر نده انلرک عددی قدر
اولیاکدی و بواولیا علوم شرعیه و حقیقیه ایله مقام انبیایه قائم اولدیلر
بوجهتدن ختم الانبیاد ن صکره نی کلمک اقتضا ایتمدی و حسنبنک
رضی الله تعالی عنهما نبوته ذاهب اولان کیمسه بومعادن غافل و کمال
محمدی یه جاهل اولدی تنکم حدیثه کاور (لابی بعدی) صدق
رسول الله و بغدادین ینه بغدادی بزر دین طنبور الحادک نغمه سن
ارتوروب جله هاشمیلرک نبوته قائل اولدی بلدی که نبینک نبوتی
ورسولک رسالتی و قطبک قطبیتی مرتبه مقوله سیدر که انتقال و توارث
اقتضا ایتمز زرا بعض علومک انتقالی مرتبهک دخی انتقالی موجب
دکدر ز بر مرتبه وصف زائد و امر خارجدر نسأل الله خیر المسالک
والحفظ عن الوقوع فی المہالک) * فصل * (بوفصل شیوخ ثلثه
بیانده در معلوم اوله که نبوت و ولایت ظهور اعتباریله ابتداری هلال
وانتهاری قریبدر که اون درت کیجه لکدر نبوتک ابتداء ظهوری
ابوالبشر اولان آمده علیه السلام و انتهاء ظهوری ختم الانبیاده در
وولایتک ابتداء ظهوری امام علی ده کرم الله وجهه و انتهاء
ظهوری ختم الاولیا اولان شیخ محی الدین العربی ده در قدس الله سره
و امام علی ده ابتداء ظهورک معناسی سلسله طریقت اعتباریله در
والانندن مقدم اولان خلفاء ثلثه دخی اولیا و بلکه بالاتفاق قطبیت
کبرایله قائم اولمشلر در و بردخی صباوتی حسیله در زیر ایدی باشنده ایکن
متابعت نبویه ایله سرافراز اولمشلر انکیچون پیورر که (سبقتکم بالاسلام
طرا) و ابتداء ولایت دیمک اتمه نسبتله در و الانبی نبوت و ولایتک
مجموعی جامعدر زرا نبوت و ولایت اوزر ینه مینیدر اگرچه نبینک ولایتی
نبوتندن افضلدر و بوزدن معنای ظهور دخی مفهوم اولدی یعنی

امام علینک مبدأ ظهور ولایت اولدیغی فی نفس الامر کمال ولایتی منافی
دکدر بس ذاتنده ولایتی کامل ایدی که حقایق ولایت بالفعل اکا حاصل
ایدی و لکن خارجه ظهوری هلال مرتبه سی کی ایدی و اند نصکره
ظهور قرنا بعد قرن متراید اولمغه باشلندی تا که ختم الاولیا یه کلدکه
بدر اولدی انکیچون ختم مذکور دن اول کلن اولیاء امت و اصفیاء ملت
رموزله ک تفایلدیلر و اسرار حقیقی تفصیل اوزر ینه اولان اباسیله
سو یلدیلر زرا مأذون دکلر ایدی بلکه هر بری بر مقدار اشارت قلدیلر
و ختم الاولیا ظهور ایتدکه مأذون اولدیغی وجه اوزره بیان سر وحدت
و کشف رحمت قلدی بروجهله که عقول عقلا دن خارج اولمغه بعض
قاصرین اتی اکفار دخی ایدوب شیخ اکفر دبدیلر بزم فهم ابتد بکمز
اوزره اکبر دلدوکی اکبر اولیا و اکبر مشاهد حق اولق جهتیه در تنکیم
کتاب فتوحاتدن مفهومدر و اکفر اولدیغی ک کفری طاغوته تعلق
حسیله در تنکیم قرآنده کاور (ومن یکفر بالطاغوت و یؤمن بالله)
وانک کلامنده کاور که (وجنة الفردوس للکافر) یعنی جنت فردوس
که اعلى الجناندر وجود مجازی ظلماتی وجود حقیقی نوریه سزایدن
ایچوندن و طاغوته کفر دخی بومعنایه در که جمیع ماسوادن بوشالمقدر
تنکیم قرآنده کاور (ووجدک عائلا فاغنی) و بومعنایه شیخدن زیاده
فقر و غنا لیه متصف یوقدر بوسیدنددر که فلم اعلا لیه اوح محفوظ
اوزر ینه مثبت اولان اوجیوز الشمس کره اوجیوز الشمس در او علوم
اجالیه بی تفصیل ایلش و قلمه کتورمشدر که اندن غیر یه مقدر
دکدر پس طاعن اکفر دیمک فی الحقیقه شیخه نسبت مدح اولدیغن
بلیوب مدح بمایشیه الذم ایدرو بویکال ظهوره تناسب زمان دخی مقتضای
حکمت اولمغین اول شیخ حقیقت شناس و معرفت اساس مدت انفیةک
اواسطنده کلمشدر تنکیم ترجمه سنده ظاهر اولور و شیخ حقیقه وارد
اولمشدر (انت مسکنی و خزانه غیبی و مستقر علمی) یا محی الدین بنم مسکنم
سن و غیبک خزینه سیدن و علمک مستقر یسن پس شیوخ ثلثهک
اولی سر الانبیا ختم اولیا الشیخ محی الملة و الحق و الدین ابو عبدالله محمد

ابن العلی العربی الطسائی الحانمی الانداسی الشهیر بالشیخ الاکبر
والمسک الازفر قدس الله سره الاظهر در شیخ مزبور بلاد اندلس در
مریسیه ده بشیور الشمس سنه سی شهر رمضانک اون بدیجی اثین کیجه سی
ولادت ایلش و علوم شرعیه بی تحصیل و معارف یقینیه بی تکمیل
و کتب جلیله کثیره تصنیف و اجزاء عالمک اسرارنی بری بریله تألیفدن
صکره الی یوز اوتوز سکر سنه سی شهر ربیع الاخرک بکرمی ابکیجی
جمعه کیجه سی دمشق الشامده اخرته انتقال و صاحبده دفن اولمشدر
اندلس شهرنی حضرت نوح اوغلی یافث اوغلی اندلس عمارت ایتمکله
انک اسمیله تسمیه اولندی تنکیم دمشق حضرت ابراهیمک مملوکی ده شاق
اسمیله و مصر دخی مصر بن بیصر بن حام بن نوح بنا ایتمکله نام لریله
مسمادر و اکثر بلادک اسامیسی منوال مذکور اوزرینه عامر لینه داردر
شیخ مکاشفک (اذا دخل السین فی الشین یظهر قبر محی الدین) کلامی
وقفجه خواقین عثمانیه دن سلطان سلیم اول فتح مصر ایچون
شعبان ساقی اجتهادی زمانده شامه مرورنده شیخ جلیل القدرک قبر
منیفی اظهار ایلدی زیر اهراب متعصیری قبری اوزرینه مدت
طویله دن بری القاء ککاسات ابدوب مزبله زار ایتمشدر ایلدی و اوزرینه
قبه عالیه و حریمنده جامع اطیف بناقلدی الی الان زیارتگاه عالمباند
و شیخک کلماتده کلورکه (لکل عصر واحد یسمونه و انالباقی العصر
ذلک الواحد) انکیچون مرجع داستان و دللرده دستان اولمشدر و شیخک
طریقت مخصوصه به انتسابی یوقدر بلکه طریقی وسطی جمیع طرق
حقه نک مجموعه سیدر پس سالکان طرق حقه دن براهل طریقی یوقدرکه
انک علمدن اخذ ایتمده و انک کندیکی یوله کتبه مکرکه ذوقنده ناقص
وسلوکنده قاصر اوله حتی الی یوم القیام دائره ولایت خاصه به دخوله
مستاهل اولنرک ارواحی حضور بده احضار اوانوب چله سند نفع روح
و افاضه نفس نفیس ایتمشدر و یوقدر دخی اوراده حاضر یوانمغه
تقبیل نم و تسبیل فیض کرم ایله بین الاقران مختص نفس رحمانی قلمشدر
الحمد لله علی منحه النکثره و الشکر لله علی منحه الوفیره و بیورمشدر که

اگر دلسم قیامتده دک کلچک اقطابی اسملری و نسبیلری ایله تعیین
ایدردم و لیکن هر عصرک خلققه مرجه ستر ایلدم زیرا بعد العلم
اولان ضلال و انکار قبل العلم اولاندن اسد در زیر اعل ایله عذر
اولماز و لیکن بعض جهل عذر اولور و شیخک مذهبده انتسابی امام
مالکده در لیکن باطن حالده احدی المذهبدر که جمیع مذاهبی جامعدر
زیرا الهامله عمل ایدر اگرچه ظاهر حالده دفع اختلال ایچون خلط
مذاهب ایلر زیر وجود اولیا مدار نظامدر خلاقی دخی انکیچون
قنغی مدعیکه دخول نفس و شیطان ایله هر ج و مرج و اختلاله باعث
اولمشدر عن اصل حظ و لا یبدن بی بهره در و فرعونک ایمانته ذهابی
و حققه وجود مطلق اطلاق و وحدت وجود و شمول رحمت و جبر
محض و امثالنه قوی کیمی علم یوزندن مباحثه و امتحان و کیمی الهام
جهتندن متابعت و حی رجانبدر که یو وجهله شیخک مرادی فهم
ایتمدم دیه نک فهمی فوقنده دخی شیخک مرادی واردر که کنسیدی
و کل اولیا ییلور و قرآن ایله اخوان اولمشدر در سیف ایله مهدی برادرل
اولدقلری کبی و قرآن بکردر دیدکلری علوم رسمیه اهلنه کوره در
زیر انلر ادرک حقایقندن قاصر در حقایق قرآنیه ایسه (لم یطهرهن
انس قبلهم ولا جان) قیلندن و دخی (حور مقصورات فی الخیام)
عدادندنر انکیچون بین علماء الظاهر حسادی بسیار و اکثر فقها
و محدثین کا اغیاردر زیر دیشلدر که (لا يزال المرء عدوا لما جهل)
و شیخک رتبه فیضی اواقدردر که جمیع علومک الفاظ و معانیسنه متعلق
لطائف بدیهه و اسرار غریبه سویلشدر که اهل فنونک تأسیس
قواعد مرجعیلری و تشبیه مبانی و معانیده معادلی اولنرک عقلری
ایتمش و اصلا فکر لینه کیرمش و شیخ حضرت آدمدن ختم
الانبیایه دک مبعوث اولان انبیاک جمله سن مشاهده ایتمش (واسئل
من ارسلنا قبلك من رسلنا) مضمونی اوزره حضرت هود و یحیی و عیسی
و ادریس و امثالندن بعض معانی و حقایق و حکم استفسار ایلشدر
و جمیع انبیایه مؤمن اولنلری بر برکورمش و قیامتده دک کلچک خاص

و عامه نظر ایر کور مشدر و دنیاده هر کچه نظری تعلق ایتدیه شفاعتیه
 موعود اولمشدر و بزه اعتقادی و باطر یقینه سلوکی اولنلر شفاعتمنه
 محتاج دکلدر بلکه بزم شفاعتمن بزه اذا وجفا و بزی انکار ایدنلره در
 دیمشدر زیر احقک رحمت واسعه سنه مظهر در و شیخ مهدینک
 وزیر روحانیسی اولسه کرکدر زیر امهدینک یدی عدد وزیر
 جسمانیسی اولسه کرکدر که اصحاب کهفدر و ایکی عدد دخی وزیر
 روحانیسی اولسه کرکدر که بری روحانیت امام علی و بری دخی روحانیت
 شیخدر و مهدی و زراسی عدد نیجه دنیاده مکث ایتسه کرکدر که
 هر وزیر بر در لو علمه قائم و بر نوع تدبیر له عاملدر و مهدینک ولادتی
 عدد حروف بسمله نفادند نصکره در فافهم جدا و شیخ قدر عبودیت
 کامله ذوق ایش یوقدر ز بر اجمع تصرفاتدن تبری وجهه ملاحظاتدن
 تعری ایتمشدر اگر چه کنندن هزار خوارق عادات صادر اولمشدر
 ولکن اصلا کندی تصرفیه دکلدر و کلی یوزندندر که حقدر تنکیم
 قرآنده کاور (فاتحه و کیلا) و شیخک جمیع اعضا و جوارحی بزی
 ما خلق له مزده استعمال و استخدام ایتدی دیو حقد تشکر ایتلدر در
 و حجر اسود شیخه مایه قیاس و کعبه اتی طواف ایتلدر زیر حجر اسود
 یمین الله در که فی الحقیقه ید انسان کاملدر و صورت معنایه تابعدر
 و کعبه قلب لانسندر که کعبه المقصود در و کعبه بر در و جله قلوب
 اولیا قلب واحدن عبارتدر انکی چون برینک قبولی جمله نک قبولی
 و برینک ردی جمله نک ردی و بلکه حقک قبول و ردینک عینیدر
 انکی چون انکسار قلوب خواصدن احتراز لازمدر و شیخک اسفار
 و سیاحتی چوقدر بلاد رومیه دن قونیه و سیواسه دلسیر ایتلدر
 و هر موطئده اهل الله دن مشرب بخصوص اوزره برولی به ملاقی
 واش کینی کلخنده و کینی دخی خرابانده بولمشدر و حرم الهی ده
 حجره سی وارد در که حالا مسدود در و مدینه منوره ده اکامضاف
 بر سعدخانه وارد در که نجاساری اولان مواضعه سر پرده چکلدر
 سالار بارتکاه در و شیخک بر کریمه سی رضاعی حالنده شیخه کماله ایش

و بجدن شامه عودنده هذا ابی دیوسو یلشدر و شیخک وفاتند نصکره
 بر جاریه سی زیاده کریان و سوزان اولدقده شیخ بر کون زی و هیثی
 اوزرینه تمثیل ایدوب و مقسام کریمه کبروب و جاریه به ظاهر اولوب
 نه اغلرسن بر بوراده یز دیمشدر و شیخک ختم الا وایا اولد یغی خصوص
 مرتبه در زیر آمدن الی یوم القیام اولان خلافت مطلقه حضرت
 عبسی ایل و خلافت مقیده محمدیه حضرت مهدی ایل و خصوص
 مرتبه حضرت شیخه مختومدر تنکیم عدل فلان حاکمه و تدبیر ممالک
 فلان وز پرده و سیف فلان پادشاهده و علم و حلم فلان کیمسه ده ختم
 اولدی دیر مقصود لری خصوص مرتبه بی بیاند راول باید اومقوله
 آدم اولمق و آنک نظیری کلک محالدر دیمک دکلدر زیر اهر باید اومرتبه نک
 کالنی جامع بر کیمسه ظهور اید کیشدر پس ختم الا وایانک معنایی
 اند نصکره اولیا کلز دیمک دکلدر بلکه او مشرب مخصوصده ولی کلز
 دیمکدر الحاصل حضرت شیخک کالانی ضبط قلدن بیرون و ادراک
 عقلدن خارجدر زیر مفصل اسمنه مظهر اولوب حقایق الهیه
 و کونیه بی علی التفصیل قلمه ابتدا او کتور مشدر و الفاظ نبویه دن اخذ
 اولند یغی اوزره اصطلاحات قومی اولا او وضع ایتلدر اندن مقدم
 ذات وصفات و افعاله کالنیغی لباس کیدر مش یوق ایتدی اگر چه اسرار
 فهم ایدر چوق ایتدی و اظهار ایلدوی اموره مأذون اولمق کیمسه
 اکا ظفر اولدی و وجودنه سوه تعرضه قادر اولدی حتی بردفعه
 مفتی شام قتلنه فتوی و بروپ علمایی جمع ایتد کت نصکره مصلحت اغسال
 ایچون حوضه غوص ایلد کده برید قدرت ظاهر اولوب بوغازنی صدقی
 و جاتی مضیق بر زخه طفدی و نمازنی قلمق ایچون ینه شیخه مراجعت
 ایتدیلر پس اومقوله به تعرض صد دنده اولمق سبب سخط قهار و پاهت
 انتقام جباردر و حدیثده صکلور (اشد غضب الله علی من قتل
 نبیا او قتله نبی) و نفی بلاد ایتک دخی قتل حکمنده در و بالفرض قتل و بانفی
 بولنسه حکمی یتش بیک آدم تلف اولمقد تنکیم زمانمرده دخی مشاهده
 اولمشدر زیر احق تعالی نک اولیاسی ایچون غضبی اسد غضوبک

شبلی ایچون غضبی کبیر و حدیث قدسیده کلور که (یاموسی هل والیت لی ولیا و هل عادیت لی عدوا) یعنی حق ایچون اولان عملک بری موالات اولیا و بری دشمنی معادات اعداد در خلاقی اولیق که موالات اعدا و معادات اولیا در کفره برابر اولان معاصیه ندر و لکن بومعنائی فهم ایدر نادر و اکثر ناس ادر اکنندن قاصر در زرا ابتدا ولی وعدو کبیر یلک کر کدر تا که موالات و عداته صالح اوله بومعیر اینه اقل قلیله احسان اولمش واز یرده بولمشدر انکیچون بوا عصارده رجالری مهدی برینه قومشدر و مهدیلریک یوزلری کورمکدن او بومشدر در پس مؤمنله واجب اولان کاملره حسن اعتقاد و سوء ظنندن احتراز و دنیا ده معرفت لرین و آخرت ده شفاعت لرین احراز در محق اولانله معامله بوا و ایحق مبطل اولنله دشمنی معامله نه اولاجنی نمایاندر والله الهادی الی سبیل الرشاد و منه التوفیق لصحبة الاخیار الامجاد (و شیخ ثانی رئیس الاعالی ابوالعالی صدر المله والدين محمد بن اسحق بن محمد بن يوسف القنوی بدر قدس سره اصلنده ملاطبه دندر که ضابط ملاطبه اولان سلطان یوسف احفاد ندر اول طرفه استیلاء اعدادن احتمال کلدکده والده سن یانته آلوب قونیه ده قرار ایشدر والده سی والد اسحقک اوطه اغی در اول وقت ده قونیه علاء الدین سلجوقی الله ایدی که کمال عداله موصوف و تمام انصافله معروف شهنشاه ذی شان ایدی بوسیدن کار علما سایدلرینه کلورلر و مستریج اولورلر و رعایتلر بولورلر ایدی حتی حضرت مولانا به سلطنت بنم دکل سن کدر دیشدر زبرا مولانا دشمنی صدر الدین کبی بادشاه زاده ایدی که پدری سلطان العلما بلخ پادشاهی سلطان محمدک کریمه سندن تولد ایشدر و مولانا مجلس صدر الدینه واروب انلردن حدیث استماع ایدرلر و ابن اثیرک جامع الاصولی دکلرلر ایدی و بری برلرینه اعزاز و اکرام قلدورلر دی آخره مولانا شیخ صدردن برسنه مقدم وفات ایلوب نمازنی شیخه و صبت ایلدی و شیخ اکبر حضرت لرلی قونیه به شیخ صدری ارشاد ایچون قدوم ایتد کارنده صدرک والده سن و شیخ ایلوب بومدت آورده سکودن انصاف کلوب بنده شامده قرا ایلورلر

و شیخ اکبردن منقولدر که شیخ صدره پیوره شلردر بلاد اندلسدن چقوب بحر رومه کلدکده نفسم اوزرینه اویله عزیم ایلدمکه بحره را کب اولیم تا که حق تعالی بکا آخر عمرمه دك احوال ظاهره و باطنیه می بلدوره بس حضور تام و شهود عام و مراقبه کامله ایله توجه ایلدم حق تعالی بنی جمیع احوال الله مطلع قلدی حتی پدرک اسمحق ایله و سنکله اولاجق صحبتی و سنک احوال و علوم و اذواق و مقامات و تجلیات و مکاشفاتکی و حقندن جمیع حظوظکی بلدردی بیده بصیرت و یقین ایله بحره را کب اولدم و اشهاد اولندیغم امور بر کلوب ظهور ایلدی دیو افاده قلدی و شیخ صدر علوم ظاهره و باطنیه جمیع ایش و نصیر الدین الطوسی ایلهارالنده اسؤله واجوبه واقع اولمشدر قوت حالندن ماعدات قوت علمیده عباراتی اولقدر در که مقدم و مؤخر کلنلردن بریسی اول عبارات عذبه و الفاظ ملیحه ایله تأدیه مرام و افاده کلام ایتمکه قادر اولما مشدر و قطب الدین العلامة الشیرازی ابن الاثیرک جامع الاصولی شیخندن بالتام اوقومش و کندی قلمی ایله یازمش و افتخار ایشدر خط یدیله اولان کتاب مذکوری بوفقیق استانبولده رجال دولندن برینک کتاب خاه سنده کوروب تبرک اولندی علامه نک کمال اعتقاد و حسن حالته بومعنی کافیدر کاشکی شیخندن سلوکی دشمنی اولمش اولایدی سار ایشاه جنس اولان فضلا اوزرینه جمیع علومده تقدم ایتدوکی کبی علم تصوف و اذواقده دشمنی فائق الاقران اولوردی و لکن اعتقاد و بحالسه سی قدر ایلله منتفع اولدی و من الله التوفیق لطریق التحقیق فی کل امر جلیل و دقیق (و شیخ مؤید الدین الجندی قدس سره حضرت صدرک افاضل خلفا سندنلر که ابتدا کتاب فضوصی او شرح ایشدر فضل ظاهر و فیض باطنی اول شرحدن معلومدر زبرا ایچنده درج ایلدوکی رموز کنوزه بر شارح دسترس بولما مشدر حقا که انا القرآن و البع المثنی دین شیخ اکبرک مصحف حقانی حکمتندن حضرت صدر آیت کبری اولدیغی کبی حضرت صدرک دشمنی دائرة ولایتندن جندی مذکور نقطه عظیمدر و بروسه ده اسوده اولوب مشارق و مغارب ارضده

ذکری سار و سری ساری اولان مولانا فناری صدرک مفتاح القیاب نام
کتابی اوقومش و صکره بروسه ده قطب الاقطاب اولان شیخ حامد
الافسر ایسن دخی نفس آلوب پدری حضرت صدرک اتباعه ذن
اولاق مناسبتله مولانا فناری پدرندن دخی نفس الوب اخلافه نام
نیکو قومشدر و بونفس نفس ثمره سندن اول دخی تفسیر فاتحه یازوب
ایچنده تصوفانه چوق معانی درج ایلش و کتب شیخین و تأویلات
نجمیه و امثالک مقاصدن فهم ایدوب عارفانه خیالی سوزلر سولمشدر
و حضرت صدرک فاتحه تفسیری حقنده کتاب تکمیل عین الزمان بمثله
دیمشدر فی الحقیقه صدرکنندی شیخی شیخ اکبرک نقادی و خانه حکمت
ایادک یکجراغ وقادی اولدیغی روشندلانه خفی دکلدن وانک علم تصوفده
ایراد ایلدوکی مبادی و مقاصد و اصطلاحاته اسلافدن برکیمسه ظفر
بولمشدر و نائل اولدیغی تفصیل علوم اجمالییه برکیمسه نائل اولماشدر
تکمیل کتب جمیله سی شهادته کافی ولسان حکمت آمیزی بیانه و افیدر
بوجهندن عقل اوله ثانی اولسه سزا و قلم اعلایه احد الشقیین اولسه
روادر نیجه اولسونکه سبب حیات عالم اولان شیخ اکبر خضر مشربک
ساغر سرشار معرفتدن ایچمش و عالم هرده هزارک تعلقندن بالکلیه
یکمش و مقام اطلاق حقیقی و منزل بسیط غیبیه کوجمشدر حتی حضرت
صدرک کاب نفحاتنده ایراد ایدوب پیوررکه التیوز الی اوج تاریخنده
شوالک اون بدینی سبت کیجه سنده شیخ اکبر واکلی رؤیای مبشره
شریفه ده کوروب ارامزده کلام کثیر جریانی اثنا سنده دیدمکه آثار
اسماء احکامدن و احکام دخی احوال دن و احوال دخی بحسب الاستعداد
ذاندن متعیندر استعداد ایه امر غیره لادر شیخ بو کلامدن مخطوط
اولوب باشنی صالوب سرورلندن یوزلنده بشارت و بشارت اثری
یوز کوستردی و ملیح ملیح دیو پیور دبلرن دیدمکه سلطانم ملیح
سندن که انسانی بومقوله معانی لطیفه بی ادراک ایتمکه ایرشدیرسن
ولعمری اگر انسان سن ایسک ماعدانی لاشی در بعده یدکریمه زن
تقبیل ایدوب سزه بر حاجتم قالدی دیدم دبیلر که سل یعنی مقصود

نه ایه ده روادرن دیدم سزدن مرادم بودر که شول نجلی ذاتی
ابدیکه قرارگاه کلدن و اتدن صکره دخی حجاب بوقدر بنم ذاتمه دخی
حصوله کله و سرم اول سرسریدن حصه مند اوله انلری ووردیلر که نعم
بومعنی سنک ایچون میزولدر و سن ییلور سنکه بنم بوقدر اولاد و اصحاب
خصوصا او غلوم سهدالدین که وارایدی سکا بوسر اولان امر مطلوب
انلردن برینه منبر اولمدی و بن چوق نفوس قتل ایلدم و چوق قلوب
احباب ایدم و لکن بورتبه علیا و فضیلت عظمی انجق سکا احسان اولندی
دیو انجام کلامه رسیده اولدقده بن دخی دیدمکه یاسیدی الحمد لله علی
اختصاصی بهذه الفضيلة انک تحبی و تمیت و بوندن صکره کلام آخر
دخی جاری اولدی که افشانی ممکن دکلدن بعده بیدار اولدم انتهی
بالمفهوم حضرت صدر التیوز تمش اوج تاریخنده و داع عالم قاتی
قلوب قونیه ده خارج قلعه ده کندینه مضاف اولان کاتبخانه و جامع
شریف حریمنده دفن اولمشدر و لکن تربه سی اوزرینه قبه قبول
اینبوب هر چند که بنا ایتمشلمنهدم اولمشدر حالا صندوقه لری مر مردن
واوستی اطراف مکشوف قصر مختصر اسلوبنده اخشابدن مصنوع
و بعض خطوطله مطبوعدر و حضرت صدر حیاتنده بحسب الصورة
نجم اهل اولفله مولانایه خطاب ایدوب ملوکانه کچنه لم فقیرانه
باته لم دیدکده مولانا دخی فقیرانه کچندلم ملوکانه باته لم دیمشده انکیچون
تربه مولانا محشمانه در و مولانا لفظی حضرت صدرک نفسیدر که الی
هذا الان صاحب المشوی جلال الدین محمد البخی امله شهرت یابدر
ولکن رتبه حقیقنده حضرت صدرله ارالی بین السماء و الارض در
دیو بعض کل اولیادن منقولدر و حضرت صدرک صورتا نجمی امتحان
ایچون ایدی انکیچون برکیمه انک زیارتی ایچون مجلسنه داخل
اولدقده کوشدن لکن و ابریق کوروب اسبیه ادا یتمده حضرت صدر
اشارت ایدوب لکن و ابریق بقدره الله تعالی یور یوب یاتنه کلدی
اول کیمه دخی بو حال عجیبی مشاهده ایندکده سوء ظن ایندوکنه
نادم و نائب اولدی و حضرت صدرک کاتبخانه سنده کندینک و شهنشک

خطریله بعض کتب الی الان محفوظند و اول کتابخانه ده وفق
اوزرینه مبنی بر طشت وارد که حضرت صدر زمان زنده انک صو بن
مرضیه ایچوررل و مرضی ارشفا بو اوردی و بخرقه شریفه دخی
وارد که الواندن بر قاج قاتدر و نکرده لی در ویشلر مرضی کی
دیگلمشدر ملوک عثمانیه دن سلطان مراد رابع بغداد سفرته کیدر کن
زیارت ایتد که خرقه مز یوره نک تبرکا یقاسن قطع ایدوب یانه الماش
و خزینه سنه قومشدر و اول خرقه مشهور اولدیغی اوزره جنتدن
اخراج اولوب بغدادده شیخ عبدالقادر الجیلانی به الباس اولمش ایدی
عبد القادر دخی انتقاله قریب اصحابنه وصیت ایدوب بدن صکره
مغر بدن بر عزیز الوجود کیمسه ظهور ایتد که بو خرقه بی اکا تسلیم
ایده سزیدی صکره شیخ اکبر ظهور ایتد که خرقه بی اکا تسلیم ایتدی
شیخ دخی وقتی کلد که اوغلی حضرت صدره دفع ایدوب صدر الدین
دخی انی کتاب خانه سنه و دیعه قلدی الی الان اوراده محفوظدر زیارت
و تمسح اولنور و حضرت صدرک تصنیفاتی دخی اقطار ارضه منشره
و کالانی بین المشارق و المغرب مشهوره در شوبله که بین القوم شیخین
دنلسه شیخ اکبر و شیخ صدر الدین مراد در و بونلرک معرفتلی
چهره سنه آرکال آفتاب کی لامع و اثرلی آفتاب کی جمیع آثار کمالیه
اوزرینه بارعدر خصوصاً که اولیادن معدود اولنلرک اکثری جمال
و جلال اراسنده قالمش و کلیمنی صودن چه قاره میوب بحر حیره طامشدر
و حضرت صدر فارسی دان دخی اولفلسله بعض رسائی اول زبان
اوزرینه بازمش و زیاده خوب وجهله ترتیب ایدوب دوزمشدر و بوندن
خصوص اوزرینه لغت فارسیه عربیه ملحق اولدیغی مفهومدر
زیرا اهل اراغت عجمیه ایله تکلم ایدرلر دینکلری فارسیدن غیری به
نسبتله در تنکیم بعض آثار مرده مشروح و مفصلدر و مشایخ فرسک
اول لغت اوزرینه تقریر و تحریرلی دخی حسننه دال و قبولنه نشاندر
اگرچه بلاد رومیه ده بعض کل اول لساندن امتناع ایلشدر زیرا
بو اعصارده سفها اغزلینه دوشمشدر و ظاهر اولان بودر که السنه

یچنده عربی فائق و فارسی رائق و ترکی فصیح دخی قبوله لایقدر
اگرچه جمیع السنه مختلفه معلم من عند الله اولوب آدم علیه السلام
انلرله سولمشدر فافهم قانه دقیق و باتفکر حقیق (و شیخ ثالث الشی
لایثی الا وقدیثا) موجنبه فردیت اولی به نشان و کواه شیخ ستم
السید عثمان ابن السید فتح الله الفضلی الهیدر قدس سره استانبولده
نشو و نما بولمش و آت بازاری امیر افندی دیو شهرت باب اولمشدر و آت
بازارنه نسبتی سعادخانه لریک اول محله قر بی حبیلده در شیخ مز بور
اوللنده بعض اصحابنه تعلیم کتاب فصوص ایدر کن استانبولک
متعضیلری اراسنده شیوع بولدوده کندیلرینه و مصنف کتابه
اطاله لری سبیلله اولکیجه خطاب غیبی واقع اولوب جدک یوان طوتکه
ستر یوایدردنلده سید الطائفه جنید بغدادی مذهب ثوری اوزرینه
افتایه اشغال ایله تستر ایتدوکی کی انلر دخی بکرمی سنه دن متجاوز
تدریس علوم ظاهره ایله تستر ایلوب اول ائشاده علم متاظرده حنفیه
اوزرینه و مختصر و مطول و تنقیح و تلویح کتابلری اوزرینه حواشی
و شروح تحریر ایتلردر وینه اول ائشاده صوفیه بی تربیه دن خالی
اولوب بوزالمی خلیفه قدر اطراف ارضه ارسال ایلشدر که هر بری
علم حکمنده ماهر و تدریس فنون شایده قادر ایدی بعده ازوا اختیار
ایدوب شیخ صدرک مفتاح الغیب نام کاتبی شرح ایلدی بعده لائحات
برقیات دیو علم اذواقده برکاب جلیل دخی تصنیف ایتدی که اهل عقولک
خیالنه کرشمش و بلکه برنجلی ذاتی اهلی کشفله اکا ابرمشدر و بوائنده
رساله رحانیه فی بیان کلمه عرفانیه دیو اسماء الهیه به متعلق برکاب
حقایق مشحون دخی یازمشدر بعده درت آی اختفا ایدوب حضرت
صدرک فائحه تفسیری اوزرینه شرح مفصل تحریر ایتشدر که تصنیف
کابدن دورت یوز سنه دن زیاده در هیچ برولی علامه زمان ایسه ده
شرحنه ظفر بولمش و شرحی دکل بلکه فهمنه بله قادر اولمشدر
حتی کل اولیادن اولوب بروسه ده آسوده و متواری خالک اولان افتاده
افندی قدس سره بحبابو کاتبی بوا عصارده فهم ایدر واری اوله دیو

فهمنی بله استبعاد ایلشدر فکیف که ذوقیله متحقق اولوب مقاصدنی
تقریر مساعده بوله و یا حقائقنی تحریر قادر اوله بوجهندن حضرت
صدر تفسیر مذکورده پیور شد بر که بزم الفاظمزدن مقاصدیمزی
استخلاص ایتک بله کوجدر مدن و منبعه اطلاع شویله طور سون مکر که
اکا بر محققین سلکسده منتظم اوله پس حضرت صدرك شهادتیه
شیخم مزبور فضلی الهی اکابر محققیندن اولدیغی مقرر اولدی
وشهادتدن قطع نظر کوزلویه کرلواولماز و خورشیدکل ایله طلا بولماز
واول شرح کیرده کرامت علیه سی شولقدر در که برقاج موضعه
حضرت صدرك مسامحه سن بولمش و کاینیغی مقامی تحقیق و تقریر
ایلشدر وجیع اطواری اصطلاحاتی ایله بروجهله تفصیل قلمشدر که
اوزرینه بر حرف زیاده سنه امکان قائم شد و اول بحالی علم الهی
خلفه کیمسه بولماز و سلفه بر فرد دخی بولمشدر و ختم الختم
اولدیغی بو معنا دن روشن و عند العقلاء مبرهندر و تصنیفات
مذکورده دن ماعدات تحریرات و آثاری حد دن افزون و عدم
انضباطه مقرر و ندر خصوصاً که کشف صحیح یوزندن امام جلدکی نک
کتب کیماده مرادن فهم و رموزن حمل ایلش و اول فنده بر رساله
جامعه تألیف قیلشدر و جیع علومک علی التفصیل کندویه منکشف
اولدیغی خصوصاً که علم کیمیا و وقوف و اطلاع بولدیغی جم غفیر
اراسنده بیان و خواص و عوام یاننده عیان قیلشدر و سلطان محمد
رابع کوننده زیاده اعتبار بولوب بعض خواصی فن مذکورده رغبت
کوسترد کده سزده و قایوقدر زیر الاوقاف لالوک دیودفع ایلشدر
و استانبولده زور بازور کوننده دین و دولته اختلال تام حاصل اولد قده
بعدالاف مجدد رأس مله اول اولمش و اول وفنده آیت کبیری ظهور
ایلشدر و بعضی تحریراتنده کلمور که (ان ذاتا تدل علیها حروف
اعثمان صارت طبقا بقدر حساب حروف کج) یعنی بر ذات که اکا عثمان
حرفی دلالت ایدر یکریمی اوج سنه قطب اولماز و بعضی تحریراتنده
کندی قلمشدر و کتب کیمیا ایدوب پیورلر که (تاریخ ولاده الفلان سنه

احدی وار بعین و الف فی الیوم التاسع عشر من شهر ذی الحجه وقت
الاشراق و تاریخ وفات الفلان سنه اربع و مائة و الف فی الیوم التاسع
عشر من شهر ذی الحجه وقت الاشراق و هذا الیوم التاسع عشر من
ذی الحجه من شهر سنه ثمانین و الف اول یوم من اربعین من سنه
العمر فیکون البقاء الی ثلاث و ستین اربعاً و عشرین سنه سنه واحدة
من الاربعین و ثلاث و عشرین من فوقها و مابین اول البقاء و اخره
ثلاث و ستون سنه انتهى) یعنی عمر لزندن قریقینی سنه ده مرتبه فنا تمام
اولوب الشمس اوجکه سن نبویدر اکا وارنجه یکریمی اوج سنه مرتبه
بقاده قرار داده اولدقلرن پیاندر ز بر امتد و حی نبوی یکریمی اوج
سالدر الحاصل تکامل و استواء نشأة سالهای عمر دن یارأسن اربعین ده
و یا حادی وار بعین ده در یعنی یا اول کوننده و یا خود اول سناستنده
و تکامل نشأة دن مراد مبداء اوله و صوابدر که حضرت غیب الذات
و عماء الاحذیه العلیه الذانیه در و شیخم مقدس الذاتک سلوکی
حضرت صدرك سلوکنه موافق و حضرت صدرك سلوکی دخی
شیخ اکبر حضرت ترینت سلوکارینه مطابق کلوب سارلردن بووجهله
امتیاز بولمشدر در زیر طریق مذکور اوزرینه سلوک ایتک زیاده
ند رنده و سرفنا و بقاسن نبوی اوزره اولق غایتده قلمنده در و شیخ
نادر السلوک و عزیز العلوم اصلا بولدن جمله دن منقطع و مزوی
و متوجه محراب معنوی ایکن و زرادن بعض اهل فجور اغراض فاسده
نفسانیه سنه بناء جزیره قبرسده قلعه ماغوسه یه اقصا ایدوب اهاتنی
ظاهر اولدقد شیخ منجیده شیم بروسه ده بو فقیر نابه اشتیاق تحریر
ایدوب قبرسه قدومی استعدا ایلشدر دی فقیر دخی مطیة استعجاله
راکب و بلکه مشیا علی الوجه سالت اولوب بعد الملاقات والوصول
ما بینمزد عادت قدیمه اوزرینه کلمات کثیره جاری اولوب اول حال
اوزرینه برقاج کون مکشدن صکره پیور دیلر که بو رایه کاهلی کر چه
بر سنه اولدی ولکن اوج یاشادق یعنی عمریمز سنه لزندن الشمس بره
ایروب کما لمز غایتنه و اصل اولدق و ایکی سنه مز منسوخ اولدی زیرا

تکمیل نشاء ده اکا اقتضا بولمندی و آخر يك بوزايكي سنه سی حاوی
اولدینی ذی الحجہ غرسندہ خسته لوب تعین ابتدکاری کونده نفویض
نفس نفیس و تسلیم جان عزیز ایدوب قلمه مذکورہ خارجندن
شهد الاراسنده دفن اولندیلر و خصمی نامه اولان وزیر پرغور شیخندن
برقاج کون مقدم بر معرکه ده مقتول و یانجه قرق الی بیکدن متجاوز
کمسهل دخی شربت مرالمذاق اجلی نوش ایلدوب قصاص الهی
یرن بولدی و برجان عزیز ایچون بنش یک قان اولدی و قرآنده کلور
(فاماندهین یک فامانهم منقرون) یعنی عادت الهیه اوزرینه موت
اعدا انتقال احبابی تقدم ایده کلمه در ابوجهل و ابولهب و سائر
عنده اهل شرک تقدیمی کبی و بالفرض تاخر ایدسه دخی اسم منتقم
اعدا اوزرینه حواله در وقت استدراج و زمان مکروامهال تمام اولدقده
استیصال مقرر و نکال مجزومدر و بومعنا انبیادن توارث اولدوب اولیا
دخی حصه مند اولمشلر در بناء علی هذا شیخ جلیل القدر دخی وارث
معنای مذکور اووب قبل الا انتقال انتقام دشمن ایله متدارک من عندالله
اولدی و خصمی منکوس الی اس حضور بنده احضار اولدوب بدمالتعزیر
بلاسن بولدی و شیخ حقیقت شمارک کلشن ملکوت خرامنده
بوفقیبک دیدیکی تار بخدر

* بلبل خوش لهجه کلزار معنی یعنی شیخ *

* بولدی آخر بو فانیده بقادن رایحه *

* قد سیان پاک دل حتی ال آچوب دیدیلر *

* روح پاک ایچون عزیزک اوقو یالم فاتحه *

و ذکر اولان کالات باهره و آثار جلیله باطنه و ظاهره شیخک شیخین
حضراته اتصال اقتضا ایتمکله ثالث ثلثه قلندی اولک آبائی جفائی
بمثالهم پس طالب علوم ذوقیه اولانه شیوخ ثلثه نک کتبی مطالعہ کافی
وزخم درون شرح دارنه مرهم و افیدر ز بر علم الهیه بحر اوقیانوس کبی
نحیط و شرح قلم اعلا ده لوح محفوظ کبی عربض و بسط در تکمیل
طالب اعمال شرعیه اولانه امام غزالیک احیاء العلوم نام کتابی تتبع

بترزیرا بوبابده تألیف اولنان ادواتدن قدری برتر در هذا هو الکلام
الذی لا یحید عنه فاستغف منه فان الحق لا یقول الا الحق و کذا من کان
حقیا فاعلموا ان الحق لله الامن کان عصیا شقیبا شقیبا و شیخ پاک نهاد
وقوی الاجتهادک طرق حقه دک انتسابی جلوتیه به در جیم ایله که مقابل
جلوتیه در خاء مجمه ایله و خلوت خاء مجمه ایله ماسوی الاهدن
تخلیدر یعنی ماسوانک علاقہ و ارتباطندن خالی اولمقدر صور و علمندن
دکل تکمیل (لا اله الا الله) اکا دالدر که مرتبه فنا فی الاهدن و جلوت
جیم ایله اوصاف الهیه ایله انصاف و تخلیدر یعنی وجودنه انی ظاهرا
و باطنا حلیه و زینت ایتمکدر تکمیل (محمد رسول الله) اکا اشارتدر
مرتبه بقا بالله در و بویکی مرتبه نک جمعه اشارت ایدوب حدیثده کلور
(نحن الاخرون السابقون) یعنی صورنا آخریت معنی اولینی منافی
دکل در زیرا بقا بالله فنا فی الله اوزرینه موقوفدر پس سر خلوت
بولمدر خاء مجمه ایله سر جلوت جیم ایله حصوله کلز بوسیدندر که
جلوتیه جیم ایله خانمة الطر قدر خائمه ایدسه سر ختم الانبیاء ظاهر در
انکیچون (محمد رسول الله) دنلدی اجد رسول الله دنلدی زیر رسول
للهک احدیتی عالم ارواحه ناظر در که مقام خلوت و تجرد محضدر
تکمیل محمدی عالم اجسامه دالر در که مقام جلوت و تعلقدر زیرا مقام
تبلیغ و مرتبه دعوت و ارشادک حکمی اوصاف الهیه ایله ظهور و داره
کته نده نقطه کبی خلفه برودر که بومرتبه دخی قبل الموت متحول اولور
و صورت اخری بولور انکیچون قرآنده کلور (واستغفره) یعنی امر
تبلیغ و دعوت تمام اولدقد نصکره ظالم کثرتی نور وحدت ایله سترایتمک
مطلوبدر زیر الصلح رجوع و مبدأ اوله عودت و قنیدر و بوندن فهم اولنور که
بقا بالله مرتبه سی فنا فی الله دن افضلدر زیرا مرتبه انبیادر اگرچه بقایه
مردود اولنلرک بعضیلری کندی تفسیرینی تکمیل ایچون رد اولنورلر
و بعضیلر دخی تکمیل خلق ایچون بقا بولورلر و بعض فنا اهل دخی
بعض اهل بقادن مرتبه ده اعلی اولور و بومعانی اهل فنا و بقانک
استعدادلرینه دائر و قابلیلرینه ناظر در مثلا ابوزید بسطامی کرچه

جوار جناب حقه قرار و فتابی اختیار ایشدر انکیچون ارشاده مقید
اولماشدر و لکن بهض اهل بقادن خیر او در انکیچون حضرت شیخ اکبر
حق تعالی به سؤال ایدوب یارب ابو یزید سنک نه مرتبه ده قولکدر
دید کده محبوبمدر مناقب شرح ایله دیوامر ایلدی و بعض کبار
یورمشدر که جلوت جیم ایله خلوتدن خاء مجیم ایله اتمدر زیرا جلوتینک
جیم ایله هر لحظه علم الهی سی زیاده اولمده در اشته بو اتمیت فهم
محقی اولنره کوره در وشول کیمسه که فهم عن الله ایله مرزوق دکلدر
خلوت خاء مجیم ایله انک یا ننده اتمدر زیرا خلوت حق ایله منفرد در
یعنی خلوق اولان کیمسه کثرت مشهوده بی حقه حجاب عد ایدر زیرا
هنوز کثرت و حدت بولما مشدر مع هذا فی الحقیقه خلوت بوقدر
شومنا دنکه کندی وجودی و خلوت خانه سی و بساطی و ادواتی
و ماکول و مشربی و امثالی کثرتدن معدود در انکیچون فتوحات
مکبه ده کلور که * لا خلوة فی الوجود لانه لا بد من شاهد و مشهود
فی خلوة الاسرار جلوة الجبار و فی خلوة الاشباح جلوة الملازمین
من الارواح * یعنی خلوت صرفه نیجه ممکندر که حق تعالی مطلع
و بعض ملائکه کرام حاضر لر در حفظه و کتبه و غیر بلر کی الحاصل
اهل خلوت خاء مجیم ایله علم واحد اهلیدر که جمیع اشیا بی و علومنی
حقه و علمنده افنا ایشدر در بو معناده ایسه فی الجملة راجحه زندقه
وارد که اسمایی و اشیا بی انکار در اهل جلوت ایسه جمیله سیر فی الله ده
علوم زائده بی تحصیل ایتکده در که بوزیاده لک مطلوبدر تنکیم کلور
* و قل رب زدنی علما * و حضرت شیخ ارجند حقیقت یندک سلسله
طریقتی سلطان اهل الهدی الشیخ محمود هدایی الاسکداری قدس
سره متصلدر و هدایی نک نه مرتبه ده صاحب الکمالات و رافی ذروه
مقامات اولدیغی آثار حسنه سندن باهر و لسان صدقندن ظاهر در
تفسیر القرآن و کتاب مجمع التفضیل و رساله الجمع و الفرق و طریقت
نامه و کتاب التجلیات و امثالی کی مذکور هدایی بروسده نائب و مدرس
ایکن نائب اولوب (یت) * دوشنلر بواوردی انکله قیام * اکا کرچه

افتاده دیرلردی نام * ماصدق اولوب بلاد رومیه ده فوت توحید و مزید
تأید و کرامات عجیبه و خوارق غریبه و معارف لطیفه و مناقب
شریفه ایله شهرت باب اولان الشیخ محمد افتاده به قدس سره اعتقاد دل
و عقد یعت کوسر و آب حیات معرفته قائمش و بوستان حقیقتده
رکس شهلا کی او یانمشدر شیخ افتاده دخی مقعد خضرده ده و ساطنیه
الحاج بیرام ولی الانقروی به قدس سره مرتبط و شیر کی انک سکر
ذوقیه بمتزج و مختلطدر و حاجی بیرام طبقات رجالده بر قوی ار و نیروی
بازوی نصر فده کو یار شیرز اولدیغی معلوم عوام و خواص و مسلم
اهل اختصاصدر خصوصاً که محمدی المقام اولان شجره طوبی کی
هریره بر قول صالمش و شعبه لیه بلاد روم طولمشدر زیرا زفات آهبله
اوراق کتاب سیم سیاه اولان صاحب المحمد به انک دوحه تربیه سنک
شعبه سی و برادری صاحب الدر المکنون انک بر سر مکتومی و صاحب
النظم الرائق شیعنی کر میانی که سبوحیان نعتیله سبجه کرداندر انک
عقد الالهی و ارث معارفک واسطه سی لاسیما سلطان محمد فاتحک
رونق چهره فتی حضرت شیخ آق شمس الدین قدس سره انک فروع
خرشید عالمتاب نظری و روی کالده بر نقطه خال و ارغوش اثریدر
و مذکور حاجی بیرامکه لقاء ملک علام ایله عبد اکبر ایش و حریم کعبه
قدسی طواف قلمش و حاج رب البیت اولمشدر انلردخی بالاتفاق قطب
الاقطاب آفاق اولان شیخ حامد الاقصرانی نک قدس سره مائده
فیضندن نواله خور اولمش و حامدا لله و مصلیا علی رسوله مزید نعمت
معرفت بولمشدر و علی هذا اوتوز برنجی مردولی حضرت امام علی ده
ارتباط ولایت تمام اولمش و غایت بولمشدر و الحمد لله تهالی علی سلسله
الذهب والسلوک فی اسد المذهب * فصل * بو فصل قطب الاقطابی
بیان ایدر که اکا غوث اعظم دخی دیرلر زیر املهوف اولنلر اکا التجا ایدرلر
شول جهندن که کلات جامعه الهیه نک اجعی و مظاهر اسماء حسناتک
اعظمیدر پس اکا التجا انک سلطان اعظمه التجا کییدر که اسعاف
مرام ایتکده ساثرلر دن اقدر در و قدرتی دخی قدرت ذاتیه در بقاسی

کپی که بقا بالله در یو خسه سائر لری کپی بقا بابقاء الله دکدر و قدرت ذاتیه دخی عجز و فقر ذاتی بی منافی دکدر زیرا عجز و فقر ذاتی صفت عبودیتدر تکیم غنا و قدرت صفت ربوبیتدر پس قدرت ذاتیه دن مراد سائر لک قدرت کپی اقدار له اولق معناسنه دکدر دیکدر بلکه ذاتیه صفت قدرتک ظهوری اعتباریله در و بومعنا به قطیدن اقدر و اقوی بوقدر شکم صفت عبودیتی جهتمدن قطیدن عجز و اضعف بوقدر شکم قرآنده کلور (وخلق الانسان ضعیفا) اکا اشارتدر و قطبک مرتبه سنه قطبیت کبری دیر که باطن نبوتدر بوجهتمدن قطب الاقطاب و خاتم الولا یه اولان باطن خاتم نبوت اوزرینه اولور ظاهری اوزرینه اولنر علماء شرایع و احکامدر بوجهتمدن شریعت محمدیه ظاهر و باطن اوزره الی یوم القیام باقیه در که ظاهر بنه نبوت و باطنه ولایت دیر و قطبک عند الله اسمی عبد الله در که عبودیت حقیقیه بی ذاتدر و عبد الجامع در که حاطه اسماده جله اوزرینه فائقدر و حضرت آدم دن انقضاء دنیا به دک هر زمانده قطب ارشاد چوق اولور و لکن قطب وجود بر اولور زیرا بر آینه ده ایکی صوره تک کورنمد و کی کپی بر عصرده دخی ایکی قطب مجتمع اولماز و بر شهرده ایکی صدیق اولق مخالف حکمتدر و ندر اقطاب و ارایسه حضرت ادریس علیه السلام نایب لریدر و ادریس الی الان فلک رابعه سی در و دیمش لردر که جمیع ارواح انبیا علیهم السلام روح محمد علیه الصلاة والسلام دن مستمد در ز بر اولو و آخر اقطاب اودر که روح ادریس دخی انک روحا نیتدن مستفیضدر پس هر نبی سابقه و ولی لاحق امداد و افاضه اندر ز بر جمیع مواطنده حکمی و جله اطواره سریانی واردر و بومقامنددر که وارد اولمشدر (نحن الاخرون الاولون و فی روایه (السابقون) یعنی عین خارجی ایله ظهورده آخر لر و علم الهی و وجود روحانیده اولرز و سرائیت فی الحقیقه ساریدر انکی چون صورتده تقدم و تاخر کثرت معناده اولیت و وحدتی منافی دکدر و اولیت و آخریت دیمک فی نفس الامر علم و عینه و کثرت مظاهره

نسبت ایله در والا امر واحدده تقدم و تاخر و کثرت و وحدت اولماز الحاصل وجود واحد در که صور مختلفه ده کورنمش و البسه اسماء و صفاته پورنمشدر و ففهم جدا (اوتاد اربعه که عبدالحی و عبد العالیم و عبدالمزید و عبد القادر در) اوتاد اربعه اصلیه تک نایب لریدر که ادریس و الیاس و عیسی و خضر در و بودرتدن ادریس علیه السلام قطب عالمدر که اکاموت و صهی عارض اولماز و سائر لری کپی تبدل و تغیر بولماز زیر اوضاع نظر الله و مدار وجوددر و نایبک انتقالتدن نفسی بلا فصل نفس آخره متصل اولور پس اکادخی حکما موت اولماز فاعرف قطب ایله حق تعالی ایمانی و الیاسله و لایتی و عیسی ایله نبوتی و خضر ایله رسالتی حفظ ایلر و بومجموعه دین حنبی تحفوظ اولور و جمیع اولیا دایره قطبیده در زیرا قطبک اسمی جامعدر تکیم مرور ابدی طائفه افراد دایره قطبیدن خارجدر دیدکاری دایره قطبیده اولدق لرینه شعور لری بوقدر معناسنه در زیرا جلال حفده مهملدر در مثلاً حرم سلطانده اولان خواص خدام افراد صورتنده در و وزیر اعظم اولان کرچه ظاهرده انلره مداخله ایتمز و امور لرنده تصرف کوسترمز و لکن وزیر صورت سلطانده اولماله جله بی محیطدر و افرادک شرح و بیانی فصلنده کوران شاء الله تعالی و کاه اولور که قطب الوقت خلافت ظاهره ایله دخی ظاهر الحکم اولور خلفاء اربعه و امام حسن و معاویه اصغر و عمر بن عبد العزیز و متوکل علی الله کپی عباسیه دن متوکل کرچه اهل سیر یاننده شریله متهمدر و لکن مستوردر و اکثر اقطابک ظاهرده حکمی بوقدر بلکه خاصه خلافت باطنه ایله قائمدر ابو بزید واحد ابن هارون الرشید السبکی کپی سبته نسبتک وجهی بودر که یوم سبکی کسب حلاله تخصیص ایدوب ایام باقیه ده تعبند اینردی شیخ اکبر قدس الله سره الاظهر حضرت لری زمانلرنده روحانیه لری صورت جسدانیه لر یله تمثل ایدوب مطافده شیخله مکالمه ایتمشدر و خلیفه ظاهر قطبک نایبی و ظلیه در لکن قطب دقت عدله متصفدر خلیفه ظاهر ارایسه کاه اولور که جورله دخی متصف اولور زیرا ظاهرک حکمی

باطن کبی دکلدر بلکه طبیعت متصل در طبیعت پاک اولسه امور جسمانیه
دخی مختل اولور بوجهتدندر که ابتدا اصلاح طبیعت مشغول اوورل
ومن الله العون (وقطب تسمیه سنه وجه بود که قطب اصلنده برداره نك
وسطنده اولان نقطه و مرکزدر که اول دازه انك اوزرنده دور ایدر
قطب آسیاب کبی یعنی دکرمن ایکی دیدکاری دمر میل که دکرمن انك
اوزرنه دور ایدر و دازه وجود قطب اوزرنه دور ایتکله قطب اطلاق
اولندی بس قطب دیدکاری شول شخص انسانیدر که عالم روحانی
وجسمانی نك مدار ایدر که ظاهر یله عالم ظاهری و باطنیه دخی عالم
باطنی حفظ ایلر زرا قیبتدن مراد مصالح عالمه نظرد خلافت حقدر
وزیرك پادشاهه نسبت ایلله خلافتی کبی و بر کیمسه قطبیه مستأهل
اولدقه الله تعالی انك ایچون حضرة المثلده بر سر بر نصب ایدوب
اوزرنه اجلاس ایدر عظماء اناسك سلطانی تحت اوزرنه اجلاسلی
کبی تا که علوم مکندن علوم مکانت ورنه ظاهر اوله تنکیم (وسع کرسیه
السموات والارض) آتی علو و عظمت حتی تمثیلدر و بعد الاجلاس
باشنه تاج وقار و جلال و اوزرنه خلعت فاخره اسماء حسنی وصفات
علیا الباس ایدوب مبايعه سبله امر ایدر و ابتدا مبايعه به داخل اولان
عقل اول بعده نفس کلیه بعده عمار سموات وارضدن ملائکه مقدسون
بعده مد بر هیبا کل اولان ارواح که موت طبیعی ایلله اجسامنی
مفارقت ایتشددر بعده طائفه جن بعده مولدات بعده مکان
و ممکن و محل و حال دن سائر اشیا در که جله سی تسبیح خوان
اسماء الهی در و عقل اولك قطبه مبايعه سی ملک و روح اولق
اعتبار یله در و الاقطب حقیقی عقل اولدر پس بر کیمسه کندی نفسنه
مبايعه ایتز بوسر اوزرنه در که تشهده کاور (السلام عليك ایها
النبي) اگر تشهده بو کلام رسول الله دن ثابت ایه کندی نفسلرنه
خطابی جهدن فرقه و ولایتدن نبوت و ملکیتدن بشریته در و اگر
بواعتبار اولسه خطاب صحیح دکلدر زرا خطاب اثین متغیایرین
ملائکه اولور که بی حقیقتدن مراد مصالح عالمه نظرد خلافت حقدر

حقیقی بولنمیان موضعه تغایر اعتبار یله عمل اولتور الحاصل ذکر
اولنان اجسام وارواح سمع و طاعت اوزرنه قطبك الن طوترل
وقطبك طرفندن وعد ثواب و درجات و آخرك التزام طاعتی بیع
و شری صورتنده اولمقله اول حالتیه مبايعه دیدیلر و سمع و طاعت ایکی
وجهله در که ارواحه و آنك حکمنده اولان اشباهه کوره انقیاد ذاتی
و اختیار و اجسامه و اهل تکلیفه کوره که ثقلین در ذاتی و اضطراری به
شاملدر یعنی شول مکلف که ملک مشربدر انك انقیادی ذاتیدر که
انك باشنده منقاد و مکره بدر زبرا قلیا و قلیا و روحا و جسمه سمع و طاعت
اکا محبوبدر و شولکه بشری غالبدر انك مکرهده انقیادی ضرور ایدر
زبرا طبعی صلاح قبول ایتما مشدر پس منشط و مکره دیمك انس و جنه
کوره در ملائکه به و سائر کوره دکل انلرك حالتیه نه منشط و نه مکره
دیرلر زرا هر نسته ضدیله بلنور بناء علی هذا مکره اولمیان یرده منشط
دخی دنلر و اکا عبودیت ذاتیه ذوقیه شهودیه دیرلر اهل جنتك حالی
کبی که تلذذ محضدر و قطب اوزرنه مبايعه ایچون داخل اولان
ارواح دن هر بروح قطبه مسائل علم الهی دن بر مسئله سؤال ایدوب
قطب دخی اکا ایکی وجهله جواب و یرر که بروجهی سائلك معلومی
و یری مجهول ایدر و مجهول اولان وجهله استفاده علم زائد ایدوب
مجلسدن بیرون اولور و قطب متجدد اولدقه اکا دخی قطب سابق
کبی خاطرلرنه خطوط ایدن مسائل الهامیه دن سؤال ایدرلر یعنی
هر قطبه کوره باشقه بر سؤال جاری اولور یوخسه سؤال اولی اعاده ایتزلر
و قطبك علمی علم حقه تابعدر تنکیم علم حق دخی ماهیات غیر مجعوله به
تابعدر و قطب محل القدمین در که امر و نهی در و مستوی الرحمن در که
جیع اشباهه رحمتی ساریه در یعنی حقیقت قطبیه فلك الرحمة
مظهر در که اول فلكه عرش کریم دیرلر تنکیم فلك الحیوة و عرش الذات
ایله دخی متحققدر که اکا عرش محبط دیرلر پس قطب قلب العالمدر که
کون اعلی و اسفل اوزرنه روح الحیوة افاضه ایدر و روحك جسده
سربانی کبی اعیان ظاهره و باطنیه به ده سریان ایلره و اسعددر که حالد

و غایت قبول ایتمز زیرا حق تعالی آنک شئونند و تقرب ایدر شئون
 و افعال حقه ایسه نهایت اولمز و کثیر النکاحدر و لکن نکاحی اهل
 جنتک نکاحی کیدر که تلذذ محض ایچوندز زیرا محبتدن صکره نار
 العشق و بعد نار الشهوة الحقیقه توالد ایدر که شهوت طبیعه نک
 غیریدر و نفسنده تناسلی احضار ایتمک امر مشروع ایچوندز که
 مراعات کتاب و یا متابعت داعیه در پس حق روحانی حق حد الهی
 اوزرینه ایضا ایلدوکی کبی حق طبیعتی دخی حد مشروع اوزرینه
 اعطا ایدر و مظاهر ایله متعبد اولماز و لکن هر شیء ده وجه حق مطالعه
 ایدر اگر چه مطالعه می فی الحقیقه اطلاق اوزرینه در کاه اسبابه
 عمل ایلر و کاه اولور که اسبابه التفات ایلز و مالی وار ایسه عبودیت
 سید کریمک مالنده تصرفی کبی متصرف او اور و اگر یوغبسه حاجتی
 اخص احبابنه عرض ایدر تکیم رسول الله علیه الصلاة والسلام
 ایام عسرتده اصحاب ثروتدن بعض احباب و اصدقای زیارت ایدر
 و ضیافتنور ل بعد ایام یسرتده مکافات و مساوات ایدر دی ویت
 صدیقه ده دخی دفع ضرورت ایدر جک نسنه بوانسه سنت قدیمه که
 حقه التجا و دعاده الحاج در تکیم کلور (کان علیه الصلاة والسلام
 اذا حزبه امر فزع الى الصلاة) یعنی رسول الله بر امر هائل زول
 ایلسه صلاته التجا و مناجاته میل کوسر زردی و اول مشکل منحل و ضرورت
 متدفعه اولور دی و قطبده حال اولمز بلکه علم الهی اولور یعنی طی
 ارض و مشی علی الماء والهواء و من غیر سبب اکل و غیر خرق عوائد
 اولمز زیرا رتبه سی مقام عبودیتدر انکیچون اسمی عبدالله در بو جهتدن
 سیادت طرفنه میل ایتمز زیرا عبدالرب ایکن رب العبد اولمز اقتضا ایدر
 شون جهتدنکه عوام ناس کرامات کونیه بی سوزلر وار باینه تعلق عظیم
 کوسر زلر اقطاب ایسه مستور و نهوت کونیه ایله محجبلدر در انکیچون
 دیشلردر که قطبک حقه معامله سی دائما وراء حجابندر که انده صفت
 خضاب وار و لکن صفت شهود بو قدر زیرا دیوان الهی صاحبیدر که
 هر کسه حائده کوره معامله ایتمکده در پس آنک حقه افاقی موت

و انتقالله در و جمع عالمدن مسئولدر زیرا رعیتی در و جمله عالم دخی اندن
 مسئولدر زیرا امامدر انکیچون کلور (من لم يعرف امام زمانه مات مיתה
 جاهلیه) و هر عصرک خلقتی اول عصرک قطبک تحت او اسنده محشوردر
 و قطب قلب اسرافیل اوزرینه در یعنی حصه ملکیه سی جهتدن
 ماده حیاتی حاملدر و انده حکم خیرائیل نشأه انسانیه ده نفس ناطقه
 کیدر و حکم میکائیل حکم قوت جاذبه و حکم عزرائیل حکم قوت دافعه
 کیدر قوت جاذبه اودر که غذای فدن معدیه و اورادن کیده و اندن
 قلبه و سائر عروق و اجزاء بدنه نقل ایدر و هر مکانده غذا استیفاء حق
 ایتد کد نصکره قوت دافعه اتی مکانشدن دفع ایدر تا که غیره مزاجه ایتیه
 و دیدیلر که قطب طویل العمر اولور یعنی بدایت و غایتی اعتبار ایله
 یو خسه قطبیتی حائده دکل زیرا انتقالدن اول ایکی ساعت قدر قطب
 ایتمشلر واردر و قطبیت مرتبه در انکیچون اولاده میراث اولماز علوم
 الهیه ایسه بویه دکادر یعنی بیدرک بعض علومی اولادنه انتقال ایدر
 فاما مرتبه سی انتقال ایتمز تکیم جناب نبوتک حسنینه فیض و لایتلی
 حاصل اولدی فاما نبوتلری میراث اولدی تکیم کلور (انقطعت النبوة
 و بقیة المشرقات) بعد ذامت مرجومه دائره سنک مرکز لری اولان
 اقطاب پراخشام و مدار تعاقب روز شامک عدد لری بسیار کی ماضی
 و کی دخی عرضه انتظاردر و لکن اهم سالفه ده کلن منارات طریق
 ارشاد و مدارات صلاح عالم کون و فساد مضبوط و زمام اعدادی
 خلقة تعیین و حضره مر بو طدر که یکر می بش قطبدر و انلرک اسماسی
 بونلردر ذکر اولنور المفرق مداوی الکلام البکار المرتقع الشفاء الماحق
 العاقب المنجور شجرة الماء عنصر الحیوة الشرید الراجع الصانع
 الطیار السالم الخلیفة المقسوم الحی الراحی الواسع البحر الماصق
 الهادی المصلح الباقی و بواسطه اصلنده لسان سریانی اوزرینه اولوب
 صکره بعض مکاشفین ذکر اولندیغی اوزره تقریباً بملشدر آدمک
 اوغلی هابیل اوزرینه مرتبه سریانیه سن لسان عربی ایله نظم
 ابتدکاری کبی پس بومعنی موافق و لفظ مخالفدر سوال اولنورسنه که

آدمدن ختم الانبياء كنجيه مدت طويله ده كه تقریباً بش پيك النبوز
 سنه در كه بكرى بش عدد اقطاب اقل قليلدر پس وجه تقابل ندر
 جواب بود كه وجه مذکور ايكي معنادر اولكېسى ايم اولي نك ظويل
 الاعمار اولديغيدر ختي وهب بن منبه ديمشدر كه اولآدمدن هنوز
 با كوره باغ وجود وسر و خرامان بستان شهود او اوب دخی غنچه كې
 اچلمش وقبای زكسين عيش بالاسنه بچلمش ايكن يادنكياه مر كدن
 بك ريزودست روز صكار بيوفايه تسليم جان عزيزايدن ايكبوز
 باشنده ايديكه عرامت مرحومه به كوره ايكي كره ارذل عمر اولور
 وايكنجېسى بود كه ازمنه متطاولة متقدمه نك اهاالهي غالباً
 جام سرشار سر كشي وغروردن سرخوش وقدر مفايسان مېكده
 كې دلري قبض افغان وادرا كدن بوش اولغله حكمت بالغه الهيه
 موجنجه اكثر اعصارده انبياء معجز بيان ومجرب نشان مبعوث اووردی
 تاكه اول حيوانات شديده الشكبة تازيانه آيات باهره ايله يوله كلهار
 وخواه ناخواه سرفرو قبله لپس اول جبار عنيد وديو مريد مقوله لني
 دعوت وارشاده اقطاب بدل انبيا اولمق مشكل اولغله پرتوقطاب
 جهره انبياء حقيقت سيماده لامع اولدی بوامت مرحومه ايچون ايسه
 كوسفند خانكي واريالاختيار كرد نلرين قناره تسليم اولغله ضرب
 سوط سوقه محتاج ومناطحة خول علما وكباش القوم ايدوب باعث شجاج
 ولجاج اولديار بوجهندن قطيبت بدل نبوت اولوب ديوار استوار
 ختميت دخی خلل پذير اولدی بومعنادن كالكل علماء امت ظاهراولدی
 تنكيم (العلماء ورثة الانبياء) اكا دليل روشندر پس ادعاء نبوت حسنين
 ايمك تنكيم بعض جهله معاصر يندن صادر اولدی نقيصة عرض
 نبوي اولان معنابه تصدی وسنن اهل سنتدن انحراف وایماندن كفره
 تعديد والعباد بالله تعالى من سلوك طريقه الاتحاد بعد استبانة منهاج
 الرشاد * فصل * بوفصل قطبك يمين ويسارنده اولان امامين حضراتي
 بيان ايدر (معلوم اولاكه قطبك صاغ وصولنده ايكي امام واردركه
 انلر قطبك ايكي وزير لى منزله سنده در وهر زمان ايكيدن زياده اولمازلر

ومعناي وزارت انبيادن توارث اولغش در تنكيم حضرت موسي دن
 بطريق الحكايه تنز يله كلور كه (واجعل لي وزيراً من اهلي هرون اخي)
 وحضرت سليمانك وزيري آصف ايديكه عرش بلقيسي احضار ايلدی
 زيرا اقطاب عبوديت تامه ايله قائم وفقر كلي ايله متصف اولغله كندی
 نفسلر يچون تصرف كوسترملر بلكه انلر امورني وزراسي تنفيذ
 وبارني وكلاسي در كردن عهده ايدرلر انكيچون وزير دندلي زيرا وزير
 كسرله ثقل وحمل ثقل معنائه ومتكفل سعادت دارين سلطان الثقليين
 حضرت تلرينك دخی وزراسي وارايدی تنكيم حديثه كلور (ان لي
 وزيرين في الارض ابا بكر وعمر ووزيرين في السماء جبرائيل واسرافيل)
 وفي بعض الروايات ميكائيل بدل اسرافيل يعني ارضه اولان وزير لى
 جهت جسمانيندن امداد وسماده اولان وزير لى جانب روحانيندن
 اعانت ايدر لردی تنكيم قرأته كلور (هو الذي ايدك بنصره وبالمؤمنين)
 وصاحب السيف الصارم ابو القحح حضرت مهديك وزراء سبعة مي
 خودبالاده ذكر اولندی وملك عثمانيه نك بدی عدد قبه وزير لى انلره
 تقليدا وضع وتعيين اولغشدر وكلمات اكبريه ده كلور كه * ان الامام الى
 الوزير فقير * وعليهم ممالك الوجود يدور * والمالك ان لم يستقم احواله
 بوجود هذين فسوف يبور * الاله الحق فهو منزله ما عنده فيايريدوزير *
 جل الاله الحق في ملكوته * عن ان يراه الخلق وهو فقير * بعدذا امام
 يمينك اسمي عبدالرب در كه محافظه عالم ملكوت اوزرينه مقصودر
 وامام يسارك اسمي عبد الملك در كه مشاهده سي عالم ملك اوزرينه
 محصوردر وقطبك اسمي عبداللهدر كه مركز عالمه جيع دوائر علويه
 وسفليه به ناظردر وخصوص اوزرينه آيت (وانه لما قام عبدالله) در
 وعزم اوزره اشارت (قل اعوذ برب الناس ملك الناس الله الناس) در
 پس هر برينك اسم كوينسندن ماعدا خصوص اوزرينه اسم
 الهېسي دخی واردركه عندالله انكله مدعوردر وهر عصرده كلن اقطاب
 وائمه اسماء مذكوره ايله مسمالدر وقطب وفات وانتقال ايند كده صاحب
 البسار اولان عبد الملك قائم مقامی اولور تنكيم قرأته كلور (واصحاب اليمين)

ما اصحاب اليمين واصحاب الشمال ما اصحاب الشمال (يعني اصحاب شمال
اصحاب يمين حكمنده در تنكیم امام محرابك عند استقباله القوم يساري
يمين اولديغي اكا رمز ايدرو بردخی يسار عالم جلالدر كه عالم ملكدر
خلافت ايسه ارضله متعیده در تنكیم تنزیده كلور (اني جاعل في الارض
خليفه) ويند كلور (يادودانا جعلناك خليفة في الارض) پس ارض مركز
عالم ومحل فناء بنی آدم در وحیدینه كلور كه (لايملأ جوف ابن آدم
الا التراب) فافهم جدا الحاصل خليفه حق اولان آدمك ظاهري
عالم اجسامه ناظر اولمغه محافظ اجسام محافظ ارواح اوزرينه تقديم
اولدی زبر ارواح محل ارفعدن تنزل ايلوب هر چند مجرد ايسه دخی
حسمله تعين بولش وهبوطي صورت تنزله عين ترقی اولمندر
وحیدینه كلور (ان الله خلق آدم على صورته) اگر صورت ذکر اولمیدی
مركز آدم عالم ارواح وياجنان اولوردی بوايسه صورت ناقصه اولمغه
کمال آدمی منافيدرو بردخی کالات بشريه ابتلايه منوطدر ابتلا ايسه
عناصر کيفيه تک احکامندن كلور بس عالم طبيعت لطيفه ابتلاي
منافی اولمغه ارض مقر آدم اولدی وعشق ديدکاري روح وجسدك
ازدواجی جهتندن تعلق واشتبهتدر كه ابدی زائل اولماز زير زائل
اولان سطوتی وصورتی در يوخسه باطنی اولان نور محبت باقيدرو شول
جهتند كه محبت اعتدال وعشق افراط واردر و بومقامدن دیرل كه نور
ونارك اصلي بر در و ناردیمك نورك شدنی اعتباريله در حوادیمك آدمك
تنزلی اعتباريله اولديغي کبی تنكیم قلم ولوح دندلی و بومقامده اشتبهتندن
مراد حجاب امکان وراء کبريادر كه ابدی باقيدرو والا ممکن واجبه منقلب
اولمی لازم كلور وتجليات وجوديه عبث اولور وشاهد ومشهود
اتحاد بولور آينه سز ايسه بوز کور غم تنكیم اهل کشفه روشن وار باب
تجلي به عبادر) * فصل * (بوفصل اونادار به بی بیان ايدرو
اونادوتدك جهيدرمخ معناسنه يعنی اكسر وفاز قدر كه مترزن ونحرك
اولان نسته انكله احكام اولنور وفاموسده كلور كه اونادالارض جبال
واوناداليلادر وساء واونادالغم اسنان انتهی وارض وجود اوناداله ثابت

اولمغه انلره اوناد وجبال ديديلر تنكیم كلور (الم نجعل الارض مهادا
والجبال اونادا) بودندر بر كچه منامده بر طاغی برندن زائل اولمش كورسه
بروایك انتقالنه اشارتدر وسر مناسبت ايچون بعض رجال الله جبالده
ساكن اولديلر ومحل سكانلری نظر كا الهی اولمغه اثر خزان كور ميوب
برك وباروسبره سی صولمدي وخضره عليه السلام دخی وجه تلقب
بو اولديكه بر كره جلوس ايتدوكی ارض بابسه ترو تازده اولدی و كاه سبرله
نشوونما يوا دی واوليايه بومعنی انلردن قالدی زبرا اكثری انك نفخ
روحي زنده سيدرو اونادك مقاملرينه اشارت ايدوب ايلبسدن حكايه
طريقيله قرأنده كلور (ثم لا تقيهم من بين ايديهم ومن خلفهم وعن
ايمنهم وعن شمائلهم) يعنی الله تعالى بوجهات اربعی اونادار به ايله
حفظ ايدرو اوناد دخی بوجهتندن محفوظ اولوب شيطان انلره دخول
ايدرو من وجهات ستك باشقه حفظه سي واردر كه محمندن كلوران شاء الله
تعالی الحاصل اونادار به نك بری شرقی حفظ ايدرو كه اكاعبدالحی دیرلر
وبری غربی حفظ ايدرو كه نام الهیسی عبدالعليمدر وبری شمالی حفظ
ايدرو كه عبد المرید ايله موسومدر وبری جنوبی حفظ ايدرو كه
عبدانقادرايله مسما در وقتوحات مكيه ده كلور كه اوناد دورت عدددر كه
انلرايچون خامس بوقدر وانلرايبدالن اخص در وامامان اوناد دن
اخص وقطب اخص الجماعه در و بواونادك بری قلب آدم وبری
قلب ابراهيم وبری قلب عيسى وبری قلب محمد اوزرينه در وكذلك
برينك امدادی روحانيت اسرافيلدن وبرينك روحانيت ميكائيلدن
وبرينك روحانيت جبرائيلدن وبرينك روحانيت عزرائيلدن در
وهر وتدك ارکان ييتدن بررکني وار در يعنی قلب آدم اوزرينه
اولانك ركنی ركن شاميدر وقلب ابراهيم اوزرينه اولانك ركنی ركن
عراقی در وقلب عيسى اوزرينه اولانك ركنی ركن يمانيدر وقلب محمد
اوزرينه اولانك ركنی ركن حجر در وانلردنكه رجال ايله تعبیر اولنور
كاه اولور كه نسادن دخی اولور لكن ذكر رجاله تغليب اولنور
فانكيچون بعضيلرينه سوال ايدوب ابدال قاج نفر در ديدكارنده قرق

نفس در دیو جواب ویرمش و دیمش لکه نیچون قرق ر جلدر دیو تعبیر
 ایتدیکن اول دخی دیمش که گاه اولور که ارالنده نسا دخی بولنور
 پس نسادن اولوق منافی کمال دکلدر انکیچون شیخ اکبر حضرتلری
 و بعض شیوخ کبار بدایتلرنده نساء عارفات کامله دن نیچه لرتنک
 صحبتلرینه داخل اولدیلر و تربیه لرندن فیض الهی و ترقیات
 جلیله بولدیلر بوجهد ندر که بعضیلری ائمه نسا نك صحت
 امامته ذاهب اولدیلر * فصل * بو فصل ابدال سبعة بی بیان ایدر
 انلر هر عصرده بو عدد دن زیاده و نقصان قبول ایتمزلر زیر انلرله حق
 تعالی اقالیم سبعة بی حفظ ایلمی هر بدل ایچون برا اقالیم تعیین
 اولمشدر که انك ولایت و تصرفی اول اقالیم مخصوص صدر آخره تجاوز
 ایتمز اولکی سی قدم خلبل اوزرینه در که اقالیم اوله ناظر در ایکنجیسی
 قدم کلیم اوزرینه در که اقالیم ثانیه موکلدر او چنجیسی قدم هرون
 اوزرینه در که اقالیم ثالثه متولی در درنجیسی قدم ادر بس اوزرینه در که
 اقالیم رابعه متصرف در شنجیسی قدم یوسف اوزرینه در که اقالیم خامسک
 عز یزیدر النجیسی قدم عیسی اوزرینه در که اقالیم سادسک روحی در
 بدنجیسی قدم آدم اوزرینه در که اقالیم سابعک ضابطی در بوندن فهم
 اولدیکه وجه ارض کواکب سبعة سیاره نك سیری اوزرینه تقسیم
 اولوب بدی حصه قلمشدر که هر حصه سنه برا اقالیم دیرلر قلمن اخذ
 اولمشدر قطع معناسنه زیر ارض مقطوعه در پس اقالیم اول کوکب
 زحل منسوبدر که بلاد هند در و اقالیم ثانی نجم مشری به منسوبدر که
 بلاد صین در و اقالیم ثالث سیاره مریخ منسوبدر که بلاد ترک در
 و اقالیم رابع نیراعظم اولان شمس منسوبدر که بلاد خراسان در و اقالیم
 خامس زهره بلدز نه منسوبدر که ماوراء النهر در و اقالیم سادس جرم
 منیر عطارد منسوبدر که بلاد الروم در و اقالیم سابع خلیفه شمس اولان
 طالع قره منسوبدر که بلاد بلخ در قرطی و زنی اوزره و عند العاصمه بلخار
 دیلور بلخار مدینه الصفا به در که طرف شماله شدید البرد بر بلده در
 سفلیه اصناف خلقدن بر صنف مخصوص صدر اول دیارده اقصر

لیالی سنده هنوز شفق غائب اولدن فجر طالع ایدر بوسیدن اول دیار
 اهابسی اوزرینه صلوة العشاء والوتر واجب اولماز زرا سبب وجوب
 اولان وقت مفقود در و وقت اداء صلاته شرط اولدیغی کی وجوب
 صلاته دخی سیدر الحاصل الله تعالی حضرتلری اقالیم سبعة به
 ابدال سبعة یوزندن نظر ایدر انکیچون هر بدل کندویه منسوب
 اولان اقالیم امورنه واقف و اسرارنه عارفدر و علمی اسم الهیستک
 شمول و احاطه سنده کوره در و بونلرک دور دینک اسملری اوتاد اربعه نك
 اسماسیدر که عبد الحی و عبد المرید و عبد العلیم و عبد القادر در
 و خامسک اسمی عبد السمیع و سادسک اسمی عبد البصیر و سابعک
 اسمی عبد الشکور در زرا آخر صفات سبع کلامدر کلام و شکرک ایسه
 لسانه تعلقی زیاده در و بوندن ظاهر اولور که اوتاد اربعه فی الحقیقه
 ابدال سبعة دندر تکیم اسمائک انجادی اکا دالدر و بعضیلر دیلر که
 اوتاد ابدال دن خارجدر و قول اوله کوره امامان و قطب ابدالده داخل
 اولوب عذر ابدال انلرله مستکمل اولور و قول ثانی به کوره خارجدر
 تکیم اسمائک اختلافی دخی اکا دالدر زرا امام یمینک اسمی عبد الرب
 و یسارک اسمی عبد الملك و قطبک اسمی عبد الله در تکیم مرور ایلدی
 و دیمشدر که زمان رسوله علیه الصلوة والسلام امام المؤمنین بلال
 الحبشی ابدال سبعة دن ایدی و اول وقتده قطب ابدال او یس القرنی نك
 عی اولان عصام الدین القرنی اولوق اوزره مصر حدر عصام الدین
 متوفی اولدقدن مقامه احدین عطا قائم اولدی که مکه و یمن ارا سنده
 برقریه دندر و بو ابن عطه ادر که قرآنه متعلق اولان رموز و اشارات
 و معارفی مدوحدر و اندن محکیمدر که راکب اولدیغی جلاک ایاغی رمله
 غوص ایتدکده جل الله دیدی جل دخی لسانه کلوب جل الله ان یحصره
 معرفتک دیدی یعنی ابن عطا حق تعالی بی نزول تسفلدن تنزیه ایتدی
 و حقه جلال و علونه اشارت قلمدی جل دخی ابن عطا بی قصور
 معرفته نسبت ایلدی و دیمک استدیکه هر سنه من القرن الی القدم
 طالب حقدن بنم دخی عضو مخصوصم اولان ایاغک رمله غوص ایتدکن

مرادی طلب رب و سجده حقد که هر شب که حقیقت کوره بر طلبی
و بر سجده می وارد بر بس یا بن عطا بویاید سوزشک اواسه حق
تعالی حافظ سفل اولمق لازم کلور حافظ علو اولدیغی کی بوضورتده
ایاق طلب و سجده حقدن محروم اولمق اقتضا ایدر زیرا ایاق باش کی
رکدر و حدیده کلور (اولدینم بحبل لوقع علی الله اوقال لهبط علی الله)
الحاصل بر کپسه سجده ایلمسه حقه مقرب اولور تنکیم قرأند کلور
(واسجد واقرب) بس سجده سنده جناب علی عظیمی مشاهدده
انکیچون سجده سنده سبحان ربی الاعلی دیر و صورة سفلده حقد
علونه نظر ایدر و حق تعالی بی یارم سکان و یار زمان و یار غیری
وجهله تقید ایتکدن تنزیه ایدر و بوسجده نک سر یله متحقق اولان
کپسه حق تعالی نک جانب عرشدن سماء دنیایه نزولنک معناسنی فهم
ایدر زیرا همد سجده سنده حق تعالی بی طلب ایتدو کی حق تعالی دخی
نزولنده عبدی طلب ایدر و نزولی صورت سجده اولور بس بو تقریردن
متغیر اولوب حق تعالی ایچون جهت و طلب و سجده و نزول و صعود
اثبات ابتدی دیمیه سن زیرا مقصود حقد عبده تقریری تمثیل و مرآتینی
بیان و نصوصده وارد اولان معانی بی ابضاح و تقریردر (والا لبس
کمله شیء) اولدیغی ظاهر (والله غنی عن العالمین) استغناء تامی بیاننده
امر باهر در و دیمشدر که قطب ارشاد قلب محمد اوزرینه در و نظری
جدی در جدی بنات نعلله دور ایدن یلدزدر که اوج یلدزک انور ایدر
یعنی بنات نعلش کبری بدی عدد سیاره در که دوردی نعلش و اوجی
بنات و بنات نعلش صغری اصلنده درت عدد یلدزدر که ایکبسی
انوردر که فرقدان دیرل و ایکبسی خفیدر و بودرت عدد یلدزه اوج
یلدز دخی تابعدر که انوری جدیدر و بنات نعلش کبرایه تشبیه باو بدی
عدده دخی بنات نعلش صغری دیدیلر و اول سیاره لک اجتماعی سر بر
میت هیئتده اولمقله نعلش اطلاق اولندی و قطب ابدال کوکب
سهیلک نظر در و سهیل طرف یندن طوغرو و یلدزدر که انک طلوعنده
و درت نعلش و درت نعلش و درت نعلش و درت نعلش و درت نعلش

دیرل که یمنده عقبی و دیار بلغرده صغری دیدیلر جلدک تربیه سی
اکامضا در و شام تربیه منسوبدر که اصلنده اون ایکی و نظردده دیدر
زیرا محمل کوندری یعنی مکان کثرتدر انکیچون انهار و اشجار و بساتین
و امثالنی مشتملدر و مدینه منوره ارض شامندر دیدیلر اعتبار ایدر
زیرا مکه و مدینه ارض مجازده داخل و شام خارجدر بلکه شام اسفل
نجد بلده در عراق کی و بعضیلر که ابدال قرق عدد در تنکیم حدیده
کلور (لن تخالوا الارض من اربعین رجلا مثل خلیل الرحمن فبههم
تسقون و بههم تصرون مامات احد منهم الا ابدل الله مکانه آخر) ذکره
الطبرانی فی الاوسط پس بوندن فهم اولندیکه ابدال تسمیه اولندیغی
بری وفات ایتدکده آخرانک بدلی اولدیغی ایچوندر و او آخر قول سبعة
اوزرینه اربعین دن مأخوذ در و قول اربعین اوزرینه اوجیوزدندر
و اوجیوزدخی مؤملرک حاصل بوندن و اول رتبه متبییندن تکمیل
اولور و بعضیلر وجه تسمیه ده دیدیلر که ابدال اولقدر قوت واردر که
کنندی مقاملرینه بر بدل ترک ایدوب حاجتلی اولان موضعه
کبدرل و بوقوت دخی اوصاف مذمومه بی محمودیه تبدیلدن حاصل
اولور تفصیلی بودر که طریق الهیده درت ارکان واردر که معرفت
باری تعالی حضرتلری و معرفت نفس و معرفت دنیا و معرفت شیطان
انک اوزرینه دور ایدر و اول ارکان اربعه صمت و عزات و جوع و سهر در
پس بچن انسان خلقدن و کندی نفستدن اعتزال ایدوب ایکبسنک
دخی ذکرندن صامت و ذکر الله الیه ناطق اواسه و غداء جسم ایدن
اعراض قلسه و منامی ترک ایلمسه بودرت خصلنک اجتماعی سبیلده
بشریتی ملکیت و عبودیتی سیادت و عقلی حسه و غیبی شهادته و باطنی
ظاهره تبدل ایدر و بوتیدلک اثری بودر که بر موضعدن رحلت مراد
ایلمسه اول موضعه انک بدلده بر حقیقت روحانیه نزول ایدر که اول
موضع اهلی اول حقیقت اوزرینه مجتمع او اولر و صحبت قیلورل
زیرا اول حقیقت انلر اول ولینک هیئت جسمانیه سی اوزرینه قتل
و تجسد ایدر و اول موضعک خلقی جسم مذکور اول ولینک شخصی

اهل موضعك بحالسه و محاده به شوق شدیدی اولادینی صورتده در
 وگاه اولاد که شوق و نیت فرستاد و اولاد سرور چون در کد آمدی مقامند
 تعلق همی واردر پس تجسد ایدوب اول موضعده ظاهر اولور و بوه قامتی
 زیارت ایلر ابو یزید بسطامی نك پیت الابراری و جنید بغدادینك
 مسجد شونیزیده زاویه سی و ابراهیم بن ادھمك عمارتی و سائر اماكن
 صلحاكی كه كندیلری دنیادن مفقود و همتاری مقاملرنده موجودیر
 و ذكراولان ترك بدل تاركك علمنه مقارندر یعنی اورادن زحمت
 ایدوی وقتده باور كه كندی برینه بدل ترك ایلشدر بس اول كیمسه كه
 انك بدل قانور و اكن كندیك بومعنايه و قرفی یوقدر اول كیمسه بومقام
 اهلندن دكلدر بلکه باصلحادن و یا افراددن در شول جهندنكه ذكر
 اولان خصال اربعه اهلی دكلدر والاوقوف و اطلاع حاصل اولوردی
 فاطم و وقف و دیمشدر كه ابدال بربرده اقامت ایتزل مكر كه حسته
 اوله رومر ضلرینه معالجه ایدرل و تناول طعام ایدرل و لباس كیرل
 و ابدال اولز دن مقدم متزوج دخی اولورل صكره اول حال اوزرینه
 قالورل زبرا ابدال اولق شرعا و طریقه مفارقتی اقتضا ایلز مكر كه
 ابدال اولدینی حالدہ مجرد بولنه بوصورتده اختیار مجرد ایدر زبرا
 مسافرت دائمه تعلق اهل و عیالی منافیدر شكیم روشندر (فصل ۲)
 و فصل نقبا بیاننده در كه عددلری اون ايكدر شكیم قرآنده كاور
 (واعضا منھم اتي عشر نقبیا) یعنی بنی اسرائیل ایچنده اون ایكی نقیب
 و عریف تعیین و نصب اولندی تاكه سفردہ و حضردہ تحت اللوالنده
 اولان عسکر و جماعتك احوالندن تنقیب و تنقیش ایدہ لپس بوندن
 فائده نقسابت معلوم اولدی یعنی جن برطائفه كندی اوزرینه
 نقیب و تنقیب تعیین اولدینی و مقامش حواله قلند یعنی بلبل
 حالری استقامته اقرب اولور زبراناس بالطبع رؤسادن تهیب ایدرل
 و مطوئلندن خوف ایدوب زجرل یله متزجر اولورل زبرا ذكرا ایچون
 غیره تعاضد ایدہ جكلرن بلورل و میدان جلالتده ناصب العلم سلطان

العالم علیه الصلاه والسلام حضرتلری لیلۃ عقبیده حضرت انصاری
 ایچون اولان اون ایكی نقیب کار آزموده نصب ایتدکلری کتب سیرده
 مسطوردر و تخصیص عددك سری بروج اتی عشر در زبرا هر برج
 ایچون بر نقیب تعیین اولمشدر اون نقیب اول بر جلك خاصینه واقف
 و اسرار و تأثیراته مطلع و كذلك اول برجه نزول ایدن کواكب سیاره
 و ثوابك احوال و مقتضیاتندن خبردار در زیر اسرار کبی ثوابك
 دخی حرکات و قطع بروجی واردر اگرچه زیاده بطوئندن و تدرجندن
 حسته ظهوری یوقدر زیرا نیچه بیلک سنه دور سیرہ محتاجدر اهل
 رصدك اعماری ایسه اتی مشاهده دن قاصره در و نقباء مذکوره اسم
 باطن ایله متحقق اولدکلری ایچون بواطن ناسه مشرف اولورل و وجوه
 سرار دن سناری کشف ایدوب خفایای ضماری استخراج ایدرل
 و وسائس نفس و مکر و الدامق و خداعنی بلورل حتی ایلشك كندی
 نفسندن ایدوی امور واقف اولورل و علملری بر مرتبه ده در كه بر کیمسه نك
 وجه ارضنده ایزینی کورسه ل اول اثر دن انتقال ایدوب صاحبك سعید
 و یاشق اولدیغن فهم ایدرل و ایمانله و یا کفرله کیدر دیو حکم ایلرل
 شکیم ظاهرده بعض طائفه كه تنبع آثار آیندر بر شخصی کورسه
 بوشخص بوايزك صاحبیدر دیو حکم ایدر پس اولیادن معدود اولیالك
 علوم آنارده حالی بو اولیحق نظر حقله ناظر اولان فراست حقیقه
 اهلنك حالینه اولق کر کدر قیاس اولنه) * فصل * (بوفصل نجباء
 بیاننده در انلك هر عصرده عددلری سکر در زائد و ناقص اولماز
 اصلی بودر كه انلك مقاملری كرسیدر کرسی ایسه سکرنجی فلکدر
 و افلاك ثمانیه محل کواکبدر یعنی سیارات اولسون و ثوابت اولسون
 بوسکر فلکده دور ایدرل بوجهتندن نجباء احوال نجومده واقفلر
 و اسرار سیرودوره عارفلدر و لکن اطلاعاتلری کشف یوزندندر یوخسه
 علماء نجوم کبی کسب و تعلم ایله دکلدر نقبا بونلك فوقنده در كه فلک
 تاسعه ترقی ایلشدر و افلاك ثمانیه نك ماوراسنده اولان امرا لری بلشدر
 و سائر اهل عالم و احوال و احوال نجومده واقفلر

وارد زيرا اعلام او زرينه حاکم را مایجا احوال نقبایه واقف دکلرد
 شاه علی هذا نقبایه و زرا و نجیاسه رو کلا کی اولدی لر اشته نقابت و نجابت مرتبه
 سنده اولدجه حاله ری بودر و لکن اهل مراتب کاه او اور که استعداد ری
 حسبیه ترقیات جلیله بولورل و مرتبده اولکیدن اعلی او اورلر که
 غایتی قطیت کبری در وکلا و زرا اولد قلمی کی و مرتبده تفاوت
 اولدیغی کی علمده دخی وارد و لکن مقامات و مراتب نهایت بولور
 علم بالله ایسه ابدی غایت بولماز زرا مقاماتک صور جسمانیه ده امثله سی
 وارد مرتبه سلطنت و مرتبه وزارت کی اجسام ایسه منتهیه در
 علم بالله ایسه بویه دکلرد انکی چون سیر بسیطه قائل اولدی لر که انده
 اصلا ملاحظه ترکیب و تعین یوقدر و بومعنی شان کلدرد که عالم اکواندن
 عالم وجوبه داخل اولمشدر و نجیاسه سینه وجه بودر که نجیب کریم
 و حسب اولانه دیرار نجیاده ایسه خلق اوزرینه وفور شفقت و مزید
 رحمت فطریه اولمغه کندی نفس لرنده تصرفی ترک ایدوب خلقک اتقانی
 حمله مشغول اولمشدر و غیرک امور یله مقید اولوب قضاء حوائجیه قوت
 قاهره بولمشدر شویله که غیرک طاقت بشریه سی و فایده کی معنی
 انلرله صورت بولور و اقدار حقله هر نسته الیرندن کلور و انلرک ترقیلری
 بو خدمت و شغل یوزندن ویرلشدر مع هذا مصالح غیره سعی اتمک
 افضل اعمالدر که انده نفس نده نجات واردر شوقدر واردر که سعی
 مقابله سنده ملاحظه نفسانیه دن احتراز لازمدر تا که اجیر اولیه بلکه
 عبد محض اوله عبد محض ایسه صفت سیدایله متصفدر سید ایسه
 غنی و کریم و جواد و وهابدر و خضر علیه السلام آب حیات و مصلی
 مذکور سیله در یعنی عسکر اسکندر و صوطی ایچون مقدمه الجیش
 اولوب مصلحت مسلمین ده بولندیغی ایچون (الجزء من جنس العمل)
 موجبیه فیض ابدی و عمر جاودانی بولدی پس ای مؤمن سن دخی
 طریق خفصری یانکده و بدنکده قدر فتور وار ایسه دخی خدمتدن
 قائم زرا بویولده مسافرسن و مافر حرکتدن قالسه معتزلی
 و آخر سوال من الله شاکل (الان) فصل (۱) فصل

بیان احوال
 حواری

حواری امتی بیان ایدر حواری صافی و خالص معنایه در و حواریون
 اصحاب اصفیادر که زرد و تلوندن عقیده ری صافی و سیف سنانه
 اقامت دین اتمکه همملری وافی و الزام منکرین ایچون حجت و برهانلری
 کافیدر حضرت عباسک علیه السلام حواری سی اونی یکی نفر کیمسه
 ایدی که اصحابدن سلمان الفارسی رضی الله تعالی عنه طویل العمر اولمغه
 انلرک بعضلرینه ایرشمش ایدی و بوامتک حواری سی بر فردر که ز بیر
 بن العوامدر ز بیر رسول اللهک عمی سی او غلبدر تکیم حدیثده کلور
 (الزیر بن عمی و حواری سی) و حضرت عایشه نک همشیره سی اسمائک زوجی
 و عبادله ار بعدهن برینک والدی در او علی عبدالله بن الزبیر والی مکه
 ایکن حجاج امین الذمه مصلوب اولدیغی معروفدر و عشره مبشره دندر
 بو فصلده حواری ایله مراد من هر عصرده مشرب ز بیر اوزرینه اولان
 ولی خاصدر که واحده منحصردر قطب الاقطاب کی بردن زاید و ناقص
 اولماز پس دنیا دن انتقال ایدیچک برینه برکلور ایکی کلز مر ویدر که یوم
 الاحزابده رسول الله علیه الصلاه والسلام بکا خبر قومی کیم کنور دیو
 پیورد قدده ز بیر انبار رسول الله دیدی اوراده لسان نبوتدن صادر اولدیکه
 (ان کلک نبی حواری یا حواری الزبیر) سوال اولورسه که حواری خالص
 و صافی معنایه اولیچق مقتضای حال واحده عدم انحصار ایدی
 انکی چون امام سهیلی حضرات انصاری و قریشیدن خلفاء از بعدی
 وزیری و عثمان بن مظعون و حذرة بن عبدالمطلب و جعفر بن ابی طالب
 و بولرک امثالنی حواریون عدایلدی جواب بودر که زبیری تخصیصده
 بروجده وجه مرعیدر که هر عالم اکامه ندی اولماز تکیم اشارت اولندی
 الحاصل حواری اودر که نصرت دینده ایکی خصایق جمع ایله که
 اولکیمی سیف و سنان و شجاعت و اقدامدر و ایکنجیمی حجت و برهان
 و علم و عباندر و رسول الله زمانلرنده کرچه سیفله انصار دین چوق
 ایدی و لکن دین مشروعک صحتی اوزرینه اقامت دلیل ایله قیام
 و اول معناده تصلب و اهتمامک زبیره مزیداختصاصی وار ایدی الحاصل
 رسول اللهک سر مزجزه سی زبیره میراث کی ایدی یعنی رسول الله

مجازات قاهره و پندارت باهره لاسما آیات قرآن ظاهره ابله تحدی ابلوب
 صدق دعواسی اوزرینه پینه و حجت بالغه ابراز ایلدوکی کبی زبردخی
 اهل نکاری ردایدوب صدق شرع مبین اوزرینه برهان اظهار ایلدی
 و بو خصوصه کرم اولوب تحدی و طلب معارضه قلدی و هر کیم
 رسول الله دن صکره بو مقامک اهل و بومیراثک صاحبی اولورسه اول
 کیمسه حواری امت اولوب خصوص ولایت ابله سرافراز اولور
 و بومعناک نظارتی وارد در تکیم حذیفه الیمانی رسول اللهک صاحب
 سری اولدی مع هذا خلفاء اربعه دن افضل دکل ایدی حتی شویله
 مرویدر که رسول اللهک روضه قدسه حرام و کاشن سرای ملکوتیه
 آرام لرندن صکره نفاقی مظنون اولنان کیمسه لروقات ایتدکده حذیفه
 مترقب اولور ایدی اگر حذیفه انلرک نماز لرینه حاضر اولورسه موافقت
 ایدر لر والا اکثر اصحاب روکردان اولوردی زیر ابلور لر دیکه رسول الله
 منافق و مخلص اولنر اسماسبله حذیفه بلدرمش ایدی و بر نظیری
 دخی تخصیص امانت در تکیم حدیثده کلور (ان لكل امة امینا وان
 امیننا ایها الامه ابو عبیده بن الجراح) و ابو عبیده عشره مبشره دندر
 بوراده امانت ابله مراد سائر افراده نسبتله در یوخسه ابو عبیده نک
 سائر صفاتنه کوره دکلدر یعنی انک صفت امانتی صفات سائر سته کوره
 غالبه ایدی معنایسته دکل تکیم امام زمذی وهم ایلدی زیرا امیننا
 لفظنده اولان اضافت و کذا لفظ ایها الامه غیر یلره کوره غلبه سته
 ناظر در و بر نظیری دخی حدیث مبايعهده واقع اولان نهی سؤال در
 تکیم کلور (واسروا کلمه خفیة ولا تبالوا الناس) یعنی اصحابدن بر نفره
 و اولی الامر ابله توصیه دن صکره اسرار کله ایدوب و کیمسه دن بر سنه
 استنبیه سز دیوبور دبلر و انلر بومعنایه زیاده مستأهل اولمغله تخصیص
 اولندبلر بو جهندن عقد و یعنی شویله محافظه ایتدیلر که الارندن
 عدالتی و یا حال کوبده موطلری ساقط اولسه شونی بکال بور دیو
 کیمسه دن استمزدی توصیف ابله انصافده خود زیاده صعوبت وارد

انکچون هر کسه مبسر اولدی ومن الله الاعانة) * فصل * (بر فصل
 رجیون بیانده در و قرآنده کلور) اناسنای علیک قولاً ثقیلاً) الله تعالی
 قرآنده قول ثقیل ابله تعبیر ایلدی زیر امشتمل اولدیغی تکالیف الهیه
 اهل شرا و نفاق اوزرینه ثقیلدر و کذلک اهل تزکیه اولیلره کران کلور
 خصوصاً که تمجده بوجهندن در که اهل نفاق حقند کلور (واذا قاموا
 الی الصلوة قاموا کسالی) زیرا کسلنک اولمق ثقلت طبع بدندندر
 و غیر یلر حقند کلور (انفروا خفافاً و ثقلاً) یعنی طبعده کرک ثقلت
 و کراهت و کرک خفت و نشاط اولسون ایکی صورتده دخی امر الهی به
 امثال لازمدر اگر چکه نشاطله افضلدر زیر نشاط طبعی تزکیه دن
 و قلبی تصفیه دن و روحی تجلیه دن نشأت ایدر و کمال معرفت موجب
 اقدام امر در و بردخی محمولک ثقلی حاملک لطف طبعنه دادر
 رسول الله ایسه خلقت و خلقاً انبیاءک الطیفی و مزاجاً و طبعاً اعدلی در و
 روحانیه و روحانیه اکلی و نشأه و فطره افضل و استعداد او قابلیه اشملیدر
 و بردخی قرآن حقایق الهیه جهندن کتب الهیه نک اجمعیدر اجمع ایسه
 اقلدر و بردخی قرآن کندی نفسنده کلام الهی اولدیغی وجهله قول
 ثقیلدر انکچون رسول الله بعض حالات اخذده استلقا ایدر لر و هوا
 قدر بارد اولسه کلبرک رخسار لری عرق ریز اولور دی و حج و داعده
 صخرات سود قرینده وقفهده ایکن (البوم اکلت لکم دینکم الایة)
 نزولنده ثقل و حیدن ناقه عضبانک بروی معروفدر بوحاننده بعض
 اصحابک زانوسنه مستند اولسه زانوبی صحابی اول ثقلندن شکسته لک
 حدنه قریب اولور بعد ذاکرا اولنان رجیونکه هر زمانده فرق نفر در
 زائد و نقصان اولماز و بعضیلری نسا جنسندن دخی اولور انلرک
 حال لری بودر که عظمت حقله قائم اولور لر و وجود لرنده هیبت عظیمه
 بولور لر و انلرده قول ثقیلک سری وارد زیر رجیون ابله تسمیه
 اولندقلرینک وجهی بودر صکره شهر رجیک غره سده وجود لرنده
 ثقلت حاصل اولور بر مرتبه ده که کوبا سما اوزر لرینه یقلوب نمخنده
 قالور لر و اصلاحر کته مجال لری قالماز یعنی اللرن و یا قلمون و کوز قه اقلرن

تحریرك اتمكه قیام وقعوده وسائر معاملاته قادر اولماز وابتداكونكه
بو حالت انلره واقع اولور اوزرلرینه برنسه اوزرلر وشو یله مسیحی
ایخشامه دك یاتورلر ایکیچی و اوچی کون بر مقدار خفت بولمغه وتکلم
ایتمكه باشلرلر وشهر رجبك ابتدا سندن غره شعبانه دك بو حیرت
و ثقلت ایچنده مستر اولورلر و بواشاده انلره چوق درلو کشف
وتجلیات حاصل اولور و بعض مغیباته و عجائب کاشانه اطلاع کلور
وغره شعبانه بندری چوز یلور کی نشاط بواورلر و بو حال اوزرلرندن
زائل اولور و نظر الهی کسلور و سنه آیه رجبه دك بردخی بو حالی
واطلاع و کشف و ندایی بوازلر و صحوه کلورلر و لکن بعضیلرنده جزئی
غمه سی قالور و بالکلیه مسلوب اولماز یعنی اول سکر دن کرچه صحو بواورلر
فاما کیمی صحو کلی بواور و کیمینده سکر جزئی قالور و هر بری اولدن
صناعت و تجارتی نه ایسه اکامش فول اوور و کسب قلوور و اهل طریقتدن
بونلری ییلنر قلیلدر و بونلر متفرقلدر یعنی کیمی بمنده و کیمی شامده
و کیمی دیار بکرده ساکن اولورلر ابدال شام کی شام و شاماته و یاغیری
دیاره اختصاصلری بو قدر و دیمش لدر بونلرک حاللری حال غریبدر که
مجهول السبب در یعنی ذکر اولنان حال نه معنادن اتوری هلال رجبه
مخصوصدر و تقضاء شهره دك مستر اولور و اربابنک نه مقوله حالی
معنای مذکوری اقتضا ایشدر الله تعالی بلور و بوفقیه ظاهر اولان
تاویل و لا یح اولان معنای جلیل بودر که اشهر حریم عددی درندر
و هر بری ادنی الامر عشره به معادل اولیق که سر تضا بقدر عدد
رجبین فرق اولیق لازم کلدی زیر اهر شهر بحسب الدور اکامل بر انسان
کامل حقیقی حقیقتدر و اشهر حریم دردی بله معناده محرمدر اگرچه
بحسب الصوره اسماسی مختلفدر شکم قرآنده کلور (منها اربعه حرم)
و شهر رجب اشهر حریم ابتدایی و فردیت ایله منصف و حقیقه
منصف اولدی حقیق ابتدا صفتی ایسه جلال و تنزیه ذات مقدسه در
و مقتضای جلال ارواح مسمیه کی دمیسته و لال و بی شعور و مطلوب
الحسان اولیق در چونکه نفر مذکورک نشاء رنده حکم و جواب حکم

امکانه غالب و تجلی جلال ادراک ماسوایی سالب ایدی اول وقت
هیبت شعار و عظمت اشعارده انفعال عظیم ظهور ایدوب انقضاء
شهره دك افاقه مسلوب و حس و حرکت معدوم اولیق لازم کلدی
و بوندن فهم اولندیکه امکانده کعبه و مکه و زمزمده شهر الله رجب
مزید فناء اشارت اولدی انکیچون اصم دینلدی زیرا انده عالم بقانک
قبل و قال مسموع دکادر و بلکه مغفور و مستهلکدر و الحمد لله تعالی
* فصل * بو فصل ختم الاولیاء اوللری بیان ایدر *

انلر اوج عدد در اولکچسی حضرت عیسا در علیه السلام که حضرت
آدم دن دور آخره دك خلافت عامه و ولایت شامله انکه ختم اولنور
انکیچون قیامتده کا ایکی حشر واردر که بری انبیاء و بری امت محمدیه
ایله در و انک ختمینده ختم الانبیای نه عظیم واردر زیرا عیسی علیه السلام
صاحب الکتاب و کلمه جناب و هایدر مع هذا بحسب الزمان اقرب الانبیا
و حکما ولدیا کبره رسول کبر یادرز پراچنده والده سی مریم اعز خاندان
و حرم اولسه ککر کدر (ایکیچسی حضرت محمد مهدی منتظر در
خلافت خاصه محمدیه انکه مختوم اولسه کر کدر و اصح اولان نسل
فاطمه زهرا دن اولمقدر و کتر کعبه بی او اخرج ایسه کر کدر و ظهوری
بنوا الاصفرك ظهورند نصیره و حضرت عیسی نک نزول و دجالک
خروجندن اولدر و ظهورنده بچرا سود یاننده تقلد سیف ایدوب منتهای
حد کفره دك فتح ایلدوب عالمی دارالاسلام ایلسه کر کدر شکم قرآنده کلور
(لیظه ره علی الدین کاه) و اوچیچسی ختم اکبردر که دور محمدینک
اواسطنده کلمشدر که شیخ محی الدین العربیدر و اولیاء محمدیه اراستنده
اندن اکبر اولماغله شیخ اکبر دیوشایع اولمشدر و حق تعالی اکا (انت
مرآی و انت بیتی و انت اکبر مشاهدی) دیو خطاب عزت ایشدر
مشهد مقام شهود و محل تجلی به دیرلر و بعض قبور صلحایه مشهد
دیدلری حضور ملائکه و نزول انوار دن اوتوریدر و حضرت شیخ
ختم خاصدر که اول مشرب اوزرینه برولی کلمشدر و الی یوم القیام
کلر زرا کلمک جائز اولسه ختمی منافی اولور پس ختم اولیا ختم انبیا کیدر

و بقیة تفصیلی فصل شده گذرایلشدر و بعضی بینه (انت الولد الاکبر)
دیو خطاب وارد اولدیغی حضرت شیخک اعظم انقاس قد سیه سی
اولمه محمولدر زیرا بر صغیر که کبیرک نفس نفیستندن جان بواسه کبیر
اولور و کبیر دخی اکبره کوره بو یلدر پس سعی ایدوب دایره به دخول
و فیض نفسه وصول و مقصد صدقه حلول لازمدر) * فصل *
بوفصل اوجیوزل بیاننده در اهل الاهدن اوجیوز نفر وارد که هر
عصرده زائد و ناقص اولمازل و اول عدد اوزرینه کلور و انلرک دعاری
بودر (ربنا ظلمنا انفسنا و ان لم تغفر لنا و رحنا لنکون من الخاسرین) زیرا
انلر قلب آدم اوزرینه در انکیچون دعاء آدمه مشغوللدر یعنی هر علم که
قلب آدم اوزرینه وارد اولمشدر انک قلبی اوزرینه اولان قلوبه وادر اولان
علم دخی اول علمدر و فلان علی قدم فلان دیدکری بومعنا به در و بوندن ولی
بی به مساوی اولمق لازم کلرز بر انبیک نبوتی مرتبه سی فارقدر و آدم بالفعل
مبداء کثرت انسانیه اولمقله بدن شجره کبی اولدی یعنی فردانیت اولای
جامعه الهیه که ذات و صفات و افعالدر و فردانیت ثانیة محیطة کونیه
که جسم و روح و حقیقت جامعه در ظاهریت و مظهریت اعتبار به
هر بری اسماء حسنی و انواع رحمت عدد نیجه بوزه تقسیم اولنوب اوجیوز
اولمقله ورثه آدم دخی اوجیوز اولدی و انلرله کثرت فعلیه غایت بولدی
(* فصل *) بوفصل قلب نوح اوزرینه اولان قرق شخصی بیان
ایدر (بونلر دخی عدد مذکوردن زائد و ناقص اولمازل زیرا خبر نبویه
(ان فی امتی اربعین شخصاهلی قلب نوح) دیو مخصوص و مصر حدر
یعنی بونلرک علوم و مشاربی علوم و مشرب نوح اوزرینه در زیرا
بوامتده هر پیغمبرک وارثی وارد که اول پیغمبر ایله مأخذ ده برادر
ایم سالفه ایسه بویه دکلدر بلکه انلرک کندی متبوعلربنک باطنندن
و متبوعلری دخی مشکوة نبوتدن اخذ ایدرل پس انلرک اخذاری
بالواسطه و امت مرحومه نک بلا واسطه در انکیچون قیامتده ایم
اوزرینه شهادتده انبیائله برادرلر تکیم قرآنده کلور (تکونوا شهداء
علی الناس) و رسل حقده کلور (و یوم نبعث فی کل امت شهیداء علیهم

من انفسهم) و قلب نوح اوزرینه اولان اولیانک صفتی قبضدر تکیم
صفت نوحده کلور (لاتذر علی الارض من الکافرین دیارا) و انلرک
دعاری دعاء نوحدر (رب اغفر لی ووالدی و لمن دخل بیتی مؤمنا و المؤمنین
و المؤمنات و لا تزد الظالمین الاتبارا) و بو دعانک آخری لاتذر الی آخرها
آتی کبی صفت قبضی اشعار ایدر که صفت نبویه علیه السلام اولان
(اللهم اهد قومی فانهم لایلمون) بی اشعار ایلدی کبی کمال بسطه مقابلدر
و طائفة مذکوره نک مقاملری مقام غیرت دینه در زیرا حضرت نوحک
هلاک قوم و اسبصال ظلمه ایچون ایتدوکی دعاء دین حق خصوصنده
زیاده غیرتدن ایدی و اکا غیرة فی الحق دیرلر که غیرک تعدی حدود
ایتمه سی سبیلدر پس حقلک غیرتی معاصیدن منع و عبدک غیرتی غیرک
شرکتی و خلقلک غیره تملقنی کراهندر و حدیثده کلور که (انی اغار
وان المؤمنین یغارون) و ان غیرة الله ان یأتی المؤمن ما حرم الله علیه) پس
یعنی عبد امر و نهیه التفات ایتموب هر نه مراد ایدر سه فعله کتور سه
حق تعالی به مشارک اوور مع هذا صفت حق اطلاق و صفت عبدتقییددر
بوسبیدن فواحش اوزرینه اقدامدن منع اولندی * فصل * بوفصل قلب
خلیل علیه السلام اوزرینه اولان سبعة بی بیان ایدر (بوامت ایچنده
یدی عدد اولیادخی وارد که انلر علم و مشرب و مصفده قلب خلیل علیه
السلام اوزرینه در و بونلر ایدال سبعة دن غیریدر و ایدال سبعة کبی
بیدیدن زائد و ناقص اولمازل زیرا خبر نبوی ده سبعة تخصیص و تصریح
اولمشدر و بونلرک دعاری دعاء خلیل اوزرینه در تکیم قرآنده کلور
(رب هب لی حکما و الحقنی بالصالحین) و مقاملری ریب و شکدن سلامت
و کمال تمکین و اطمینان ایلله اتصافدر و بر کیمسه نک حقنده کین طوع و نقدن
صدرلری سالمدر زیرا جنت معنویه روحانیه اهلیدر و اهل جنت حقنده
کلور (و نزعنا ما فی صدورهم من غل) انکیچون خلقه حلام و اخوت ایلله
معامله ایدرلر تکیم حق خلیلده کلور (ان ابراهیم لاواه حلیم) و بو
مقرله صفاته مقام ابراهیم دیرلر و سلامت صدر اریچون خلق انلرک
سوء ظنندن سالم اولمشدر زیرا انلرده سوء ظن دکل بلکه نفس ظن بیه

یوقدر شول جهت دنکه قلبی علم صحیح ایله معوردر و انلر خالق انجق
خیرلینه نظر ایدرل شروزله ارالینه حجاب چکلمشدر تنکیم حضرت
ابراهیم چکمدی زیر ابراهیم مقدم احوال عصائی مکاشفه ابتدکه
هلاکری ایچون دنایلدی صکره عتاب الهی وارد اولوب حلیم و ستار
اسملری ایله تسترقلدی پس حان ورثه ابراهیم اولنلرک خلقدن مشهودلری
تصریف حق قدر من حیث هو وجود یوخسه بر حکمک اکاتملق
جهتندن دکل زیر وجود من حیث هو خیر محضه در خیر صورتنده
اولسون شر صورتنده اولسون شو معنادنکه خلق وایجاد و وجود
حقیقی به مضافدر پس وجود حقیقینک تصرفه نظر اولنسه مشهود
اولان فعل حق اولور و بلکه فعل ذات فاعلده فنا بولوب تصریفده
مصرفدن غیری مشهود قالماز پس خیر و شر دیمک زده قالور خیر
و شر اوزرینه ثواب و عقاب ترتیبک ملاحظه می نیجه وجوده
کلور والحمد لله تعالی علی کل حال وهو المحسن المفضل) * فصل *

(بوفصل قلب جبرائیل اوزرینه اولان خسه بی بیان ایدر) یعنی بوامت
ایچنده هر عصرده اوایادن بش عدد کیمسه وارددر که انلر قلب جبرائیل
اوزرینه در وجبرائیل ملک ملوک الارواح اولوب نفخ نفس و فیض علمندن
حیات قلوب حاصل اولدیغی کبی طائفه مذکوره دخی اهل طریقک
(هم ملوک تحت الاطمار) موجبجه ملوک و سلاطینیدر و انلرک علومی
قوای جبرائیلده عدد نیجه در که اول قوادن اجنحه ایله تعبیر اولمشدر
تنکیم قرآنده کلور ملائکه حقنده (اولی اجنحه مثنی و ثلاث و رباع)
یعنی الله تعالی ملائکه ایچون قوای الهیهده اوج مرتبه قلمشدر انکیچون
بعضیلرینه ایکی قوت و بعضیلرینه اوج قوت و بعضیلرینه درت قوت
اعطا اتمشدر و درت غایت قوادر زیر وجود ده سیر تریم اوزرینه
قلمشدر و قوادر که هر قوت قوای کثیره من قضا در که عددی
الله تعالی حضرت نوری بالور ایچون رسول الله علیه الصلاة والسلام
لیله معراجده جبرائیل النبوز قنادینی آجش کوردیکه هرابکی قنادی
مشرق و مغرب الارضینده الیهودی و نصاری و مجوسی و غیره که آت

مذکوره دن مراد تعیین مرتبه در یوخسه تخصیص عدد در کلدر الحاصل
ملائکه سه کجه اجسام نوریه در ولکن اجسام اولدقلری جهتندن
مرکبدر ترکیب ایسه قوای کثیره بی مشتملدر انکیچون صاحب
انوتین اولان ملک ترکیب نبات و صاحب الثالث اولان ترکیب انسان
اوزرینه در و موادات تمام اولیحق قوای ملائکه دخی متتهیه اولدی
سوال اولنورسه که اجنحه ملائکه دن مراد صفات ملکیه و قوای
روحانیه اولیحق ظاهر دن عـ دول لازم کلور جواب بودر که ملائکه
ایچون اجنحه صوریه وارددر که انکله صعود و نزول ایدرلر ولکن
جناحلری جناح طیر کبی دکلدر بلکه کندی حقیقتلرینه مناسب اولان
وجهله در بومعنی ایسه قوای مذکوره بی منافی دکلدر و جناح قوت طیر
اولدیغی ظاهر در الحاصل جبریل اول بش عددی به غیـ دن
امداد ایتکده در و انلرک علمی مقسام جبریلی تجاوز اتمز و جبریل بوم
حشرده انلرله واقف اولور مناسبت امدادیه دن اوترو * فصل * بوفصل
قلب میکائیل اوزرینه اولان ثلثه بی بیان ایدر) یعنی امت مرحومه نک
خواصندن معهود اوچلردن غیری اوج کیمسه دخی وارددر که
هر عصرده بوعدد دن زائد و ناقص اولمازلر و انلر اعطا اولسان
علوم الهیه میکائیله احسان اولنان قوای ملکیه عدد نیجه در
و بوطائفه به غالب اولان صفات فاضله بسط و تبسم ولین الجانب
و شفقت مفرطه در انکیچون دائما خلقت خیرنی مشاهده ایدر که موجب
شفقت و سبب رحمتدر زیر شروزله نظر ایتک غالباً سلب مرحمته
باعشدر پس تصرف میکائیل بوزندن حاصل اولان رزق نیجه مؤمن
و کافر عام ایسه بونلرک دخی حسن خلق و لطف و کرملری مطیع
و عاصی به شاملدر تنکیم مقتضای جبلت اولیاء محمدیه در
* فصل * بوفصل قلب اسرافیل علیه السلام
اوزرینه اولان واحدی بیان ایدر) یعنی قطب الاقطابدن غیری
بر فرد دخی وارددر که هر عصرده بر اولور ایکی اولماز و اسرافیلک علمی
کبی اکامل اعطا اولمشدر ابو یزید بسطامی بومشرب و علم اوزرینه

اوچلرک بیانی

برابر بیانی

ایدی و قبض و بسطی جامع در اسرافیل کی زیر اسرافیل نفخ اول ایله
قبض و ثانی ایله بسط ایدر بعد از اسرافیل میکائیل و میکائیل دخی
جبرائیل و افضل اولدیغی کی خلیل نوح و نوح دخی امدن
افضل در انکیچون مشرب اسرافیل و خلیل اوز رینه اولان اقل
و مشرب میکائیل و نوح اوز رینه کان اوسط و مشرب جبرائیل و آدم
اوز رینه بولنان اکثر اولدی تنکیم فصل ارندن متبییندیر افضلاک مشرب
اوز رینه کلک و حالیه تحقیق اولق اعز من فح البعوض مقوله سیدر
* فصل * یوفصل

رجال الغیب اطلاق اولنان مردان غیبک پیاننده در) انلر هر عصرده
اون نفر در که زیاده و نقصان قبول ایتزل و صفتری خشوعدر که
صوت خفی ایله تکلم ایدر و سائر خلق کی جبرائیل زیر ایتجلی رحانی
دائم اوزر رینه غلبه ایلدیر تنکیم قرآنده کلور (و خشعت الاصوات
تلر جن فلا تسمع الا همسا) پس انلرک همسه تکلمی تجلی مذکور دن
وانک ابراث اندوکی حیادندر بناء علی هذا برکمه بی کلامنده رفع
صوت ایدر اشش لوجودی دتر زیر بولر ذاتیلدر و مقام ذاته
وضع مذکور صفیر انکیچون بیت شریفی خشوعله طواف ایدر
و سرذی المقامی مشاهده ایله یوررل و قرآنده کلور (یمشون علی
الارض هونا و اذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) یعنی تجلی ذاتی
رحانی اهلی اولان عبادالرحانک بر صفتری دخی وجه ارضنده سکینت
ورقارله یورومکدر و صفهء ناس انلر کلام قبیح ایله مواجهه ایلدیر
تک تعرض ایدرل و جواب و یرمز یعنی اگر مقاملری متار که اقتضا ایدر
والادفع ایدرل زیر کامل اودر که هر تجلی ایله واقف اولیه دنلر ایله که
مظهر صفت رحانیله اولان جناب نبوت (بعثت بالسیف) پیوردی
و سیفله بعثتی عوام و خواص و موحد و مشر که رحمت عامه سنی منافی
اولدی انکیچون دیدیلر که کامل اودر که ناصوری یاره که سکین اوسره
اوله و ذکر اولنان رجال الغیب مستورل در که انلری حقدن غیری کیسه
بلر و الی دخی حقدن غیری بلر یعنی خلقدن منقطع و فارغ و ناجات

حقه متصل و مشغولدر پس بولر اعین ناسدن محجب اولق لازم
کمز بلکه مستور اولان حاللر یدر و کاه اولور که رجال الغیب دیرل و انلرله
ابصاردن مستر اولان انسی مراد ایدرل جنی دکل زیر اولیادن بر طائفه
وارد در که زیاده اطافتلرندن اختفایه قادرل در حتی کافرستانه واروب
کائسه کیررل و نماز قلوبلر و کفره دن برکمه انلری کورمز و کاه
اولور که جنک مؤمنلرینک صالحلرینه دخی رجال الغیب دیرل زیر
انسان کوزلندن غایبدر و کاه اولور که علومی استاذدن و کتیدن
ورزقی حقدن اخذ ایتیموب بلکه عالم غیبدن اخذ ایدنلر اطلاق اولنور
زیرا بولر عالم شهادتده اولان اسباب صوریه به تشبث ایتیموب غداء
جسمانی و روحانی خصوصنده بلا سبب معین غیبه نظر ایدر و قبض
وامداد حقه منتظر اولورل و اسان عامه ده غیب انلری دیدکلی خلقک
ضرورتلرنده و شدتلرنده بولنلر و اعانت و اعانه ایچون حاضر اولنلدر
کرکسه وجودلری مرئی و محسوس اولسون و کرک محجب و مخفی اولسون
ولکن بولر حیاته اولان رجالدر فاما کاه اولور که بعض ارواح یوزندن
دخی امداد الهی کلور کرک نجسد ایدوب محسوس اولسون و کرک
اولسون و رجال الغیبدن مطلقا استمداد ایتک مشر و عدر و حد
شرکدن خارجدر زیر انلر حق تعالی نک اسماء جامعه و کلمات تامه
سیدر و بواء و کلماته استهاده ایتک نصله ثابندر و مستعاضیه کرچه
فی الحقیقه الله تعالی در ولکن مستعبد و مستر موحد اولیحق و سائطه
تشبث و وسائله اریاطی توحیدنی مانع دکلدر و حقک اکثر افعالی
مظاهر یوزندن در و دیمشدر که حاجتی غنی اولاندن طلب ایله زیر
قضا ایتکه اقدردر یعنی سلطاندن وانک حکمنده اولنلردن دله و کذلک
اگر ظاهرده و اگر باطنده امورک ایچون اقتضایه مراجعت ایله زیر انلر
قدرت حق و غنائی مطلق ایله ظاهر اولمشلر و مظهریت تامه بولمشلدر
(* فصل یوفصل *) اون سکزلر پیاننده در بوامت ایچنده اون
سکزلر دخی وارد در که انلر هر زمان یوعدد دن زائد و ناقص اولمازلر
وانلرک صفاتلنددر که حقوق الله ایله قائملر و امر الله ایله ظاهرل در

یعنی الله تعالى طرفندن مأ مور اولد قلمی جهندن کندی نفسلری
حقنده و غیر یلرخصه و صنده امر الهی نه ایسه انی وجوده کتوردر
وامثال امرایله مقید اولوردر و انلر اثبات اسباب ایدرلر زیرا الله تعالى
وسائطی موحد و شرکی بری برندن تمیز ایچون نصب ایتشددر یعنی
حق تعالى بی موحد حقیقی اودر که بر فعلی خلقا و ایجادا حق تعالى به
و توجها و کسبا واسطه به اسناد ایلر و اول واسطه و سببه رکون ایدوب
عند الفقدان قلبی مضطرب اولماز پس شرک جلی و خفیدن خلاص
اولور و اگر رکون واضطراب بولور سه شرک خفی دن قورتلماز و اگر بر
فعلی واسطه به اضافت ایدوب تأثیری دخی اندن بلور سه کافر بالله
اولور زیرا دیمشلددر که (لا فاعل الا الله) و انلرک بر صفتلری دخی
بودر که انلردن خرق عوائد صادر اولور یعنی کرامات کونیه ظهور ایدر
شیخ ابو مدین مغربی طائفه مذکوره دن اولمغه مغربده انلردن صادر
اولان خارق عادت خیر یلردن صادر اولدی تنکیم شیخ عبدالقادر
الجیلانی دن وجوده کلان کرامات طرف شرقده غیر یلردن کلمدی
(* فصل بوفصل *) سکزلر بیاننده در بونلر رجال القوة و رجال
القهر دیرلر قرآنده آیتلری بودر (اشداء علی الکفار) اسماء الهیه دن
اسمئلی (ذو القوة المتین) و صفتلری (لا تأخذهم فی الله لومة لائم) در
و بونلر هم فعاله اربابنددر یعنی همت و توجه اتسه ل نفوسده تأثیری
ظهور ایدر و بومعنا ایله خلق ارا سنده شهرتلی وارددر یعنی اهل
نصرف اولمغه معروفلردر زیرا مراد ایتدکاری نسنه بی وجوده
کتوردرلر و توجهلرینک ثمره سی وجود بولور اگرچه فنافی الله اهلاندن
بومقوله نسنه صادر اولماز ز بر امتصرف حقیقی و محیی و ممیت الله تعالى در
بس حق و کیل اتخا ایدوب کندیسی نصرف کوسرتمک اولی واقوادر
و اول مقوله متصرفلر مجذوب قوی حکمنده در که احترام اولورلر و لکن
فریندن حذر لازمدر * فصل * بوفصل بشلر بیاننده در) یعنی
اولیادن بش عدد کیمسه دخی وارددر که قوت و شتند فصل سابقده
مذکور اولان ثمانیه تک قدیمی اوزرینه در شوقدر فرق وارددر که

بشلقوت زانده لری و متانت غالبه لری و ارایکن بعض مواضعده این
ورفقه معامله ایدرلر انکیچون بونلرک عددی انلردن اقل اولدی زیرا
رفق ولین صفات فاضله دندر که هرکس اکامستاهل اولماز و قرآنده
کلور (فبما رحمة من الله انت لهم) یعنی خلقه این ایله معامله ایتدوکت
رحمت خاصه الهیه دندر (واوکنت فظا غلیظ القلب لا تفصوا من
حولک) یعنی ایتدوکتک بمحامله تک خلایق و اخلاق حسنه تک ضدی
اوزرینه اولسک خلق دخی سنک چوره یانکده طور مرزل و مجلسه کدن
بریشان اولورلردی * فصل * بوفصل اون بشلر بیاننده اولور یعنی
خواص امتدن اون بش نفر دخی وارددر که انلر رجال الحنان و العطف
الالهی دیرلر حنان جاء مہمله ایله سحاب وزنی اوزره رحمت و رأفت
ورقت قلب معناینددر تنکیم حضرت یحیی علیه السلام و صفتده کلور
(وحنانا من ادنا) و حنان تشدیدله شداد وزنی اوزره اسماء الهیه دندر
رحیم معناینددر و حضرت علی دن کرم الله وجهه مرویدر که
خان اودر که اندن اعراض ایدنلر اوزرینه اقبال ایدر و منان اودر که
قبل السؤل نوال ایله بدأ ایدر و انلر رجال الحنان دندلر زیرا عباد اللهک
مؤمن و کافری اوزرینه شفقت غالبه لری وارددر خلقه عین وجود
ایله نظر ایدرلر عین قضا و حکم ایله بقمزلر و حق تعالى انلر ولایت
ظاهره و نصرف و حکم و یرمشددر زیرا ذوق و مقاملری ریاست عامه
و قیام بامر الحق کنورلر شیخ اکبر قدس الله سره الاطهر حضرتلری
اولمغه بوقدم اوزرینه ایدی صکره خسه به انتقال ایدوب واسطه
العقد اولدیلر زیرا رجال خسه بین رجال القوة و رجال الحنان اولمغه
طرفینی جاهلردر و بوجهیت اهلی ظاهرده ولایت احکامه صالحلردر
و بویکی طائفه که رجال القوة و رجال الحناندر بونلردن ایدی ابدال
اولماز و برارینه بدل و استخلاف معنایسی امکان بولماز * فصل *
بوفصل دورتلری بیان ایدر بونلر رجال الهیه و الجلال دیرلر
و بونلردر که اوتادار به به امداد ایدرلر پس بونلر اوتادار به به تک خبری
درت عدد ولی خاصه در که هر زمانده بوعدد اوزرینه کلورلر زانده

و نقصان اولماز او بونلرک غالب احوالی روحانیتدر و قلبلری سما و پدر
و سماده معروف وارضده نجه و لدر در انلرک بریسی صعقدن مستشار
تکیم قرآنده کلور (و تفتح فی الصور فصعق من فی السموات و من فی الارض
الامن شاء الله) و ایکنجه سنه علم بالابتناهی ویرلشددر که مقام عزیزدر
و او جنجیبسک ایجاد خصوصه نده همت فعاله سی واردر و لکن برنسنده
وجود بولماز و در دنجیبسک اشیا به تعلقی یوقدر و لکن اندن اشیا وجوده
کلور و لکبسی قلب مجداوزرینه در و ایکنجه سی قلب شعیب اوزرینه در
و او جنجیبسی قدم صالح اوزرینه در و در دنجیبسی مشرب هو داوزرینه در
و عالم اعلادن برینه عزرائیل و برینه جبرائیل و برینه میکائیل و برینه
اسرافیل نظر ایدر و بونلره حضرت شیخ اکبر بلاداندلسده ملاقی اولمش
و لکن مقاملری ندر یلمش صکره دمشق الشامده و کوروب تعریف
الهی ابله حاللری و مقاملری و ذوقلری ندر معلوم اولمش اللهم بصرتناک
بحرمة احبابک * فصل * بوفصل یکرمی در تلی بیاننده در بونلره رجال
الفتح دیرلر زیر الله تعالی اهل اللهم قلوبنیه فتح ایتدوکی معارف
و اسراری بونلرک یوزندن فتح ایدر و بونلر ایتوب اکسملزلر زیر الله
تعالی انلری عدد ساعات اوزرینه قلمش و هر ساعت ایچون انلردن برر جل
تعیین ایلشددر پس هر کیمه که ساعات لیل و نهاردن بر ساعتده علوم
و معارفدن برنسنه فتح اوله اول ساعت ایچون متعین اولان رجلاک
طرفندن فتح اولور و انلروجه ارضده متفرقلدر که ابدی مجتمع اولمازلر
و مکانلرینه ملازمت ایدرلر و انلرک ایکنجه سی بمنسده و التبسی مغربده
و دردی مشرقده و باقبسی سائر جهاتده اولورلر * فصل * بوفصل
یدیلر پیاشته در که ابدال سبعة دن غیریدر و انلره رجال العلی دیرلر
رجال المعارج العلی معنسنه زیر اهر نفسده الله تعالی به معراج ایدوب
علم خاص تحصیل ایدرلر پس انلر نفس صاعد ابله دور ایدرلر و انلرک
احوالده مطلع اولماز اهل طریقی عیدلر و انلرک طریقی ایدرلر
تخیل ایدرلر تکیم ابدال فرق نفسدر دینلره کوره بهضیلر ایچون عددلری
حسب ابدال دینلر قیاسی ایدرلر و هر کیمه که ابدال بالحق ایدرلر

زیرا عددده اشتراک اتحا دی مستلزم دکلدر بلکه فرق ایدن حاللری
و ذوقلریدر * فصل * بوفصل *
اون برلری بیان ایدر که انلره رجال التحت الاسفل دیرلر و بعضیلری
نسادن دخی او اور انلر دخی هر عصرده عدد مخصوص اوزرینه کلورلر
و بجه تسمیه بودر که انلره نفس رحانی نزول ایدر که غدالی و سبب
حیات معنویه لریدر و هر نفس داخلده بونفسی نازل و داخل بولورلر
و کندیلرندن خارج اولان نفس معرفت و شعورلری یوقدر زیر
امر داخل ابله مقیدلردر و انلر اون بر اولدقلری فیض الهی قلم اعلادن
بری متوجه اولمقله در که اون بر غریبه در یعنی قلم و اوح و عرش و کرسی
و سموات سبعة در * فصل *
بوفصل اوچلری بیان ایدر بواو جلرک حاللری بودر که حق تعالی دن
استمداد و خلقه امداد ایدرلر و لکن معامله لری رفیق و این و رحمت ابله در
عنف و شدت و قهرله دکلدر کو یا خلقک بونلر اوزرینه بدلری واردر
و بونلر انلرک ممنولری کی کورینورلر انکیچون افاده و امدادده اطف
و حسن معامله ایدرلر بونلرده رجال اوار یغی کی نسادخی او اور
بوئلته دن برینک فتحی دائم و غیر منقطعدر یعنی نفس بنفس حقندن
استفاده فیض و خلقه افاده حیات و بقا اوزرینه در زایر امداد عالم
و قطب الکائناتدر و عند الله اسمی عبد الله هدر و قدم واحده اوزرینه در که
انکیچون مقاماتده تنوع یوقدر زیرا مرکزک بولمش و دائرة اولبابه
نقطه اولمشدر پس دائما حقله واقف و خلقه دخی مشاهده حقله قائمدر
تکیم فصلنده مفصلا مرورا یتدی و بریسی دخی صاحب الیمیندر عالم
ملکوتیه موکل و جلوس الملائکه در و اسمی عبد الریدر و مقامات و احوالده
تنوع ایتکده در و صور عالمدن هر در او صورتده ظاهر اولور زیر مراد
ایتدوکی و فتنه و روحنه قادر در یعنی روحانیتی غالب اولمقله ارواح کی
تمثل و قطور ایدر و بریسی دخی صاحب البساردر عالم ملکوتیه حواله
و جلوس الناسدر و اسم الهیسی عبد الماکدر و تنوع مذکور بونلر ایچون
دخی نایدن و قطبک انتقائنده خلیفه در تکیم بالاده شرح اولندی

(*) فصل (*)

بوفصل آلهیون رحانیون بیاننده در صکه انلر دخی اوج نفر در
وبعض احوالده ابداله مشایهتری وارد و لکن ابدال دکلدر و انلر
القا اولنان وحی الهی بر دوز و شدید طاش اوز رنده سور نور زنجیر
اوازی کی استماع اولنور و انلر اول صوت شدید دن مقصود الهی نه
ابدوکنی فهم ایدر لر و عمل قلور لر و بو حالت کسلسله علی صفوان
دیر لکه حالات وحیک اشد ایدر تنکیم محملنده کذر ایلدی
* فصل *

بیاننده در که قطبیک غیر ایدر زیر اقطب دخی هر عصرده واحد در
و بو واحد کرجاله اختصاصی بوقدر بلکه نسادن دخی اولور فاما قطب
رجال دن اولور و بو واحد ک صفتی استطاعتدر که الله تعالی اکاهرشی
اوز رینه قدرت کامله و بر مشدر و زکی القواد و شجاع و مقدم در و کیر
الدعوی در و لکن دعواسی خلقله در نفسله دکلدر انکیچون حق سوبلر
و عدله حکم ایلر شیخ عبدالقادر جیلانی بغداد ده بو مقامک صاحبی
و بومر نیه نک فرد واحدی ایدی انکیچون کرامات کونیه ده فرید
و وجدایندی زیر اخارق عاده استطاعتدن حاصلدر صکره نقطب
ایندی دیو متواتر در و وفاتنه قریب کل اولیا داره سنه داخل اولوب
بعده اول حال اوز رینه مقبوض اولدی بوفقیه شیوخ روحانینه
سندندر شیخ اکبر و امشالی کبی قدس الله امرارهم
* فصل * بوفصل

شول واحد بیاننده در که شبه عیسی در یعنی بر روح و بر بشر دن
تولد ایدوب جنسین مختلفین دن مرکب و ممتزج اولمشدر بلبس جنله
انسان دن تولد ایدوکی کی زیر بلبسک والده سی انسیه و والدی
جنی ایدی اکر عکس اولایدی والده سی یا ننده تولد ایدردی و بشر
صورتنده ظهور ایتزدی و بوندن انس و جن اراسنده نکاح و علوقک
صحیحی ظاهر اولدی و لکن احد طرفین کیفیت مخصوصه ابله تکلیفه
موقوفدر فاعرف الحاصل ذکر اولنان واحدک اب بشریسی اولمق

معلوم دکلدر بلکه ایکی مختلف جنسیندن مرکب اولمشدر انکیچون
رجل البرزخدر که الله تعالی عالم برزخی انکله حفظ ایدر سؤال
اونور سه که اهل طبایع ماه مرآه دن ولده کون ایتز لر دیر پس بلااب واد
اولمق مستبعد و بلکه محالدر جواب بودر که (ان الله علی کل شی قدیر)
پس عیسی علیه السلام نوجهله مریمدن تولد ایلدیسه سا ر دخی
بویله تولد ایدر تنکیم عهد نبوت محمدیه به قریب وقتده کلن سطح
کا هن ایکی مرآه نک ازدواجندن حاصل اولدیغی مشهوردر انکیچون
لحم پاره ایدیکه کومشدن صحیفه اوز رینه قیوب طاشور لر دی زیر
دیمشدر در که عظام نطفه ر جلدن تکون ایدر سؤال اولنور سه که
حضرت عیسی به کوره نفخ جبرائیل نطفه ر جل مثابه سنده در
انکیچون عیسی لحم و عظمی مشتمل اولوب تولد ایلدی پس بین الجن
والانس تولد ایدن دخی بویله در که جنک نطفه به بدل اولان ربی
دخی نفخ حکمنده در بلکه مدار علوق اولمقده الظهر در زیر جن
تولده انسله مشترکدر و نفخدن ریح اکثف واقوادر بناء علی هذا
بین از وجین المجانسین متولد کی اوور جواب بودر که حقیقت ابله
حکمک میاننده فرق اولدیغی ظاهر در یعنی ماء حقیقی و ماء حکمی
برابر دکلدر بلکه ماء حکمی ماء حقیقی به وسیله در یعنی جبریلک
نفخندن مریمده و جنک ریمخندن محل قابله ماء حقیقی حاصل اولوب
مولود اول ماء حقیقی دن تکون ایدر الحاصل نفخ و نکاح سبب تول
نطفه حقیقیه در مستقل و مؤثر دکل و فتوحات مکیه ده کلور که
انسان ماء ر جلدن تکون ایدوکی کی ماء مرآه دن دخی تکون ایدر تنکیم
حد یشده کلور (اذا علاماء الرجل ماء المرأة اذکرا و اذا علاماء المرأة
ماء الرجل انثا) یعنی اذ کرا و انثاده ضمیری مثنی ایراد ایلدوکی
ماء مرآه نک اذکار و نا نیشه دخلی اولدیغی اشعار ایدر پس طیه بیونک
ماء مرآه نک دخلی بوقدر و اندن برنسنه تکون ایتز دید کلری صحیح
دکلدر و بو مقامده محصل المقال بودر که رجل و مرآه ازدواجلرنده
معا ازال ایلدر واحد الماءین اخر اوز رینه سابق و عالی اولسه اندن

خشی مخلوق اولوب بین الذکوره و الانثی خارج اولور و بوضوئیه
اگر احد المائین اخردن منحرف اولوب من جیع الجهات علی السواء
والاعتدال اولور سه خارج اولان خشی فرجندن حائض اولور
و ذکرندن امناء یعنی صب منی ایدوب برآق کبی حقیقتین مختلفتین جمع
ایدراری بود که هم ناکح وهم منکوح اولوب ظهیرندن تولید و بطشندن
ولادت ایدر حتی مر و بیدر که بر کیمسه نك یا ننده ایکی ولد وار ایدی
سؤال اولند قدی بری صلیبدن و بری دخی بطشندن در دیدی واکرماء
اعتدالین منحرف اولوب و آخر اوزرینه عالی و غالب اولوق مبلغه
یاغ اولور سه حکم علوه منحرف اولانکدر یعنی اگر ماء مرأه ایسه
خشی حبض کورر و لکن امناء ایتمز واکرماء رجل ایسه امناء ایدر و حبض
کورر من اگر احد همدان غلبه بولور سه حدیثه ذکر اولندیغی اوزره
یامذکر و یامؤنث اولوراشته بوجه سنی بش صورت اولور و بوجه دن
قدرت قاهره الهیه ظهور بولور فسبحان القدر الخلاق العظیم
* فصل *
بوفصل

شول رجل واحد یاننده در که انک جیع عوامله رقائق مبتدیه سی
و اتصال معنویسی وار در وگاه اولور که مرأه دخی اولور زبر کمال
انسانی نك رجله اختصاصی یوقدر بلکه مرتبه امامت نسایه دخی
حاصلدر و اول بر شخص غریبه که آنک حائنه واقف اولمیان اهل
طریق هر عصره وحدتیه نظرا انی قطب الوقت تمخیل ایدر
غرایبی ایسه دکه مارقه معرفتیه اشغالیه ویرمز و هر وقف
تمک یا بنه دخول ایدوب سر نه ایرمز فطوبی لافرباء
* فصل *
بوفصل

شول رجل واحد یاننده در که مقامی حسبیه اکا سقیط الرفرف بن
ساقط العرش دیرلر کبیر الشان عظیم الخالد که شفی کنندی نفسند
ورینه در یعنی بقاء رسم اهلی در که ایکی شهودله متمم در واکا عالم دیرلر
زیرا ایکی مفعوله متعدیدر و بر کیمسیدیه نظر ایسه و بار کیمسه انی کورسه
دشندن تأثیر و تأثر حاصل اولوب مزید حاله باعث اولور زیرا نظر

اولیا نظر حق قدر و لکن زمان حال و وقت تجلیده اولان نظرك زیاده
تأثیری وار در حتی مضرده اول حائنه بر کیمسه حجره سندن چقوب
یا فلان و یا فلان دیو خطاب ایتدکده حاضر اولمد قلرندن عند الباب
بر کیمه یا کلب دیمه سیله اول نظر کلبه تأثیر ایدوب کلاب مصرانک یا ننه
کلوب کتدوکی بره بله کیدر دی و چوره سندن مفارقت ایتمز لردی
بر قاج کوندن صکره اول کلبه اخسأ دیدی کلاب دخی باشندن پریشان
اولدیلمر شیخ اکبر حضرت نلری پیور مشلردر که بن زمانده اول رجل
واحد قونیه شهرنده راست کلدیم وانی شدید الحیاء و صاحب دل
وانکسار بوادم و معارف الهیهده بدطولاسی و اسان عظیمی و ارایدی
وانک صفی بنی اعجاب ایلدی * فصل *
بوفصل
شول رجلان یاننده در که انلره رجال الغنی بالله دیرلر که الله تعالی
بومقامی انلره حفظ ایلر یعنی کرچه دنیاده اغنیاء نفوس چوقدر
اول اغنیاده نوحا شوب واردر و غناء نفس انلره کنهی اوزرینه دکدر
قاما اول ایکی رجلیده کمال اوزرینه در انکیچون صاحب مقام
اولمشلردر و بونلر هر عصره ایکی اولور و نسادن دخی اولور
وانلرک نهایی نلری بدایتلرنده و بدایتلری دخی نهایی نلرنده در یعنی
کشفلری دفعی و عمرلری برابر در وانلرک بری الله تعالی به مضافدر که
اکلددر و بری دخی نفسیه مضافدر که ادنادر و بری عالم شهادته
امداد ایدر پس هر غنا که عالم ملکده حاصلدر انک افاضه سندنر
و بری دخی عالم ملکوته امداد ایدر پس هر غنا که عالم ملکوتده واردر
انک یوزندن وجود بولور و بوا یکی مرد غنا نك دخی استمداد ایتدکدری
بر روح علوی واردر و اول روح علوی نك غناسی غناء الله در غناء بالله
دکدر زیرا حق له متحققدر انک ایچون اول ایکیسی بوندن استفاضه
ایدرلر اسماء الهیه اسم اعظمدرن استمداد ایتدکدری کبی پس اگر
بوروح علوی بی اول ایکی به اضافت ایدر سک رجال الغنی اوج
اولور و اگر روحك روحانیتیه و بونلرک بشریتیه نظر ایدر سک
رجال الغنا ایکی اولور

(*) فصل (*)

بوفصل شول شخص واحد بیانده در که قلبنده اصلا فتور یوقدر
وهر نفسده تجددا یتکده در رینه علم ایله ذات رینه علم میانشده
تقلب ایدر بروجهله که احد المزلتین ده اولقی اخرا ده اولقی
منافی اولماز یعنی حالت واحده ده ایکسینده بیله کورینور شویله که
صفت و ذاتدن بریله مختجب اولماز انکیچون رجال اراسنده حال
جهتندن اندن انجب واهل معرفت بالله مایبندند اندن اکبر یوقدر
و خشیة الله دن وجودی دایمادتره مکده در شیخ اسکبر قدس سره
الاطهر حضرتلری زمانلرنده انی کورمش و علمندن استفاده قلمش
و صکره حقیقتی ایله متحقق اولمشدر نفعنا الله تعالی بعلومه

(*) فصل (*)

بوفصل شول عشره بیانده در که انلره رجال عین التحکیم والزوائد
دیر لر یعنی رجال الله دن اون نفر دخی وارد در که انلرک مقابلری دعاده
اسان انبساطه زیاده خصوصیتلریدر یعنی انبساط و رجایله دعا
ایدر لر و غایت ایله ذل و ضراعت کوسر لر و حاللری ایمان بالغیبک
زیاده لکبدر یعنی برغیب که انلره شهادت اوله انک ماوراسنده برغیب
آخره دخی ایمانلری زیاده اولور و اول غیبی تحصیلده یقینلری ارتار
و بوجال ایله ترقیدن خالی اولمازلر ز برافابیللری حسبیه قناعت کلر

(*) فصل (*)

بوفصل بدلاء بیانده در بونلر هر عصرده اون ایکی نفسدر که زائد
و ناقص اولر لر بونلر ابدالک غیر بدر اگرچه اسم جهتندن مقار بدلری
وارد در و قبایک دخی غیر بدر اگرچه عدد جهتندن مشارکتلری وارد در
واهل طریقندن بعضیلرینه ملتبس اولوب بدلایی ابدال ظن ایدر لر
و ابو بکر الخطیب تاریخ بغدادده کنایدن روایت ایدر که (النقیه
النامیه و النجباء سبیه و البدلاء بعون و الاخبار سبیه و العمد اربعة
و الفوت واحد) انتهى و لکن بوروایت ارباب حقایق بانلرنده سدید
و صحیح کادرمکر که تأویل ایله تقریب اولنه مثلاً بدلایی ابدال معاشنه

اخذ ایتک کی و طائفة مذکوره به بدلاء تسمیه سنه وجهه وجهه بودر که
بونلردن بری باقی منابنه نائب اولور یعنی ارالردن غائب اولنلر مقامسنه
قائم اولوب جله سی حکمنده اولور و جله ایله وجود بولا جتی معنی انکله
وجود بولور نتکیم شعرده کلور (ایس من الله بمسئکر ان یجمع العالم
فی واحد) پس ابدال ایله بدلایک فرقی بو اولدیکه بری برینه بدادر
و بدل مبدل اولایک عینیدر نتکیم فصلنده مرور ایلدی بدلایک ایسه
بری بالفرض بیکه بدادر نتکیم دیرار که واحد کالاف و بدل
و مبدل منه شخص جهتندن بری برینک غیریدر

(*) فصل (*)

رجال الاشیاق بیانده در انلر بش نفر در که عین مشاهده ده ایکن
اشیاق انلری مضطرب قلمش و حرارت دل جکر لرک کباب ایشدر زیر
شوقله اشیاقلک فرقی وارد در شوق اودر که تجوبه ملاقات ایله زائل اولور
اشیاق ایسه مطالعه حسن و جمال ایندیکه قوت بولور و بومطالعیه
قادر و بواسیاق ایله ظاهر اولنلر اهل طریقلک ملوکندن معدود در
و رجال مذکوره به رجال الصلوات دخی دیرلر بر اهر بری فرائضدن
بر نمازک حقیقته مختصدر انکیچون عددلری بشدر و بونلر ایل و نهاده
صلوة دائمه اوزرینه در که توجهلرینه فتور کلز و مناجاتلری خللندر
بلر حتی بعض اهل کشف شویله تخیل ایدر لر که اول رجال فی نفس الامر
اعیان دکادر بلکه هر بروقتده قلنان نماز انلرک برینک صورتیه تجسد
ایتمشدر و لکن بوکشف صحیح دکادر بلکه خیالندن ناشیدر حقیقتندن
دکل فاما حقیقت بودر که انلر حقایق ثابت در و بعض اولبایک تعلق
افلاک و یاسیاراته و یاغیری به اولدیغی کی بونلره قوام بولور و اسراری
بونلره اچیلور ز بر اهر عین و معنی وجود و عرضک خصوص اوزرینه
سری برناه و سه مستنددر که بحسب القابلیه صورت سرانک آینه سنده

(*) فصل (*)

بوفصل رجال الايام السنه بیانده در که انلر هر زمانده الی غدر
غدر که زائد و ناقص اولمازلر و ایام سنه دن مراد الله تعالی

خلق ایندوکی ایام در که اولی یوم الاحد در یعنی ایامدن ابتدا ظهور
ایدن کون بازار کونی دیدکاری در که صفت سمعدن وجود بولمشدر
انکیچون جیع اشیا حال عدمده ایکن کن خطابی ایشمشدر بعد یوم
الاثنين در که بازار ابرتسی دیدکاری در و انک حرکتی صفت حیادن وجود
بولمشدر انکیچون اجزاء عالمدر بر جزه یوقدر که انده صفت حیات اولیه
بعده (یوم الثالثه در که) صالی کونی دیدکاری در و انک حرکتی صفت
بصردن حاصل اولمشدر انکیچون جیع اشیا خالقنی مشاهده ایتمکده در
ولکن کنندی عینی جهتنددر یوخسه خالقنک عینی جهتندن دکل
بعده (یوم الرابعه در) که چهارشنبه دیدکاری در و انک حرکتی صفت
ارادتن کلمشدر انکیچون جیع اجزاء عالم موجودنک تعظیمنی قصد
ایلمر بعد (یوم الخامسه در) که پنجشنبه دیدکاری در و انک حرکتی صفت
قدرته اسناد ایشدر انکیچون جیع افراد عالم خالقنه ثنائیکه قادر در
بعده (یوم الجمعه در) در که صفت علمدن موجود کلمشدر انکیچون جیع
کائنات موجودنی عالمدر ولکن کنندی ذاتی حسبیه یوخسه موجودنک
ذاتی حسبیه دکل بعد (یوم السبت در) که جمعه ابرتسی دیدکاری در
انک حرکتی صفت کلامدن انکیچون جیع اشیا خالقنی تسبیح ایلمرس
صفات سیمه مقابله سنده ایام سیمه تعیین اولندی وعالم عموما صفات
حقله ظهرو ایلدی زبر اعمل حقدر و هر کسک عملی شاکله سی یعنی کنندی
کالنه مناسب اولان وجه اوزرینه در نتکم قرآنده کلور (قل کل یعمل
علی شاکله) وعالمک عملی النی کونده واقع اولدیکه اولی یوم احد و آخری
یوم جمعه در و اول وقتده یوم یکرمی درت ساعتدن عبارت ایدی صکره
شمس و قر خلق اولندقد نور و ظلمت ظاهر و پری برندن مقیم اولدی
و اول ایام اسبوع فی الحقیقه یوم احد در زبر ایوم ابتدادر ولکن عرفا
یوم سبت قلندی زیرا آخر ایام السنه اولان جمعه دن صکره در پس
آخر دن صکره وارد اولان اول اولمه مناسب کور یاوب اواینه اختیار
اولندی و افضل ایام اسبوع یوم جمعه در که الله تعالی حضرت تری اند
نشأ انسانیه فی خلق ایلدی بس ارض و سماء و جیع موجوداتک

خالقنه نشأ مذکور علت غایبه اولمه کند ی افضل
الموجودات اولدینی کی خلق اولندی کون دخی افضل ایام
اولدی و دیمشدر در که الله تعالی حضرت تری ایام سیمه دن برینی
سار ایام اوزرینه تفصیل ایشد و کنی ام سالفه به تعریف ایش و لکن
بخصوصه تعیین ایلمش ایدی صکره طائفه نصاری زعمانجه اول یوم
افضل یوم احد در زبر ایوم ابتدا در دیو یوم احدی اختیار ایلدیوب
یوم عید ایشدیلر و اول وقتک دعوتی ایچون متعین اولان بی دخی انلری
اول حال اوزرینه ابقا ایلدیوب سکوت ایلدی و طائفه یهود زعم ایشدیلر که
اول کون یوم سبت در زبر الله تعالی یوم جمعه ده خلق عالمدن فارغ
اولوب جمعه ابرتسی استراحت ایلدی و ظهری اوزرینه استلقا ایدوب
احدی الرجلینی آخری اوزرینه وضع ایدوب انا الملک دیدی طائفه
مذکور نک بو وضع تشبیه لرندن ذات مقدسه سی پری اولمه
بو مقابله ده آیت وارد اولدیکه (وما قدر و الله حق قدره) و فی الحدیث
(انه) ای یوم الجمعه (البوم الذی فرض علی الیهود و النصاری فاعلمنه
وهذا کم الله تعالی) یعنی یهود و نصاری افضل ایامی تعیین ایله مأمور
اولمشدر دی ولکن مهندی اولدیلر و اکا امت مرحومه ظفر بولدی
زبر امر ویدر که جبرائیل علیه السلام رسول الله یوم جمعه بی بر بحلی
آینه صورتده کنوردیکه اول آینه اوزرنده برنکته دخی و ارایدی
و دیدیکه (هذا یوم الجمعه و هذه النکته ساعة لا یوافقها عبد مسلم
وهو یصلی الاغفر الله له) بوندن فهم اولدیکه یهود و نصاری عقله
تابع اولوب اختلافه دوشدیلر امت مرحومه ایه وحی و الهامه پیرو
اولوب حق واحد مهندی اولدیلر و الحمد لله علی ذلک و ظاهر
اولدیکه جهات ست وجود انسان سببیه ظهوره کلمشدر انکیچون
الله تعالی جهات ست و ایام ست مقابله سنده رجال سته بی خلق
ایدوب هر برینی بر جهت و بر یومک سری اوزرینه تسلیط و حفظی
اوزرینه حواله قیلدی و هرون رشیدک اوخلی احمد السبکی انلردن
ایدی صکره نقطه ایلدی و سبتی یوم سبت در زبر اول کون

اول هفتقه اولامله احمد مذکورانده کسید مشغول اولوب ایام
باقیده تعبد ایدردی و بوندن زعم یهود دخی حاصل اولور زیرا انلر
سابقا ذکر اولان معاندن اوتری یوم سبتده هر عملدن منقطع ملردر
وصاحب الشفا قاضی عیاض بونک خلافتک ایدوب یوم سبتده خانه سندن
طشره چقمز و منقطع اولوردی انکیچون زمانده یهود بته نسبت
اولندی و خلقدن چوق در اوادی و جفا چکدی ظاهر بودر که ظاهر
شرعه مخالفت ایدنک حالی بودر زیرا قاضی مذکور ارباب رسوم دندر
پس عقل قاصر ابله تعیین و تخصیص ایتدوکی معنی عند اولی الالباب
معتبر دکلر و رجالسته هجیرلندن معلومدر و هجیر کسرها و تشدید
جیم ابله داب و شاندر و اول هجیر بو آیتدر که ذکر اوانور (ولقد خلقنا
السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام و ما من امن لغوب) و بالجملة
بو عالمده بر امر بوقدر که عدد معینه محصور اوله الا انک مقابله سنده الله
تعالینک رجالی واردر که هر عصرده اول امری حفظ ایچون
تعین اولمشلر در قاما بوندن جمیع رجال محصور اولمق لازم
کلمن یعنی امر محصور اوزرینه محصور اولان رجال هر زمانده
زائد و ناقص اولمازلر قاما بو عالمده دخی رجال واردر که انلر ایچون عدد
معین بوقدر انکیچون هر عصرده زائد و ناقص اولور پس اولیاء الله
طبقات متعدده و اصنافی متفاوته در

* فصل *

بوفصل ملامیه دید کلری طائفه بیاننده در انلر اول قوم ذر که
باطنلرنده اولان حالک اثری ظاهرلرنده اصلا ظاهر اولمشدر بلکه
حفظ اسرار و ضبط احوال ایلایوب اهل سر اولمشدر انکیچون بونلر
اولیانک سادات و ائمه سی در و سید العالم طائفه مذکوره معامله سی
اوزده جاری ایدی انکیچون اکثر امورده رموزله اکتفا ایلدی و ضرورت
قویه اولدجه اظهار مجزه قیلدی و واقع اولان ابتلازی دخی معنای
مذکوره دائر ایدی و بوسرله عمل ایدوب معنای مذکوره محل اوللره
حکماء الهیه دیدیلر زیرا امورده عمللرندن صکره مواضعنه وضع احکام
ایلدیلر و اسباب ظاهره بی محل اثباتده اثبات ایدوب اماکنده مقرر

قلیدیلر و فی لازم کلن موضعه فی ابتدیلر و حق تعالی نک خلق ارا سنده
بحسب الحکمة ترتیب ایتدوکی اموردن برنسنه به خلل کتورمدیلر زیرا
برسبی که الله تعالی بر موضعه وضع ایتش اوله آتی رفع ایتک واضعی
نسفه و قدر فی جهلدر و بر کیمسه سبب اوزرینه اعتماد ایلسه مشرک
و ملحد و ارض طبعیه اخللا ایتش اولور شکم بالاده مفصلا ذکر اولندی
پس طائفه ملامیه بجهوله الاقدار در که انلری اول مقامه تخصیص
ایدن سیدلرندن غیری کیمسه بلز و بونلرک حقه کله (اولیائی تحت
قبای لایعرفهم غیری) زیرا بوراده اولیا ابله مراد اولیاء اکملین در که
انلری حقدن غیری یعنی حقه اغیار اوللر یازل بلکه شوب غیریتدن
خالص اوللر بلورلر پس لایعرفهم الا الله سری بوندن ظاهر اولور
و فتوحات مکیده کله که ملامیه ابو بکر الصدیق قدیمی اوزرینه در که
انلردن کرامات کونیه ظاهر اولماز و انلر صلوات خس و وائب اوزرینه
زیاده قمازلر و خلقدن برحالت زانده ابله تمیز بولوب آنکله معروف
اوللر اسوافده کززلر و ناسله کلام عامه سویلر که قلبلری الله ابله
و بدنلری عبودیت مشغولدر و انلرده طعم و ذوق ریاست بوقدر زیرا
قلبلی اوزرینه بوییت مستولی اولمشدر عبودیت ابله ریاست ایلسه
بربرده مجتمع اولماز پس بونلر اقصای درجات ولایتده در که انک
فوقنده انجق در جه نبوت واردر و انلرک قرأندن آیتلری بودر (حور
مقصورات فی الحیسم) زیرا بونده نساء جنت و حال حور ابله نفوس
رجال الله و احوال خواص اوزرینه تنبیه واردر زیرا الله تعالی حوری
در وجوا هر دن خیمه ل ایچنده ابصار اهل جنتدن ستر ایتدوکی کبی
نفوس رجالی دخی عادات و عبادات خیمه لری ایچنده اعین اهل دنیادن
حفظ ایتشدر و بو خیمه له غیرت الهیه دیرل که زوایای کونده
فورلشدر بوجهتدن انلرده خارق عادات اولماز که خلقک انلر تعظیمه
سبب اوله و صلاح و زهد ابله دخی مشار اولمازلر و بعض رجال انلرک
صفتنده دیمشدر (مسود الوجه فی الدنیا والاخرة) یعنی وجهله مراد
حقیقت انسان و سواد دن مقصود سیادتدر سواد ابله تعبیرک سری

بود که انسان بحسب الظاهر اکواندن بر کوندر کون ایسه نور حق
 یابنده ظلمتدر انکیچون ظاهرده مشاهده اولسان سواد کوندر مع هذا
 دارینده اهل سیادتدر ولکن رسل ایله اولیانک فرقی بود که رسل نشر یح
 و تبلیغ ایچون ظهوره مضطرر در اولیاده ایسه بواسطه ضرار یوقدر زیر
 اهل دعوت دکلردر و بویله دیمک دخی وجهدر که رسل مصلمت تبلیغ
 ایچون ادنای مراتبه تنزل ایدرر اولیا ایسه بویله دکلدر و طائفه جلیله
 مذکور به ملامیه دید کلری ایکی وجه اوزرینه در که بری کنندی
 نفسلرندن خارج و بری دخی داخلدر وجه خارج بود که ملامت اول
 طائفه نیک تلامذه سنه و توابعنه راجعدر زیر احق یابنده تفصیلرینه
 نظر ایدوب کندی نفسلری لوم ایدرر و عملده اهل اخلاص اولدی
 دیو محزون اولورلر زیر فرحناک اولق بعد القبولدر قبول عمل ایسه
 انلردن غایبدر و بولوم کرچه هر بر اهل نفس اوامده اولور ولکن
 انلرک اصحابنه زیاده اختصاصی اولغله ملامیه دنلدی کویا اهل ملام
 اولان کندی لریدر باخصوص که کندی لری دخی طریق ملامتدن
 کلا لردر بس دایندره اولان حاله و سبب فیانندن اولور و وجه داخل
 بود که المر عند الله مرتبه و مکانت صاحب لریدر بر وجهله که اگر مرتبه لری
 خلقه ظاهر اولسه خلق انلری اله اتخاذ ایدرلری و سجده قیاورلر
 ایدی و اول مرتبه وجد حقیقه ذات نامداریدر چونکه عامه نامدن
 و ادراک محجوب بین دن نامس عادات و اختیارات بعض مباحات ایله محجوب
 اولدی لری عامه کی محل ملامت اولدی لری و بر دخی کویا مرتبه لری کندی لری
 لوم ایدرر شول معناد که عزت رتبه و سلطان مکانت ظاهر اولدی زیر
 اگر بایانلری حالی صورته کایدی رتبه لری کی کندی لری دخی بین الناس
 عزیز و خشنم و رفیع القدر اولورلری جهلا و سفیهانلره چوب جفا ایله
 طوفانلری و لکن محمول اولدندن عامه دخی المری نه لری نه
 بس ایدوب سوه معامله دن خالی اولمازلر تکیم زمانه زده بعض کامل
 تاسه واقع اولان احوال هاله مشاهده اولمشدر اگرچه تعرض سوه
 فی حدیث مالا فی الیوم آخر عمر کون حاله و سبب و طرور درگاه

رب اولمشدر در ومن الله العصمة من معادات الاولیاء و موالات الاعداء
 * فصل * بوفصل

رجال الماء یابنده در انلر بر طائفه در که در یار و ابرمقلرک قعرلرنده ساکن
 اولوب حقه عبادت ایدرلر و خلق انلرک حالرینه مطلع دکلردر تنکم
 طریقت اهل الله سده امام الوقت اولان شیخ ابوالسعود بن الشبل
 البغدادی قدس سره بیورر که بر دفته نگار دجله ده ایدم خاطر یمه کلدی که
 عجب اصول ایچنده دخی تعبد ایدر عباد الله و ارمیدر دیدم بنم خاطر مه کلان
 هنوز تمام اولدن کوردنکه نهر عشق اولوب ایچندن بر کیمسه ظهور
 ایلدی دیدیکه نعم یا ابالسعود الله تعالی ک قوللری وارد که قعر آیده
 عبادت ایدرلر و بن انلردنم و بن بلده تکریتدنم و تکریت کسرله بغداد
 اولمده اوتوز فرسخ برده نهر دجله کنارنده بر بلده کبیره در که قلعه
 حصینه سی واردر و اول قلعه بی ثانی ملوک الفرس اولان شایور بن
 اردشیر بن بابک بنا ایلمشدر الحاصل شهرمدن هجرت ایدوب بوصو
 دینده ساکن اولدم و باعث بو اولدی که فلان زمانده اوراده بعض
 حوادث ظهور ایلسه گر کدر بن دخی قهر الهی بدن اطفاه صغوب
 کلام دیدی وینه صوبه طلیدی شیخ بیورر که اول کیمسه نیک تعین ایتدو کی
 مدت منقضیه اولدقده اخبار ایتدو کی اوزره اول شهرده آثار غضب
 الهی ظاهر اولدی بوندن فهم اولتور که اول کیمسه نیک روحانی غایب
 اولغله صوابچنده نفسی منجیس اولم ز نفسنده ثقلت و کدورات بولمازدی
 و کذلک رمز واردر که (الفرار عما لا یطاق من سنن المرسلین) و فقیمه
 عقوبت الهی بدن معافاته التجا ایلک و خوف سطوتدن اشرار
 اراستندن هجرت ایتک امر مشر و عذر و اولیانک بعض مغیباته اطلاعی
 تعریف الهی ایله در انکیچون صبح صادق کی نوری باهر و اثری
 ظاهر در والحمد لله تعالی * فصل * بوفصل افراد یابنده در
 بونلرک حقنده شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرت لری بیورر لکه
 (ولاعدد یحصرهم) یعنی انلرک عدد معینی یوقدر بلکه ایکی و اوج
 والی و اون اولورلر تنکیم بعض مکاشفین ذاهب اولمشدر و حضرت

خضر علیه السلام و حضرت علی رضی الله عنه و عبد الله بن عباس رضی الله عنهما افراددن اولی اوزره مصر حدر و الکن صکره حضرت علی اول مرتبه دن ترقی ابدوب زمان خلافتده قطیبت کبری ایله دخی متحقق اولمشر در خلفاء ثلثه متقدمه کبی و رسول الله علیه السلام مقام نبوته مقام افراددن ارتقا ایلدیلر و فنادن صکره بقا بولدیله نیکیم عالم بشریته مرتبه عقل اولدن تنزل قلدیلر پس عقل اول تبلیغ احکام و دعوت انام ایچون مرتبه تهیم دن اقصای مراتب وجوده تنزل ایتدوی کبی قطب الاقطاب دخی مرتبه افراد دن تدبیر و تصرف ایچون اختیار اولندی زیرا افراد ملائکه مهمیه مشربنده در و مظاهر اسماء ذاتیه سلبیه در که بونلرک سکرلری صحولینه غالبدر نیکیم اقطاب انبیا و رسل مشربنده و مظاهر اسماء ذاتیه نبوتیه در که بونلرک صحولری سکرلرینه غالبدر بناء علی هذا کر چه ملائکه مهمیه و طائفه افراد مرتبه و مکانت جهتدن اعلادر زیر بحر فنا و شهوده مستقر قلددر فاما قلم اعلی و اقطاب جمعیت و احاطه یوزندن اولادر زیر مقام بقا و حساب به نازلدر در که بوج حساب رتبه اوادنادن صکره قاب قوسین برده سیدر که اصحابی لذت دائمه نظر اهلیدر قافهم جدا و خدام سلطان تغیر افراد و وزرا نظیر اقطابدر بوسیددن دیملردر که وزرا خدامه مداخله ایتدکلری کبی اقطاب دخی افراد مداخله ایتزلر زیرا افراد ملائکه مهمیه کبی مباحثه قطبه داخل دکلردر و افرادک کشف خاص و علوم غریبه می اولمق من کل الوجوه ماعد الاوزرینه فضلارنی موجب دکلدر بلکه من وجهه فاعلار در و من وجهه فاضل اولان من وجهه مفضل اولور (قال الله تعالی انک الرسل فضلنا بعضهم علی بعض فی الحدیث) (تم اعلم بامور دنیاکم) و افراددن بعضیلر علم بالله کر چه اکبر اولمق جائزدر تدبیر مملکتده و زیردناحق و اعلم بعض خدام اولمق کبی و الکن وزیر صفت سلطان و قطب صورت الهیه اوزرینه ظاهر اولمکه سر وحدت شرفی انلره بسدر و افرادک تلامذه سی اولماز زیرا مقام ارشاد و تعلیم تنزل اتمه شلردر وحدتده کلور (خرکم من تعالی

القرآن و علمه) و صفات افراددندر که مشاهدده کامله لری جهتیه کمپسه اوزرینه انکار و اعتراض ایتزلر نظر ایلکه سجده ایله مأمور اولان ملائکه مقدمات (انجمل فیها من یفسد فیها و یسفک الدماء) دیملرله صورت اعتراض اشعار ایتدیلر زیرا ملائکه غالبه دائره سندن خارجلر و حجاب ملکیه ایله محتجب لردر و کذلک حضرت موسی خضره علیه السلام اعتراض ایلدی زیر امر سل به اولدیغی شریعت اعتراض اقتضا ایدردی شول جهندنکه فعل خضر ظاهر اکا مخالف ایدی اگر موسی علیه السلام خضری امتحان ایدیدی خضر اکا اعتراض ایتزدی زیرا دائره ولایت خضریه واسعه در و بوندن (العلم حجاب) مقاله سنک سری نمایان اولدی زیرا شریعت موسی حقیقت خضره حجاب ایدی و افراد تصرفی ترک ایلشلر و سرادقات فناءه داخل اولشلر و تصرف حقله اکتفا قلمشلردر و انلر (بی شکام) موجبجه احکام شرعیه سو بلرلر مع هذا احکامه عملری سبق ایتمشدر و انلر حق تعالی بی شرعده واقع اولان اسمائله ذکر ایدرلر هر افضلی اطلاق ایتزلر و حال منامده یوزلن ستر ایدرلر و موارد الهیه بی تلقیدن اوتوری ظهیر لری اوزرینه او یوزلر و هر کیجه بیاکه هر منامده بر معراج روحانیلری وارد و اکثر ازمان و احوالده اسانلرینه جاری اولان (ما شاء الله کان) کلمه سیدر و کتم اسرار ایدرلر شول مرتبه ده که انلری پاره پاره ایلشلر و یا منشرا یله قطع اتسه لرافشاء راز ایتزلر و انلرک الله تعالی حضرت لری ایله کندی ارالنده قدم رسول الله سدن غیری قدم یوقدر سائرلر ایسه قدم بنی دن ماعد اقدم قطب دخی وارد یعنی اگر اتمه دن ایسه و اگر اوتاددن ایسه اوج و اگر ایدال دن ایسه درت قدم وارد و هکذا زیرا حیرت ایتاعده اولنلرک حالی بودرو بعض اکابر افراد وارد که اماملرنده اصلا قدم یوقدر ملائکه مهمیه کبی و افراددن معدود اولان محمد بن قائد الاوانی دیملدر که عالم معنایه عروجده او کوجمه بر قدم کوردم و اندن یکا زیاده غیبت غلبه ایلدی او راده دنلدی که امام کده اولان قدم نیدر پس هم اضطراب ایل اولدی و شیخ کبر پیوردیلر که ان قائد فخر ایلدی که

انی کیمه تقدم ایتمشدر و انک فوقنده نبیدن خبری یوقدر زیرا کندی
 طریق مخصوصندن غیر یسن مشاهده ایتمش ایدی واکا دیدیلر که
 شیخ عبد القادری حضرتده کوردکی اول دیدیکه کورمدم و بو کلام
 عبد القادریه عکس ایتد کده دیدیکه صدق این قائد یعنی این قائدنی اول
 مقامده کورمدی زیرا این مخدعه ایدم مخدع کسرله قطبک افراددن
 نسیز ایتد یکی موضعه در که خزانه الخلددر و انک خازنی قطبدر یعنی قطب
 اول موضعه قیام ایدوب اولیایه خلع الهیه اورادن چقر و انک دیدیلر
 و بریلور الحاصل عبد القادر دیدیکه بن خزانه خلعه ایدم واکا بنم
 المیدن شو صفیلو خلعت چقدی دیدی و خلعتک رنگنی و کیفیتی
 تعریف ایتدی بعده این قائده صفت خلعتدن سؤال اولند قدده عبد
 القادر ک دیدوی کی وصف ایتدی و بلدیکه اوراده کندی قدی
 فوقنده قدم قطب وارد واکا اباس اولنان خلعت الهیه عبد القادر
 اندندر که اول وقتده واسطه حق و قطب مطلق ایدی پس بو
 ایکسک بری اهل خلوتدن و بری دخی اهل جلوتدن اولدی و جلوت
 جیم ایله نعوت الهیه ایله خلوتدن خروجه دیرل و خلوت حقه محادثه
 سردر شول وجهله که ادرارنده اغیار یوقدر

(*) فصل (*)

بو فصل محدثون پیاننده در قح دال ایله حضرت عمر الفاروق رضی
 الله تعالی عنه بو طائفه دن ایدی تنکیم حدیثده کلور (انه کان فی ما
 مضی قبلکم من الامم محدثون فانه ان کان فی امتی هذه فانه عمر بن الخطاب)
 و بو طائفه ایکی صنفدر اولکبسی انلره حق تعالی خلف مجاهدن تحدیث
 ایدر حضرت موسی علیه السلامه شجره دن تکلم ایتدوی کی
 تنکیم قرآنده کلور (یا کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا او من وراء
 حجاب) و ایکجیبسی ارواح ملکیه انلرک قلبرینه و احبانا قوافلرینه
 تحدیث ایلر بو جهندن هر نه که لسانلرینه کله صادق اولور زیرا الله
 تعالی ده و ملائکه ده کذب اولماز حاشا و تحدیث الهی و تحدیث
 ملائکی ملائکه واقعده و حدیثی الی الی ان المرسلات و الله اعلم

و شیطانیدر که صاحبک اندن خبری یوقدر و نیجهلر بو مقامده حقه
 اسناد کذب و یاغزیقی مصحف ایتکله کافر اولمشدر و الیاذ بالله (و مصنف
 ثانیک طریق ریاضات نفسیه و مجاهدات بدنیه در زیر نفوس طبعله
 وقوف کدورتندن صافیه اولسه کندویه مناسب اولان عالمه
 ملتحقه اولور و ارواح اعلانک عالم ملکوت و اسرار دن ادراک
 ایتدوی اموری ادراک ایدر و عالمده اولان انک معانی صحیفه سنده
 منقشه اولور و غیبه اطلاع کلور و هر روح ایچون مقام معلوم واردر
 انکیچون هر کس استعدادی مرتبه سنی تجاوز ایتز و حدندن برخطوه
 ایلری کتمز * فصل * بو فصل خضر علیه
 السلامک شرح و پیاننده در خضر کبد و کبد وزنی اوزرینه تخریکله
 و سکونله لقبدر زیرا برارض یابسه اوزرینه جلوس ایتد کده قدرت
 الهیه ایله مخضره اولوردی یعنی تازه اوت بربش اولوردی نماز
 قلدیخی زمان دخی چوره سی کیه اوت سبز له تازه لئوردی جبرائیلک
 را کب اولدوغی فرس الحیوتک بصدیخی بر بشلاندوی کی زیرا حیاتک
 اثری دخی حیاتدر و عامه نک روز خضر دیدوی بو مقامدندر زیرا اول
 کونلرده وجه ارض نباتاتله حیات نو بولور و خضرک جلوس ایتدوی
 موضعه دوز و جبالک ایام صیف و شتاده تر و نازه لکی اولیانک نظر
 و کذرندندر زیرا جبال ثبات و رسوخله صورت اولیاده اولمغه اولیا
 نظر کا هی اولمش و قدیمدن معابد و صوامع کثیره اوراده هیکل بولمشدر
 و انک کنیه سی ابو العباس و اسمی بلیا در باء موحده مفتوحه و اندن
 لام ساکنه و یاء مثانله و پدرینک اسمی ملکندر میم مفتوحه و اسکان
 لامله و بعضیلر خضرک نامی ملککان بن بلکان بن کلکان بن سمعان بن
 سام بن نوح در دیدیلر و سبوطی تفسیر سوره کهفده ابن عباسدن
 روایت ایدر که خضر حضرت آدمک صلی اوغلبدر آخر زمانده دجالی
 تکذیب ایچون عمری تطویل اولمشدر و دجالک قتل ایدوب بعضده
 حیات بولان جوان خضردر دیدکلری زعم دجاله کوره در فی نفس الامر
 ایسه خضر دکلدر و اصحاب کهفدن بری اولقی روایتی دخی بویله در

یعنی نخیل دجاله کوره اصحاب کهفدن بریدر یو خسه فی الحقیقه دکل
 وای عساکر دیمشدر که آدمه موت حاضر اولدقده اولادنه وصیت
 ایلدیکه بعد الوفات جسدی انلرک ساکن اولد قلری مغاره ده بله اوله
 صکره طوفان اولد قده جسدنی مغاره دن چیقاروب سفینه به الدیلر
 بعده نوح علیه السلام سفینه دن خروج ایتدکده اوغلارینه دیدیکه
 اولاد آدمدن هر کیم آدمی دفن ایدرسه آدم اکا طول عمرله ده ایلشدر
 پس اولادی دفنه قیام کوسر دکرنده خضر ارالنده بله ایدی و جله دن
 اول دفنه تولی و مباشرت ایلدی حق تعالی دخی انجاسز وعد ایدوب
 اکاحیات باقیه و پردی بوضورنده دخی خضر آدمک اولاد صلیبه سندن
 اولور و بعضیلرانی ملائکه دندر دیدی یعنی متروحن اولدیغی
 جهتندن یو خسه فی نفس الامر دکل و بعضیلر دیدیلر که اصلنده
 ابناء ملوکدن ایدی صکره ابرهیم بن ادهم و احمد بن هرون الرشید السبئی
 و امثال کی اختیار زهد ایدوب تارک دنیا اولدی و بعضیلر دیدیلر که
 خضر حوالی شیراز ده تولد ایتشدر و الباس انک جدینک عمی در
 و بعضیلر دیدیلر که خضر فرعونک اوغلی در که موسی به ایمان کتور
 مشدر و بعضیلر دیدیلر که ذوالقرنینک خاله سی اوغلیدر که سفر ظلماته
 انک مقدمه الجیشی اولوب عسکری ایچون صوتبع ایدردی آب حیاته
 مصادقه ایدوب شرب و اغتسال اینه سیله حیات ایدی بولدی تنکیم
 قول مشهور و معول علیه در و بعضیلر دیدیلر که خضر ایکیدری
 خضر ذوالقرنین و بری دخی خضر موسی در که اولیاء بنی اسرائیلدندر
 و خضرک نبوت و حیاتی عند ارباب الحقایق متفق علیه در و مضاف
 اولدیغی ذوالقرنین دن مراد ذوالقرنین اولدر که اکا اسکندر یونانی
 دیرل حضرت خلیله ملاقی اولان و سدی بنا ایلین و ظلماته دخول ایدن
 بوا اسکندر در که قرأ نده مذکور و نبوتی مختلف فیه در یو خسه
 ذوالقرنین ثانی دکلدر که اکا اسکندر رومی دیرل اسکندر یه ده
 صاحب میل و آینه بوا اسکندر که کافر در و انک وزیر ارسططالپس
 دیدگری حکیم مشهور در و اکثر علما و شعرا باینده خط ایدوب یونانی فی

رومی ظن ایلشدر و خضر صی صاحب آینه ایله ذکر ایتشدر در
 و دیمشدر که خضرک مونسه اصلا دلیل یوقدر و الافلان پادشاه
 کوننده و فلان شهرده و فلان وقتده وفات ایتشدر دیوشایع اولور دی
 تنکیم سائرلی شیوع بولشدر زیر ارباب تواریح و اصحاب سیر اهل نوادری
 صحائف بیانه ثبت ایده کیشلر و حفرلنده اهتمام ایلشدر و شیخ اکبر
 حضرت تبری و ابوطالب مکی و حکیم ترمذی و سائر سادات امت قدس
 الله اسرارهم حیاته ذاهب اولد قلری دلیل قاطع در زیر اهل کشف
 صحیح خطا اوزرینه مقرر اولق ممنوعدر و امام سخاوی دیمشدر که
 رحمه الله (اخی الخضر اوکان حیا زارنی) حدیث مرفوع دکلدر
 بلکه حیات خضر صی انکار ایدن بعض سلفک کلامیدر سؤال اولنورسه که
 امام بخاری دن خضر و الباسک حیاتلری سؤال اولندقده استبعاد
 ایدوب (وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد) آیت کریمه سی و (ارایم
 ایلنکم هذه فانه لا یبقی علی رأس المائه من هو الیوم علی وجه الارض
 نفس تنطق) حدیث شریفی ایله استشهاد ایدوب خضرک ممانته
 ذاهب اولدیغی ندر جواب بودر که آیت کریمه دنیا نك عدم بقا سینه
 دائر در پس فائیده اولان دخی فائیدر اگر فناسی تأخیر و اندیشه دیمکدر
 تنکیم ابلپس حقنده (انک من المنظرین) دندلی مع هذا عاقبت میندر
 و ابلپس یوز یکرمی سنه ده بر کره تجدید اولندیغی کی خضر حقنده دخی
 مصر حدر زیرا یوز یکرمی سنه عمر طبعیدر پس عمر طبعی نهایتنه
 ایرد کده تکرار وجودی بحسب الحکمة نازه نور و حدیث مذکور دن قادر
 مقوله سی مستثنادر زیرا اکثر احکام و اخبار غایبه کوره در مع هذا خضر
 متروحن مقوله سی اولمغه مضمون حدیثدن خروجی اظهر در انکیچون
 بعض اقوالده ملائکه دن اولمغه ذاهب اولدیلر ملائکه ایه الی یوم
 القیام منظرین دندر سؤال اولنورسه که (لا بی بعدی) خضرک عدم
 بقا سینه الدر زیر ایددر جواب بودر که انک نبوتی نبوت عیسی علیه السلام
 کی منقضیه در پس حالا اگر خضر و الباس و اگر عیسی علیهم السلام
 ولایت مرتبه سیله قائمدر در خضر و عیسی بواستندن اولق اوزره نمی

ایتمشردی لاجرم خواص حق اولغله د عاری مستجابدر وصحت
 وروایتی عند اهل الحدیث ثابتدر وکتب کلامیه ده مصرحدر که
 (ذهب العظماء من العلماء الى ان اربعة من الانبياء في زمرة الاحياء الخضر
 والياس في الارض وعيسى وادريس في السماء) ودمشردر که خضر
 قره ده والياس در یاده اولور یعنی بحسب الغالب حالری بودر والا
 خضر در یاده دخی بعض اولیایه ظاهر و سقیبه به داخل و بعض صلحایه
 معاونتی باهر در زیر ایکبسی حقیقت واحده کیدر اسحق واسماعیل
 کی انکیچون ذیحده اختلاف اولندی پس هر قنغیسنه نسبت اولنورسه
 صحیحدر زیر اصف تسلیمه اشتراکری وارددر خضر والیاسک صفت
 تروحن وامداد واعانده اشتراکری اولدیغی کی سوال اولنورسه که
 خضر بسطدن والیاس قبضدن کما به در دیدکری ندر جواب بودر که
 بوکلام خضر والیاسک وجود لونی نفی ایتمز اگر چه اعلم المشایخ شیخ
 صدرالدین القنوی دن صادر اولمشدر زیر اکلام شیخ مأولدر والاشیخ
 شیخ اکبر واکله مخالفت لازم کلور زیر اشیخ اکبر بالاده اشارت اولندیغی
 وزره وجود و حیات باقیه لینه ذاهب اولمشدر صدرک ایسه شیخه
 مخالفت اتمک دابی دکلدر زیر انیجه مخالفت ایدر که شیخه خطاب
 الاهی وارد اولوب (انت مسکنی و خزانه غیبی و مستقر علمی) دتمشدر
 انکیچون شیخ اکبر علمندن خارج رغیرک علمندن داخل نسنه یوقدر
 بس صدرک مرادی بودر که خضرک کرچه حباتی ثابتدر ولکن بحسب
 الغالب ظاهر اولان راتی ک صفت غالبه سیدر و یاخودار واحندن
 بر روحک صورتیدر و بسط دیدکری خضرک قوای مزاجیه و روحانیه سی
 عالم شهادت و غیبه بسوط اولدیغیدر و سالکک خضری عین بسطیدر
 تنکیم الباسی عین قبضیدر زیر الباسکسه حقیقت ادر یسیدر عالم
 روحانی به ارتفاعی سیدله قوای مزاجیه سی غیبیه مستهلکه و مقبوضه
 اولمشدر و قبض مایه قوام الامر ی استرسال و انبساطدن اخذ و متعذر
 شجره ایله قائم اولان آب و هوایی اجزاء شجره استرسالدن اخذ کی
 و بسط اتمک تقبضیدر که ارسالدر بس قبض و بسط عارف احوال

قلیه سندندر که قبض وحشت و عتاب و تأدیب ایراث ایدر و بسط
 انس و لطف و قبول اقتضا ایدر سوال اولنورسه که الباس حقیقت
 ادر یسیدر دن عبارت اولیجی ارضده در یایه موکل اولقی توجهمله در
 جواب بودر که الباس ادر یسک صورت مثالیه سیدر نواحی شامده
 بعلمک نام قصیه به مبعوث اولمش ایدی بواعتبار ایله وجه ارضده قرار
 ایلدی تنکیم موسی علیه السلام لیلده معراجده سماء سادسده ظاهر اولدی
 مع هذا قبری اوزرنده نماز قیلردی فافهم بس بوتقریر اتمدن خضرک
 وجودی و دنیساده بقاء حیاتی و مواضع ضرورنده ظهور و امدادی
 مقرر اولدی و بوفقیق حق یه اراه الله آیاته الکبری طریق حیده و مکة
 مکرمه ده خصوصاً حجر اسماعیلده و عند باب الیتم المکرم برقاج
 دفعه ظاهر اولوب ضمیری کشف و مشکلی حل و خیرله دعا ایلوب
 جعلک الله من الانفاس دیوتشریف ایلدی و کندینک خضر اولدیغی
 تعریف قبلدی و تعریف قبلدیغی برده تعینی ایچون تعریف الاهی
 وارد اولدی و حقنده اصلاً شبهه قالمادی و دعاسنده ذکر ایتدوکی
 انفاس فتوحات مکیه ابوابندن بر یایدر اورایه نظر اولسه اگر سوال
 اولنورسه که حضرت موسی علیه السلام و خضر دن قنغیسی اعلمدر
 جواب بودر که هر بری من وجه اعلمدر مطلقاً دکل اگر چه (ان عبداً
 من عبادي بمجمع البحرين هو اعلم منك) حدیثی خضرک اعلمینی اقتضا
 ایدر ولکن مقید و مخصوصدر تنکیم موساتک (هل اتبعك على ان تعلمن
 مما علمت رشداً) بیوردیغی و خضرک (انا على علم عليم الله وانت على
 علم علمك الله) دیدوکی اکادالدر زیر موسی ک خضره متابعتی خضر دن
 اسم باطن اقتضا ایلدوکی بعض اسرار ولایتی تعلم ایچون ایدی بوندن
 خود خضرک مطلقاً افضلینی لازم کلز زیر موسی دخی اسم باطنیه
 مظهر در شول معاندنکه نبینک نبوتی ولایت ایله مسبوقدر یعنی نبی
 ابتدا ملکوت سموات و ارضه یعنی معارف و حکم و امر ارنه مطلع اولوب
 دائرة ولایتیه قدم بصیرتیه مقام نبوتیه ارتقا ایتمز پس بوتقریرله قبل وقال
 ارباب دعاوی منقطع اولور و حدیث مذکورده بحرین بحرک تنبیه سیدر

و مجمع البحرين بحر فارس ايله بحر هند اراسنده موضع معروف در که
جزیره عربیه مقار بدر و جزیره عرب طولا یمنده عدن شهرندن
عراقه دك و عرضا جده محروسه دن شام شریفه دكدر و خضرده
صورت سر آب حیات و معنی فیض اقدس خالق الکائنات اولغله اکثر یا
دعاسی بوایدی که ذکر اولنوز (یا حی یا قیوم یا من لا اله الا انت استلک ان
تحي قلبي بنور معرفتك) انکیچون یا حی یا قیوم اوراد بکردندر سؤال
اولنوز سه کهیدی یوز بکرمی ایکی تاریخنده مدینه منوره ده دوه جیلر
میاننده عربیه واقع اولوب بر برلینه طاش اتوب جنک ایدر کن
خضر علیه السلام اوراده بولمغله باشنه طاش طوقنوب شکسته واج
آی قدر زمان اندن ورمناک اولدیغی ندر جواب بودر که مجمع البحرين
سریدر زیر انسان کامل بحر وجوب و بحرامکاتک حقایق جمع
ایلمشدر مرتبه امکانک حکمی ایسه ابتلا در تکیم غزوه احدده رسول الله
واقع اولدی پس ورته یه دخی ابتلاء صوری دن میراث واردرا و ستر حاله
مدار و اختیار ناسه دائر اولدیغی خود ظاهر در * فصل * بو فصل
اثنه اربعه بیاننده در امام اعظم و امام شافعی و امام اعظم احد و امام
مالک در رضی الله عنهم معلوم اوله که بودرت امام اصل فضل و حقیقه
کالده کالحلقه الفرغة لایدی این طرفاها فیلندندر فاما ترتیب مراتب
اعتبار یله تفاوت اوزرینه در خلفاء اربعه تک تفاوتلری کی انکیچون
امام اعظم حسن بصر بدن خضر دن موسی منزله سنده در که بونلرک
کریه هر بری مراتب اربعه ده کاملر شریعت و طریقت و معرفت
و حقیقتده اصللر ایدی ولکن امام اعظمک نشاء سنده غالب اولان
شریعت و علم ظاهر ایدی موسی کی و حسن بصرینک نشاء سنده
غالب اولان حقیقت و علم باطن ایدی خضر کی انکیچون امام شمس
المشرب اولوب سراج الامه دندلی و مذهبی آفاقه منشیر اولدی
و نبوت انبیان نبوت محمدیه ايله ختم اولندیغی کی مذاهب دخی انک مذهبیله
مختوم اولسه کر کرد و حسن قری المشرب اولدی و شمسک فلکی واسع
اولغله امام مظهر اسم رحمن و حسن مظهر اسم رحیم اولدی و قرآنده

کلور (و جعل فیها سراجا و قرأ منیرا) یعنی سراجک قرأوزرینه
تقدیمنده امامک حسن اوزرینه تقدیمنه اشارت وارد در زیر امام
مظهر اسم اول و ظاهر و حسن مظهر اسم آخر و باطن در اسمین اولین
ایسه تقدیم الهی ايله مقدملر در تکیم قرآنده کلور (هو الاول والاخر
والظاهر والباطن) و بروسه ده متواری خاگ اولوب مراتب اربعه ده
کمال بولان کمال ده ده پیور مشدر امام اعظم ایچون توجه ایتدکده کورد مکه
بردر یا ایچنده غوص ایدر اورادن کلوب انی چقار دیلر و قراده لازم
سن دیو ساحله قود یلر یعنی عالم حقیقته ایکن اجتهاد مرتبه سینه
نزیل ایتدیلر تا که نفی عام اوله انبیایکی و امام شافعی تک اونا داربعه دن
اولدیغی متفق علیه در ولکن اسم الهی سی وارکان اربعه پندن قنقی
رکنه ناظر اولدیغی معلوم دکلدر و امام احمد حنبله خضر علیه السلام
صدیق در دیو شهادت ایلمشدر صدیق ایسه مخلص در فتح لامله
مخلص عند الصوفیه شوب غیر شدن خلاص اولندر که مرتبه سی مرتبه
نبوه مقار بدر و شیخ اکبر حضرت تلمی فتوحات مکیه ده احمد بن حنبل
مشرب عمر رضی الله عنه اوزرینه کلان اقطابنددر دیمشدر امام
مالکک کالنه خود شیخ مزبوتک انک مذهبی اوزرینه انتشاسی اظهار
دلیل در زیر متبوع و صاحب المذهب کامل اولسه تابع و مقلد دخی
کامل اولماز و بوتقریردن فهم اولند بکه ائمه مذکوره حقیقه عشقندن
درس و برمشلر و مجلس سکارایه کریمشدر در دبد کلری مأولدر یعنی
اجتهاد و استنباطه اشتغاللری سیبیل عامه ايله ذوقه متعلق صحبت
ایتمدیلر و خاصه خصوصنده رمز و ایمانله اکتفا ایلدیلر و اسرار مقامنده
کورمعد کلری زیاده نمکین ايله تلبس لردن و رداء بقا و صحو له مریدی
اولدقلرنددر زیر هر واصلک بر مقامی و هر سالکک بر طریق مخصوصی
وار در انکیچون کندی طریق اوزرینه کور مدینکی سالکی طریقتندن
اجنبی قیاس ایدر و بومقامک بعض اسرار و امثله سی بالاده ایراد
اولمشدر جعلنا الله وایاکم من الواصلین الی ذروه التحقيق دون
الواقفین فی وسط الطريق وقد انجز الله وعده با تمام هذ الکتاب

الذي سماء كتاب الخطاب على ما اشير اليه في الديباجة فله
 الحمد شكرا وله المنحة فضلا وعلى روح سيدنا سيد العالم
 صلوات لا يحصرها القلم وعلى آله واصحابه
 ومن تبعهم من الافراد
 والاقطاب الى يوم
 الحساب

ولله الحمد على نعمة اتمام الطبع * مع التصحيح بحسب الطاقة والوسع *
 وذلك بمطبعة كرسى الخلافة الخاقانية * مقر السلطنة قسطنطينية *
 في رونق الدولة المجيدة * تحت ظلال التنظيمات العادلة *
 في نوبة نظارة مصطفى السامي الى مرضاة الدولة
 العلية * مورخا (است و خسين)
 بعهد الالف ١٢٥٦
 والمائتين